

T.C.
Cumhuriyet Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı
Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı

**TUHFE-İ NÂİLÎ METİN VE MUHTEVÂ
(II. CİLT s. 735-999)**

Bünyamin YUVACI

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Alim YILDIZ

SİVAS
Eylül 2014

TUHFE-İ NÂİLÎ METİN VE MUHTEVA
(II. CİLT s. 735-999)

Bünyamin YUVACI

Cumhuriyet Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin İslam Tarihi ve Sanatları
Anabilim Dalı Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır

SİVAS
Eylül 2014

KABUL VE ONAY

Üniversite: : Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : İslam Tarihi ve Sanatları
Bilim Dalı : Türk İslam Edebiyatı
Tezin Başlığı : Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva (II. Cilt s.735-999)
Savunma Tarihi : 22.09.2014
Danışmanı : Prof. Dr. Alim YILDIZ

Unvanı - Adı Soyadı

İmza

Jüri Başkanı: **Prof. Dr. Alim YILDIZ**

Üye : **Doç. Dr. Hakan YEKBAŞ**

Üye : **Yrd. Doç. Dr. Yusuf YILDIRIM**

Oy Birliği ☐

Oy Çokluğu ☐

Bünyamin YUVACI tarafından hazırlanan Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva (II. Cilt s.735-999)
başlıklı tez, kabul edilmiştir. 22/09/2014

Prof. Dr. Alim YILDIZ
Enstitü Müdürü

ÖZET

YUVACI, Bünyamin, Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva II. Cilt s. 735-999, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2014.

XV. yüzyıldan XX. yüzyıl başlarına kadar dikkate değer bir tür olarak gelişip serpilerek tezkire türünün son örneklerinden İnehanzâde Mehmed Nâil Tuman'ın kaleme aldığı Tuhfe-i Nâilî adlı eserdir. Tuhfe-i Nâilî, yazarının ifâdesiyle Dîvan şâirlerinin muhtasar biyografilerini vermek üzere hazırlanan, büyük boy, iki ciltlik yazma bir eserdir.

Nâil Tuman, Tuhfe-i Nâilî'yi yazarken 75 eserden yararlandığını bildirmiş, tanıtılan her şair ve nazmından verilen misallerden sonra yararlandığı eserleri cilt ve sayfa numaralarıyla belirtmiş, bazı şairlerin doğrudan divanlarından alıntılar yapmış, divanı bulunan şairlerin divanlarının bulunduğu kütüphane ve sıra numaralarını da eklemiştir.

Eserde özellikle şâirler hakkında kısa sayılabilecek bilgilere yer vermiş şairlerin isim ve mahlaslarını, meslek ve görevlerini, eserlerini, doğum ve vefat târîhlerini (hicrî ve mîlâdî olmak üzere), doğum yerlerini, medfûn bulundukları şehir-kabristanı mensur olarak belirtmiştir. Nâil Tuman, şairlerin hayatlarıyla ilgili olarak kullandığı kaynakların cilt ve sayfa numarasını da ilgili şairle ilgili bölümün sonuna eklemiştir.

Eseri, Cemal Kurnaz ve Mustafa Tatçı, Bizim Büro Yayınları aracılığıyla 2001 yılında tıpkı basım olarak yayınlamıştır. Eser üzerinde akademik olarak Balıkesir Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı ile Cumhuriyet Üniversitesi Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı öğrencileri Yüksek Lisans çalışmaları yapmıştır. Balıkesir Üniversitesinde yapılan çalışma I. cilt, 400. sayfaya kadar yapılmıştır. Cumhuriyet Üniversitesindeki çalışma ise her iki cilt üzerine yapılarak bu çalışmamızla tamamlanmış olacaktır. Eser üzerinde bu zamana kadar yapılmış başkaca bir akademik çalışmaya rastlanmamıştır.

Anahtar Sözcükler

Biyografi, tezkire, şair, şiir, hayat, dîvan, Tuhfe-i Nâilî

ABSTRACT

YUVACI, Bünyamin, Tuhfe-i Naili Text Content, Volume II, Page 735-999, Master Thesis, Sivas, 2014.

Until from 15. century to the beginning of 20. Century, the last example of the kind of collection of biographies improved spreading as a remarkable sort is a work named Tuhfe-i Nâilî written by İnehanzâde Mehmed Nâil Tuman. That Tuhfe-i Nâilî prepared to give expository biographies of Divan poets according to expression of the writer's opinion is a large-sized, handwriting work as two volumes.

Nâil Tuman said that he benefited from 75 works while writing the Tuhfe-i Nâilî, stated volume and page numbers of works from which he benefited after the example from each poet and poem of this poet that were given information about, cited from some poet's Divans directly, added library number and pressmarks of Divans of the poets who had Divans as well.

In his work He particularly gave short information about poets, mentioned as a prose about names and nicknames of poets, occupations and duties, works, dates of birth and death (as hijri and the gregorian calendar), places of birth, city-cemetery they buried in. Nâil Tuman added volume and page numbers of sources which he used related with poets' life to the end of the relevant part which was related with the poet as well.

Cemal Kurnaz and Mustafa Tatçı published his work as originally in favour of Bizim Büro Yayınları in 2001. The students of Department of Turkish Language and Literature Education of Balıkesir University and department of Turkish Islamic Literature of Cumhuriyet University studied for their master degrees academically on this work. The work which was studied in Balıkesir University was done till 400 pages of Volume I. This work which is studied in Cumhuriyet University will have been completed by being studied on both volumes. Any academic study which is done on this work up to now hasn't been found.

Key Words

Biography, collection of biographies, poet, poem, life, divan, Tuhfe-i Naili,

ÖN SÖZ

Tezkire geleneğinin son örneklerinden kabul edilen Tuhfe-i Nâilî, İnehanzâde Mehmed Nâil Tuman'ın XX. yüzyılda kaleme aldığı bir eserdir.

Edebiyatımızda ilk örneği Ali Şir Nevâyî tarafından XV. yy.da verilen “tezkire” türünün, Nâil Tuman'a kadar geçen beş asırlık süre içinde pek çok örneği verilmiştir. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki Tuhfe-i Nâilî tam anlamıyla bir telif eser değildir. Zira yazarın I.cildin Muhtıra bölümünde “...75 parça eserden iktibas edilerek yazılmış olan bu kitapta...” ifadelerinden bunu görmemiz mümkündür. Bu durum eserin değerine gölge düşürecek bir husus olarak değerlendirilmemelidir. 5005 şairin doğum tarihleri, yerleri, meslekleri, mahlasları, ölüm tarihleri, medfûn oldukları yer ve şiirlerinden nümûnelerin alfabetik kronoloji ile titiz bir tetkik etme ve çalışma neticesinde bir araya getirildiği başka bir eser de bulunmamaktadır.

Eser üzerindeki çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde şairlerle ilgili tasnif çalışması yaptık. İkinci bölüm 735 ila 999. sayfaların transkribe edilmesinden meydana gelmiştir. Muhteva ve metin olmak üzere iki bölümden meydana geldiğini söylememiz mümkündür.

Şairlerin tasnifini verdiğimiz birinci bölümde şairleri öncelikli olarak yaşadıkları yüzyıllara göre tasnif ettik. Tuhfe-i Nâilî'nin çalışmamıza konu olan bölümünde yer alan 1025 şairin büyük bir kısmının doğum ve ölüm tarihleri verilmişti. Ölüm yılları temel alınarak şairleri yüzyıllara göre tasnif ettik. Bazılarının doğum-ölüm tarihleri verilmediği için onları “Yaşadığı Yüzyıl Belirtilmeyenler” başlığı altında ayrıca gruptandırıdık. Bazılarında da falanca padişah devrinde yaşamıştır, bilgisi verilmiştir. Bu şairleri de ilgili padişahın ölüm tarihine göre ilgili yüzyıla yazdık.

İkinci tasnifimiz şairlerin memleketlerine göre olmuştur. Memleketi verilen şairleri alfabetik bir sıraya göre tasnif ettik. Bu tasnifi de memleketleri günümüz Türkiye sınırları içinde yer alan yerleşimler ile günümüz Türkiyesi dışında yer alan yerleşimler olmak üzere iki bölümden oluşturduk. Memleketi belirtilmeyen şairleri ise “memleketi belirtilmeyenler” diye ayrı bir başlık altında topladık.

Son tasnif çalışmamız ise şairlerin meslekleri ile ilgili olmuştur. Alfabetik sıra gözetilerek mesleği belirtilen tüm şairler tasnife tabi tutulmuştur. Yine mesleği hakkında herhangi bir bilgi verilmeyen şairler de “mesleği belirtilmeyenler” diye ayrıca tasniflendirilmiştir.

Tüm tasnif işlemi boyunca sadece şairin mahlası verilmemiş, tezkirede ilgili sıra numarası da birlikte yazılmıştır.

Metin kısmında birebir transkrip çalışması yapılmış, herhangi bir değişiklik, ilave, çıkartma uygulanmamıştır. Dipnotlar, açıklamalar da olduğu gibi aktarılmıştır.

Gerek ders gerekse tez hazırlık dönemi boyunca desteğini eksiltmeyen, yükümü hafifleten kıymetli zevceme; ufuk açan, yol gösteren, sabrı öğreten muhterem hocam Alim YILDIZ'a, Farsça metinlerde yardımcı olan sayın Yusuf YILDIRIM hocama ve mesai arkadaşım Mahmut TOPAL'a teşekkür ediyorum.

Bünyamin YUVACI
SİVAS
2014

TRANSKRİPSİYON HARFLERİ

ا	A a E e	ر	R r	ف	F f
ب	B b	ز	Z z	ق	Q q
پ	P p	ژ	J j	ک	K k ñ
ت	T t	س	S s	گ	G g
ث	Ṣ ṣ	ش	Ş ş	ل	L l
ج	C c	ص	Ṣ ṣ	م	M m
چ	Ç ç	ض	Ẓ ẓ Ḍ ḍ	ن	N n
ح	Ḥ ḥ	ط	Ṭ ṭ	و	V v
خ	Ḥ̣ ḥ̣	ظ	Ẓ ẓ	ه	H h
د	D, d	ع	‘	ی	Y y
ذ	Ẓ̣ ẓ̣	غ	Ġ ġ	ء	’

- Farsça kelimelerdeki “vâv-ı ma’dûle”, (ˆ) işaretiyle gösterilmiştir. (ħ̣âb)
- Uzun ünlüler (med) “ Â â, Û û, Î î,” olarak yazılmıştır.

KISALTMALAR LİSTESİ

age : Adı geçen eser

B. : Beğ

b. : Oğlu

bs. : Baskı

c. : Cilt

Çl. : Çelebi

d. : Doğumu

Ef. : Efendi

H. : Hicrî

Hzl. : Hazırlayan

Ktp. : Kütüphane, Kütüphanesi

M. : Miladî

Nu. : Numara

ö. : Ölümü

s. : Sayfa

v. : Vefatı

Yay.: Yayınevi, Yayınları

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
ÖNSÖZ	III
TRANSKRİPSİYON HARFLERİ.....	V
KISALTMALAR LİSTESİ.....	VI
GİRİŞ.....	1
I. BÖLÜM	
TUHFE-İ NÂİLÎ'DE ŞAİRLER.....	4
A. YAŞADIKLARI YÜZYILLARA GÖRE ŞAİRLER.....	5
B. MEMLEKETLERİNE GÖRE ŞAİRLER.....	12
C. MESLEKLERİNE GÖRE ŞAİRLER.....	29
DEĞERLENDİRME ve SONUÇ.....	42
II. BÖLÜM	
METİN.....	44
BİBLİYOGRAFYA.....	339

GİRİŞ

Arapça “anmak, hatırlamak” manalarına gelen “z-k-r” kökünden türeyen ve “hatırlamaya vesile olan şey” manasına gelen tezkire (ç. Tezâkir) zamanla kelime anlamından sıyrılarak terim anlamı kazanmış ve bir türe ad olmuştur. Bağımsız bir tür olmadan evvel tarih ilmi içerisinde bir kol olarak serpilip gelişen türün şairlerle ilgili ilk örneğini Muhammed b. Sallam el-Cumâhî (ö. 865), Tabakâtü’ş-Şu’arâ adlı eserle vermiştir.¹ XII. yüzyıla kadar Arapça örneklerle devam eden türün Farsça ilk örnekleri XIII. yüzyıldan itibaren ortaya çıkmaya başlamıştır.² Türk muhitine dâhil olması ise pek çok çalışmada olduğu gibi Ali Şir Nevâî ile olmuştur. Yöntem ve metod olarak Câmî ve Devletşah’ın tezkireleriyle benzerlik gösteren eser Anadolu coğrafyasında daha sonraki dönemlerde oluşacak tezkireler için birinci dereceden kaynak olmuştur.

Ali Şir Nevâyî’den sonra Anadolu sahasında farklı özelliklerde dikkat çekecek sayıda ve zenginlikte tezkire yazılmış, gelenek XX. yüzyıla kadar devam ettirilmiştir. Türün son örneği ise tez konumuzu oluşturan İnehanzâde Mehmet Nâil Tuman’ın kaleme aldığı Tuhfe-i Nâilî adlı eserdir. Aslında başlıbaşına bir telif eser diyemeyeceğimiz Tuhfe-i Nâilî, yazarının belirttiği gibi³ 75 farklı kaynaktan iktibas edilerek oluşmuştur.

İki cilt ve 1263 sayfadan oluşan eserde toplam 5005 şair incelenmiştir. Yazar, şairlerin biyografilerini alfabetik sırayla vermiş, şairlerin biyografilerinde ad, lakap, mahlasları; meslek veya görevleri; doğum ve ölüm tarihleri; memleketleri; haklarında düşürülmüş tarihlerle ilgili bilgi vermiştir. Kullandığı kaynaklar içerisinde birbiriyle çelişen bilgilere rastlamışsa bunları da düzeltmeyi ihmâl etmemiştir. Şairlerin biyografilerinden sonra şiirlerinden nümûneler eklemiş son bölüme de bilgileri aldığı kaynakları cilt ve sayfa numarası vererek yazmıştır. Bazı bilgilere de ilgili şairin doğrudan dîvânından ulaşmış, dîvânın nerede bulunduğunu, hangi numarayla kayıtlı olduğunu da ilave etmiştir. Böylelikle araştırma yapacaklar için de yol göstermiş olmaktadır. Saydığımız özellikleriyle Tuhfe-i Nâilî alanla ilgili kaynak eser mahiyeti kazanmıştır.

Eserle ilgili olarak yaptığımız tasnif çalışmasında dikkati çeken başlıca hususları ise şöyle sıralamamız mümkündür.

¹ Mustafa İsen, *Tezkireden Biyografiye*, Kapı Yay. Nisan 2010, s. 5.

² age,s.6.

³ Mehmet Nâil Tuman, *Tuhfe-i Nâilî, Divan Şairlerinin Muhtasar Biyografileri*, c.I, Hzl. Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı, Bizim Büro Yay. 2001, s.9

Yüzyıllara göre yaptığımız incelememizde Devlet-i Âliye'nin kuruluş ve yükselişine paralel bir seyir sözkonudur. Zîrâ 14. yüzyılda bir şâir varken-Sultân Murâd-ı Evvel- bu sayının 16, 17, 18 hatta çöküş devrine rastlayan 19. yüzyılda hayli arttığı görülmektedir. Devletin son demlerini yaşadığı 20. yüzyılda, bu duruma paralel olarak sayı yine çok azalmıştır. Bu durum devletin gelişiminin sadece siyâsî, askerî, ekonomik alanda değil sanat ve edebiyat alanında da olduğunun bir göstergesidir. Devletin gelişiminin 17. yüzyıldan itibaren durması hatta gerilemenin başlamasına rağmen sanat ve edebiyatta bu gelişimin sürdüğünü söyleyebiliriz.

Şairlerin memleketlerine baktığımızda ise Pâyitaht, ekonomik, askerî, siyâsî anlamda bir merkez olduğu kadar sanatın ve sanatçının da merkezi konumundadır. Zira memleketlerine göre yaptığımız tasnifte en fazla sanatçının İstanbul'dan çıktığını görüyoruz. Bunun yanında Osmanlı Devleti için her açıdan önemli bir yere sahip ve bir dönem başkentlik yapmış Bursa'nın da önemli sayıda şair yuvası olduğunu belirtebiliriz.

Memleketi belirtilmeyen bir hayli şairi bir kenara bırakacak olursak Balkanlarda Bosna'yı, Trakya'da Edirne'yi, Karadeniz'de Trabzon'u, Doğuda Erzurum ve Diyarbakır'ı bu kültür, medeniyet ve sanat deryasına katkıda bulunan diğer önemli merkezler olarak sayabiliriz.

Diğer yandan Balkanlardan Anadolu'nun en ücra noktalarına kadar, bugün ismini unuttuğumuz, kullanmadığımız, değiştirdiğimiz şehir, kasaba, köylere varıncaya değin yerleşim yerlerinden şairlere rastlarız.

Şairlerin meslekleri açısından dikkati çeken hususları ise şu şekilde özetleyebiliriz. Bir yazı ve şiir medeniyeti diyebileceğimiz bu kültürün oluşmasında pâdişahların rolü büyüktür. Sanata ve sanatçıya değer veren, onları koruyan, kollayan, destekleyen, kendisi de sanatla meşgul olan yöneticilerin olduğu bir memlekette her meslek erbabının sanata yönelmesi de şaşılacak bir durum değildir. Zîrâ Osmanlı pâdişahları arasında sanatla uğraşmamış, sanatçıya kol kanat germemiş bir pâdişah neredeyse yok gibidir.

Osmanlı toplum yapısının genel olarak yönetici sınıf ve re'ayâ olmak üzere iki bölümden oluştuğu görülür. Yönetici sınıfı oluşturan unsurlar ise şu şekilde sınıflandırılır: Seyfiye (Ordu mensupları), İlmiye, Kalemiye (kâtipler) ve Saray

Hizmetlileri.⁴ Yönetim kademelerinin en önemli unsurlarını oluşturan bu yapı içerisinde Seyfiye ve İlmiye sınıfının ağırlığı devletin felsefesine de bağlı olarak çok fazladır.

Osmanlı padişahları arasında şiirle uğraşmayan yok gibidir. Sadece padişahlar değil onun yakın hizmetinde bulunan kişilerin de şiirle uğraştığını görürüz. Nitekim mesleklerine göre yaptığımız yaptığımız tasnifte az da olsa padişah hekimi, padişah imamı, padişah müezzini gibi şairlere rastladık.

Padişahları merkeze alırsak etraflarına doğru bu sanat halkasının dalga dalga yayıldığını söylememiz yanlış olmaz. Çünkü en üst bürokratik yapıyı oluşturan sadrazam, beylerbeyi, şeyhülislam, sancak beyi gibi görevleri üstlenmiş kişiler bu sanat halkasının bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yönetici sınıf içerisinde ağırlığı oluşturan seyfiye ve ilmiye sınıfının ilginçtir şiirde de ağırlığı oluşturduğunu görüyoruz. Özellikle ilmiye sınıfında yer alan kadı, müderris, kâtip gibi meslek erbâbı incelediğimiz kısım içerisinde ağırlığı oluşturanlardır.

Tasavvufi çevreler de bu sanat ortamının önemli bir yerini oluşturmaktadır. Devlet düzeyinde en yüksek noktada şeyhülislam ile temsil edilen dinî muhit tarikatlarla zengin bir sosyal çevre oluşturmaktaydı. Dinin öğretilmesinde ve anlaşılmasında ilk zamanlardan itibaren şiiri önemli bir araç olarak kullanan tarikatlar daha sonra tasavvufî bir edebiyatın da oluşmasını sağlamıştır. Şeyhliği bir meslek olarak değerlendirmek belki doğru olmayabilir ancak mesleklerine göre yaptığımız tasnifte şeyhlerin de önemli bir yoğunluğa sahip olduğunu görmekteyiz.

Çok canlı ve zengin bir sosyal hayata sahip Osmanlı toplumunda aynı canlılığı sanat hayatında da görmemiz mümkündür. Yukarda bahsettiğimiz ve ağırlığı oluşturan gruplar dışında neredeyse her meslekten insanı sanat hayatının da içinde bulabiliriz. Ressam, muarrif, müzehhib, hattat, sahaf, nakîbü'l-eşrâf, memur, tabip, noter, yeniçeri, sipahi, kadı, esnaf gibi meslek mensupları bu düşüncemizi destekler.

⁴ Gül Akyılmaz, Osmanlı Devleti'nde Yönetici Sınıf - Reayâ Ayrımı, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Haziran-Aralık 2004.

I.BÖLÜM

TUHFE-İ NÂİLÎ'DE ŞÂİRLER

A. YAŞADIKLARI YÜZYILLARA GÖRE ŞAİRLER

14. YY:

14. yüzyıl Anadolu sahasında Selçuklu egemenliğinin sona erip Beylikler devrinin başladığı ve yeni devletin filizlendiği dönemdir. Orhan Gazi'nin 1326'da Bursa'yı fethetmesiyle başlayan Osmanlı Devletinin teşkilatlanması yüzyılın sonunda Yıldırım Bayezid ile sürmüştür, imparatorluğun temelleri de atılmış oluyordu. 14. yüzyıl Osmanlı Devletinin özellikle Rumeli üzerindeki fetih ve iskan politikalarının ağırlık kazandığı dönem olmuştur. Edirne'nin fethi (1362), sonrasında başkent yapılması (1366), Makedonya, Bulgaristan, Sofya, Nis gibi önemli yerlerin alınması, Anadolu'dan getirilen muhâcirlerin askerî ve ticarî yollar üzerine yerleştirilmesi önemlidir. Fetih hareketleri kadar önemli bir diğer politika ise Rumeli'nin neredeyse her bölgesine çoğunluğunu Horasanlı dervişlerin oluşturduğu zâviyeler kurmak olmuştur.⁵ Bu yüzyılda Âşık Paşa, Said Emre, Hoca Mesud, Yusuf-ı Meddah, Sulu Fakih, Şeyhoğlu Mustafa, Erzurumlu Mustafa Darîr, Elvan Çelebi, Seyyid Nesîmî dönemin önemli temsilcileridir.

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında 14. yüzyılda yaşamış 1 şair bulunmaktadır.

3939 Murâd

15. YY:

15. Asır özellikle İstanbul'un fethiyle (1453) devletin imparatorluğa dönüştüğü asırdır. Kuruluş ve teşkilatlanma tamamlanmış yükseliş dönemine girilmiştir. Devletin ekonomik, siyasî ve askerî alandaki bu başarısı sanat ve edebiyata da yansımakta gecikmemiştir. Ancak bu kendisini özellikle bir sonraki yüzyılda gösterecektir. Özellikle, 15. Asır Osmanlı hükümdarlarından II. Murad, Fatih Sultan Mehmed, II. Bayezid ile yine hükümdar ailesinden Cem Sultan'ın şair olmaları çevrelerinde de edebî muhitlerin oluşmasını sağlamıştır. Dönemin önemli temsilcileri arasında Ahmed-i Dâî, Şeyhî, Necâtî, Ali Şir Nevâî, Hacı Bayram Velî, Eşrefoğlu Rûmî, İbrahim Tennûrî, Süleyman Çelebi vb. sayılabilir.

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında 15. yüzyılda yaşamış 22 şair bulunmaktadır.

3174 Fettâhî, 3298 Fenâyî, 3495 Kâtibî, 3594 Kemâl, 3595 Kemâl Ümmî, 3670 Luţfî, 3777 Mehmed, 3858 Maḥmûd, 3884 Muḥyiddîn, 3940 Murâd, 3979 Muştafa, 4025 Mu'înî, 4026 Mu'înî, 4027 Meftûnî, 4034 Maḳâlî, 4025 Maḳâlî, 4046 Molla Çelebi, 4052 Melâmî, 4045 Mekkî, 4055 Melîhî, 4058 Memî, 4077 Münîrî

⁵ Neclâ Pekolcay, *İslâmî Türk Edebiyatı Târîhi*, Kitabevi Yay., İstanbul, 1996, s.176

16. YY:

Bu asır Osmanlı devletinin siyâsî, ilmî, ekonomik, sanat ve edebiyat alanlarında zirvede olduğu asırdır. Alim, şair ve sanatkarları himâye eden, destekleyen devletin ilim ve sanat merkezine dönüşmesi de doğaldır. Bu yüzyılda Divan şiirinin ve Tasavvufî Edebiyatın yetiştirdiği başlıca şairler arasında, Zâtî, Bâkî, Hayâlî, Fuzûlî, Bağdatlı Rûhî, İbrahim Gülşenî, Şah Hatâyî, Pir Sultan Abdal ve Kul Himmet sayılabilir. Ayrıca bu dönem nesir alanında da önemli temsilcilerin yetiştiği bir dönemdir; Sehî Bey, Latîfî, Âşık Çelebi, Kınalızâde Hasan Çelebi, Beyânî, Ahdî, Hoca Sadeddin dönemin önemli nesircileridir.

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında 16. yüzyılda yaşamış 161 şair bulunmaktadır.

3102 Gıyâşî, 3107 Gayretî ve Ğinâyî, 3152 Fârisî, 3167 Fânî, 3168 Fânî, 3169 Fânî, 3170 Fânî, 3200 Fedâî, 3201 Fedâyî, 3215 Ferruh, 3218 Ferruhî, 3219 Ferruhî, 3220 Firdevsî, 3221 Firdevsî, 3240 Feridûn, 3244 Ferîdî, 3250 Füsûnî, 3257 Fazlî, 3264 Fuzûlî, 3266 Fazîl, 3270 Fiğânî veya Huseynî, 3273 Fikrî, 3278 Faķîrî, 3279 Faķîrî, 3282 Fikârî, 3284 Fikrî, 3285 Fikrî, 3292 Fenâyî, 3294 Fenâyî veya La'li, 3314 Fevrî, 3333 Fehmî, 3345 Fehmî, 3346 Fehmî, 3389 Feyzî, 3417 Kâdirî, 3422 Kârî, 3424 Kâsım, 3425 Kâsım, 3430 Kâdî veya Kâler, 3433 Kâbûlî, 3438 Kâdrî veya 'Abdülkâdir, 3339 Kâdrî, 3453 Kudsî, 3454 Kudsî, 3468 Kâdimî, 3470 Kurbî, 3471 Kurbî, 3475 Kurbî, 3476 Kurbî, 3480 Kândî veya Şehîdî, 3483 Kivâmî, 3485 Kûsî Çelebi, 3496 Kâtibî, 3527 Kâmilî veya Muştafa, 3529 Kâmî, 3530 Kâmî, 3531 Kâmî, 3554 Kirâmî, 3564 Keşfî, 3565 Keşfî, 3569 Keşfî, 3573 Keşfî, 3583 Kelâmî, 3620 Günâhî, 3625 Ken'an, 3630 Güvâhî, 3635 Leâlî, 3636 Leâlî, 3641 Lâzımî veya Pervâne, 3643 Lâmi'î, 3646 Lâyihî, 3664 Lisânî, 3671 Luţfî, 3693 Latîfî, 3694 Latîfî, 3700 La'li, 3708 Lem'î, 3709 Lem'î, 3735 Meâlî, 3733 Mânî, 3744 Müttakî, 3749 Mecdî, 3761 Mecîdî, 3765 Muhibbî veya Süleymân Meftûnî veya 'Âcizî, 3766 Muhibbî, 3773 Maħremî, 3774 Maħremî, 3778 Meħmed veya Yazıcıoğlu, 3779 Meħmed veya Zeyrek, 3780 Meħmed, 3781 Meħmed, 3782 Meħmed, 3783 Meħmed, 3784 Meħmed, 3785 Meħmed, 3786 Meħmed, 3787 Meħmed, 3788 Meħmed, 3789 Meħmed, 3790 Meħmed, 3792 Meħmed, 3793 Meħmed, 3795 Meħmed, 3796 Meħmed, 3797 Meħmed veya Münşî, 3799 Meħmed, 3800 Meħmed veya Nâmî, 3801 Meħmed, 3802 Meħmed, 3836 Meħmed, 3838 Meħmed, 3841 Meħmed, 3851 Maħmûd, 3852 Maħmûd veya Reşâdî, 3853 Maħmûd, 3854 Maħmûd, 3855 Maħmûd, 3860 Maħvî, 3873 Muħîfî, 3874 Muħyî, 3875 Muħyî, 3876 Muħyî, 3885 Muħyiddîn, 3886 Muħyiddîn veya Cemâlî, 3912 Muħliş, 3913 Muħliş veya Muştafâ, 3914 Muħliş veya Defterî, 3916 Muħlişî, 3920 Müdâmî, 3923 Medhî, 3929 Medhî, 3933 Müderris veya Yahyâ, 3942 Murâdî, 3943 Murâdî, 3945 Murâdî, 3950 Merdümî, 3964 Müsellimî, 3966 Mesîhî, 3967 Mesîhî, 3968 Meşâmî, 3971 Meşrebî, 3958 Mestî, 3975 Meşķî, 3978 Muştafâ, 3994 Muştafa, 4007 Muşliħiddîn, 4013 Mu'ammâyî, 4015 Ma'sûķî veya Oğlan Şeyhi, 4017 Ma'nevî, 4018 Ma'nevî, 4016 Ma'sûm veya Molla Ma'sûm, 4059 Memî veya Cânî, 4061 Münşî veya Meħmed, 4092 Mihrî, 4103 Mirza

Maḥdûm, 4105 Mîrî, 4106 Mîrî veyâ Emîrî, 4111 Meylî, 4112 Meylî, 4113 Meylî, 4114 Meylî

17. YY:

17. yüzyıl Osmanlı tarihinde sosyal, iktisadî, siyasî ve askerî alanlarda büyük değişikliklerin görüldüğü bir dönemdir. Asrın başında en geniş sınırlarına ulaşan Osmanlı İmparatorluğu asrın sonlarına doğru bazı bölgelerde geri çekilmek zorunda kalmıştır. Avrupa ve dolayısıyla dünya siyasetindeki üstünlüğünü de kaybetmeye başlamıştır.⁶ Geçmiş asırlardaki başarıların görülmediği b dönemde Devlet-i Âliye büyük sarsıntılar geçirmiştir. Bu dönemde tahta çıkan padişahların sayısı diğer asırlara nazaran yaşanan istikrarsızlığın bir göstergesidir. II. Mustafa'yı da dahil edersek bu asırsa toplam 10 padişah tahta çıkmıştır. Oysa kuruluşundan itibaren 17. Asra değin geçen üç asırda 13 padişah tahta çıkmıştı. Bu istikrarsızlık başlıbaşına bir sebep olmamakla beraber siyasî başarıda istikrarın önemi de yadsınamaz.

Osmanlı Devletinin bu asırda yaşadığı olumsuzluklar edebî alanda yaşanan yükselişi ve gelişimi engellememiştir. Sağlam bir geleneğe sahip olan, şiiri hayatın önemli bir parçası sayan, sanatçısı yöneticileri tarafından korunan, desteklenen bir toplum içerisinde bu gelişimin sürmesi doğaldır. Türk edebiyatının en parlak dönemlerinden biri kabul edilen bu asırda yaşayan başlıca şairleri şöyle sıralayabiliriz: Neşâtî, Nâilî, Nâbî, Nef'î, Şeyhülislam Yahya, Şeyhülislam Bahâyî, Nâilî-i Kadîm, Fehîm-i Kadîm, Azmîzâde Hâletî, Nedîm-i Kadîm önemli şairlerdir. Bu dönemde Aziz Mahmud Hüdâî, Niyâzî-i Mısırî, Hüseyin Lâmekânî, Bezcizâde Muhyî, Oğlan Şeyh İbrahim ise dönemin önemli mutasavvıflarıdır.

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında 17. yüzyılda yaşamış 180 şair bulunmaktadır.

3105 Ğaybî, 3109 Ğayûrî, 3110 Fâiz veya Fâizî, 3118 Fâizî, 3119 Fâizî, 3125 Fâizî, 3129 Fâik, 3153 Fârisî, 3155 Fâriğ, 3166 Fâmî, 3175 Fethî, 3176 Fethî, 3177 Fethî, 3181 Fütühî, 3187 Fahrî, 3202 Fedâyî, 3208 Ferâğî, 3229 Furûğî, 3230 Furûğî, 3241 Feridûn, 3243 Ferîdî, 3249 Füzûnî, 3251 Faşîh, 3252 Faşîhî, 3253 Faşîhî, 3254 Faşîhî, 3254 Fazlî, 3276 Fakhî, 3288 Fikrî, 3293 Fenâyî veyâ Cennet, 3299 Fenâyî veyâ Hâletî, 3301 Fennî, 3313 Fu'âdî, 3315 Fevrî, 3316 Fevzî, 3317 Fevzî, 3318 Fevzî, 3334 Fehmî, 3335 Fehmî, 3336 Fehmî, 3351 Fehîm, 3360 Feyzî, 3361 Feyzî, 3362 Feyzî, 3363 Feyzî veyâ Feyzullâh, 3364 Feyzî, 3365 Feyzî, 3366 Feyzî, 3367 Feyzî veyâ Sîmî, 3369 Feyzî, 3370 Feyzî, 3408 Feyzî, 3414 Kâimî, 3415 Kâbilî, 3418 Kâdirî, 3419 Kâdirî, 3431 Kâmetî, 3432 Kâimî, 3440 Kâdrî, 3441 Kâdrî, 3442 Kâdrî, 3443 Kâdrî, 3455 Kudsî, 3456 Kudsî, 3465 Kudsî, 3486 Kavlî, 3497 Kâtibî, 3501 Kâşif, 3511 Kâfi, 3528 Kâmilî, 3532 Kâmî, 3533 Kâmî, 3534 Kâmî, 3551 Gedâyî, 3557 Kerîm, 3562 Kisbî, 3566 Keşfi, 3571 Keşfi, 3572 Güftî, 3577 Güftî, 3580 Kelâmî, 3581 Kelâmî, 3587 Gülşenî, 3590 Kelîm, 3592 Kelîmî, 3593 Kelîmî, 3596 Kemâl, 3613 Kemâlî, 3621 Gencî, 3622 Gencî, 3626 Ken'an, 3633 Gevherî, 3644

⁶ Ahmet Atilla Şentürk-Ahmet Kartal, *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergâh Yay. İstanbul, 2012, s.407

Lâmekânî veyâ Hüseyin, 3665 Lisânî, 3672 Luţfî, 3695 Laţîfî, 3697 La'li, 3704 Lafzî, 3706 Loqmân, 3726 Meâlî, 3745 Mişâlî, 3746 Mişlî, 3767 Muhterem, 3804 Meḥmed, 3805 Meḥmed veyâ Muhyî, 3806 Meḥmed, 3807 Meḥmed, 3808 Meḥmed, 3809 Meḥmed, 3810 Meḥmed, 3811 Meḥmed, 3812 Meḥmed, 3813 Meḥmed, 3814 Meḥmed, 3815 Meḥmed, 3816 Meḥmed, 3817 Meḥmed veyâ Selîsî, 3818 Meḥmed veyâ Şâdık, 3819 Meḥmed, 3820 Meḥmed, 3822 Meḥmed, 3861 Meḥmed, 3856 Maḥmûd, 3861 Maḥvî, 3862 Maḥvî, 3887 Muhyiddîn, 3895 Muhtârî, 3901 Maḥfî, 3898 Maḥdûm veyâ Yahyâ vü Ahmed, 3902 Muḥliş, 3915 Muḥlişî, 3918 Müdâmî, 3924 Medhî, 3925 Medhî, 3934 Medîhî, 3935 Medîhî, 3936 Mezâkî, 3937 Mezâkî, 3944 Murâdî, 3951 Merdî, 3956 Mestî, 3959 Mestî, 3960 Mes'ûd, 3961 Mes'ûd, 3962 Mes'ûd, 3972 Meşrebî, 3977 Mısrî veyâ Niyâzî, 3980 Muştafa, 3981 Muştafâ, 3982 Muştafa, 3983 Muştafa, 3984 Muştafa, 3985 Muştafa, 3986 Muştafa, 3987 Muştafa, 3988 Muştafa, 3995 Muştafa, 4009 Muţîmî, 4011 Mazlûm, 4019 Ma'nevî, 4023 Mu'in, 4028 Meftûnî veyâ İkbâlî, 4032 Müfid, 4036 Maḥâmî, 4040 Mükîm, 4043 Mekki, 4047 Molla Çelebi, 4054 Mülhimî, 4064 Mantıkî, 4067 Mengli Girây, 4081 Münif veyâ Hezârî, 4084 Münîfî, 4086 Mevcî, 4100 Meyyâl, 4101 Meyyâl veyâ Şehlâ, 4107 Mîrî, 4108 Mîrî, 4115 Meylî, 4116 Meylî, 4117 Meylî

18. YY:

18. yüzyıl 17. yüzyılda yaşanan itibar ve güç kaybının sebeplerinin araştırıldığı buna çözüm arandığı bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır. Aranan çözümler soruna çare olamamış devletin zirvesinde toplumun en alt katmanlarına varana kadar iktidar mücadeleleri, yolsuzluklar, rüşvet, ehil olmayan insanların yönetime getirilmeleri, kukla padişahlar, isyanlar, ekonomik kayıplar huzursuzlukların had safhada yaşanmasına yol açmıştır. Tam anlamıyla bir çöküntünün yaşandığı bu durumdan bu asır sanat ve edebiyat hayatı sağlam yapısı ve geleneği sayesinde fazla etkilenmemiş güçlü kalemler çıkarmayı başarmıştır. Hatta İran etkisinden kurtularak kendi kimliğine kavuşup, mahallileştiği dönem olarak da kabul edilir.⁷ Nedim, Şeyh Galip, Nazîm Yahyâ, Sünbülzâde Seyyid Vehbî, Nahîfî Süleyman, Haşmet, Fıtnat Hanım, Esrar Dede, Enderunlu Fâzıl dönemin en önemli şairleri arasındadır.

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında 18. yüzyılda yaşamış 170 şair bulunmaktadır.

3111 Fâiz, 3112 Fâiz, 3113 Fâiz, 3120 Fâiz, 3121 Fâiz, 3122 Fâizî, 3123 Fâizî, 3124 Fâize, 3126 Fâizî, 3127 Fâizî, 3128 Fâizî, 3130 Fâik, 3131 Fâik, 3147 Fâhir, 3148 Fâhir, 3158 Fâruk, 3184 Faḥreddin, 3185 Faḥreddin, 3188 Faḥrî, 3212 Firâkî, 3211 Firâki, 3222 Ferdî, 3223 Ferdî, 3231 Furûğî, 3232 Ferhâd, 3248 Fezâyî, 3255 Faşîhî, 3256 Faşîhî, 3267 Fıtnat, 3275 Fikrî, 3295 Fenâyî, 3296 Fenâyî, 3302 Fennî, 3303 Fennî, 3319 Fevzî, 3320 Fevzî, 3321 Fevzî, 3322 Fevzî, 3337 Fehmî, 3338 Fehmî, 3339 Fehmî, 3352 Fehmî, 3358 Feyzullâh veya Feyzî, 3368 Feyzî, 3371 Feyzî, 3372 Feyzî, 3373 Feyzî, 3374 Feyzî, 3375 Feyzî, 3376 Feyzî, 3377 Feyzî, 3378 Feyzî,

⁷ H.İbrahim Şener-Âlim Yıldız, *Türk İslam Edebiyatı*, Rağbet Yay., İstanbul, 2010, s.306

3379 Feyzî, 3380 Feyzî, 3381 Feyzî, 3382 Feyzî, 3383 Feyzî, 3384 Feyzî, 3385 Feyzî, 3410 Feyzî, 3420 Kâdirî, 3426 Kâsım, 3457 Kudsî, 3458 Kudsî, 3472 Kurbî, 3473 Kırîmî, 3474 Kuşûrî, 3477 Kuţbî, 3491 Kâtib veya Şihhâtî, 3502 Kâşif, 3503 Kâşif, 3507 Kâzım, 3512 Kâmil, 3513 Kâmil, 3514 Kâmil, 3515 Kâmil, 3516 Kâmil, 3535 Kâmil, 3536 Kâmil, 3537 Kâmil, 3545 Kâmil, 3553 Güzârî, 3567 Keşfi, 3582 Kelâmî, 3591 Kelîm, 3618 Kemter, 3623 Kenzî, 3624 Kenzî, 3637 Leâlî veya Şeyhî, 3645 Lâyih, 3650 Lebîb, 3651 Lebîb, 3652 Lebîb, 3653 Lebîb, 3661 Lübbî, 3662 Ledünnî, 3666 Lisânî, 3673 Luţfî, 3674 Luţfî, 3675 Luţfî, 3676 Luţfî, 3677 Luţfî, 3678 Luţfî, 3697 La'li, 3699 La'li, 3710 Lem'î, 3714 Levhî, 3715 Levhî, 3717 Levnî, 3721 Mâil, 3729 Mâcid, 3731 Mâdi, 3734 Mâhir, 3735 Mâhir, 3736 Mâhir, 3741 Mâhî, 3750 Mecdî, 3751 Mecdî, 3752 Mecdî, 3759 Mucib veya Kemâlî, 3762 Muhibbâ, 3770 Muhteşem, 3823 Mehmed, 3824 Mehmed veya Tâhir, 3825 Mehmed, 3826 Mehmed, 3827 Mehmed, 3829 Mehmed, 3830 Mehmed, 3831 Mehmed, 3832 Mehmed, 3857 Maḥmûd, 3863 Maḥvî, 3865 Maḥvî, 3877 Muḥyî, 3864 Maḥvî, 3897 Maḥtûmî veya Vahîd, 3903 Muḥliş, 3904 Muḥliş, 3905 Muḥliş, 3906 Muḥliş, 3908 Ayaşlı, 3947 Merâmî, 3955 Müstakîm, 3963 Müsellim, 3989 Muştafa, 3990 Muştafa veya İkbâl, 4006 Muşliş, 4008 Muşib veya Mehmed, 4012 Me'ânî, 4014 Mu'ammer, 4041 Muḥîm, 4044 Mekkî, 4068 Münib, 4069 Münib, 4074 Münir, 4078 Münîrî, 4079 Münîrî, 4080 Münîf, 4088 Mûsâ, 4089 Mûnis, 4094 Mihrî, 4038 Maḥbûlî, 4097 Mehîb, 4098 Mehîb, 4109 Mîrî, 4118 Meylî, 4123 Nâib, 4125 Nâil, 4126 Nâil

19. YY:

19. yüzyıl, yükselen Avrupa'nın her alanda taklit edilmeye başlandığı dönemdir. Mağlubiyetler ve büyük kayıplarla sonuçlanan savaşların ardından ilk olarak askerî alanda başlayan adına "ıslahat" denilen düzenlemeler daha sonra toplumun her kademesine yayılarak bir anlayışa dönüşmüştür. Tanzimat Fermanı ve Meşrutiyet ile devlet-halk arasındaki ilişkilerde yeni dönem başlamış hukuk ve rejim açısından ciddi değişiklikler yaşanmıştır. Siyâsi anlamda yaşanan bu eksen değişikliği edebiyatımızda da eksenin değişimine yol açmıştır. Özellikle asrın ilk yarısı geçen asrın devamı niteliğinde olmasına rağmen asrın ikinci yarısından itibaren İslam medeniyeti yerini artık Batıya bırakacaktır.

Dönem içerisinde Encümen-i Şu'arâ şâirleri ile Enderunlu Vâsıf, Keçecizâde İzzet Molla, Leskofçalı Gâlib, Osman Şems, Müştak Baba, Tanzimat mensupları dönemin önemli isimlerini oluşturmaktadır.

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında 19. yüzyılda yaşamış 119 şair bulunmaktadır.

3101 Gavşî, 3106 Gayret, 3114 Fâiz, 3132 Fâik, 3133 Fâik, 3134 Fâik, 3135 Fâik, 3136 Fâik, 3137 Fâik, 3137 Fâik, 3139 Fâik, 3144 Fâtih, 3145 Fâtih, 3148 Fâhir, 3159 Fârûk, 3171 Fânî, 3178 Fethî, 3190 Faḥrî, 3193 Faḥrî, 3213 Firâkî, 3124 Ferecullâh, 3216 Ferruh, 3224 Ferdî, 3225 Ferdî, 3233 Ferîd, 3234 Ferîd, 3246 Ferrî, 3259 Fazlî, 3260 Fazlî, 3269 Faṭn, 3272 Fiğânî, 3281 Faḳîhî, 3289 Fikrî, 3304 Fennî, 3305 Fennî, 3308 Fuâd, 3323 Fevzî, 3324 Fevzî, 3329 Fevzî, 3340 Fehmî, 3341 Fehmî,

3342 Fehmî, 3353 Fehîm veyâ Fârîğ, 3354 Fehîm, 3356 Fehîm, 3386 Feyzî, 3387 Feyzî, 3435 Kâbûlî, 3437 Kâbûlî, 3444 Kadrî, 3445 Kadrî, 3459 Kudsî, 3460 Kudsî, 3467 Kuddûsî, 3469 Kârârî, 3490 Kaygûlî, 3508 Kâzım, 3517 Kâmil, 3518 Kâmil, 3519 Kâmil, 3555 Kirâmî, 3560 Kerîmî, 3568 Keşfi, 3575 Keşfi, 3597 Kemâl, 3598 Kemâl, 3599 Kemâl, 3600 Kemâl, 3205 Kemâl, 3606 Kemâl, 3610 Kemâleddîn, 3627 Ken'an, 3628 Kûnhî, 3654 Lebîb, 3655 Lebîb, 3659 Lebîb, 3679 Lutfî, 3680 Lutfî, 3681 Lutfî, 3682 Lutfî, 3718 Leylâ, 3720 Mâide, 3737 Mâhir, 3747 Mişlî, 3757 Mecdî, 3758 Mücrim, 3772 Maḥrem, 3775 Muḥsin, 3794 Meḥmed, 3833 Meḥmed, 3859 Maḥmûd, 3866 Maḥvî, 3867 Maḥvî, 3868 Maḥvî, 3891 Muḥtâr, 3892 Muḥtâr, 3900 Maḥzûlî, 3907 Muḥliş, , 3921 Midḥat, 3917 Mûdâmî, 3930 Medhî, 3941 Murâd, 3946 Murâdî, 3959 Muḥliş, 3969 Müştâk, 3976 Meşhûrî, 3991 Muştafa, 3992 Muştafa, 4024 Mu'in, 4029 Meftûnî, 4037 Maḥbûle, 4050 Molla Halîl, 4053 Mülhim, 4065 Mantîkî, 4070 Münîb, 4071 Münîb, 4072 Münîb, 4095 Mihrî, 4096 Mihrî

20. YY:

20. asır bir var olma, ayakta kalma mücadelesinin yaşandığı dönemdir. Dünyanın üç büyük kıtasına hüküm kuran devlet Anadolu coğrafyasına sıkıştırılmış, tabiri câizse bir avuç kalan bu topraklardan da atılmak istenmiştir. Yaşanan bu mücâle yeni bir devletle başarıya ulaşmıştır. Gelenek ve onun oluşumunu sağlayan devlet tarihteki yerini alırken yerini de yeni bir devlet ve yeni bir edebî anlayış almıştır.

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında 20. yüzyılda yaşamış 39 şair bulunmaktadır.

3179 Fethî, 3191 Faḥrî, 3127 Ferruḥ, 3226 Ferdî, 3235 Ferîd, 3268 Fıtnat, 3274 Fikrî, 3283 Fikret, 3306 Fennî, 3309 Fu'âd, 3325 Fevzî, 3343 Fehmî, 3344 Fehmî, 3388 Feyzî, 3466 Kudsî, 3520 Kâmil, 3521 Kâmil, 3522 Kâmil, 3526 Kâmile, 3540 Kâmil, 3601 Kemâl, 3609 Kemâleddîn, 3611 Kemâleddîn, 3683 Lutfî, 3719 Leylâ, 3738 Mâhir, 3748 Mecbûr veyâ Vefdî, 3776 Muḥsin, 3834 Meḥmed, 3835 Meḥmed veyâ Es'ad, 3869 Maḥvî, 3888 Muḥyiddîn, 3883 Muḥtâr, 3993 Muştafa, 4056 Memdûh, 4057 Memdûh, 4076 Münîre, 4082 Münîf, 4083 Münîf

YAŞADIĞI YÜZYIL BELİRTİLMEYENLER:

Tuhfe-i Nailî'nin incelediğimiz kısmında yaşadığı yıllar hakkında bilgi verilmeyen 287 şair bulunmaktadır.

3103 Ğıyâşî, 3104 Ğıyâşî, 3116 Fâiz, 3115 Fâiz, 3117 Fâiz, 3140 Fâik, 3141 Fâik, 3142 Fâik, 3146 Fâtîh, 3154 Fârisî, 3156 Fârîğ, 3164 Fâzıl, 3165 Fâzıl, 3180 Fethî, 3182 Futûhî, 3183 Faḥḥâr, 3186 Faḥrî, 3189 Faḥrî, 3192 Faḥrî, 3194 Faḥrî, 3195 Faḥrî, 3196 Faḥrî, 3199 Fedâ, 3203 Fedâyî, 3204 Fedâyî, 3205 Fedâyî, 3209 Ferâğî, 3210 Firâkî, 3227 Ferdî, 3228 Ferdî, 3239 Ferîd, 3242 Ferîde, 3247 Ferrî, 3277 Faḥîr, 3280 Faḥîrî, 3287 Fikrî, 3290 Fikrî, 3291 Fenâ, 3297 Fenâyî, 3300 Fünûnî, 3307 Fennî, 3310 Fu'âd, 3311 Fu'âd, 3312 Fu'âd, 3326 Fevzî, 3327 Fevzî, 3328 Fevzî, 3330 Fevzî, 3347 Fehmî, 3348 Fehmî, 3349 Fehmî, 3350 Fehîm, 3355 Fehîm, 3357 Feyzullâh, 3359 Feyzullâh, 3390 Feyzî, 3391 Feyzî, 3392 Feyzî, 3393 Feyzî, 3394 Feyzî, 3396

Feyzî, 3397 Feyzî, 3398 Feyzî, 3399 Feyzî, 3400 Feyzî, 3401 Feyzî, 3402 Feyzî, 3403 Feyzî, 3404 Feyzî, 3405 Feyzî, 3406 Feyzî, 3407 Feyzî, 3409 Feyzî veyâ Tabî'î, 3411 Kâil, 3412 Kâil, 3413 Kâil, 3416 Kâbilî, 3421 Kairî, 3423 Kârî, 3427 Kâsim, 3428 Kâsim, 3429 Kâsimî, 3433 Kan'î, 3426 Kabûlî, 3446 Kadri, 3447 Kadri, 3448 Kadri, 3449 Kadri, 3451 Kadri, 3452 Kadri, 3461 Kudsî, 3462 Kudsî, 3463 Kudsî, 3464 Kudsî, 3478 Kalbî, 3481 Kandî, 3482 Kandî, 3487 Kıyâsî, 3488 Kaygusuz Baba, 3492 Kâtib, 3493 Kâtib, 3494 Kâtib, 3498 Kâtibî, 3499 Kâtibî, 3500 Kâtibî, 3504 Kâşif, 3505 Kâşif, 3506 Kâşifi, 3509 Kâzım, 3510 Kâzımî, 3523 Kâmil, 3524 Kâmil, 3525 Kâmil, 3541 Kâmî, 3542 Kâmî, 3543 Kâmî, 3544 Kâmî, 3547 Kânî, 3549 Kebûterî veyâ Hezârî, 3550 Kebîrî, 3556 Germî, 3559 Kerîmî, 3563 Kesbî, 3572 Keşfi, 3574 Keşfi, 3578 Güftî, 3579 Gülâbî, 3584 Kelb 'Ali, 3585 Külhanî, 3588 Gülşenî, 3589 Gülşenî, 3602 Kemâl, 3603 Kemâl, 3604 Kemâl, 3607 Kemâl, 3208 Kemâl, 3612 Kemâleddîn, 3614 Kemâlî veyâ Mucîb, 3615 Kemâlî, 3616 Kemâlî, 3629 Künhî, 3631 Kevserî, 3632 Kevserî, 3634 Keyfi, 3638 Leâlî, 3640 Lâhikî, 3642 Lâmi', 3646 Lâmi'î, 3647 Lâyihî, 3648 Lebîbâ, 3656 Lebîb, 3657 Lebîb, 3658 Lebîb, 3660 Lebîb, 3663 Lertzûmî, 3667 Lisânî, 3668 Lisânî, 3669 Lisânî, 3684 Luţfi, 3685 Luţfi, 3686 Luţfi, 3687 Luţfi, 3688 Luţfi, 3689 Luţfi, 3690 Luţfi, 3691 Luţfi, 3692 Luţfi, 3696 Laţîfî, 3701 La'li, 3702 La'li veyâ Fenâyî, 3703 La'li, 3711 Lem'î, 3712 Levâyî, 3713 Livâyî, 3716 Levendî, 3722 Mâilî, 3723 Mâilî, 3724 Mâbî, 3727 Meâlî, 3728 Mâtemî veyâ Hâtemî, 3730 Mâcid, 3732 Mâlikî, 3739 Mâhir, 3740 Mâhirî, 3742 Mübârek, 3733 Mübînî, 3753 Mecdî, 3754 Mecdî, 3755 Mecdî, 3756 Mecdî, 3760 Mucîbî, 3763 Muhib, 3764 Muhib veyâ Eşir, 3768 Muhterem, 3769 Muhteremî, 3771 Muhtarrem, 3791 Mehmed, 3798 Mehmed, 3803 Mehmed veyâ Şubhî, 3828 Mehmed, 3837 Mehmed, 3839 Mehmed, 3840 Mehmed veyâ Ümîdî, 3842 Mehmed, 3843 Mehmed, 3844 Mehmed, 3845 Mehmed, 3846 Mehmed, 3847 Mehmed, 3848 Mehmed, 3849 Mehmed veyâ Hâfız, 3850 Mehmed veyâ Dâ'î veyâ Yazıcıoğlu, 3870 Mahevî, 3871 Mahevî, 3872 Mahevî veyâ Fârîg, 3878 Muhyî, 3879 Muhyî, 3880 Muhyî, 3881 Muhyî, 3882 Muhyî, 3883 Muhyî, 3889 Muhyiddîn, 3890 Muhyiddîn, 3894 Muhtâr, 3896 Muhtârî, 3899 Mahtûm, 3910 Muhtlîş, 3911 Muhtlîş, 3919 Müdâmî, 3922 Midhat, 3926 Medhî, 3927 Medhî, 3928 Medhî, 3931 Medhî, 3972 Medhî, 3938 Mezakî, 3948 Merâmî, 3949 Murtaşâ, 3952 Merdî, 3953 Mürşidî veyâ Ahtmedî, 3954 Mürîdî, 3957 Mestî veyâ Ahtmed, 3965 Mesnedî, 3970 Müştâk veyâ 'Âkif, 3973 Meşrebî, 3974 Müşfik veyâ Hâfız, 3996 Muştafa veyâ Şalacıoğlu, 3997 Muştafa veyâ Hayâtî, 3998 Muştafa veyâ Husrevî, 3999 Muştafa veyâ Hattî, 4000 Muştafa veyâ Kâmilî, 4001 Muştafa veyâ Muhtlîşî, 4002 Muştafa, 4003 Muştafa, 4004 Muştafa, 4005 Muştafa, 4010 Muţî'î, 4020 Mu'idî, 4021 Mu'idî, 4022 Mu'idî, 4031 Müfid, 4033 Müfidî, 4039 Mahtsûd veyâ Resâ, 4042 Muhtim, 4048 Molla Çelebi, 4049 Molla Çelebi, 4051 Molla Ma'sûm veyâ Ma'sûm, 4060 Minnetî, 4062 Menteş, 4063 Münşî, 4066 Menfî veyâ Hulus, 4073 Münîb, 4075 Münîr, 4085 Mü'min, 4087 Mevcî, 4090 Mehdî, 4091 Mehdî veyâ 'Ahdî, 4092 Mihrünnisâ, 4099 Mehîb, 4102 Mirzâ Ganî, 4104 Mîrek veyâ Emîrek, 4110 Mîrî, 4119 Meylî, 4120 Meylî, 4121 Meylî, 4122 Meylî, 4123 Meylî

B. MEMLEKETLERİNE GÖRE ŞAİRLER

Günümüz Türkiye Sınırları İçinde Bulunan Yerleşim Yerleri

ADANA: Memleketi Adana olan iki şair bulunmaktadır.

3352 Fehîm, 3688 Luţfî

AFYONKARAHİSAR: Memleketi Afyonkarahisar olan -kazasıyla beraber (Bolvadin)- iki şair bulunmaktadır.

3901 Maḥfî

BOLVADİN: 3423 Kârî

AKHİSAR: Hangi vilâyete bağlı olduğu belirtilmediği için tamamının memleketini Akhisar olarak aldığımız üç şair bulunmaktadır.

3218 Ferruhî, 3797 Mehmed veyâ Münşî, 4061 Münşî veyâ Mehmed

AKSARAY: Memleketi Aksaray olan bir şair bulunmaktadır.

3288 Fikrî

AKŞEHİR: Memleketi Akşehir olan bir şair bulunmaktadır.

3596 Kemâl

ALAIYE: Memleketi Alaiye olan bir şair bulunmaktadır.

3310 Fu'âd

ALAŞEHİR: Memleketi Alaşehir olan üç şair bulunmaktadır.

3457 Kudsî, 4034 Maḳâlî, 4025 Maḳâlî

AMASYA: Memleketi Amasya olan –kazasıyla beraber (Gümüşhacıköy, Tekke)- dokuz şair bulunmaktadır.

3131 Fâik, 3564 Keşfî, 3851 Maḥmûd, 3885 Muḥyiddîn, 4077 Münîrî, 4092 Mîhrî

GÜMÜŞHACIKÖY: 3527 Kâmilî veyâ Muştafa, 4000 Muştafa veyâ Kâmilî

TEKKE: 3938 Mezâkî

ANKARA: Memleketi Ankara olan –kazasıyla berâber (Ayaş)- yedi şair bulunmaktadır.

3469 Qarârî, 3593 Kelîmî, 4101 Meyyâl veyâ Şehlâ, 4113 Meylî

AYAŞ: 3404 Feyzî, 3623 Kenzî, 3908 Muḥliş veyâ Es'ad

ANTAKYA: Memleketi Antakya olan dört şair bulunmaktadır.

3552 Gedâyî, 3624 Kenzî, 4081 Münîf veyâ Hezârî, 4125 Nâil

AYDIN: Memleketi Aydın olan –kazasıyla beraber (Güzelhisar, Kestel)- dört şair bulunmaktadır.

3673 Luţfî, 3954 Mürîdî

GÜZELHİSAR: 3636 Leâlî

KESTEL: 3806 Meḥmed

AYNTAB (ANTEP): Memleketi Antep olan yedi şair bulunmaktadır.

3146 Fâtih, 3203 Fedâyî, 3441 ẖadrî, 3474 ẖuşûrî, 3631 Kevşerî, 3912 Muḥliş, 4071 Münîb

BALIKESİR: Memleketi Balıkesir olan üç şair bulunmaktadır.

3526 Kâmile, 3756 Mecdî, 3814 Meḥmed

BİTLİS: Memleketi Bitlis olan bir şair bulunmaktadır.

3969 Müştâḳ

BOLU: Memleketi Bolu olan –kazasıyla beraber (Gerede, Göynük)- dokuz şair bulunmaktadır.

3134 Fâiḳ, 3348 Fehmî, 3361 Feyzî, 3398 Feyzî, 3986 Muştafa, 4019 Ma’nevî

GEREDE: 3755 Mecdî, 3863 Maḥvî

GÖYNÜK: 3249 Füzûnî

BURDUR: Memleketi Burdur olan bir şair bulunmaktadır.

3201 Fedâyî

BURSA: Memleketi Bursa olan kırk dört şair bulunmaktadır.

3156 Fâriḡ, 3184 Faḥreddin veyâ Faḥrî, 3194 Faḥrî, 3220 Firdevsî, 3229 Furûḡî, 3276 Faḥhî, 3285 Fikrî, 3331 Fevzî veya Haḳḳ, 3334 Fehmî, 3339 Fehmî, 3371 Feyzî, 3384 Feyzî, 3393 Feyzî, 3431 ẖâmetî, 3432 ẖâimî, 3462 ẖudsî, 3443 ẖadrî, 3480 ẖandî veyâ Şehîdî, 3490 ẖayḡulı, 3491 Kâtib veyâ Şihḥatî, 3495 Kâtibî, 3559 Kerîmî, 3646 Lâmi’î, 3693 Laṭîfî, 3695 Laṭîfî, 3708 Lem’î, 3714 Levḥî, 3751 Mecdî, 3754 Mecdî, 3796 Meḥmed, 3807 Meḥmed, 3817 Meḥmed veyâ Selîsî, 3822 Meḥmed, 3861 Meḥmed, 3895 Muḥtârî, 3925 Medḥî, 3926 Medḥî, 3980 Muştafa, 4031 Müfid, 4049 Molla Çelebi, 4062 Menteş, 4090 Mehdi, 4120 Meylî, 4106 Mîrî veyâ Emîrî

ÇANKIRI: Memleketi Çankırı olan iki şair bulunmaktadır.

3741 Mâhî, 3748 Mecbûr veyâ Vefdî

ÇORUM: Memleketi Çorum olan iki şair bulunmaktadır.

3330 Fevzî, 3634 Keyfî

DİYARBEKİR: Memleketi Diyarbakır olan –kazasıyla beraber (Çermik)- otuz yedi şair bulunmaktadır.

3106 Gayret, 3116 Fâiz, 3140 Fâik, 3150 Fâhim veyâ Aḥmed, 3158 Fâruḡ, 3165 Fâzıl, 3166 Fâmî, 3180 Fethî, 3189 Fahrî, 3224 Ferdî, 3272 Fiğânî, 3336 Fehmî, 3407 Feyzî, 3426 Ḳâsım, 3458 Ḳudsî, 3538 Kâmî Efendi, 3553 Güzârî, 3586 Gülşenî veyâ Hey'etî, 3614 Kemâlî veyâ Mucîb, 3652 Lebîb, 3653 Lebîb, 3681 Luṭfî, 3663 Lertzûmî, 3661 Lübbî, 3666 Lisânî, 3726 Meâlî, 3739 Mâhir, 3763 Muḥib, 3799 Meḥmed, 3829 Meḥmed, 3839 Meḥmed, 3845 Meḥmed, 3967 Mesîhî, 4003 Muştafa, 4047 Molla Çelebi, 4053 Mülhim

ÇERMİK: 3265 Fuzûlî

EBHER: Memleketi Ebher (Afyon'un kazası) olan bir şair bulunmaktadır.

3836 Meḥmed

EDİRNE: Memleketi Edirne olan –kazasıyla beraber (Ergene)- kırk yedi şair bulunmaktadır.

3126 Fâizî, 3170 Fânî, 3179 Fethî, 3181 Fütûhî, 3200 Fedâî, 3207 Ferâğî, 3248 Fezâyî, 3263 Fazlî, 3315 Fevrî, 3383 Feyzî, 3390 Feyzî, 3396 Feyzî, 3421 Ḳairî, 3403 Feyzî, 3409 Feyzî veyâ Tabî'î, 3435 Ḳabûlî, 3450 Ḳadrî, 3531 Kâmî, 3536 Kâmî, 3541 Kâmî, 3562 Kisbî, 3563 Kesbî, 3569 Keşfî, 3570 Keşfî, 3572 Güftî, 3577 Güftî, 3587 Gülşenî, 3641 Lâzımî veyâ Pervâne, 3657 Lebîb, 3667 Lisânî, 3728 Mâtemî veyâ Ḥâtemî, 3733 Mübînî, 3745 Mişâlî, 3749 Mecdî, 3772 Maḥrem, 3862 Maḥvî, 3879 Muḥyî, 3880 Muḥyî, 3887 Muḥyiddîn, 3958 Mestî, 3989 Muştafa, 4026 Mu'înî, 4079 Münîrî, 4089 Mûnis

ERGENE: 3486 Ḳavlî, 3581 Kelâmî

BİKÂR HİSAR (Edirne'de bir mahalle): 3145 Fâtih

EĞİN: Memleketi Eğin (Erzincan'ın kazası) olan bir şair bulunmaktadır.

3325 Fevzî

ERZURUM: Memleketi Erzurum olan –kazasıyla beraber (Horasan)- dokuz şair bulunmaktadır.

3305 Fennî, 3568 Keşfî, 3205 Kemâl, 3651 Lebîb, 3742 Mübârek, 4005 Muştafa, 4054 Mülhimî

HORASAN: 3451 Ḳadrî, 4051 Molla Ma'sûm veyâ Ma'sûm

FINDIKLI: Memleketi Fındıklı (Rize'nin kazası) olan bir şair bulunmaktadır.

3826 Meḥmed

GELİBOLU: Memleketi Gelibolu (Çanakkale'nin kazası) olan beş şair bulunmaktadır.

3477 Kuṭbî, 3483 Ḳıvâmî, 3579 Gülâbî, 3920 Müdâmî, 3923 Medhî

GEYVE: Memleketi Geyve (Sakarya'nın kazası) olan bir şair bulunmaktadır.
3630 Güvâhî

HARPUR: Memleketi Harput (Elazığ'ın kazası) bir şair bulunmaktadır.
3611 Kemâleddîn

HİSN-I MANSUR (ADİYAMAN): Memleketi Hısn-ı Mansur olan bir şair bulunmaktadır.
3759 Mucîb veyâ Kemâlî

İSPARTA: Memleketi Isparta olan –kazasıyla beraber (Eğridir, Hamid)- yedi şair bulunmaktadır.
3415 Kâbilî, 3417 Kâdirî, 3843 Mehmed, 3964 Müsellimî, 4105 Mîrî
EĞRİDİR: 3604 Kemâl
HAMİD: 3449 Kâdrî

İSTANBUL: Memleketi İstanbul olan –semtleriyle beraber (Eyüp, Galata, Üsküdar, Koca Mustafa Paşa, Silivri, Tatavla, Zeyrek)- 148 şair bulunmaktadır.
3103 Ğıyâşî, 3104 Ğıyâşî, 3111 Fâiz, 3118 Fâizî, 3120 Fâiz, 3121 Fâiz, 3125 Fâizî, 3137 Fâik, 3154 Fârisî, 3159 Fârûk, 3161 Fâzıl, 3177 Fethî, 3182 Futûhî, 3188 Fahrî, 3191 Fahrî, 3193 Fahrî, 3195 Fahrî, 3202 Fedâyî, 3205 Fedâyî, 3212 Firâkî, 3127 Ferruh, 3222 Ferdî, 3226 Ferdî, 3227 Ferdî, 3234 Ferîd, 3236 Ferîd, 3237 Ferîd, 3239 Ferîd, 3251 Faşîh, 3256 Faşîhî, 3274 Fikrî, 3280 Fakîrî, 3283 Fikret, 3284 Fikrî, 3293 Fenâyî veyâ Cennet, 3308 Fuâd, 3311 Fu'âd, 3312 Fu'âd, 3317 Fevzî, 3318 Fevzî, 3328 Fevzî, 3337 Fehmî, 3343 Fehmî, 3345 Fehmî, 3351 Fehîm, 3354 Fehîm, 3358 Feyzullâh veya Feyzî, 3360 Feyzî, 3364 Feyzî, 3367 Feyzî veyâ Sîmî, 3368 Feyzî, 3373 Feyzî, 3465 Kudsî, 3501 Kâşif, 3502 Kâşif, 3503 Kâşif, 3513 Kâmil, 3523 Kâmil, 3549 Kebûterî veyâ Hezârî, 3566 Keşfî, 3572 Keşfî, 3582 Kelâmî, 3589 Gülşenî, 3590 Kelîm, 3597 Kemâl, 3598 Kemâl, 3601 Kemâl, 3606 Kemâl, 3607 Kemâl, 3622 Gencî, 3400 Feyzî, 3405 Feyzî, 3416 Kâbilî, 3473 Kırîmî, 3619 Kemter veyâ Râşid, 3628 Kûnhî, 3632 Kevşerî, 3640 Lâhîkî, 3654 Lebîb, 3655 Lebîb, 3664 Lisânî, 3665 Lisânî, 3669 Lisânî, 3689 Lutfî, 3697 La'li, 3697 La'li, 3705 Likâî, 3710 Lem'i, 3712 Levâyî, 3721 Mâil, 3724 Mâbî, 3730 Mâcid, 3746 Mîslî, 3747 Mîslî, 3750 Mecdî, 3770 Muhteşem, 3775 Muhsin, 3795 Mehmed, 3859 Maḥmûd, 3868 Maḥvî, 3869 Maḥvî, 3871 Maḥvî, 3872 Maḥvî veyâ Fârîğ, 3892 Muhtâr, 3897 Maḥtûmî veyâ Vahîd, 3898 Maḥdûm veyâ Yahyâ vü Aḥmed, 3904 Muḥliş, 3915 Muḥlişî, 3918 Mûdâmî, 3919 Mûdâmî, 3922 Midḥat, 3927 Medhî, 3934 Medîhî, 3941 Murâd, 3946 Murâdî, 3948 Merâmî, 3950 Merdûmî, 3955 Mûstakîm, 3957 Mestî veyâ Aḥmed, 3971 Meşrebî, 4009 Muḥîmî, 4014 Mu'ammer, 4032 Müfid, 4073 Mûnîb, 4074 Mûnîr, 4078 Mûnîrî, 4084 Mûnîfî, 4086 Mevcî, 4094 Mîhrî, 4116 Meylî, 4057 Memdûh, 4104 Mîrek veyâ Emîrek
EYÜB: 3507 Kâzım, 3637 Leâlî veyâ Şeyhî, 3812 Mehmed

GALATA: 3413 Kâil, 3463 Kudsî, 4122 Meylî
ÜSKÜDAR: 3514 Kâmil, 3534 Kâmî, 3930 Medhî, 3972 Meşrebî, 4040 Mükîm, 3515
Kâmil
KOCA MUSTAFA PAŞA: 3618 Kemter
SİLİVRİ: 3517 Kâmil
TATAVLA: 3773 Maḥremî
ZEYREK: 3196 Faḥrî

İZMİR: Memleketi İzmir olan –kazalarıyla beraber (Bergama, Birgili, Menemen, Tire)- altı şair bulunmaktadır.
3238 Ferîd, 4095 Mihrî
BERGAMA: 3594 Kemâl
BİRGİLİ: 3878 Muḥyî
MENEMEN: 3309 Fu’âd
TİRE: 3811 Meḥmed

İZNİK: Memleketi İznik olan iki şair bulunmaktadır.
3470 Kurbî, 3475 Kuṭbî

KARAMAN: Memleketi Karaman olan –kazasıyla beraber (Larende)- beş şair bulunmaktadır.
3183 Faḥḥâr, 3488 Kaygusuz Baba, 3530 Kâmî
LARENDE: 3557 Kerîm, 3595 Kemâl Ümmî

KARAHİSAR: Memleketi Karahisar olan üç şair bulunmaktadır.
3369 Feyzî, 3380 Feyzî, 3791 Meḥmed

KARS: Memleketi Kars olan iki şair bulunmaktadır.
3322 Fevzî, 3752 Mecdî

KASTAMONU: Memleketi Kastamonu olan –kazalarıyla beraber (Tosya)- on altı şair bulunmaktadır.
3148 Fâḥir, 3190 Faḥrî, 3219 Ferruḥî, 3242 Ferîde, 3271 Fiğânî, 3294 Fenâyî veyâ La’lî, 3433 Ḳan’î, 3487 Kıyâsî, 3647 Lâyihî, 3694 Laṭîfî, 3702 La’lî veyâ Fenâyî, 3738 Mâhir, 3860 Maḥvî, 3987 Muştafa
TOSYA: 3255 Faşîḥî, 3761 Mecîdî

KAYSERİ: Memleketi Kayseri olan yedi şair bulunmaktadır.
3230 Furûğî, 3440 Ḳadrî, 3535 Kâmî, 3621 Gencî, 3701 La’lî, 3993 Muştafa, 4115 Meylî

KİLİS: Memleketi Kilis olan iki şair bulunmaktadır.

3273 Fikrî, 3972 Medhî

KONYA: Memleketi Konya olan altı şair bulunmaktadır.

3402 Feyzî, 3425 Kâsım, 3805 Mehmed veyâ Muhyî, 3968 Meşâmî, 4010 Muftî'î, 4018 Ma'nevî

KÜTAHYA: Memleketi Kütahya olan –kazalarıyla beraber (Germiyan, Gediz)- on şair bulunmaktadır.

3105 Ğaybî, 3155 Fâriğ, 3210 Firâkî, 3296 Fenâyî, 3300 Fünûnî, 3861 Mahvî, 4060 Minnetî

GERMİYAN (KÜTAHYA): 3430 Kâdî veya Kalendar, 4022 Mu'îdî

GEDUS (GEDİZ): 3565 Keşfi

LADİK: Memleketi Ladik (Samsun'un kazası) olan bir şair bulunmaktadır.

3928 Medhî

MALATYA: Memleketi Malatya olan –kazalarıyla beraber (Arapkir)- iki şair bulunmaktadır.

3977 Mısrî veyâ Niyâzî

ARAPKİR: Memleketi Arapkir (Malatya'nın kazası) olan bir şair bulunmaktadır.

3518 Kâmil

MANİSA: Memleketi Manisa olan –kazalarıyla beraber (Kırkağaç, Saruhan)- on üç şair bulunmaktadır.

3297 Fenâyî, 3528 Kâmilî, 3532 Kâmî, 3533 Kâmî, 3983 Muştafa, 4109 Mîrî

KIRKAĞAÇ: 3329 Fevzî

SARUHAN: 3250 Füsûnî, 3346 Fehmî, 3573 Keşfi, 3588 Gülşenî, 3635 Leâlî, 4059 Memî veyâ Cânî

MARAŞ: Memleketi Maraş olan –kazalarıyla beraber (Elbistan)- beş şair bulunmaktadır.

3326 Fevzî, 3520 Kâmil, 3627 Ken'an, 3793 Mehmed

ELBİSTAN: 3992 Muştafa

MENTEŞE: Memleketi Menteşe olan (Muğla'nın kazası) bir şair bulunmaktadır.

3916 Muhlîşî

MİHALİÇ: Memleketi Mihaliç (Eskişehir'in kazası) olan bir şair bulunmaktadır.

4114 Meylî

NEVŞEHİR: Memleketi Nevşehir olan bir şair bulunmaktadır.

3906 Muhlîş

NİĞDE: Memleketi Niğde olan –kazasıyla beraber (Bor)- dört şair bulunmaktadır.
3213 Firâkî, 3766 Muhibbî, 3876 Muhyî
Bor: 3467 Kıuddûsî

RUHA (URFA): Memleketi Ruha olan iki şair bulunmaktadır.
3130 Fâik, 3585 Kûlhanî

SİİRT: Memleketi Siirt olan bir şair bulunmaktadır.
4050 Molla Halîl

SİNOP: Memleketi Sinop olan iki şair bulunmaktadır.
3498 Kâtibî, 3567 Keşfi

SİVAS: Memleketi Sivas olan bir şair bulunmaktadır.
4029 Meftûnî

ŞİRVAN: Memleketi Şirvan olan (Siirt'in kazası) iki şair bulunmaktadır.
3144 Fâtih, 3448 Kıadrî

TARAKLI (BORLU): Memleketi Taraklı olan (Sakarya'nın kazası) bir şair bulunmaktadır.
3877 Muhyî

TAVAS: Memleketi Tavas olan (Denizli'nin kazası) iki şair bulunmaktadır.
3324 Fevzî, 3884 Muhyiddîn

TEKİRDAĞ: Memleketi Tekirdap olan –kazalarıyla beraber (Çorlu, Hayrabolu, Şarköy)- yedi şair bulunmaktadır.

3355 Fehîm, 3599 Kemâl, 3690 Luţfi

ÇORLU: 3187 Fahrî

HAYRABOLU: 3864 Maḥvî

ŞARKÖY: 3185 Fahrreddin veya Fahrî, 3197 Fahrî veyâ Fahrreddîn

TİREBOLU: Memleketi Tirebolu olan (Giresun'un kazası) bir şair bulunmaktadır.
3692 Luţfi

TRABZON: Memleketi Trabzon olan sekiz şair bulunmaktadır.

3186 Fahrî, 3211 Firâki veya Visâlî, 3268 Fıtnat, 3270 Fiğânî veyâ Huseynî, 3320 Fevzî, 3342 Fehmî, 3801 Meḥmed, 3933 Müderris veyâ Yahyâ

TOKAT: Memleketi Tokat olan –kazalarıyla beraber (Kazabad)- sekiz şair bulunmaktadır.

3545 Kâmî, 3638 Leâlî, 3670 Luţfî, 3675 Luţfî, 3762 Muhibbâ, 3975 Meşķî, 4055 Melîhî

KAZABAD: 3510 Kâzımî

VAN: Memleketi Van olan iki şair bulunmaktadır.

3372 Feyzî, 3798 Meĥmed

YOZGAT: Memleketi Yozgat olan –kazalarıyla beraber (Bozok)- iki şair bulunmaktadır.

3306 Fennî

BOZOK: 3988 Muşafa

B. Günümüz Türkiye Sınırları Dışında Yer Alan Yerleşim Yerleri:

AKKİRMAN: Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti’nin Odesa eyaletinde bir şehir. Akkirmanlı iki şair bulunmaktadır.

3411 Kâil, 3471 Kurbî

ILICAHİSAR (ALACAHİSAR): Yugoslavya’nın Sırbistan bölgesindeki Kruşevac şehrinin Osmanlılar zamanındaki adı. Memleketi Alacahisar olan bir şair bulunmaktadır.

3168 Fânî

AYDONAT: Aydonat, Yunanistan batı kesiminde yer alan bir köy ve eski belediye merkezidir. Memleketi Aydonat olan bir şair bulunmaktadır.

3704 Lafzî

BAĞDAD: İslâm dünyasının önemli tarih, ilim ve kültür merkezlerinden biri ve bugünkü Irak’ın başşehri. Memleketi Bağdad olan on bir şair bulunmaktadır.

3135 Fâik, 3139 Fâik, 3261 Fazlî, 3264 Fuẕûlî (Kerbela), 3290 Fikrî, 3485 Kûsî Çelebi, 3556 Germî, 3820 Meĥmed, 3931 Medĥî, 3945 Murâdî, 3949 Murtaşâ

BALÇIK: Silistre Vilayeti Aydos Kazasına bağlıdır. Şu an Bulgaristan sınırları içindedir. Memleketi Balçık olan bir şair bulunmaktadır.

3109 Ğayûrî

BELGRAD: Sırbistan Federe Cumhuriyeti’nin ve Yugoslavya’nın başşehri. Memleketi Belgrad olan iki şair bulunmaktadır.

3768 Muĥterem, 3963 Müsellim

BELH: Afganistan’ın kuzeyinde bir şehir ve eyalet. Memleketi Belh olan iki şair bulunmaktadır.

3395 Feyzî, 3764 Muĥib veyâ Eşir

BOSNA: 1991'de bağımsızlığını ilân eden ve eski Yugoslavya'yı oluşturan federe cumhuriyetlerden biri. Memleketi, Bosna olan (bağlı bölgelerle-Akhisar-) on beş şair bulunmaktadır.

3110 Fâiz veya Fâizî, 3147 Fâhir, 3163 Fâzıl, 3241 Feridûn, 3316 Fevzî, 3414 Kâimî, 3497 Kâtibî, 3551 Gedâyî, 3662 Ledünnî, 3734 Mâhir, 3794 Mehmed, 3937 Mezaķî, 4107 Mîrî, 4117 Meylî

AKHİSAR: 3511 Kâfi

BUDİN: Bugünkü Macaristan'ın başşehri Budapeşte'nin bir kısmı olan Buda'nın Osmanlılar dönemindeki adı ve eyalet merkezi. Memleketi Budin olan bir şair bulunmaktadır.

4108 Mîrî

BUHARA: Zerefşân ırmağının aşağı havzasındaki büyük vahada yer alır; bugün Özbekistan Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tarihî şehir. Memleketi Buhara olan dört şair bulunmaktadır.

3555 Kirâmî, 3825 Mehmed, 4042 Muķîm, 4102 Mirzâ Ğanî

DAĞISTAN: Kafkasya'nın kuzeydoğusunda Rusya Federasyonu'na bağlı özerk cumhuriyet. Memleketi Dağistan olan bir şair bulunmaktadır.

3540 Kâmî

DEHLİ: Hindistan Cumhuriyeti'nin başşehri. Dehlili bir şair bulunmaktadır.

3277 Faķîr

DERGÜZİN: İran'ın Hamedan Eyâleti, Rezen iline bağlı bir ilçedir. Memleketi Dergüzîn olan iki şair bulunmaktadır.

3204 Fedâyî, 3684 Luţfî

DİMETOKA: Yunanistan'da Trakya kesiminde eski bir Osmanlı kasabası. Memleketi Dimetoka olan bir şair bulunmaktadır.

3831 Mehmed

DRAMA: Yunanistan'ın Makedonya kesiminde bulunan eski bir Osmanlı şehri. Memleketi Drama olan iki şair bulunmaktadır.

3269 Faķîn, 3509 Kâzım

EĞRİBOZ: Yunanistan'ın doğusunda eski bir Osmanlı sancağı ve bu sancağın merkezi olan şehir. Memleketi Eğriboz olan bir şair bulunmaktadır.

3735 Mâhir

ERBİL: Kuzey Irak'ta şehir. Memleketi Erbil olan bir şair bulunmaktadır.
3835 Mehmed veyâ Es' ad

ERDEBİL: İran'da Doğu Azerbaycan idari bölgesinde il ve bu ilin merkezi olan şehir.
Memleketi Erdebil olan iki şair bulunmaktadır.
3228 Ferdî, 3723 Mâilî

GİRİD: Akdeniz'in Kıbrıs'tan sonra en büyük adası. Memleketi Girit olan dört şair bulunmaktadır.
3341 Fehmî, 3356 Fehîm, 3883 Muhtâr, 3991 Muştafa

GOLOS (VOLOS): Yunanistan'da Selanik eyaletine bağlı bir kaza. Memleketi Golos olan bir şair bulunmaktadır.
3610 Kemâleddîn

HALEP: Kuzey Suriye'nin en önemli şehri ve kendi adını taşıyan ilin merkezi olup Anadolu'dan Mezopotamya'ya ve Akdeniz'den İran'a giden ana yolların kavşak noktasında kurulmuştur. Memleketi Halep olan beş şair bulunmaktadır.
3304 Fennî, 3176 Fethî, 3445 Kadri, 3696 Latîfî, 3984 Muştafa

HARZEM: Aral gölünün güneyinde uzanan topraklar ve burada yaşayan insanlara verilen ad.
3758 Mücrim

HURPEŞTE: Günümüzde Macaristan sınırları içerisinde. Memleketi Hurpeşte olan iki şair bulunmaktadır.
3999 Muştafa veyâ Hayâtî, 3644 Lâmekânî veyâ Hüseyin

HEMEDAN: Batı İran'da bir şehir ve bu şehrin merkez olduğu eyalet. Memleketi Hemedan olan bir şair bulunmaktadır.
3973 Meşrebî

HERAT: Afganistan'ın batısında tarihî bir şehir ve bu şehrin merkez olduğu eyalet. Memleketi Herat olan iki şair bulunmaktadır.
3123 Fâizî, 3828 Mehmed

İRAN: Ortadoğu ile Orta Asya'nın yüksek düzlükleri arasında yer alan ülke. Memleketi İran olan iki şair bulunmaktadır.
3281 Fakîhî, 3291 Fenâ

İŞKODRA: Kuzeybatı Arnavutluk'ta tarihî bir şehir. Memleketi İşkodra olan iki şair bulunmaktadır.

3340 Fehmî, 3671 Luţfî

KABİL: Afganistan'ın başşehri olup Kâbil nehrinin kıyısında ve Hindukuş dağlarının güneyinden Hindistan'a giden yol üzerinde, kurulmuştur. Memleketi Kabil olan bir şair bulunmaktadır.

3428 Kâsım

KALKANDELEN: Makedonya Cumhuriyetinde tarihî bir şehir. Memleketi Kalkandelen olan bir şair bulunmaktadır.

3504 Kâşif

KARABAĞ: Azerbaycan'da tarihî öneme sahip bir idarî bölge. Memleketi Karabağ olan iki şair bulunmaktadır.

3512 Kâmil, 3792 Meḥmed

KAZVİNE: İran'da şehir ve aynı adı taşıyan idarî birimin merkezi. Memleketi Kazvine olan bir şair bulunmaktadır.

3782 Meḥmed

KEFE: Kırım yarımadasında bugün Ukrayna'ya bağlı tarihî bir liman şehri. Memleketi Kefe olan iki şair bulunmaktadır.

3592 Kelîmî, 3917 Müdâmî

KERBELA: Bağdat'ın yaklaşık 100 km. güneybatısında yer alan Hz. Hüseyin'in türbesinin bulunmasından dolayı Şiîlerce kutsal sayılan şehir. Memleketi Kerbela olan bir şair bulunmaktadır.

3583 Kelâmî

KERKÜK: Kuzey Irak'ın doğusunda tarihî bir şehir. Memleketi Kerkük olan bir şair bulunmaktadır.

3858 Maḥmûd

KIRIM: Karadeniz'in kuzeyinde tarihî bir yarımada ve Ukrayna'ya bağlı özerk cumhuriyet. Memleketi Kırım olan dört şair bulunmaktadır.

3216 Ferruh, 3231 Furûğî, 3645 Lâyih, 3674 Luţfî

KONİÇE: Bosna-Hersek'te tarihî bir kasaba. Memleketi Koniçe olan bir şair bulunmaktadır.

3508 Kâzım

KÖSTENDİL: Bulgaristan'da tarihî bir şehir ve eski sancak merkezi. Memleketi Köstendil olan bir şair bulunmaktadır.

3335 Fehmî

KUDÜS: Lut gölünün bulunduğu çukur alanın batısında ve bu alandan fay diklikleriyle ayrılmış olan Yahudiye platosunun dalgalı yüzeyi üzerinde kurulmuş üç ilâhî dinde de önemli bir yere sahip olan ve kutsal sayılan şehir. Memleketi Kudüs olan dört şair bulunmaktadır.

3433 Qabûlî, 3455 Qudsî, 3466 Qudsî, 3744 Müttakî

KUFE: Güney Irak'ta Hz. Ömer'in emriyle Sa'd b. Ebû Vakkâs tarafından kurulan şehir. Memleketi Kufe olan iki şair bulunmaktadır.

3362 Feyzî, 3854 Maḥmûd

LAHİCAN: İran'ın kuzeyinde Hazar denizi kıyı şeridinin çok yakınında bir şehir. Memleketi Lahican olan bir şair bulunmaktadır.

4016 Ma'sûm veyâ Molla Ma'sûm

LAZKİYE: Suriye'nin en büyük liman şehri. Memleketi Lazkiye olan bir şair bulunmaktadır.

3803 Mehmed veyâ Şubhî

LEFKE: Kaynaklar yerleşim yeri olarak birkaç Lefke olduğunu gösteriyor. Şairin bu yerlerden hangisine ait olduğuyla ilgili yeterli bilgi verilmemiştir. Lefkeli olduğu bildirilen bir şair bulunmaktadır.

3560 Kerîmî

LEFKOŞA: Kıbrıs adasının ortasında yer alan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin başkenti. Lefkoşalı olduğu bildirilen bir şair bulunmaktadır.

4008 Muşîb veyâ Mehmed

LOFCA:Bulgaristan'ın kuzeyinde bir şehir. Memleketi Lofca olan bir şair bulunmaktadır.

3900 Maḥzûlî

MANASTIR: Makedonya Cumhuriyeti'nde tarihî bir şehir. Memleketi Manastır olan sekiz şair bulunmaktadır.

3136 Fâik, 3493 Kâtib, 3494 Kâtib, 3571 Keşfi, 3609 Kemâleddîn, 3837 Mehmed, 3951 Merdî, 4024 Mu'în

MEKKE: Kâbe'nin bulunduğu ve hac ile umre ibadetinin ifa edildiği kutsal şehir. Memleketi Mekke olan dört şair bulunmaktadır.

3544 Kâmî, 3888 Muḥyiddîn, 4044 Mekkî, 4045 Mekkî

MİZESTRE (MORA): Yunanistan'ın güneyindeki tarihî Peloponnesos yarımadasına verilen isim. Memleketi Mora olan bir şair bulunmaktadır.
3221 Firdevsî

NİĞBOLU: Bulgaristan'da Tuna kıyısında tarihî bir kasaba. Memleketi Niğbolu olan bir şair bulunmaktadır.
3254 Faşîhî

NİŞABUR: İran'da tarihî bir şehir. Memleketi Nişabur olan bir şair bulunmaktadır.
3174 Fettâhî

MUSUL: Irak'ta tarihî bir şehir. Memleketi Musul olan bir şair bulunmaktadır.
3542 Kâmî

NOVABİRDE: Prizren'de Geylan kasabasının diğer adı. Memleketi Novabirde olan bir şair bulunmaktadır.
3959 Mestî

PRAVIDİ: Bulgaristan'ın kuzeydoğusunda, Varna'ya bağlı bir kasabadır. Pravidili bir şair bulunmaktadır.
3442 Kâdrî

PRİŞTİNE: Günümüzde Kosova özerk bölgesinin merkezi olan tarihî şehir. Memleketi Priştine olan iki şair bulunmaktadır.
3715 Levhî, 3978 Muştafâ

PİRİZREN: Kosova'da tarihî bir şehir. Memleketi Prizren olan iki şair bulunmaktadır.
3206 Fedâyî veyâ 'Abdurrahîm, 4085 Mü'min

RODOS: Ege denizinin güneydoğusunda bugün Yunanistan'a bağlı ada. Memleketi Rodos olan bir şair bulunmaktadır.
3873 Muhtî

RUMELİ: Osmanlılar'ın Balkan yarımadasına verdikleri coğrafi isim ve bu bölgeyi içine alan eyalet. Memleketi Rumeli olan dört şair bulunmaktadır.
3278 Fakîrî, 3391 Feyzî, 3550 Kebîrî, 4119 Meylî

RUMELİ HİSAR: Rumelihisarlı bir şair bulunmaktadır.
3302 Fennî

RUMİYE: Rumiye iki şair bulunmaktadır. 3706 Loğmân, 3856 Mağmûd

RUSCUK: Bulgaristan'da tarihî bir şehir. Memleketi Rusçuk olan üç şair bulunmaktadır.

3178 Fethî, 3260 Fazlî, 4039 Mağsûd veyâ Resâ

SAKIZ: Ege denizinde Çeşme açıklarında Yunanistan'a ait ada. Memleketi Sakız olan bir şair bulunmaktadır.

3133 Fâik

SELANİK: Yunanistan'da tarihî bir şehir. Memleketi Selanik olan beş şair bulunmaktadır.

3682 Luţfî, 3976 Meşhûrî, 4017 Ma'nevî, 4023 Mu'in, 4058 Memî

SEREZ: Yunanistan'ın kuzeydoğu kesiminde tarihî bir şehir. Memleketi Serez olan yedi şair bulunmaktadır.

3426 Kâbûlî, 3481 Kândî, 3646 Lâyihî, 3907 Muhlîş, 3935 Medihî, 3982 Muştafa, 4036 Mağâmî

SOFYA: Bulgaristan'ın başşehri. Memleketi Sofya olan üç şair bulunmaktadır.

3175 Fethî, 3366 Feyzî, 3650 Lebîb

SOĞD: Soğd ülkesi, en önemli merkezleri Semerkant ve Buhara olmak üzere Amuderya ile Siriderya arasında yayılan ve günümüzde Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan sınırları içinde kalan coğrafi bölgedir. Soğdlu bir şair bulunmaktadır.

3162 Fâzıl

SÜLEYMANİYE: Kuzey Irak'ta bir şehir. Memleketi Süleymaniye olan iki şair bulunmaktadır.

3171 Fânî, 3388 Feyzî

ŞAM: İslâm dünyasının önemli tarihî şehirlerinden biri, günümüzde Suriye'nin başşehri. Memleketi Şam olan üç şair bulunmaktadır.

3157 Fârîğî, 3333 Fehmî, 4064 Mantıkî

ŞİRAZ: İran'ın güneyinde tarihî bir şehir. Memleketi Şiraz olan bir şair bulunmaktadır.

3282 Fikârî

ŞUMNU: Kuzey Bulgaristan'da tarihî bir şehir. Memleketi Şumnu olan iki şair bulunmaktadır.

3254 Fazlî, 3295 Fenâyî

TATAR PAZARCIK: Bulgaristan'ın güneyinde yer alan bir şehir. Memleketi Pazarcık olan bir şair bulunmaktadır.
3246 Ferrî

TEBRİZ: İran'da Doğu Azerbaycan eyaletinin merkezi olan şehir. Memleketi Tebriz olan beş şair bulunmaktadır.
3124 Ferecullâh, 3387 Feyzî, 3686 Luţfî, 3866 Maḥvî, 3867 Maḥvî

TETUVA: Makedonya'nın kuzeybatısında bir şehirdir. Memleketi Tetuva (Tetova) olan bir şair bulunmaktadır.
3279 Faḳîrî

TIRNOVA: Bulgaristan'da tarihî bir şehir. Memleketi Tırnova olan iki şair bulunmaktadır.
3307 Fennî, 3680 Luţfî

TIRHALA: Yunanistan 'ın Tesalya bölgesinin en önemli kentlerinden biri ve aynı ismi taşıyan ilin merkezidir. Memleketi Tırhala olan bir şair bulunmaktadır.
3617 Kemâl veyâ Bahârî

USTURUMCA: Makedonya'nın güneydoğusunda yer alan bir şehirdir. Memleketi Usturumca olan bir şair bulunmaktadır.
3137 Fâik

ÜSKÜB: Makedonya Cumhuriyeti'nin başşehri. Balkan yarımadasının ortasında Vardar nehrinin her iki yakasında yer alır. Memleketi Üsküp olan dokuz şair bulunmaktadır.
3244 Ferîdî, 3301 Fennî, 3208 Kemâl, 3700 La'î, 3790 Meḥmed, 3809 Meḥmed, 4021 Mu'idî, 4043 Mekkî, 4110 Mîrî

VARNA: Bulgaristan'da Karadeniz kıyısında tarihî bir liman şehri. Memleketi Varna olan bir şair bulunmaktadır.
3344 Fehmî

YANYA: Yunanistan'da tarihî bir şehir. Memleketi Yanya olan bir şair bulunmaktadır.
3677 Luţfî

YENİCE-İ VARDARİ, VARDAR: Yunanistan'da tarihî bir kasaba. Memleketi Vardar olan üç şair bulunmaktadır.
3482 Qandî, 3620 Günâhî, 3815 Meḥmed

YENİŞEHİR, YENİŞEHR-İ FENER: Bugün Larissa adıyla bilinen, Yunanistan'da tarihî bir şehir. Memleketi Yenişehir olan iki şair bulunmaktadır.
3769 Muhteremî, 3446 Kadrî

C. MEMLEKETİ BELİRTİLMEYENLER: Memleketi belirtilmeyen 348 şair bulunmaktadır.

3101 Gavşî, 3102 Ğıyâşî, 3107 Ğayretî ve Ğınâyî, 3108 Ğayûr veya Refî, 3112 Fâiz, 3113 Fâiz, 3114 Fâiz, 3115 Fâiz, 3117 Fâiz, 3119 Fâizî veyâ 'Abdullah, 3122 Fâizî, 3124 Fâize, 3127 Fâizî, 3128 Fâizî, 3129 Fâik, 3141 Fâik, 3142 Fâik, 3143 Fâik veyâ 'Andelîb, 3148 Fâhir, 3151 Fâris veyâ 'Osmân, 3152 Fârisî, 3153 Fârisî, 3160 Fâzıl, 3164 Fâzıl, 3167 Fânî, 3169 Fânî, 3172 Fâhim, 3173 Fettâh, 3192 Faḥrî, 3198 Faḥrî veyâ Faḥreddîn, 3199 Fedâ, 3208 Ferâġî, 3209 Ferâġî, 3215 Ferruḥ, 3223 Ferdî, 3225 Ferdî, 3232 Ferhâd, 3233 Ferîd, 3235 Ferîd, 3240 Feridûn, 3243 Ferîdî, 3245 Ferîdî, 3247 Ferrî, 3252 Faşîhî, 3253 Faşîhî, 3257 Fazlî, 3259 Fazlî, 3262 Fazlî, 3266 Fazîl, 3267 Fıtnat, 3275 Fikrî, 3286 Fikrî, 3287 Fikrî, 3289 Fikrî, 3292 Fenâyî, 3298 Fenâyî, 3299 Fenâyî veyâ Ḥalvetî, 3303 Fennî, 3313 Fu'âdî, 3314 Fevrî, 3319 Fevzî, 3321 Fevzî, 3323 Fevzî, 3327 Fevzî, 3332 Fevzî veyâ Şâkir, 3338 Fehmî, 3347 Fehmî, 3349 Fehmî, 3350 Fehîm, 3353 Fehîm veyâ Fâriġ, 3357 Feyzullâh, 3359 Feyzullâh, 3370 Feyzî, 3374 Feyzî, 3375 Feyzî, 3376 Feyzî, 3377 Feyzî, 3378 Feyzî, 3379 Feyzî, 3363 Feyzî veyâ Feyzullâh Şîrvânî, 3365 Feyzî 3381 Feyzî, 3382 Feyzî, 3394 Feyzî, 3399 Feyzî, 3397 Feyzî, 3401 Feyzî, 3392 Feyzî, 3406 Feyzî, 3408 Feyzî, 3410 Feyzî, 3412 Kâil, 3420 Kâdirî, 3422 Kâri, 3424 Kâsım, 3427 Kâsım, 3429 Kâsımî, 3437 Kâbûlî, 3438 Kadrî veyâ 'Abdülkâdir, 3339 Kadrî, 3385 Feyzî, 3418 Kâdirî, 3386 Feyzî, 3419 Kâdirî, 3444 Kadrî, 3447 Kadrî, 3452 Kadrî, 3453 Kudsî, 3456 Kudsî, 3459 Kudsî, 3460 Kudsî, 3461 Kudsî, 3464 Kudsî, 3468 Kadîmî, 3476 Kuṭbî, 3478 Kâlbî, 3484 Korkûd veyâ Harîmî, 3489 Kaygusuz veyâ Aḥmedî veyâ Sârbân, 3492 Kâtib, 3496 Kâtibî, 3499 Kâtibî, 3500 Kâtibî, 3516 Kâmil, 3519 Kâmil, 3522 Kâmil, 3524 Kâmil, 3525 Kâmil, 3529 Kâmi, 3539 Kâmi veyâ Refîk, 3543 Kâmi, 3546 Kânî, 3547 Kânî, 3561 Kerîmî, 3574 Keşfi, 3575 Keşfi, 3578 Güftî, 3580 Kelâmî, 3591 Kelîm, 3602 Kemâl, 3603 Kemâl, 3612 Kemâleddîn, 3613 Kemâlî, 3615 Kemâlî, 3616 Kemâlî, 3617 Kemâl veyâ Bahârî, 3548 Kânî veyâ Şafder, 3454 Kudsî, 3600 Kemâl, 3389 Feyzî, 3472 Kurbî, 3505 Kâşif, 3506 Kâşifi, 3537 Kâmi, 3554 Kirâmî, 3559 Kerîmî, 3625 Ken'an, 3626 Ken'an, 3629 Künhî, 3633 Gevherî, 3642 Lâmi', 3659 Lebîb, 3668 Lisânî, 3648 Lebîbâ, 3656 Lebîb, 3658 Lebîb, 3660 Lebîb, 3672 Luṭfî, 3676 Luṭfî, 3678 Luṭfî, 3679 Luṭfî, 3683 Luṭfî, 3685 Luṭfî, 3687 Luṭfî, 3691 Luṭfî, 3699 La'li, 3703 La'li, 3707 Lokmânî, 3709 Lem'î, 3711 Lem'î, 3713 Livâyî, 3716 Levendî, 3717 Levnî, 3718 Leylâ, 3719 Leylâ, 3720 Mâide, 3722 Mâilî, 3725 Meâlî, 3727 Meâlî, 3729 Mâcid, 3731 Mâdiḥ, 3732 Mâlikî, 3733 Mânî, 3736 Mâhir, 3737 Mâhir, 3740 Mâhirî, 3757 Mecdî, 3753 Mecdî, 3767 Muhterem, 3834 Meḥmed, 3840 Meḥmed veyâ Ümîdî, 3760 Mucîbî, 3765 Muḥibbî veyâ Süleymân Mefṭûnî veyâ 'Âcizî, 3771 Muḥarrem, 3774 Maḥremî, 3776 Muḥsin, 3777 Meḥmed, 3778 Meḥmed veyâ Yazıcıoġlu, 3779 Meḥmed veyâ Zeyrek, 3780 Meḥmed, 3781 Meḥmed, 3783 Meḥmed,

3784 Mehmed, 3785 Mehmed, 3786 Mehmed, 3787 Mehmed, 3788 Mehmed, 3789 Mehmed, 3800 Mehmed veyâ Nâmî, 3802 Mehmed, 3804 Mehmed, 3808 Mehmed, 3810 Mehmed, 3813 Mehmed, 3816 Mehmed, 3818 Mehmed veyâ Şâdık, 3819 Mehmed, 3823 Mehmed, 3824 Mehmed veyâ Tâhir, 3827 Mehmed, 3830 Mehmed, 3832 Mehmed, 3833 Mehmed, 3838 Mehmed, 3841 Mehmed, 3842 Mehmed, 3844 Mehmed, 3846 Mehmed, 3847 Mehmed, 3848 Mehmed, 3849 Mehmed veyâ Hâfız, 3850 Mehmed veyâ Dâ'î veyâ Yazıcıoğlu, 3852 Maḥmûd veyâ Reşâdî, 3853 Maḥmûd, 3855 Maḥmûd, 3857 Maḥmûd, 3865 Maḥvî, 3870 Maḥvî, 3874 Muḥyî, 3875 Muḥyî, 3881 Muḥyî, 3882 Muḥyî, 3883 Muḥyî, 3886 Muḥyiddîn veyâ Cemâlî, 3889 Muḥyiddîn, 3890 Muḥyiddîn, 3891 Muḥtâr, 3894 Muḥtâr, 3896 Muḥtârî, 3899 Maḥdûm, 3902 Muḥliş, 3903 Muḥliş, 3905 Muḥliş, 3909 Muḥliş, 3910 Muḥliş, 3911 Muḥliş, 3913 Muḥliş veyâ Muştafa, 3914 Muḥliş veyâ Defterî, 3921 Midḥat, 3924 Medhî, 3929 Medhî, 3936 Mezaḳî, 3939 Murâd, 3940 Murâd, 3942 Murâdî, 3943 Murâdî, 3944 Murâdî, 3947 Merâmî, 3952 Merdî, 3953 Mürşidî veyâ Aḥmedî, 3956 Mestî, 3960 Mes'ûd, 3961 Mes'ûd, 3962 Mes'ûd, 3965 Mesnedî, 3966 Mesîhî, 3970 Müştâḳ veyâ 'Âkif, 3974 Müşfik veyâ Hâfız, 3979 Muştafa, 3981 Muştafa, 3985 Muştafa, 3990 Muştafa veyâ İkbâl, 3994 Muştafa, 3995 Muştafa, 3996 Muştafa veyâ Şalacıoğlu, 3998 Muştafa veyâ Husrevî, 3999 Muştafa veyâ Hattî, 4001 Muştafa veyâ Muḥlişî, 4002 Muştafa, 4004 Muştafa, 4006 Muşliḥ, 4007 Muşliḥiddîn, 4011 Mazlûm, 4012 Me'ânî, 4013 Mu'ammâyî, 4015 Ma'sûḳî veyâ Oğlan Şeyhi, 4020 Mu'îdî, 4025 Mu'inî, 4027 Meftûnî, 4028 Meftûnî veyâ İkbâlî, 4033 Müfîdî, 4037 Maḳbûle, 4038 Maḳbûlî, 4041 Muḳîm, 4046 Molla Çelebi, 4048 Molla Çelebi, 4052 Melâmî, 4056 Memdûḥ, 4063 Münşî, 4065 Mantıkî, 4066 Menfî veyâ Hülûş, 4067 Mengli Girây, 4068 Münîb, 4069 Münîb, 4070 Münîb, 4072 Münîb, 4075 Münîr, 4076 Münîre, 4080 Münîf, 4082 Münîf, 4083 Münîf, 4087 Mevcî, 4088 Mûsâ, 4091 Mehdî veyâ 'Ahdî, 4092 Mihrünnisâ, 4096 Mihri, 4097 Mehîb, 4098 Mehîb, 4099 Mehîb, 4100 Meyyâl, 4103 Mirza Maḥdûm, 4111 Meylî, 4112 Meylî, 4118 Meylî, 4121 Meylî, 4123 Meylî, 4123 Nâib, 4126 Nâil

C. MESLEKLERİNE GÖRE ŞAİRLER

ALAY BEYİ: Vaktiyle Miralay rütbesinde olan, vilayet merkezlerindeki jandarma kumandanlarına verilen addır. Mesleği Alay Beyi olan bir şair bulunmaktadır.

3346 Fehmî

AZA: Çeşitli devlet kurumlarında aza olarak çalışanlar tek başlık altında toplanmış, çalıştıkları kurumlar aşağıda sıralanmıştır. Mesleği aza olan on şair bulunmaktadır.

Ayan Azası: Biri halk mümessîği vazifesi görenler, diğeri âzası devlet tarafından seçilen meclis âzâsı hakkında olmak üzere iki makamda kullanılır bir tabir⁸. 3598 Kemâl, 3600 Kemâl

Dar-ı Şûrâ-yı Askerî A'zâsı: 4014 Mu'ammer

Divan-ı Ahkam-ı Adliye Muhakemat Dairesi Azası: 3627 Ken'an

Mahkeme Azası: 3342 Fehmî

Meclis-i Umûmî Azası: 3309 Fu'ad

Meclis-i Vâlâ Azası: 3341 Fehmî, 3356 Fehîm, 3991 Muştafa

Posta ve Telgraf İdâre Meclisi A'zâlığı: 3260 Fazlî

BAHRİYE YOKLAMACISI: Bahriye Yoklamacılığı yapan bir şair bulunmaktadır.

3137 Fâik

BEYLER BEYİ: Osmanlı taşra teşkilâtında en büyük idarî birim olan eyaletin askerî ve idarî âmiri. Türk-İslâm devletlerinde değişik isimler altında zikredilen bu yetkili Osmanlı kaynaklarında beylerbeyi, mîr-i mîrân, emîrû'l-ümerâ ve vali adlarıyla geçmektedir. Beylerbeyi olan dört şair bulunmaktadır. 3323 Fevzî, 3393 Feyzî, 3840 Mehmed veyâ Ümîdî, 3855 Maḥmûd

EMİN: Osmanlı devlet teşkilâtında bazı hizmetleri yürütmekle görevli kimse. "Kendisine bir şey emanet edilen, güvenilir kimse, mutemet" anlamına gelen emin (emîn) kelimesi, Osmanlılar'da belli bir görevi yerine getirmesi istenen ve bunun karşılığında ücret alan, ancak üstlendiği vazifeden dolayı herhangi bir risk altına girmeyen görevli için kullanılmıştır. Çeşitli kurumlarda Emîn olarak görev yapan sekiz şair bulunmaktadır.

Beytülmal Emîni: Yerleşim yerinde kamuya ait çıkarları korumakla görevlidir. 3920 Müdâmî

Defter Emîni: Osmanlılar'da arazi kayıtlarını ihtiva eden defterlerin saklandığı ve bu defterlerle ilgili günlük işlemlerin yapıldığı Defterhâne'nin âmiri: 3254 Faşîhî, 3546 Kânî, 3581 Kelâmî, 3978 Muştafâ

Fetva Emîni: Osmanlı Devleti'nde meşihat makamı içerisinde fetva işlemlerini yürütmekle görevli birim. 3535 Kâmî, 3877 Muḥyî

⁸ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Târîh Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, M.E.B. yayınları, İstanbul, 1983, c.1, s.120

Hara Emîni: 3234 Ferîd

BÖLÜK ÇORBACISI: Osmanlı Devleti'nin merkez kuvvetlerinden Acemi ve Yeniçeri ocaklarının bölük veya orta kumandanlarına verilen unvan.⁹ Mesleği Bölük Çorbacısı olan bir şair bulunmaktadır. 3675 Luţfî

BUHURCU: Mesleği Buhurcu olan bir şair bulunmaktadır. 3565 Keşfi

BULGARİSTAN KOMİSERİ: Mesleği Komiserlik olan bir şair bulunmaktadır. 3217 Ferruh

ÇAŞNİĞİRBAŞI: Eskiden bazı İslâm devletlerinde hükümdar sofralarına nezaret edip yemekleri kontrol eden saray görevlisine verilen ad. Mesleği Çeşnigirbaşılık olan bir şair bulunmaktadır. 3482 Kândî

DEFTERDÂR: Osmanlılar'da maliye teşkilâtının başı. Mesleği Defterdar olan on bir şair bulunmaktadır.

3132 Fâik, 3257 Fazlî, 3389 Feyzî, 3454 Kıudsî, 3564 Keşfi, 3710 Lem'î, 3770 Muhteşem, 3837 Mehmed, 3909 Muhlîş, 3914 Muhlîş veyâ Defterî, 3947 Merâmî,

DERVİŞ: Mesleği için Derviş ifadesi geçen bir şair bulunmaktadır. 3395 Feyzî

DİVAN-I HÜMAYUN BEKLEKÇİSİ: Mesleği Divan-ı Hümayun Beklekçisi olan bir şair bulunmaktadır. 3607 Kemâl

KÎSEDÂR: Saraylıların paralarının hesabını tutan ve saklayan kalfalar hakkında kullanılan bir tabir. Mesleği Kîsedar olan bir şair bulunmaktadır. 4118 Meylî

HAN: Türk hükümdarlarının İslâm öncesi dönemden beri kullandıkları bir unvan. Han unvanlı bir şair bulunmaktadır. 4067 Mengli Girây

HACEGÂN: Osmanlı bürokrasisinde önemli kalem âmirleri için kullanılan bir tabir. Mesleği Hâcegân olan bir şair bulunmaktadır. 3678 Luţfî

HATİB: Cuma ve bayram namazları başta olmak üzere bazı ibadet ve merasimlerin icrası esnasında topluluğa hitaben yapılan konuşma. Konuşmayı yapan kimseye de

⁹ Çorba, yeniçerilerin her gün yedikleri yemekler arasında önemli bir yer tutardı. Dîvân-ı Hümayun toplantılarının yapıldığı gün verilen kahvaltı çorbasının ise ayrı bir önemi vardı. Zira bu çorbanın içilip içilmemesi yeniçerilerin devlet idaresinden memnun olup olmadıklarının bir göstergesiydi. Muhtemelen içtikleri bu çorbadan dolayı Yeniçeri ve Acemi ocaklarının bölük kumandanlarına çorbacı denilmiştir. TDV, İslam Ansiklopedisi, c.8, s.369-370

hatip (hatîb) denir. Mesleği Hatiplik olan üç şair bulunmaktadır. 3369 Feyzî, 3690 Luţfî, 3780 Mehmed

HATTAT: Arap harflerinden doğan İslâm yazısını sanat gayesiyle yazan ve öğreten kişi. Mesleği Hattat olan on yedi şair bulunmaktadır. 3120 Fâiz, 3174 Fettâhî, 3409 Feyzî veyâ Tabî'î, 3485 Kûsî Çelebi, 3495 Kâtibî, 3498 Kâtibî, 3501 Kâşif, 3502 Kâşif, 3597 Kemâl, 3866 Maḥvî, 3868 Maḥvî, 3948 Merâmî, 3957 Mestî veyâ Aḥmed, 3963 Müsellim, 3986 Muştafa, 4074 Münîr, 4086 Mevcî

HOCA: İslâm ülkelerinde, özellikle Türkiye ve İran'da eğitim, bürokrasi, ticaret ve maliye alanlarında çeşitli meslek erbabı için kullanılan bir unvan. Hoca unvanına sahip beş şair bulunmaktadır. 3326 Fevzî, 3646 Lâyihî, 3979 Muştafa, 4054 Mülhimî, 4085 Mü'min

İMAM: Mesleği İmamlık olan üç şair bulunmaktadır. 3156 Fârîğ, 3373 Feyzî, 3391 Feyzî

İPLİKÇİ: Mesleği İplikçilik olan bir şair bulunmaktadır. 3248 Fezâyî

KADI: Hukukî uyuşmazlıkları ve davaları karara bağlamak üzere devletçe tayin edilen görevli, hâkim. Mesleği Kadılık olan 117 şair bulunmaktadır. 3111 Fâiz, 3118 Fâizî, 3119 Fâizî veyâ 'Abdullah, 3125 Fâizî, 3130 Fâik, 3186 Faḥrî, 3221 Firdevsî, 3229 Furûğî, 3230 Furûğî, 3243 Ferîdî, 3252 Faşihî, 3276 Faḥhî, 3286 Fikrî, 3301 Fennî, 3348 Fehmî, 3361 Feyzî, 3360 Feyzî, 3371 Feyzî, 3374 Feyzî, 3380 Feyzî, 3382 Feyzî, 3383 Feyzî, 3385 Feyzî, 3392 Feyzî, 3398 Feyzî, 3400 Feyzî, 3408 Feyzî, 3410 Feyzî, 3415 Kâbilî, 3417 Kâdirî, 3431 Kâmetî, 3433 Kân'î, 3433 Kâbûlî, 3442 Kâdrî, 3443 Kâdrî, 3453 Kudsî, 3460 Kudsî, 3469 Kârârî, 3479 Kâlerder veyâ Kâdî 3487 Kîyâsî, 3527 Kâmilî veyâ Muştafa, 3530 Kâmî, 3536 Kâmî, 3541 Kâmî, 3554 Kirâmî, 3512 Kâmil, 3617 Kemâl veyâ Bahârî, 3635 Leâlî, 3645 Lâyih, 3659 Lebîb, 3661 Lübbî, 3668 Lisânî, 3673 Luţfî, 3674 Luţfî, 3693 Laţîfî, 3704 Lafzî, 3721 Mâil, 3731 Mâdiḥ, 3732 Mâlikî, 3733 Mânî, 3734 Mâhir, 3708 Lem'î, 3744 Müttakî, 3746 Mişlî, 3749 Mecdî, 3759 Mucîb veyâ Kemâlî, 3766 Muḥibbî, 3768 Muḥterem, 3791 Mehmed, 3793 Mehmed, 3796 Mehmed, 3801 Mehmed, 3790 Mehmed, 3798 Mehmed, 3811 Mehmed, 3832 Mehmed, 3851 Maḥmûd, 3854 Maḥmûd, 3872 Maḥvî veyâ Fârîğ, 3873 Muḥîṭî, 3876 Muḥyî, 3881 Muḥyî, 3895 Muḥtârî, 3904 Muḥliş, 3906 Muḥliş, 3923 Medhî, 3925 Medhî, 3929 Medhî, 3930 Medhî, 3972 Medhî, 3934 Medihî, 3935 Medihî, 3936 Mezakî, 3950 Merdümî, 3951 Merdî, 3964 Müsellimî, 3984 Muştafa, 3992 Muştafa, 4008 Muşîb veyâ Mehmed, 3987 Muştafa, 4009 Muţîmî, 4016 Ma'sûm veyâ Molla Ma'sûm, 4023 Mu'in, 4032 Müfid, 4034 Maḥâlî, 4025 Maḥâlî, 4047 Molla Çelebi, 4051 Molla Ma'sûm veyâ Ma'sûm, 4060 Minnetî, 4080 Münîf, 4103 Mirza Maḥdûm, 4105 Mîrî, 4106 Mîrî veyâ Emîrî, 4111 Meylî, 4112 Meylî, 4117 Meylî, 4123 Nâib

KÂİMEKÂM (KAYMAKAM): Eski idare teşkilatında kazanın idare amirine verilen addır. Mesleği Kaymakamlık olan iki şair bulunmaktadır. 3238 Ferîd, 3609 Kemâleddîn

KAPICIBAŞI: Saray kapıcılarının âmiri ve büyük zâbiti hakkında kullanılan bir tabir. Mesleği Kapıcıbaşılık olan iki şair bulunmaktadır. 3112 Fâiz, 3905 Muhlîş

KATİB: Devlet dairelerinde çeşitli işlerin yerine getirilmesiyle görevli, “yazı işleriyle uğraşan kimse, sekreter, yazıcı; bilgili kişi, noter; muharrir” demektir. Mesleği Katiplik olan 83 şair bulunmaktadır. 3117 Fâiz, 3123 Fâizî, 3139 Fâik, 3144 Fâtih, 3145 Fâtih, 3147 Fâhir , 3166 Fâmî, 3187 Fahrî, 3202 Fedâyî, 3205 Kemâl, 3231 Furûğî, 3241 Feridûn, 3249 Füzûnî, 3253 Faşîhî, 3265 Fuzûlî, 3270 Fiğânî veya Huseynî, 3271 Fiğânî, 3302 Fennî, 3304 Fennî, 3306 Fennî, 3315 Fevrî, 3316 Fevzî, 3318 Fevzî, 3321 Fevzî, 3337 Fehmî, 3351 Fehîm, 3354 Fehîm, 3355 Fehîm, 3358 Feyzullâh veya Feyzî, 3364 Feyzî, 3368 Feyzî, 3376 Feyzî, 3404 Feyzî, 3437 Kabûlî, 3441 Qadrî, 3445 Qadrî, 3462 Qudsî, 3468 Qadîmî, 3472 Qurbî, 3474 Quşûrî, 3491 Kâtib veya Şihhâtî, 3493 Kâtib, 3496 Kâtibi, 3499 Kâtibi, 3514 Kâmil, 3515 Kâmil, 3529 Kâmî, 3542 Kâmî, 3545 Kâmî, 3562 Kisbî, 3569 Keşfi, 3603 Kemâl, 3606 Kemâl, 3633 Gevherî, 3662 Ledünnî, 3663 Lerzûmî, 3665 Lisânî, 3667 Lisânî, 3669 Lisânî, 3689 Luţfî, 3694 Laţîfî, 3703 La’lî, 3730 Mâcid, 3773 Maḥremî, 3776 Muḥsin, 3912 Muḥliş, 3921 Midḥat, 3937 Mezaḳî, 3952 Merdî, 3965 Mesnedî, 3966 Mesîhî, 3972 Meşrebî, 3975 Meşḳî, 4029 Meftûnî, 4021 Mu’idî, 4048 Molla Çelebi, 4053 Mülhim, 4094 Mihrî, 4095 Mihrî, 4099 Mehîb, 4116 Meylî, 4121 Meylî, 4122 Meylî

KAZASKER: İslâm tarihinde askerler arasındaki davalara bakan ordu kadısı, Osmanlılar’da Dîvân-ı Hümâyûn’un üyesi, yargı ve eğitim teşkilâtının sorumlusu. Mesleği Kazasker olan bir şair bulunmaktadır. 3883 Muḥyî

KETHÜDA: Büyük devlet adamlarıyla zenginlerin işlerini gören adam hakkında kullanılır bir tâbirdir. Halk arasında kahya denilir. Mesleği Kethüda olan dört şair bulunmaktadır. 3452 Qadrî, 3509 Kâzım, 3902 Muḥliş, 4039 Maḳsûd veya Resâ

KİTAPÇI: Mesleği Kitapçılık olan iki şair bulunmaktadır. 3124 Ferecullâh, 3503 Kâşif

KOL AĞASI: Yüzbaşılıkla Binbaşılık arasındaki rütbenin adıdır. Mesleği Kolağası olan bir şair bulunmaktadır. 3325 Fevzî

MEBUS: Mebusluk yapan dört şair bulunmaktadır. 3312 Fu’âd, 3208 Kemâl, 3738 Mâhir, 3756 Mecdî

MEKTUPÇU: Resmî dairelerde yazı işleriyle mşgul olan idare veya kalemin başında

bulunan memurun ünvanı. Mesleği Mektupçuluk olan iki şair bulunmaktadır. 3176 Fethî, 3477 Kutbî

MEMUR: Mesleği Memurluk olan üç şair bulunmaktadır. 3226 Ferdî, 3403 Feyzî, 3575 Keşfi

MEVKÛFATÇI: Yave bedelleri, mahlûl tımarlar hasılatı, vakıf yerlerden hazineye ait varidat fazlaları, örfî tekliflerden harbe ait olanlarla meşgul bulunan maliye memurunun unvanı. Mesleği Mevkufatçılık olan bir şair bulunmaktadır. 3827 Mehmed

MEVLEVÎ: Mesleği için Mevlevî ifadesi geçen iki şair bulunmaktadır. 3101 Gavşî, 3425 Kâsım

MİRALAY: Mesleği Miralay olan bir şair bulunmaktadır. 3888 Muhyiddîn

MİRLİVA: Askerî rütbelerden birinin adıdır. Miralay (Albay) terfi edince Mirlivâ olurdu. Mesleği Mirлива olan bir şair bulunmaktadır. 3444 Kadri

MOLLA: Mevleviyyet pâyesini ihraz eden ulema hakkında kullanılır bir tabirdir. Sonraları zâdegândan olanlarla ilmî ve içtimâî mevkii yüksek bulunanlar hakkında kullanılır. Birinci sınıf kadılara da molla denilirdi. Mesleği Mollalık olan iki şair bulunmaktadır. 3233 Ferîd, 3785 Mehmed

MUALLİM: Mesleği Muallimlik olan yedi şair bulunmaktadır. 3159 Fârûk, 3330 Fevzî, 3387 Feyzî, 3402 Feyzî, 3466 Kudsî, 3706 Loğmân, 3890 Muhyiddîn

MUARRİF: Camilerde ve Tekkelerde hayır sahiplerinin adlarını hayırla anan muezzin ve dervişlere verilen addır. Mesleği Muarriplik olan iki şair bulunmaktadır. 3620 Günâhî, 3753 Mecdî

MUHARRİR: Mesleği için Muharrir ifadesi geçen bir şair bulunmaktadır. 3601 Kemâl

MUHASEBECİ: Mesleği Muhasebecilik olan üç şair bulunmaktadır. 3327 Fevzî, 3654 Lebîb, 3664 Lisânî

MÜDEBBİR: Mesleği Müdebbirlik olan bir şair bulunmaktadır. 3180 Fethî

MÜDERRİS: Medrese ve câmiilerde talebeye ders okutan hoca yerinde kullanılır bir tâbirdir. Kullanılış itibariyle muallim ile farklıdır. Müderris olmak için medresede veya câmiide meşrut olan dersleri okuyup icâzet almaya bağlı idi. Tanzimat'tan sonra açılan Darülfünûn hocalarına da müderris unvanı verilmiş ve bu durum Cumhuriyet

devrine kadar sürmüştür. Mesleği Müderrislik olan 63 şair bulunmaktadır. 3110 Fâiz veya Fâizî, 3126 Fâizî, 3127 Fâizî, 3131 Fâik, 3148 Fâhir, 3178 Fethî, 3236 Ferîd, 3255 Faşîhî, 3282 Fikârî, 3289 Fikrî, 3320 Fevzî, 3328 Fevzî, 3333 Fehmî, 3335 Fehmî, 3339 Fehmî, 3363 Feyzî veya Feyzullâh Şîrvânî, 3378 Feyzî, 3418 Kâdirî, 3421 Kairî, 3457 Kudsî, 3459 Kudsî, 3475 Kuṭbî, 3476 Kuṭbî, 3520 Kâmil, 3551 Gedâyî, 3754 Mecdî, 3559 Kerîmî, 3591 Kelîm, 3594 Kemâl, 3657 Lebîb, 3670 Luṭfî, 3697 La'li, 3709 Lem'î, 3714 Levhî, 3741 Mâhî, 3748 Mecbûr veya Vefdî, 3751 Mecdî, 3754 Mecdî, 3779 Meḥmed veya Zeyrek, 3786 Meḥmed, 3789 Meḥmed, 3792 Meḥmed, 3808 Meḥmed, 3815 Meḥmed, 3817 Meḥmed veya Selîsî, 3822 Meḥmed, 3824 Meḥmed veya Tâhir, 3834 Meḥmed, 3844 Meḥmed, 3861 Meḥmed, 3885 Muḥyiddîn, 3918 Müdâmî, 3962 Mes'ûd, 3989 Muştafa, 4040 Mükîm, 4043 Mekkî, 4050 Molla Halîl, 4062 Menteş, 4065 Mantîkî, 4071 Münîb, 4084 Münîfî, 4108 Mîrî, 4125 Nâil

MÜDÜR: Çeşitli kurumlarda müdürlük yapan dört şair bulunmaktadır. 3307 Fennî (Muhasebe Müdürü), 3344 Fehmî (Kalem-i Mahsûsa Müdürü), 3522 Kâmil (A'sâr Şu'besi Müdürü, 3544 Kâmil (Dârü's-Şafaqa Müdürü)

MÜDÜR MUÂVİNİ: Müdür Muavinliği yapan iki şair bulunmaktadır. 3332 Fevzî veya Şâkir, 3505 Kâşif

MÜEZZİN: Müezzinlik yapan bir şair bulunmaktadır. 3338 Fehmî

MÜELLİF: Mesleği Müellif ifadesi geçen iki şair bulunmaktadır. 3577 Güftî, 3707 Loḳmânî

MÜFETTİŞ: Mesleği Müfettişlik olan iki şair bulunmaktadır. 3179 Fethî, 3653 Lebîb

MÜFTÜ: Şeyhülislam tâbirinin taammümünden evvel ilmiye mesleğinde mevcut üç tâbirden biridir. Diğer ikisi kâdı ve müderristî. Müftî, fetva verdiğinden dolayı bu ismi almıştır. Mesleği Müftülük olan on üç şair bulunmaktadır. 3102 Ğıyâşî, 3314 Fevrî, 3324 Fevzî, 3352 Fehîm, 3386 Feyzî, 3449 Kadrî, 3592 Kelîmî, 3611 Kemâleddîn, 3767 Muḥterem, 3787 Meḥmed, 3806 Meḥmed, 4007 Muşliḥiddîn, 4115 Meylî

MUKATAACI: Mukataa¹⁰ işlerine bakan memurun adı. Mesleği Mukataacılık olan bir şair bulunmaktadır. 3628 Künhî

MÜCELLİD: Mesleği Mücellidlik olan bir şair bulunmaktadır. 3900 Maḥzûlî

¹⁰ Lügat manası kesişmek, birbirinden kesilmek demek olan mukataa ıstılah olarak devlete ait bir varidatın bir bedel mukabilinde kiralanması yani muvakkaten temlikî yerinde kullanılır.

MÜSTEŞAR: Bakanlıklarda, elçiliklerde bakan veya büyükelçi den sonra gelen en yüksek seviyeli yöneticidir. Mesleği Müsteşarlık olan bir şair bulunmaktadır. 3310 Fu'âd

MÜTEFERRİKA: Hükümdarla vezirlerin ve diğer hizmet sahiplerinin maiyyetinde hademe nevinden olan bir kısım hizmet erbabı. Mesleği Müteferrikalık olan bir şair bulunmaktadır. 3625 Ken'an

MÜTERCİM: Yazılı bir ürünü (kitap, metin, gazete, ansiklopedi, hukuki veya ticari sözleşmeler, hukuki kararlar v.b.) bir dilden başka bir dile yazılı olarak çevirmeyi meslek edinen kişidir. Mesleği Mütercimlik olan bir şair bulunmaktadır. 4024 Mu'în

MÜVERRİH: Tarih yazan kimse, tarihçi. Mesleği Müverrihlik olan iki şair bulunmaktadır. 3480 Kândî veyâ Şehîdî, 3563 Kesbî

MÜZEHHİB: Tezhip yapan sanatkarlar hakkında kullanılır bir tabirdir. Mesleği Müzehhiblik olan bir şair bulunmaktadır. 3135 Fâik

MUTASARRİF: Sancak adı verilen teşekkülün başında bulunan memur hakkında unvan olarak kullanılır bir tâbirdir. Mesleği Mutasarrıflık olan bir şair bulunmaktadır. 3136 Fâik

NAAT-GÛ: Mesleği Naat-gû olan bir şair bulunmaktadır. 4088 Mûsâ

NAKİBÜ'L-EŞRAF: Hz. Peygamber'in sülalesi mensuplarının işleriyle meşgul olan vazife sahibi hakkında kullanılır bir tabir. Mesleği Nakibüleşraflık olan dört şair bulunmaktadır. 3113 Fâiz, 3440 Kâdrî, 3456 Kudsî, 3813 Mehmed

NAZİR: Bir idarenin yahut dairenin umur ve muâmelâtına nezaret eden en büyük memura verilen addır. Mesleği Nazırlık olan yedi şair yedi şair bulunmaktadır. 3133 Fâik , 3655 Lebîb, 3677 Luţfî, 3681 Luţfî, 3735 Mâhir, 3859 Maḥmûd, 4057 Memdûḥ

NEDİM: Padişahların mukarripleri (yakınları) hakkında kullanılır bir tabirdir. Bunların çoğu tavrı ve hareketleri veya söz ve sohbetleri ile Padişahları eğlendirirdi. Mesleği Nedimlik olan üç şair bulunmaktadır. 3262 Fazlî, 3317 Fevzî, 4090 Mehdî

NEYZEN BAŞI: Ney çalan musiki sanatkarları hakkında kullanılır bir tabirdir. Mesleği Neyzen Başılık olan bir şair bulunmaktadır. 4011 Mazlûm

NİŞANCI: Divan-ı Hümayun'a katılan devlet görevlilerinden biridir. Nişancı, Kalemiye sınıfının başıdır. Nişancı, pâdişâh adına yazılacak fermanlara, beratlarla, nâmelere, hükümdârın imzâsı demek olan tuğrayı çekmekle görevlidir. Mesleği

Nişancılık olan üç şair bulunmaktadır. 3240 Feridûn, 3788 Meḥmed, 3800 Meḥmed veyâ Nâmî

NOTER: Çeşitli belge ve işlemlere geçerlik kazandırmak ve yasanın öngördüğü diğer görevleri yerine getirmekle yükümlü, belli nitelikleri ve kendine özgü bir hukuk statüsü olan kamu görevlisi, kâtibiadil. Mesleği Noterlik olan bir şair bulunmaktadır. 3922 Midḥat

PADİŞAH: İncelediğimiz bölüm içerisinde dokuz padişah bulunmaktadır. 3765 Muḥibbî veyâ Süleymân Meftûnî veyâ ‘Âcizî, 3777 Meḥmed, 3816 Meḥmed, 3939 Murâd, 3940 Murâd, 3943 Murâdî, 3944 Murâdî, 3990 Muştafa veyâ İqbâl, 4028 Meftûnî veyâ İqbâlî

PADİŞAH HEKİMİ: Padişah Hekimliği yapan bir şair bulunmaktadır. 3853 Maḥmûd

PADİŞAH İMAMI: Padişah İmamlığı yapan iki şair bulunmaktadır. 3997 Muştafa veyâ Hayâtî, 4036 Maḥâmî

PADİŞAH MÜEZZİNİ: Padişah Müezzinliği yapan bir şair bulunmaktadır. 3889 Muḥyiddîn

REİSÜ’L-KÜTTÂB: Kâtiplerin Reisi mnasına gelen reîsü’l-küttâb II. Sultan Mahmut’un saltanatının hemen hemen sonlarına kadar Divân-ı Hümayun katiplerinin amiri olup hariciye nazırlığı yerinde kullanılmış bir tabirdir. Mesleği Reisülküttâblık olan altı şair bulunmaktadır. 3128 Fâizî, 3795 Meḥmed, 3804 Meḥmed, 3924 Medḥî, 3985 Muştafa, 4025 Mu’înî

RESSAM: Ressamlık yapan iki şair bulunmaktadır. 3537 Kâmî, 3717 Levnî

RUZNÂMECİ-RUZNÂMÇE HALİFESİ: Günlük vâridat ve mesarifin, yahut ayniyyatın kaydına mahsus defterleri tutan maliye memurları. Mesleği Ruznâmecilik olan üç şair bulunmaktadır. 3949 Murṭazâ, 3377 Feyzî, 4079 Münîrî

SADRAZAM: İncelediğimiz bölüm içerisinde dört Sadrazam bulunmaktadır. 3518 Kâmil, 3671 Luṭfî, 3794 Meḥmed, 3988 Muştafa

SAHAF: Eskiden kitap satan, kitapçı yerinde kullanılır bir tabirdir. Mesleği Sahaflık olan iki şair bulunmaktadır. 3103 Ğıyâşî, 3705 Likâî

SANCAK BEYİ: Eyalet teşkilatıyla tımar usulünün carî olduğu zamanlarda beş on kazalık yerin mutasarrıfı ile sipahisinin kumandanına verilen addır. Eyalet teşkilatıyla tımar usulünün carî olduğu zamanlarda beş on kazalık yerin mutasarrıfı ile sipahisinin

kumandanına verilen addır. Mesleği Sancak Beyi olan altı şair bulunmaktadır. 3290 Fikrî, 3556 Germî, 3570 Keşfî, 3626 Ken'an, 3784 Mehmed, 3799 Mehmed

SARAY MUKABELECİSİ: Mukabele kavramının kullanıldığı üç yer vardır.¹¹ (Sof.) Tarikat mensuplarının bir araya gelip topl bir halde zikretmeleri yerinde kullanılır bir tabirdir. (Fık.) Camide hafızların Kur'an okumalarına denir. (İda.) Yazılı kağıtları karşılıklı okuyup tatbik etmeye "Mukabele" bu vazifeyi görene de "Mukabelecî" denir. Mukabelecî vazifesi gören bir şair bulunmaktadır. 3828 Mehmed

SEFİR: Bir devleti temsil etmek üzere başka bir devlet nezdinde görevlendirilen diplomat. Mesleği Sefirlik olan bir şair bulunmaktadır. 3216 Ferruh

SİPAHİ: Tımar sahiplerine ve onların atlı askerlerine verilen addır. Mesleği Sipahilik olan sekiz şair bulunmaktadır. 3200 Fedâî, 3345 Fehmî, 3390 Feyzî, 3630 Güvâhî, 3632 Kevşerî, 3728 Mâtemî veya Hâtemî, 3919 Müdâmî, 4107 Mîrî

ŞEHZADE: İncelediğimiz bölümde iki Şehzade bulunmaktadır. 3913 Muhlîş veya Muştâfâ, 4027 Meftûnî

ŞEKERCİ: Mesleği Şekercilik olan bir şair bulunmaktadır. 3481 Kandı

ŞEYH: Çeşitli tarikatların tekkelerinde şeyhlik yapan 33 şair bulunmaktadır. Vazifeli olduğu tekke yazılanlar parantez içlerinde verilmiştir. 3105 Ğaybî, 3157 Fârîğî, 3184 Faḥreddin veya Faḥrî (Emir Sultân Tekkesi Şeyhi), 3185 Faḥreddin veya Faḥrî, 3188 Faḥrî (Münîrî Paşa Tekkesi Şeyhi), 3225 Ferdî (Emir Buḥârî Tekkesi Şeyhi), 3259 Fazlî (Naşûhî Tekkesi Şeyhi), 3272 Fiğânî (Pabuçcılar Şeyhi), 3293 Fenâyî veya Cennet (Hüdâyî Tekkesi Şeyhi), 3294 Fenâyî veya La'î (Gülşenî Tekkesi Şeyhi), 3295 Fenâyî, 3367 Feyzî veya Sîmî (Emir Buḥârî Tekkesi Şeyhi), 3375 Feyzî (Balaş Şeyhi), 3506 Kâşîfî, 3593 Kelîmî (Ali Paşa Tekkesi Şeyhi), 3566 Keşfî (Hâtûniye Tekkesi Şeyhi), 3638 Leâlî (Kılıç Baba Tekkesi Şeyhi), 3650 Lebîb, 3651 Lebîb, 3652 Lebîb, 3702 La'î veya Fenâyî (Gülşenî Tekkesi Şeyhi), 3805 Mehmed veya Muḥyî (Nurbânû Sultan Tekkesi Şeyhi), 3812 Mehmed (Koca Muştâfa Paşa Tekkesi Şeyhi), 3835 Mehmed veya Es'ad (Kelâmî Tekkesi Şeyhi), 3892 Muḥtâr (Sa'dî Tekkesi Şeyhi), 3941 Murâd (Murâd Molla Tekkesi Şeyhi), 3946 Murâdî, 3955 Müstakîm (Şeyh 'Alâaddîn Tekkesi Şeyhi), 3969 Müştâk (Selâmî Tekkesi Şeyhi), 3980 Muştâfa (Üftâde Tekkesi Şeyhi), 3982 Muştâfa (Ayaşofya Şeyhi), 4019 Ma'nevî (Mehmed Paşa Tekkesi Şeyhi), 4068 Münîb (Vâlîde Sultân Tekkesi Şeyhi)

MEVLEVİ: Mevlevî olduğu belirtilen on altı şair bulunmaktadır. 3167 Fânî, 3191 Faḥrî, 3201 Fedâyî, 3215 Ferruh, 3251 Faşîh, 3235 Ferîd, 3273 Fikrî, 3414 Kâimî,

¹¹ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Sözlüğü*, İstanbul, 1983, c. II, s.573,574

3557 Kerîm, 3596 Kemâl, 3636 Leâlî, 3637 Leâlî veyâ Şeyhî, 3676 Luţfî, 3687 Luţfî, 3843 Mehmed, 4041 Muķîm

HALVETÎ: Halvetî olduğu belirtilen 3ç şair bulunmaktadır. 3901 Maķfî, 3977 Mıķrî veyâ Niyâzî

ŞEYHÜLHAREM: Mescid-i Harâm ile Mescid-i Nebevî’de ders veren tanınmış âlimlere, buralarda görev yapan hizmetlilerden sorumlu kişilere, ayrıca Mekke ve Medine’nin yönetimini üstlenen kimselere verilen unvan. Mesleği Şeyhülharemlik olan üç şair bulunmaktadır. 3797 Mehmed veyâ Münşî, 3883 Muķtâr, 4061 Münşî veyâ Mehmed

ŞİŞTÂRÎ: Mesleği Şıştari olduğu belirtilen iki şair bulunmaktadır. 3256 Faşîhî, 3618 Kemter

TAHRİRAT ODASI MÜMEYYİZİ: Mesleği Mümeyyizlik olan bir şair bulunmaktadır. 3193 Fahrî

TABÎP: Mesleği Tabiplik olan bir şair bulunmaktadır. 4002 Muştafa

TEMYİZ MAHKEMESİ REİSİ: Mesleği Mahkeme Reisliği olan bir şair bulunmaktadır. 3311 Fu’ad

TEZKİRECİ: Mesleği Tezkirecilik olan dört şair bulunmaktadır. 3192 Fahrî, 3222 Ferdî, 3534 Kâmî, 4081 Münif veyâ Hezârî

TÜFEKÇİBAŞI: Saray muhafız teşkilatı mensupları hakkında kullanılır bir tabirdir. Sivil ve asker olmak üzere iki kısımdı. Tüfekçibaşı adı verilen birinin emri altında bulunurlar. Mesleği Tüfekçibaşılık olan bir şair bulunmaktadır. 3525 Kâmil

VA’İZ: Dinî konularda cemaati aydınlatarak mânen gelişmesini sağlamak amacıyla konuşma yapan kimseye vâiz denir. Mesleği Vaizlik olan dokuz şair bulunmaktadır. 3104 Ğıyâşî, 3177 Fethî, 3210 Firâķî, 3254 Fazlî, 3384 Feyzî, 3432 Kâimî, 3623 Kenzî, 3863 Maķvî, 3865 Maķvî

VAKANÜVİS: Târîhî hadiselerin kayd ve zaptı için tayin olunan resmî memurun ünvanıdır. Mesleği Vakanüvislik olan bir şair bulunmaktadır. 3683 Luţfî

VALÎ: Mesleği Valilik olan dört şair bulunmaktadır. 3208 Ferâĝî, 3232 Ferhâd, 3907 Muķliş, 3908 Muķliş veyâ Es’ad

YENİÇERİ: Osmanlıların muvazzaf askerine verilen addır. Hükümdarın emri altında ve şahsına bağlı olduğu için “Kapıkulu” da denmiştir. Mesleği Yeniçerilik olan üç şair bulunmaktadır. 3207 Ferâğî, 3547 Kânî, 3712 Levâyî

ZAİM: Zeamet¹² sahibi yerinde kullanılır bir tabirdir. Mesleği Zaimlik olan iki şair bulunmaktadır. 3365 Feyzî, 3968 Meşâmî

MESLEĞİ BELİRTİLMEYENLER: Mesleği hakkında herhangi bir bilgi verilmemiş 432 şair bulunmaktadır. 3106 Ğayret, 3107 Ğayretî ve Ğınâyî, 3108 Ğuyûr veya Refî’, 3109 Ğayûrî, 3114 Fâiz, 3115 Fâiz, 3116 Fâiz, 3121 Fâiz, 3122 Fâizî, 3124 Fâize, 3129 Fâik, 3134 Fâik, 3137 Fâik, 3140 Fâik, 3141 Fâik, 3142 Fâik, 3143 Fâik veya ‘Andelîb, 3146 Fâtih, 3148 Fâhir, 3150 Fâhim veya Ahmed, 3151 Fâris veya ‘Oşmân, 3152 Fârisî, 3153 Fârisî, 3154 Fârisî, 3155 Fâriğ, 3158 Fâruk, 3165 Fâzıl, 3168 Fânî, 3169 Fânî, 3170 Fânî, 3171 Fânî, 3172 Fâhim, 3173 Fettâh, 3175 Fethî, 3181 Fütûhî, 3182 Futûhî, 3183 Fahhâr, 3189 Fahrî, 3190 Fahrî, 3196 Fahrî, 3197 Fahrî veya Fahreddîn, 3198 Fahrî veya Fahreddîn, 3199 Fedâ, 3203 Fedâyî, 3204 Fedâyî, 3205 Fedâyî, 3206 Fedâyî veya ‘Abdurrahîm, 3209 Ferâğî, 3211 Firâki veya Visâlî, 3212 Firâkî, 3213 Firâkî, 3217 Ferruh, 3218 Ferruhî, 3219 Ferruhî, 3220 Firdevsî, 3223 Ferdî, 3224 Ferdî, 3239 Ferîd, 3242 Ferîde, 3244 Ferîdî, 3245 Ferîdî, 3246 Ferrî, 3247 Ferrî, 3250 Füsûnî, 3261 Fazlî, 3263 Fazlî, 3264 Fuzûlî, 3266 Fazîl, 3267 Fıtnat, 3268 Fıtnat, 3269 Faîin, 3274 Fikrî, 3275 Fikrî, 3277 Faķîr, 3279 Faķîrî, 3280 Faķîrî, 3281 Faķîhî, 3283 Fikret, 3284 Fikrî, 3285 Fikrî, 3287 Fikrî, 3288 Fikrî, 3291 Fenâ, 3292 Fenâyî, 3296 Fenâyî, 3297 Fenâyî, 3298 Fenâyî, 3299 Fenâyî veya Halvetî, 3300 Fünûnî, 3303 Fennî, 3305 Fennî, 3308 Fuâd, 3313 Fu’âdî, 3319 Fevzî, 3322 Fevzî, 3329 Fevzî, 3331 Fevzî veya Hakk, 3334 Fehmî, 3336 Fehmî, 3340 Fehmî, 3343 Fehmî, 3347 Fehmî, 3349 Fehmî, 3350 Fehîm, 3353 Fehîm veya Fâriğ, 3357 Feyzullâh, 3359 Feyzullâh, 3366 Feyzî, 3370 Feyzî, 3372 Feyzî, 3379 Feyzî, 3381 Feyzî, 3388 Feyzî, 3394 Feyzî, 3396 Feyzî, 3397 Feyzî, 3399 Feyzî, 3401 Feyzî, 3405 Feyzî, 3406 Feyzî, 3407 Feyzî, 3411 Kâil, 3412 Kâil, 3413 Kâil, 3416 Kâbilî, 3419 Kâdirî, 3420 Kâdirî, 3422 Kârî, 3423 Kârî, 3424 Kâsım, 3426 Kâsım, 3427 Kâsım, 3428 Kâsım, 3429 Kâsımî, 3430 Kâdî veya Kâlender, 3435 Kâbûlî, 3426 Kâbûlî, 3438 Kâdrî veya ‘Abdülkâdir, 3339 Kâdrî, 3446 Kâdrî, 3447 Kâdrî, 3448 Kâdrî, 3450 Kâdrî, 3451 Kâdrî, 3455 Kudsî, 3458 Kudsî, 3461 Kudsî, 3463 Kudsî, 3464 Kudsî, 3465 Kudsî, 3467 Kuddûsî, 3470 Kurbî, 3471 Kurbî, 3473 Kırîmî, 3478 Kâlbî, 3483 Kırâmî, 3484 Korkûd veya Harîmî, 3486 Kavlî, 3488 Kaygusuz Baba, 3489 Kaygusuz veya Ahmedî veya Sârbân, 3490 Kaygulu, 3492 Kâtib, 3494 Kâtib, 3497 Kâtibî, 3500 Kâtibî, 3504 Kâşif, 3507 Kâzım, 3508 Kâzım, 3510 Kâzımî, 3511 Kâfi, 3513 Kâmil, 3516 Kâmil, 3517 Kâmil, 3519 Kâmil, 3523 Kâmil, 3524 Kâmil, 3526 Kâmile, 3528 Kâmilî, 3531 Kâmilî, 3532 Kâmilî, 3533 Kâmilî, 3538 Kâmilî Efendi, 3539 Kâmilî veya

¹² Osmanlı tımar sisteminde 20.000 akçeden fazla dirlik tasarrufuna verilen ad. Osmanlı askerî teşkilâtı terminolojisinde genel olarak askerî hizmette bulunanlara verilen, 20.000 ile 100.000 akçe arasındaki dirlikleri ifade eder.

Refîk, 3540 Kâmî, 3543 Kâmî, 3548 Kânî veyâ Şafder, 3549 Kebûterî veyâ Hezârî, 3550 Kebîrî, 3552 Gedâyî, 3553 Güzârî, 3555 Kirâmî, 3560 Kerîmî, 3561 Kerîmî, 3567 Keşfi, 3568 Keşfi, 3571 Keşfi, 3572 Keşfi, 3573 Keşfi, 3574 Keşfi, 3572 Güftî, 3578 Güftî, 3579 Gülâbî, 3580 Kelâmî, 3582 Kelâmî, 3583 Kelâmî, 3585 Külhanî, 3586 Gülşenî veyâ Hey'etî, 3587 Gülşenî, 3588 Gülşenî, 3589 Gülşenî, 3590 Kelîm, 3595 Kemâl Ümmî, 3599 Kemâl, 3602 Kemâl, 3604 Kemâl, 3610 Kemâleddîn, 3612 Kemâleddîn, 3613 Kemâlî, 3614 Kemâlî veyâ Mucîb, 3615 Kemâlî, 3616 Kemâlî, 3619 Kemter veyâ Râşid, 3621 Gencî, 3622 Gencî, 3624 Kenzî, 3629 Künhî, 3631 Kevşerî, 3634 Keyfî, 3640 Lâhikî, 3641 Lâzîmî veyâ Pervâne, 3642 Lâmi', 3646 Lâmi'î, 3647 Lâyihî, 3648 Lebîbâ, 3656 Lebîb, 3658 Lebîb, 3660 Lebîb, 3666 Lisânî, 3672 Luţfî, 3679 Luţfî, 3680 Luţfî, 3682 Luţfî, 3684 Luţfî, 3685 Luţfî, 3686 Luţfî, 3688 Luţfî, 3691 Luţfî, 3692 Luţfî, 3695 Laţîfî, 3696 Laţîfî, 3697 La'li, 3699 La'li, 3700 La'li, 3701 La'li, 3711 Lem'î, 3713 Livâyî, 3715 Levhî, 3716 Levendî, 3718 Leylâ, 3719 Leylâ, 3720 Mâide, 3722 Mâilî, 3723 Mâilî, 3724 Mâbî, 3735 Meâlî, 3726 Meâlî, 3727 Meâlî, 3729 Mâcid, 3736 Mâhir, 3737 Mâhir, 3739 Mâhir, 3740 Mâhirî, 3742 Mübârek, 3733 Mübînî, 3745 Mişâlî, 3747 Mişlî, 3750 Mecdî, 3752 Mecdî, 3755 Mecdî, 3757 Mecdî, 3758 Mücrim, 3760 Mucîbî, 3761 Mecdî, 3762 Muhibbâ, 3763 Muhib, 3764 Muhib veyâ Eşir, 3769 Muhteremî, 3771 Muhtarrem, 3772 Maḥrem, 3774 Maḥremî, 3775 Muḥsin, 3778 Meḥmed veyâ Yazıcıoğlu, 3781 Meḥmed, 3782 Meḥmed, 3783 Meḥmed, 3802 Meḥmed, 3803 Meḥmed veyâ Şubhî, 3807 Meḥmed, 3809 Meḥmed, 3810 Meḥmed, 3814 Meḥmed, 3818 Meḥmed veyâ Şâdık, 3819 Meḥmed, 3820 Meḥmed, 3823 Meḥmed, 3825 Meḥmed, 3826 Meḥmed, 3829 Meḥmed, 3830 Meḥmed, 3831 Meḥmed, 3833 Meḥmed, 3836 Meḥmed, 3838 Meḥmed, 3839 Meḥmed, 3841 Meḥmed, 3842 Meḥmed, 3845 Meḥmed, 3846 Meḥmed, 3847 Meḥmed, 3848 Meḥmed, 3849 Meḥmed veyâ Hâfız, 3850 Meḥmed veyâ Dâ'î veyâ Yazıcıoğlu, 3852 Maḥmûd veyâ Reşâdî, 3853 Maḥmûd, 3854 Maḥmûd, 3856 Maḥmûd, 3857 Maḥmûd, 3858 Maḥmûd, 3860 Maḥvî, 3861 Maḥvî, 3862 Maḥvî, 3864 Maḥvî, 3867 Maḥvî, 3869 Maḥvî, 3870 Maḥvî, 3871 Maḥvî, 3874 Muḥyî, 3875 Muḥyî, 3878 Muḥyî, 3879 Muḥyî, 3880 Muḥyî, 3882 Muḥyî, 3884 Muḥyiddîn, 3886 Muḥyiddîn veyâ Cemâlî, 3887 Muḥyiddîn, 3891 Muḥtâr, 3894 Muḥtâr, 3896 Muḥtârî, 3897 Maḥtûmî veyâ Vahîd, 3898 Maḥdûm veyâ Yahyâ vü Aḥmed, 3899 Maḥdûm, 3903 Muḥliş, 3910 Muḥliş, 3911 Muḥliş, 3915 Muḥlişî, 3916 Muḥlişî, 3917 Müdâmî, 3926 Medhî, 3927 Medhî, 3928 Medhî, 3931 Medhî, 3933 Müderris veyâ Yahyâ, 3938 Mezâkî, 3942 Murâdî, 3945 Murâdî, 3946 Murâdî, 3950 Merdûmî, 3953 Mürşidî veyâ Aḥmedî, 3954 Mürîdî, 3955 Müstakîm, 3956 Mestî, 3958 Mestî, 3959 Mestî, 3960 Mes'ûd, 3961 Mes'ûd, 3967 Mesîhî, 3970 Müştâk veyâ 'Âkif, 3971 Meşrebî, 3973 Meşrebî, 3974 Müşfik veyâ Hâfız, 3976 Meşhûrî, 3983 Muştâfa, 3993 Muştâfa, 3995 Muştâfa, 3996 Muştâfa veyâ Şalacıoğlu, 3998 Muştâfa veyâ Hüserevî, 3999 Muştâfa veyâ Haţfî, 4000 Muştâfa veyâ Kâmilî, 4003 Muştâfa, 4004 Muştâfa, 4005 Muştâfa, 4006 Muşliḥ, 4010 Muţî'î, 4012 Me'ânî, 4013 Mu'ammâyî, 4015 Ma'sûkî veyâ Oğlan Şeyhi, 4017 Ma'nevî, 4018 Ma'nevî, 4020 Mu'îdî, 4022 Mu'îdî 4031 Müfid, 4033 Müfidî, 4037 Maḥbûle, 4038 Maḥbûlî, 4042 Muḥîm, 4044 Mekki, 4049

Molla Çelebi, 4052 Melâmî, 4055 Melîhî, 4056 Memdûh, 4058 Memî, 4059 Memî veyâ Cânî, 4063 Münşî, 4064 Mantıkî, 4066 Menfî veyâ Hûlûş, 4072 Münîb, 4073 Münîb, 4075 Münîr, 4076 Münîre, 4077 Münîrî, 4078 Münîrî, 4082 Münîf, 4083 Münîf, 4087 Mevcî, 4089 Mûnis, 4091 Mehdî veyâ ‘Ahdî, 4092 Mihrünnisâ, 4092 Mihrî, 4096 Mihrî, 4097 Mehîb, 4098 Mehîb, 4100 Meyyâl, 4101 Meyyâl veyâ Şehlâ, 4102 Mirzâ Ğanî, 4104 Mîrek veyâ Emîrek, 4109 Mîrî, 4110 Mîrî, 4114 Meylî, 4119 Meylî, 4120 Meylî, 4123 Meylî, 4126 Nâil

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Şair biyografilerinin en önemli kaynakları olarak gösterilen tezkire türünün temsil ettiği gelenek açısından son örneği İnehanzâde Mehmed Nâil Tuman'ın kaleme aldığı Tuhfe-i Nâilî adlı eserdir. 20. yüzyılda yazılan eserde şair 5000 civarında şairi eserine almıştır.

Eserin Mukaddime bölümünde yazar Divan Edebiyatı araştırmalarında değişik kaynaklara ulaşmak noktasında yaşanan güçlüklerden bahsederek, bu güçlüklerden doğabilecek zaman kaybını azaltmak maksadıyla kaynaklardaki bilgileri tek kitapta toplamanın ise yarayabileceğini belirtmiştir.

Eserin günümüz harflerine aktarılmasında ve tetkikinde şimdiye kadar iki üniversitede yüksek lisans düzeyinde çalışma yapılmıştır. Birinci çalışma Balıkesir Üniversitesinde olup 1-400. sayfalar arasını kapsamaktadır ancak eserin diğer bölümleriyle ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. İkinci çalışma ise Cumhuriyet Üniversitesinde Prof. Dr. Alim YILDIZ danışmanlığında olup bu çalışmamızla her iki ciltin metin ve muhteva açısından incelenmesi tamamlanmış olacaktır. Cumhuriyet Üniversitesinde yapılan çalışmalar şunlardır:

Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva I.Cilt s.1-233/ Hava KOCAASLAN, 2009

Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva I.Cilt s.234-467/ Mıhrıcan ODABAŞI, 2009

Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva II.Cilt s.468-734/ Fatma ÖZDEMİR, 2011

Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva II.Cilt s.1000-1263/ Osman Zahit ŞENER, 2013

Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva II.Cilt s.735-999 / Bünyamin YUVACI, 2014

Tezkireler Eski Türk Edebiyatı araştırmalarının değişmez kaynakları arasında yer almaktadır. Her ne kadar son dönemde yazılmış bir tezkire olsa da Tuhfe-i Nâilî alanla ilgili önemli eserler arasında sayılmaktadır. Eserin alanla ilgili araştırma yapacaklara kaynak oluşturması ayrıca tozlu raflardan kurtularak ait olduğu değeri yeniden kazanması, Osmanlı şiir dünyasının anlaşılması, tanınması adına bu çalışmayı yapmayı amaçladık.

Çalışmamıza temel olan baskı Bizim Büro Yayınları tarafından 2001 yılında Cemal Kurnaz ve Mustafa Tatçı tarafından en geniş haliyle, tıpkı basım olarak yayımlanan baskısıdır.

Eser üzerindeki çalışmamız iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde,

- Yaşadığı Yüzyıla Göre Şairler
- Memleketlerine Göre Şairler
- Mesleklerine Göre Şairler, bulunmaktadır.

Yaşadığı yüzyıla göre şairler tasnif edilirken ilgili yüzyıl hakkında kısa bilgi verilmiş, sonra o asırda kaç şairin bulunduğu eserdeki numaralarıyla sırasıyla verilmiştir. Ayrıca yaşadığı asır hakkında herhangi bir bilgi verilmeyen şairler de tasnifin sonunda ayrı bir başlık altında toplanmıştır.

Şairlerin memleketlerine göre tasnifinde iki kıstası göz önünde bulundurduk: Günümüz Türkiye sınırları içinde kalan yerleşim yerleri, Günümüz Türkiye sınırları dışında kalan yerleşim yerleri. Ayrıca memleketleri hakkında herhangi bir bilgi verilmeyen şairler de ayrı bir başlık altında ilgili tasnifin sonunda toplanmıştır.

Son tasnifimiz ise şairlerin mesleklerine yönelik olmuştur. Geniş bir yelpazede meslek erbabının şairlik yaptığına şahit olduğumuz bu bölümde günümüzde karşılığı bulunmayan veya bilinmeyen mesleklerle ilgili kısa bilgiler verilmiştir. Mesleği hakkında bilgi verilmeyen şairler ise ilgili tasnifin sonunda ayrı bir başlık altında toplanmıştır.

Eserin ikinci bölümünü metin oluşturmaktadır. 735-999. sayfalar arası transkribe edilerek günümüz alfabesine aktarılmıştır.

II. BÖLÜM

METİN

TUHFE-İ NÂİLÎ
II. CİLT s.735-999

3101 Ğavşî, Aḥmed Efendi, Baḳî Efendi ḥafidi, Mevlevî. Vefâtı h. 1219 m. 1804. Sicill-i Oşmânî c. 3 s. 620

3102 Ğıyâşî, Ğıyâseddin Meḥmed Efendi, Aḳ Şemseddin'in biraderzadesidir, Amasya müftüsü, Paşa Çelebi denmekle meşhurdur, vefâtı h. 927 m. 1520. Ağakapusına bina ettiği Meḥmed Paşa Câmî'i ḥazîresinde medfûndur âtîdeki kıt'a vefâtına târîhtir

Ğıyâseddîn baḥr-i 'ilm-i taḥḳîḳ

Civâr-ı Ḥaḳḳ'a çünki itdi rıḥlet

Du'â idüp felekde rûḥ-ı ḳuds

Didi târîḥini "rûḥına raḥmet"

Ḥadîkatü'l-Cevâmî' c. 1 s. 201, Sicill-i Oşmânî c. 2 s. 620

3103 Ğıyâşî, Ğıyâşî Çelebi, İstanbullu, Sahaf

Ḳıyâm it ḳâmetiñ göster didim bağ-ı leṭâfetde

Görürsün didi ḳatlan ânı ol servim ḳıyâmetde

Beni ferdâya şalduğın bu gün ey ḳâmeti tûbâ

Şikâyet eyleyem Ḥaḳ ḥazretine olıcak ferdâ

Yüzün görüp didiler âfitâb-ı envâr aña

Ne yüzile ola her âyîne berâber aña

Ahdî 359

3104 Ğıyâşî, Ḳadı Meḥmed Efendi, Şehzâde Câmî'i cum'a vâ'izi ve Ayaşofya'da Hüseyin Ağa Tekyesi Şeyhi Şeyh Aḥmed Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu

Cân geldi leb-i ḥasrete imdâd-ı necât it

Vaşlıñla eyâ 'Îsî- nefes nefḥa-i ḥayât it

Gûyâ ideyim dirseñ eger tûtî-i ṭab' ıñ

Vaşf-ı leb-i cânânı aña ḳand-i nebât it

Düşdükde piyâde yûri ferzâne Ğıyâşî

Bu naṭ'-ı belâgatde nice şehirleri mât it

Safâyî 285

3105 Ğaybî, Şeyh Sun'ullah Ğaybî Efendi, Ḳalburcı Şeyhi Aḥmed Beşîr Efendi aḥfâdındandır, Kütahyalı, vefâtı h. 1072 m. 1661 târiḥinden şoñradır, Kütahya'da muşallâda medfûndur.

Bir vücûddur cümle eşyâ 'ayn-ı eşyâdır Ḥudâ

Hep hüviyetdür görünen yok Ḥudâ'dan ma-'adâ

Lîk vardır bu vücûduñ zâhiri vü bâtını

Pes bu hayşiyetden olur evvel ü âhir aña
Dîvânı, Emîrî Âkîf kısmında, Millet Kütübhanesi'nde numara 316
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesi'nde, numara 697
‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.136, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 521

3106 Ğayret, Ğayret Çelebi, Diyarbakırlı, vefatı h. 1230 m. 1814
L‘al-i leb-ile ‘âşıkâ sitem-i ğalîzler
Devr-i ruḥunda bûselerinî diş kirâsıdır

Mihmânsız ey miḥnet ü endûhde benim
Hep çekdiğim hicâb ile ḥâtır belâsıdır
Tezkire-i Âmed 77

3107 Ğayretî ve Ğınâyî, Ulama Paşazâde Mehmed Çelebi, Paşazâde İskender Begiñ oğlıdır, Zü‘emâdan ve Ulama Paşa aḥfâdındandır, vefatı h. 950 m. 1543
Degildir ḥaṭ ki etrâf-ı leb-i cânâne gelmişdir
Cenâb-ı Hızrdır kim çeşme-i ḥayvâna gelmişdir

Bizi kôrkutma luṭf et vâ‘ızâ nâr-ı cehennemden
Göñül pervâne-veş nâr-ı firâka yana gelmişdir

Hasan Çelebi 244, Sicill-i ‘Osmânî c. 3 s. 621, Kâmûsu’l-A‘lâm c. 5 s. 3285

3108 Ğuyûr veya Refî‘, Refî‘ Mehmed Emin Kâlâyî, bir kumaşcınıñ oğlıdır, Refî‘ maddesine bak numara 1515

3109 Ğayûrî, Ḥayreddin Çelebi, Balçıklı, Kadı, vefatı h. 1020, m. 1620
Ğayret itdim şol kadar âh itmeyem deyu gice
Ol mehi gördükde âh itdim şihâba benzedi

Seyyid Rızâ 77, Mucib 29

3110 Fâiz veya Fâizî, Kerîmzâde ‘Abdullah Fâiz Efendi, Sâmi‘ ‘Abdulkerim Efendiniñ oğlı ve şâ‘ir Mehmed efendinin birâderidir, Bosnalı, müderris, vefatı h. 1100 m. 1677, Bosnada medfûndur, Sâlim’de Fâizî şeklinde yazılıyor

Vücûdum tâb-ı hecr-ile serâser dâğ dâğ oldu
Miyân-ı bezm-i miḥnetde sonımız bir çerâğ oldu

Şakâyık-ı Şeyhî c. 2 s. 94, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s. 408, Şafâyî 396, Belîğ 65, Sâlim 506

3111 Fâiz, Es‘adzâde Seyyîd ‘Abdurrahîm Efendi bin Seyyîd Mehmed Sa‘îd Efendi bin Şûfî Emir dinmekle ma‘rûf Seyyîd Mehmed Es‘ad Efendi, İstanbullu, Hattât, Mısır Kağısı, Seyyid Zeynel‘âbidin aĥfâdından, Kâşif maĥlaşlı Mehmed Sa‘deddin Efendiniñ birâderi ve kazasker ‘Ârif ‘Âbdülbâķî Efendiniñ damadıdır, vefâtı Cumaziyelevvel 1138 m. 1725, Kâhire’de medfûndur, “ĥatm-i zamân” terkîbi vefâtı târiĥidir, Faĥn’iñ ismini ‘Abdurrahman ve Râmiz’iñ vefâtı târiĥini 1137 göstermeleri yañlıştır

Feryâdımız ol yâre de aġyâra da kalmaz
Âh-ı dil-i bûlbûl güle de ĥâra da kalmaz

Dil mest-i ‘aşkıñ oldu yeter şunma câm aña
Verir mi o zevķ-i neşve-i şarâb-ı müdâm aña

O gülzâr-ı ġamıñ dil-i bûlbûl-i şeydâlar nedendir
Ki dâġ-ı sîne-i ‘âşıkâ gül-i ra‘nâlar nedendir

Sermest-i câm-ı ‘işvedir ol sîm-ten derest
Olmuş tamâm neşve o şûriş-fiken derest

Kalmaz mişâl-i zerre -i nâķiz Faizâ
Ol âfitâb-ı ĥüsni görünce ġarârımız

Şakâyık-ı Şeyhî c. 3 ş. 190, Sicill-i ‘Oşmânî c.1 ş 331 ve c. 3 s 331, Belîġ 65, Kâmusu’l-A‘lâm c. 5 s. 3339, Tuĥfe-i Hattâtın 675, Sâlim 500, Faĥn 315, Râmiz 220, Mecelle 335, Şafâyî 431

3112 Fâiz, Enderunlu Şamlı ‘Ali Aġa, Kapucıbaşı, Hattât, Maķtûl Muştafa Paşa dâmadı, vefâtı h. 1147 m. 1724, ġayın pederi Kâra Muştafa Paşa Dârü’l Ĥadîşinde medfûndur, Rüşdi Reşid’iñ “Fâiz ‘Ali Efendi ide behiştî me‘vâ”, mışrâ‘ı vefatına târiĥdir, Sâlim’iñ Fâidî şeklinde yazması ve ba‘zı me‘ĥazleriñ vefâtı târiĥine 1142 göstermesi toġru deġildir

Tuĥfe-i Hattâtın 227, Sicill c. 4 s. 2, Râmiz 221, Sâlim 506, Mecelle 225

3113 Fâiz, Seyyid Mehmed Fâiz Efendi, Bıġaçķılar imamı ‘Abdullah Efendiniñ ĥafîdi ve Kesriyelizâde Ebûbekir Beġiñ damadıdır, Naķbü’l-eşrâf, vefâtı h. 1207 m. 1792, tersane arķasındaki ġabristanda medfûndur, Zeyl-i Keşf ve Sicill vefâtını 1208 olarak gösteriyor

‘Ârif Ĥikmet 52, Sicill-i ‘Oşmânî c. 4 s. 2, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 521

3114 Fâiz, Mehmed Fâiz Efendi, Muştafa Efendiniñ oġludur, h. 1239 m. 1823 târiĥinde doğdu vefâtı h. 1261 m. 1845 Bolu’da medfûndur

Sicill-i ‘Oşmânî c. 4 s. 2

3115 Fâiz, Maḥmûd Paşa, hayatına dâir bir kayda dest-res olunamadı, h. 1272 m. 1855 târihinde hayatta oldığı dîvânının tedkîkinde anlaşıldı
Dîvânı Emîrî Efendi kısmında, Millet Kütübhanesinde numara 317
Dîvânından alındı

3116 Fâiz, Muhammed Sa‘id Efendi, Diyarbakırlı, Diyarbakır müftisi Lebîb Efendi aḥfâdından
Gel ey bülbül seḥer-ḥîz ol şabâlar vâktidir şimdi
Bahar eyyâmı geldi ḥoş havalar vâktidir şimdi

Ruḥuñdan bûseler Fâiz ḳuluña yok mudur va‘diñ
Ferâmûş eyleme şâhım vefâlar vâktidir şimdi
Tezkire-i Âmid 78

3117 Fâiz, Enderunlu Aḥmed Fâiz Efendi, serkâtib, Sulṭan Selim-i şâliş devri şâirlerinden
Bir ḥadeng-i cângüdâz-ı âhdır sermâyesi
Biz bu meydânıñ nice çâbü-k-süvârın görmüşüz

Rûzgârıñ pâkdâmenler çeker serpindisiñ
Ḳande bir âlûde dâmen var ise serper geçer
Ṭayyarzâde ‘Aṭa ṭâriḫi c. 4 s. 234

3118 Fâizî, Es‘ad Efendi bin Bâḳîzâde ‘Abdurrahman Efendi bin şâir Maḥmûd Bâḳî Efendi, İstanbullu, Kâdı, vefâtı Cemaziyelahir 1076 m. 1665 Mehmed Tevfîḳ Efendi Câmi‘i ḥazîresinde medfûndur

Cân teşne-i zülâle leb-i la‘l-i yâdır
Dil mübtelâ-yı ṭurra-i zülf-i nigârdır

Ḥayrân iden ğubâr-ı ḥatıñdır bizi şehâ
Yoksa ḥüsnde ḥâl ü ḥatıñ âşikârdır

Şâkâyık-ı Şeyhî c. 1 s. 378 , Sicill-i ‘Osmânî c. 3 s. 295, Mecelle 335, Belîğ 65, Güftî 85

3119 Fâizî veyâ ‘Abdullah, Seyyid ‘Abdullah Fâizî Efendi, Sa‘dîzâde Seyfullah Sa‘dî Efendi bin Mehmed efendinin oğludur, Kaḍı, h. 1030 m. 1620 târihinde doğdu, vefâtı h. 1078 m. 1667, Sicill ve Belîğ vefâtı târiḫini 1079 olduğunu yazmaktadır

Giderse jeng-i dil seyr-i sebzezâr ferah
Şafâ bağıslasa âvâze-i hezâr ferah

alur mı lcce-i girdâb-ı ğamda böyle hemân
Bulur mı zevra-ı dil yoksa ber-kenâr ferah

Yeter görldi Şeb-i târ-ı miĥnet-i eyyâm
mîd odur ki zuhûr eyleye nehâr ferah
Őaĥâyık-ı Şeyhî c.1 s. 410, Sicill-i ‘OŞmânî c.3 s. 123/368 Mecelle 225, Belîĝ 65

3120 Fâiz, Serrâczâde ‘Abdullah Fâiz Efendi, İstanbullu, ĥattat, vefâtı h. 1133 m. 1720
Şarâb-ı la‘l ile mestiz ĥumârımız yoktur
O cûy-ı pr mey-i ‘aŐkız ĥararımız yokdur

Biz ol nesîm-i ğamız ki bu bâĝ-ı miĥnetde
Kenâr-ı meclis-i yâre kindârımız yokdur

Şikest iderseñ eger Şîşe-i pâre-i dilimiz
Ĥudâ bilr ki saña inkisârımız yokdur

Ol murĝ-ı hevâyı saña hiç ĥayd olunur mı
Terk eyle tekâpûyı Hmâ Şayd olunur mı
Şafâyî 428, Sâlim 512, Râmiz 218, Mecelle 235

3121 Fâiz, Câbizâde Ĥalî Efendi bin Muştafa Efendi bin Mneccim ‘İsa Efendi, İstanbullu, h. 1085 m. 1774 târiĥinde doĝdu, vefâtı 11 Cemaziyelevvel 1134 m. 1721, Yediĥule ĥapısı KiriŐĥâne mezarlıĝında medfndur, Râmiz’iñ Fâiz Şeklinde yazması yañlıŐdır (Vefâtı Târiĥi-iki târiĥ dinildi rıĥletine, Evveli bir ziyadeyle ma‘dd Âĥ Manşûr-veş ‘ademi cizr, 1134, Geĥdi Fâiz Efendi gibi vcd 1134)

Biz ki dilden emel-i râĥatı dr eylemiŐz
Đekilp kŐe-i ğamĝaĥa ĥuzr eylemiŐz

Fikr-i dîdâr ile ŐarmıŐ ki eyyâm iĥre
KiŐtzâr-ı emeli mezra‘-ı nr eylemiŐz

Gsterp bezm-i belâĝatde yed-i beyzâyı
Fâizâ ‘arşa geh-i ‘âlemi tr eylemiŐz

Oldu dil farĥ-ı hcm-ı ĝamla berbâd  ĥarâb
Ĥâne-i mir‘atı seyl-i jeng-i vîrân eyledi

Sırr-ı ‘aşk-ı yâri pŐîde kıyâs eyler gnl
Zann ider fâns-ı Şem‘ bezmi pinhân eyledi

Şakâyık-ı Şeyhî c. 3 s. 407 Sicill-i ‘Osmânî c. 4 s. 2, ‘Osmanlı Müellifleri c. 3 s. 264, Sâlim 511, Râmiz 218, Safâyî 427, Mecelle 335

3122 Fâizî, Mehmed Efendi, Yeñiçeri Ağası Süleyman Ağanın oğludur, Yirmi Sekiz Çelebi ve Süleyman Ağazâde denmekle meşhurdur, Şıkk-ı şâliş defterdârı, Pâris sefiri, vefâtı h. 1145 m. 1732, h. 1169 m. 1755 târihinde sadrazam olan Sa‘id Paşanın pederidir, Sicill’in Fâizî şeklinde yazması yanlıştır

Her nigehte ‘âşıkâ biñ mekr biñ efsûn ider
Fitnede ey ğamze-i hûnrîz akrânıñ mı var

Sipihre şu‘le-i âh-ı derûn resân olsun
Felekde gün gibi ‘aşkım saña ‘ayân olsun

Ko girye eyleyeyim rû-be-rû o ğonca güle
Ben eyledikçe figânlar o şâdmân olsun

Vişâle nâil olursuñ zamânı var der idiñ
Kanı ol va‘deler ey âfet-i cihân olsun

Rakîb şâyed ide intikâl ey Fâiz
O şûhı dâvet iderseñ hele nihân olsun

Va‘d-i ferdâ-yı vişâle dâğdârın bir midir
Şubha dek encüm-şumâr-ı intizârıñ bir midir

Ağlamazdım bir ben olsaydım eger hûâhişgeriñ
Âşık-ı nâlende-i giryân u zârıñ bir midir

Sâlim 509, Sicill-i ‘Osmânî c. 4 s. 226, Mecelle 335, Belîğ 69, Râmiz 221, Şafâî 429

3123 Fâizî, Mehmed Fâiz Efendi, Heratlı, Divân-ı hümâyun kâtiplerinden, vefâtı h. 1145 m. 1732, Eğrikapı hâricinde medfûndur, Râmiz vefâtı târihini 1140 gösteriyor, Şafâî‘de Fâizî olarak yazılmışsa da toğrı değildir, menkût târih-i vefâtı “Eyleye şahn-ı cinânı yâ Rab Fâizî miskîn”

Şevk-bahş ol bezme feyz-i sâğar-ı şahbâ gibi
‘İşve-bâzım neş‘e-rîz ile neşât-efzâ gibi

Şu‘le-rîz oldukça mir‘âta muṭarrâ kâküli
Lem‘a-i ruşşârı hırşîd-i cihân-ârâ gibi

Nîze-dârân-ı ğamze-i dil-dûz-ı şûr-efgen ile
Hañçer-i ser-tîz-i müjgân u lûle-ârâ gibi

Nişân-ı derd-i muhabbet yüzünde zâhirdir
O â'şıkıñ k'ola hem-h'âbesi hayâl-i nigâr
Râmiz 218, Sâlim 513, Safâyî 434, Mecelle 335

3124 Fâize, Kâmetîzâde Fâtıma Fâize Hânım, Kâmetîzâde Şeyh Mehmed Efendiniñ kızı ve şâ'ir şûfî Emetullah Hânımıñ hemşiresidir, vefâtı h. 1177 m. 1763, Emir Buḥârî'de pederi ve hemşiresi kabirleri yanına defn edilmiştir, Sicill-iñ üçüncü cildde maḥlaş "Fâize" diye yazması yañlıştır
Râmiz 219, Sicill-i 'Osmânî c. 3 ş 225 ve c. 4 ş 3, 'Oşmanlı Müellifleri c.2 ş 286

3125 Fâizî, Kâfzâde Seyyid 'Abdülḥay Fâiz Efendi bin Mustafa Feyzullah Feyzî Efendi bin Kâf Aḥmed Efendi bin Muştafâ Efendi bin Mehmed Efendi bin Nasrullah Efendi bin İshaḫ Efendi, İstanbullu, Kaḏı, h. 998 m. 1589 târiḥinde doğdı, vefâtı Recep 1031 m. 1621, Şeyhu'l-İslam Ma'lulzâde Mehmed Efendiniñ Zincirlikuyu'da ḥazirede pederi yanında medfûndur, Nev'îzâde 'Aṭâyî'nin "geçdi biñ otuz bir recebi 'Abdu'l-ḥay" ve "okuñ 'Abdu'l-ḥay Efendi cânı içün fâtiḥa" mısra'ları vefâtın târiḥdir, vâlidesiniñ ceddî Ebussuud Efendi dâmâdı Şeyhülislam Ma'lumzâde Mehmed Efendidir, velâdeti tarihini Sicill-iñ 980 ve vefâtı tarihini Kâmus'uñ 1021 ve Keşfu'z-zünûn'uñ 1032 olarak göstermeleri yañlıştır
Ne rif'atler görüpdür rûzgâr ile oda sorsañ
Dilâ ḥâk üzre pest olmuş gubâra ihtirâm eyle

Gel öldür Fâ'izî-yi zârı bir çîn-i cebîn göster
Belâ garḫ-âbınuñ bir mevcele kârın tamâm eyle

Divânı, Fâtih Kütüphânesinde	Numara 3888/2
" , Emîrî Efendi kısmında, Millet Kütüphânesinde,	" 318
" , Es'ad Efendi kısmında, Süleymâniye Kütüphânesinde,	" 2598/2
" , Üniversite Kütüphânesinde	" 759
" , "	" 776
" , "	" 870
" , "	" 1699
" , "	" 1845
" , "	" 5556

Şakâyık-ı Nev'îzâde 660, Sicill-i 'Osmânî c.2 s. 307, 'Oşmanlı Müellifleri c.2 s.386, Eslâf c.1 s.52, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.2 s.29, Seyyid Rızâ 77, 'Aşım 23, Keşfü'z-zünûn eski tab'ı c.1 s.518, ve yeñi tab'ı c.1 s.804, Rıyâzî 103, Mecelle 335, 747, Rıyâzî 103, Kâmusu'l-a'lâm c.5 s.3542, Belîğ 66, Ḥulâşatü'l-eşer c.2 s.342

3126 Fâizî, Börekçizâde Muştafa Fâizî Efendi, müderris Ḥasan Efendiniñ oğlıdır, Edirneli, müderris, vefâtı Cemaziyelevvel 1130 m. 1717, Edirne'de medfûndur, vefâtı

târîhini Sicill’iñ 1129 göstermesi toğru değildir, “Gördükde hûr-ı cennet târîhini idüp yâd, Birbirine disünler geldi na‘îme Fâizî” beyti vefâtına târîhtir

Enîs olursa baña bezm-i ğamda bûlbûl olur

Ġarîb olur yine elbette ğam kûsâr ğarîb

Deryâ-yı dil olanlarda ara güher-i ‘aşkı

Her dilde bulunmaz dür-i nâyâb-ı muĥabbet

Erişmez oldu ğuşuna âh ü fiĝânımız

Ol naĥl-i nâz var ise artırdı kâmeti

Ķan eylemeden ol gözi hûnı ĥazer etmez

Biñ küşte yatur da reh-güzerinde nâzar etmez

Sâķî meded et baña lebrîz-i câm ver

Eksikliĝime ĥalma benim sen tamâm ver

Bezm-i ĥemende sâĝâr-ı gülfâmı şun bize

Sâķî bırakma sâĝârı elden devâm ver

Dîvânı, Emirî Efendi kısmında, Millet Kütüphânesinde,

Numara 319

‘ ‘ , Pertev Paşa kısmında, ‘ ‘

Numara 397/2

‘ ‘ , ‘ Atıf Efendi Kütüphânesinde

‘ ‘ 2116/2

‘ ‘ , Üniversite Kütüphânesinde

‘ ‘ 391

‘ ‘ , ‘ ‘

‘ ‘ 2881

‘ ‘ , ‘ ‘

‘ ‘ 5562

Şakâyık-ı Şeyhi c.2 s.492, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s. 217, Şafâyî 426, Belîĝ 68, Sâlim 507, Mecelle, 335, Vefayât-ı Ayvansarâyî 159, Keşfü’z-żünûn Zeyli 521

3127 Fâizî, ‘ Ali Efendi, Każ‘ asker Evliya Mehmed Efendiniñ oĝlıdır, Müderris, vefâtı h.1139 m.1726 Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.202

3128 Fâizî, Ebûbekir Fâizî Efendi, Reîsü’l-küttâb kalemî kâtiplerinden, hicrî on ikinci ‘aşır şâ‘irlerinden, Mecelle 335

3129 Fâik, ‘ Abdullah Begzâde Fâik Efendi, Yancaķlı Beg dînmekle meşhur ‘ Abdullah Begiñ oĝlıdır, vefâtı h.1100 m.1688

Râmiz 333, Sicill-i ‘Oşmânî c.3 s.384

3130 Fâik, Maĥmud Fâik Efendi, Fâikleng denmekle meşhurdur, Ruĥalî, İznikmîd Kadısı, şâ‘ir Yusuf Nâbî’niñ akrabâsından, vefâtı h.1127 m. 1715, Sâlim ile Safayî’de vefâtı târihi 1120 yazılmıştır

3133 Fâik, Süleyman Fâik Efendi bin Muḥaṣṣalî Hacı Hâfîz ‘Ali Ağa bin Tūnuslu ‘Abdullah Efendi, Saḳızlı, cizye muḥâsebecisi, cerîde nâzırı, Safer 1198 m.1783 târihinde Saḳız’da doğdu, vefâtı 9 Muḥarrem 1253 m.1837, Rumeli Hısarı ḳabristanında medfûndur, Sicill’iñ vefâtını 1254 göstermesi yañlıştır

Muḳbiliñ câhına mı mâlına mı ta‘n idelim
Müdbiriñ kârına mı ḥâline mi ta‘n idelim

Olmadı mes‘ele-i müşkîlimiz şerḥ-ile ḥâl
Ḥ‘âceniñ ḳîline mi ḳâline mi ta‘n idelim

O bütün âteş-i ruḥsârı beni yandırdı
Veḥninin âlına mı ḥâline mi ta‘n idelim

Ġam ile geçmededir vaḳtimiz eyvâh eyvâh
Felegiñ mâhına mı sâlına mı ta‘n idelim

Hazret-i pîr-i sūḥan-pervere olmaz tanzîr
Fâikiñ ṭab‘ına mı ḳâline mi ta‘n idelim
Şoñ ‘Asır Türk Şâirleri 351, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.98, Faṭın 316, ‘Osmanlı Müellifleri c.3 s.80, Kâmusu’l-a‘lâm c.5 s.3340

3134 Fâik, Meḥmed Fâik Efendi, Diyarbakırlı Şeyh Muṣṭafa Şâfiyyüddîn Efendiniñ oğludur, Bolulu h. 1240 m.1824 târihinde Bolu’da doğdı, vefâtı h.1262 m.1845, Bolu’da Aḳtaş Tekkesinde medfûndur, Ḳâmûs ve Faṭın’e göre velâdeti 1239 ve Tezkire-i Âmed ile Faṭın’e göre vefâtı târiḥi 1261’dir, Tezkire-i Âmed Diyarbakırlı olduğunu yazıyor

Gülsitân-ı vaḥdetiñ bülbülleri
Bostân-ı ma‘rifet sünbülleri
Cümlesi bâğ-ı ḥaḳîḳat gülleri
Ḥalvetîler vâḳıf-ı ‘irfân olur
Her biri mülk-i dile sultân olur
Şoñ ‘Asır Türk Şâirleri 355, Ḳâmusu’l-a‘lâm c.5 s.334, Faṭın 317, Tezkire-i Âmed 78

3135 Fâik, ‘Abdülkerim Fâik Efendi, Bağdadlı, müzehhib, vefâtı h.1270 m.1853’dan sonradır

Ger yâr bogzere be-serem dergeh-i memat
Âyed dubâre ber ten-i bî-cân-ı men ḥayât

Âyâ buved be-Fâik-i bî-ḳâre bogzeri
Tâ naḳd-i cân zî-mihr-i berâyet koned berât

Ėâmûsu'l-A'âm c.5 s.3340, Sicill-i 'Osmânî c.4 s. 3, Faṭin 319

3136 Fâik, Salih Fâik Beg, Manastırlı Hâşeki Hacı Aḥmed Begiñ oğludur, Manastırlı, Sinop mutasarrıfı, h.1241 m.1825 târihinde Manastır'da doğdu, vefâtı Ramazan 1317 m.1899, Rumeli Hişarı kabristanında medfûndur

Bu çâr ṭâḳ-ı 'âlem-i zindân pür belâdır
Her ferd-i âferîde bir derde mübtelâdır

Bir kârḥânedir kim kevn ü fesâd nâsût
Her ân u her zamânda ḥad şa'ide nümâdır

Tesrîr-i kabz ü bastı te'sîr-i hüzn ü vehmi
Aḥlâm ü ibtilâdır eḡgâş ü ḥulyâdır

Hân-ı emelde olma sergerm câm-ı iḳbâl
Zîrâ emel elemdir iḳbâl lâ-beḳâdır

Ben mu'terif-i cürm ü ḳusûrum yâ Rab
Âlûde-i çirk-âb-ı şürûrum yâ Rab

Bâb-ı kerem 'afvıña düşdüm şimdi
Bir mülteci-yi ism-i Ėafûr'um yâ Rab

Ol perî mâdâm vaz'-ı dil-nevâz eyler baña
Her ne rûtbe çarḥ cevır eyler bana

Kâ'be-i kûy-ı dil-ârâyı suâl itdikçe ben
Zâhid-i kem-râḥ ta'rîf-i Hicâz eyler bana

Şoñ 'Aşrıñ Türk Şâ'irleri 356, 'Oşmanlı Müellifleri c.2 s.375, Faṭin 318

3137 Fâik, Fâik Mehmed Beg, Usturumcalı, vefâtı h. 1319 m.1901, Selânik'te Yeñikapı kabristanında medfûndur

Tâ ezelden Fâik-i bî-çâre 'âşıkdır saña
Ḳıl şefâ'at lutf idüp al kemteri senden yana

Rûz-ı maḥşerde cemâl-i pâkiñi göster bana
Zât-ı pâkiñ ehl-i 'aşkıñ sevgili cânânısın
'Oşmanlı Müellifleri c.1 s. 143

3138 Fâik, İbrâhim Fâik Beg, bahriye yoḳlamacısı Maḥmûd Efendiniñ oğlıdır, İstanbulu, meclis-i a'yân a'zâsından, h.1268 m. 1851 târihinde İstanbul'da doğdu, vefâtı 22 Recep 1360, Merkez Efendi kabritanında medfûndur

Ėarîķ-ı ma‘ siyet bir rû-siyâhım yâ Rasûlellâh
Der-i Ėufrân meâbıñdır penâhım yâ Rasûlellâh

Atılmış gird-bâd-ı cürm-ile feyfâ-yı nâsûta
Mişâl-i muṭlaķ-ı berg u giyâhım yâ Rasûlellâh

Elim tüt düşmüşüm girdâb-ı nevmîd ü Ėusrâne
Yetişdi Ėâyete Ėâl-i tebâhım yâ Rasûlellâh

Şefâ‘ atle Ėalâş et ‘ abd-i ‘ âşî Fâ‘ ik-i zârı
Mezîd-i lûṭfuna yok iştibâhım yâ Rasûlellâh
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ ırları 2133

3139 Fâîķ, Süleyman Fâîķ Efendi, Bağdadlı, Bağdad nüfus kâtibi, h. 1230 m. 1814
târiķinde Bağdad’da doğdı
İder bir lağzada şâhı Ėedâ yâ hû zamândır bu
Ėedâyı bağs ider tağt-ı Süleymânı cihândır bu

Görüp sînemdeki dâğ-ı cünûnı şanma beyhûde
Şehinşâh-ı muğabbetden verilmiş bir nişândır bu

Cihânıñ Ėerm ü serd ü tîğ ü bed-ağvâline şabr it
Me‘ ârif perverân-ı ‘ aşra dâr-ı imtiğândır bu
Faṭın 318

3140 Fâîķ, Mehmed Fâîķ ‘ Ali Beg, Diyarbakırlı Sa‘ id Paşanıñ oğlıdır, Diyarbakırlı,
Safer 1293 m.1876 târiķinde Diyarbakır’da doğdı
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ ırları 359

3141 Fâîķ, Enderunlu Fâîķ Efendi, Sulṭan Mağmûd-ı şânî devri şâ‘ ırlarından
Bâdesi Ėûn-ı derûn peymânesi dâğ-ı ciğer
Cism-i dilberdir eger var ise hem meşreb bana

Niyâzmend-i vişâle Ėulûş lâzımdır
Du‘ â da olsa riyâ bed-du‘ â yerin tıtmaz

Baķmam ‘ izâr-ı yâre Ėaṭṭ-ı müşkilbârsız
Biñ seyr-i bâğı neyleyem nevbahârsız
Ṭayyarzâde ‘ Aṭa Târîķi c.4 s.309

3142 Fâîķ, Hicâzîzâde Fâîķ Çelebi
Hevâsından eşer-yâb ola bir dem ‘ âlem-i ‘ ulvî

İderdi mâh-tâb izhâr-ı ülfet tab‘ ı kettâna
Mecelle 335, ‘Âsım 25, Belîğ 69

3143 Fâik veyâ ‘Andelîb, Mehmed Es‘ ad Fâik Beg, Edirne Kağısı Yaşmakçızâde Zühdi Molla Efendiniñ oğlıdır ‘Andelîb maddesine bak numara 2997

3144 Fâtih, Fâtih Efendi, Şirvanlı, Dîvân-ı Hümâyûn Kâtibi, vefâtı h. 1250 m. 1834, Mısır’da medfûndur, Kıbrıslı İsmâ‘il Hakkı Efendiniñ “fâtîha okı efendi fâtîha” mısra‘ ı vefâtı târîhidir

Hep bozuldu nefha sâz-ı nevâ-yı merhamet
Hayli demdir gûşuma gelmez şadâ-yı merhamet

Bilmezem bu hilkat-ı ‘âlemde mi inşâf yok
Olmadım mı yoksa ben her-giz sezâ-yı merhamet

Bu ne hâletdir cilâ bulmaz ‘uyûn-ı şâ‘ irân
Hâk-sâr olsa cihânda tûtiyâ-yı merhamet

İstikâmetden düşüp burc u hisârı kalmamış
Kalb-i âşıklar gibi olmuş binâ-yı merhamet

Müttali‘ oldum ki Fâtih defter-i âfâkda
Lafz-ı bî-mâ‘ nâ gibi kalmış semâ-yı merhamet
Kâmusu’l-a‘ lâm c.5 s.3320, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.4, Fa‘tin 319

3145 Fâtih, Fâtih Efendi, Ahmed Zihnî Efendi, Bikâr Hışarlı, Mâliye Nezâreti Mektûbî Kâlemi ketebesinden h.1242 m.1826 târihinde Pîkâr Hışar’da doğdı, vefâtı h. 1266 m.1849 târihinden soñradır

Göñül meyl eyledi şimdi yine bir tâze cânâna
Melâhat mülkünñ sultânıdır ol çeşm-i mestâne

Zelîhâ-yı zamândan bir nişân kalmış bu ‘âlemde
Anıñçün eylerem cânım fedâ ol cânâ dermâne

Perîşân zülfünü gördüm göreliden pek perîşânım
Dağıldı ‘aql u fikrim başladım feryâd u efgâne

Yanup Mecnûn-veş sevdâ-yı ‘aşka şimdıcik Fâtih
Cemâl-i şem‘-i yâre olmada bî-çâre pervâne
Fa‘tin 320, Sicill-i ‘Osmânî c. 4 s.4

3146 Fâtih, Şeyhzâde Fâtih Çelebi, ‘ Ayıntablı
Kazınmaz şafha-yı dilden silinmez levh-i hâtırdan
Benim cânım rakîbe iltifâtûn katı yañlıştır
Kâfzâde 87

3147 Fâhîr, Salih Fâhîr Efendi, Bosnalı, Dîvan Kâtibi ve Mora Anapolı Kâl‘ası
hazînesi muhâbelecisi, vefâtı h.1127 m.1715, Anapolı’da medfûndur, Belîğ’de vefâtı
târîhi 1120 gösterilmiştir
Görinmez ‘ âleme ol nev-civân nâzükdür
Olur perî gibi gözden nihân nâzükdür

İder su‘ âl ü cevâbı rumuz-ı ğamze ile
Tekellüm itmez o ğonce-dehân nâzükdür

Dehân-ı nâzüki ile meyân-ı vaşfinda
Mişâl-i Fâhîr-i tâze zebân nâzükdür

Kân-ı cevâhir olsa ‘ aceb mi dehânımız
Evsaf-ı la‘ liñ oldı çü vird-i zebânımız
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.554, Sâlim 517, Şafâyî 420, Mecelle 333, Belîğ 65

3148 Fâhîr, Aḥmed Fâhîr Efendi, Kaşamonılı, müderris, vefâtı h.1174 m.1760,
Eğrikapı hâricinde medfûndur
Râmiz 222, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.4

3148 Fâhîr, Çavuşzâde Hacı Hâlid Fâhîr Efendi, Çavuşzâde Hasan Efendiniñ oğlıdır,
Nizâmiye tahrîrât oḡası başkâtibi, h.1221 m.1806 târihinde İstanbul’da doğdı, vefâtı
h.1254 m.1838 târihinden soñradır
Ey ṭab‘ -ı eltâf-ı kerem-i kenz-i haḳîḳat
Ey şâhib-i mi‘ râc u kerem âyet-i rahmet

Pervâne-i dil bir gice yansa n’ola ansız
Nûr-ı ruḫunun şem‘ ine ey şems-i nübüvvet

Almışsa da perde yüzümün karesi çâk it
Kurtar şeb-i zulmetden ayâ nûr-ı hidâyet

Ümîd-i visâliñle göñül yanmada her gâh
Fâhîr ne yapar nusretin itmezse ‘ inâyet
Fatin 320, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.4

3150 Fâhim veya Aḥmed, Molla Aḥmed Fâhim, Diyarbakırlı, Aḥmed maddesine bak numara 51

3151 Fâris veya ‘Oṣmân, Sultân ‘Oṣmân-ı Şânî, Sultân Aḥmed-i evvelin oğludur, ‘Oṣmân maddesine bak numara 2761

3152 Fârisî, Fârisî Efendi, Kânûnî Sultân Süleyman devri şâ‘irlerinden, “Behcetü’t-tevâriḡ” mütercimi, h.937 m.1530 târiḡinden soñra vefât etti
Mecelle 333, Luḡat-ı târiye ve coḡrâfiye c.2 s.176

3153 Fârisî, Şehzâde Meḥmed, Sultân ‘Oṣmân-ı Şânî’nin oğludur, vefâtı h.1030 m.1620
Mecelle 333

3154 Fârisî, Muṣṭafa Fârisî Çelebi, İstanbullu
Leylî göreydi seni bu ḡüsni nevbahâda
Cân naḡdini şayaydı Mecnûn gibi belâda

Meh şâmdan gelici maḡbûb ışıḡ durur kim
Boynına ṭavḡ idinmiş altundan ḡılâde
Seḡî 130

3155 Fâriḡ, ‘Abdürrahîm Çelebi, Kütahyalı, Maḡvî Aḥmed Çelebiniñ birâderi, vefâtı h.1079 m.1668
Luṭf-ı niḡâh-ı ḡamzesi aḡyâradır velî
Dâim nişân-ı nâvek-i müjḡân olan biziz

Maḡşerde cevrine felegûn bir nişânedir
Dest-i cefâda çâk-ı ḡirîbân-ı ehl-i derd
Şaḡâyıḡ-ı Şeyḡî c.1 s.773, Seyyid Rızâ 83, Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.4, Belîḡ 68, Mucîb 32, Şafâyî 394

3156 Fâriḡ, Muṣṭafa Fâriḡ Efendi, Bursalı, İmam
ḡüsünde serv-i yektâsın perîşân-ı gamın bî-ḡad
Saña ‘âşık olan cânâ bu ḡülşende hezâr oldu
Sâlim 519

3157 Fâriḡî, Şeyḡ ‘Abdüssettâr Efendi, Şamlı
Seyyid Rızâ 83, Mucib 32

3158 Fâruḡ, Fâruḡ Efendi, Diyarbakırlı, vefâtı h.1200 m.1785
Ruḡların ḡüldür disem ‘afv eyle gel ey ḡonca-fem

Bu sözüm ğark-ı kelâm-ı inîşâl eyler beni

Ol şeh-i hûbâna itdikçe niyâz-ı merhamet
Leşker-i bîdâdı Fârûk'a pâ-y-mâl eyler beni
Tezkire-i Âmed 80

3159 Fârûk, Fârûk Nâfiz Beg bin Süleyman Nazîf Beg bin Moralı Molla Murâdzâde Rif'at Efendi, mu'allim 18 Mayıs 1316 m.1898 târihinde İstanbul'da doğdı
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 365

3160 Fâzıl, Şeyh Fâzıl Hâfîl Dede, Kâsım Paşa Mevlevîhânesi Şeyhi Sırrı 'Abdî Dedeniñ oğlıdır, Kâsım Paşa Mevlevîhânesi Şeyhi, vefâtı h.1088 m.1677
Esrâr Dede 244, Sema' hâne-i Edeb 187, Sefîne-i Mevleviye c.2 s.90

3161 Fâzıl, Hâfîz Hacı Tâhir Efendi, Hacı 'Ali Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, h. 1176 m. 1762 târihinde İstanbul'da doğdı, vefâtı h.1217 m.1802
Dîvânı, Hacı Maḥmûd Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübḥânesinde, Numara 3449 Dîvânından alındı

3162 Fâzıl, Enderûnî Hüseyin Fâzıl Beg, Soğdı, Tâhir 'Ömer ḥafîdi, vefâtı Zilhicce 1225 m. 1810 "Göçdi Fâzıl Beg aḥbâbı nâlân eyledi" mısra'ı vefâtı târihidir, Eyüb'de Kızıl Mescid ḥazîresinde medfûndur, 'Aṭâ Târîhinde vefâtınıñ 1224 gösterilmesi yañlıştır

Defter-i 'Aşkından
Bism-i ebrû-yı siyâh-ı cânân
Kışsa-yı 'aşka gerekdir 'unvân

Ba'de ḥamde sezâdır bîçün
Eyleyen ḥüsn-ile 'aşkı maḥrûn

Çün cemâl oldı şıfat-ı zâtı
Ḥüsne virdi bu 'acîb ḥâlâtı

Ḳudret-i câzibe-i Raḥmânî
Şu'le-i muḥriḳa-i Raḥmânî

Nedir ol câzbede ol te'sîr
Çeşm ü ebrûda nedir ol teşhîr

Şıfat-ı Ḥazret-i Mevlâdır ḥüsn
'Aks-i mir'ât-ı mücellâdır ḥüsn

Kahtredir zâhir olan deryâdan

Zerredir şu'le-i bî-hemtâdan

‘Osmanlı Müellifleri c.2 s. 370, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.5, Faîin 321, Es‘ad 69, Luğat-ı Târihiye ve Coğrafiye c.5 s.177, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3331, ‘Akif 62, Silâhdârzâde 54, Tayyârzâde ‘Ağa Târîhi c.4 s.242

3163 Fâzıl, Mehmed Fâzıl Paşa, Şofya Kağısı Muştafa Nûreddîn Efendiniñ oğlıdır, Bosnalı, Bosna Mütessellimi, İzmîd Mutaşarrıfı, vefâtı 30 Muhtarrem 1300 m.1882, Üsküdar’da medfûndur

Şehen-şâh-ı cihânân Hâzret-i ‘Abdûlmecîd Hânı

Hudâ taht-ı hilâfetde kıla devlet ile mevcûd

Ola dîhîm-i şevketde burûc-ı şâbite-mânend

Yaza levh u kalem günden güne evkâtını Mahtûd

Yazılsın gün-be-gün nuşret tevârîhi didi Fâzıl

İde ‘Abdûlmecîd Hân’a bu nev-sâli sa‘îd ma‘bûd

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.6, Faîin 322

3164 Fâzıl, Fâzıl Ahmed Beg, Gümüşhâne mutaşarrıfı Mehmed Cemâl Begiñ oğlıdır, 10 Temmuz 1300 m.1882 târihinde doğdı

Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 373

3165 Fâzıl, Hâmidîzâde Mehmed Fâzıl Efendi, Hâmidîzâde ‘Abdûlgânî Efendiniñ oğlıdır, Diyarbakırlı

Çârşû-yı gülşen-i âteş murg-ı âteşvâre gül

Açmış âteşle dehâne şubhedem gülzâre gül

Şebt-i ‘unvân eyler âteşpâr-ı kilkiñ Fâzılâ

Nazm-ı âteştâb-ı renginiñ ser-i tûmâre gül

Tezkire-i Âmed 80

3166 Fâmî, ‘İsmâ‘il Fâmî Efendi, Diyarbakırlı, Diyarbakır mahkemesinde Baş Kâtip, vefâtı 1105 m.1693, Üsküdar’da medfûndur, Belig’iñ vefâtı târihini 1100 göstermesi yañlıştır

O deñlü nazra-i dil virdi reng-i âb saña

Ki reşk ider bu nûmâyişde âfitâb saña

Niçün muqayyed-i târ-ı belâ-yı zülf oldun

Sezâdur ey dil ser-geşte ıztırâb saña

Ne mümkündür dile ol ğamzeden bî-vehm ü bâk olmak
Şifâsı olmayan bîmâra sıhhatdir helâk olmak

Görenler ebruvânîñ mâil olmazlar meh-i ‘îde
Ederler sâye-i zülfünde diller ta‘ ne ħurşide
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.194, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.7, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.366,
Tezkire-i Âmed 81, Şafâyî 403, Sâlim 518, Mecelle 335, Belig 69

3167 Fânî, Şeyh Fânî Dede Efendi, Lazkiye Mevlevîhânesi Şeyhi, vefâtı h.910 m.1504
Dehr-i dûna aldanup ħalma tebâhîler gibi
Âşinâ ol ‘aşk-ı baħr-ı yâre mâhîler gibi

Dilde envâr-ı tecellî-i cemâl itsün zuhûr
Ėayriden âyîne-yi pâk it ilâhîler gibi
Esrâr Dede 246, Sema‘ ħâne-i edeb 190

3168 Fânî, Derviş Fânî Efendi, Ilıca Hışarlı, vefâtı h.957 m.1555 târiħinden soñradır
Bezm-i ‘âlemde olaldan âh kim ħaħt-ı şarâb
Suyı şolmış âsiyâba döndi bu deyr-i ħarâb

Sergeşteyüz felek gibi yokdur sükûnumuz
Mecnûn’a çıkdı silsile ile cünûnumuz

Mecnûn başında tañ mı murğ itse âsiyâne
Lağ lağ yuvası ħılmış velleylisiñ zamâne
‘Ahdî 271, Riyâzî 107

3169 Fânî, Kadı Meħmed Çelebizâde ‘Abdülkerim Efendi, Filibe ħadıısı Meħmed
Çelebi’niñ oğlıdır “Şeyh Vefâ Ruznâmesi” dinilen rûznâmeniñ müellifi”, onıncı ‘aşır
şâ‘irlerinden
Meyl itdi ruħından dil ħîsû-yı perîşâna
Rûm ilini terk idüp düşdi ‘Arabistâna

Nûr-ı ħüsnüñ kim tırâşında o mehveş gösterür
Sañ karañu ħicede Mûsâya âteş gösterür
Ėâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3336, Âşık Çelebi 259, Ėasan Çelebi 245, Beyânî 64

3170 Fânî, Derviş ‘İsa Hoca, Filibeli, onıncı ‘aşır şâ‘irlerinden, şahaf, ‘Ahdî Edirneli
diyor
Devr-i la‘lünde senüñ mey-hâre bir ben bir ħabâb
Baş açık yalın ayak âvâre bir ben bir ħabâb

Şaf dil şâfi derûnuz eylerüz âyînevâr
Pâk-çeşmiyle nazar dîdâra bir ben bir habâb

Raht u bahtın şuya şalmış bâde virmiş varını
Bî-dil ü bî-hânümân bî-çâre bir ben bir habâb

Muṭribâ vaqt-i ṭarabdur ele al dâhi defi
Sâkiyâ câmi getür meclisün olsun şerefi
Kâmûsu'l-A'âm c.5 s.3336, Hasan Çelebi 245, Laṭîfî 257, Riyâzî 102, Kâfzâde 87,
Beyânî 64, Âhdî 272, Enîsü'l-Müsâmirîn 79

3171 Fânî, Ebûbekirzâde Mehmed 'Abdûlbâkî Fânî Efendi, Ebubekirzâde Süleymaniyeli 'Ahmed 'Înâyet Efendiniñ oğludur, h.1266 m.1849 târihinde Süleymaniye'de doğdı
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 363

3172 Fâhim, Kahraman Ağazâde Fâhim Efendi, Ṭurnacıbaşı Kahraman Ağanıñ oğludur, Sulṭan Hamîd-i evvel devri şâ'irlerinden
Râmiz 222, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.7

3173 Fettâh, Nûh Begzâde Fettâh Beg
Raḥmı yok bir bî-vefâ şûh-ı cihân lâzım saña
Çünkü 'âşıkşın gönül âh u figân lâzım saña

Eyle göz göz sûzen-i gamzeñle cânâ cismimi
Kâle-i hicrâna zîrâ dîde-bân lâzım saña

Bir şeh-i hüsnüñ ser-i zülfünde kıl dâ'ım qarâr
Murğ-ı devletsün gönül bir âşiyân lâzım saña

Âfitâb-ı hüsnüñe söz yokdur ammâ n'eyleyim
Mâh-ı tâbânım fetâ-veş mihribân lâzım saña
Şefkat 126

3174 Fettâhî, Yahyâ Fettâhî Seybek, Nişaburlu, Haṭṭât, "Şebistân-ı hayâl" müellifi, vefâtı h.852 m.1448, "Şebistânî Yahyâ" ve "emîrû's-şu'arâ" cümleleri vefatına târihtir

Ey ki devr-i lâle sâgar ḥâlî ez mey mîkoni
Vaqt-i 'ömr in dâğ-ı ḥasretrâ devâ key mîkoni
Tuḥfe-i Haṭṭâtın 754, Sefînetü's-Şu'arâ 201, Mecelle 264, 336

3175 Fethî, Fethî Efendi, Şofyalı, vefâtı h.1075, m.1664 târihinden şoñradır

3176 Fethî, Fethullah Çelebi, Halebli, Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûndan, Şadra‘zam
‘Arabacı ‘Ali Paşanın Mektubcısı, vefâtı h.1106 m.1694, vefâtı tarihini Şafâî’niñ 1100
ve Mecmu‘a-i şu‘arâ’niñ 1116 göstermeleri yañlıştır
Mest-i şahbâ-yı elem çeşm-i terinden bellüdür
Rind-i ‘işret-gâh-ı miñnet şâgarından bellüdür

Tâc-ı zer gibi nümâyân serde âh-ı âteşin
Şâh-ı mülk-i ‘ışk-ı zîb efserinden bellüdür

Nûr bahş oldu şu‘â‘-ı âteş-i mey meclise
Bezm-i şevk-engîz şem‘-i enverinden bellüdür

Münkir olmaz tab‘ına Fethî dür-i nazmım gören
Bağ-ı pür-cûş-ı ma‘ânî gevherinden bellüdür

Ne dem ki neşve-i meyden izârı gül gül olur
Göñül o şevkle bir nağmesenc-i bülbül olur

Fitîl-i şem‘-i bahtım gerçi sultânım uyandırdı
Çerâğ etdi beni ammâ velâkin yakdı yandırdı
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.327, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.8, Mecmu‘a-i Şu‘arâ 61, Belîğ 70,
Şafâyî 405, Sâlim 520, Mecelle 336

3177 Fethî, Bolbolcızâde Şeyh Abdülkerim Efendi, Karamanlı Hacı ‘Abdüllatîf
Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Reîsü’l-Meşâyih ve Ayaşofya Câmi‘i Cum‘a vâ‘izi,
vefâtı 6 Rebiyülahir 1106 m.1694 Eyüp civârında ‘Atîk Nişancı Câmi‘inde
medfûndur, Şeyh Nazmî’niñ “ ‘Abdülkerîm Efendiye cennet ola mağal” mısra‘ı vefâtı
târîhidir, Şafâî’niñ vefâtı târihini 1107 göstermesi yañlıştır
Cemâliñ pertev-i nûr-ı hudâdır yâ Resûlallâh
Kelâmuñ cümle vahy-i kibriyâdır yâ Resûlallâh

Ra‘ûf u hem Rahîm ile müsemmâ oldu çün zâtuñ
Şefâ‘at eylemek saña sezâdır yâ Resûlallâh

Zülâl-i ru‘yete atşân olup yandım harâretten
İçir câm-ı visâliñden şifâdır yâ Resûlallâh

Yoluñda hayli zamandır sürünür sâiliñ Fethî
Esirge kuluñ olsun bî-riyâdır yâ Resûlallâh

Gönül âyînesi olsun mücellâ
Seniñ bir zerre-i ‘aşkıñla Mevlâ

Görünsün şûret-i ma‘nâ musaffâ
Senin bir zerre-i ‘aşkıñla Mevlâ

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.157, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.354, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.139,
Şafâî 404, Sâlim 521, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 28

3178 Fethî, ‘Oşman Begzâde Fethî Mehmed ‘Ali Efendi, Rusçuklı, Müderris ve
meclis-i ma‘ârif-i ‘umûmiye a‘zâsından h.1219 m.1804 târihinde Rusçuk’da doğdı,
vefâtı Rebî’u’l-âhîr 1284 m.1857, Eyüp’de medfûndur
Benim ol mebde-i feyyâz-ı vücûd
Benim ol menşe-i esrâr-ı şühûd

Bañadır cümle hitâbet-i ilâh
Benim ol hâmi-i mîşâk u ‘uhûd

Hele gez göñlüm başdan başa bak
Gör ki ekvân-ı dile var mı hudûd

Fâtih-i memleket-i ğaybım ben
Baş keser seyfe a‘dâ-yı uhûd

Bildigiñ ‘ayn-ı ‘Ali işte benim
Fethî sûret sana gösterdi Vedûd
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 411, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.395, Faṭin 324

3179 Fethî, Muştafa Fethî Efendi, Edirneli, Bozdoğan müfettişi, h.1208 m.1793
târihinde Edirne Bozdoğan’da doğdu, vefâtı 9 Cumâzi’l-Evvel 1341 m.1922,
Bozdoğan’da medfûndur
Mâh-ı tâbân isterem mâh-ı hilâli neylerem
Ben cemâl-i yâre meftûnam celâli neylerem

Faḫr-ile faḫr eylerem âsûde ḳalmaq isterem
Kenz-i ‘aşḳa mâlikem ben başḳa mâlı neylerem

Dîde pür-nem dilde ğam dehşetli her her na‘ralar
Rûz u şeb budur enîsim başḳa ḥâli neylerem
Şoñ ‘Aşır Türk Şâirleri 412

3180 Fethî, ‘Abdulfettâḫ Efendi, Diyarbakırlı, Mardin sancağı taḫrîrât müdebbiri,
h.1252 m.1836 târihinde doğdı

Bu şeb kâşâne-i dilde hayâlim hem-nişînimdir
Refîkim hem-dem-i yârim enîsim nâzenînimdir

Ne bahtımdan şikâyet eylerim ne çarhıdan Fethî
İden rûsvây ü ser-gerdân beni âh u enînimdir
Tezkire-i Âmed 81

3181 Fütûhî, ‘ Abdül‘ azîz Efendi, Edirneli, vefâtı h.1054 m.1644, Edirne’de medfûndur

Eliñ bûs eylemek şartı-ile mümkün midür yâ dest
Didim didi ki aldanmazsıñ ey dîvâne-i ser-mest

Dil-i şad-pâreye zaıhmı o zîbâ hançer açmışdur
O bir şâhib-kırândır nice böyle kişver açmışdur

Meyân-ı ebrûvânuñda o hâl-i ‘ anberîn cânâ
Şanasıñ bir hümâdır uçmağa bâl ü per açmışdur
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.207, Sicill-i ‘ Osmânî c.3 s.339, Seyyid Rızâ 82, Mucib 31, Şafâyî 385, Mecelle 336, Enîsü’l-Müsâmirîn 79

3182 Futûhî, Hasan Çelebi, İstanbullu “Enîsü’l Guzât” Müellifi, bu eser Kânûnî Sultân Süleyman zamanında 932 senesindeki Macaristan muhârebesini hikâye etmektedir
Kânûnî devri şâ‘ irlerinden
‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.362

3183 Fahhâr, Fahhâr Çelebi, Karamanlı, Gâzî Sultân Murâd-ı Evvel devri şâ‘ irlerinden
Meğer bir hâne-i ma‘ mûr-ı ‘ âkıl
Kılupdır cism-i insâna mûmâşil

Müşâbihdir dimâğa ğarkâ-i dâr
Dahî dehlîzidir hulkûm ey yâr

Dürr anıñ ağzıdır müretteb
İki kanat kapusıdır iki leb

Evüñ sakfın başına beñzetdi üstâd
Yüzine şadr didi ehl-i bünyâd

Meğer gözlerdürür ol oda manzur
Olur ten hânesi andan münevver

Felekde ‘ arş var âdemde himmet

Semâda ‘ulv var âdemde kâmet

Hudâ halk eyleyüpdür levh-i maḥfûz
Gönül var âdemîde ḥaḳḳa melḥûz
Laṭîfî 259

3184 Faḥreddin veyâ Faḥrî, Şeyh Seyyid Hacı Meḥmed Faḥreddin Efendi, Eşrefzâde Seyyid Şerefe’-d-dîn Meḥmed Efendiniñ oğlıdır, Bursalı, Emir Sultân Tekyesi Şeyhi, h.1127 m.1815 târiḳinde Bursa’da doğdı vefâtı h. 1176 m.1762, Bursa’da Şeyh Eyyub Efendi zâviyesinde medfûndur

Ṭoğdı ol sultân-ı kevneyn nûra ğark oldı cihân
Başdı evc-i lâ-mekâna maḥve vardı ḥânümân

Zulmet-âbâd-ı ‘ademden çıkmaz idi kâinât
Ger vücûduñ olmasaydı ey şefî‘-i ins ü cân

Sad hezârân taşliye rûḥ-ı şerîfine seniñ
Faḥrî-yi bî-çâreden ey mefḥar-i pîr ü cüvân
Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3345, Sicill-i ‘Oşmânî c.1 s.389, c.4 s.11, Faṭın 325Gülzâr-ı ‘İrfân 140

3185 Faḥreddin veya Faḥrî, Şeyh Hacı Aḥmed Faḥreddin Efendi, Şarköylü, vefâtı h.1214 m.1799, Ḳasımpaşa’da ‘Ali Efendi Tekyesinde medfûndur

Mülk-i ‘aşḳa ey gönül şâh ola ki sultânlık budur
Ṭâlib-i dünyâ olup ḳalma peşîmânlık budur

Zühd ü taḳvânuñ ḥaḳ bilmedikde yokdur medḥali
Mescid-i ‘irfâna gel faḥrî-yi müselmânlık budur

Bâğda bir ‘andelîb-i dilfezâ ister gönül
Gülşen-i bezm-i eleste âşînâ ister gönül

İtmege mi‘râc-ı rûḥânî ḥarîm-i ḥazrete
Sırr-ı ev ednâya maḥrem rehnümâ ister gönül
Dîvânı, Hüdâyî Efendi kısmında, Selim Ağa Kütüphânesinde numara 20
‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.141, Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3345, Faṭın 326, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.11

3186 Faḥrî, Ecezâde Faḥreddin Meḥmed Efendi, Ecezâde Bursa Kadısı Mehmed Çeleniniñ oğlıdır, Trabzonlu, Bursa Ḳadısı, me’ḥazlerde vefâtı târiḳinde ihtilâf vardır, Sicill 962, Ḥasan Çelebi 940, Güldeste ve Ḳâmûs 945, Şaḳâyık-ı Mecdî 946, hicrî

senelerini göstermektedirler Sicill ile Mecdî'niñ babası ismini Ya'kûb göstermeleri
yañlıştır

Her dem ol sîm-tenüñ turra-i ' anber-şikenî
Kıldı dem-beste vü sevdâzede misk-i hotenî

Cemâlün muşhafın eţfâl-i eşk-i çeşmüm ey dil-ber
Oğurlar mekteb-i hüsnünde dâ' im şu gibi ezber

Çün siyeh-puş ola ol dil-ber-i şîrîn harekât

Kaplamışdur sanurum âb-ı hayâtı zulumât

Şakâyık-ı Mecdî 488, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.10, Kâmûsu'l-A' lâm c.5 s.3348, Beyânî
64, Latîfî 259, Hasan Çelebi 245, ' Âşık Paşa 259, Sehî 47, Güldeste 499

3187 Fahrî, Mehmed Çelebi, Çorlulu, Arslanpaşazâde Rumeli Vâlisi Yanyalı ' Ali
Paşanın Dîvân Kâtibi ve müezzini, vefâtı h.1055, m.1645, Yanya'da medfûndur,
Seyyid Rızâ ve Mucîb ismini Maḥmûd olarak yazmışdır Sicill'de Çorumludur diyor
Sîne dâğ-ı ḥasretüñle lâlezâr olmaḫtadır
Âteş-i derd-i derûnum âşikâr olmaḫtadır

Kaddine bakdıḫça ol şûḫuñ gönül ḥayrân olur
La' lini gördükçe cânım neşvedâr olmaḫtadır

Maḫâm-ı evc-i a' lâya irem dirseñ şihâb-âsâ
Vücûd-ı pür gubârıñ pâyımâl eyler turâb-âsâ

Nola ser-geşte-i bâd-ı fenâ olsa ser-i Fahrî

Hevâ-yı ' aşk-ı yâr ile bir olmuşdur ḥabâb-âsâ

Şakâyık- Şeyhî c.1 s.207, Şafâyî 386, Mucib 20, Seyyid Rızâ 81, Belîğ 70

3188 Fahrî, Korumlu Şeyh Mehmed Fâhrî Efendi, Münîrî Paşa Tekyesi Şeyhi, kendisi
Koruk maḥlesinde olmaḫla bu tekyeniñ daḫi sebeb-i şöhreti olmuşdur, vefâtı h.1148
m.1735, mezkûr tekyede medfûndur

Dîvânı, Emirî Efendi kısmında, Millet Kütüphânesinde, numara 324

'' , Es' ad Efendi kısmında, Süleymâniye Kütüphânesinde, '' ,2709

Vefeyât-ı Ayvansarâyî 23

3189 Fahrî, ' Abdülğanî Fahrî Beg, Nuşayyib Kâimmaḫâmı Diyarbakırlı Zülfikâr
Begin oḫlıdır, 6 Rebiyülevvel 1281 m.1864 târiḫinde Diyarbakır'de doğdı

Yâre derd-i ' aşkıımı feryâd ü zârım söylesün

Dilhırâş-ı âhım enînim ıztırârım söylesün

Zaḫm-ı sînem eylesün emvâc-ı endûhı beyân

Hasret-i dîdâr-ı çeşm-i eşkbârım söylesün

Vuşlatından nâ-ümîd olsam keder etmez o şûh
Sûziş-i hicrânımı bâri mezârım söylesün

Hasta olsam hâlîmi şormaz benim ol bî-vefâ
Çekdiğim cevri-i pey-â-pey intizârım söylesün

Nâbi-i âteş zebânı Fahrî tanzîr eyledim
Kudretim yok ‘arza artık ictisârım söylesün
Soñ ‘Aşır Türk Şâirleri 2139

3190 Fahrî, Fahrî Beg, Kaşamonılı, vefâtı, h.1306 m.1888, Halepde medfûndur
Soñ ‘Aşır Türk Şâirleri 345

3191 Fahrî, Şeyh Hüseyin Fahrreddin Efendi, Beşiktaş Mevlevîhânesi Şeyhi Beşiktaşlı Hasan Nazîf Dede Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Bahâriye Mevlevîhânesi Şeyhi, 10 Muharrem 1271 m.1854 târihinde Beşiktaş’da doğdı, 21 Ramazan 1329 m.1911 târihinde vefât etti, Bahâriye Mevlevîhânesinde pederi yanında medfûndur, vefatına Üsküdarlı Tal‘at Begiñ söylediği mücevher târihtir “vâşıl ola Cemâle vâşıl ola Cemâle, gitti Hüseyin Efendi Dergâh-ı Zülcelâle”

Kûy-ı yâre gitmeden maşşûd bir dîdârdır
Cüst ü cûy-ı Tûrdan nûr-ı tecellâdır ‘arza

Serîr-i bezmgâh-ı fakrı her bir cânâ virmezler
Değil her cânâ yâ hû belki her cânâna virmezler

Efendi umma sen âb-ı hayât-ı bâdeden hîşşe
Anı insâna tahsîs itdiler hayvâna virmezler
Soñ ‘Aşır Türk Şâirleri 347, ‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.180

3192 Fahrî, Fahrî Efendi, Şadâret Kâimmağâmı Bosnalı Mûsa Paşa Tezkirecisi, Sultân Murâd-ı Râbi‘ devri şâirlerinden
Sultân Murad’ın yaptırdığı muraşşa‘ kemer için söylemiştir
Her kaçan pâdişehûn olsa miyânında kemer
Yüz sürer hancer-i hûn-rîzine şems ile kamer

Ne kemerdür o kemer beste-i Hak’dur zîrâ
Ki nigâh eylese Rüstem’le Nerîmân dîtrir

Nice Rüstemleri koydı kemer-i bûteye ol
Şu‘le-endâz-ı ‘adâlet kemer-i pür-cevher

Eyle ey Fahrî du‘ â ol şeh-i ‘ adle dâ‘ im
Ola mansûr u muzaffer nereye itse sefer
Seyyid Rızâ 80

3193 Fahrî, Hacı Fahreddîn Efendi, İstanbullu, Evkâf Nezâreti Tahrîrât Otası
Mümeyyizi, Sultân ‘ Abdülmecîd devri şâ‘ irlerinden
Bezme ra‘ nâ aşk-ile pür-câm-ı enverdir ruhuñ
Gösterir ahvâlini uşşâka manzardır ruhuñ

Hüsn ü âniñ çaldı gönlü âşinâ-yı çeşm idüp
Kıldı sûz encâm çün sûzâna mazhardır ruhuñ

Zulmeti a‘ yândan imhâ eyleyüp envâr-ı hat
Pek mücellâ görünür gâyet münevverdir ruhuñ
Fatîh 326, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.11

3194 Fahrî, Fahrî Çelebi, Bursalı, Fahrî oyması mûcidi
Fahriyâ dil vireli bir dil-ber-i sengîn dile
Âsiyâb-ı miñnete kendüm varup un olmışum

Fahriyâ künc-i belâda yatur idüm bîmâr
Şerbet-i la‘ l-ile yâr bana virdi şifâ

Yâ Rab ol serv-i semenber ide mi ‘ ahde vefâ
Yoksa cânım ala mı hasret-ile cevri ü cefâ
‘ Ahdî 265

3195 Fahrî, Ahmed Fahrî Efendi, İstanbullu, Bağçeçapılı
Revnağ-ı haddiñi çün itdi temâşâ lâle
‘ Âşık oldu saña bin cân-ile cânâ lâle

Nâr-ı hasretle yakub penbe fitîl-i dâğın
Kıldı bezm-i çemene şem‘ -i şeb-ârâ lâle

Def‘ -i mañmûrî-i râh-ı gam-ı cânâne içün
Nûş ider kâse-i la‘ lîn ile şahbâ lâle

Fahrî-i zâr gibi vâdî-i hicrân içre
Nâle eyler oluban vâlih ü şeydâ lâle
Şafâyî 439, Sâlim 523

3196 Fahrî, Ahmed Fahrî Efendi, Zeyrekli

Çeşmiñ o kadar eyledi teksîr-i tegâfûl
Ki buldı nigeñiñ fârig-i tedbîr-i tegâfûl

Teşbîh eden ebrûlarını kıavs-ı kazâyâ
Şâyestedir olsa hedef-i tîr-i tegâfûl

Küstâh durur hâhiş-i vaslînda dil-i zâr
Lâyıkdır o dîvâneye zencîr-i tegâfûl

Âsûde olur keşmekeş-i tîr-i nigeñden
Fahırî-veş olan teşne-i şemşîr-i tegâfûl
Sâlim 524, Şafâî 440

3197 Fahırî veyâ Fahreddîn, Şeyh Hacı Ahmed Fahreddîn Efendi, Şarköylü, Fahreddîn maddesine bak numara 3185

3198 Fahırî veyâ Fahreddîn, Şeyh Seyyid Hacı Maḥmûd Fahreddîn Efendi, Eşrefzâde Şerefeddîn Maḥmûd Efendiniñ oğlıdır, Fahreddîn maddesine bak numara 3184

3199 Fedâ, Dervîş Fedâ
Cilve-ber-cilve dâd be-‘ arşa-i zevk
Esb-i ṭab‘ am be-tâziyâne-i şevk
Sâlim 524

3200 Fedâyî, ‘ Ali Bâlî Çelebi, Edirneli, Şehzâde Maḥmûd bin Sulṭân Bâyezîd-i Şânî mâ‘ iyetinde sipâhî, vefâtı h.969 m.1561
Rind-i fâniler gibi dâr-ı fenadan geçmişüz
Zâhidâ sanma şarâb-ı dil-güşâdan geçmişüz

Ṭâlib-i dîdâr olaldan cennet-i kuyunda dil
Ey Fedâyî el yuyup her mâcerâdan geçmişüz

Gerçi kim bağruma tîğ-ı ğam-ı firkat geçdi
Hânçer-i hicri dil ü cânuma kat kat geçdi

Dile göndermedi ‘ ahd itmiş iken oklarını
Bana ol kaşı kemân hayli zarâfet geçdi

Rişte-i ‘ ömrümüz irişdi tamâm âhırine
Câme-i şabrımuza sûzen-i ḥasret geçdi
Dîvânı, Hâkîm oğlu ‘ Ali Paşa kısmında, Millet kütüphanesinde, Numara 633
‘ Ahdî Tezkire 274, Dîvânı, Enîsü’l-Müsâmirîn 80

3201 Fedâyî, Şeyh Meḥmed Fedâyî Dede, Burdurlu, Burdur Mevlevîhânesi Şeyhi, h.900 m.1494 târihinde Burdur azâsında doğdı, vefâtı h.985 m.1577, Burdur'da medfûndur

Ṭa' ne-i düşmenden idüp ictinâb
‘Arz-ı cemâl eylemez ol âfitâb

Şun bize sâķî içelim bâdeyi
Oldı gön  l h  nesi ġamdan ġar  b

Bekleyelim gel der-i meyh  neyi
Bu apudan ű  yed olma fet  -i b  b

‘  m  r aar su gibidir fi‘l-miű  l
Cismi  n o ű     zre y  zer bir ġab  b

Kılsa Fed  y   eűiġi  nde ma  m
G  kde melekler diye ni‘me‘l me  b

Keűf  ‘z-Z  n  n Eski Ṭab‘ı c.1 s.518 ve Ye  ni Ṭab‘ı c.1 s.804, Esr  r Dede 242, Sem  ‘ h  ne-i Edeb 185, Sefine-i Mevleviye c.2 s.12, Mecelle 337

3202 Fed  y  , İsm  ‘il Fed  t   Beg, İstanbullu, Kil  r-ı ‘  mire K  tib  , vef  t   h.1011 m.1602, Peűte‘de medf  ndur, vef  t   t  rih  ni Tezkire-i   med‘i   1000 ve Sicill‘i   1010 g  stermeleri ya  lıűdır

N  z-ile bezm-i meyde o ġ  ű-ġ    n-ı ‘iűve-ger
‘Uűű  a naġme itdi daġı eyley  p siper

Oldı m  s  k  r m  nendi neyist  n p  r-űad  
S  zlar teprendi o b  d-ı űab   nevr  zda

G  z  m   n oldu destimden o y  r-ı s  m ten gitdi
G    l űabr eyle gel   nkim olan oldu giden gitti

D  ġ-ı siy  h   s  ne-i p  r-s  zı  m  n resm-i k  suf
Her űer  a-i ġ  n  n   der tav  m-i ġam cedvelleri
  m  su‘l-A‘l  m c.5 s.3349, Sicill-i ‘Oűm  n   c.4 s.12, Tezkire-i   med 82,   fz  de 87, R  y  z   103, Mecelle 337

3203 Fed  y  , Fed  y   elebi, ‘Ayıntabl  , Sult  n Maġmud-ı ű  liű devri ű  ‘irlerinden
Yerin seng    tenin ġ  k    siriűkin   b ılmazsa
Fed  y   h  ne-i ‘aűk  n   bin  s   b  -es  s olur

Bir zam  n andan Fed  y   d  d-ı   h eksik deg  l

Sîne-i pür-sûzımız gûyâ dütün kalyonıdır
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.12, Kâfzâde 88, Mecelle 337

3204 Fedâyî, Fedâyî Çelebi, Dergüzînli, Halep’de tuţuş itmişdir
Gehî ez dîde bâşem der belâ gâhî be-derd ez dil
Nedârem ez dil dîde bî-ğaber derd ü belâ hâsıl
‘Ahdî 273

3205 Fedâyî, ‘Abdurrahman Fedâyî Efendi, Rakka kağısı İbrahim Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu
Bir siyeh pûşî çekip rûyına ol meh nâzdan
‘Âşıkça çeşm-i siyâhın ‘arz eder açmazdan
Sâlim 525

3206 Fedâyî veyâ ‘Abdurrahîm, Şeyh ‘Abdurrahîm Efendi, Pirizrenli, ‘Abdurrahîm maddesine bak numara 2700

3207 Ferâğî, Mehmed Çelebi, Edirneli, Yeñiçeri, vefâtı h.1014 m.1605
Di murğân-ı bahâristân sebûkdâş olalum gelsün
Gülistân okuruz biz dersimiz ‘aşk-ı cüvânîdir

Bilün koçmışlar öpmüşler ruh-ı zîbâñı varmışlar
Nihâl-i gülşeni egmişler andan gül koparmışlar

Yüzüme bakmaz ne bilsün yâr giryân olduğum
Hâtırım şormaz neden anlar perişân olduğum
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.12, ‘Ahdî 269, Rıyâzî 104, Kâfzâde 88

3208 Ferâğî, ‘Abdûlbâkî Begzâde Koca ‘Oşman Paşa, Şam Vâlisi, Hoca SadeddinEfendi akrabâsından olmağla, Hoca hışmı dinmekle meşhurdur, vefâtı h.1014 m.1605
Gülşenî dervîşdür gül gonçelerdür Mevlevî
Bülbül-i hoş-ğân okur geh Meşnevî geh Ma‘nevî
Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.417, Seyyid Rızâ 82, Rıyâzî 104

3209 Ferâğî, Ferâğî Çelebi, Sünbül Memi
Nağş-ı Şîrini meğer düşde göreydi Hüsrev
Ger qarîn olmasa Şâpûr gibi bir üstâda

3210 Firâkî, Şeyh Firâkî ‘Abdurrahman Çelebi, Kütahyalı, Meşâyıhden birinin oğlıdır, Vâ‘ız, Me‘hazlerde vefâtı târîhi ihtilaflıdır, Kâmus 980, ‘Oşmanlı Müellifleri 983,

Hasan Çelebi ile Rıyâzî 988, ‘Âlî 990, Mecelle ve Kâfzâde 993 senelerini göstermekdedirler

Cihâna şâh olup şâhâ cihân turdukça turduñ tut
Cihân mülkinde Şeddâd-ı binâ bünyâdın urduñ tut

Göçersin kûş-ı rihlet çalınur âhir bu menzilden
Otağın pâdişâhım lâle-veş her yerde kurduñ tut

Vücûd ikliminiñ farza ki olmuşsın Süleymânı
‘Adem deryasına ol saltanat mührin düşürdüñ tut

Bu ‘âlem-i mergüzârında murâdınca şikâr alup
Şehâ bâzû-yı devletden nice şahbâz uşurduñ tut

Elinden rûzgâr-i rûzigârın kurtuluşu yokdur
Sabâ gibi bu şahrâlarda hayaldin yüpürdin tut

Ayağı götürür çok her kişi âhir bu meclisden
Firâkî bir el öndin ‘âlem-i vahdette yurdun tut

Kanlı yaşam dem-be-dem deryâ gibi eyler hurûş
Bilmezem kandan gelür her dem bana yâ Rab bu cûş

Halka halka dağlar yakdım tenimde muṭribâ
Nâyı diñlet gel baña def gibi oldum cümle gûş

‘Işk pul pul dâğ ile zeyn itdi ‘uryân cismümi
Oldum İbrâhîm-i Edhemden Firâkî hırka-pûş

‘Âşıka nâz eylemez dilber egerçi az olur
Âyinem çok sevdiğim buna döğünmez nâz olur

Hasan Çelebi 245, Latîfî 260, Beyânî 64, ‘Âlî Târihi 206, ‘Âşık Çelebi 260, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.363, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3353, ‘Ahdî 265, Rıyâzî 104, Kâfzâde 88, Mecelle 337

3211 Firâki veya Visâlî, Şeyhî Muştafâ Firâkî Efendi, Trabzonlu, vefâtı h.1144 m.1731, Molla Gürânî Câmi‘i Hâzîresinde medfûndur
Mecelle 337, 436

3212 Firâkî, Firâkî Dede, İstanbullu, Mevlevî, Firâkî Yazıcı dinmekle meşhurdur, vefâtı h.1155 m. 1732, Kâmûs’uñ vefâtı tarihini 1150 göstermesi yañlıştır, Fatin’de

yazılı olan manzûme Kütahyalı vâ' ız Şeyh Firâkî'ye 'âiddir, Mevlevî Firâkî Dede nâmına gösterilmesi yañlıştır
Kâmûsu'l-a' lâm c.5 s. 3353, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.12, Esrar Dede 252, Semâ' hâne-i Edeb 197, Fatîn 326

3213 Firâkî, Hüseyin Firâkî Efendi, Faḥreddin Efendi nâmında birinin oğlıdır, Niğdeli, vefâtı h.1207 m.1889, Niğde'de Ateşli Medrese ḥaziresinde medfûndur
Dildâr ideli terk-i vefâ ḳalmadı ḥayâli
Beyhûde bilmem kime va' d itdi vişâli

Bir nesne ki ' âlemde ola ḥaddine vâşıl
Me' mûl olunur yetse gerek vaḳt-i zevâli

Elbette sitemkâre ḳomaz âhımı devrân
Şimdi taşısun dur hele boynında vebâli

Mehlikâlar sînem üzre öyle yâre açdılar
Soñra merhemdir deyu ḳanṭar ile tuz saçdılar

Öyle bir âteş bıraḳdılar vücûdum şehrine
Sûzına ḳatlanmayup pervâneler hep ḳaçdılar
Soñ ' Aşır Türk Şâ' irleri 427

3214 Ferecullâh, Ferecullâh Efendi, Tebrizli, Tebriz ḥâkimi şehzâde Ḳâsım Mirza'nın kitabcısı, vefâtı h.1268 m.1801, İstanbul'da Yûşa' ḥazretleri civârında medfûndur
Ruḥ-ı cânânı görmek dâimâ fikr ü ḥayâlimdir
Semender-tek yanar âteşde olmaḳ ḥasbiḥâlimdir
Ḳâmûsu'l-A' lâm c.5 s. 3389, Sicill-i ' Osmânî c.4. s. 13, Faṭîn 327

3215 Ferruḥ, Çelebi Ferruḥ Mehmed Efendi, Çelebi Ḥüsrev Efendiniñ oğlıdır, Ḳonya Mevlevîḥânesi Şeyhi, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî sülâlesindendir, vefâtı Sema' hâne-i Edeb'e göre h.1000 m.1591 ve esrar Dede'ye göre h.1010 m.1601'dir
Yâ Rab bize bir tesliyet-i ḥâtır olur mı
Yoksa bu fûtûr ile dem-i âḥir olur mı

Ḥoş tut görelim dâmen-i şabrı hele elde
Taḡyîr-i Ḥudâ-dâda ' adû ḳâdir olur mı

Faḥr eylesün câme-i faḳr ile muḳallid
Zîşt olsa ḳişi ḥil' at ile fâḥir olur mı

Ednâ sitem-i şâh ile hiç bende-i Ferrûḥ

Rû-mâli-i hıdmetde dilâ kâşır olur mı

Esrar Dede 240, Sema‘ hâne-i Edeb 184, Sefine-i Mevleviye c.1 s.149, Mecelle 337

3216 Ferruḥ, İsmâ‘ il Ferruḥ Beg, Kırımlı, Londra sefiri, defterdâr-ı şıkk-ı şâlis, vefâtı h.1256 m.1840, Beşiktaşda Yahyâ Efendi Tekyesine muṭṭaşıl kabristanda medfûndur “mübârek âdem idi göçdi Ferruḥ” mışra‘ ı vefatına târiḥdir
Kâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3380, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.14, Faṭin 327, ‘ Osmanlı Müellifleri c.1 s.394

3217 Ferruḥ, Ferruḥ ‘ Ali Beg bin Kudüs mutaşarrıfı Çürükşulu Kayazâde Reşad Paşa bin İskender Beg, İstanbullu, Bulgaristan Komiseri, h.1282 m.1865 târiḥinde İstanbul’da doğdı vefâtı 10 Şaban 1322 m.1904, Sofya’da vefât etmişse de cenâzesi İstanbul’a getirilerek Qazı köyünde Maḥmûd Baba Türbesi civarına defn idildi
Kerbelâ Manzûmesinden
Bismillâhi’l-‘ alîm-i Mennân
Bismillâhi’l-kerîm-i Ḥannân

Râvî-yi ḥaḳâyık u vuḳû‘ ât
Ḥâkî-yi daḳâyık-ı şuûnât

Âşâr-ı muḥarrirîn-i eslâf
Efkâr-ı mu‘ âşşırîn-i eslâf

Taḳrîrde vak‘ a-i belâyı
Tasvîrde şâh-ı Kerbelâyı

Bir noktada mütteḥid muḥaḳḳık
Mevzû-yı ḥaḳîḳati muḥaḳḳık
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 408, ‘ Osmanlı Müellifleri c.2 s.678

3218 Ferruḥî, Ferruḥ Çelebi, Akḫışarlı, Mevlevî, Kânûnî Sultan Süleyman devri şâ‘ irlerinden olup h.944 m.1567 târiḥinde ḥayâtda oldığı ‘ Âşık Çelebi’de yazılıdır, Sema‘ hâneniñ yanlış olarak nakl eylediği ‘ Âşık Çelebi ifâdesine ‘ atfen 1042 târiḥinde hacdan geldiğini ve 1050’de vefât itdiğini ve Sicill-iñ de vefâtınıñ Fâtih devrinde idüğünü yazmaları toğrı değildir
Pâdişâhım ḥâtem-i la‘ l-i dūr-efşânuñ mı var
‘ Âleme ḥükm itmege mühr-i Süleymânuñ mı var

Ḥân-ı ḥüsnünde nedendür gösterürsiñ la‘ lüni
Ey efendi ben kuluña yoksa ihsânuñ mı var

Dil düşdi neyleyem yine bir serv-kâmete

İrdim hevâ yolında yürürken kıyâmete

Mû degüldür görinen bu sîne-i şad-çâkde

Dostum tîrîndürür yer yer dikilmiş hâkde

Bir vefâsuz gönlüm aldı gitdi yâr olmaz baña

Pâyına düşdüm şabâ gibi qarâr olmaz baña

Her dâğ ki derdest beresed ber dil-i çâkem

Lâle şevded ü pâ y zened ber ser-i hâkem

‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.364, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3381, Latîfî 263, Hasan Çelebi 246, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.13, Beyânî 65, Kâfzâde 88, ‘Âşık Çelebi 267, Esrar Dede 255, Sehî 111, Sema‘ hâne-i Edeb 199

3219 Ferruhî, Ferruhî Çelebi, Kaşamonılı, Sultan Murâd-ı şâliş devrinde vefât itdi

‘Âlemün çün güzerân üzredür ‘ıyş u ğamı

Beni mesrûr u melûl itmeye zevk ü elemi

Ol âhû çeşme incinüb rakîbâ

Diyârın terk iderse seg-be-sahrâ

Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3381, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.13, Hasan Çelebi 247, Latîfî 262

3220 Firdevsî, İlyas Çelebi, Hızır nâmında birinin oğludur, Uzun Firdevsî ve Firdevsî-i Rûmî namlarıyla meşhurdur, Bursalı, Süleymânnâme müellifi, h.909 m.1503 târihinde hayatta idi, me‘hazlerde Firdevsî’niñ İran’da vefât itdiği yazmağda ise de Süleymânnâmeyi Fâtih Sultân Mehmed-i Şânî emriyle Balıkesir’de te’lîfe başladığını ve 81’inci cildin 401-405’inci meclislerini Sultân Selîm-i evvel zamânında ikmâl itdiğini ve o târihde İstanbul’da bulunduğunu eşerinde zikr itmekdedir

Gel ey vâzî‘ işit sözün hikemiñ

Eger kim vâir ise tab‘-ı selîmiñ

Dilerseñ vaz‘ ideseñ bir ‘imâret

Eger kûy u eger şehr ü vilâyet

Bulasn bir yeri kim ola ‘âlî

Şimâlınden baña ola cibâlî

Açık ola velî garbî havâsı

Öñi şahrâ vü tağ ola verâsı

Latîfî 261, Hasan Çelebi 246, Beyânî 64, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.14, Mecelle 227, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3388, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.257

3221 Firdevsî, Firdevsî Çelebi, Mora’da Mizestrelî, Mizestre kağısı, vefâtı h.971 m.1563

Yüzine hađ gelicek oldı râm yâr baña
Hızır irişdi dilâ hağı-ı müşgbâr bana

O çeşm ü ol müje-i hûn-feşânı seyr eyle
Öñüne yaymış okun Türkmânı seyr eyle

Başı n’ideyin virmez isem yoluña anı
Boynumda niçe bir götürem bâr-ı girânı

Hağı-ı ruhsârını ol nev-hat güzel itse tırâş
‘Âlem içre fitneler kıpar kesilür nice baş

‘Âşık Çelebi 261, Hasan Çelebi, 246, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3388, Beyânî 65, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.14, ‘Ahdî 266

3222 Ferdî, Arayıcızâde Hasan Ferdî Efendi, İstanbullu, Mâliye tezkirecisi, vefâtı h.1120 m.1708, Zeyl-i Şeyhî’de Arabacızâde olarak muğayyed oldığı gibi vefâtı târihini de Sâlim ile Safâyî ve ‘Oşmanlı Müellifleri 1121 gösteriyorlar

Görüp ân-ı ruhun öpdüm elin ol şûh-ı fettânın
Dağı yâdımdadır bi’llâh Ferdî çıkmaz ol ân

Şâpûrnâme’sinden

Eyle ey hâme-i hoş-lehçe-i ra‘nâ ma‘nâ
Zıkr-i esmâ-i bilâd eylemede tâze edâ

Va‘de-i vaşlını sî-rûza şalınca dil-ber

Tıfl-ı dil şimdi beşiklerde ider vâveylâ

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.555, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.15, Sâlim 525, Mecelle 337, Safâyî 423, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.70, Mecmu‘a-i Şu‘arâ 165, Belîğ 70, Keşfü’z-zünûn Zeyli 522

3223 Ferdî, Seyyid Ferdî Çelebi, Kapı kethüdâsı Nigâhî’nin birâderi, fevt h.1125 m.1713

Biz gonca-şıfat hâl ile mestûr-ı hünerken
Ferdî yine esrârımız efvâha düşürdüñ

Sîne-şâf ol şûfiyâ ‘irfâna gir dil-şâf ile
Aşl u fer‘in fark idüp meydâna gel inşâf ile

Söyleşürdüm rûz-ı hicriñ hâletin ol mâh ile
Pâye pâye âsmâna çıkmak olsa âh ile

Sâlim 527, Mecelle 337

3224 Ferdî, Mücellid Ferdî Çelebi, Hoca Ferdî dinmekle meşhurdur, Diyarbakırlı, vefâtı h.1230 m.1814

Kûşe-i dilden ser-i mû kâkülün dûr olmasun
Ol değil mi düş iden şeydâ dili sevdâlara

Seyl-i eşkim vâdi-i gâmda o deñlü ağıdı kim
Şimdi nehr-i mevc-hîzim kalb olur deryâlara
Tezkire-i Âmed 82

3225 Ferdî, Şeyh Hacı ‘Abdullah Ferdî Efendi, İstanbullu, Fâtih civarındaki Emir Buğârî Tekyesi Şeyhi, vefâtı h.1274 m.1857, mezkûr tekyede medfûndur, ‘Osmanlı Müellifleri Turgud Leylî olduğunu yazıyor
Gerçi ehl-i zevk ile rindâne-meşrebdır kadeh
Pek içilmez zâhide bîgâne-meşrebdır kadeh

Herkesiñ Ferdî ider izhâr-ı mahfi meşrebin
Bilmedik mâhiyyetin âyâ ne meşrebdır kadeh

Şâh-ı hûbânsiñ güzellik ‘ızz ü câhiñdır seniñ
Nâz u istiğnâ vü şîve hep sipâhiñdır seniñ

Dil esîr-i zülfün olmuş beste bir dîvânedir
Cân fedâ-yı şîve-i çeşm siyâhiñdır seniñ
Dîvânı, Hacı Mağmûd Efendi kısmında, Süleymâniye Kütüphânesinde, Numara 3378
Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 394, ‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.142, Faîn 328

3226 Ferdî, Mu‘ammer Ferdî Beg, ‘Askerî kâimmağamlarından Taşsin Begiñ oğlıdır, İstanbullu, Harbiye Nezâreti memurlarından, h.1309 m.1891 târihinde İstanbul’da doğdı, vefâtı h.1334 m.1915, İstanbul’da medfûndur

Şebâb-ı Nûrânî Manzûmesi’nden
Es-selâm ey şebâb-ı nûrânî
Ey mebahât-i nesl-i nûrânî

Anlılık, şanlılık, ziyâverlik
Cenkleşmekde bahtı yaverlik

‘Adl, himmet, şebât, ‘azm, vakâr
Hak yolunda hayâtı istihkâr

Neyl-i necdet, ‘ulüvv-i kalb ü likâ

Ḳudret-i rûḥ, mazḥar-ı beḳâ

Şebâb-ı Zulmânî Manzûmesi'nden
Lâkin sen ey şebâb-ı muḥannes, büyük fesâd
Ey menba' -ı tenâsüle mecrâ-yı pür-kesâd

Cem' iyyet-i huzâle düşürdüñ kıvâmdan
Efrâd-ı ibtizâle düşürdüñ ğarâmdan

Bir ' ıskdır çıkardı şu meydâne tıynetin
Ḥavlinde döndi cânlanub envâ' -ı cennetin
Şoñ ' Aşır Türk Şâ' ırları 395

3227 Ferdî, Meḥmed Ferdî Çelebi, İstanbullu, Ḳânûnî Sulṭan Süleyman devri
şâ' ırlarından Ḳuloğlı
Benüm mâh-ı siyeh çerdem giyer bir şeb-külâh egri
Anuñçün başum üstinde olur dûd-ı siyâh eğri

Hîç yirde gökde zerrece yokdur qarârımız
Hercâyî oldu gün gibi çün şehr-i yârimuz
Sehî 132, Laṭîfî 263, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.15, ' Âşık Çelebi 261, Ḥasan Çelebi 246,
' Âlî Târiḫi 206

3228 Ferdî, Ferdî Çelebi, Erdebilli
Nerm eylesem ' aceb mi diliñ âh u vâh ile
Kim bir ḫişâr alınur iki güvâh ile

Dil-i şûrîde bend-i zülf-i tû dîd
Fikr ü sevdâ-yı û dırâz keşîd
' Ahdî 269

3229 Furûğî, Aḫmed Furûğî Çelebi, Bursalı, Ḳaḍı, vefâtı h.1022 m.1613, Sicill'in
vefâtı târiḫini 1033 göstermesi yañlıştır
Tîrine sînemi tutar mı siper
Yüregi olmasa demürden eger

Gül-i rûyın o ğonca fem bir kez
' Âşık-ı zâra koḳmağa virmez

Sînemüñ zaḫmına dermân didiler peykânüñ
Ṭokınur mı baña ey ḳaşı kemân dermânüñ

Gideyin sevdâ-yı zülfüñle sevâd-ı Şâm'a dek
Ağlamayın fikr-i hatıñla kara ahşâma dek

Keşfü'z-zünûn eski tab'ı c.1 s.518, yeni tab'ı c.1 s.805, Güldeste 499, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.15, Hasan Çelebi 247, Kâmûsu'l-a'âm c.5 s.3398, Rıyâzî 104, Kâfzâde 88

3230 Furûğî, Seyyid Hîbetullah Furûğî Efendi, Kayserili, Kağı, Şam müftisi
'Abdülfeţâh Efendi hemşîrezâdesi, vefâtı h.1023 m.1614

Nihâl-i kadd-i dil-cûyuñ senüñ şâh-ı gül-i terdür
Dehânuñ tâze gonçe ruğlaruñ gül-berg-i ahmerdür

Gubâr-ı haţtı zâhir olalı rûyında cânânun
Dilâ âyîne-i ehl-i şafâ hayli mükedderdür

Görince hâlünü rûyuñda kaldı merdüm-i dîde
Karârı göñlümüñ zülfünde ey meh-rû muğarrerdür
'Ahdî 268, Kâmûsu'l-A'âm c.5 s.3398, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.15, Hasan Çelebi 247, Beyânî 65

3231 Furûğî, Furûğî Çelebi, Kırımlı, Kethüdâ Kâlemi hulefâsından, Sulţan Mustafâ-yı şâliş devrinde vefât itdi
Râmiz 225, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.15

3232 Ferhâd, Ferhâd Paşa, Konya Vâlisi, vefâtı Cumâzi'l-evvel 1213 m.1798
Yeridir serseri gezsem ne yârim ne diyârim var
Ne göñlüm gibi derdim dökmeğe bir gamküsârım var

Reh-i gamda düşüb kaldım za'if-i bî-mecâl cânâ
Ne künc-i gamda hâlim yanmağa yâr-ı ğârım var

Bir kimse ki eyyâm-ı bahâra nigerândır
Bu bende gibi bülbül-i efgân-künândır

Bî-dîde ki nergis gibi göz dike bahâra
Şun'-ı Hâkka 'ibretle nazar-bâz-ı cihandır
Dîvânı, Hacı Mağmûd Efendi kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, Numara 3831
'', Üniversite Kütübhanesinde, Numara, 313
Soñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 392, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.18

3233 Ferîd, Mehmed Bahâeddîn Ferîd Efendi, Şeyhüslâm 'Aşır Efendiniñ oğlıdır,
Mekke Mollası, vefâtı h.1253 m.1837
Kûh-ı gurbetde olan dilde şetâret olmaz

Neş'e-i ' aşksız insanda leîâfet olmaz

Şerbet-i aşkile sîr-âb olagör dünyâda
Ki harâret bulunan dilde halâvet olmaz

Nâsı tefîîn idegör ehl-i basîretten iseñ
Halkı tahmîk gibi dünyâda hamâkat olmaz

Ey Ferîd hasret-i dildâr u hayâl-i yârân
Var iken çeşm ü dilimde o tarâvet olmaz
Kâmûsu'l-a' lâm c.5 s.2404, Faîin 329

3234 Ferîd, Enderunlu İbrâhim Ferid Efendi, Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyundan İsmâ' il Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Hara emîni, vefâtı h.1258 m.1842, vefâtı târihini ba' zı me' hazleriñ 1257 ve 1285 olarak göstermeleri toğrı değildir
Dü-çeşmim şeb-çerâğı bezm-i vuşlat yâ Rasûlellâh
Gelür vird-i ruhiñdan bû-yı vahdet yâ Rasûlellâh

Ferîdiñ râh-ı ' aşkıñda tutışmış nâlekârıñdur
Çeker derdinle her sû âh-ı firkat yâ Rasûlellâh

Müntehâb-ı rûyuña diğkatle çeşmim kan olur
Şâm-ı vaslîñ her sehergeh kûşe-i mihmân olur

Bir hümâ-pervâza düşdi hecr ile cism-i nizâr
Üstühân-ı mürğzârım hâşılı püryân olur

Tâb u sûz-ı hasret-i cânâna takat kalmadı
Şöyle kim hûn-âb-ı dîdem bir yem-i ' ummân olur

Ham-be-ham gîsûlarıñ dökmüş ' izâr-ı pâkine
Târ-ı her zülfî Ferîdâ kâbil-i çevgân olur
Kâmûsu'l-A' lâm c.5 s. 3405, Sicill-i ' Oşmânî c.4 s.18, Faîin 329, Akif 59, Es' ad 68, Tayyarzâde ' Ağa Târihi c.5 s.321

3235 Ferîd, Şeyh Ferîd Efendi, Yeñişehir Fenerde Dergâh-ı ' Atîk Şeyhi Mehmed Vehbî Efendiniñ oğlıdır, Mu' allim ve Üsküdar'da Hallâc Baba Tekyesi Şeyhi, h.1283 m.1866 târihinde Yeñişehir Fener'de doğdı vefâtı 1 Mayıs 1326 m.1908, mezkûr dergâhda mefdûndur
Tarîk-i rastı şor râh-ı ' aşkıñ muğtedâsından
Be-hestîde olan devr-i kebîriñ reh-nümâsından

Bileydi şûfiyân bu hilḳatîñ aṣl u fer‘ inden
Bilirdi penç-gâhı zât-ı Hakkıñ ıstıfâsından

Bulanlar şevḳ-ı dil sûz-ı dil-ârâdan bu keşrette
Rehâ buldı sipihriñ nâ-pesendide edâsından
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 397

3236 Ferîd, ‘ Ömer Ferîd Beg, Doktor Ahmed Muhtâr Paşanın oğludur, İstanbullu, Dârü’l-fünûn Müderrisi, h.1280 m.1863 târihinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 22 Mayıs 1364 m.1944

Ey mebd-i vücûdîñ ser-ḥadd-i intihâsı
Ey sâfilîne Hakk’ıñ dünyâda şoñ nidâsı

Ey çehre-i şu‘ ûnuñ çîn-i cebîn hazîni
Ey kâinât-ı hüznüñ sûzişli bir bükâsı

Bir mislini getirmiş olsaydı kilḳ-i kudret
Beytü’l-ḳasîd olurduñ manzûme-i cihânda

Mısrâ‘ ısıñ ki şun‘ uñ berceste tâ ezelden
Ferdiyyetiñle ḳaldıñ dîvân-ı kün fe-kânda
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 399

3237 Ferîd, Ferîd Efendi, İstanbullu, Şulṭân Muşṭafâ-yı Sâliş devri şâ‘ irlerinden
Râmiz 223, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.18

3238 Ferîd, Süleyman Ferîd Beg, Mehmed Tevfik Efendiniñ oğludur, İzmirli, Torbalı
Ḳâimmaḳâmı, h.1302 m.1884 târihinde İzmir’de doğdı

Seniñ hayâl-i ‘ azîziñle eylerim ihyâ
Leyâl-i ḥasret ü hicrânı ey melîde-i ruh
Seniñ hayâl-i ‘ azîziñ önünde mest-i bükâ
Bulur penâh-ı tesellîyi bu dil-i mecrûḥ
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 402

3239 Ferîd, Ferîd Efendi, İstanbullu
Râmiz 224

3240 Feridûn, Ahmed Feridûn Beg, Nişancı, Neşâât şâhibi, vefâtı h.990 m.1582
“Nişânıñ ḳaldı ziyâde Feridûn” mısra‘ı vefatına târiḥdir, Eyüp’de Türbe-i maḥşûşada medfûndur, vefâtı târiḥini Nev‘ îzâde ile Sicill ve Eslâf’ıñ 991 göstermeleri yañlıştır
Sulṭân Murâd-ı şâlişîñ cülûsına söylediği târiḥ
Bu bir ‘ âdil şehinşehdir ki tâ ḥaşr

Tefâhür idilür ‘ ahd-ile eyyâm

Kuşanub tîğ-ı zer geçdikde tahta
Sipâh-i genc bî-had katıldı en‘âm

‘Aţâ-bağş oldu ihsânına târîh
Cülûs-ı sâline şemşîr-i İslâm

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 336, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3406, Eslâf c.1 s.62, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.20, ‘Âşık Çelebi 267, Mecelle 338, Keşfü’z-zünûn Zeyli 522

3241 Feridûn, Şîr ‘Ali Çelebi, Bosnalı, Evkâf-ı Selâtîn kâtibi, vefâtı h.1069 m.1658 “
‘Adnî künâm eylesün Şîr ‘Ali yâ ilâh” mışra‘ı vefâtı târihtir

Zülf-i siyehiñ bād-ı şabâ eyledi dirhem

Âşüfte dimâğ itdi anı bûy-ı muhabbet

Dîvânı, Lala İsmâ‘il Efendi kısmında, Murad Molla Kütübhanesinde Numara 470

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.773, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.20, Şafâyî 392, Mecelle 338

3242 Ferîde, Ferîde Hanım, Baharzâde Hammâmî Mehmed Râşid Efendiniñ kızıdır, h.1253 m.1837 târihinde Kaşamonı’da doğdı, vefâtı 10 Cemaziyelevvel 1321 m.1903, Kaşamonı’da Ya‘kub Ağa Câmi‘i hâzîresinde medfündür, Soñ Aşır Türk Şâ‘irleriyle ‘Oşmanlı Müelliflerindeki beyt târihi vefât târihine uymadığı gibi vezni de yokdur
Fıkr idüp baht-ı siyâhım katı yandım bu gice
Cevr-i dildâr ile cânımdan uşandım bu gice

Şol kadar hecriñ ile aqdı gözümden hûn-âb
Başdan ayağa degin kana boyandım bu gice

Hûb içinde görüp ol mâhı olunca bîdâr
Şevk-i hüsni ile etrâfım arandım bu gice

Şad şeb ‘aşkı söyler perdeden tanbûrı söyletsen

İder meclisde gâfil sâğar-ı fağfûrı söyletsen

Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 403, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3406, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.377, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.19, Faţin 330

3243 Ferîdî, Mehmed Veliyyüddîn Efendi, Kağı, vefâtı h.1082 m.1671, vefâtı târihini Sicill’iñ 1092 göstermesi yañlıştır

Bir şûhıñ olub ‘ışkı yine sînede peydâ
Mâh-ı ufuk-ı çarh-ı muhabbet yenilendi
Divânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 2909

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.773, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.20, Şafâyî 392, Mecelle 338, Mucîb 31

3244 Ferîdî, Ferîdî Efendi, Haraçcızâde Hüsâm dinmekle meşhurdur, Üsküblü, Edirne darü’l-hadîsi mütevellisi, Sultân Selîm-i evvel devrinde vefât itdi, Edirne’de medfûndur

Bülbül bu deñlü nâle ider mi gül olmasa
Gül nâzı kime eyler idi bülbül olmasa

Mümkün degül Ferîdî ki maqbûl şâh ola
İrmez maqâm-ı devlete kûl muqabbel olmasa

Müntehâ kâmetiniñ her ki düşer sâyesine
İremez Sidrede Cibrîl anıñ pâyesine
Laîfî 264, Sehî 99, ‘Âşık Çelebi 270

3245 Ferîdî, Ferîdî Efendi, Kemalzâde
Zahm uralı sîneye hançer-i berrân-ı ‘aşk
Hep nemek sûdedir rîk-i beyâbân-ı ‘aşk

Anda süveydâ degül mühresidir koymadı
Gönlüme yakmışdı dâğ ateş-i pinhân-ı aşk

Gönül ‘aşkda gayrı istemez şevket kabûl itmez
Muhabbet bir güherdir hâşılı kısmet kabûl itmez
Kâfzâde 88

3246 Ferrî, Mehmed Ferrî Efendi, Tatar Pazarcıklı, h.1170 m.1756 târihinde doğdı, vefâtı h.1220 m.1805

İtsün ko hicriñ ile dil-i bî-nevâ nevâ
Oldı firâş-ı vuşlatına nâ-sezâ sezâ

Düşdüm bu bañr-i firqate kendi hevâm-ile
Çekdirme bâri bâr-ı gamı nâ-Hudâ Hudâ

Bed-mest olunca sâķî koma yâri çek çevir
Yûsufsa dañı dâmen-i dildârı çek çevir
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 2840

Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 406, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.18, Şefkat 125, Silahdarzâde 55, Keşfü’z-zünûn Zeyli 523

3247 Ferrî, Ferrî Efendi, Hoca Neş’et Efendi şâkirdlerinden

‘ Ârif Hikmet 52

3248 Fezâyî, Derviş Mehmed Fezâyî Efendi, Edirneli, İplikci, vefâtı h.1151 m.1738, Edirne’de medfûndur, ‘ Azizzâde Emînâ’nın “Fezâyî biñ yüz elli birde geçdi hılv-i zîbâya” mışra‘ ı vefatına târihtir

Dili Mecnûn-ı ser-gerdân iden deşt-i muhabbetdür
Ser-â-ser âteş-i ‘ ışk-ile sînem dâğ-ı miñnetdür

Sezâdur gülşen-i kûyında nergis dîdebân olsa
Eğerci mestdür ammâ ki bir ehl-i başîretdür

Kaşdın şehâ yeter bu dil-i nâ-tüvânıma
Bi’llâh dayandı tîg-i gâmin üstühânıma

‘ Azm eyledi Fezâyî reh-i yâre dün gece
Sâyem o mah-tâbı görüp düşdi yanıma
Sicill-i ‘ Osmâni c.4 s.20, Râmiz 223, Şafâyî 435, Sâlim 529, Mecelle 339

3249 Füzûnî, Enderunlu Muḥmed Füzûnî Efendi, Göynükli, Kâtib-i Yeşil Bayrak, vefâtı h.1068 m.1657

‘ Ârızuñ üzre olan hâl-i ‘ anber-bû mıdır
Ya ḥarîm-i Ka‘ be’de birkaç nefer hindû mıdır

Sûretâ gerçi dehendür anı ma‘ lûm eyledüm
Ma‘ nîde ammâ ki pür dürr-i ḥoḳḳa-i lû‘lû müdür
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.772, Sicill-i ‘ Osmâni c.4 s.21, Şafâyî 391, Mecelle 339

3250 Füsûnî, Füsûnî Çelebi, Şaruhanlı, Sulṭan Murâd-ı şâliş devrinde vefât itdi
Dilâ bulanma aḳub her yeñâye âb gibi
Yüzine urma şaḳın kimsenün şarâb gibi

Çanak çanak şu gibi içse kanıñı herkes
Cihân-ı fânîye göz dikme gel ḥâbâb gibi

Ḳalem gibi ne ki dirler ise levḫ-i ḥâtıra yaz
Kimesneye dime ḳalbündekin kitâb gibi

Bulmağa cân u dilüñ arayarak yirlerini
Geldi tîgüñ cigere çaldı yataḳ yirlerini

Şem‘ ü pervâne Füsûnî bu gice hatm oldı
Nûr u uçmag ide hazret-i Hakk yirlerini

Meyhâneye bir nice gün oldu gezerim yok
Almış beni şevk-ı mey-i la'liñ haberim yok
Kâmûsu'l-A'âm c.5 s.3411, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.21, Kâfzâde 88, Beyânî 65, 'Âşık
Çelebi 270, Hasan Çelebi 247, Rıyâzî 104

3251 Faşîh, Şeyh Aḥmed Faşîh Dede Efendi bin Meḥmed Efendi bin Aḥmed Efendi
bin Dûḡakînzâde Meḥmed Beg, İstanbullu, Mevlevî Şeyhi, vefâtı h.1111 m.1699,
Galaṭa Mevlevîhânesinde medfündür, Meḥmed Nigârî'nin "Cilvegâh ola Faşîh'e
gülşen-i dârü'n-na'im" ve Şâhingiray'ın "Göçdi bâkî mülkine Dervîş Faşîh-i Mevlevî"
ve Şehdî'nin "meskenin cennet-i 'adn ide Faşîh'ın Mevlâ" mısra'ları vefatına târiḥdir,
Sicill'in vefâtı târiḥini 1112 göstermesi yañlıştır

Sensiñ ol yektâ vücûd-ı bî-naẓîr ey nûr-ı Rab
Zâtın oldu on sekiz bin 'âlemi ḡalḡa sebeb

İki 'âlem güneşi burc-ı sa'âdetde iken
Vâlidîyyetine nice virmeye Mevlâ şerefi

Çeşm-i 'ibret-ile ey dil nazar it ḡavvâşa
Alıcak dürrini yabana atar mı şadefi

Gehî ḡilâf-ı rızâ ḡâh sâzkâre döner
Bu âsiyâb-ı felek şanma bir qarâra döner

Hâl-i dil-i suâle ne ḡâcet ki dem-be-dem
Söyler zebân-ı hâl ile her bir nigâhımız

Cây idinsem etmeñ istib'âd deyr-i miḡneti
'Âşıkım bir kâfir-i ḡüsne Muḡammed ümmeti

Geceler 'azm etdigim ol mâha sâyem ḡavfidir
Bir tarîḡ ile ḡabûl etmez maḡabbet şirketi

Mecrûḡ-ı tîḡ-i cevri firâvânın senin
Merhem-gedâ-yı kûçe-i iḡsânın senin

Geh mest-i câm-ı bâde-i la'l-i lebin gehî
Maḡmûr-ı çeşm ü gamze-i fettânın senin

Râh-ı derinde böyle ḡubâr olmama sebeb
Müşṭâḡ-ı bûs-ı ḡûşe-i dâmânın senin

İtmem ümmîd nûkhet-i vaşlûñ Faşîh-veş
Bûy-âşinâ-yı miñnet-i hicrânıñım seniñ

Dîvânı, Selim Ağa Kütübhanesinde,	Numara 929
‘, Ali Emîrî Efendi Kısımında, Millet Kütübhanesinde,	‘, 327
‘, ‘, ‘,	‘, 328
‘, ‘, ‘,	‘, 330
‘, Yahya Tevfik Efendi Kısımında, Rağıb Paşa Kütübhanesinde,	‘, 302
‘, Es‘ad Efendi Kısımında, Süleymâniye Kütübhanesinde,	‘, 2682
‘, Hüsrev Paşa Kütübhanesinde	‘, 554
‘, Fâzıl Ahmed Paşa kısmında, Köprülü Kütübhanesinde,	‘, 274
‘, Lala İsmâ‘il Efendi kısmında, Murad Mellâ Kütübhanesinde,	‘, 471
‘, Üniversite Kütübhanesinde	‘, 469
‘, ‘, ‘,	‘, 492
‘, ‘, ‘,	‘, 1776
‘, ‘, ‘,	‘, 2919
‘, ‘, ‘,	‘, 3613
‘, ‘, ‘,	‘, 5537
‘, ‘, ‘,	‘, 5561
‘, ‘, ‘,	‘, 5731

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.328, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.366, Şafâyî 409, Belig 71, Sâlim 530, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.21, Tuñfe-i Haññâñın 644, Esrâr Dede 249 Sema‘ hâne-i Edeb 193, Mecelle 339, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 110, Keşfü’z-zünûn Zeyli 522

3252 Faşîhî, ‘Uşşâkîzâde Mehmed Faşîhî Efendi bin Şeyh Husâmeddîn Uşşâkî Efendi, Kudüs Kağısı, vefâtı Cemaziyelevvel 1065 m.1654

Añlanur sûz-ı dili dûd-ı kebûd-ı âhdan
Âteş-i ‘ışkuñ dil-i ‘âşıkda kârı bellidür

Bağr-i hicr-i yârda keştî-nişîn-i miñnetüñ
Zulmet-i ebr-i siyehden rûzigârı bellidür

Olmaz dil-i za‘îf saña zerre deñlü yâr
Ey rûzigâr hâñırına konmasun ğubâr

Berk-i hazân gibi nola dil olsa hâk-sâr
Bir nañl-i tâzeden beni ayırdı rûzigâr

Bâd-ı şabâdan umma göñül bûy-ı kâkülün
Kim lañf gördi señ göresiñ rûzgârdan

Yine tâb-ı câm-ı meyden ruñı gül gül oldu yârin

Hele böyle âb u tâbın daği görmek bahârîñ
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.272, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.339 ve c.4 s.167, Şafâyî 390, Belîğ
70, ‘Âşım 25, Mecelle 339

3253 Faşîhî, Mehmed Faşîhî Efendi, Dîvân-ı Hümâyûn Kâtibi, vefâtı h.1105 m.1693
Vücûduñ dürr-i nâ-yâb-ı şafâdır yâ Resûla’llâh
Anıñcün nâm-ı pâkiñ Muştafâ’dır yâ Resûla’llâh

Cebîn-i tâb-nâkiñ reşk-bağş-ı mihr ü mâh eyler
Cemâliñ pertev-i nûr-ı Hudâ’dır yâ Resûla’llâh
Sâlim 543

3254 Faşîhî, Muştafa Faşîhî Efendi, Niğbolılı, Defter-i Hâkânî Emîni, vefâtı Rebî‘u’l-
evvel 1106 m.1694, Beşiktaş’da Yahyâ Efendi Türbesi civârında medfûndur
Şahbâ-yı nâz kim ola peymâne-âşinâ
Olur mey-i niyâz ile mestâne âşinâ

Bir tâb var ki söndüremez bir şerâresin
Deryâlar olsa bu dil-i sûzâne âşinâ

Biz çâk çâk sîne-i firâkız Faşîhâ
Gîsû-yı yâr ile olalı şâne âşinâ

Bûy-ı zülfüñ kim ki buldum dirse müşk-i nâbda
Hep haţâdır sözleri nezd-i ulu’l-elbâbda
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.195, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.21, Sâlim 542, Şafâyî 407, Belîğ 71,
Mecelle 339

3255 Faşîhî, Hasan Faşîhî Efendi, Müderris, vefâtı 1152 m.1743, Tösyalı
Dîvânı, Bâyezîd ‘Umûmî Kütübhanede Numara, 5754
Râmiz 223, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.21, Vefeyât-ı Ayvansâyî 170

3256 Faşîhî, Aḥmed Faşîhî Efendi, Ramazan nâmında biriniñ oğlıdır, İstanbullu,
şıştârî, Sulţan Aḥmed-ı şâliş devri şoñunda vefât itdi
Beni tîğî gibi bend-i miyânı itdi cânânım
Belî yanındayım amma ki kıl üstündedir cânım

Bu şeb diğkatle seyrümde baḳam didüm ruḥ-ı yâre
Biribirine girdi neyleyüm çeşmümle müjgânım

Ḥalâş-ı dest-i cevri yâre her dem bulmağa çâre
Gelür bir yere tedbîre giryânım dâmânım

Meyl edip kıble-nümâ gibi bir az sağa sola
‘Âkıbet kûyuña togruldı gönül geldi yola

Şîşe-i dîde-i pür-âba eger almaz isem
O şehûn belki hayâl-i gül-i ruhsârı sola

Mîve-i vaşluñı ey naḥl-i riyâz-ı ‘işve
Ḥâm iken mevsim-i ḥüsnüñde yemiş var mı ola
Sâlim 543, Şafâyî 437, Mecelle 339

3257 Fazlî, Ebu’l-fazl Meḥmed Efendi bin Şeyh Molla İdrîs Bitlîsî bin Ḥüsâmeddîn Efendi, Şıkk-ı evvel defterdârı, vefâtı h.971 m.1563, Müveerih ‘Âlî’niñ “Fazlî öldi” cümlesi vefatına târiḥdir, kendüsiniñ binâ itdiği Tophâne’de Defterdâr Câmi’inde medfûn oldığı Hadîkatü’l-cevâmi’ ile Tuḥfe-i Ḥaṭṭâtîn’de yazılı ise de Şakâyık-ı zeyli ‘Atâyî, ‘Âşık Çelebi, Kâmûsu’l-a’lâm, Hasan Çelebi, türbesini yaptırdıktan sonra gördüğü rû’yâ üzerine Hicaz’a giderken 982 târiḥinde Şam’da vefât itdiğini yazıyorlar Gerçi ‘uşşâkıñ olur derd-i nihân eğlencesi
Oldı şeydâ gönümün âh u figân eğlencesi

Gitmesün ‘unnâb-ı la’liñ fikri bir dem dîdeden
Kim o sevdâdır bu çeşm-i ḥûn-efşân eğlencesi

Zıkr-i yâkût lebiñ sermâye-i tefrîḥ-i dil
Yâd-ı la’l-i ruḥ-ı baḥşın ḥasta cân eğlencesi

Âsmânî libâs ile ol mâh
Gün gibi oldı ‘âleme meşhûr
Çâk idüp ceyb-i vaşlı dest-i seḥer
Beni ol mehden eyledi mehcûr

Şakâyık-ı Nev’îzâde 188, Sicill-i ‘Osmânî c.1 s.171, ‘Osmanlı Müellifleri c.3 s.8, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâtîn 110, Hadîkatü’l-Cevâmi’ c.1 s.262, c.2 s.65, Sehî 33, Hasan Çelebi 248, ‘Âşık Çelebi 670, Kâmûsu’l-A’lâm c.5 s.3415, ‘Âhdî 29, Beyânî 65, Mecelle 340

3258 Fazlî, Atbazarî Şeyh Seyyid ‘Oşman Efendi, Seyyid Fethullah Efendiniñ oğlıdır, Şumnılı, Atbazarî Efendi dinmekle meşhurdur, Sulṭan Selim Câmi’i Cum’a Vâ’ızı, vefâtı Zilhicce 1102 m.1690, Mağosa’da medfûndur
Nice bir fırkatle yansun cân ü dil
Merḥamet kıl merḥamet kıl yâ Raḥîm

Kevşer-i vaslîñla ḳansun cân ü dil
Merḥamet kıl merḥamet kıl yâ Raḥîm

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.147, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.15, Sâlim 544, Mecelle 340, Şafâyî 407, Sicill-i ‘ Oşmânî c.3 s.421, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 52

3259 Fazlî, Naşûhîzâde Seyyid Şeyh Mehmed Fazlullah Efendi, ‘ Alaeddîn Efendiniñ oğlıdır, Üsküdar’da Naşûhî Tekyesi Şeyhi, vefâtı 7 Zilkade 1218 m.1803, Naşûhî Tekyesinde medfûndur
İntâc-ı muşavver degül eşkâl-i emelde
Bî-kâide da‘ vâ-yı hüner cümle şûrede

Maşlûb-ı fûşûlunda bu devriñ hele râşt
Yok cins-i şafâ añladığım nev‘ -i beşerde
Silahdarzâde 54, ‘ Ârif Hikmet 53

3260 Fazlî, Mehmed Fazlî Efendi, Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyundan Süleyman Şukkerî Efendiniñ oğlıdır, Ruscuklı, Posta ve Telğraf idâre Meclisi a‘ zâlarından, Zilhicce 1256 m.1840 târihinde Ruscuk’da doğdı, vefâtı takrîben h.1327 m.1809
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 376

3261 Fazlî, Fuzûlîzâde Fazlî Çelebi, Bağdadlı Fuzûlî’niñ oğlıdır
Künc-i ferâgatümdür meyhâneler bucağı
Başum kesilse kesmen ol genceden ayağı
‘ Ahdî 270

3262 Fazlî, Enderunlu Fazlî Beg, Kânûnî Sultan Süleyman’ıñ oğlu Şehzâde Mehmed’iñ nedimi, Kânûnî devri şâ‘ irlerinden
Şehzâde Mehmed Hakkındaki Merşiyesinden
Oldı menşûr-ı dehre çün ‘ unvân
Âyet gelmiş ‘ aleyhâ fân

Yazmadı levh ‘ ömre hatt-ı beķâ
Kalem-i kef ü nûnla Yezdân

Dehr-i baħr-i fenâda bir puldur
Cümle halk andan oliser güzerân

Ne gedâ vü ne şâh ü mîr kalur
Birdürür ‘ âkıbet kamuya cihân

Kanı ol burc-ı salţanat mâhı
Â‘ ni şâh-ı cihân Meħemmed Hân

Oldı mânend-i çeşme-i ħurşîd

Hân içinde nihân o çeşm-i cân

Taht iken eyleyüb yerin tahta
Vardı tahtü'l-türâbı itdi mekân

Ol hümâ uçdı âşiyânından
Eyleyüb terk-i âşiyân-ı cihân
Tayyarzâde ‘ Aâtâ Târihi c.4 s.125

3263 Fazlî, Fazlullâh Fazlî Çelebi, Leng Fazlî dinmekle meşhurdur, Edirneli, Kanûnî devrinde

Hattıñ irişdi virdi âşûba ol cemâli
Gûyâ diyâr-ı Rumı tutdı çıkub celâlî
‘ Âşık Çelebi 273, ‘ Alî Târihi 207, Enîsü’l-Müsâmirîn 80

3264 Fuzûlî, Mehmed Fuzûlî Efendi, Hille müftisi Süleyman Efendiniñ oğlıdır, Kerbelâlî, vefâtı h.963 m.1555, Kerbelâ’da medfundur, “geçdi Fuzûlî” terkibi vefâtı târihidir, Ba‘ zı me’ hazlerde vefâtı târihi ihtilaflı ise de toğrısı 963’dür, Sicill’in babası ismini Maḥmûd diye kayd itmesi yañlıştır
Kerem kıl kesme sâkî iltifâtıñ bî-nevâlardan
Elünden geldügi hayrı dirîğ itme gedâlardan

Şabâ kûyında dildârıñ ne dir üftâdeler ḥâli
Bizim ilden gelürsün bir ḥaber vir âşinâlardan

Her gören ‘ ayb itdi âb-ı dîde-i giryânımı
Eyledim taḥkîk görmüş kimse yok cânânımı
Dîvânı, Lala İsmâ‘ il Efendi Kısmında, Murad Molla Kütübḥânesinde, Numara 472
‘, ‘ Ali Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübḥânesinde, ‘, 338
‘, ‘, ‘, ‘, 339
‘, ‘, ‘, ‘, 341
‘, ‘, ‘, ‘, 342
‘, ‘, ‘, ‘, 343
‘, ‘, ‘, ‘, 344
‘, ‘, ‘, ‘, 345
‘, ...Efendi Kısmında, ‘, 1660
‘, Reşid Efendi Kısmında, ‘, 774/2
‘, Pertev Paşa Kısmında, ‘, 414
‘, Fâtih Kütübḥânesinde, ‘, 4851
‘, ‘, ‘, 4852/1
‘, Mihri Şâh Sulṭan Kısmında, Hüsrev Paşa Kütübḥânesinde, ‘, 364
‘, Ayaşofya Kütübḥânesinde, ‘, 3944

‘‘,	Dökümlü Baba Kısmında, Murad Molla Kütübhanesinde,	‘‘, 420
‘‘,	Es‘ad Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde,	‘‘, 2681
‘‘,	Bâyezîd ‘Umûmî Kütübhanede,	‘‘, 5762
‘‘,	Revan Kütübhanesinde, Topkapu Sarayında,	‘‘, 784
‘‘,	Üniversite Kütübhanesinde,	‘‘, 592
‘‘,	‘‘,	‘‘, 813
‘‘,	‘‘,	‘‘, 1532
‘‘,	‘‘,	‘‘, 2850
‘‘,	‘‘,	‘‘, 2851
‘‘,	‘‘,	‘‘, 2859
‘‘,	‘‘,	‘‘, 3599
‘‘,	‘‘,	‘‘, 5466
‘‘,	‘‘,	‘‘, 5719

Hasan Çelebi 250, ‘Âşık Çelebi 275, Kâfzâde 88, Rıyâzî 105, ‘Âlî Târihi 207, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.24, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.321, Lügat-i Târihiye ve Coğrafiye c. 5 s.205, Keşfü’z-zünûn Eski tab‘ı c.1 s.518, ve yeni tab‘ı c.1 s.805, Beyânî 66, Kamûsu’l-A‘lâm c.5 s.3416, Mecelle 340, ‘Ahdî 260, Laîfî 265

3265 Fuzûlî, Ahmed Fuzûlî Efendi, Çermikli, Haricî Kâlemi Kâtiblerinden, h.1068 m.1657 târihinde hayatda idi
Yümnî 20

3266 Fazîl, Cemâlizâde Fazîl Çelebi, Zenbilli ‘Ali Efendiniñ oğlıdır, h.920 m.1514 târihinde doğdı, vefâtı 3 Muharrem 1583, Zeyrek’de pederi yanında medfûndur
Sicill c.4 s.24

3267 Fıtnat, Fıtnat Zübeyde Hanım, Şeyhulislam Ebû İshak İsmâ‘il Efendizâde Şeyhulislam Mehmed Es‘ad Efendiniñ kızıdır, vefâtı h.1194 m.1780, Eyüp’de medfûndur, Sicill’in Sa‘îd Efendiniñ kızı dimesi yañlıştır
Olmada diller rûbûde gamze-i câdûsuna
Deşt-i hüsnün şayd olurlar şîrler âhûsuna

Reng ü bûda zülf-i cânâna müşâbih olmasa
Kim bakar gülzâr-ı dehrîñ sünbül ü şebbûsuna

Çile-i sahtın çeker her dem kemân ebrûlarıñ
Âferîn erbâb-ı ‘aşkıñ kuvvet-i bâzûsuna

Cismi hâk it ol sehi-kaddiñ yolunda Fıtnatâ
Nâil olmağsa murâdıñ devlet-i pâ pusuna

Dîvânı, Hüsrev Paşa Kütübhanesinde, Numara, 556
‘‘, ‘Ali Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, ‘‘, 348

‘‘	‘ Atıf Efendi Kütübhanesinde,	‘‘, 2097
‘‘	Bâyezîd ‘ Umûmî Kütübhanê,	‘‘, 5633/2
‘‘	Yümnî Tevfîk Efendi Kısmında, Râgıb Paşa Kütübhanesinde,	‘‘, 303/3
‘‘	Selim Ağa Kütübhanesinde,	‘‘, 917
‘‘	Hazîne Kütübhanesinde, Topkapı Sarayında,	‘‘, 1044
‘‘	Es‘ad Efendi Kısmında, Süleymânîye Kütübhanesinde	‘‘, 2678
‘‘	‘‘, ‘‘,	‘‘, 2691
‘‘	Üniversite Kütübhanesinde	‘‘, 139
‘‘	‘‘,	‘‘, 214
‘‘	‘‘,	‘‘, 596
‘‘	‘‘,	‘‘, 1245
‘‘	‘‘,	‘‘, 1777
‘‘	‘‘,	‘‘, 2846
‘‘	‘‘,	‘‘, 2926
‘‘	‘‘,	‘‘, 5453
‘‘	‘‘,	‘‘, 5483
‘‘	‘‘,	‘‘, 5495
‘‘	‘‘,	‘‘, 5497

‘Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3416, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.25, Fa‘tın 330, Mecelle 340, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.368, Luğat-ı Târihiye ve Coğrafiye c.5 s.206, Keşfü’z-zünûn Zeyli 522

3268 Fıtnat, Fıtnat Hanım, Hazînedarzâde Trabzon Vâlisi ‘Âbdullah Paşanın kızıdır, Trabzonlu, 67 Şevval 1258 m.1842 târihinde Trabzon’da doğdı, vefâtı h.1367 m.1909, Edirne Kapısı hâricinde medfûndur, ‘Osmanlı Müellifleri pederiniñ ismini Hazînedarzâde ‘Osmân Paşa Kethüdâsı Ahmed Paşa olarak kayd itmişdür ki toğrı degüldür

Her yerde seniñ sâye-şifat hemdemiñ olsam

‘Kalb eyleseler saña beni müdgamıñ olsam

Bilsem kimedir meyl-i nihânî-i derûnıñ

Girsem yüregiñ içine hep mahremiñ olsam

‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.376, Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 467

3269 Fa‘tın, Fa‘tın Dâvud Efendi, Dramalı Hacı Hâlid Beg’iñ oğlıdır, Dramalı, Dîvan-ı Hümayûn Kâlemi hulefâsından, h.1229 m.1813 târihinde Drama’da doğdı, vefâtı 8 Safer 1283 m.1866, Gökşu Kabristânında medfûndur, Şâirler haqqında bir tezkiresi vardır

Bir qarâr üzre degildir dâimâ ashâb-ı feyzî

Neşve kim şahbâda ki mevcûd ki nâ-bûd olur

‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.373, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.25, ‘Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.s.3417c.5 s.3417, Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 367, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 522

3270 Figânî veyâ Huseynî, Ramazan Çelebi, Trabzonlu, Mukâta‘ât Kâtibi, vefâtı h.938 m.1531, Kânûnî Sultan Süleyman devri Şadra‘zamlarından maqtûl İbrâhim Paşa emriyle i‘dâm edilmiştir

Zülfi kemendin aldı ele cellâd ğamzesi
Beñzer Figânî zulm-ile ber-dâr ider seni

Virdüm dehân-ı dil-bere dil ğâ‘ibâne ben
Miqdâr-ı zerre görmedin andan nişâne ben

Şemîm-i kâkülûn almış nesîm-i gülşende
Dimiş ki sünbülesinde emânet olsun bû

Bu hâristân-ı ‘âlemde açılmazsa gül-i maşûd
Ne ğam ey bülbül-i cân çünkü gülzâr-ı ‘adem mevcûd

Kanını dökmege halkuñ ki müjeng âl eyler
Baña geldükce toķınmaz geçer ihmâl eyler

Bu dûd-ı âhı zeyn eyledim şerâre ile
‘Arvas-ı dehre takınmağa zernişân-ı sünbül

Öldürürse ger beni ol Yûsuf-ı gül pîrehen
Lâle-veş şarsuñ baña derd ehli bir kanlı kefen

Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde,

Numara 1532

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.25, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3417, Hasan Çelebi 252, Beyânî 67, Keşfü’z-zünûn eski tab‘ı c.1 s.518, ve yeni tab‘ı c.1 s.805, ‘Ahdî 214, Sehî 126, Laîfî 267, ‘Aşık Çelebi 276, Rıyâzî 106, ‘Âlî Târîhi 208, Kâfzâde 91, Keşfü’z-zünûn Zeyli 522

3271 Figânî, Figânî-i Kadîm, Karamanlı, Sultan Bâyezîd-i şânîniñ oğlu Şehzâde ‘Abdullah’ın dîvan kâtibi, İskendernâme nâzımı

Yaşum merdümelerin çeşmüm tutardı bunca ‘izzetle
Yoluñda sâ‘il olmışdur yürür şimdi mezelletle

Bu meşel meşhûrdur anlarda manşıb-ı destmâl
Birini eyle ‘mâyet gözlerim yaşın sileyim

Degül ‘aynimde biñ kez ursa düşmen
Zarar yok mâha kelbün ‘av‘avından

Göze göstermese hırşîdi huffâş
Kim olmaz zerre mihriñ pertevinden

Hasan Çelebi 252, Kâmûsu'l-A'lâm c.5 s.3417, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.25, Beyânî 17, Latîfî 266

3272 Figânî, Figânî Çelebi, Diyarbakırlı, Pabuçcılar Şeyhi, Diyarbakır'deki Câmi'-i Kebîr müezzini, vefâtı h.1255 m.1839
Faḥr eyle ey şem' ki her gice yanarsın
Bu 'ışk eṣeri sende mi vâ'r sâde şanarsıñ

Bir dem bu derûnumda yanan âteşi görsen
Pervâne gibi şevkıma sen cânıñ atarsıñ
Tezkire-i Âmid 82

3273 Fıkrî, Şeyh Aḥmed Fıkrî Efendi, Kilisli, Haleb Mevlevîhânesi Şeyhi, vefâtı h.950 m.1543, Haleb'de medfûndur
Minnet Hudâ'ya ey dil dûna minnetim yok
Üstüme dönmez ise gerdûna minnetim yok

Oldım fenâ mücerred dervîş-i bî-nevâyım
Kısmet olan gelir hiç ḥûâna minnetim yok

Tecrîd-i felekde oldum Mesîḥ-i şânî
Malıyla reye geṣün Kârûna minnetim yok

'Aşk ile bulmuşım ben ey Fıkrî ol nigârı
İsm ü du'â vü siḥr ü efsûna minnetim yok
Esrar Dede 248, Sema'ḥâne-i Edeb 192

3274 Fıkrî, Şeyh 'Ali Fıkrî Efendi, 'Ali Ağazâde Meḥmed Emin Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, 'Arabkirli Ca'fer Paşa aḥfâdındandır, h.1270 m.1853 târihinde Üsküdar'da doğdı, vefâtı 19 Recep 1347 m.1928
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 361

3275 Fıkrî, Meḥmed Fıkrî Efendi, Kırmılı Seyyid Hâmid Efendiniñ oğlıdır, h.1133 m.1720 târihinde hayatda idi
Mecelle 340

3276 Fakḥî, Sinekzâde Seyyid İbrâhim Efendi, Seyyid Aḥmed Efendiniñ oğlıdır, Bursalı, Lefke Kadısı, vefâtı h.1103 m.1691, Bursa'da Deveciler Kâbristanında medfûndur
Güldeste 444

3277 Fakîr, Şemseddîn 'Abbas Efendi, Dehlili,

‘ Ârif Hikmet 52

3278 Faķîrî, Faķîrî Çelebi, Rumelili, Sulţan Selîm-I Evvel devrinde vefât itdi
Hasta dilim belâ-keşüm âh nidem nidem nidem
Yakdı beni belâ vü gam âh nidem nidem nidem
Laţîfî 268

3279 Faķîrî, Faķîrî Çelebi, Tetuvalı, Kânûnî Sulţan Süleyman devrinde vefât itdi,
Rıyâzî Sulţan Selîm-i evvel devrinde vefât itdigini yazıyor
Nedür şâ‘ irlerüñ bildiñ mi hâlin
Ögüp her dil-berüñ zülfi vü hâlin

Kimin dâm eyleyüp kimini dâne
Dolaşur geh dehâna geh miyâna

İderler yok yire dürli maķâlât
Netice çıkmaz illâ ki hayâlât

Yok zeri deyu baña ʔa‘ n itme ey simîn-beden
Utanırsın göricek ben âşık-ı şeydâ yüzün
Kâmûsu‘l-A‘ lâm c.5 s.3417, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.25, Hasan Çelebi 254, Beyânî 68,
‘ Âşık Çelebi 279, Rıyâzî 107

3280 Faķîrî, Şeyh Mehmed Faķîrî Efendi, İstanbullu, h.1049 m.1639 târihinde hayatda
idi
Mucib 33

3281 Faķîhî, Faķîhî Çelebi, İranlı, Fâtih Sulţan Maķmûd-ı şâni devri şâ‘ irlerinden
Dîvânı, Hacı Maķmud Efendi Kısımında,Süleymâniye Kütübhanesinde, Numara 3296
Dîvânı Muķaddimesi, Mecma‘u‘l-Efsaķa c.1 s.381

3282 Fikârî, Fikârî Seyyid Mehdî Efendi, Şirazlı, Müderris, vefâtı h.958 m.1551,
Sicill-iñ vefâtı târihini 957 ve maķlaş Efkârî olarak göstermesi yañlıştır
Şaķâyık-ı Mecdî 511, Tuħfe-I Hattâtîñ 564, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s. 527

3283 Fikret, Tevfik Fikret Beg bin Hüseyin Efendi bin Çerkeşli Aķmed Aķa,
İstanbul, 28 Şaban 1284 m.1867 târihinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 7 Şevval 1333
m.1914, Eyüp’de medfûndur
Lerziş-nümûn olur görürüm şu‘ le-i beķâ
Bir künc-i muzliminde şîhâb-ı hayâtımñ

‘ Acz-i reh güzârımı göstermeden baña

Âvâre ittima‘ şihâb-ı hayâtımın

Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 1920, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.380

3284 Fikrî, Mâşîzâde Dervîş Mehmed Fikrî Çelebi, Amasya müftisi Mâşî Aḥmed Şemseddîn Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Dervîş Çelebi diñmekle meşhurdır, Noraḳub ḳaḳısı, vefâtı taḳrîben h.982 m.1574, Norakub’da medfûndur, Sicill-i ‘Oşmânî vefâtı târiḳhini 992 olarak ḳayd itmişdir

Şeb-i ğamda ḳara ḥâlîñ ğamıyla dilde dâğım var

Şeh-i ‘aşḳım ḥazînem içre cevher şeb-çerâğım var

Kef-i pâ-yı seg-i yâre şu deñlü gözlerüm sürdüm

Kabarmış göz göz olmuş ol kef-i pâ soñradan gördüm

Ey gönül itme telezzüz lezzet-i dünyâ ile

N’eyledi Ferhâda gör şol pîrezen ḥelvâ ile

‘Aynhâ kirpik elif üstinde medd ebrûdur

Âḥ ezelden ser-i sevdâzedeme yazudur

Şeh seḫer geyüb eĝnine ḫil‘ at-ı zerrîn

Öñine çekdi güneş naḳra ḫanıñ zerrîn

Geçdiler ben bendesin yâre münâfıḳlar meded

Yandım odlara münâfıḳlardan ‘âşıḳlar meded

‘Ahdî 262, Sicill-i ‘Oşmânî c.2 s.329, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.363, Beyânî 68, Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3418, Laṭîfî 269, Ḳâfzâde 91, ‘Âşıḳ Çelebi 279, Sehî 125, Ḥasan Çelebi 254, Rıyâzî 107, ‘Âlî Târiḫî 209, Mecelle 341 ve 380

3285 Fikrî, Dervîş Fikrî, Bursalı, Takyedûz, vefâtı h.992 m.1584, Bursalı Cinânî’niñ “Fikrî be-reft” terkîbi vefâtı târiḫidir

Yâredür şanma görinen ârız-ı dil-dârda

Bir elifdür gûyîyâ zâhir olur ruḫsârda

Gümüş bileklerin ‘uryân idüp ol gözlerim nûrı

Ele altun ayaĝ alub uyardı şem‘-i kâfûrı

Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3418, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.362, Ḥasan Çelebi 254, Ḳâfzâde 91, Beyânî 68, Rıyâzî 107, Güldeste 498, Mecelle 341

3286 Fikrî, Bülbülzâde ‘İzzeddin Çelebi bin Bülbülzâde ‘Abdullah Efendi bin Ḳâsım oĝlı, Filibe Ḳaḳısı, vefâtı h.1030 m.1620, Filibe’de medfûndur

Eger selâmını benden keserse zülf-i nigâr

Gelürdi bâd-ı şabâ ile merḫabâ-yı ümmîd

Eger esâsını ‘ömrîñ yıķarsa devr-i felek
Kazâ-yı dilde harâb olmaya binâ-yı ümmîd
Mucîb 31, Seyyid Rızâ 81, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.366

3287 Fikrî, Bülbülzâde ‘Abdullah Efendi, Lâgarî Tekyesinde medfûndur, “Okuyalım
rûh-ı bülbülzâde için fâtiha” mışra‘ı vefatına târihtir
Şeyhî c.1 s.126, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.366

3288 Fikrî, Aḥmed Çelebi, Aḳsaraylı, vefâtı h.1063 m.1652, İstanbul’da medfûndur,
vefâtı târihini Sicill’iñ 1062 göstermesi yañlıştır
Nice cân virmeyeyin kim görenin cânı sever
Ḥaḳ bu kim cânâ yakın dürr-i leb-i dilber
Şaḳâyık-ı Şeyhî c.1 s.774, Şafâyî 390, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.25, Güftî 88

3289 Fikrî, Meḥmed Fikrî Efendi, Müderris, vefâtı h.1224 m.1809
Şadr-ı fetvâya yine Es‘ad Efendizâde
Bârekallah hûner ü izzet-ile başıḳ kâdem
Faṭin 331

3290 Fikrî, Tavîl Sinanzâde Fikrî Beg, Bağdadlı, Sancaḳ Beglerinden
Didüm señ mû-miyânı der-kenâr itsem n’ola bir kez
Gûlup nâz ile ol gûl-ruḥ didi Fikrî ḥayâlûndür

Vaşluñda dil ziyâde ider ıztırâbını
Yâd eyler ol meger şeb-i hicrûñ ‘azâbını

Kimûñ helâkisiñ diyü nâgâh şorsa yâr
Gel söyle Fikrî nice virürsûñ cevâbını

Ol tıfl almadın ele ‘ıṣkuñ kitâbını
Ezberlemiş dil almaḳ için ‘iṣve bâbını

Alduñ elile vârumı n’itdûñ disem o mâh
İnkâr idüp virür baña barmaḳ hesâbını
Ahdî 76

3291 Fenâ, Mirza Abdurrasûl Efendi, İranlı
Es‘ad 48

3292 Fenâyî, Fenâyî Dede, Mevlevî, vefâtı h.925 m.1519, Lazḳiye Mevlevîḥânesinde
medfûndur
Rızḳdan artığını yetmezse olma ṭami‘

Hakka tevekkül idüp ol virdigine kâni‘

Kim gönli ka‘ besinde bula şafâ-yı mürüvvet
Nûr-ı hüviyet anda gün gibi ola lâmi‘

Efsâne dinlemekden hengâmede Fenâyî
Mescidde yegdir olmak vâ‘ ız sözini sâmi‘
Esrar Dede 247, Semâ‘ hâne-i Edeb 191

3293 Fenâyî veyâ Cennet, Şeyh Mehmed Cennet Efendi, Tophâneli kâtib İshak Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Hüdâyî Tekyesi Şeyhi, vefâtı 23 Cumâzi’l-evvel 1075 m.1664, Hüdâyî Tekyesi Kapısı karşısındaki türbede medfûndur, Üsküdarlı Nâlî Mehmed Efendiniñ “ehl-i cennet aldı bûyın Cennet’in” mısra‘ı vefâtına târihtir, Şafâyî’niñ ismini Maħmûd ve Sicill’in maħlaşını Fennî olarak kayd itmeleri yañlıştır Yâ ilâhî âsitânıñ hastaya dârü’s-şifâ
Şerbet-i vaşlıñ içenler buldı her derde deva

Baħr-i rahmet katresi yanında cümle yoğ olur
Her ne deñlü çoğ olursa bizde cürm-ile hata

Zerre görünmez Fenâyî iş bu ‘ âlem ‘ ârife
Bir demine vuşlatıñ iki cihân olmaz bahâ
Dîvânı, Hacı Mehmed Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, Numara 3822/2
Dîvânı, Hüdâyî Efendi Kısmında, Selim Ağa, Numara 1406
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.630, ‘ Osmanlı Müellifleri c.1 s.54, Sicill-i ‘ Osmânî c.2 s.88, Mecelle 174, 342, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 41, Şafâî 104

3294 Fenâyî veyâ La‘ lî, Şeyh Mehmed La‘ lî Efendi, Kaştamonılı, Edirne’de Gülşenî Tekyesi Şeyhi, Haţţat, vefâtı Zilhicce 1112 m.1700, Mezkûr dergâhda medfûndur, Kâmî Mehmed Efendiniñ “nihâl-i Gülşenîden kopdı hayfâ bir gül-i La‘ lî” ta‘ miyeli mısra‘ı vefâtına târihtir, bir gül terkîb-i i‘ dâdisi târihiñ ta‘ miyesi olup ebced hesâbıyla muķâbili olan 51 ‘ adedi mısra‘ıñ mecmû‘ ‘ adedinden çıkarılacaktır

Ey Fenâyî gel fenâ baħrinde mişl-i şadef
Açma ağzıñ tâ kemâliñ bula der mihr-i ‘ aref

Her ne gelse düşden hoş gör bulasıñ tâ şeref
Bâğ-ı vahdet bülbüli seçmez gülini hârdan

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 358
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.290, ‘ Osmanlı Müellifleri c.1 s.158, Mecelle 342, 377, Tuħfe-i Haţţatın 481, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 51

3295 Fenâyî, Oṭabaşı Şeyh Meḥmed Muṣṭafâ Efendi, Şumnılı, Yigirminci Yeñiçeri Bölīgi Oṭabaşı, vefâtı h.1115 m.1703, Orta Câmî‘inde Cum‘a Şeyhi, Üsküdar’daki câmi‘inde medfûndur

Vücûduñ pertev-i nûr-ı Hudâdır yâ Resûlellâh
Cihân şems-i cemâliñden ziyâdır yâ Resûlellâh

Fenâyî mücrime hiç çâre olmaz senden olmazsa
Ma‘âsîde ki zîrâ muntelhâdır yâ Resûlellâh

Ey cemâliñ pertevin ‘âlemde peydâ eyleyen
Yine ol âyîneden ḥüsniñ temâşâ eyleyen

Ey Fenâyî cân bahâdır çün metâ‘-ı vaşlına
Müşterîdir naḳd-ı cânını muhibbâ eyleyen
Şaḳâyık-ı Şeyhî c.2 s.498, Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.413, Safâyî 421, Mecelle 343, Mecma‘ ı-Şu‘arâ 45, Sâlim 548, ‘Oṣmanlı Müellifler c.1 s.140, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 73, Keşfü’z-zünûn Zeyli 523

3296 Fenâyî, Şeyh ‘Ali Efendi, Kütahyalı, vefâtı h.1158 m.1745, Üsküdar’da Pazarbaşı maḥallesinde binâ itdiği dergâhda medfûndur
‘Oṣmanlı Müellifleri c.1 s.83

3297 Fenâyî, Fenâyî Çelebi, Mağnisalı
Tîr-i ḡamzeñ mihri çıkmaya derûn-ı sîneden
Pâre pâre rîze rîze çâk-çâk olsa beden

Gördü nihâl-i ḳâmetini señ semenberiñ
Biñ pare oldı ḳalb ḥasedden şanevberiñ
‘Ahdî 273

3298 Fenâyî, Fenâyî Çelebi, Fâtih Sultân Meḥmed-i şânî devri şâ‘irlerinden
Ol mu‘anber ḥaṭ ki vâr sen serv-i ḥoş refâtârda
Sanasıñ kim sebze-i nevrestedir gülzârda

Çîn-i zülfünden benefşe renk ü bû uğurladı
Kim ṭaḳub boynına ip gezdirdiler bâzârda
Sehî 70

3299 Fenâyî veyâ Ḥalvetî, Şeyh Meḥmed Fenâyî Efendi, Ümmî Sinanzâde Ḥasan Efendi ḥalîfesi, vefâtı h.1104 m. 1692, Molla Gürânî Maḥallesinde Fenâyî Mescidinde medfûndur

Ḥadîḳatü’l-Cevâmî‘ c.1 s.156, Mecelle 342, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 73

3300 Fünûnî, Fünûnî Çelebi, Kaşamonılı
Ka‘beyi tırma şafâ ile ararken şanemâ
Gördi bozıldı kapuñ Ka‘besi kıblenümâ

Hüsniñ netekim zülf ü zenehdânı ile hoşdur
Dîvânesi zencîrle zendân-ile hoşdur
‘Ahdî 274, ‘Alî Târihi 297

3301 Fennî, Yûsuf Fennî Sükûtî Efendi, Üskübî, Mevlevî, Mekke Kadısı, vefâtı
Cumâzi’l-âhîr 1077 m. 1666, Edirne Kapısı hâricinde medfûndur
Şadâ-yı ra‘d şanma yâd idüb zûlm şehîdânı
Döğüb gögsin demâdem nâle-i şebkîr ider gerdûn
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.391, Esrar Dede 251, Safâyî 393, ‘Aşım 26, Belîğ 73,
Semâ‘ hâne-i Edeb 195

3302 Fennî, Mehmed Dede, Mevlevî, Rumeli Hışarlı, Sulţan Mehmed-i Râbî‘iñ
nedîmi ve cizye kâtibi, Şadra‘zam Avlonyalı Ayas Paşa aḥfâdından, vefâtı h.1120
m.1708, Rumeli Hışarında Kayalar kabristanında medfûndur, vefâtı târihi Sâlim ile
‘Osmanlı Müellifleri ve Mecelle’de 1127 gösterilmektedir, ‘Osmanlı Müellifleriniñ
manzûm “Sâhilnâme”yi bu Fennî’ye istinâd itmesi toğru degüldür, Bu manzûme Lala
İsmâ‘il Efendi Kütübhanesinde 473 numarada muḳayyed ve 1158 târihinde vefât iden
Muştafa Fennî’ye ‘âid Dîvan’da mûndericdir
Ruḥşâr-i yâre şanma o nev-ḥat zarar virür
Şahbâz-i hüsnine yeñiden bâl ü per direr

‘Âşık ki vuzû‘ eylemege eşk-i teriyle
Sâcid olamaz kıble-i maḳşûda yeriyle

Reşk eylerim ol ‘âşıka kim bezm-i belâya
Zînet vere fevvâre-i ḥûn-ı cigeriyle

Şad pâre eyle sînemi ḥûn eyle bağrımı
Bezm-i şarâba kanlu kebâb istemez misûñ

Başda külâh-ı sâğar ‘ışk elde Fenniyâ
Şâhân-ı dehre vermezüz el-ḥaḳ şafâmızı
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.555, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.26, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.267,
Şafâyî 412, Sâlim 546, Mecma‘-ı Şu‘arâ 126, Esrar Dede 244, Sema‘ hâne-i Edeb 188,
Belîğ 72, Mecelle 342, Keşfüz’-zünûn Zeyli 1/523

3303 Fennî, Hacı Muştafa Fennî Efendi, Fennî Efendi dinmekle meşhurdur,
Hâcegândan, Sâhilnâme nâzımı, vefâtı h.1158 m.1745, “Hacı Fennî ḥacc idüb geldi vü

gitdi cennete” mışra‘ı vefâtı târihidir, vefâtı târihini Ayvansarâyî’niñ 1160 göstermesi yañlıştır

Kelle pûşını kec it nâz-ile kâkül görelim

Biz de bir kerre bu baş tahtada sünbül görelim

Dîvânı, Lala İsmâ‘il Efendi Kısmında, Murad Molla Kütübhânesinde, Numara 473

‘‘, Üniversite Kütübhânesinde, Numara 58

Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.26, Hadîkatü’l-Cevâmî‘ c.2 s.250, Râmiz 226, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 130

3304 Fennî, ‘Ârif Fennî Beg, Hotin muhâfızı Hezargıradlı Ğazî Aĥmed ‘İzzet Paşanıñ oĥlıdır, Halebli, Sulţan Mustafâ-i râbi‘ ser-kâtibi, h.1200 m.1785 târihinde Haleb’de doĥdı, vefâtı Cumâzi’l-âĥir 1223 m.1808

Germ idi ülfetimiz şayf-ile geldikde şitâ

Girdi mâbeynimize oldu burûdet peydâ

Şöyle kızdırmış idi beynimizi ünsiyyet

Şeb-i ĥurşîd-i maĥabbetle yanardık ĥûyâ

Neyleyim katdı soĥuĥ şu yine pişmiş aş

Geldi o zât-ı şerîf âh o münâfık sîmâ

Ümîd-i bûse-i la‘liñle cânâ ‘ıyd-ı eĥĥâda

Bıçaĥı ĥamzeñe ĥurbân olur bu cân üftâde

Nigâh-ı iltifât eyle kerem kıl pâymâl itme

Saña üftâdedir bunca zamân Fennî-i şeydâ

Göñlüm aldı şimdi bir maĥbûb-ı civân

Şaklasam koynumda bâri bir zaman

Ĥaddeden geĥmiş gibidir mû miyân

Beñzer altun topa ol şuh-ı cihân

Ĥâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3438, Tayyârzâde ‘Aĥa Târiĥi c.4 s.299, Faĥn 331, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.26, Es‘ad 72, ‘Âkif 81

3305 Fennî, Meĥmed Timur Fennî Efendi, Türk ‘aşîreti Şeyhlerinden Söylemez’iñ aĥfâdından Molla Mûsâ’niñ oĥlıdır, Erzurumlu, vefâtı h.1261 m.1845, Trabzon’da ‘imâret Ĥabristanında medfûndur

Zevĥ-i ‘aşĥiñ eyleyeli tâ ezel ülfet baña

Mihriñ ile tâbiş-i dûzah ĥelür cennet baña

Bu cihânıñ bî-vefâ mülkine sulţân olmadan

Hâk-i pâyiñ kemteri olsam yeter ‘ izzet baña

Sâyebân olsa serim zıll-ı Hümâ’yı istemez
Başda ‘ aşkıñ tâcı var yetmez mi ol devlet baña

Yâ Rasûlallah kerem kıl kim giriftâr olmuşam
Dâm-ı ğamdan kıl halâş eyle bu dem nuşret baña

Fenni-i bîçâreyi bâbında me’yûs eyleme
Çün şefâ‘ at kânısıñ sen eyle gel şefkat baña
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 2141, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s. 26, Faṭṭn 332

3306 Fennî, Meḥmed Sa‘ id Fennî Efendi, Yozğadlı Şâdık Efendiniñ oğlıdır, Yozğadlı, Anḳara vilâyeti İdâre Meclisi baş kâtibi, h.1267 m.1850 târiḥinde Yozğad’da doğdı, vefâtı 27 Ramazan 1336 m.1917, Anḳara’da medfûndur
Hâlimi cânânıma ‘ arz eylesem şekvâ çıkar
İtmesem şabr u taḥammûl itsem istignâ çıkar

Âh ne müşkil derd imiş dilde muḥabbet şaklamak
Söylesem diğér sükût etsem diğér ma‘ nâ çıkar

Bir ḥaḳîkî iltifâtıñ görmedim görsem bile
Rûz ise âsâr-ı hülyâ şeb ise rû’yâ çıkar

Ben ne rûtbe ağlasam olsam talebkâr-ı vişâl
Merḥametsiz kâfiriñ ağzından ancak lâ çıkar

Ḳabre girsem de ḳalır ‘ aşkıñ benimle pâyidâr
Ya‘ ni ben ölmekle benden şanma bu sevdâ çıkar
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 387

3307 Fennî, İsmâ‘ il Fennî Beg, Tırnovalı Maḥmûd Begiñ oğlıdır, Tırnovalı, Dâḥiliye nezâreti muḥâsebe müdiri, Ramazan 1272 m. 1855 târiḥinde Tırnova’da doğdı, vefâtı Yaz geldi çiçeklerle yüzi güldi zemîniñ
Günden güne gitmekde ğamı ḳalb-i ḥazîniñ

İḥyâ idelim biz de hemân bezm-i şafâyı
Yok fâidesi derd-i dile âh u enîniñ

Bir şûḥ-ı dilârâ bulalım evvel emirde
Tertîb idelim meclisi bir gizlice yerde

Bir eğlenelim Gökşu'da ya semt-i Fener'de
Yok fâidesi derd-i dile âh u enîniñ
Şoñ ' Aşır Türk Şâ' irleri 390

3308 Fuâd, Keçecizâde Şadra' zam Mehmed Fuâd Paşa bin Keçecizâde ' İzzet Efendi
bin Salih Efendi, İstanbullu, h.1230 m.1814 târihinde İstanbul'da doğdı, vefâtı 30
Şevvâl 1285 m.1868, Sultân Aḥmed civârında Türbe-i Maḥşûşa'da medfûndur
Sanma sen zülf-i siyâhın ey göñül tûmar-ı mâr
Eylemiş her târını Ḥaḫ kûy içün dildâr-ı dâr

İki ebrû kıblesiydi secdegâh-ı âşıkân
Ḥaḫı geldi o bütûñ şimdi olur nâ-çâr-ı câr

Zehr-i mürdüm-keşden ümîd-i şifâ itmek ' abeş
Olma mümkün mi Fuâdâ saña hiç aḡyâr-ı yâr

Çâha düşse daḡi câha çıkarır Yûsuf-veş
Rif ate var mı tenezzül gibi bir doḡrı sebîl
' Oşmanlı Devletiniñ Şoñ Şadra' zamları 1419, ' Oşmanlı Müellifleri c.2 s.374, Fatîn
323

3309 Fu'âd, Mehmed Fu'âd Efendi, Menemen kazâsında Deḡirmendere köyli, Meclis-
i ' Umûmi-i Vilâyet a' zâsından, h.1285 m.1868 târihinde Deḡirmendere köyinde
doḡdı, vefâtı h.1329 m.1911
Vüs' atli faḫat melâlet-efzâ
Cevlân-gehiñ ey sehâb-pâre
Ḥâkim mi saña cünûd-ı sevdâ
Maḫkûm deḡilsin iḫtidâra
Şoñ ' Aşır Türk Şâ' irleri 430

3310 Fu'âd, Mehmed Fu'âd Beg, Sultân Maḥmûd-ı şânî ve ' Abdülmecid ve
' Abdül' azîz devirlerinde berberbaşı olan Ḥüseyin Begiñ oḡlıdır, ' Alâiyeli, Dâḡiliye
Nezâreti Müsteşarı, 1 Rebî' ulevvel 1272 m.1855 târihinde ' Alâiye'de doğdı
Baḫdıkça ' ayn-ı ' ibret ile ben ḡayâlîme
Maḡzûn olur vü pek acırım kendi ḡâlîme

Her şey teḡayyür itdi vücûd oldu yek nizar
Baḫ baḫ şu resme ḡâl-i ḡadîminde ber-ḡarar

Bir zıll iken o cây-ı bülende nihâdedir
Elbet cihânda ' ömrü de benden ziyâdedir

Müstefîd olmaz İmâm-ı A'zam olsa hû'âcesi
Bir kişi maħrûm olursa feyz-i isti'dâddan

Nigâr itdi cânâ artık işitsiñ kulağlarım
Cândan teħassür eylediğim bir ezân sesi

Rûhuñ ğıdâsıdır ne ilâhî terânedir
Dünyâ benim olurdu işitsem ezanları
Soñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 432

3311 Fu'âd, Fu'âd Hulusî Beg, Şomağovlı Aħmed Hulusî Efendiniñ oğlıdır,
İstanbul, Maħkeme-i Temyîz reislerinden, h.1293 m.1872 târihinde İstanbul'da
doğdı

Düşmen bu zehirli bombalarla
Türkûñ gözi bir vakıtde yılmaz

Bir şâ'iri belki ağladırıñ
Lâkin öci bil ki sende kıalmaz

Dil teşne-i şâğar-ı şehâdet
Erler doğuran vañan yıkılmaz

Düşdüm yine hüzn ü ızırâba
Hiss eylediğim elem yazılmaz

İnsanlığa farı-ı nisbetim var
Hâmem bunu yazmadan şıkılmaz
Soñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 434

3312 Fu'âd, Köprülüzâde Meħmed Fu'âd Beg bin İsmâ'il Fâiz Beg bin Aħmed Ziyâ
Beg bin Dîvân-ı Hümâyûn Beglikcisi Köprülüzâde 'Afif Beg, İstanbul, İstanbul
meb'ûsı, Profesör, 21 Rebî'ulâhîr 1308, m.1890 târihinde İstanbul'da doğdı

Hâmûn-ı ğamda şanma ki cûyâ-yı vahdetiz
Şâh-ı gül üzre bûlbûl gûyâ-yı vahdetiz

Etfâl-i bağ cümle sebağ-ñân-ı feyzimiz
Manşûr perdesinde öten nây-ı vahdetiz

Manşûr bezmimizde nola çâker olmasa
Biz dâra inmeyen yüce bâbâ-yı vahdetiz
Soñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 437

3313 Fu'âdî, Şeyh 'Ömer Fu'âdî Efendi, vefâtı h.1046 m.1636

Ben belâ şahrâsınıñ mecnûnı iller bî-ğaber
Leylâyı Mevlâya tebdîl itdim iller bî-ğaber

Görmek isterseñ eger 'ilm ü kemâliñ hâlini
Kendi âyîneñi şâf eyle Fu'âdî her an
'Oşmanlı Müellifleri c.1 s.118

3314 Fevrî, Aḥmed Fevrî Efendi, Deraçlı, mühtedî, İskender Çelebi kölesi, Şam müftisi, vefâtı Zılka'de 978 m.1570, Şam'da şâ'ir İshâk Çelebi kabri yanında medfûndur “revân oldı cinân dârına Fevrî” mısra'ıyla “Fevrî be-reft” terkîbi vefâtı târihidir, vefâtı târiḡini Keşfü'z-zünûn'ıñ 938 ve Beyânî'niñ 979 olarak kayd itmeleri ve Sicill'ıñ maḡlaşını Fevzî şeklinde göstermesi toḡrı degildir
Şeb tâb-ı muḡabbetden bu cism-i nâtuvân dıtrer
Ne cism-i nâtuvân cism içre cânâ ḡasta cân dıtrer

Ezel bir zelzele şaldı şadâ-yı âhım âfâḡa
Daḡı ol dem bu demdir durmayub kün ü mekân dıtrer

Bir demde geçdi 'âlemi vü mâverâsın
Bî-şek ü şübhe gördi cemâl-i Ḥudâsın

Şak itdi bedri şer' ile işbât itdi
Ḥalk içre iki şâhid ile müdde' âsın

Ḥayl-i Resûl öñince yürür 'askeri durur
Sultân odur ki şoñradan açdı livâsın

Derd-i lebiñle bir yere irişdi ḡalimiz
Kim varmaḡa 'adem iline yok mecâlimiz

'Aceb çok cevriñi çekdim ben ol ḡâl-i siyehkârıñ
Dirîḡâ kim barışmadı benimle yıldızı yârıñ

Yanarsıñ şem' gibi vaşlıña irsem diyicek
Ḥışm-ile baḡdı didi ḡo beni dîvâre yapış
Dîvânı, Lala İsmâ'il Efendi Kısımında, Murad Molla Kütübḡânesinde, Numara 473
'', Üniversite Kütübḡânesinde, '' 2873
Keşfü'z-Zünûn eski ḡab'ı c.1 s.518 ve yeñi ḡab'ı c.1 s.805, 'Oşmanlı Müellifleri c.1 s.392, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.28, Ḳâmûsu'l-A'lâm c.5 s.3448, 'Ahdî 49, Beyânî 68, Şakâyık-ı Nev'îzâde, Ḳâfzâde 91, Rıyâzî 108, 'Âlî Târiḡi 297, Mecelle 342, Laḡfî

239, Esrar Dede 251, Sema‘ hâne-i Edeb 192, ‘ Âşık Çelebi 271, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 523

3315 Fevrî, Maḥmûd Fevrî Efendi, Edirneli, Müderris ve Dîvân-ı Hümâyûn kâtibi, fevt Rebî‘ ulevvel 1084 m.1673, Sicill’iñ ismini Meḥmed olarak yazması toğrı değildir
Gülini koḳmadım ol şûḥuñ cemâl-i bâğına irdim
Tesâül eylesem şeftâlûsını bâri ne ğam yerdim

Ne kim itdimse itdim Fevriyâ efsûn-ı ‘ aşḳ-ile
Hele ol vird-i ḥüsn-i ḥârlardan kesdim ayırdım
Şaḳâyıḳ-ı Şeyhî c.1 s.460, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.28, Mecelle 342

3316 Fevzî, Meḥmed Fevzî Efendi, Bosnalı, Dîvân-ı Hümâyûn kâtibi, vefâtı h.1084 m.1673 “Gel şadâsın gûş idince Fevzi-i şâḥib-kemâl, Hû didi girdi semâ‘ a ‘ azm-i cennet eyledi” beyti vefâtına târiḥdir
Nesîm-i âḥ ise zülfüñ perîşân olmağa bâ‘ iş
Seniñ berḳ-i ruḥuñdur cânâ sûzân olmağa bâ‘ iş

Nice ta‘ bir-i luṭf-ı zaḥm-ı peykânıñ idem cânâ
Ki oldur dîdede her dem dür-efşân olmağa bâ‘ iş

Rind-i serpâ-yı bürehne olagör ey Fevzî
Ne belâdır bu ḳadar bâr-ı taḥammül ber-ser

Elimde lâle-i gülgûn sanma câm-ı meydır bu
Dil-i sengîn-i yâri nerm ider bir ṭurfa şeydir bu
Şaḳâyıḳ-ı Şeyhî c.1 s.774, Şafâyî 394, Belîğ 73

3317 Fevzî, Hacı Meḥmed Fevzî Ağa, İstanbullu, Sulṭan Meḥmed-i râbi‘ vüzerâsından müşâḥib Muşṭafa Paşa nedîmi, vefâtı h.1090 m.1679, Mekke’de medfûndur
Sâḳî şarâb-ı la‘ liñ içür ḥâcetim budur
Bezm-i ezelde neşve-i keyfiyyetim budur

İdmân idüp kemân-ı bâlâya bu menzilüñ
Tâ ğâyetinde taş dikeyüm himmetim budur
Dîvânı, Emîrî Efendi Kısımında, Millet Kütübḥânesinde, Numara 350
Şaḳâyıḳ-ı Şeyhî c.1 s.774, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.28, Şafâyî 396, Belîğ 73

3318 Fevzî, Derviş Muşṭafa Fevzî Efendi, İstanbullu, Mevlevî, Köprülüzâde Fâzıl Muşṭafa Paşa dîvan kâtibi, vefâtı h.1100 m.1688, Şam’da medfûndur
Dûrbîn-i neyi al destine bir baḳ ne imiş
Niye ḥalk itdi dime Ḥazret-i Mevlâ nâyı

Esrar Dede 254, Sema‘ hâne-i Edeb 198

3319 Fevzî, Gergerîzâde Meḥmed Fevzî Efendi, Gergerî Aḥmed Efendiniñ oğlıdır, vefâtı 1151 m.1738

Pür itdi çarḥı her seḥer efgân-ı ‘andelîb
Ḥoş geldi ḡoncaya dil-i nâlân-ı ‘andelîb

Geçdi vişâl-i ḡoncadan ammâ ki dâimâ
Ḥârîñ cefâsı bâ‘ iş-i giryân-ı ‘andelîb

Gel külbe-i aḥzânıma ey serv-i revânım
Cevr itme yeter bende-i maḥzûnı unutma

Ḳan ağlamadan ḳalmadı hiç tâb u tuvânım
Cevr itme yeter bende-i maḥzûnı unutma
Râmiz 226, Sicill-i ‘Oşmânî c.1 s.233 ve c.4 s.28

3320 Fevzî, Aḥmed Fevzî Efendi, Trabzonlı, Ḳırîmî Meḥmed Efendiniñ dâmâdı, müderris, vefâtı h.1158 m.1745, Sicill’iñ Ḳırîmî Meḥmed Efendiniñ oğlı diye yazması yañlıştır
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.28, 236, Sâlim 551, Râmiz 226

3321 Fevzî, Meḥmed Fevzî Efendi, şudûrdan Ḳayserili Ḳara Murad Efendi dâmâdı, Aḥî Çelebi Maḥkemesi baş kâtibi, vefâtı h.1170 m.1756
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.28, 358, Râmiz 227

3322 Fevzî, Aḥmed Fevzî Efendi, Ḳarşlı, h.1135 m.1722 târiḥinde doğdı, vefâtı h.1200 m.1785, Ḳarş’da medfûndur
Es‘ ad 59

3323 Fevzî, Fevzî Paşa, Mar‘ aş Beglerbegi, Şadra‘ zam Dervîş Paşa aḳrabâsından, vefâtı h.1238 m.1822, vefâtı târiḥini Sicill 1240 göstermekdedir
Kimedir şîvesi dehriñ bu istignâsı kime
Ya kime nâz u edâsı ḳurı ḡavḡâsı kime

Ḳahr u luṭfı ‘alîmallâh bize hep yeksândır
Sitem ü cevır ü cefâsı kerem-i nâsı kime

Ne felek-meşreb olub ‘âlem-i ‘ulvîde ne ḥâk
Pest u a‘ lâsı cihânıñ zîr ü bâlâsı kime

Uçurub murḡ-ı dil-i ‘âlemi Fevzî geçdim

Lâne-berdûş-ı cihânım ğam-ı dünyâsı kime
Faîm 332, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.28

3324 Fevzî, Kureyşîzâde Kaz‘ asker Hacı Mehmed Fevzî Efendi, Kureyşîzâde Hacı Ahmed Şâkir Efendiniñ oğlıdır, Tavaslı, Edirne müftisi, vefâtı 28 Rebî‘ulâhîr 1318 m.1900 Fâtih türbesi hazîresinde medfûndur
Bu gönül rûz şebân itmede da‘ vâ-yı heves
Her zaman gelmededir başına ğavġâ-yı heves

Şad dirîġ hiç çekilir mi bu fenâ dünyâda
‘Ömri ifnâ iderek çille-i belvâ-yı heves
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 413, ‘ Osmanlı Müellifleri c.1 s.249

3325 Fevzî, Mustafa Fevzî Efendi, Nu‘ mân Efendiniñ oğlıdır, Eğinli, Kalyon Kâtibi, Køl ağası, h.1388 m.1871 târihinde Eğin’de doğdı, vefâtı 1 Muḥarrem 1343, m.1924, Edirne Kapısı ḥâricinde Mustafa Paşa Tekyesi civârında medfûndur
Açılup dîde-i cânım baña cânân görünür
Tende cânım görünür sînede î mân görünür

Görinür feyz-i muḳaddes görünür nûr-ı Hudâ
Görinür şems-i hidâyet meh-i ‘ irfân görünür
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 415

3326 Fevzî, Fevzî Efendi, Mar‘ aşlı, Dâvud Paşa Hâcesi dinmekle meşhurdur
Çü gördüm ḥâl-i müşkîni ruh-ı dil-dâre yapışmış
Didüm sünbül saçun depret meges gülnâre yapışmış

Bugün sevdâ-yı zülfünle perîşân ḥâldür Fevzî
Ki ders evrâkı yile virüp eş‘ âra yapışmış
‘ Ahdî 267

3327 Fevzî, Mustafa Fevzî Efendi, Anadolu muḥâsebecisi
Maḥabbet kalb-i ‘ uşşâkı hemîn pür-şevḳ-ı fîkr eyler
Derûnun ehl-i tevḥîdiñ Hudâ pür-nûr-ı zîkr eyler
Sâlim 552

3328 Fevzî, Mustafa Fevzî Efendi, Mar‘ aş Kaḏısı Kerküklü Ahmed Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, h.1080, m.1669 târihinde Üsküdar’da doğdı, Müderris
Bu inbisât-ı dili vaşl-ı yârdan bilüriz
Velî neşât-ı hezârı bahârdan bilüriz

Alındı ol şanemiñ ḥarf-i vuşlaṭ agzından

Bu luṭfi câm-ı mey-i hoş-güvârdan bilüriz

Benefşevâr yatur ser-efkende ey Fevzî
Şehîd-i ‘aşkı giyâh-ı mezârdan biliriz

‘Âşık-ı derd-i âşinâ derd-i serinden bellüdür
Bülbül-i bâg-ı belâ verd-i terinden bellüdür

Sorma hâlim ey ṭabîbim bende yok tâb-ı suḥan
Hastanî miḳdâr-ı derdi peykerinden bellüdür
Sâlim 549

3329 Fevzî, Mehmed Fevzî Efendi, Kırkağaçlı, Sulṭan ‘Abdûlmecid devrinde vefât
itdi

Murğ-ı dilimi dâma düşürdüm yine kendim
Püsküllü belâdır serime zülf-i kemendim

Hercâyî niçün eylediñ ağıâr ile ülfet
Señ yâr-ı vefâdârıñı terk itdiñ efendim

Fevzî sūḥanım sūḥanım tûṭi-i mu‘ cize deme lâyıḳ
Taḳdîme sezâ bu ğazel şâh-ı pesendim
Faṭîn 333, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.29

3330 Fevzî, Alâî Begizâde ‘Abdûlbâkî Fevzî Beg, Alâî Begizâde Fazlî Efendiniñ
oğlıdır, Çorumlu, mu‘ allim, h.1303 m.1885 târihinde Çorum’da doğdı

Bu yerde cevhere seng-i türâbdır dirler
Sürûd-ı bülbüle laḥn-ı zübâbdır dirler

Şafâñı terk eyle beyhûde cüst-cû itme
Vefâ zamânede ‘ayn-ı serâbdır dirler

Çeker kemâli olan kâmilen ğam-ı dehri
Belâhet ehli bütün kâm-yâbdır dirler

Muḥalled ‘add iderek türrehât-ı cühhâli
Kelâm-ı kâmile naḳş-ı ber-âbdır dirler
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 417

3331 Fevzî veya Hakk, Şeyḫ Zâik Efendizâde Hakk Efendi, Bursalı, Hakkı maddesine
bak numara 864

3332 Fevzî veya Şâkir, Şâkir Efendi, Köse Mehmed Paşa kölesi, İskenderiye tersânesi müdir mu‘âvini, Şâkir maddesine bak numara 1973

3333 Fehmî, Kınalızâde Mehmed Fehmî Efendi bin Kınalızâde ‘Ali Efendi bin Emrullah Efendi, Şamlı, Müderris h.972 m.1564 târihinde Şam’da doğdı, vefâtı 28 Şevval 1004 m.1595, Kayınpederi Nişancı Mehmed Paşa câmi‘i hazîresinde medfûndur, ‘Azmîzâde Hâletî’niñ “Biñ sûz u derd ile târih didi Hâletî, Gitdi ‘adem diyârına Fehmî gibi vücûd” beyti vefâtı târihidir
Şikest itdi leb-i la‘lün şafâ-yı câm-ı Cemşîdi
Ruhuñ yanında şûret bulmadı mir‘ât-ı İskender

O serv-i serkeşi kimler şalındırır şimdi
Kimiñ hevâsına uydurdı rûzgâr ‘aceb

Kıldum nişâr cânı miyânuñ hevâsına
Virdüm metâ‘-ı sabrı yine yok bahâsına

Uyurken nâz ile bîdâr olup nâlemden ol dil-ber
Uyandurdum safâ bezminde bir şem‘-i ziyâ-güster
Keşfü’z-zünûn eski tab‘ı c.1 s.518 ve yeñi tab‘ı c.1 s.805, Kâmûsu’l-‘alâm c.5 s.3456, Kâfzâde 92, Rıyâzî 108, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.74, Seyyid Rızâ 80, Beyânî 69

3334 Fehmî, ‘Ali Fehmî Efendi, Bursalı, vefâtı h.1026 m.1617, Hâşimî’niñ “Çekildi Bursevî Fehmî aňlayub dehrin” mısra‘ı vefâtına târihidir
Kaşd idermiş öpe la‘l-i leb-i cânânı kadeh
Sâkiyâ çok tolaşır dañi bu meydânı kadeh
Kâfzâde 92

3335 Fehmî, Sekkâzâde Derviş Efendi, Sekkâ nâmında biriniñ oğlıdır, Köstendilli, müderris, vefâtı h.1078 m.1667
Vücûdum âteş-i ‘aşkıñla sûzân oldu gitdükçe
Nesîm-i şevk-i mihrünle fûrûzân oldu gitdükçe

Hevâ-yı fikr-i vaşl u ârzû-yı câm-ı la‘lünle
Dökildi eşk-i çeşmüm dîdeden kân oldu gitdükçe

Mezâk-ı câna keyfiyyet virüp kâd-ı leb-i la‘lün
Açıldı tûti-i tab‘um sühandân oldu gitdükçe

Gel ey Fehmî bu mir‘at-ı cihâna ‘ayn-ı ‘ibretle
Nazar kıl gör ne şûretler nümâyân oldu gitdükçe

Seher ki hânesinden ‘ arz-ı ruhsâr itse ol meh-rû
Sehâb içinde gûyâ mihr-i rahşân gösterür kendin
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.775, Şafâyî 393, Belîğ 73, Mecelle 255, 343

3336 Fehmî, Fehmî Efendi, Diyarbakırlı, vefâtı 1070 m.1669
Dil der-kemend zülf-i girihkîr-i iltifât
Cân mübtelâ-yı turra-i zincîr-i iltifât

Hañcer be-dest-i gamze-yi esîr nezzâresi
Cellâd-ı çeşm-i haste-i şimşîr-i iltifât

Fehmî bu şi‘ r-i nüsha-i cezbü’l-kulûb ile
Olduñ cihâna münşi-i teşhîr-i iltifât
Tezkire-i Âmid 83

3337 Fehmî, Barutcıbaşızâde ‘ Abdurrahman Fehmî Efendi, Başmuhâsebe ikinci kâtibi
Barutcıbaşızâde Mehmed Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Evkâf müfettişliği kâtibi,
hatât, vefâtı h.1138 m.1725
Ruhsâr-ı âliñ üzre hatıñ demîde göster
Çeşm-i gazâlîñ ey şûh sünbül-çerîde göster

Rûyuña yârîñ ey dil kıl ol kadar nezzâre
Zahm-ı müjeyle cismiñ sen dîde dîde göster

Tahrîk ise murâdîñ ol nev-nihâl-i nâzı
Bâd-ı bahâr-ı âhîñ her dem vezîde göster

Yakardum micmer-i dilde buhûr-ı sihri ben ammâ
Gelür mi da‘ vete bilmem perî-rûyân-ı istiğnâ

İşitdi iftirâkuñla meger ki âh-ı dilsûzum
Kebûdı câme giydi mâtem eyler ser-be-ser deryâ
Tuñfe-i Hatâtın 251, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.30, Faṭın 333, Sâlim 552, Şafâyî 438

3338 Fehmî, Balıacızâde ‘ Abdullah Efendi, Balıacı Kaḍı Hüseyin Efendiniñ oğlıdır,
Balıacı Ocağı müezzini, vefâtı h.1139 m.1726
Bir cân ki seniñ yolında qurbân olmaz
‘ Uşşâk-ı ciğer-sûza o cân cân olmaz

Ėayrıñ bize dermânı gerekmez şâhâ
Derdiñ gibi bir hastaya dermân olmaz

Râmiz 225, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.29

3339 Fehmî, Çuhacızâde İbrâhim Fehmî Efendi, Bursalı, müderris, vefâtı h.1189 m.1775

‘Îtâb-âmîz edâlarla o şûh nâz itse Fehmî
Olur hem bezm-i ‘uşşâkıñ niyâzı ‘âdet itmeseydiñ
Faâtin 333, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.29

3340 Fehmî, İbrâhim Fehmî Beg, İşkodralı Süleyman Paşanın oğludur, vefâtı h.1270 m.1853, İşkodra’da medfûndur, Hafidî Sâlim Begiñ “Noқта-i eşkimle Sâlim fevtî târihin didim, Oldı Fehmî Beg beğâda bülbül-i bâğ-ı na‘îm” beyti vefâtına mücevher târihtir

Nâdim olur cihânda şürûr ü fesâd iden
Menkûbdur o hâleti her i‘tiyâd iden

Yokdur hûlûş u şıdık gibi mûcib-i necât
Mihrâb-ı şıdka râhat ider istinâd iden

Kalb-i beşer çü ‘arş-ı İlâhîdir ey gönül
Mesrûr olur mı kesr-i kulûb-ı ‘ibâd iden
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 381, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.373

3341 Fehmî, Muştafa Mazlûm Fehmî Paşa, Kandıyeli ‘Attâr Molla ‘Osmân Efendiniñ oğludur, Giridli, Meclis-i Vâlâ a‘zâlarından, Harîr nâzırı ‘Ömer Luţfî Efendi dâmâdı ve dâhiliye nâzırı Memdûh Paşanın pederidir, h.1227 m.1812 târihinde Girid’de doğdı, vefâtı 5 Zilhicce 1278 m.1861, Eyüb’de Taşlıburun Tekyesinde medfûndur

Hayâliñ rûşenâ-sâz-ı dü-çeşm-i intizârımdır
O murğ-ı vahşî gûyâ beste-i dâm-ı şikârımdır

Ko itsün iltizâm nâz u istignâ o mehpeyker
Hevâ-yı zülf verdi muţlib-i leylî ü nehârdan

O serviñ sâye-i luţfindan olmaz hâtıram âzâd
Mişâl-i lâle-i dâğ-ı ‘aşkı dilde bergüzârımdır

O şûhıñ vaşf-ı hüsn-i dilrubâsında
Ėazel tarh eylemek Fehmî medâr-ı iştihârımdır

Girdi hayâlîme o meh-i nev-civân bu şeb
Cism-i nizâra gelse ne var tâze cân bu şeb

Sûzân-ı hecri oldıgımı duydı bir mehiñ

Yangın çağırdı sûziş-ile pâsbân bu şeb

Bir nâzenîn o tıfl-ı sitem hû ki ‘ aksine
Yan çizdi câme-hûâbe girince hemân bu şeb

Ben dâsitân-ı ‘ aşkı beyân eyledim velî
Meclisde mest-i nâz idi ol dil-sitân bu şeb
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 382, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.499, Fa‘tîn 334, Es‘ ad 56

3342 Fehmî, Mal‘koçzâde Hacı Me‘hmed Fehmî Efendi, Trabzonlu, Trabzon Bidâyet Ma‘hkemesi a‘ zâsından, h.1239 m.1823 târi‘inde Trabzon’da doğdı, vefâtı h.1291 m.1874, Trabzon’da medfûndur
Dil virdim a ma‘hbûb-ı zamânım dimiş oldım
Aldırmadı hiç şûh-ı cihânım dimiş oldım

Aldı yüridi meclis-i rindânda seyr it
Bir lahza eyleş nazlı civânım dimiş oldım

Geç geç diyerek eyledi tekdîr-i mükerrer
Hem-bezm olalım bu gice cânım dimiş oldım
Şoñ ‘ Âşır Türk Şâ‘ irleri 383, Fa‘tîn 335

3343 Fehmî, Fehmî Hüsâm Dede, Dervîş Efendiniñ o‘ğlıdır, Mevlevî, İstanbullu, h.1265 m.1848 târi‘inde İstanbul’da doğdı, vefâtı h.1330 m.1911, Merkez Efendi Câmi‘i hâzîresinde medfûndur
Aç sîneñi ey mihr-i vefâ nûr görünsün
Çâk eyle girîbânıñı billûr görünsün

‘ Kaldır yüziñi hâlîme ba‘ mer‘hamet eyle
Âhû gibi ol dîde-i ma‘hmûr görünsün

Meftûn ideli Hâk beni hüsniñdeki âna
‘ A‘tf-ı na‘zar itmey çemenistân-ı zamâna
Cevr-i feleğîñ kaddimi döndirdi kemâna
Hûn-ı ciğerim başladı gözden cereyâna
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 384

3344 Fehmî, Za‘ înzâde Hâsan Fehmî Beg, Za‘ înzâde Oklı Me‘hmed Mirşat Efendiniñ o‘ğlıdır, Varnalı, Dâhiliye Nezâreti Kalem-i Ma‘şûş Müdiri, h.1295 m.1878 târi‘inde Varna’da doğdı, vefâtı 4 Rebî‘ ulâhîr 1334 m.1915, Fâtih Türbesi hâzîresinde medfûndur
Gâhî semâya ba‘kub eşkimi nişâr iderem

Zulâm içinde geçen ‘ömre inkisâr iderem

Gâhî tûlû‘ da sâhil-nişîn olup pür-sûz
Bu baħr-i miħnetiñ âlâmını şumâr iderem
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 385

3345 Fehmî, Fehmî Çelebi, İstanbullu, Sipâhî, Haşş-ı Harac Emîni, Sulţan Selîm-i evvel devri şâ‘irlerinden
Gerçi kim bülbül sever her dem gülüñ bir tâzesin
Sen baña ey gonca leb her berg-i gülden tâzesiñ

Her denîniñ egnine giydirme luţfiñ câmesin
Kim bu zîbâ hil‘atiñ bozdıñ hemân endâzesin
‘Âşık Çelebi 292

3346 Fehmî, Fehmî Çelebi, Şaruhanlı, Alay Beyi, Kânûnî Sulţan Süleymân devri şâ‘irlerinden
Zen eger ħüsn-ile ħurşîd-i dıraħşândan ise
Kâmeti tûbâ özi ħûri-i rıdvândan ise
Ĥâr-perver gül-i ħod-rûdur aña virme gönül
Bedeni terlik ile berk-i gülistândan ise
Laţîfî 270

3347 Fehmî, Cân bâz Fehmî Çelebi, Mu‘arrif Molla Ĥamdî şâkirdi
Mübtelâ-yı ‘aşk-ı yârim baña tedbîr eyleñiz
Ol tabîbe ħâlimi billâh tekrîr eyleñiz

Umaram bâri ħayâli yâr-ile cân vireyim
Şûret-i dildârımı karşımda taşvîr eyleñiz
Sehî 102

3348 Fehmî, Fehmî Efendi, Bolı, Bolı Kağısı
Sâz-ı ‘aşkıñ perdesin hergiz yerinden ayırmazız
Yoklarız dâim uşûlı arada tel kırmazız

Zülfini rûyına ol şûh niķâb eylemesün
Perde-i şermi gidersiñ bir acıcıķ söyleşelim
Keşfü’z-zünûn eski tab‘ı c.1 s.518 ve yeñi tab‘ı c.1 s.805, Kâfzâde 92

3349 Fehmî, Fehmî Çelebi
Ne var ey mekr-i minkâr-ı cihân bârân-ı ‘afvıñla
Bu cürm-i âlûde-i naħl-i faķîri ser-firâz eyle

‘ Âşım 27

3350 Fehîm, Tezkirelerde hüviyetine dâir bir kayd ve ma‘ lûmât yokdur h.1080 m.1670 târihinde hayatda idi

Ey şadr-ı felek pâye-i ‘ ulüvv himemiñden
İtdiñ beni pür-behre kemâl-i keremiñden

Âgâz ideli vaşf-ı hatt-ı yâre Fehîmâ
Böyle ğazel tâze zemînim yüze çıkdı

Hamdülillâh ki yine şadme-i ‘ avn-ı Bârî
Eyledi zîr ü zeber putgede-i küffârı

Çandiye kal‘ asını ğod nice ta‘ rîf idesin
Çarĥ ile hem-ser iken farĥ-ı ser-i dîvârı

Böyle bir kal‘ a iken geldi anı fetĥ itdi
Bu ğazânıñ sipeh-ârâ vü sipeh-sâları

Hân Mehmed Şeh Ğâzî Süleymân ğadriñ
Şadr-ı âlî himemi Âsâf-ı Cem miĥdârı

Nice Âşaf o vezîr ibn-i vezîrü’l-vezîr
Kâb bin ‘ Ubbâd gibi var nice ĥıdmetkârı

Server-i kal‘ a-ĝüşâ ĥazret-i Aĥmed Paşa
Kim odur ĝâzîleriñ şadr-ı maĝâzî kârı
Dîvânından alındı, Dîvânı Üniversite Kütübĥânesinde, Numara 5557

3351 Fehîm, Uncızâde Muştafa Çelebi, Taĥtaĥal‘ a’da bir uncunıñ oĝlıdır, İstanbullu, Mısır vâlisi Eyüb Paşanıñ kâtibi, vefâtı h.1058 m.1648, İlĝın’da medfûndur “ĝitdi biñ elli sekizde nâ-murâdâde Fehîm” mısra‘ ıyla “vefâtı şâ‘ir” terkîbi vefâtına târiĥdir vefâtı târiĥini Zeyl-i Keşfi ve Sicill’iñ 1050, Belig’iñ 1056, Mucîb’iñ 1057 olarak göstermeleri yañlıştır

Nice bir ĥasret-i la‘ liñle mişâl-i maĥmûr
Ola lebrîz-i şarâb çeke ĥumyâze ĥadeĥ

‘ Aşĥ ehli nezâketle ider ol büte secde
Maĥşûdları yoksa zemîn pûs degildir

Va‘ de-i vaşl itmeden ol ĥılâfın şart ider
Ol meh-i âşık ferîbiñ ‘ ahd ü peymânıñ görüñ

Bir hayât için kazâ bilmem ne nâz eyler baña
Ben şehîd-i gamzeyim ‘İsâ niyâz eyler baña

Sebeb-i rif‘at olur gam yime üftâde iseñ
Bir binâ tâ ki harâb olmaya ma‘mûr olmaz

Dilber olıcağ ol meh-i tâbân gibi olsa
Reng-i gül-i hurşîd-i dırağşân gibi olsa

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında,	Millet Kütübhanesinde,	Numara 353
‘‘,	‘‘,	354
‘‘,	‘‘,	355
‘‘,	Nâfiz Paşa Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde,‘‘,	924
‘‘,	Es‘ad Efendi Kısmında, ‘‘,	2679
‘‘,	Hacı Maḥmûd Efendi Kısmında, ‘‘,	5254
‘‘,	Lala İsmâ‘il Efendi Kısmında, Murâd Molla Kütübhanesinde,‘‘,	475/1
‘‘,	Ḥamîdiye Kısmında, ‘‘,	1112
‘‘,	Veliddîn Efendi Kısmında, ‘‘,	2673/3
‘‘,	Fâtih Kütübhanesinde, ‘‘,	3852/2
‘‘,	‘Âtıf Efendî Kütübhanesinde, ‘‘,	2098
‘‘,	‘Aşım Beg Kısmında, Köprülü Kütübhanesinde, ‘‘,	432/2
‘‘,	Üniversite Kütübhanesinde, ‘‘,	459
‘‘,	‘‘,	765
‘‘,	‘‘,	1884
‘‘,	‘‘,	1456
‘‘,	‘‘,	2679
‘‘,	‘‘,	2858
‘‘,	‘‘,	2915
‘‘,	‘‘,	2932
‘‘,	‘‘,	2944
‘‘,	‘‘,	3021
‘‘,	‘‘,	3766
‘‘,	‘‘,	5530
‘‘,	‘‘,	5563
‘‘,	‘‘,	5574
‘‘,	‘‘,	5751

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.208, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.30, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.365, Mucib 30, ‘Aşım 25, Şafâyî 386, Seyyid Rızâ 79, Belîğ 73, Mecelle 343, Keşfü’z-zünûn Zeyli 523

3352 Fehîm, Na‘lbandzâde Meḥmed Fehîm Efendi, Adanalı, Adana müftisi, vefâtı h.1194 m.1780, Serverî’niñ “Behişte nâil ola Na‘lbandzâde Fehîm” mısra‘ı vefâtına târiḥdir

‘Ârif Hikmet 53

3353 Fehîm veyâ Fâriḡ, Âkşehir müftisizâde Meḥmed Fehîm Efendi, vefâtı h.1225 m.1810

Zühhâd bezm-i şavka virir dâ’imâ kesel

Yenmez efendi şıkleti ger olsa da ‘asel

Kâbil degil dibâḡati ḥinzîr-i zâhidiñ

Nâ-pâkdir ger olsa da zemzemle muḡtesel

Meded lebiñden irişdir baña şarâb şarâb

Esâs-ı tevbeleri itmeden ḥarâb şarâb

Getür şelâse-i ḡassâleyi müşelleşden

Zamânı geldi yine tıtdı ıztırâb şarâb

Dem-i ḥesâbda ḥaḡkımdır isterim andan

Niçün Fehîme şunar yarı yarı âb şarâb

Silaḡdârzâde 54, Şefkat 122, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.30, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 523

3354 Fehîm, Hoca Süleyman Fehîm Efendi, İstanbullu, Dîvan Kâlemi Ḥalkasından h.1203 m.1788 târiḥinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 15 Rebî‘ulevvel 1262 m.1847, Kıbrısîzâde Ḥaṭṭaṭ İsmâ‘il Ḥaḡkı Efendiniñ “ Nâle kılsun ins ü cin gitdi Süleyman Fehîm” mısra‘ı vefâtı târiḥdir

Ḥaṭṭ-ı sebz-i gül-ruḡân rengîn olur âyîneden

Tûti-i nezzâre revnaḡ-çîn olur âyîneden

Nev-zemîn açdı Fehîmâ tîşe-i Ferhâd-ı kilik

Şafvet-i cûy-ı hüner Şîrîn olur âyîneden

Ruḡdur kalb-i insana Fehîmâ ‘irfân

Heykel bî-hezân ‘add olunur seng-i mezâr

Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 379, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.30, ‘Oşmanlı Müellifleri c. S.372, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3452, Faṭın 336, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 523

3355 Fehîm, Maḡmûd Fehîm Efendi, Tekirṭaḡlı, Muşul vilâyeti Tahriîrât kâtibi, h.1220 m.1805 târiḥinde Tekirṭaḡ’da doğdı, h.1239 m.1852 târiḥinde ḡayatda idi

Terk itmediñ muḡabbeti eyvâḡ ey ḡöñül

N’olsun bu rûtbe nâleleriñ âḡ ey ḡöñül

Bilmez Fehîm menzil-i maşûdî kâdedir
Oldı feżâ-yı ‘aşqda gümrah ey gönül
Faîr 336, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.30

3356 Fehîm, İbrâhim Fehîm Beg, Giridli, Mısırlı Köçek Mehmed ‘Ali Paşa Kethüdâsı
ve Meclis-i Vâlâ a‘zâsından h.1228 m.1813 târihinde Hânya’da doğdı. Sultân
‘Abdûlmecîd devrinde vefât itdi
Togruluk olmasaydı râh-ı şavâb
Eylemezdi sülûk ulü’l-elbâb

Lîk, tenhâ tarîk oldığıçün
Nâdirâtdan olur iyâb ü zehâb

Hâk yolından ayırmazsun Mevlâ
Ne kadar halk iderse itsün ‘itâb
Faîr 337, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.30

3357 Feyzullâh, Feyzullâh Efendi
Dûd-ı dilimden oldı mehiñ çehresi siyâh
Yandı derûnım âteşine hayf bî-günâh

Bir dem mi geçer ki anda âh eylemeyem
Ben zârı gören dehâna mübtelâ şanur
‘Aşım 25

3358 Feyzullâh veya Feyzî, Şadreddînzâde Feyzullâh Efendi, Şadreddînzâde Kâsım
Mehmed Efendiniñ oğlıdır, Üsküdarlı, Üsküdar Maħkemesi kâtibi, vefâtı târihini
‘Oşmanlı Müellifleri h.1180 m.1766 ve Sicill h.1192 m.1778 olarak kayd itmişlerdir
Manzum Lugatnâmesinden
Tañrı Allâh vâhid birdir uludur hem celîl
Hamd öğmek hub sevmek dostadır halîl
‘Oşmanlı Müellifleri c. S.370, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.234, Feyzî maddesine bak numara
3323

3359 Feyzullâh, Kevâkibzâde Feyzullâh Efendi, Veliddîn Efendi akrabâsından
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.38

3360 Feyzî, Tursunzâde ‘Abdullah Feyzî Efendi bin Müderris Tursun Efendi bin
Taşköprülü Hacı Murad Efendi, İstanbullu, Üsküdar kağısı, hattat, vefâtı 19 Cemâzi’l-
evvel 1019 m.1610, Fâtih’de Kağı Çeşmesi kabrinde Şeyh ‘Âbid Çelebi Mescidi
kabristanında medfûndur, Fâizî’niñ “Kıldı ‘Abdullâh Efendi yerini dâr-ı bekâ” mışra‘ı
vefâtına târihtir

Geçince reh-güzerimden o şâh-ı hûbânım
Derîçe-i lebüme geldi seyr içün cânım

Bağrımı deldi tîr-i hûn-efşân
Zâlimiñ öte ucıdur peykân

Niçe bir elde mey-i surh ile sâgar tütalum
Ak gül gibi ‘arak nûş idelüm ter tütalum

Şöyle geçdi sîneden tîrüñ âyâ kaçı kemân
Yir delindi yire geçdi bulmadum andan nişân

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 533, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.348, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.40, Keşfü’z-Zünûn eski tab‘ı c.1 s.518 ve yeñi tab‘ı c.1 s.805, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3465, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 773, Kâfzâde 92, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.337, Ḥasan Çelebi 257, Seyyid Rızâ 78, Beyânî 69, Rıyâzî 109

3361 Feyzî, Kâfzâde Muṣṭafa Feyzullâh Efendi bin Kaḍı Kâfzâde Şemseddin Efendi bin Muṣṭafa Efendi bin Meḥmed Efendi bin Naşrullah Efendi bin İṣḥâk Efendi, Bolulu, Kaḍı, Şeyhülislam Ma‘lulzâde Seyyid Meḥmed Efendi damadı, h.950 m.1543 târiḥinde Bolu’da doğdı, vefâtı 30 Cumaziyelevvel 1020 m.1611, Fâtih’de Zincirlikuyu’da Ma‘lulzâde ḥazîresinde medfundur, Bursalı Hâşimî’niñ “Feyzî göçdi nâgâh” cümlesi vefâtına târiḥdir, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn’de İstanbul olarak gösterilmesi yañlıştır

Güzergâh-ı cihân cây-ı qarâr olmadığın bildik
Anıñcün ger gice bir tekyeniñ miḥmânıyız cânâ

Bülbül egerçi âteş-i ‘aşkla oldı küll
Yüz sürmege kıomaz payına şâh-ı gül

Şahn-ı cemende gönca-i gül üzre yâsemen
Gûyâ ki tıflıñ ağzın açarlar nebât-ile

Bâde-i nây-ile baḥş itdiğini eyledi gûş

Kabdan kaba kıodı kâhveyi dün-i kâhve-fürûş

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 539, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.32, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.341, Keşfü’z-Zünûn yeñi tab‘ı c.1 s.805, Kâfzâde 92, Rıyâzî 109, Mecelle 343, 347, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 522, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 523, Ḥulâşatü’l-Âşâr 3 s.288

3362 Feyzî, Ḥaydarzâde Şeyh Meḥmed Feyzî Efendi, Kufeli, vefâtı h.1023 m.1614, İstanbul’da medfundur, vefâtı târiḥini Sicill ve ‘Oşmanlı Müellifleri 1025 ve Mecelle 1029 olarak göstermişlerdir

Tûğ-ı şâhîye nazar kıll dîde-i ‘ibretle gel

Sernigûn olmaz hayâl itme dürr feş-i hüsrevân

Kâr itdi dile miḥnet ü âzâr muḥabbet

Yâ Rab ne ‘aceb müşkil olur kâr-ı muḥabbet

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 607, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.41, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.60, Keşfü’z-zünûn yeñi ṭab‘ı c.1 s.806, Kâfzâde 92, Mecelle 343, Keşfü’z-zünûn Zeyli 523

3363 Feyzî veyâ Feyzullâh, Pederi cihetinden Şeyhulislam Şâdık Mehmed Efendi ve vâlidesi cihetinden Şadreddin Şîrvânî aḥfâdındandır, Şadreddinzâde veyâ Kâsımzâde Feyzullah Feyzî Efendi bin Kâssâm Mehmed Emin Efendinin aḥfâdı Sadreddîn Şîrvânî, Müderris, Rebî‘ulevvel 1067 m.1656 târiḥinde vefât itdi, Üsküdar’da pederi yanına defn idildi, vefâtı târiḥini Sicill’iñ 1068 göstermesi yañlıştır

Dil ü cânı yaḳan tâb-ı ruḥ-ı raḥşân yârumdır

Ten-i zerd ü nizârım çigneden ol şehsüvârımdır

Bahâr-ı ḥüsniñi gördükde cânâ daḡlar yaḳdım

Fezâ-yı sîne bu nev-daḡlarla lâle-zârımdır

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.291, Sicill-i ‘Osmânî c.1 s.403, c.4 s.36,37, Belîğ 75, Şafâyî 391, Mecelle 343, 353, Ravzatü’l-Meşâyıḥ 77

3364 Feyzî, Topkapulızâde Muştafa Çelebi, İstanbullu, Yeñiçeri kâtibi, Topkapulu Feyzî dinmekle meşhurdur, vefâtı h.1068 m. 1657, Nâilî’niñ “Müebbed bâd bâd-ı îman-ı Feyzî” mısra‘ı vefâtına târiḥdir, Yümnî ve Şafâyî’niñ vefâtı târiḥini 1090 göstermeleri yañlıştır

Dil gördi feleḡiñ luṭfını imtinânı var

Bir kûşe-i firaḡa çekildi emânı var

Ol rind-i ‘ışk-bâza ḥased kim müdâm

Yanında mihribânlık ider bir civânı var

Nâz eyleme bahâr ile ey baḡbân baña

Çesbân görünürdi mevsim-i gülden ḥazân baña

Nice olmaz gönülde berg-i ‘ayş-ı câvidân tâze

Gülistân tâze gül tâze nevâ-yı bülbülân tâze

Çek ey Feyzî bu şeb âḡûşuna bir tâze maḥbûbı

Yine sînende olsun penbe-i dâḡ-ı nihân tâze

Âteş-i zen olup ‘aşk dil-i âşıka

Pertev fiken itdi şu‘lesin âfâķa

Dîvânı,	Emîrî Efendi Kısmında,	Millet Kütübhanesinde, Numara 356
‘‘,	‘ Akif Efendi Kütübhanesinde,	‘‘ 2100
‘‘,	Üniversite Kütübhanesinde,	‘‘ 462
‘‘,	‘‘,	‘‘ 514

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.775, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.41, Safayî 398, Mecelle 343, Yümnî 20, Belîğ 75, Güftî 86

3365 Feyzî, Feyzî Çelebi, Za‘îm, İshak Paşa sülâlesinden, vefâtı h.1094 m.1682
Kabrîm üstine semenderden inüp ol meh didi
Zulm ile ölmüşdi nûr indi o miskîn üstine
Kamûsu’l-a‘lâm c.5 s.3465, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.41, Hasan Çelebi 257, Latîfî 270

3366 Feyzî, Şerîf Feyzullah Çelebi, Sofyalı, vefâtı h.1100 m.1688
Dil düşdi nâr-ı hîcre ser-â-ser bulunmadı
Şad şalâ âteş içre semender bulunmadı

Kaldık fezâ-yı ğamda cudâ menzil-i ümmîd
Hâdî reh-i şavâba erenler bulunmadı

Ġamzeñ hayâlî dîde-i terden nihân olup
Deryâya düşdi tîğ-ı mücevher bulunmadı

Olmaz bu teng-nây-ı cihânda ħalâş-ı ümmîd
Hızr-ı hidâyet irmedi yâver bulunmadı
Şafâî 397, Mecelle 343

3367 Feyzî veyâ Sîmî, Sîmkeşzâde Şeyh Feyzî Hasan Efendi, Sîmkeşbaşı Mehmed Efendiniñ oğlu ve müellif-i Zeyl-i Şakâyık-ı Şeyhî’niñ pederidir, İstanbullu, Emir Buĥârî Tekyesi Şeyhi, h.1036 m.1626 târihinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 2 Safer 1102 m.1290, Emir Buĥârî dâmâdı Maĥmûd Çelebi Tekyesinde medfûndur, Rüşdî’niñ “Didi hâtîf ol demde târiĥini, Olâ cây-ı Feyz-i İlâhî cinân ” beyti vefâtına târiĥdir
Câm-ı ‘ aşķı neşve virmişdir eger çi ‘ âşķa
Fıkr-i la‘ li ol perîniñ başķa bir ĥâlet virir

Gelseñ ey muṭrıb eger meclis-i rindân-ı ğama
Gözedüp dâireñi çıkma şakın çenberden

Şerĥ-i ğam-ı dil beyâna gelmez
Ol sırr-ı nihân lisâna gelmez

Hâlim nice ‘ arz idem huzûra
Taḥrîr idemem zebâna gelmez

Ḳaddûn gibi bir nihâl-i mevzûn
Maḳşûre-i kûn-fekâna gelmez

‘ Arz itse şubḥ-dem yüzün ol şeh-süvârımız
Şaḥrâ-yı şabr-ı ‘ aşḳda ḳalmaz ḳarârımız

Nevrûz-ı vaşl-ı maḳşada baḥt irse Feyziyâ
Yeksân olurdu şevḳ-ile leyl ü nehârımız

Peykân-ı müjeñdir telef-i cânıma bâ‘ iş
Tîr-i sitemiñdir yine efgânıma bâ‘ iş

Bir ḡonca-yı nevresteniñ ümmîd-i vişâli
Oldı heves-i seyr-i gülistânıma bâ‘ iş

Dîvânı, Üniversite Kütübḥânesinde, Numara 428

Şaâyı-ı Şeyhî c.2 s.58, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.41, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.139, Şafâî
400, Belîḡ 75, Sâlim 559, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 76, 160, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 523

3368 Feyzî, ‘ Ali Aḡa, İstanbullu, Cebeciler kâtibi, vefâtı h.1115, m.1703

Lebiñ ḥakkâk eli toḳunmamış bir la‘ l-i raḥşândır
Muşaffâ dişleriñ şol durre beñzer kim deliksizdir

Kelâmı şu‘ belendirme uzatma gel makâmâtı
Gönül âḡâze-i hüsn-i o şûhun bûseliksizdir

Hemân bir tîḡ-ı cevherdâra beñzer nûkte-i Feyzî

Tîrdir ṭân-ı düşmen gerçi ammâ kim çeliksizdir

Şaḳâyık-ı Şeyhî c.2 s.195, Memu‘ a-i Şu‘ arâ 35, Sâlim 560

3369 Feyzî, Ḥasan Feyzî Efendi, Ḳaraḥisar’da Pazarsululı, Ḳaraḥisar’da Şeyḥ Ḥasan
Câmî‘i Ḥaṭîbi, vefâtı h.1107, m.1695

Sâlim 566

3370 Feyzî, Ebû Sa‘ id Meḥmed Efendizâde Şeyḥülislam Feyzullâh Feyzî Efendi bin
Şeyḥülislam Ebû Sa‘ id Meḥmed Efendi bin Meḥmed Es‘ad Efendi bin Hoca
Sa‘ deddin Efendi, 12 Cemâzi’l-âḥir 1040 m.1230 târiḥinde doğdı, vefâtı 15 Rebî‘u’l-
âḥir 1110 1298, Eyüp’de Hoca Sa‘ deddin Efendi Tekyesinde medfûndur

Âteş-i efrûz oldu dilde güft ü gûy nevbahâr

Dâḡ dâḡ itdi derûnum seyr-i rûy-ı nevbahâr

Şâh-ı gül çıkısa yine tahtına sultân olsa
‘Andelîbân-ı çemen nağme serâyân olsa

Gelse sâkî dil-i gam-dîdeyi şâdân itse
Elde gül gibi yine câm-ı dırağşân olsa

Añılsa gâhice bir dil ‘aceb mi yâr yanında
Ki zerre yâd olur mihr-i tâbdâr yanında

Semend-i tâze itmezdi pâ-mâl gubârı

Bilinse hâk idigim o şeh-süvâr yanında

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.233, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3464, Sâlim 553, Sicill-i ‘Osmânî
c.4 s.33, Şafâî 400

3371 Feyzî, ‘Abdülhâdîzâde Feyzullah Efendi, Beypazarlı ‘Abdülhâdî Efendiniñ
oğlıdır, Bursalı, Kadı, vefâtı 16 Zilhicce 1138 m.1715, Edirne Kapı’da Emir Buğârî
zâviyesi civârında medfûndur, vefâtı târihi Sâlim’de 1127 gösterilmektedir

Vaqt-i bahâr ‘ârız-ı cânâna geldi haţ

Gûyâ bahârı müjdeye yârâna geldi haţ

Pervâne-i vişâle eger ruşat olmasa

Şem‘-i furûğ-ı ‘ârızına yana geldi haţ

Yanıp yakılmagı ta‘lîm eder birbirine ‘âşık

Mahabbet ehli ile eksik olmaz sohbeti şem‘iñ

Başında od yanar dâ‘im şikâyetden degül hâlî

Yine bakısan dilindendir belâ-yı miñneti şem‘iñ

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.477, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.34, Sâlim 558, Mecelle 343

3372 Feyzî, Salih Feyzî Efendi, Vanlı, Dürri Aḥmed Efendiniñ birâderidir, vefâtı
h.1127 m.1715, ‘Ulvi’niñ “Dâimâ Sâlih Efendi içe mâ-ı Kevseri” mışra‘ı vefâtına
târihtir, vefâtı târihini Sâlim’iñ 1129 göstermesi toğrı değildir

Ol serv-ı kad ki şahn-ı çemenden gelür geçer

Âhû gibi fezâ-yı cennetden gelür geçer

İcâd ider hayâlîne bir tâze şâh-râh

Tîr-i müjeñle sûr-ı bedenden gelür geçer

Olsa her kim müstakîm encâm-ı mânend-i nigîn

Gezdirir el üzre hâş u ‘âm mânend-i nigîn

İ‘tibâr-ı nâm-ile elden ele şöhret bulur
Künc-i ‘uzletde iden ârâm mânend-i nigîn
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.556, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.41, Sâlim 561, Belîğ 75

3373 Feyzî, İbrâhim Feyzî Efendi, İstanbullu, Çelebi İmam diñmekle şöhret bulmuştır, Eyüb'de Cezerî Kâsım Paşa câmi‘i İmamı, Haţtaţ, vefâtı h.1136 m.1723, “mu‘tekif-i vuşlat” terkîbi vefâtına târihtir, Yıldız Kütübhânesinde bulunan yazma Tuħfe nüshasında vefâtı târihi 1146 olarak yazılıdır
Ol kadar cismim nizâr olmuş ki olsam pîş-rev
Ey kemân-ebrû hedef zihgîrdir sensiz baña

Baht eger devr-i revân etse maķâm-ı evcede
Dest gerden-bestedir zencîrdir sensiz baña
Faţîn 338, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.41, Tuħfe-i Haţtaţîn 53, Sâlim 561, Mecelle 343, Hadîkatü'l-Cevâmi‘ c.1 s.79

3374 Feyzî, Defterdârzâde Mehmed Efendi, Deterdâr vekîli Aħmed Efendiniñ oğlıdır, Kağı, Defterdârzâde Efendi diñmekle meşhûrdur, vefâtı 3 Rebûlâhğir 1149 m.1729
Per-mû deyu nedeñlü iderse ğatı güzâf
Ruhsâr-ı yâre kındıramaz kıl-ı mû-şikâf
Şakâyık-ı Şeyhî c.3 s.280, Mecelle 343

3375 Feyzî, Vaşîzâde Şeyh Seyyid Feyzullah Efendi bin Seyyid Mehmed Vaşî Efendi bin Seyyid Hasan Nûrî Efendi bin Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Abdülhâlîk Efendi, Şeyh Mehmed Şa‘îd Efendi dâmâdı, vefâtı h.1142 m.1729, Balat Şeyhi, Ayvansaray’da pederi yanında medfûndur

3376 Feyzî, Feyzî Efendi, Yeñiçeri Kâtibi, vefâtı h.1150 m.1737, Eyüb’de medfûndur, kendüsi‘çün vefâtından evvel söylediğı târihtir ki seng-i ğabrinde maħkûkdur
Şihhatimde Feyziyâ lafzan dedim târiħimi
Biñ yüz elli sâlde kıldım ‘âlem-i lâhûtî câ
Râmiz 230

3377 Feyzî, Şubhîzâde Feyzullah Feyzî Efendi, Şehremîni rûznâmçecisi Şubhî Aħmed Efendiniñ oğlıdır, Şadra‘zam Hezarpare Aħmed Paşanıñ akrabasıdır, Şehremîni Rûznâmçecisi, vefâtı h.1152 m.1739
Olunca ğatre-i eşkim nümâyân çeşm-i pür-nemden
Görüb ‘aks-i meh-i ruhsârı rîzân oldu dîdemden

‘Aşık ğam-ı ‘aşk-ı yâr ile itse bükâ
Şad mevce-i tûfân olurdı peydâ

‘Aynumda benüm her müje-i eşk-âlûd
Bir çeşme-i sel-sebîle döndi gûyâ

Menzil-i res-i maşşûd olamaz nâvek-i ümmîd
Mânend-i kemân kıaddi düttâh itmeye değmez

Ham olmaz idi fikret-i ebrûñ-ile kıaddim
Bâr-ı gamıña tâtâtım olsaydı tenimde

Sâgar gibi meyl eder idim la‘line yârîñ
Peymâne kıadar hürmetim olsaydı benim de
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 2874
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.35, Râmiz 228, Sâlim 564, Safayî 435, Mecelle 343

3378 Feyzî, Altıparmakzâde Feyzullah Efendi, Müderris, vefâtı h.155 m.1742, Edirne
Kapusı hâricinde Otağcılar Câmî‘i yanında medfûndur, vefâtı târihi Sicill’de 1156 ve
Mecelle’de 1120 olarak yazılıdır
Salındı dil-rübâlar gülşene âşûb-ı cân oldu
Kıyâmetler kıopardı serv-kâmetler revân oldu

Çekilmezken kemân-ı Rüstem-i hicr-i felek şimdi
Hilâl-âsâ cebîn-i mehveşâna ebruvân oldu

Hať ber-âverde ruĥân mânend-i bedr-i hâledâr
Farķ olunmaz târ-ı şebde şu‘le-i mehtâbdan

Ol şâh-ı mülk-i nâza mürüvvet virilmemiş
‘Arz-ı niyâze ‘âşıkâ ruĥşat virilmemiş

Haťtıyla sırr-ı ĥâline vech-i münâsebet
Yüzden ziyâde ben bulayım itme kıl ü kıâl

Müşkil-güşâ-yı vuşlat iken yâr-ı Feyziyâ
Kalsun mı bende ĥaşre değin ‘uķde-i vişâl

Sicill-i ‘Oşmânî c.4s.35, Râmiz 228, Sâlim 564, Mecelle 343, Belig 76

3379 Feyzî, Feyzullah Feyzî Beg, Reîsü’l-eťıbbâ Nûĥ Efendiniñ oğlı ve ĥekim oğlı
Şadra‘zam ‘Alî Paşaniñ birâderidir, vefâtı h.1153 m.1740, Kıoca Muştafa Paşada
pederiniñ ĥânesi yanındaki kıabristanda medfûndur, Sicill’iñ vefâtını 1161 göstermesi
ve Kıapudan İbrâĥim Paşa Câmî‘inde medfûn olduğunu yazması yañlıştır
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.35, 579, Mecelle 343, Tuĥfe-i Haťtâtîn 362

3380 Feyzî, Seyyid Hasan Feyzî Efendi, Karahişarlı, Kağı, vefâtı h.1166 m.1752
Mecelle 343

3381 Feyzî, Şa‘banzâde Feyzî Râsim Efendi bin Şa‘banzâde Mehmed Efendi bin
Bostancı Harem Ağa, vefâtı h.1170 m.1756
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.193

3382 Feyzî, Luţfîzâde Feyzullah Efendi, Balçıklı Luţfîzâde Ahmed Efendiniñ oğlıdır,
Kayyum kağısı, evvelce meşîhat mektubcısı olmağla mektubcî Feyzullah Efendi
dinmekle meşhurdur h.1115 m.1703 târihinde doğdı, vefâtı h.1178 m.1764

Şems-i ruhuñda hâle-i haţ oldu âşikâr
Taḥvîl-i burç-ı eşref-ile geldi çün bahâr

Feyzî kemîn ve kemterîn ey şâh-ı ‘aşkbâz
Luţf eyleyüb vişâliñ ile eyle şerm-sâr
Râmiz 231, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.41

3383 Feyzî, Elîfîzâde Feyzullah Efendi, Elîfî Efendiniñ oğlıdır, Edirneli, Nibaluka
kağısı, vefâtı Muḥarrem 1179 m.1765, Nibaluka’da medfûndur
Şeyh Mevlevî Enîs Dedeniñ vefâtına târiḥdir
Kutb-ı devrân mürşid-i ‘âlem âzîz-i muḥterem
Geşti-i ma‘nâ-yı baḥr-i ma‘nevî içre reîs

Ġuş idüb fevtin didiler Feyziyâ târiḥini
Gülşen-i lâhûta göçdi âh Mevlânâ Enîs
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.36, Râmiz 229, Mecelle 343

3384 Feyzî, Hasan Efendizâde Seyyid Feyzullah Efendi, Vâ‘ız Hasan Efendiniñ
oğlıdır, Bursalı, vâ‘ız, vefâtı h.1185, m.1771, Bursa’da medfûndur
Kemâlin bulmuş ol nev-res nihâlim pek güzellenmiş
Fem-i ‘uşşâka lâyık meyve-i cismi asıllanmış

Ḥatâver şanma ey dil sen ‘izârın ol melekzârıñ
Kitâb-ı ḥüsnü bir bir ḥâme-i kudretle tellenmiş

O serv-i kâmetiñ şalındığın ‘ayb itme ey ‘âşık
Hevâ-yı ‘aşkla me‘lûf olaldan başı yıllanmış

Sernâme olur muṭṭalî‘ inşâ-yı bismillâh
Olur gencîne-i nazma gelir eczâ-yı bismillâh

Muṭavvel bir kitâb olsa eger manzûme ey Feyzî
Gerekdir şafḥa-i evvelde bir efzâ-yı bismillâh
Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübḥânesinde, Numara 357
‘Oṣmanlı Müellifleri c.2 s.368, Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.41, Faṭın 338

3385 Feyzî, Küçük Kaḏızâde Feyzullah Efendi, Kaḏı, Cemâzilevvel 1200 m.1785
Ehl-i ḥâlîñ gece vü gündüz nazarı ḥâldedir
Çeşm-i erbâb-i ḥikem nokṭa-i rimâldedir

Dilâ baḳ ol mehe mihr-i felek deḡil de nedir
Bu ḥüsn-ile o perî-rû melek deḡil de nedir

Bülbül de eder nâleyi gitdikçe ziyâde
Gül ḥande ede gonca daḡı ola güşâde

Rindiñ ayaḡı yer mi başa gül gibi sâḳî
Bir destine sâḡar ala bir destine bâde
Silaḥdarzâde 54, Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.42, Şefḳat 123

3386 Feyzî, Meḥmed Feyzî Efendi bin Mîr Aḥmed bin Ḥasan bin Ḥüsrev bin Emîr
Süleymân, Babanlı ‘âilesinden, Bağdad müftisi, vefâtı Cumâzilevvel 1308 m.1890
Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.306

3387 Feyzî, Hacı Aḥmed Feyzî Efendi, Tebrizli Es‘ad Mollanîñ oḡlıdır, Tebrizli,
Mu‘allim Feyzî efendi diñmekle meşḥûrdur, Mekteb-i Sulṭânî mu‘allimi, h.1258
m.1842 târiḡinde Tebriz’de doğdı, vefâtı 16 Safer 1328 m.1910, Üsküdar’da Seyyid
Aḥmed deresi kabristanında medfûndur
Enîn ü nâle sihr ḡize ney-i nevâsı gelir
Bükâdan ‘ârif-i billâha mey-i şafâsı gelir

Süḥanverin eşeri bir ḡayât-ı şânîdir
Giderse dâr-ı fenâdan yine şadâsı gelir

Benim vücûdum olur nâ-bedîd o dem yoksa
Cihân bu ḡalde ḳalmaz ḳadr-i şinâsı gelir

‘Azâb-ı kabri şetâretle atlatır Feyzî
O dem ki baş ucına âl-i Muşṭafâsı gelir
Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 419

3388 Feyzî, Hacı Meḥmed Emin Feyzî Beg, Süleymâniyeli Derviş Derviş ‘Abdülḳâdir
Aḡanîñ oḡlıdır, Miralay, h.1278 m.1861 târiḡinde Süleymâniye’de doğdı, vefâtı 25

Zilka‘de 1347 m.1928, Kâsımpaşa‘da Okmeydanının alt tarafındaki tekve civârında medfûndur

Hareketsiz şu tağ niçün durıyor
Yok mı tab‘ında hiç mâşer-i ‘aşk

Görinür onda çok menâzır-ı ‘aşk
Belki bir emre intizâr idiyor
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 422

3389 Feyzî, Feyzî Çelebi, Bağdad tımar defterdârı, Sulţan Selîm-i evvel ve Kanûnî Sulţan Süleyman devirleri şâ‘irlerinden olub Selîm-i evvel zamânında Saray‘da câşnigîrlerden idi

Bir tâze dâğ yakdı gelüp yâr sîneye
Mühr urdı kendi kendü eliyle hâzîneye

Çıkmaz gönülden ol şanemüñ fikr-i ğabğabı
Şan sîb girdi şan‘at ile âbgîneye

Hâlet-i ‘aşkı ne bilsün sormañuz Ferhâd‘e kim
Kendüsinden bî-haber ‘ömri geçürmiş tağda
‘Ahdî 77

3390 Feyzî, Feyzî Çelebi, Edirneli, Sipâhî Şem‘e pervâneleri şanma ki bîhûde yanar
Cezbe-i hüsn-i dil-efrûzuñ ile od da yanar

Pâyini tomrukda gördi ğonce-i nevrestenüñ
Beñzinüñ uçdugı budur bülbül-i dil-hâstenüñ
‘Ahdî 268, Enîsü‘l-Müsâmirîn

3391 Feyzî, Feyzî Efendi, Rumelili, İmam, Haţib, Metruvice‘de medfûndur
Göz yaşlı gönül zülf-i perîşanlar içinde
Kaldım karañgu gicede bârânlar içinde
‘Âşık Çelebi 294, ‘Âlî Târihi 209

3392 Feyzî, Kınalızâde Hüseyin Çelebi, Kınalızâde ‘Ali Çelebinin oğlıdır, Tezkiretüş-Şu‘arâ müellifi Hasan Çelebinin küçük birâderidir, Kağı Esrâr-ı lebüñ cânda niçe dil ide pinhân
Şemşîr-i nifâk ile ‘ûdu çalmada hayrân

Pâyin altında şanma kebkebdür
Yüz sürer ayağuna kevkebdür

Didi ağıyârla gören o mehi
Menzil-i mâh şimdi ‘ aķrebdür
Kâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3465, Hasan Çelebi 257, Beyânî 69

3393 Feyzî, Feyzî Beg, Bursalı, Beglerbegi
Zülf ü hâl ü hâtt ü ruhsârıña mâil olanıñ
Rûz u şeb ‘ ömri hesâb-ile kitâb-ile geçer

Dil-i tîgûnla dü nîm eyle gerekse iki dil
Bu kadar miñnete şabr itmez efendi bir dil
Keşfü’z-Zûnûn Eski Tab‘ ı c.1 s.518 ve Yeni Tab‘ ı c.1 s.805, Kafzâde 93

3394 Feyzî, Feyzî Çelebi
Görüb ‘ Îsâyı şâd u hurrem oldum
Ki gökde istediğim yerde buldum
Kâfzâde 92

3395 Feyzî, Dervîş Feyzî-i Mevlevî, Belhli
Derdâ ki çonîn ‘ âlem-i esrâr-ı ledünnî
Ender lahd-i hâk siyeh geşt defîne
Bâ gerd-i yetîmi guhereş fâş bebînend
Ez-kohl cevâhir şevved ân cây-ı hâzîne
Esrâr Dede 253, Sema‘ hâne-i Edeb 198

3396 Feyzî, Hâlicızâde İbrâhim Feyzî Beg, Edirneli, şâ‘ ir Sûzî’ niñ birâderidir
Mecelle 343

3397 Feyzî, Feyzî Ağa
Halkıñ kimisi şâd kimisi pür-ğam olduğın
Taķdîr-i lem yezel ânı her serde göster
Beliğ 76

3398 Feyzî, Feyzullah Efendi bin Müftî Aḫmed Efendi bin İbrâhim Efendi bin Yûsuf
Efendi, Bolılı, Hışn-ı Manşûr kaḫısı
Nâfe-i Çîn-i Ḥoten’den bir nişândır perçemiñ
Kelle-pûş içre çü müşg-i ser-nihândır perçemiñ

Baş üzre mihr-i ‘ âlem-tâb-ı evc-i hüsnünüñ
Sâye-i bâl-i hümâ-yı âsumandır perçemiñ
Sâlim 563

3399 Feyzî, Feyzî Çelebi

Serimde sînde dilde cigerde dâğ olsun
O şûre yerleri kıo reşk-i çâr- bâğ olsun

Ben arzû-yı şehâdetle geldim ey Feyzî
O tend-ıhû eger öldürmez ise sağ olsun

Gönülden söyleşürler bunda Feyzî böyledir âyîne
Bu meclis meclis-i işrâkiyyündür güft ü gû olmaz

Ne rûy-ı dil ne dil-cûy ne vaz'-ı dil-rubâydır
Benim senden murâdım bir nigâh-ı âşinâyîdir
‘Âşım 25

3400 Feyzî, Kassamzâde Feyzullah Efendi, Üsküdarlı Kassam Muştafa Efendiniñ oğlu
ve şâ‘ir Tab‘î ve Kırbî’niñ birâderidir, Üsküdarlı, Yeñişehir Kıadı, Yeñişehir’de
vefât itdi

Çek destiñi sen düşme uşul ile dü yekden
Deng al ayağıñ

Vech-i emeli kırtara gör sille-i şekkden
‘Adn ola durağıñ

Pervâneyi fark eyle kerem kıl kelebekten
Derk eyle çerâğıñ

Feyzî ireriz menzil-i kâra giderekden
Hazırla konağıñ
Silâhdarzâde 55, Şefkat 124

3401 Feyzî, Enderûnî Feyzî Beg bin Şam Mollası Meħmed ‘İzzeddin Efendi bin
Hekîmbaşı Meħmed Sa‘îd Efendi 1193 târihinde hayatda idi

Benim sen pâdişâh-ı kışver hüsñ ü cihânımsıñ
Hayât-efzâ-yı cânım şîvekârım nevcivânımsıñ

Fezâ-yı sînem oldu tîr-i bî-pâyânına âmâc
Pey-ender-peg gelür nuk-ı müjeñ kaşı kemânımsıñ
Es‘ad 70, ‘Âkif 95

3402 Feyzî, Muştafa Feyzî Efendi, Kıonya vilâyetinde İçil kıazâlî, mu‘allim, h.1242
m.1826 târihinde doğdı, 1268’de hayatda idi

Cânda hiç telhî-i hicrânile lezzet mi kıoduñ
Zehr-i ğamla dehen dilde halâvet mi kıoduñ

Yañılup ‘ aşıkâ da luţf it a zâlim nolduñ
İtmediñ zümre-i ağyâra ‘ inâyet mi kôduñ

Her gelen oldı peşîmân yine döndi gitdi
Ey felek hâlkı bu kâşânede rahat mı kôduñ

Feyziyâ boşla bu rüsvâlîğı uşlan ğayri
‘ Aşk-ile itmedik ‘ âlemde melâmet mi kôduñ
Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.42, Faţîn 340

3403 Feyzî, Hâlîl Feyzî Efendi, Edirneli, Çanaqqal‘e Boğazı Karantina Memuru, h.1208 m.1793 târihinde Edirne’de doğdı, 1267 târihinde hayatda idi
Bu demde gönül vaşlîña lâıykdır efendim
Ağyârda yok şimdi aralıkda efendim

Gördüm a gözüm nûrı nice dilberi ammâ
Hüsn ü revîşîñ cümleye fâikdir efendim

Bak ateş-i rûyuñda olan ‘ anber-i hâle
Ben gibi o da odlara yanıkdır efendim

Ber-dâr ise makşûduñ eger Feyzî-i zârı
Manşûr-ı dilim zülfüñe lâıykdır efendim
Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.43, Faţîn 340

3404 Feyzî, Mehmed Feyzî Efendi, Hacı Veliddîn Rüşdî Efendiniñ oğlıdır, Ayaşlı, Bahriye Nezâreti Meclis Kâtibi, h.1222 m.1807 târihinde doğdı, 1270 târihinde hayatda idi
Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.42, Faţîn 339

3405 Feyzî, Mehmed ‘ Ali Feyzî Efendi, İstanbullu, Enderunlı, h.1252 m.1836 târihinde doğdı
Gülistân-ı muhabbetde benim bir gül ‘ izârım var
Anıñçün her seher bülbül gibi efgân u zârım var

Seniñ ol tîğ-i ğamzeñle hemîşe ey melek-sîmâ
Gönülde lâlezâr-âsâ nice biñ dâğdârım var

Firâk-ı rûy-ı âliñ bendeñi zâr u zebûn itdi
Velîkin nâzenînim şevk-i ‘ aşkıñla vağârım var

Yetişdir ey tabîb-i cân u dil gel merhem-i vaşlîñ

Ki her dem hasretiñden dilde derd-i bî-şumârım var

Göñül-âsâ ben ey Feyzî garîb ü miskîn olmuşken
Ne a' lâ zülf-i dilberde benim şimdi qarârım var
Faṭîn 341

3406 Feyzî, Harem Paşazâde Enderunlî Çantacı Fayzî Beg, Sulṭan 'Oşmân-ı Şânî devri şâ'irlerinden

Yog-imiş târ-ı zülfiñ kıl kadar farkı miyânıñla
Tırâş itdim bunu ben müşk-âf kıl ü kâlinden

Tekellüm itse de kühsâre bak ğayriñ sözün söyler
Kibâra çünkü bahş itmek yakışmaz kendi hâlinden
Ṭayyârzâde 'Aṭa Târîhi c.4 s.138

3407 Feyzî, Pazarbaşızâde Feyzullâh Feyzî Efendi, Pazarbaşızâde Meḥmed Ağaniñ oğlıdır, Diyarbakırlı,

Rehberim şahın-ı tecellâda şu'â'-ı nûr olur
'İzz-i mekâhım menzil-i Mûsâ mişâli Ṭûr olur

Nükte-i sırr-ı Ene'l-hakkı kılub Feyzî 'ayân
Terk-i cân eyler yolıñda 'aşk-ile Mansûr olur
Tezkire-i Âmid 84

3408 Feyzî, Hüsâmzâde 'Oşmân Efendi, Kaḍı, Sulṭân Murâd-ı Râbi' devri şâ'irlerinden

Dîvânı, Hacı Meḥmed Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, Numara 3371/3

Dîvânından alındı

3409 Feyzî veyâ Tabi'î, 'Ali Tabi'î Efendi, Edirneli, Haṭṭât, Cenâbî Paşa mensûblarından, Tâbi'î maddesine bak numara 496

3410 Feyzî, Meḥmed Füyûzî Efendi, Diyarbakır Kaḍısı, vefâtı 13 Cumaziyelevvel 1135 m.1722, Edirne Kapısı hâricinde medfûndur

İderdi nâr-ı firâk-ile cûş pervâne

İrince vuşlata oldu ḥamûş pervâne

Şakâyık-ı Şeyhî c.3 s.92, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.219, Mecelle 344

3411 Kâil, Muştafa Efendi, Aşkırmanlı, Silâhdarzâde ile Şefkat Kilisli olduğını yazıyorlar

Nevâziş itse de dil-ber inanma ey göñül dekdir

Ki anıñ baħr-i zu‘ munda her âdem şaşkın ördekdir

Durûğ-ı va‘ de-i vuşlatla yâri ittihâm itdim
Dimiş inşâf idüp Kâ’il belî kavlinde gerçektir

Dirlerse saña gülşen-i ħüsn öyledir eved
Ya saçlarıñ degil mi benefşe demed demed

Gül-penbe şalı kaftânını giyme sevdigim
Feryâda şalma sen beni bülbül gibi meded
Şefkat 127, Sıahdarzâde 56, ‘ Ârif Hikmet 53

3412 Kâil, Hasan Kâil Efendi

Fedâ-yı cân-ı şîr-i nigârı biz Ferhâd’dan gördük
O serbâzız ki resm-i muħabbeti üstâddan gördük
Beliğ 76

3413 Kâil, Muştafa Kâil Efendi, Galaalı, Sultân Selîm-i Şâlis ‘ aşrı şâ’ irlerinden
Es‘ ad 56, Sicill-i ‘ Osmânî c.4s.45, Mecelle

3414 Kâimî, Şeyh Hasan Efendi, Bosnalı, Bosna’da Şeyh Silâhdar Paşa Tekyesi Şeyhi,
vefâtı h.1091 m.1670 İzornik’de medfûndur, ‘ Oşmanlı Müellifleri’niñ vefâtı târiħini
1901 göstermesi toğrı değildir

Bi-ħamdillâh bu demlerde bize tevfiķ idüb Bârî
Şataşduk ħ‘âceye ħaķķa idelüm kutlu bâzârı

‘ Ulûmiyle kelâmiyle şu deñlü ħaķ edâ virmiş
İmâm u vâ‘ izûñ Şeyhüñ irişmez fehm ü efkârı

Kime ol dost nażar kıldı muħibbî dervişân oldı
Nişândan bî-nişân oldı ħamu ‘ âlemlerüñ vârı

Dîvânı,	Emîrî Efendi Kısmında,	Millet Kütübĥânesinde, Numara 359
‘‘,	‘‘ ‘‘ ‘‘,	‘‘ ‘‘, ‘‘, 360
‘‘,	‘‘ ‘‘ ‘‘,	‘‘ ‘‘, ‘‘, 361
‘‘,	‘‘ ‘‘ ‘‘,	‘‘ ‘‘, ‘‘, 362
‘‘,	‘‘ ‘‘ ‘‘,	‘‘ ‘‘, ‘‘, 363
‘‘,	Fâtih Kütübĥânesinde	‘‘, 3859
‘‘,	‘‘ ‘‘	‘‘, 3860
‘‘,	Lâleli Kısmında,	Süleymâniye Kütübĥânesinde, ‘‘, 1757
‘‘,	‘‘ ‘‘,	‘‘ ‘‘, ‘‘, 1758
‘‘,	Ĥacı Mehmed Efendi Kısmında,	‘‘ ‘‘, ‘‘, 3476
‘‘,	‘‘ ‘‘ ‘‘,	‘‘ ‘‘, ‘‘, 3535

‘‘,	Üniversite Kütübhânesinde,	‘‘, 507
‘‘,	‘‘	‘‘, 96
‘‘,	‘‘	‘‘, 1444
‘‘,	‘‘	‘‘, 3021
‘‘,	‘‘	‘‘, 5739

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.650, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.148, Sicill-i ‘ Oşmânî c.2 s.140, Şafâyî 443, Mecelle 348, Vefeyât-ı Ayvansârâyî 96, Keşfü’z-zünûn Zeyli 524

3415 Kâbilî, Yâverîzâde Mehmed Efendi, Ispartalı ‘ Abdülğanî Efendiniñ oğlıdır, Ispartalı, Selânik kağısı, vefâtı Safer 1044 m.1634, Selânik’de medfûndur
Bildirir halk-ı cihânıñ haddini bu rûzgâr
Menzilin mülk-i ‘ adem eyler diğér seng-i mezâr

Ṭotalım şaydgâh-ı dehrden aldıñ ammâ
Kemingâh belâ vü ğamda pinhân olmağá degmez

Gire o yâr-ile küştîye seyr-ide a‘ dâ
Kenârdan bağa lâyıķ mı ‘ âşık-ı şeydâ
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.20, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.45, Kâfzâde 93, Mecelle 344

3416 Kâbilî, Kâbilî Çelebi, İstanbullu, Onıncı ‘ aşır hicrî şâ‘ irlerinden
Dün gice hâl-i ruhuñ şevķine germ olup çerâğ
Yağdı ey meh-pâre ışıķlar gibi başına dâğ

Dostum nâr-ı firâkıñla niçe bürýânım
Şem‘ -i dil-sûz gibi aķa gözümünden kıanım

Kapusında kıulı olmaķ dilerem ol şâhuñ
Kâbilî gör beni ‘ âlemde ‘ aceb sultânım
Kâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3490, Hasan Çelebi 259, ‘ Aşık Çelebi 306

3417 Kâdirî, Ispartazâde ‘ Abdülkâdir Efendi, Ispartalı, Anıalya kağısı, Isparta Çelebisi
dinmekle meşhurdur, vefâtı h.940 m.1533, Şeyh Kuṭbuddîn ‘ Irâķî sülâlesinden olan
vâlidesi cihetinden Kınalızâde Hasan Çelebiniñ ceddidir
Leylî gibi çemende kıonup gül otağ ile
Mecnûn yüregi gibi yanar lâle dâğ ile

Hengâme-ğîr olursa şurâhî ‘ aceb degül
Kim niçe pehlevânı başar bir ayağ ile

Dil tıflı gözlerümle düşüp baħr-ı eşküme
Öğrendi şuda yüzmegi iki kıabağ ile

Kûyuñda Kâdirî rakîb ile dir gören
Bülbül çemende hem-nefes olur mı zâğ ile
Hasan Çelebi 258, ‘Aşık Çelebi 306, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.45, Mecelle 344, Beyânî
70

3418 Kâdirî, Baḥşîzâde ‘Abdülkâdir Çelebi bin Kaḍı Meḥmed Baḥşî Yûsuf Efendi, vefâtı Şaban 1059 m.1649, Müderris
Sultân İbrâhîm’in cûlûsına söylediği târiḥ
Revnaḵ-ı nev yaft taḥt-ı salṭanat bâ-serverî
Nev-bahâr-ı tâze şod Gül-zâr-ı heft iklîm-râ
Goft târiḥeş zi-feyz-i şevḵ-i devlet-i kâdirî
Pâdişehî dâd-ıḤaḵ Sultân İbrâhîm-râ
Şaḵâyık-ı Şeyhî c.1 s.221, Sicill-i ‘Osmânî c.2 s.8, ve c.3 s.346, Seyyid Rızâ 83, Mucîb
33, Mecelle 344

3419 Kâdirî, Gîsûdâr Şeyh Aḥmed Kaḍrî Efendi, Vudineli, vefâtı 20 Cemâzilevvel 1086 m.1675, Bursa’da Kaḗagöllü nâm mevzi’de medfûndur
Dil odur kim ola dâim muḥarrem-i râz-ı şühûd
Ṭayy ide günini ‘arşa eyleye her dem şu‘ûd
Bu beyit Sâlim’de Seyyid ‘Abdurrahman Şerîf Kâdirî nâmına gösterilmektedir
Mest-i ‘aşḵız eylemeziz dünyâ vü mâ-fihâ nedir
Zâhidiñ imrûzı vâ‘ız didiği ferdâ nedir

Vâḵıf-ı esrâr-ı ma‘nâyım dime ey Kâdirî
Gaḗḵ-ı baḥr-i vaḥdet olan bildiler ma‘nâ nedir

Dilde ne hevâ vü ne mâsivâ ḵalmışdır
De ṭûl-i emel ü ne bir recâ ḵalmışdır

Âyîne-i ḵalbim o deñlü muşaffâdır kim
Hep ḡayrı gidüb sırr-ı Ḥudâ ḵalmışdır
Şaḵâyık-ı Şeyhî c.1 s.643, Güldeste 149, Sicill-i ‘Osmânî c.1 s.222

3420 Kâdirî, Şeyh Seyyid ‘Abdurrahman Şerîf Efendi, Şeif Ḥüseyn Efendiniñ oğlıdır, Şerîf Kâdirî ve Şerîf Çelebi diñmekle meşhurdur, Ümmî Sinanzâde Ḥasan Efendiniñ dâmâdıdır, vefâtı h.1123 m.1711
Dil odur ki dâ‘im ola maḥzen-i râz-ı şühûd
Ṭayy ide kevineyni ‘arşa eyleye her dem şu‘ûd

Virmediñse Ḥaḵ’dan özgeye göñül ey Kâdirî
‘Arşa-i ‘aşḵ içre sensiñ maḗzar-ı ism-i Vedûd

Derd ile âvâreler derdine tîmâr istemez
Tâlib-i dîdâr olanda fikr-i ağıyâr istemez
Sâlim 566, Şafâyî 445, Mecelle 344

3421 Kâdirî, ‘Îsâ Faķîh oğlı Kâdirî Çelebi, Edirneli, müderris, ‘Îsâ Fakîh oğlı
dinmekle meşhurdur, Sultân Bâyezîd-i Şânî devrinde vefât itdi
Câdû gözüñ ki sihr-ile eğmez cihâna baş
Bozdı tılsım-ı ‘aķlı idüb genc-i ‘aşķı fâş

Meydân-ı hüsñ içinde iki pehlivân gibi
Ebrûlarını gör ki ķomuş birbirine bâş

Leylî gibi ķemende ķonub gül otağla
Mecnûn gibi yanar yüreği lâle dağla

Hemgâme-gîr olursa şürâhî ‘aceb değil
Kim nice pehlivân başar bir ayağla
Sehî 92, Kâfzâde 93, Laţîfî 271, Enîsü’l-Müsâmirîn 80

3422 Kârî, Şeyh Mevlevî Kârî Aķmed Vefâî, vefâtı h.1005 m.1596, Haleb’de Vefâî
Tekyesinde medfûndur
Kem mev‘ izetün tezammet estârehâ
În ente ceheltehâ fe eyne’l-ķârî
Esrar Dede 257, Sema‘hâne-i Edeb 201

3423 Kârî, Aķmed Dede, Pindârî, Bolvadinli
Esrar Dede 257

3424 Kâsım, Nokţacı Kâsım Efendi bin Şeyh İlyâs Efendi bin İdrîs Antâķî, Nokţacı
şöhretiyle maşrûfdur, ‘Abdülkâdir Geylânî sülâlesindendir, vefâtı h.941 m.1534,
İnegöl’de medfûndur
‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.145

3425 Kâsım, Kâsım Dede, Konyalı, Mevlevî, vefâtı h.1050 m.1640 târihinden soñradır
Beni sevdâ-yı ‘aşķa düş iden baķt-ı siyâhımdır
Kara zülfini boynuma taķan hep dūd-ı âhımdır
Esrar Dede 258, Sema‘hâne-i Edeb 201

3426 Kâsım, Kâsım Çelebi, Dîyarbekirli, vefâtı h.1200 m.1785
Çeşmiñ âhûyı ķılub dîvâne-i şahrâ nevreği
Ceyşi-i hâlîñ tâ serdâra ķaçardı fûlfûli

Meclis-i meyden baña teklîf-i tevbe tâbînî
Kısmet-i Kâsım bûd koy vâ' ızâ boş kulkulî
Tezkire-i 'Âmed 84

3427 Kâsım, Hayâtına dâir tezkirelerde bir güne kayd ve ma' lûmât yokdur, Dîvânının
tedkîkından Sulţan Murâd-ı Şânî devri şâ' irlerinden olduğı anlaşılmaktadır
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 759/4
Dîvânından alındı

3428 Kâsım, Kâsım Hoca Ahrârî, Kâbilli
'Ârif Hikmet 53

3429 Kâsımî, İsfendiyârzâde Rüstem Beg bin Kâsım Beg bin İsfendiyâr Beg
Virdi elime zülfiñ dün gice bir berâtı
Hecriñ gününden ol dem buldı gönül necâtı

Sermâye-i muhabbet olduğına haţtınıñ
Yazmış 'izârîñ üzre kudret eli berâtı
Sehî Beg 34

3430 Kâdî veya Kâender, Kâdî Kâender Çelebi, Germiyanlı, vefâtı h.1000 m.1591
Şaf dilsün yûri hoş geç deyu sâyemde benim
Cûy-ı dîlcûya eli gölgesini verdi cınâr

Muşahhaf haddini övme bir kez
'Âşık-ı zâra öpmege virmez
Kâfzâde 95, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.61, Rıyâzî 112

3431 Kâmetî, 'Abdurrahman Kâmetî Efendi, Bursa Yeñişehirli, Yeñişehir kâdısı,
vefâtı h.1036 m.1626
Şakâyık-ı Nev' izâde 707, Mecelle 347

3432 Kâimî, Müezzinzâde Şeyh Ahmed Efendi, Bursa'da Câmi'-i Kebîr müezzini
Meşmed Efendiniñ oğlıdır, Bursalı, Câmi'-i Kebîr haţîb ve vâ' ız, vefâtı h.1054
m.1644, Bursa'da Hacılar mahallesindeki mektebde medfûndur
Tarîk-i 'aşka giden pişvâ nedir bilmez
Hevâ-yı dilbere uyan hevâ nedir bilmez

Unutdı dûr olalı Kâimî makâmâtı
'Urûc-ı evci kor rast nevâ nedir bilmez

Cân kulağına irdi seherden şadâ-yı nev

Nevrûz irişdi ‘ âleme Hâkdan ‘ aţâ-yı nev

Gülzâr içinde bûlbûl idüb hoş terennümi
Şît-i hezâr virdi hezârân şafâ-yı nev

Ol şâh-ı hüsn ü hüsrev melek melâhate
Hâlince kâni‘ î de geçinür gedâ-yı nev
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.171, Sicill-i ‘ Osmânî c.1 s.214 ve c.4 s.145, Mecelle 348, 411,
Güldeste 203, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.387

3433 Kân‘î, Kân‘ î Efendi, Kastamonılı, Kağı
Câm-ı mey olursa leb-i cânâna beraber
Dünyâda bir işdür bu ki tâ kana beraber

Yek yüzi demür yüregi âyîne de gördüm
K ‘oldı yüze yüz sen meh-i tâbâna beraber

Başı göge irürse eger serv-i sehînüñ
Olmaya bu gün kâmet-i cânâna berâber
‘ Âlî Târihi 209, Mecelle 348, Laţîfî 272, Hasan Çelebi 259

3434 Kâbûlî, İbrâhim Çelebi, Kudüslü, Kağı, vefâtı h.1000 m.1591, Mısır’dan
geliyorken mefrûkan vefât itdi, Beyânî ve Hasan Çelebiniñ Kütahyalı ve isminiñ
Ahmed oldığını yazmalarınıñ toğrı olmadığını Riyâzî taşrîh ve taşhîh itmekdedir
Yokdur günâh o ğamzesi hûnîde bendedür
Şâhum suç öldürende degüldür ölendedür

Gülüp açıl didükce gülmenüñ de vakti var dirsîñ
Açıl ey gönçe-i bâğ-ı letâfet gül zemânıdır

Göñül bir ğayrisiñ çünkü ol terk-i cefâ itmez
Saña şimdi güzel birkaç gerek biri vefâ itmez

Sâki-i bezm-i şafâ ‘ aşk ehline sâğâr şunmaz
Pâyımız virmez bize gelse kadeh-i ayak dolar
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesini, Numara 391
Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ c.1 s.516, ve Yeñi Tab‘ c.1 s.806, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.52,
Hasan Çelebi 260, Rıyâzî 109

3435 Kâbûlî, Şeyh Muştafa Kâbûlî Efendi, Edirneli, vefâtı h.1240 m.1824, Edirne’de
nâmına mensûb tekyede medfûndur, Keşfü’z-Zünûn Zeylinde vefâtı târihi 1244’dür
Şanmañ bizi zâhid gibi bîhûde maķâliz

Biz kâşif-i esrâr-ı me‘ânî vü mâlîz

‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.150, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 1/523

3436 Kabûlî, Kabûlî Çelebi, Serezli, Sultan Murâd-ı Şâliş devrinde vefât itdi

Var mı bir ‘âşık derûnında gamuñla dâğı yok

Dostum erbâb-ı ‘aşkıñ içlerinde sağı yok

Şanma kim ayıra peykânıñ dilden tîrûñ

Kimse hâ‘ il olamaz iki gönül bir olıcağ

Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.52, Hasan Çelebi 259, ‘Âşık Çelebi 306, Beyânî 70, Kâfzâde 93

3437 Kabûlî, Mehmed Kabûlî Efendi, Tahvil Kalemî Ketebesinden Emîn Kabûlî

Efendiniñ oğlıdır, Hâriciye Kâtibi h.1237 m.1821 târihinde doğdı

Sûre-i ve‘l-leyl yazub şafha-i ruhsâra hat

Eyledi Mecnûn yine çok ‘âşık-ı âvâre hat

Her vecihden hoş gelür tab‘ a Kabûlî toğrusı

Zînet-efzâ-yı cemâl-i yârdır hemvâre hat

Faîfîn 341

3438 Kâdrî veyâ ‘Abdülkâdir, Şeyhülislam ‘Abdülkâdir Kâdrî Efendi, Hamîdî Mehmed Efendiniñ oğlıdır, vefâtı h.959 m.1551, Bursa’da binâ itdiği medrese hazîresinde medfûndur “Kâdrî’niñ şâd ola rûhı ebed” mısra‘ ıyla Nişârî’niñ “ola rûhına rahmet” terkîbi vefâtına târihtir, vefâtı târihini Kâfzâde’niñ 953 ve Devha’nıñ 955 göstermeleri yañlıştır

Şâf-dil olup sebük-rûh ol mey-i rûşen gibi

Tîre tab‘ olup girân-cân olma dürddeñ gibi

Halka gibi kimsenüñ kapısına urma kulağ

Bakma hem-sâyeñ sarâyından yaña revzen gibi

Gûşegîr ol perde ardından cihânı seyr kıl

Dûr-bîn ol görme kendüñ dîde-i rûşen gibi

Ne dîd-ı âteş-i hasret ne reşk-i odla dâğum var

Ferâgat mülkine şâhum ne tûğum ne otâğum var

Eyler haset gümâlarıñ emn ü ferâğına

Ehl-i huzûr şanma cihân pâdişâhını

Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3604, Sicill-i ‘Oşmânî c.3 s.345, Hasan Çelebi 260, Beyânî 70,

Kâfzâde 93, Devhatü’l-Meşâyıh 21, Rıyâzî 111, ‘Âşık Çelebi 307, Latîfî 272

3439 Kâdrî, Su‘ûdîzâde Seyyid ‘Abdülkâdirî Efendi, Emir Hasanzâde Diyarbakır Kağısı Su‘ûdî Mehmed Efendiniñ oğlıdır, h.980 m.1572 târihinde doğdı, vefâtı 9 Zilhicce 1004 m.1595, Fâtih civârında Karaman’da Mehmed Mehdi hażîresinde medfûndur, Tabîbî’niñ “İtdi Kâdrî Çelebi ‘azm-i beka” mısra‘ı vefâtına târihtir

Şeref-i hıdmet dergâhına yol bulmağıçün
Şekl-i sâilde varır kûyna eşrâf-ı kibâr

O kâküle yüzini gözini süren bir kez
Dilâ bir özge şafâya erer ki ‘ömre sürer

Dedim ki o mâr-ı mîve-i vaşlñ dil-i şeydâ
Hep bitdi o kaldı didi ol nañl-ı dilârâ

Belâ vü derd-le bir pâyê kať idem dirken
Fezâ-yı her dü-cihân korķaram ola yek kâm

Şakâyıķ-ı Nev‘îzâde 401, Keşfüz-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.519 ve Yeñi Tab‘ı c.1 s.806, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.54, Kâfzâde 93, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.75, Rıyâzî 111, Mecelle 349, Sicill-i ‘Osmânî c.2 s.50

3440 Kâdrî, Seyyid ‘Abdülkâdir Kâdrî Efendi, Kayserili, Nakîbü’l-eşrâf, vefâtı Cumaziyelevvel 1013 ö.1604

Şakâyıķ-ı Nev‘îzâde 497, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.254, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.345

3441 Kâdrî, ‘Abdülkâdir Çelebi, ‘Ayntâblı, Rûznâme kâlemi kâtibi, vefâtı h.1082 m.1671,

Yâri gördüm şubñdem mest ü harâb olmuş yatur
Feyz-i câm-ı meyden âfitâb olmuş yatur

Kâdrî’niñ hâlin suâl eylerse yârân-ı şafâ
Haste-i hûbân şehr-i ‘Ayntâb olmuş yatur

Elin göğsine ko inşâfa gel kim Kâdrî-i zâra
Aña bir dest-i pûsuñ virmediñ ağıyâra yüz virdiñ

Ol kıyâmet kad nigârı cümleden a‘lâ gözet
Aşağıyı meyl eyleme ey dil şaķın bâlâ gözet

Bir iki câm-ile çâk eyledi girîbânı
Toluya başla da bûs u kenârı seyr eyle

Eylerem şubña değîn halka-i âğûşımı râm

Aña nâgâh düşe bir gün dîv-i naḥcîr-i merâm

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.776, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.55, Şafâyî 441, Mecelle 349, Yümnî 21, Belîğ 76, ‘Âşım 27

3442 Kâdrî, Selâmîzâde ‘Abdûlbâkî Kâdrî Efendi, Selâmîzâde Şeyh Muştafa Efendiniñ oğlıdır, Pravadili, Kağı, vefâtı h.1082 m.1671

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.55

3443 Kâdrî, Receb Kâdrî Efendi, Hacı ‘Abdülkâdir Efendiniñ oğlıdır, Bursalı, Anḳara Kağısı, vefâtı Zılka‘ de 1094 m.1682, Anḳara’da Hacı Bayram Velî Türbesi civârında medfûndur

Çeşm-i âhû nigârı kim sevmez

Şayda kâbil şikârı kim sevmez

Dilde yağdı muḥabbeti nârin

Böyle nârin şafâyı kim sevmez

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.568, Sicill-i ‘Osmânî c.2 s.371, Güldeste 390

3444 Kâdrî, Kâdrî Paşa, Bursa Redif Mîrlivâsı, Fâi Paşa dâmâdı, vefâtı Ramadan 1304 m.1886

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.56

3445 Kâdrî, Ḳudsîzâde ‘Abdülkâdir Kâdrî Efendi, Halbli, Mabeyn Kâtibi, vefâtı 20 Şevvâl 1309 m.1891, Beşiktaş’da Yahyâ Efendi Tekyesi ḥazîreinde medfûndur

Sicill-i ‘Osmânî

3446 Kâdrî, Zeynîzâde Kâdrî Çelebi, sidre kaysevî “Yeñişehir Fenerli” Ḳanûnî Sulṫan Süleyman devri şâ‘irlerinden, Yeñişehir Fener’iñ nâm-ı kadîmi olub sert ağaç ma‘nâsına olan “sidre kabsevî”niñ toğrusı “sidre kaysî”dir, Aḥmed Ziyâ Begiñ eşeri olan Meskûkât-ı İslâmiye kataloğınıñ 48’inci şaḥîfesinde “ḳabsî” ve 166’ıncı şaḥîfesinde “ḳaysî” şekillerinde yazılmış Sicill’iñ de Kayseriyeli dimesi toğru değıldir

Ne şaḳlar her şeb ol cân uğrısını

Efendi pisteri-i yâriñ yâniḳdır

Ḳâfzâde 95, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.54

3447 Kâdrî, Kâdrî Çelebi, Każ‘ asker, Ḳanûnî Sulṫan Süleyman devri şâ‘irlerinden

Ḥançeriñ üzre düşüb virmediğı cân anı

Cânı andan şaḳınur şanma şaḳınur ânı

Deşt-i ğam peyki geçinmiş nice yıllar Mecnûn

Ey dirîğâ yalınız buldı deli meydânı

Sehî 30

3448 Kâdrî, Kâdrî Beg, Şirvanlı h.961 m.1553 târihinde hayatda idi
Geçüp şûfî riyâdan şâf ol meyl-i şarâb ile
Dil-i pür-zengüni yu mey ile âfîtab ile

Oğunmaz olmaya ger vaşf-ı hatt-ı ‘ârız-ı cânân
Yazup ey hâce dünyâyı ser-â-ser bir kitâb ile
‘Ahdî 278

3449 Kâdrî, ‘Abdülkâdir Efendi, Hamîdli, Müftî, Kınalızâde Hasan Çelebi
akrabâsından

‘Arz idüp ‘âşık-ı bî-dillere cânân kâkûl
İtdi âşüfteleri bî-ser ü sâ mân kâkûl

Bende cem‘iyyet-i hâtır nice olsun Kâdrî
Başdan ‘aqlımızı itdi perîşân kâkûl

Elif çek sînene derd-i derûnun yâre ‘arz eyle
Dilâ ahvâlünü mektûb ile hünkâra ‘arz eyle
Hasan Çelebi 261, Beyânî 71

3450 Kâdrî, Kâdrî Çelebi, Edirmeli
Şaf olmadıkça ‘aşkla cân u teniñ dağı
Bî-zevksiñ olursa cinân-ı hüsnüñ dağı

Biz kim gam u neşâtle ki gonca geh gülüz
Yok intizârımız gülüne gülşeniñ dağı
Belîğ 76

3451 Kâdrî, Kâdrî Çelebi, Horasanlı, h.1240 m.1824 târihinde hayatda idi
Be havâlî dü çeşmeş çeşm-i belâ nişeste
Çü kabîle leylî heme câ-be-câ nişeste

Zi-berây-ı yek dü bûse ki dehed zekât-ı hüsneş
Ki der-i hânerâ nazargeh çi qadr gedâ nişeste
‘Ârif Hikmet 54

3452 Kâdrî, Enderûnî Küçük Kâdrî Ağa, Serğurna Selim Beg Kethudâsı, Sulţan
Maḥmûd-ı Şânî şâ‘irlerinden
Sevdâ-yı ‘aşka dâim yanaram
Mecnûn-ı ‘aşkıñ tağlar mekânım
Yağmaladı yâr şabr u qarârım
Mecnûn-ı ‘aşkıñ tağlar mekânım

Vuşlat umarken o gül bedenden
Dûr oldum âhir semt-i vaţandan
‘Âşık kaçır mı beytû’l-ḥazenden
Peykânelerden sûzi-i nihândır
Raḥm eyle zâlim ḥâlim yamandır
Mecnûn-ı ‘aşkıḡm ṭağlar mekânım
Tayyârzâde ‘Aṭa Târiḡi c.4 s.306

3453 Kudsî, Arabzâde Meḡmed Kudsî Çelebi, Anṭakyalı vâ‘ız Molla Meḡmedü’l-Arab’ıñ oğlıdır, Mısır kaḡısı, vefâtı 12 Cumaziyelevvel 969 m.1561
Henüz daḡı ana raḡminde iken
Ne kanlar yutdururdu baña devrân

Dogaldan dâ‘im ağılamakḡdur işi
Daḡı güldürmedi bir laḡza bir ân
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 26, Kâmusu’l-A‘lâm c.5 s.3607, Ḥasan Çelebi 261, Beyânî 71

3454 Kudsî, Luṭfî Begzâde Meḡmed Kudsî Çelebi, Kânûnî Sulṭan Süleyman evlâdından Şehzâde Muşṭafa’nıñ defterdârı Sancak beglerinden Enderunlu Luṭfî Begiñ oğlıdır, Sivas tımar defterdârı, vefâtı h.995 m.1586, Pederiniñ ismini Sicill’iñ Muşṭafa olarak yazması ṭoğru degildir
Ey şeh-i kâim maḡâm-ı mürsel rabb-ı cemîl
Mâl-i mısır içün gözümdeñ ağıdı deryâlar çü Nîl

Zâhir oldu şıḡk-ı kavlim ḡalmadı ḡıç ḡâl ü ḡîl
Sâbıkâ yüz biñ filori şıḡkıma rûşen delîl

Benümçün kimse ḡam yir yok dil-i ḡam-ḡârdan ḡayrı
Döner yok üstüme bu çarḡ-ı kec-refṭârdan ḡayrı
Seḡ Beg bu beyti Bâyezîd Çelebi oğlı Kudsî nâmına yazmışsa da ṭoğrı degildir
‘Âşık Çelebi 311, Ḥasan Çelebi 261, Rıyâzî 112, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.126,91

3455 Kudsî, Nişancızâde veyâ Ramazanzâde Seyyid Meḡmed Efendi bin Aḡmed Efendi bin Nişancı Merzifonî Meḡmed Efendi bin Ramazan Efendi, h.982 m.1584 târiḡinde Kudûs’de doğdı, vefâtı Rebî‘ulevvel 1025 m.1616, Edirne Kapısı ḡâricinde Emir Buḡarî Tekyesinde medfûndur, vefâtı târiḡini Sicill’iñ 1031 göstermesi yañlıştır
Mecelle 235, 239, 4220, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.57

3456 Kudsî, Kudsîzâde Meḡmed Efendi, Kudsî Efendiniñ oğlıdır, Nakîbü’l-eşraf, vefâtı h.1085 m.1674
Nihân olsa gözümdeñ ol ḡayâl-i dilsitân gitmez
Verây ire girse mihr-i raḡşândan nişân gitmez

Lebiñ fikriyle dîdem kan döküb şol meste döndü kim
Elinden câm-ı lebrîz-i şarâb-ı erguvân gitmez
Şafâyî

3457 Kudsî, Kudsî ‘Abdullâh Efendi, Alaşehirli, Müderris, vefâtı Ramazan 1130 m.1717, Edirne’de medfûndur
Tâb-ı zülfûnle dili şem‘ -i şeb efrûz idelim
Çıkarub şubha şeb ‘işreti nevrûz idelim

La‘ liñden cur‘ ayı saç sâî çemenzâr üzre
La‘ l-i firûzeye kat bir dem feyrûz idelim

Naş-ı şî‘ re çalışub nâmımızı ey Kudsî
Sûzen-i hâme ile şâ‘ ir-i zer-dûz idelim
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.497, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.387, Sâlim 568, Mecelle 350

3458 Kudsî, Müfîzâde Mehmed Kudsî Efendi, Diyarbakırlı, vefâtı h.1200 m.1785
Herkes isnâd eyler ef‘ âlini gayra ketm içün
Baña mest olmuş diyen kendi ‘aceb ayık mıdır
Tezkire-i Âmed 85

3459 Kudsî, Kudsî Efendi, A‘rec Hoca dinmekle ma‘rûfdur, Müderris, vefâtı h.1219 m.1804, Serverî’niñ “H‘âce Kudsî’ye cinânî ide kuddûsî mekân” mışra‘ı vefâtına târihdir
O şûhuñ pertev-i ruhsârı keyvânı çalar çarpar
Sevâd-ı şu‘ le-i la‘ l-i bedehşânı çalar çarpar

Nigâh-ı şâh-bâzı tâk-ı ebrûdan sürüldükçe
Degil ‘anķâ hümâ-yı şâh-ı hûbânı çalar çarpar
Faţîn 342, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.57

3460 Kudsî, Halîmzâde Mehmed Efendi, Ruhâî Hasan Efendiniñ oğlıdır, Mekke Kağısı, vefâtı h.1221 m.1806, Sulţan Bâyezîd Câmî‘ i Kabristanında medfûndur
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.57

3461 Kudsî, Kudsî Efendi, İstanbul Emîni Bâyezîd Çelebi oğlı
Benim ‘çün kimse gam yer yok dil-i gam-h‘ârdan gayrı
Döner yok üstüme bu çarh-ı keç-reftârdan gayrı
Diğer tezkireler bu beyti Luţfî Begzâde Kudsî nâmına yazmışlardır
Sehî 134, ‘Ahdî 276

3462 Kudsî, Kudsî Çelebi, Bursalı, Beglerbegi Süleyman Begiñ dîvan kâtibi

Her dem ey kanlu yaşum dîde-i terden gitme
Gönlüm eglencesisin bâri nazardan gitme

Çünkü gam gîcelerinde baña sen oldun enîs
Beni tenhâ koyup ey mâh seherden gitme

Yâdigâr itdi seni çün baña ol lâle ‘ ızâr
Şakın ey tatlı belâ kanlu cigerden gitme
‘ Ahdî 278

3463 Kudsî, Kudsî Çelebi, Galaatalı, Zâtî’niñ şâkirdi
Menfa‘ atdür garaž ekâbirden
Yanulur naķş olmayan uludan
Görme misiñ ki hiç haż itmez
Şeyh ile şûfî akçasız uludan

Bâşım ki ana boyandı şarâbı neyleyeyim
Ciger ki odlara yandı kebâbı neyleyem
Latîfî 273, ‘ Âlî Târihi 209

3464 Kudsî, Kudsî Çelebi, Heft Peyker nâzımı
Kandesin ey nesîm-i nâfe-güşâ
Demek eyler hevâyı gâliye-sâ

Teng-dil oldı gonca gönliñi aç
Jâleden lâleniñ yüzine şu saç

Gerekdir eyleseñ yed-i yemmden
Dâmeniñe bulaşmaya nemden
Latîfî 273, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.304

3465 Kudsî, Pûrîzâde Mehmed Kudsî Çelebi, İstanbullu, Sultân Aḥmed-i Evvel
devrinde vefât itdi
Sicill c.4 s.57

3466 Kudsî, Aḥmed Kudsî Efendi, Eğinli Hacı Ḥasanzâde Duyûn-ı ‘Umûmiye
müdirliğinden mütekâ‘id ‘Abdurrahman Beğin oğlıdır, h.1319 m.1901 târihinde
Kudûs’de doğdı, Yüksek Tedrîsât Şu‘be Müdürü ve Edebiyat Mu‘allimi
Ovaya ilkbahar çiçek seperken
Her yıl tâzelenen taşan bir keder
Üzgün nilüferiñ derinlerinden
Bir titrek hüzünlü sesle inilder

Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 769

3467 Kıuddûsî, Mar‘ aşîzâde Şeyh Hacı Ahmed Kıuddûsî Efendi, Mar‘ aşlı Şeyh Hacı İbrâhim Efendiniñ oğlıdır, 12 Rebî‘ ulevvel 1183 m.1769 târihinde Bor’da doğdı, vefâtı Cemaziyelahir 1265 m.1848, burda medfûndur

Ehl-i hâliñ kalbine ilhâm ider şi‘ ri Hudâ

Ehl-i zâhir sözleri irşâd ihvân eylemez

Varınca şi‘ ri faşîh, mevzûn, belâgatli dakîk

Okıyanlar diñleyenler kesb-i ‘ irfân eylemez

Kuvvet-i ‘ ilmi ile söyler şi‘ ri çok ehl-i kemâl

‘ Âşıkıñ bağrın yakûb ‘ aşk-ile püryân eylemez

Bî-tekellûf söylenen söz ‘ âşıka hâlet virür

Külfet ile söylenen iska-i ‘ atşân eylemez

Hâl ile söylenmeyen söz şi‘ r-i Kıuddûsî gibi

Mâsivâ hubbuyla âbâd gönli vîrân eylemez

Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 366

Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 770, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.58, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.150, Faîtn 343, Keşfü’ z-Zünûn Zeyli 525

3468 Kıadîmî, Hâfid Hamdî Çelebi, Dîvân-ı Hümâyûn Kâtibi, vefâtı h.995 m.1586, Sicill’iñ Hâfiz Hamdî ismiyle kayd itmesi ve Yûsuf u Zelîha nâzımı olduğunu göstermesi toğrı değildir

Hâneme geldi ser-i kûyına ‘ azm itmişken

Buldum ol mâhveşi gökde ararken yerde

Kâfzâde 95, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.58

3469 Kıarârî, Kıarârî Çelebi, Ankaralı, Kıadı, vefâtı h.1243, 1827, Kıbrîsîzâde İsmâ‘ il Hâkkı Efendiniñ “Kıarârî kalmadı gitdi cihândan” mısra‘ ı vefâtına târihtir

Şîrâz u Hıorasânî degil Ankaravîyüz

Ne surh-ı sırrız ne süveriz biz Alevîyüz

Bizler hafî mezheb u sünnî-senevîyüz

Sır vermeyerek ser viririz ahde kavîyüz

Hâk-i kadem-i Âl-i ‘ Abâ Muştavîyüz

Bû Bekr ‘ Ömer ‘ Oşmân u ‘ Ali Mürtezavîyüz

Faîtn 344, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.58

3470 Kurbî, Emir şâh Çelebi, İznikli, vefâtı h.956 m.1549, “âh rihlet-i Kurbî” terkîbî vefâtına târihtir, vefâtı târihini Kâfzâde ile ‘Âşık Çelebi’niñ 950 ve Sicill’iñ 951 olarak kayd itmeleri yañlıştır

Şalınup girdükçe bu zülf-i perîşân koynına
‘Anberînedür ki girmiş şanki cânân koynına

Fikr-i la‘ lûñ koynına girse raķîbüñ n’ola kim
Girdi seng-i hâranuñ la‘ l-i Bedaḥşân koynına

Yazalı ḥaṭṭ u vefâ naķşını gird-i çemene
Mihir ider oldu o meh-pâre cefâsın çekene

Rind olan meyhâne bâmında turub şebgâh-ı ‘ıyd
Elde câm-ı mey tutar gözler ufķda mâh-ı ‘ıyd

Meyzâb şîşeden akıdub cûy-veş şarâb
Döndi piyâle bezmde mânend-i âsyâb
Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3609, Kâfzâde 95, Sehî 138, Laṭîfî 274, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.58, Ḥasan Çelebi 262, ‘Âşık Çelebi 312, Rıyâzî 112, Mecelle 118, ve 350

3471 Kurbî, Kurbî Çelebi, Aķkirmanlı, vefâtı h.956 m.1549
Gözümüñ yaşını sil dime şehâ nemdür bu
Kim bilür acıyasıñ iki gözüm demdür bu

Esâs-ı meygede yıkıldı gitdi olmadı âbâd
Egerçi dirler idi muḥkem olur kâfirî bünyâd
Keşfü’z-Zünûn Eski Ṭab‘ ı c.1 s.519 ve Yeñi Ṭab‘ ı c.1 s.806, ‘Aḥdî 277

3472 Kurbî, Kussâmzâde Mehmed Kurbî Efendi, Üsküdarlı Kâssâm Muştafa Efendiniñ oğlıdır, Saray Kâpucıları Kâtibi, Feyzî ve müezzin Ṭab‘î’niñ birâderidir, vefâtı h.1170 m.1756, vefâtı târihini Sicill’iñ 1171 göstermesi yañlıştır
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.58, Mecelle 350, Râmiz 232

3473 Kırîmî, Derviş Mehmed Efendi, İstanbullu, Zürefâ Kırîmî dinmekle meşhurdur, vefâtı h.1120 m.1708
Dimem baña vefâ ğayre cefâ it
Cefâ vü cevri de ey meh baña it

Kâsım ismine mu‘ammâ
Pişânesi vü kâküli sevdâsı o mâhiñ
Şubh u şebini itdi dîger-gûn dil-i zârîñ
Sâlim 568, Mecma‘-ı Şu‘arâ 119

3474 Kuşûrî, ‘Ömer Efendi, ‘Ayıntablı, ‘Ayntab Mahkemesi Başkâtibi, vefâtı h.1140 m.1727, ‘Ayntab’da medfûndur “Rihletü’l-‘âşık” cümlesi vefâtına târihtir, Sicill’iñ vefâtını 1145 göstermesi yañlıştır

Ne nâz buldı nihâyet ne bizde tarh-ı niyâz

İki ucun bulamaz kimse vâdi-i ‘aşkıñ

Râmiz 232, Sâlim 569, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.60, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 147

3475 Kuṭbî, Ğıyâseddîn Efendi, Şeyh Kuṭbeddîn ‘Alâeddîn-i İznîkî’niñ oğlıdır, İznikli, Paşa Çelebi dinmekle meşhûr ve Şeyh Akşemseddîn Efendiniñ birâderzâdesidir, müderris, vefâtı h.927 m.1520, Bursa’da Molla Çelebi Menzili civârında medfûndur “Ğıyâseddîn baħr-i ‘âlem-i taħkîk, civâr-ı Ğakka itdi çünki rihlet, du‘â idüb felekde rûh-ı Kudsî, didi târihini, rûhına rahmet” kıt‘ası vefâtına târihtir, vefâtı târihini Kâfzâde ile Keşfü’z-Zünûn’uñ 900 olarak göstermeleri ve ‘Osmanlı Müellifleri’niñ de “Şeyh Kuṭbeddîn İznîkî’niñ hafidi ve Bâyezîd-i Sâniñ nişancısı oldığını ve isminiñ Kuṭbeddîn Ahmed bin Musa idüğünü yazması toğru değıldir

Ne dil-i ğaste-i mecrûhuma merhem bulunur

Ne zamâne ğuşşaları def‘ine hemdem bulunur

Bulımazın şü kadar sa‘y iderin şâdlığı

Şâdlık ister-iken belki nice ğam bulunur

Ne perîşanlığını ğâtır-ı sevdâ-zedeniñ

Şefkat ü rahm idüben bir şorar âdem bulunur

Âşinâlıkda şebât üzre ne bir kimse olur

Bu cihân içre qarâr üzre hemân ğam bulunur

Şakâyık-ı Mecdî 339, Keşfü’z-Zğn^n Eski Tab‘ı c.1 s.519, ve Yeñi Tab‘ı c.1 s.806, Sehî 42, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.384, Kâfzâde 95, Mecelle 129, Güldeste 280

3476 Kuṭbî, Meħmed Kuṭbî Efendi, Nehruvanlı ‘Alâeddîn El-Mekkî’niñ oğlıdır, Müderris, Kuṭb-ı Mekkî dinmekle meşhûrdur, h.910 m.1504 târihinde doğdı, vefâtı h.990 m.1582

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 268, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.123

3477 Kuṭbî, Maħmûd Efendizâde Meħmed Kuṭbeddîn Efendi bin Medîne Qadıısı Meħmed Efendi bin Fetvâ Emîbi Gelibolılı Maħmûd Efendi, Şeyhülislam mektubcısı, vefâtı h.1174 m.1760, Koca Muştafa Paşa Câmî’i ğazîresinde medfûndur “Cây-ı Kuṭbî’yi Ğudâ kıla mağâm-ı Maħmûd” mışra‘ı vefâtına târihtir, Sicill’in vefâtı târihini 1176 göstermesi yañlıştır

Râmiz 232, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.61

3478 Kalbî, Kalbî Çelebi, Şeyh ‘Ömer Fuâdî’niñ oğlıdır

‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.119

3479 Kalendar veyâ Kâdî, Kâdî Kalendar Çelebi, Germiyanlı
Kâdî Maddesine bak, numara 3430

3480 Kandî veyâ Şehîdî, Kandî Çelebi, Bursalı, Müverrih, Şekerci, vefâtı h.962
m.1554, Eyüb’de Celâlzâde Nişancı Muştafa Paşa Câmi‘inde medfûndur
Çün dolaşdıñ zülfine yârün perîşân ol yûri
Kara bahtıñ var imiş ney gibi nâlân ol yûri (Bu beyit 3481’inci şıradakiyle aynı)

Pâdişâh-ı ‘âlem olursañ rakîbâ ğam degül
Dâmen-i dildârı ço var Mısra sultân ol yûri

Kande kandum leblerün kandise ben ey la‘l-i kând
Kim baña Kandî diyü bühtân idersiñ her zamân

Bu iki manzûme Latîfî tezkiresinde Serezli Kandî nâmına yazılıdır

Bölük bölük yürüyen şivekârı gördüñ mi

Taraf taraf çekilen âh u zârı gördüñ mi

Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3698, ‘Âlî Târihi 209, Hasan Çelebi 263, Mecelle 358, Sehî
135, ‘Ahdî 275, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.62, Güldeste 499, ‘Âşık Çelebi 312, Beyânî 71,
Latîfî 275

3481 Kandî, Kandî Çelebi, Serezli, Şekerci, Şehzâde Cem muşâhiblerinden

Çün dolaşdıñ zülfine yârün perîşân ol yûri

Kara bahtıñ var imiş ney gibi nâlân ol yûri (Bu beyit 3480’inci şıradaki Kandî’ye ‘âid
değil mi?)

Kande kandum ey şanem gülâb-ı la‘lîñ kaddine

Kim baña Kandî deyu bühtân idersiñ her nefes

Latîfî 274, Sehî 96

3482 Kandî, Haram Paşazâde Enderûnî Kandî Beg, Yeñice Vardarlı, Çâşnigîrbaşı,
Sultân Selîm-i Şânî devri şâ‘irlerinden
Tayyârzâde ‘Ağa Târihi c.4 s.132

3483 Kıvâmî, Kıvâmî Çelebi, Gelibolılı, vefâtı h.918 m.1512, Sicill’iñ Sultân
Ahmed-i Evvel devrinin sonunda vefât itdi dimesi toğrı değildir

Tañ mıdır cân virse ‘âşık sevdiği cânânına

Şimdi mi kıydı begim ‘âşık olanlar cânına

Yetişmiş sebzeler cânâ ‘izârıñ bostanında

Velî bî-vakt iriřdirdiñ ki bahâr olmaz
Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.62, Sehî 74, Rıyâzî 112

3484 Korkud veyâ Harîmî, Şehzâde Korkud, Sultân Bâyezîd-i Şânî’niñ oğlıdır
Harîmî maddesine bak numara 773

3485 Kûsî Çelebi, Bağdadlı, Hattat, vefâtı 999 m.1590

İsterem peyveste ey ra‘ nâ dolanayım başıña
Koy gilin(?) elden ğanâim tâ dolanayım başıña

Sağlar oldı her hevesden gönlümi ‘ aşkıñ seniñ
Gerçi her giz şem‘ -i fânûsı hevâdan sağlarsız
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 5478
Kâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3740

3486 Kavlı, Derviş Muştafa, Ergeneli, vefâtı h.1032 m.1622

Bu cihân bir noqtadur taşra koyubdur hâmemüz
Ağzı pekdür kimseye ammâ açılmaz nâmemüz

O meh-i bedr-i dücâ va‘ de-i didâr itdi
Kavliyâ bu gice gözden şavagör uyhuuyı
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.107, Mucîb 33, Seyyid Rızâ 84

3487 Kıyâsî, İbrâhim Efendi, Kastamonılı, Eyüb Kağısı, sultân Bâyezîd-i Şânî ve
Kânûnî Sultân Süleyman devri şâ‘ irlerinden olub Sicill’iñ yazışına göre Sultân Murâd-
ı Şâliş zamânında vefât itmişdir, Hasan Çelebi ile ‘ Âşık Çelebi ismini Kıyâsî ve
Keşfü’z-Zünûn mahlaşını Kıyâmî olarak kayd itmişlerdir
Kodum ben bir hisâr-ı ‘ ışka bünyâd
Komaz bir taşını biñ olsa Ferhâd

Niçün virür rakîbe ağzı dâdın
Benüm şîrîn-dehânuñdan senüñ dâd

Kıyâsî leyletü’l-kadr içre gördüm
Baña Mecnûn didi ‘ aşk olsun üstâd

Yasağdan şaklağını diñdürüb ney (saklak veya saklık=mahfaza)
Şıkıldı kaldı her bir kûşede mey

Saña kan ağlamakdan gözümüz olmuş
Gözine penbeler yapışdurur key

Hâkiñ ğubârıyım senüñ ey ğonçe-leb nigâr

Añma beni ki hâtıruña gelmiye ğubâr

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.65, Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.519 ve Yeni Tab‘ı c.1 s.807, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3794, Laţîfî 276, Hasan Çelebi 263, Rıyâzî 112, Beyânî 71, ‘Âlî Târihi 211, ‘Âşık Çelebi 215, Kâfzâde 95

3488 Kaygusuz Baba, Kaygusuz Abdâl, Karamanlı, ‘Arablar arasında “ ‘Abdullah Mağârevî” dinmekle meşhûrdur, vefâtı tarihini mazbût değilse de, Karaman oğullarından İbrâhim Begiñ oğlu İshâk Begiñ zamân-ı hükûmeti olan 892 târihine kadar hayatta idüğü dîvânındaki “İshâk Bege söylesem, Hâlimi ‘arz eylesem, Kârîden kurtulmağa, Ola mı ki dermânı” sözünden anlaşılmaktadır, Mısır’da bir mağarada medfûndur

Bu ‘aşk mevci yine başımdan aşdı

Sırrım fâş eyledi râzımı açdı

Göründi ol kim ol ‘ayn-ı beķâdır

Özin fâş eyleyüb özi şafâdır

Dîvânı, Düğümlü Baba Kısmında, Murâd Molla Kütübhanesinde, Numara 411

‘, Hâşim Paşa, Selim Ağa,

‘ ‘ 19

‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.144, Bektâşî Şâ‘irleri 196

3489 Kaygusuz veyâ Ahmedî veyâ Sârbân, Şeyh Ahmed Sârbân

Ahmedî maddesine bak nmar 75

3490 Kaygılı, Halîl Efendi, ‘Ali Efendiniñ oğlıdır, Bekceli, vefâtı h.1234 m.1818, Bursa’da Deveciler Kabristanı yanındaki tekyesinde medfûndur, ceddî Sulţan Orhan Ğâzî ümerâsından olub Sulţan Murâd-ı Şânî Türbesi civârında medfûn olan Kaygılı Begdir

‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.151

3491 Kâtib veyâ Şihhatî, Çavuşzâde Muştafa Çelebi, Bursalı, Bursa Evkâf-ı Haremeyn kâtibi, vefâtı h.1113 m.1701, Bursa’da Deveciler Kabristanında medfûndur, Belîğ’iñ “Hâme-i tab‘-ı Belîğ itdi raķam-ı târihin, Naķl-i dîvân-ı Na‘îm eyledi rûh-ı Kâtib” beyti vefâtına târihtir, Safâyî’niñ vefâtı tarihini 1103 göstermesi toĝrı değildir

Eliñde cân-ı mey sâķi-i ruķuñ ‘aksiyle bir güldür

Bu bezmiñ bâdesi heb eşk-i hûn-âlûd bülbüldür

Ölürsem hasret-i zülfi ile Kâtib giyâh âsâ

Beytin tâ haşre dek hâk-i murâdım üzre sünbüldür

O şûh-ı cihân mülk-i melâhatde ‘alemdür

Ol nergis-i cādû ise âhû-yı haremdür

Cevr itse vefâ ‘ addederiz biz anı zîrâ
Cevri anuñ erbâb-ı dile maḥz-ı keremdür

Dil virme ol civâna ki nâ-mihribân ola
Hercâyilikle şöhre-i devr-i zamân ola

Sevme övme ṭabî‘ atı her gice biriniñ
Âġûşı hâlesinde yatub mihmân ola

Tırâş-ı tâze-i ḥaṭṭ-ı ‘ izâr pâkiñdir
Cilâ-yı âyîne-i jengdârıma bâ‘ iş

Ne mümkün ḳabl-i ḳalemle mû mebânî naḳşı ey kâtib
Çekilmez şafḥa-i âġûşa bir ince taḥayyüldür

Sil sirişk-i dîde döküldükce pâyine
Ol naḥl-i tâze resîde daḥi ser-firâz olur
Şaḳâyık-ı Şeyhî c.2 s.330, Mecmu‘ a-i Şu‘ arâ 12, Sicill-i ‘ Oṣmânî c.4 s.412, Belîġ 76,
Şafâyi 454, Güldeste 500, Gülzâr-ı ‘ İrfân 366, Mecelle 361

3492 Kâtib, Şevḳî Yûsuf Çelebi, Edirneli bir ḳadınıñ kölesidir
Kimdir dir iseñ ey yüzi gün Şevḳî-i ġarîb
Bir gözi yaşlı yıldızı düşkün felek-zede

Zülfî şaḳlar dîdeden ḥaṭṭ-ı leb-i cânânesin
Şöyle şaḳınır bu miskîn cân evidir sanasın

Ḥayâl-i la‘ l-i cân-ı baḥşınla tenden cân revân çıḳdı
Ben ağlayayım ağlarsam evimden iki cân çıḳdı
Sehî 80

3493 Kâtib, Ḥasan Efendi, Manastırlı, Ḥadım Sinân Paşanıñ Dîvan Kâtibi, h.945’de
ḥayatda idi
Mâl içün ḳayġu yime ey nîk-nâm
Ḳaddiñi tâ itmesün bu çarḥ lâm
Sehî 114

3494 Kâtib, Süleymân Efendi, Süleymâniye Vâlisi ‘ Abdurrahman Paşa Ağalarından
Rüstem Ağanıñ oġlıdır, Süleymâniyeli, h.1217 m.1802 târihinde doğdı
‘ Ârif Hikmet 54

3495 Kâtibî, Kâtibî Çelebi, Bursalı, Haṭṭaṭ, vefâtı h.905 m.1499, Sicill isminiñ Muṣṭafa olduğını yazıyor, diğer me'ḥazlerde ismi yazılmamış olmasına göre Sicill'in Kâtib maḥlaş Bursalı Çavuşzâde Muṣṭafa ile karışdırmış olması ḥaṭıra gelir

Şol ṭurra-i miskîn ki ruḥ-ı yâre ṭayandı

Yanarsa n'ola 'ûd gibi nâza ṭayandı

Bîmâr idi dil-i zülfüñ ucından ser-i zülfüñ

Destine 'aşâ şunalı bir pâre ṭayandı

Yine ey câm-ı muşaffâ seni gördük silme

Meclisüñ revnaķısıñ dünyede art eksilme

'Âşık Çelebi bu beyti Şâ'ir Şâmî nâmına göstermiştir

Ḳâmûsu'l-A'âm c.5 s.3807, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.66, Ḥasan Çelebi 263, Beyânî 71,

Sehî 101, Laṭîfî 276, Tuḥfe-i Haṭṭaṭîñ 329

3496 Kâtibî, Seydî 'Ali Çelebi, 'Azaplar Kethudâsı Ḥasan Reîsiñ oğlıdır, Tersâne Kâtibi, vefâtı h.970 m.1562

N'ola mücrim iseñ yârin şefâ'at-ḥâḥımız vardır

Tayansun zühdine zâhid bizüm Allah'ımız vardır

Geh şafâ buldı gönül âyînesi gâhî gider

Böyledir ḥâl-i cihân böyle gelür böyle gider

Ḳıldı ruḥsârîñ ḥayâli dîdeden 'aḳla hücûm

Mâverâünnehre 'azm itdi şanasîñ şâh-ı rûm

Ḥûnîñ ğamze-i mestiñle sâķî sîne-çâķım ben

Demidir şun lebiñ câmın be-ğâyet derd-nâķım ben

Yolında öldüğüme aglamazdum dilberüñ hergiz

Mezârum üzre bir gün ugramaz aña helâķım ben

Keşfü'z-Zünûn Eski Ṭab'ı c.1 s.519 ve Yeñi Ṭab'ı c.1 s.807, Ḳâmûsu'l-A'âm c.5 s.3807, 'Oşmanlı Müellifleri c.3 s.270, 'Âşık Çelebi 440, 'Ahdî 279, 'Âlî Târiḫi 211, Beyânî 72, Ḳâfzâde 95, Rıyâzî 113, Laṭîfî 277, Ḥasan Çelebi 261, Mecelle 362

3497 Kâtibî, Dervîş Muṣṭafa Dede, Bosnalı, Mevlevî, vefâtı h.1078 m.1667, Yeñişer Fener'de medfûndur

Mestâne olub 'aşķ-ile ben cûş idebilsem

Ol ḥâlet-ile 'aḳlı ferâmûş idebilsem

Feyz-i himem-i merd-i Ḥudâ gelse yetişse

Pend-i ḥikemin cânım-ile ğuş idebilsem

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.777, Şafâyî 448, Mecelle 362

3498 Kâtibî, Muştafa Efendi, Sinoblı, Cezâyir Defterdârı İskender Begiñ muşâhibi, Haţtaţ

Şu ‘ âşık kim ğam-ı ‘ aşkla zevk ü şevk ü hâl eyler
Ne havf eyler firâkıñdan ne ümîd-i vişâl eyler

Kaddiñ eġilse göñlüme serv ü çemen gelür
Haddiñ eġilse lâle vü gül ü yâsemen gelür

Sayd itdi didiler seni şehriñ güzellerin
Her ne deñilür ummadıġıñ kişiden gelür

Ķâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3807, Tuĥfe-i Haţtaţ’atın 552, ‘ Âlî Târiĥi 211, ‘ Ahdî 283, ‘ Âşık Çelebi 142, Hasan Çelebi 264

3499 Kâtibî, Enderunlı Hasan Efendi, Dîvân-ı Hümâyûn kâtibi

Göñli mir‘ âtına konmasun deyü gerd-i melâl
Şu seper iki gözüm yolına mânend-i şehâb

Devr-i rûyuñda çemenden bulmasun mı dil ferâġ
Serv gibi pâyına pend ü lâle-veş baġrında dâġ

Çün hevâ-yı ‘ aşk düşdi göñlüñe ey Kâtibî
Ne temâşâ-yı çemen kıl ne hevâ-yı bâġ u râġ

Cihâna gelmege ‘ aşk oldu bâ‘ is
Benüm Ferhâd ile Mecnûna ġâliş
Yoluñda Kâtibî ĥarc itdi vârin
Ķamın yiye meġer öldükde vâriş

Ķâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3807, Hasan Çelebi 265, Beyânî 76

3500 Kâtibî, Kâtibî Çelebi, Sulţân Bâyezîd-i Şânî devri şâ‘ irlerinden

Seniñçün dostlar aceb cânânedir dirler

Benimçün saña düşmenler ‘ aceb cânâne dirler

Tayyârzâde ‘ Aţa Târiĥi c.4 s.109

3501 Kâşif, Es‘ adzâde Seyyid Meĥmed Sa‘ deddîn Efendi bin Naķibü’l-eşrâf
Ķadî‘ asker Seyyid Meĥmed Sa‘ id Efendi bin Seyyid Meĥmed Es‘ ad Efendi,
İstanbullu, Müderris, Haţtaţ, h.1076 m.1665 târiĥinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 19
Rebî‘ulevvel 1111 m.1699, Edirne Ķapısı ĥâricinde Emir Buĥârî Câmi‘inde
medfûndur, Nihâdî’niñ “Cennât-ı ‘ adn cây-ı ilâhî Kâşif’iñ” mısra‘ ı vefâtına târiĥdir
Pür-âteşdür derûnum rûy-ı âl-i yâr derdinden

Perîşândur dil ü cân kâkûl-i mekkâr derdinden

Kemân-âsâ dü-tadur kâmet-i ‘ uşşâk-ı ğam dide
Fîrâk-ı ebruvân u kâkûl-i pür-târ derdinden

O mihr-i evc-i hüsniñ iştiyâk-ı çîn-i zülfiyle
Hemîşe hâle-i mâh şanur münevver-i dâğ bir dildir

Hayâl-i rûyuñ ile seyr-i lâleden geçeriz
Şafâ-yı la‘ l-i lebinle piyâleden geçeriz

Tavk-ı kerdan ideli halka-i zülf-i siyehiñ
Boynı bağı kılıyam sen şeh-i Yûsuf nigeñiñ

Safâ-yı câm-ı la‘ linden ki dil mehcûr kalmışdır
Bu şahbâ-hânede efsûs kim maħmûr kalmışdır
Dîvânı, Reşîd Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 770

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.243, Sâlim 569, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.66, Belîğ 77, Mecelle 363,
Şafâyî 453, Tuħfe-i Haţţat’ın 714, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 525

3502 Kâşif, Şatırzâde Meħmed Emîn Efendi, Şatır Yûsuf Ağaniñ oğlıdır, İstanbullu,
Reîsü’l-Küttâb ve Kethüdâ-yı Şadr-ı ‘ Âlî, Haţţat, Şatırzâde Emîn Kethüdâ dinmekle
meşhurdur, vefâtı Cemaziyelahir 1181 m.1767, Eyüb’de Küçük Emîr Efendi Qabri
civârında medfûndur

Defterdâr Behcet Efendi için nazm itdiğı târiħ
Lem‘ a-pâş oldu dile bir rütbe envâr-ı neşât
Kim dırâşân oldu cezm itdi sa‘ âdet aħteri

Cûş-ı feyz ile cihâna geldi şöyle inkişâf
Kim tecessüm etdi ma‘ nâ-yı sürûrun peykeri

Künhünü tahkîk için bu hâlet-i pür-behcetin
Dil ederken vâdî-i endîşede cevân-geri

Geldi bir şahs-ı be-şûş u pür-şitâb u hûy-feşân
Eyledi bir böyle mısra‘ la beşâret-gusteri

Kim hurûf-ı cevherîsi çıkdı târiħ-i bihîn
Oldı bes ikbâl ile Behcet Efendi defteri

Silk-i nazm etmez vefâ Kâşif dîr-i evsâfına

Eyle tanzîm du‘âsıyla edâ-yı çâkerî

Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3810, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.66, Es‘ad 57, Râmiz 233, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 471, Faṭîn 345, Sefinetü’r-Rüesâ 91

3503 Kâşif, ‘Ali Kâşif Efendi, Üsküdarlı ‘Ömer Kâşif Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Şeyhülislam Mirzazâde Meḥmed Efendiniñ Kitabcısı, Sulṭan Muşṭafâ-i Şâliş devrinde vefât itdi

‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.392, Râmiz 234, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.66

3504 Kâşif, Meḥmed Kâşif Efendi, Ḳalkandelenli

Râmiz 235

3505 Kâşif, Ḥâfız Meḥmed Kâşif Efendi bin ‘Ömer Keşfi Efendi bin ‘Ali Efendi, Duyûn-ı ‘Umûmiye Merkez İdâresi Yazı İşleri Müdür Mu‘âvini
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 864

3506 Kâşifi, Şeyh Kâşifi Efendi, h.913 m.1507 târiḫinde vefât iden Mudurnulı Şeyh Dâvud Ḥalvetî ḫulefâsından

Çün gezerken oldı bu dâr-ı fenâ

Bu fenâyî’çün nice renc ü ‘inâ

Çekme dünyâ malı içün derd ü renc

Sen giderseñ bunda ḳalur mâl u genc

Niceler didi benimdir bu mekân

Aña benim didüḡi ḳaldı hemân

‘İlmi ḫâşıl ḳıl ger isterseñ necât

Mülk ü mâl ü ‘ömri çün olmaz şebât

‘İlm oldur ki ehlina nâfi‘ ola

Ma‘şşiyet ‘illetlerin dâfi‘ ola

‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.69, Laṭîfi 277, Râmiz 234

3507 Kâzım, Çorlulı Meḥmed Kâzım Efendi, Muşâḫib Muşṭafa Paşa etibbâ‘ından Çorlulı Muşṭafa Ağaniñ oğlıdır, Eyyübli, Kâzım Eyyûbî diñmekle meşḥûrdur, vefâtı h.1139 m.1726

Fikr-i ser-i zülfün-ile perîşân olmam

Her ateş-i ruḫsâr ile sûzân olmam

Olsam da eger ḡariḳ-i baḫr-ı ekdâr

Minnet-keş ü dest-pest-i nâdân olmam

Bu ḳıṭ‘a Sâlim Tezkiresinde İşḫâzâde Meḥmed Kâmil nâmına gösterilmiştir

Sultân Aḥmed-i Şâliṣ'ın el yazısıyla olan bir murakka' söylediği târihtir
Cenâb-ı şâhib-i seyf ü kalem Sultân Aḥmed Hân
Zamân-ı devletinde oldu erbâb-ı hüner hoş hâl

Ḳadr-i dâim pâdişâh-ı ma' delet-küster şeh-i cemfer
Odur zînet fezâ-yı şafḥa-i mecmu' a-i iḳbâl

Huşûşâ hoş muşanna' bir murakka' yazdı kim şimdi
Temâşâsına kıldı Şeyh u şâbî şevkle meyyâl

Cihânı böyle bî-hemtâ eşerle eyledi hayrân
Ki âşâr-ı selefde gördi vardır nice kıl ü kâl

N'ola Kâzım çıkarsa şafḥa-i mihr üzre târîhin
Cihân-ârâ murakka' yazdı Sultân Aḥmed âlü'l-âl
Târîḥ mışra' ı 1139 tutuyor "çıkarsa" daki "sa" ya' ni üç çıkarılacaktır
Sâlim 581, Faṭn 345, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭın 457

3508 Kâzım, Mûsâ Kâzım Paşa, Koniçeli Hüsni Beğ'in oğludur, Ferik h. 1237 m.1831 târihinde Koniçe'de doğdı, vefâtı 17 Ramâzan 1307 m.1889, Üsküdar'da Hüdâyî 'Azîz Maḥmûd Efendi Tekyesinde medfûndur, Mu'allim Nâci'nin "Göçdi yâ Hayy diye Ḥasan gibi Kâzım Paşa" mışra'-ı mücevheri vefâtına târihtir, 'Osmanlı Müellifleri'nin ismini İbrâhim Kâzım olarak yazması yañlıştır
Mu'allâ dergehin 'arş âsitândır yâ Resûlallah
Meṭâf-ı ins ü cân u ḳudsiyândır yâ Resûlallah

Görenler ravza-i Cennet-mişâliñ dûzaḥa girmez
'Usât-ı ümmete dârü'l-amândır yâ Resûlallah

Sen ol şâhen-şeh-i levlâk-ı mesnedsiñ ki biñ Mûsa
Âşâ ber-kef kapıñda pâsbândır yâ Resûlallah

Cûş idüb bâd-ı muḥabbet-ile deryâ-yı ezel
Oldı bir cevher-i şehdâne devriniñ üzre celî

Didi şarrâf-ı hüviyyet görüb ol renkleri
Birine nûr-ı Muḥammed birine nûr-ı 'Alî

Ḳurulsun ḳonferanslar mecma' -ı bî-dâd lâzımsa
Siyâset ehli olsun 'âleme cellâd lâzımsa

Etibbâ-yı umûruñ el virür dârû-yı tedbîri
Mizâc-ı şîhhat ü âsâyîşi ifsâd lâzımsa

Hıred-mendân-ı ‘aşrîñ cümlesi şâhib-kifâyetdir
Fünûn-ı cinneti ta‘lîm içün üstâd lâzımsa

Yine bir meclis-i millet teşekkül itsün İslâm’a
Eger âzâdelik nâmında istibdâd lâzımsa

Haleb ordaysa ‘arşın bundadır ‘azm eyleme Şam’a
Hulâgûlarla tahrîb itmeğe Bağdâd lâzımsa

Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 801, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3811, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.67,
‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.402, Faîñ 346

3509 Kâzım, Hüseyin Kâzım Efendi, Dıramalı, Mısır Vâlisi İbrâhim Paşanın oğlu
Muştafa Begiñ kethüdâsı, h.1230 m.1814 târihinde doğdı
Sinân-ı ğamze-i cânâna girmiş sîne âyîne
Bu şüretle müşâbih ‘âşık-ı ğam-gîne âyîne

Görüp âyîne-i ruhsâr-ı zîbâsın hicâbından
Büründi başına bir perde-i peşmîne âyîne

N’ola mir‘ât-ı dil Kâzım çerâğ-ı bezm-i yâr olsa
Yaşımaz mı ‘acep ol bezm-i Cem-âyîne âyîne
Faîñ 817

3510 Kâzımî, Kâzımî Çelebi, Kazâbâdî
Laîfî 278

3511 Kâfî, Hasan Kâfî Efendi bin Orhan bin Dâvud bin Ya‘kûb ez-Zeynî, Bosna’da
Akhişarlı, Akhişar Kağısı, h.951 m.1544 târihinde Akhişar’da doğdı, vefâtı Şaban
1025 m.1616, Akhişar’da Nevâbâd kaşabasında yaptırdığı Câmi‘ de medfûndur
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 583, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.38, Mecelle 363

3512 Kâmil, İshâkzâde Mehmed Kâmil Çelebi bin İshâkzâde Şam Kâdı ‘Ârifî
Mehmed Efendi bin Mehmed Salih Zuhûrî Efendi bin Karabâgî Şeyh İshâk Efendi,
Karabağlı, Eğriboz Kağısı, vefâtı h.1147 m.1735
‘Aceb bu fûlk-i belâ-keş kenâra düşmez mi
Yemm-i emelde kalur bir diyâra düşmez mi

Gören o hatt-ı ruh-ı âliñ ey perî-sîmâ
Hevâ-yı seyr-i gül sebzezâra düşmez mi

Görürse Kâmil eger nâle-i seher-hîzim
Hezâr şerm-le şad i' tizâre düşmez mi
Râmiz 238, Sâlim 582, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.67

3513 Kâmil, Aḥmed Kâmil Paşa, İstanbullu, Şopaşalan lakabıyla meşhûrdur, Selânik Vâlisi, vefâtı h.1177 m.1763
Râmiz 237

3514 Kâmil, Mehmed Kâmil Efendi, Üsküdarlı, Reîs Kâlemi Ketebesinden, vefâtı h.1184 m.1770
Râmiz 234, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.67

3515 Kâmil, Mehmed Kâmil Efendi, Üsküdarlı, Reis kalemi ketebesinden, vefâtı h.1184 m.1770
Râmiz 234, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.67

3516 Kâmil, Enderunlu Ḥasan Kâmil Beg, Enderûnî Şâ'ir Fazlî'niñ birâderi olub Tâhir 'Ömer aḥfâdındandır, vefâtı h.1201 m.1786
Âferinler yine Koz bekcisine
Seyr idenler didiler cümle belî

Pehlevân böyle gerekdir Ḥaḳḳ'â
Şimdi meydânıñ odur bî-bedeli

Tutuşan kimdir anıñla acabâ
Biriniñ var ise gelmiş eceli

Kâmiliñ oldı hoş-âyinde yine
Pehlevânâne bu zîbâ ğazeli
Kâmûsu'l-A'âm c.5 s.3816, Tayyarzâde 'Aṭa Târiḫi c.4 s.300, Faṭn 348, 'Akif 108, Es'ad 71, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.371

3517 Kâmil, Aḥmed Kâmil Efendi, Silivrili, Sulṭan 'Abdûlmecîd devrinde vefât itdi
Sicill-i 'Osmânî c.4 s.69

3518 Kâmil, Şadra'zam Yûsuf Kâmil Paşa, 'Arabkirli, İsmâ'il Begzâde Mehmed Beyiñ oğlıdır, h.1223 m.1808 târiḫinde 'Arabkîr'de doğdı, vefâtı 22 Ramazan 1293 m.1873, Üsküdar'da Zeyneb Ḥanım Ḥastaḫânesi ittişâlindeki türbede medfûndur
Âyîneye bakdıḳca olur ol gül-i ḥandân
Âyîne gibi kendi daḫı ḥüsnine ḫayrân

Âyinesi virmem eline ben o perîniñ

Âyînede tâ olmaya bir mişl-i nümâyân

Şâh-ı hûbâna nâz ider gönlüm

Gâhi arz-ı niyâz ider gönlüm

Ateş-i fırkat-ile yandıkça

Mevsim-i dîde yaz ider gönlüm

Dâmen-âlûde-i münâhidir

Tövbeden ihtirâz ider gönlüm

Kâ'be-i maṭlaba irer bir gün

Ârzû-yı Hicâz ider gönlüm

Hükûmet hikmet ile müşterekdir

Vezîr olana hekîm olmak gerekdir

Şoñ Şadra'zamlar 196, Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 781, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.394,

Sicill-i 'Osmânî c.4 s.71, Faṭîn 349

3519 Kâmil, Hâcezâde Şeyh Ahmed Kâmil Efendi, Silivri Müftisi Gürce 'Osman Efendiniñ oğlıdır, vefâtı 12 Safer 1312 m.1894, Edirne Kâpusında Keçeci Pîrî mahallesinde binâ itdiği dergâhında medfûndur

'Aşık-ı cihân 'aşkıyı eylerse hikâyet

Sen şanma şikâyet

'Âşık kişi ma'şûkıyı görmekliğe tâlib

Elbet ola râğıb

Derdine devâ etmege muhtâc mı tabîbim

Âh öyle ceybim

Loğmân dahı bulmazdı bunuñ şimdi devâsın

'Âşığa gedâsın

'Ârif olayım dirseñ eger kâl ile olmaz

Kimsede bulunmaz

Bir mürşid-i Hâk emrine gir bakma girüden

Ayrılma sürüden

Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri c.5 s.792

3520 Kâmil, Şîrevîzâde Muştafa Kâmil Efendi, Şîrevîzâde Debbâğ Halil Ağanın oğludur, Mar‘aşlı, Müderris, h.1274 m.1857 târihinde Mar‘aş’da doğdı, vefâtı 15 Temmuz 1340 m.1921, İzmir’de Uluyol Kabristanında medfûndur

Bir kuşûr işleyeni kalkma hemân te‘dibe
Uşlanır belki biraz şabr u sükûnet göster
İtmeden bir işi evvelce güzelce tahkîk
Haqq-ı maznûnda ne rıfk ne huşûnet göster
Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 795

3521 Kâmil, Hüseyin Kâmil Beg, Tepedelenli, Hafidî İsmâ‘il Raḥmî Paşanın oğludur, h.1281 m.1864 târihinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 18 Rebî‘ulâhîr 1340 m.1921, Merkez Efendi Kabristanında medfûndur

Felek maḥzûn ziyâ-yı mâh-ı muzlim aḥterân muğber
Değişmiş reng-i şevk-engîz-i âlem in ü ân muğber

Hafî bir lahn-ı ḥüzn-âميز şâyi cümle eşyâdan
Mükedder çehre-i nâsût ser-tâ-ser cihân muğber

Çiçekler nevḥager nâlân bulutlar nâlezen giryân
Hevâ maḡmûm-ı devrân miḥnet-efzâ âsumân muğber
Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 793

3522 Kâmil, Muştafa Kâmil Beg, Topḥâne Ketebesinden Salih Efendinin oğludur, Duyûn-ı Umûmiye A‘şâr şu‘besi Müdürü, h.1283 m.1866 târihinde doğdı, vefâtı 24 Cemaziyelahir 1346 m.1927, Eyüb’de Bahâriye Kabristanında babasının kabri yanında medfûndur

Gözlerimde âteş-i dil-sûz-ı fırkat berķ urur
Dilde lâkin pertev-i ümmîd-i vuşlať berķ urur

Bir tecelligâh-ı ‘aşķ olmuş dil-i sevdâ-penâh
Ser-te-ser envâr-ı feyz-â-feyz kudret berķ urur

Kâinâta ‘atf-ı enzâr eyledikce sû-be-sû
Pîşgâhımda hezârân nûr-ı vahdet berķ urur
Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 797

3523 Kâmil, Cerrâḥ Kâmil Efendi, İstanbullu, h.1235 m.1819 târihinde İstanbul’da doğdı

Tekye-i Yahya Efendi’niñ mübârek Şeyhi kim
Hazret-i Nûrî Efendi dil-münevver çün sirâc

Nice eyyâmdan müḳaddem zât-ı ‘âli-sîreti

Olmuş idi ba‘zı şûrî ‘ârız ile nâ-mizâc

Hamdülillah hâzret-i ‘İrfân bedîdi müjde-bâd
Himmet-i pîrân ile buldu müdâvât u ‘ilâc
Faṭîn 350

3524 Kâmil, ‘Oşman Efendizâde Aḥmed Kâmil Efendi, Aḥısḩalı ‘Oşmân Efendiniñ oğlıdır

Başladır medḩ u şenâyâ ḩalkı zî-şân kâkülüñ
Söyledir bülbül mişâli çok suḩandân kâkülüñ

Şöhretiñ âfâḩa çıḩdı bilmeyen var mı seni
Meclis-i ‘uşşâḩ içre oldu destân kâkülüñ

İtmesin ta‘yîb-i ‘âlem bu dil-i âşüfteyi
Bilmez itdi kendimi baña o fettân kâkülüñ

‘Uḩde olmuş ḩalb-i âşıḩa anıñ her ṭurrası
Bend ider bir mûyına biñ meydân kâkülüñ

Dâima Kâmil ḩuluñ söyler seḩâvet-baḩşını
ḩâtem-i Ṭayy gibi oldu şâḩib-iḩsân kâkülüñ
Faṭîn 350

3525 Kâmil, Enderunlı Kâmil Beg, Tüfenḩibaşı, Sulṭan Murâd-ı Râbi‘ devri şâ‘irlerinden

Sâybân-ı dûd-ı âḩı görse her dem serdedir
Şâḩ-ı ḩam şaḩrâ-yı ‘aşḩa ḩurdu âteşden otaḩ
Ṭayyarzâde ‘Aṭa Târiḩi c.5 s.321

3526 Kâmile, Keşkekzâde Faṭma Kâmile Hanim, Keşkekzâde ḩacı Meḩmed Efendi’niñ kızıdır, Balıkesirli, h.1255 m.1839 târiḩinde Balıkesir’de doğdı, vefâtı Cumaziyelevvel 1339 m.1920, Balıkesir’de medfûndur, ḩarâşî Meşâhiri’nde vefâtı tarihiniñ 1337 gösterilmesi yañlıştır

Diñle imdi ‘aşḩ ile mecrûḩ olan
ḩûş idüb mi‘râcını ol şâdmân

Var ise ‘aşḩıñ derûnunda eḩer
ḩün bugün ‘aşḩıñ terkîs-i ḩüner

Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 800, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.404, ḩarâşî Meşâhiri 82

3527 Kâmilî veyâ Muştafa, Şarı Muştafa Muşlihiddin Efendi, Gümüş Hacı Köylü, Haţtaţ, Ğalaţa Kağısı, vefâtı 190 Recep 1003 m. 1597, Eyüb’de medfûndur
Bezm-i ğamuñda muţrib ü ney âh u nâledür
Eşküñ şarâb u fikr-i dehânuñ nevâledür

Meyl itse hûsn-i yâr zevâle ‘aceb midür
Hûrşîd eger bülend ola meyli zevâledür

Dem-â-dem dür-feşân oldığı budur çeşm-i giryânıñ
Ğubâr-ı kebkeb-i keşşinden ayru düşdi cânânıñ

Sihâm-ı tîrûñ ucından çekişdi cân cismümle
Gelüp mâ-beynini faşl itdi ol dem tîĝ-i berrânuñ
Şakâyık-ı Nev’ izâde 410, Hasan Çelebi 296, Tuħfe-i Haţtaţîn 552

3528 Kâmilî, Dervîş Hacı Aħmed Kâmilî Efendi, Maĝnisalı, Mevlevî, vefâtı 8 Şa‘ bân 1068 m.1657, Bursa’da Mevlevîhâne karşusunda Pîñârbaşı Kabristanında medfûndur
Nevrûz Kaşidesinden
Dil-guşâ olsa n’ola luţf-ı hevâ-yı nevrûz
Bezl ider câm-ı Cemi zevk u şafâ-yı nevrûz

Bâiş-i nâtîka pîrâye-i murĝân çemen
Bârekallâh zehî ‘uķde guşâ-yı nevrûz

Demidir bûlbûl-i şeydâ ne kadar mest olsa
Her gülûñ sâĝarı destinde berâ-yı nevrûz
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.778, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.390, Şafâyî 447, Esrar Dede 269, Güldeste 530, Belîĝ 78, Sema‘ hâne-i Edeb 211

3529 Kâmilî, Enderunlı Hasan Çelebi, Dîvân-ı Humâyûn Kâtibi, vefâtı h.951 m.1544
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.73

3530 Kâmilî, Seyyid Kâmilî Mehmed Efendi, Karamanlı, Şeyh Cemâl Efendi birâderzâdesidir, Kağı, vefâtı h.952 m.1545
Gerçi olmaz güzel ol serv-i ser-efrâz gibi
Güzel oldur ki koluñda ola şahbâz gibi

Güle guş itdüremez yok yire bûlbûl inler
‘Aşk destânını şimdi kim oķur kim diñler

Bende-i halka be-guşum diyü yâd itdi meger
Beni ol verd-i letâfet ki kulaĝum çîñlar

Meyl itme sîme olma bahâda hazef gibi
Dür dağı olsa göz yaşın alma şadef gibi
Kâmûsu'l-A'âm c.5 s.3817, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.389, Sehî 125, Hasan Çelebi
267, Latîfî 279, Kâfzâde 96, Beyânî 73, Riyâzî 113, 'Âşık Çelebi 147

3531 Kâmî, Meşnevîhan oğlu Şeyh Mevlevî Kâdî Ahmed Kâmî Efendi, Edirneli,
Meşnevîhan oğlu diñmekle meşhûrdur, vefâtı h.987 m.1579, Edirne Kapısı hâricinde
Emir Buḥârî tekyesi kurbünde medfûndur, 'Azîzî'nin "Dilâ yüz qodı ḥâke Kâmî nâ-
gâm" mısra'ı vefâtı târîhidir, Hasan Çelebi ve Beyânî'nin ismini Mehmed diye
yazması doğru değildir

O meh ki 'arz-ı cemâl itdi ref' idüp burḳa'
Güneşdür ol kameri yaḳası ana maṭla'

Belâ-yı 'ışkı gel ey 'andelîb söyleşelüm
Ki müşkilât su'âl ü cevâb ile açılır

Çâk eyle cismi gül gibi 'uşşâḳa sîne aç
Gel bahşîş eyle kullara şâhım hazîne aç

Cemâl-i âynî âyînede görince ḥabîb
Özine 'âşık olub 'aşḳına oldı raḳîb

Esîr-i bend-i zülf ü kâkûl 'anber-feşânım ben
İki zincirle baḡlu yatur şîr-i jiyânım ben
Şaḳâyık-ı Nev'îzâde 257, Hasan Çelebi 265, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.390, Kâfzâde
96, 'Âşık Çelebi 143, Latîfî 280, Beyânî 72, Riyâzî 113, Kâmûsu'l-A'âm c.5 s.3817,
Mecelle 364, 'Ahdî 42, Enîsü'l-Müsâmirîn 54, ve 80

3532 Kâmî, Muṣṭafa Çelebi, Maḡnisalı, vefâtı h.1084 m.1673

'İyd olsa niyâz eylesem ol yâr elin öpsem
Aḡyâre elin virmese tekrâr elin öpsem
Şaḳâyık-ı Şeyhî c.1 s.778, Yümnî 22, Mecelle 364

3533 Kâmî, Ahmed Dervîş Efendi, Maḡnisalı, vefâtı h.1100 m.1688

Sicill-i 'Osmânî c.4 s.73, Güftî 98

3534 Kâmî, Muṣṭafa Kâmî Efendi, Üsküdarlı, Tezkireci, vefâtı h.1104 m.1692

'Uşşâḳa aceb bir dem maḥrem bulunur mı
Üftâde-i çâh-ı ḡama merhem bulunur mı
Belîḡ 78, Şaḳâyık-ı Şeyhî c.2 s.196, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.74, Sâlim 364

3535 Kâmi, Kâmi Yümnî Efendi, Kayserili, Fetvâ Emîni, vefâtı 28 Rebî‘ulâhîr 1128 m.1715, Edirne Kapısı hâricinde medfûndur
Nola dûr oldı isek dîdeden genc-i nihânız biz
Anıñçün sâha-i ‘ âlemde bî-nâm u nişânız biz

Cihânîñ yâl ü bâl-i naqşına mağrûr olan câhil
Göze almaz bizi ammâ ki kuhl-i Işfahân’ız biz
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.467, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.639, Sâlim 575, Mecelle 364

3536 Kâmi, Mehmed Kâmi Efendi bin Şeyh İbrâhim Gülşenî bin Mağnisalı Semerci Dede, Edirneli, Mısır Kaşısı, vefâtı Zilka‘ de 1136 m.1723, Üsküdarı Karaca Ahmed Türbesi Karşısında medfûndur, “Nezr ide bir fâtiha cûyân olan tarihini, Menzil-i Kâmi Efendi gülşen-i Firdevs ola” mısra‘ ı vefâtına târihtir
Olma sihâm-ı dest-i kazâdan emîn amân
Tîr âşikâre gelmededir der-kemîn kemân

Şi‘ rin müvaşşah eyle sanâyi‘ le Kâmiyâ
İster edâ-yı tâze vü hem nev-zemîn zamân

Süzüp mestâne çeşmin verdi müjgâna yine ruhsat
Yeleklendirdi tîr-i gamze-i hûn-rîzin ol âfet

Şıfat-ı Bahâr Hakkında
Bahâr geldi demidir çemende seyrânîñ
Edirne şehrine gel vahtidir gülistânîñ

Bu gül zemîni görüb âsmâne zînet eyle
Tefâhür itdiği yerdir basît-i gubarânîñ

Şikefte goncalarîñ zîb ü revnağındandır
Felekde böyle perîşanlığı şereyânîñ

Gülşende terennüm idicek bülbül-i şeydâ
Gül dâiresin aldı ele gonca-i ra‘ nâ

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 373
“, “, “, “, “ 374
“, Yahyâ Tevfik Efendi, Râgıb Paşa Kütübhanesinde, “ 303
“, ‘ Atıf Efendi Kütübhanesinde, “ 2102
“, Üniversite Kütübhanesinde, “ 485
“, “ “ 485
“, “ “ 551
“, “ “ 5557

“,	“	“	“	2839
“,	“	“	“	2888
“,	“	“	“	2892
“,	“	“	“	5537

Şakâyık-ı Şeyhî c.3 s.135, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.73, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.391, Sâlim 573, Faṭn 351, Râmiz 240, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3817, Mecelle 364, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 525, Belîğ 78

3537 Kâmî, Mehmed Kâmî Efendi, Hakkâk, Ressâm, Darbhâne-i ‘Âmire Ressamı, vefâtı 1 Şa‘bân 1177 m.1763
Mecelle 364

3538 Kâmî Efendi, Diyarbakırlı, vefâtı h.1180 m.1766

Ey şâh-ı enbiyâ sen o hikmet şi‘ârısın
Âhîr zamâna bir gül-i evvel-i bahârsın

Hurşîd-i lerzenâk ü meh-i sîneçâk iden
İki cihânda bir şeh-i şâhib-i vaḳârsın

Zıllın cihâna şâye-i emn ü emân iken
Nâ-bûd bûy-ı gül gibi sen âşikârsın

Reşk-i selef olursa n’ola ümmetîñ seniñ
Peygamberâne server-i ‘âlî-tebârsın

Kâmi-i dîlfikâra meded olmadı yetiş
Ol gün gibi bigâne şefâ‘at şi‘ârısın
Tezkire-i Âmid 85

3539 Kâmî veyâ Refîk, Şeyh Mehmed Şa‘bân Kâmî Efendi, Hoca Aḥmed Efendiniñ oğludur, Refîk maddesine bak numara 1525

3540 Kâmî, Hüseyin Kâmî Beg, Maṭba‘acı Hacı ‘Abbas Efendiniñ oğludur, Dağıstanlı, h.1295 m.1878 târihinde doğdı, vefâtı h.1331 m.1912

Dökme hortumdan şaḳın etraftaki damlara şu
Kim bu aḥşab evlere yangında vermez çâre şu

Ey diyen vardır vaṭanda âfet-i ḳahtü’r-ricâl
Şûrezâr olmaz mı elbet vermesen gülzâra şu

Ümmet-i ‘atşânı sırâb eylemekdir ma‘rifet
Yoksa herkes bahş eder a‘yân ile nuzḫâra şu

Teşne-leb kıalsun dimem ağıârı kıatıyyen fakat
Yâri reyyân it muqaddem sonra vir ağıâre şu
Şon ı Aşır Türk Şâırleri 776

3541 Kâmî, Mehmed Kâmî Efendi, Edirneli, Kâdî, h.1114 m.1702 târihinde hayatda idi

Düşdi rind lâ-abâli câm-ı şahbâdan yaña
İltifât itmez felek de çarh-ı minâdan yaña

Giryân olarak ardına düşdüm ben o mihriñ
Kavs-ı kuzah-âsâ açub âgûş-ı temennâ

Düşdi bir tâzeye dil-i hâlet-i pîrîde yine
İhtiyâr elde değıl âh gönül pîr olmaz

Ey hatt-ı fitne ı ârız-ı yâri görür misin
Bir şemıimiz var anı dağı söndürür misin

Aldıñ rakıbi yanına kayd-ı hayât ile
Kurbanuñ oldığım ya bizi öldürür müsün

Reftâr-ı yâr-ı Tûr-ı hakikatde Kâmiyâ
Semt-i mecâze sen dağı bilmem yürür misin

Kuhl-ı çeşminden emîn olma amân ey dil-i zâr
Göz karardub şunar ı uşşâkına bir gün dil-dâr
Şafâyî 460, Belîğ 78

3542 Kâmî, Muharrem Kâmî Efendi, Yunus Sâmî Begiñ oğıdır, Muşullı, Vüzerâ Dîvân Kâtibi

Kimi râ söylemiş ebrûlarıñ vaşfinda kimi yâ
Dil-i dîvâneye şor toğrusın aşlâ riyâ bilmez

O meh ki ı arz-ı cemâl itdi refı idüb bürkaı
Güneşdür ol kamerüñ yaqası aña matlaı

Vişâle itme tamaı seyre kâniı ol Kâmî
Zelîl ehl-i tamaı dur “Azîzü min yaknâı”
Şafâyî 460, Mecelle 364

3543 Kâmî, Tezkireci Hüseyin Paşazâde Enderunlı Kâmî Hasan Beg, İmrahor-ı Evvel, Sulţan Selîm-i Şânî devri şâırlerinden

İrtişâ pazarı bulmağa kesâd
Üç ‘alâmet vardır ey ‘âlî nejdâd

Biri her manşub virilüb ehline
Nâ-sezâlar kalmasıdır nâ-murâd

Bir daği tebdîl ü tağyîr olmamak
Çokdur tebdîl-i manşubda kussâd

Bir daği ehl-i haram karışmayub
Heb bir elden olmadır ‘ağd ü küşâd

Nizâm-ı ‘âlemi nazma ‘adâlet oldu delîl
‘Adâlet olmasa ger olmuyor nizâm tekmiâl
Tayyarzâde ‘Ağâ Târîhi c.4 s.131

3544 Kâmî, ‘Ali Kâmî Beg Akyüz, Hicaz Vilâyeti Mektubcısı Trabzonlu Behcet Efendiniñ oğludur, Dârü’ş-Şafağa Müdîri, h.1290 m.1873 târihinde Mekke’de doğdı, vefâtı... (vefatı tarihi metinde belirtilmemiştir)

Yüzler güldi göz yaşları hep dindi
Nurlı yolun yolcusıyız biz şimdi
Ana baba bize şimdi bu mekteb
Bu mektebde yer içer oynarız hep

Bu mektebde okur yazar añlarız
Hayat nedir azar azar añlarız
Vağan nedir millet nedir din nedir
Dünya nedir düşmen kimdir kin nedir
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 779

3545 Kânî, Ebûbekir Kâmî Efendi, Tokadlı, Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümayundan, Yeğen Mehmed Paşa Kâtibi, vefâtı Rebî‘ulevvel 1206 m.1791, Eyüb’de Feridun Paşa Türbesiniñ sağ tarafında medfûndur “Gitdi güher idi gûyâ o ma‘ârif-i Kânî” ve “Her sözi ma‘den cevher idi gitdi Kânî” mışra‘ları vefâtına târihtir

Ğubâr-ı ravzanıñ kuhlî cilâdır yâ Resûlallâh
Gözümde hâk-ı kûyuñ tûtiyâdır yâ Resûlallâh

Şeb-i mi‘râcda na‘l-ı şerîfiñ nağş almış çarh
Biri meh birisi mihr-i semâdır yâ Resûlallâh

Şefâ‘at suçluya dirler meşeldir söylenir dâim
Kuluñ Kânî de bir mücrim gedâdır yâ Resûlallâh

Fikr-i müstaḳbel ü ma‘ zîyi bırak ‘ ârif iseñ
Böyledir hâl-i zamân bir vâir imiş bir yok imiş

Hat-âver olmuş eyyâm-ı bahâr-ı hüsni ü ân geçmiş
Bilür ol şûh görse ‘ âşîkîn ammâ zamân geçmiş

Bu günlerde hâzer it geçme Kânî semt-i dilberden
Seni gamz eylemiş ağıâr o bî-raḥma yamân geçmiş

Farḳ itmiş insân ne demek oldıḡıñ eyvâh
Ḥayvân gelecekdir yine ḥayvân gidecekdir

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 377

“ ” ” ” ” ” ” 378

“ Es‘ ad Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, ”, 2659

“ Yeni Kütübhaneye, Topkapu Sarayında, ”, 2055

“ Üniversite Kütübhanesinde, ”, 1517

“ ” ” ”, 5527

“ ” ” ”, 5604

Ḳâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3819, ‘ Osmânî Müellifleri c.2 s.392, ‘ Ârif Hikmet 55, Luḡat-ı Târihiye ve Coḡrâfiye c.6 s.70, Silaḥdârzâde 57, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.74, Mecelle 364, Faṭîn 352, Şefḳat 129

3546 Kânî, Enderunlu Muşṭafa Kânî Beg, Defter Emîni, vefâtı Cemaziyelahir 1216 m.1849

Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.74

3547 Kânî, Kânî Çelebi, Yeniçeri, Sulṭan Aḥmed-i Evvel devri şâ‘ irlerinden

Al vâlâ pîrhen giyse o mâh-ı sîm-ten

Al fânûs içre gûyâ şem‘ dir kâfûrdan

Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ ı c.1 s.519 ve Yeni Tab‘ ı c.1 s.807, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.74,

Ḳâfzâde 96

3548 Kânî veyâ Şafder, Şafder Kânî Efendi, Şafder maddesine bak numara 2370

3549 Kebûterî veyâ Hezârî, Meḥmed Efendi, İstanbullu, Sulṭan Muşṭafa-yı Şâliş devri şâ‘ irlerinden ve Muşâhib Muşṭafa Paşa nedîmlerinden idi

Yokdur gönlümde bâde-i gülfâma meylimiz

Bir nice demler o demleri görmüş geçürmüşsüz

Cânâ saña izḥâr-ı melâl eylemedim

Bir kimseyi hîç vâkıf-ı hâl eylemedim

Sevdim seni bir kerre vişâliñ dilden
Âğûş-ı hayâlimde hayâl eylemedim

İtmez bize ol şûh-ı sitem-pîşe nigâh
Hâl-i dilimiz olmada gitdikçe tebâh
Yok bâr-ı ğamı çekmege hiç tâkatımız
Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh
Râmiz 239, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.75, Sâlim 584, Belîğ 79, Şafâyî 649

3550 Kebîrî, Kibrî Çelebi, Rumilili, Sultân Bâyezîd-i Şânî devri şâ‘irlerinden
Seveliden beri sen hulkî vü hüsni haseni
Dahalara nazarım yok gözedirem hâ seni

Dilemezdim hele ben senden üzilem kesilem
N’ideyim Allâh’a şaldım seni benden keseni

Ey göz demidir eşk-i firâk-ile tölendi
Ki ağıâr bugün yâr-ile pazarı tölendi
Sehî 89, Latîfî 280

3551 Gedâyî, ‘Ali Efendi, Bosnalı, Müderris, vefâtı Ramazan 1094 m.1682
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.571, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.517

3552 Gedâyî, Gedâyî Dede, Anıakyalı, Mevlevî
Çün cemâlûñ mihrine şaldı saçuñ müşkîn niķâb
Gün gibi girdi sehâba mâhtâbum âfitâb

Hasbeten-lillâh aña bir bûse in‘âm eyle kim
Âsitânuñdan umar çün kim Gedâyî feth-i bâb
‘Ahdî 282, Esrar Dede 269

3553 Güzârî, Güzârî Çelebi, Diyarbakırlı, vefâtı h.1118 m.1706
Ĝam-ı dehr-ile dil âzâd ki dirler o biziz
Hâtırî derd-ile âbâd ki dirler o biziz

Tîşe-i âh-ile berbâd ideriz nüh feleğî
Kûhiñdan dahı üstâd ki dirler o biziz

Günde biñ naķş-ile taşvîr ideriz kendimizi
Şun‘-ı taşvîrde behzâd ki dirler o biziz

Mihr-i ‘arf-ı seri ki var biz anı fehm eylemişiz

Feyz-i esrâr ile irşâd ki dirler o biziz

Biz Güzârî kuluñuz ey şeh-i hürşîd-i cemâl
Şâ'ir-i dehr-i nev-îcâd dirler o biziz
Mecmu'a-i Şu'arâ 95, Tezkire-i Âmid 87

3554 Kirâmî, Kınalızâde 'Abdurrahîm Kirâmî Efendi, Kınalızâde Emrullah Mîrî Efendiniñ oğlıdır, Yeñişehir Kağısı, vefâtı h.982 m.1574, vefâtı târihi yeñi başılan Keşfü'z-Zünûn'un 980 ve Fezleke'niñ 1000 göstermesi, 'Osmanlı Müellifleri'niñ ismini 'Abdülkerim diye yazması yañlıştır
Ka'be-i kûyuña varsun diyü yârân-ı şafâ
Kum yığar kapuña varduķça seniñ bād-ı sabâ

Dâm-ı nazara düşdi egerçi nice dilber
Gönlüm seni tutdı benüm ey rûh-ı muşavver

Çarķa dayanma her ne ķadar üstüvâr ise
Yirin efendi altı da var üsti var ise

Olaldan yâr dest-i düşmen-i bed-güher altında
Kıubdur ellerim Ferhâd gibi taş altında

Gerek seng-i siyâh olsun gerekse atlas u hârâ
Ėaraż bir bâliş-i râhat bulunmaķdır ser altında
Şakâyık-ı Nev'izâde 333, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.390, Kâfzâde 96, Beyânî 73, Sicill-i 'Osmanî c.3 s.329 m.501, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.7, Hasan Çelebi 267, Keşfü'z-Zünûn Eski Tab'ı c.1 s.519 ve Yeñi Tab'ı c.1 s.870, Rıyâzî 113, Kâmûsu'l-A'lâm c.5 s.3832

3555 Kirâmî, Kirâmî Çelebi, Buğâralı, vefâtı h.1245 m.1829, Kütahya'da medfûndur
Sicill-i 'Osmanî c.4 s.75

3556 Germî, İbrâhim Beg, Bağdadlı, Sancaķ Begi, Bağdad Beglerbegi 'Ali Paşanıñ 'amuczâdesi olub Kırakoyunlu 'âilesindendir, 'Âlî, 'Ülvanoglı 'Ali Paşanıñ birâderzâdesi olduğunu yazıyor
Nice bir mâyl ola müdde'î ol mâh saña
ÇarĖdur böyle döner gâh baña vü gâh saña

Ol çeşm-i âhuvâne nigâh öldürür beni
Ol zülf-i tâb-dârı siyâh öldürür beni

Geçdükde ben gedâya pey-â-pey nigâh ider

Her nâ-maḥal gedâya nigâh öldürür beni
‘Ahdî 75, ‘Alî Târiḥi 297

3557 Kerîm, Şeyh Mevlevî ‘Abdülkerîm Dede, Lârendeli, Selânîk Mevlevîhânesi
Şeyhi, vefâtı h.1080 m.1669
Nazar be cevher-i zâtest ver ne ber endâm
Berâberest libâs u pelâs merdum râ
Esrâr Dede 260, Sema‘hâne-i Edeb 204

3558 Kerîmî, Şeyhu’l-Haramzâde Kaḍî Şeyh ‘Abdülkerîm Efendi bin Şeyhu’l-Haram
Şeyh Sinaneddîn Yûsuf Çelebi bin Şeyh Ya‘kûb Efendi, Koca Muştafa Paşa Tekyesi
Şeyhi, Ḥaṭṭaṭ, vefâtı Muḥarrem 1044 m.1634, Mezḳûr tekyede medfûndur
Gayra dil vormeyüb eylerse n’ola saña nazar
Sendedir gönli gözi ‘âşıkıñ ey nûr-ı başar

Öğme şarâbı zem idüb afyonu sâkıyâ
Açdırma ehl-i keyfe kütünüñ kapağını

‘Âşık-ı ḥaste diliñ ‘âr değıldir kârı
‘Âşık oldur ola nâmusdan anıñ ‘ârı
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.107, Şakâyık-ı Nev‘ izâde 757, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.108, Tuḥfe-
i Ḥaṭṭâṭın 265, Rıyâzî 114, Kâfzâde 97, Mecelle 367

3559 Kerîmî, Kerîmî Efendi, Bursalı, Müderris
Ol yâre n’ola ben kûlına cevri ise ‘âdet
Dildârıñ olur ben kûlına cevri sa‘âdet

Yârın bulmuşam saña dimişdi baña ol yâr
Yârın didiği gâlib anıñ ola kıyâmet

Revâ mı âḥiret dârın yıkasıñ
Yâḥûd dünyâ içün dinden çıkasıñ

Alasıñ gözi yaşı her yetîmiñ
Düzesiñ dünyede dâr-ı na‘îmiñ

Ḥarâb olur binâ-yı âb u gil hep
O âb u gil binâsın cân u dil yap
Laṭîfî 281, Sehî 91

3560 Kerîmî, Süleyman Kerîmî Efendi, Lefkeli, Sulţan ‘ Abdülmecîd devrinde vefât itdi, Sicill’iñ 1229 târihinde doğđıđını yazması ıoğrı değildir bu târih Kerîmî’niñ İstanbul’a gelmesi târihidir

O nev-reste nihâlîñ şâh-ı tûbâ kıadd-ı dil-cûsı

Şemîm-i bâğ-ı Cennet sîne-i şâf-ı semenbûsı

O mûlar kim dökülmüş zîr-i fesden ‘ âriż-ı pâka

Hayât-efzâ-yı ‘ âlemdir nesîm-i çîn-i gîsûsı

Faţîn 354, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.76

3561 Kerîmî, Kerîmî Efendi

Zâhid bize tekîf-i şalâh eyleme kim biz

Rüsvâ-yı melâmetzede dîvâne-i ‘ aşkıuz

Şahbâz-ı elem bizde kıarâr itdi Kerîmî

Biz kûy-ı maħabbetde olan lâne-i ‘ aşkıuz

‘ Âşım 27

3562 Kisbî, Mehmed Efendi, Edirneli, Dîvân-ı Hümâyûn kâtiblerinden, Muķâta‘a Kâtibi, Şeyh Seyyid İbrâhimü’ş-Şâhidî aħfâdındandır, vefâtı Rebî‘ulevvel 1051 m.1641, “Ola Kisbî Efendiniñ maķâmı Cennet-i Me‘vâ” mısra‘ı vefâtı târihidir, ‘ Oşmanlı Müellifleri’niñ vefâtı târihini 1050 göstermesi yañlıştır, Kıasımpaşa’da medfûndur

Seyr-i dîdâr-ı yâr iden düşde

Gûyiyâ ‘ âlem-i vişâldedür

Bâğa ‘ azm it hevâ ne germ ü ne serd

‘ Âlemüñ zevkı i‘tidâldedür

Bu edâlar ki sende var Kisbî

Tûti-i sükkerîn makâldedür

Dil düşer ditreyüb ‘ âriża ĥaţţ gelse hemîn

Netekim âba düşer cemre bahâr olsa yakîn

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.210, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.76, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.3 s.131, Seyyid Rızâ 85, Mucîb 33, Rıyâzî 114, Mecelle 367, Enîsü’l-Müsâmirîn 80, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 131

3563 Kesbî, Muştafa Efendi, Edirneli, Müverrih, h.1213 m.1798 târhinde ĥayatda idi Dîvânı, Üniversite Kütübĥânesinde, Numara 838

‘ Oşmanlı Müellifleri c.3 s.131, İstanbul Kütübĥâneleri Târih ve Coğrafya Kıatalogı c.2 s.192

3564 Keşfi, Mehmed Çelebi, Amasya Vâlisi Sekbânbaşı Hızır Ağanın oğludur, Amasyalı Anadolu Defterdârı, vefâtı h.931 m. 1524, İstanbul’da vefât itmiştir, Yavuz şulân Selîm-i Evvelîñ İran ve Mısır seferine dâir “Selîm-nâme, isminde iki eşeri vardır ‘Oşmanlı Müellifleri c.3 s.122

3565 Keşfi, Keşfi Efendi, Geduslu, Bâyezîd Câmi‘i Buğurcısı, Şâ‘ir Hasbî’niñ birâderidir, vefâtı h.945 m.1538, Sehî İstanbullu olduğunu ve Sicill 950’de vefât itdiğini yazıyor

Dil rakîb ile görüp sen şanemi âh didi
Burc-ı ‘akrebde yine seyr ider ol mâh didi

Bâğ-ı gülşende görüp kâmet-i refâtârı serv
Bir ayağ üzre turup yâr-içün Allâh didi

Dil-i ğam ‘ıyd-ı vişâliñe tutarken rûze
İrdi cân rûyet-i didârıñ-ile nevrûze

Kebkebiñ kevkebi viridi feleğ

Ki itmez ey mâh nazar anı gören ildûza

Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.76, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3863, ‘Aşık Çelebi 147, Hasan Çelebi 268, Mecelle 368, Beyânî 74, ‘Alî Târihi 212, Sehî 111

3566 Keşfi, Şeyh Ca‘fer Efendi, İstanbullu, Hâtûniye Tekyesi Şeyhi, vefâtı h.1053, 1643, Fındıklı’da Kıpudan ‘Arab Ahmed Paşa Mescidi altında zevcesi Perîzâd Hâtunıñ binâ itdiği Hâtûniye nâmı virilen tekyede medfûndur “Hû diyüb Ca‘fer Efendi ‘azm-i Firdevs eyledi” mışra‘ı vefâtına târihtir

Şol gönül kim mübtelâdır ‘aşkullâh olur
Derd-ile dermân bulınca kârı zikrullâh olur

Tâlib-i didâr olan ey derd-mend Keşfi bugün

Mâ vesânî remziniñ esrârına âğâh olur

‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.153, Mecelle 368, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 116

3567 Keşfi, Seyyid Mehmed Keşfi Efendi, Sinoblu Seyyid Mehmed Tavîl diñmekle meşhûrdur, vefâtı h.1159 m.1746, ‘Ali Paşa Câmi‘i hâzîresinde medfûndur Mecelle 368

3568 Keşfi, Keşfi Baba, Erzurumlu, h.1251 m.1835 târihinde Erzurum’da doğdı, vefâtı h.1325 m.1907, Erzurum’da medfûndur

Nedendir böyle ağlarsıñ

Ninni oğul ninni

Ümîdiñ Hakk’a bağlarsıñ

Ninni oğul ninni

Bu dünyâ mülkine geldiñ
Meleklerden öğüt aldıñ
Bu hayret baħrine daldıñ
Ninni oğul ninni
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 866

3569 Keşfi, Keşfi Beg, Edirneli, Kâtib
Gören şâd olduğum zâhirde şanır ‘ âlemim vardır
Anı bilmez ki tağlarca derûnumda ğamım vardır
Kâfzâde 97, Mecelle 368

3570 Keşfi, Keşfi Beg, Edirneli, Dîvân-ı Hümâyûn Kâtibi, Ramâhiye Sancağ Begi,
Kânûnî Sultân Süleyman devrinde vefât itdi
Gördükde oldı kaşını şol deñlü bî-mecâl
Ancak gelür bir aya değin yerine hilâl

Hayât-efzâ-yı ‘ âlem rûh-bağş-ı mürde-i ğamsıñ
Hemân ben hastenün cânı degülsin cân-ı ‘ âlemsin

Ey sâķi câm-ı meyde görinen degül habâb
La‘ lûñ ğamıyla dökdi ecel derlerin şarâb
Kâmûsu’l-A‘ lâm c.5 s.3864, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.76, Hasan Çelebi 268, ‘ Âşık Çelebi
147, ‘ Ahdî 78, Kâfzâde 97, Rıyâzî 114, Mecelle 368, Enîsü’l-Müsâmirîn 80

3571 Keşfi, Muştafa Keşfi Efendi, Manastırlı, Sultân Aħmed-i Evvel devrinde vefât
itdi

Gözlerinden yaş yerine şimdi âteşler döker
Çarħ-ı âteşbâza döndi bâğda dolablar

Sîm-i eşki mürdüm-i çeşmim tağıtdı yok yire
Kıanlar ağlar şimdi muhtâc oldı fûs-ı aħmere

Kahve içme eger helâl ise de
Bâde iç bâde ger ü bâl ise de
Kâfzâde 97, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.76, Rıyâzî 114

3572 Keşfi, Keşfi Çelebi, İstanbullu
Kaşların kıavs-i kıazâ ğamzeñ belâdan beterdir
Şîr-diller ey kemân ebrû saña naħcîrdır
Latîfi 282

3573 Keşfi, Keşfi Çelebi, Saruhanlı, Sultan Selim-i Evvel devrinde vefât itdi
Dil rakîb-ile görüb sen şanemi âh didi
Burc-ı ‘akrebde yine seyr ider ol mâh didi

Şimdi cân mülkine ey dil kim emîr ola didim
Âh u feryâd u figân itdi hazır şâh didi
Latîfî 282

3574 Keşfi, Şeyh Seyyid MAşlahaddîn Muştafa Efendi, Şam’da medfûndur
Mecelle 368

3575 Keşfi, ‘Ömer Keşfi Efendi, ‘Ali Efendiniñ oğlıdır, Erzurum İskân-ı Muhâcirîn
Me’murı, h.1251 m.1835 târihinde doğdı, vefâtı h.1284,1867, Erzurum’da Dervîş Ağa
Câmi’i hazîresinde medfûndur
Tepdi sevdâ yine dil menzil-i cânâne gider
Baş açık yalın ayak dergeh-i Sultâna ider

Kûşîş-i şevk-i niyâz ile o meydâna gider
Gâlibâ şâh-ı şehîd ‘aşkına kurbân gider
Soñ ‘Aşır Türk Şâ’irleri 864

3576 Güftî, Dervîş Muştafa, Edirneli, vefâtı h.1062 m.1651, Sicill 1063 tarihini
gösteriyor
Bize biñ dürli şûret gösterseñ ‘aşk-ı yâr-ile
Sen ey çarh-ı denî perver döner fânûsa beñzersiñ
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.778, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.76, Şafâyî 447, Enîsü’l-Müsâmirîn
81, Güftî 89

3577 Güftî, ‘Ali Efendi, Edirneli, Kağı, Tezkiretü’ş-Şu‘arâ müellifi, vefâtı h.1088
m.1677
‘Âşıkun sûz-ı dili dâğ-ı serinden bellüdür
Şu‘le-i âteş-zuhûr-ı ahkerinden bellüdür

Feyz-i isti‘dâdı Güftî bâğbân-ı fikterüñ
Şîve-i ter-desti-i kilik-i terinden bellüdür

Ne kâm aldık cihânıñ feyz-i zevk-i nev-bahârından
Henüz âzürdeyiz âzâr-ı zağm-ı nevk-i hârından

Ebnâ-yı rûzgârdan itme ümmîd kâm
Bilmez le‘îmzâde hâste kerem nedir
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 462

‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 1861

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.778, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.76, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.391, Şafâyî 448, Mecelle 369, Belîğ 79

3578 Güftî, Güftî Çelebi

Cihânîñ fitne vü âşûbuna bâ’ iş nedir gördüm
O çeşm-i mesti hem ol gamze-i câdûyî seyr itdim
‘Âşım 67

3579 Gülâbî, Gülâbî Çelebi, Gelibolılı

Sana öykünmege cânâ şanemüñ cânı mı var
Yâ seni koyup aña tapanuñ îmânı mı var
Hasan Çelebi 269, ‘Âşık Çelebi 148, Beyânî 74

3580 Kelâmî, Cihân Dede, Mevlevî, Derviş Kelâmî-i Meczûb, Sema‘ hâne’de Kâmi-i Meczûb diye yazılması toğrı değildir, vefâtı h.1050 m.1640

Sâgar-ı sâkîden irişdim kelâm-ı maşşada
Ben Halîl-i ‘ışk-ı yârim mehrûmedir rehberim

Sen şâha bende itdi beni hâkim-i ezel
Alur göz-ile bak kölesi oldıgım güzel
Esrâr Dede 268, Sema‘ hâne-i Edeb 211, Kâfzâde 97

3581 Kelâmî, İbrahim Efendi, Ergeneli, Defter-i Hâkânî Emîni, vefâtı h.1075 m.1664, vefâtı tarihini Sicill 1074 göstermiştir

Kaşlaruñ menşûr-ı hüsnüñ üzre çün tuğra mişâl
Hûblar sultânı oldıgına zülfüñ oldı dâl

Künc-i gamda bu perîşân olmuş ahvâlüm görüp
Âh kim rahm eylemez bir kerre ol Yûsuf-Cemâl
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.781, Şafâyî 447, Sicill-i ‘Osmânî c.1 s.106, Güftî 89

3582 Kelâmî, Şeyh Muştafa Kelâmî Efendi, İstanbullu, vefâtı h.1198 m.1783, Mevlevîhâne Kapısı hâricinde medfûndur, Vefeyât-ı Ayvansarâyî’de vefâtı târîhi 1151 olarak muşayyedir

Ey sâlikân ey sâlikân ‘irfân ile hû diyelim
Cemâlullâha ‘âşıkân hayrân ile hû diyelim

Kelâmî’den şâfi cevâb hû ile ref’ olur hicâb
Fe kûmû yâ ulu’l-ebşâr ‘irfân ile hû diyelim
Râmiz 239, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.203, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 143

3583 Kelâmî, Kelâmî Çelebi, Kerbelâlî, dervîş Kelâmî, Sulţan Mhmed-ı Şâliş devrinde vefât itdi

Şanma kim sînemde ‘ışkuñda dil-i hun-hâredür
Kûşe-i külhanda yir tutmuş bir âteş-pâredür
‘Ahdî 280, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.77

3584 Kelb ‘Ali, Kelb ‘Ali

Tâ benden ırâğ ol büt-i ħod-kâm oldu
Göz ağladı şol kadar ki bed-nâm oldu

Yâ Rab nice olur tañla benim ahvâlim
Yüz miñnetle bu gün de ahşâm oldu
Kâfzâde 97

3585 Külhanî, ‘Ali Dede, Ruhâlî, Mevlevî, Bağdâd Mevlevîhânesinde medfûndur

Şubha deñlü yaşlanan yârîñ eşiği taşını
Gice kûyın şulayan akıduben göz yaşını
Esrar Dede 260, Sema‘hâne-i Edeb 205, Sefîne-i Mevleviye c.3 s.33

3586 Gülşenî veyâ Hey’etî, Şeyh İbrâhim Gülşenî bin Diyarbakırlı Şeyh Mehmed bin Hacı İbrâhim bin Şehâbeddîn bin Aytoğmış bin Küntoğmış bin Oğuz Ata, Diyarbakırlı, Ba’zı me’ħazler Azerbaycanlı olduğunu yazıyorlar, h.830 m.1426 târihinde doğdı, vefâtı h.940 m.1533, Mısır’da dergâhında medfûndur

Cihân bir menzil-i ‘ukbâdır ey dost
Mağâm-ı hayret ü ħasretdür ey dost

Ķatı ‘ayyâre vü mekkâredir bu
Ķatı ġarrâre vü ġaddâredir bu

Baña derdiñ gerek dermân gerekmez
Tenimde senden özge cân gerekmez

Cihânda Rûşenî derdinden özge

Saňa ey Gülşenî dermân gerekmez

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhânesinde, Numara, 379

‘, Üniversite Kütübhânesinde, ‘, 890

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 67, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.19, Tezkire-i Âmid 87, Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.519 ve Yeni Tab‘ı c.1 s.808, Sicill-i ‘Osmânî c.1 s.93, Latîfî 52

3587 Gülşenî, Şeyh İbrâhim Gülşenî Efendi, Mağnisalı Semerci Dedeniñ oğlıdır, Edirneli, h.1007 m.1598 târihinde Edirne’de doğdı, vefâtı h.1100 m.1688, Edirne’de

Uzun Kaldırım Kabristanında medfûndur, vefâtına oğlu Kâmî Mehmed Efendiniñ
mu‘ amma‘ -gûne söylediği târîhdir [¹³]
Pîr-i rûşen-i dil ü dervîş nihâd İbrâhîm
İntikâl eyleyicek derd-ile giryân oldum

Âh pey-der-pey mirât-ı derûnumda görüb
‘ Âkıbet iki gözüm yaş-ile dolmuş buldum

Âşâr-ı Nazmı
Kûy-ı maḥbûb-ı ḥaḳîkatde şaḳın âh itme
Gice git Ḥaḳ yolına sâyeñi hem-râh itme

Şûfiyâ bilmem siyeh-ser oldığıña ser nedir
Yeter artar bu seniñ kitmâne yüzün ḳarası

Ben olmağa ben çünki mubîn sensiñ
Ben ben değılim velîk sen sensiñ
Şaḳâyık-ı Şeyhî c.2 s.54, Sâlim 119

3588 Gülşenî, Gülşenî-i Şaruḥânî, Fâtih Sultân Mehmed-i Şânî devri şâ‘ irlerinden
Gel vücûdın mülki elden çıkmadan
Devr-i eyyâm ol ḥişârı yıḳmadan

Ḥubb-ı dünyâ-yı ḥamîriñden gider
Tâ ki cân mülkenden alasıñ ḥaber

Şûret ü ma‘ nâ ikisi yâr-iken
İki ‘ âlemde eliñde vâr-iken

Nûr u zulmetden yoğurmuşlar seni
Cânuñı nûr añla vü zulmet teni

Ten murâdı yimek içmek mülk ü mâl
Cân temennâsı cemâl-i Zülcelâl
Laṭîfî 283, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.388

3589 Gülşenî, İbrâhim Çelebi, İstanbullu
Gülşenî bu feth-i Bâğdâdın didi târîhini

¹³ Târîhiñ ḥalı: Âh peyder pey cümlesi delâlet-ile ḥayâlen derpiş edilecek iki âh’dan birinci ‘âh’ıñ peyki he’dir, der pey olunca ya’ni ikinci âh’ıñ peyi olan he’niñ soñına getirilince âh’lar ‘adede münḳalib olub 5511 olur, bu raḳamı ‘aks iderseñ 1155 ider, gözler yaş-ile dolunca, ya’ni he’leriñ gözleri ḳapadılınca vefât târihi olan 1100 ‘adedi vücûda gelir

Dâr-ı İslâm oldu ‘avn-ı Hakkla dârü’s-selâm
Seyyid Rızâ 86, Mucîb 34

3590 Kelîm, Patburunzâde Eyüb Çelebi, İstanbullu, Şolâk, Eyûbî Kelîm diñmekle meşhûrdur, vefâtı h.1098 m.1686 “Kelîme Tûr-ı me’vâda eyleye Bârî” mısra‘ı vefâtına târîhdir, Belîğ’in vefâtı tarihini 1080 göstermesi toğrı değildir
Açın genc-i belâda zaħm-ı sînemdir baña
Ağlayın hâlim görüb bu çeşm-i pür-nemdir baña

Bâde hâh oldukça dil hûn-ı ciger nûş eylerim
Sâz-ı meclis-i nağme-i âh demâdemdir baña

Ben o Mecnunun ki Leylâ gelse de bulmam sükûn
Mâye-i ârâm hâtır-ı şâhid-i ğamdır baña

Göñül pîç-â-pîç-i zülf-i dil-rubâdan geç
O halka halka sünbül şandığının mâr-ı belâdan geç

Yine dūr itdi ben hâki-i ser-kûy-ı nigârımdan
Şikâyet rûzgârımdan şikâyet rûzgârımdan

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 616

‘‘, Lala İsmâ‘il Efendi Kısmında, Murâd Molla Kütübhanesinde, ‘‘, 445/2

‘‘, Mihr-i Şâh Sultân Kısmında, Hüsrev Paşa Kütübhanesinde, ‘‘, 372

‘‘, Ayaşofya Kürübhanesinde, ‘‘, 796

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘, 2908

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘, 5577

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.781, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.77, Şafâyî 450, Mecelle 371, ‘Aşım 27, Belîğ 80, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 1/526, Güftî 95

3591 Kelîm, Seyyid Mûsâ Efendi, Matbağ Emîn ü rûznâmçe-i evvel Ahmed Efendiniñ oğlıdır, Müderris, Vâlideci cihetinden Hüdâyî ‘Azîz Maħmûd Efendi hafididir, Seyyid Kelîm Efendi diñmekle meşhûrdur, vefâtı h.1153, 1739, Şadefciler çarşısında ‘Ali Paşa Câmî‘i hazîresinde medfûndur, “intikâl-i şi‘r”terkîbi vefâtı târîhidir, ba‘zı me’hazleriñ vefâtı tarihini 1151 göstermeleri yañlıştır

La‘liñ tebessüm eyledi keyf-i şarâb-ile
Gûyâ açıldı gonca-i gül âftâb-ile

Bağ çeşm-i hûn-feşânıma gör sûziş-i dili
Hoşdur şafâ-yı şâgar-ı şahbâ gülâb-ile

Dil hayâliñle gehî ey mâh-peyker söyleşür
Şanki âyîneyle tûti-i suhan-ver söyleşür

‘ Aceb mi kana kana dem-be-dem nûş eylesem kanın
Ki gördüm eliyle meclisde la‘ liñ etdi sâgar-ı pûs

İdüb o gonca dehen yârdan hicâb-ı şarâb
Harîr-i mevcin ider rûyına niķâb- şarâb

‘ Azm-i gülzâr itmiş ol serv-i hırâmânım gibi
Sînesin çâk eylemiş güller girîbânım gibi
Sâlim 588, Râmiz 241, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.78, Şafâyî 464, Belîğ 81, Mecelle 371

3592 Kelîmî, Seyyid Mûsâ Efendi, Kefeli, Kefe Müftisi, vefâtı h.1054 m.1644,
Kefe’de binâ itdiği nâmına mensûb Kefevî Câmi‘ i yanındaki türbede medfûndur
Biz milket-i inşâfa ki manşûb-ı kazâyuz
İcrâ-yı hâk itmekle taleb-kâr-ı rızâyuz

Zâhirde gınâyile görünsek zarâr itmez
Başında hakîkat bu ki erbâb-ı gınâyuz

Yâ hil‘ at-i zîbâ yâ ‘ abâ bir yanımızda
Biz kadri yüce tâife-i âl-i ‘ abâyuz
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.210, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.521, Şafâî 446, Mecelle 371

3593 Kelîmî, Şeyh Ahmed Kelîmî Efendi, Ankaralı, Bursa’da ‘ Ali Paşa Tekyesi
Şeyhi, vefâtı Ramazan 1057, m.1647
Mecelle 371

3594 Kemâl, Kemâl Efendi, Sarıca Kemâl, Kemâl-i Zerd, Bergamalı, Müderris, Fâtih
Sultan Mehmed vüzerâsından Şadra‘ zam Maḥmûd Paşanın mu‘ allim ve muşâḥibi,
vefâtı h.880 m.1475, Edirne Ḥaşkøy’ünde medfûndur
Bülbülün feryâdı ḥaddüñden durur gülden degül
‘ Âşıkuñ efgânı la‘ lünden durur mülden degül

Sîneye peykân-ı tîrûñ çün gelüp itdi güzer
Ben didüm gitdüñ mi cânâ didi göñülde degül

Ebrûlaruñ kemânlarını yine kırdılar
Beñzer yataklarında yatur âhû gördiler

Ḳomadılar şanavberi yanuçca şalına
Ol derdmendüñ ayağına balta urdılar
Dîvânı, Üniversite Kütübḥânesinde, Numara 759/2

Keşfü'z-Zünûn Eski Tab' ı c.1 s.519 ve Yeni Tab' ı c.1 s.808, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.78, 'Oşmanlı Müellifleri c.2 s.277, Kâmûsu'l-A'lâm c.5 s.3886, Hasan Çelebi 269, Latîfî 284, Kâfzâde 97, Rıyâzî 114, Sehî 78, 'Âşık Çelebi 147

3595 Kemâl Ümmî, İsmâ' il Kemâl Efendi, Kemâl Ümmî dinmekle meşhûrdur, Lârendeli, vefâtı h.880 m.1475, Karaman'da medfûndur, Mecelle Mudurnu'da medfûn olduğunu yazıyor

Bu dünya bir kühen-i kârvân serâdır
Ki nice nice kârvân kondı göçdi

Bu dünyâ tekyesinde bir konuksıñ
Ki bunda nice mihmân kondı göçdi

Kamusı ağlayarak geldi gitdi
Di kim kangısı handân kondı göçdi

Bulamadı ecel zehrine tiryâk
Bu şehre nice Lokman kondı göçdi

İlâhî derd-mendim çâre senden
Gîr ü merhem sen ur çün yâre senden

İlâhî fazl u ihsân lutf u dermân
Bugün bu derd ü âh u zâre senden

Ağardı gözlerim hasret yaşından
Budur korkum ki yüzüm kâre senden

Eger çi sen baña benden yakînsiñ
Velî ben olmışam âvâre senden

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 41

“, “, “, “, “, “, 42

“, Pertev Paşa Kısmında, “, “, “, 415

“, Hacı Maḥmûd Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, Numara 3343

“, “, “, “, “, “, 3357

“, Bâyezîd 'Umûmî Kütübhanesi “, 3357

“, Sulṭan Meḥmed Râşid Kütübhanesinde, Topkapu Sarayında, “, 545

“, Üniversite Kütübhanesinde “, 584

“, “, “, “, “, 5677

Latîfî 286, Mecelle 371, 'Oşmanlı Müellifleri c.1 s.152, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 104

3596 Kemâl, Şeyh Kemâl Aḥmed Dede Efendi bin ‘İzzeddîn Dede Efendi bin Şeyhü’l-dîn Dede Efendi, Aḳşehirli, Yeñikapu Mevlevîḥânesiniñ ilk Şeyhi, vefâtı h.1010 m.1601, Yeñikapu Mevlevîḥânesi’nde medfûndur,

Manzûm Menâkıbından

Ey gönül bağında olan göz gözi

Ya’ni Mevlânâ buyırdı bu sözi

Dir idi başımda iken ol kamer

Gün gibi görsem namâz etsem şehir

Sûre-i Kevşer okurdum ağlayub

Sûziş-i cândan ciğerler dâğlayub

Haḳ baña nâgâh tecellî eyledi

Ben kûlın ol şeh mestî eyledi

Esrâr Dede 258, Sema’ ḥâne-i Edeb 203, Sefîne-i Mevlevî c.2 s.64

3597 Kemâl, Şeyh Seyyid Kemâleddîn Efendi, İstanbullu, Haṭṭaṭ, vefâtı h.1234 m.1818 “Tekmîl kıldı devrin Seyyid Kemâl Efendi” mışra’ı vefâtına târiḥdir

Kerîmezâdesi ‘İzzet Efendizâde ‘ Abdülazîz Efendiniñ liḥyesine târiḥdir

Zehî necl-i Mükerrremzâde-i ‘İzzet Efendi kim

İdüp teşriḥ-i liḥye virdi şâdî tâ azîzimde

Müveccihdir yazarsa kıl kalemveş ḥâme târiḥin

Yazılsın aḥsen-i ḥat safḥa-i vech-i azîzimde

Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.81, Faṭîn 354, Tuḥfe’ye bakılacak

3598 Kemâl, Seyyid Aḥmed Kemâl Paşa, Sulṭan Kethüdâsı Seyyid Hacı İbrâhim Ağanıñ oğlıdır, İstanbullu h.1223 m.1808 târiḥinde İstanbul’da doğdı, Mekâtib-i ‘Umûmiye Nâzırı, A’yan A’zâsı, vefâtı 15 Rebiyülahir 1304 m.1886, Süleymâniye ḥazâiresinde medfûndur

Sen hırâsân olma tenki-i reh-i tedbîrden

Baḳ ne vüs’atler olur peydâ saña taḳdîrden

Olmayınca gerdiş pey-der-pey câm-ı şafâ

Öyle bezmiñ farkı yokdur meclis-i taşvîrden

Nûr-ı ‘aynım tiz giçüp ömr-ı şitâbânım gibi

Bir dem ârâm itmediñ bu çeşm-i giryânım gibi

Ḳorḳarım ḳaldıñ gönül sevdâ-yı zülf-i yârda

Gördüğüm yokdur seni ḥâb-ı perîşânım gibi

Cüst-cû-yı yârda cûlar daği şimdi Kemâl
Sû-be-sû olmuş revân eşk-i firâvânım gibi

Gördüğim günden beri ey şîvekâr
Eylerim ‘aşkıñla dâim âh u zâr

Korğarım ki olmazsın baña yâr
Aşlını bildirmeğe hâcet mi vâr

Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 811, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3885, Sicill c.4 s.81, ‘Osmanlı
Müellifleri c.2 s.395, Faîm 355

3599 Kemâl, Mehmed Nâmık Kemâl Beg, Meclis-i Mâliye A‘zâsından Sermüneccim
Muştafa ‘Âşım Begiñ oğlıdır, Topal ‘Oşmân Paşa sülâlesindendir, 26 Şevvâl
1257/1840 târînde Tekirtağ’ında doğdı, vefâtı 28 Rebî‘ulevvel 1306 m.1888,
Gelibolı’da Şehzâde Süleymân Paşa Kabri Kabrinde medfûndur, Kâmûsu’l-A‘lâm’ıñ
1250 târîhinde İstanbul’da doğdığını yazması ve yine Kâmûsu’l-A‘lâm ile ‘Osmanlı
Müellifleri’niñ vefâtı tarihini 1305 göstermeleri toğrı değildir
Girme meşkin kimseniñ nûr-ı nigâhı koynuna
Gizli girmiş dün gice zülf-i siyâhı koynuna

Vâkı‘ â görmez melekler de firâş-ı nâzını
Gönlüm uma kim girür ru’yâda gâhı koynuna

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 423

Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 819, Kâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3884, ‘Osmanlı Müellifleri c.2
s.396, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.82

3600 Kemâl, İsmâ‘il Sâdık Kemâl Paşa, Yozgadlı Vechî Paşanıñ oğlıdır, Meclis-i
A‘yân a‘zâsından h.1244 m.1828 târîhinde doğdı, vefâtı 10 Safer 1310 m.1892, Sulţan
Ahmed Câmi‘i civârında Dügümlü Baba Türbesinde medfûndur
Resûl-i Hazret-i Rab inâme hâk-i pâdır bu
Hemîşe reşk-i endâz-ı cinân-pür-şafâdır bu
Yüzün sür eyle ta‘zîmi dür-i luţf u ‘aţâdır bu
Şağın terk-i edebden kûy-ı maḥbûb-ı Hudâdır bu
Nazargâh-ı ilâhîdir maḥâm-ı Muştafâdır bu

Şeh-i mülk-i ma‘ârif oldığı şundan nümâyân kim
İki çâker idinmiş dergehinde şi‘r ü inşâyı
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 825, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.403

3601 Kemâl, ‘Ali Kemâl veyâ ‘Ali Rızâ Beg, Balmumcı esnafı kethüdâsı Çangırılı
Hacı Ahmed Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Dâhiliye Nâzırı ve Peyâm-ı Şabah Gazetesi

baş muharriri, h.1284 m.1867 târîhinde İstanbul'da doğdı, vefâtı 18 Teşrîn-i Şânî 1341m.1922

Cemâliñiz bu zemîni münevver eyler iken
Neşât şevk-ı dilim hadd-i müntehâyı bulur

Siziñ o vech-i şafâñız o hüsn-i ra' nâñız
Bu şatı-ı şafda bir lücce-i leâfet olur

Gülserñiz femiñizden emellerim saçılır
Cemâliñizde ne güller ne goncalar açılır
Soñ ' Aşır Türk Şâ' irleri 827

3602 Kemâl, Kemâl Halvetî, Hicrî toközuncı 'âşır şâ' irlerindendir
Dost olmaz nefse düşmân olmayan Mevlâ-ile
'Izz-i dünyâ cem' ola mı devlet-i ' uqbâ-ile
Laîfî 286

3603 Kemâl, Çavuşbaşızâde Enderûnlı Kemâl Beg, Serkâtibî Yamağı, Sulţan Hamîd-i Evvel devri şâ' irlerinden
Hevâ güzel yine gülşende gösteriş günidir
Çemen çemen şalın ey serv-i kad rûşen günidir

Kenâre toğrı şalıdır o serv ü refîarı
Gel ey nesîm-i şabâ hıdmetiñ vâir iş günidir

Cüdâyım gülşen-i kûyında o gül kande ben kande
Baña hem-derd-i ' aşk olsun mı bülbül kande ben kande

Yoğ-iken tâkatim tâb-ı nigâh-ı lutf-ı dildâre
Cefâ-yı ta' n-ı ağıâre taħammül kande ben kande
Tayyârzâde ' Aṭa Târîhi c.4 s.213

3604 Kemâl, Hacı Kemâl Efendi, Eğridirli, h.920 m.1514 târîhinde hayatda idi
' Oşmanlı Müellifleri c.2 s.136

3605 Kemâl, ' Ali Kemâl Efendi, Erzurumlu Timur Fennî Efendiniñ oğlıdır, Erzurumlu, Kıpudan Deryâ Halîl Rıf at Paşanıñ Dîvân Kâtibi, h.1234 m.1818 târîhinde Erzurum'da doğdı

Tahmîs

Yine bezm-i şafâda bir çerâğ-ı dilsitân yandı
Atıldı üstüne şad şavk-ile pervânegân yandı
Semender-veş üşüb sûz-ı derûn-ı ' âşıkân yandı

Fürûğ-ı hüsnüne bir şûh-ı rakḳâsîñ cihân yandı
Tutuşdı ser-te-ser iḳlîm-i cism-i nâ-tüvân yandı

Fürûğ-ı hüsnî gerçi mihr ammâ kendi mâh-ı nev
Şu'â-ı şûr-ile seyyâreler olmuş aña pey-rev
Şaḳın bu nâr-ı mey yanar mı şorma Kemâlî sev
Yâḳub yandırmasaydı tab'-ı rûy-ı 'âlemi pertev
Dimezdi ehl-i dil bî-hûde ol şûḥa cihân yandı
Faṭîn 357

3606 Kemâl, Aḥmed Kemâl Efendi Aḳöñal, Ocak Ağası oğullarından Ḳâimmaḳâm Râsim Begiñ oğlıdır, İstanbullu, Şevvâl 1290 m.1873 târîḥinde İstanbul'da doğdı, Beğkoz Belediye Dâiresinde Başkâtib
Güzelsiñ hecr-ile lerzende bir ḥüsniñ ḥayâlinden
Güzelsiñ 'aşḳ-ile perverde bir ḳalbiñ melâlinden
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 842

3607 Kemâl, İbnü'l-emîn Maḥmûd Kemâl Kemâl Beg, Meḥmed Emîn Paşanıñ oğlıdır, İstanbullu, Dîvân-ı Hümâyûn Beklekcisi
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 2201

3608 Kemâl, Yaḥyâ Kemâl Beg, Yunus Begzâde Nişli İbrâhim Nâcî Begiñ oğlıdır, Üskübli, Urfa Meb'ûsı, 12 Safer 1302 m.1884 târîḥinde Üsküb'de doğdı
Dil uyur mest olarak yâr-ı dilârâ söyler
Gül şuşar şerm iderek bûlbûl-i şeydâ söyler

Şeb-i yeldâda uzar fecre ḳadar ḳışsa-i 'aşḳ
Tâ ki Mecnûn bitirir nuṭḳını Leylâ söyler
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 845

3609 Kemâleddîn, Aḥmed Kemâleddîn Perrî, Dede Beg, Kerbelâ Mutaşarrıfı 'Ali Rızâ Paşanıñ oğlıdır, Manastırlı, Mevlevî, Seferiḥişar Ḳâimmaḳâmı, h.1281 m.1864 târîḥinde Manastır'da doğdı, vefâtı 29 Nîsân 1356 m.1937 , Yeñikapu Mevlevîḥânesi civârında Dedeler Ḥazâiresinde medfûndur
Cihânı ehl-i 'aşḳa bir meḥl-i imtiḥân gördük
Safâ taḥşîline sa'y eyledikce hep ziyân gördük

Lisânın eylemiş dem-beste telḥi-i ḡam-ı hicrân
Gülistân-ı cihânda biz nice şîrîn zebân gördük

Felekle pençeleşmek isteyüb meydân-ı gayretde
Serilmiş ḥâk-i maḡlûbiyyete çok pehlivân gördük

Cihânı ser-te-ser keşf ü güzâr itdik bütün halkı
Cefâ iklimine konmuş büyük bir kârbân gördük
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 856

3610 Kemâleddîn, Maḥmûd Kemâleddîn Efendi, Ğoloslı ‘Ömer Ağanıñ oğlıdır, Ğoloslı, h.1280 m.1863 târîhinde Ğolos’da doğdı, vefâtı 15 Rebî‘ulevvel 1306 m.1888, Bursa’da Ḥazret-i Emîr Caddesindeki kabristânda medfûndur, ‘Oşmanlı Müellifleri Fenerli oldığını yazıyor
Kesb-i feyz it kalma her bî-behreneñ ihsânına
Merd için düşmek ölümdür düşmeniñ dâmânına

Vir cilâ-yı i‘tilâ mir’âtı istikbâline
Bağma halk-ı ‘âlemiñ tezyîf ü ihsânına

Her nevâ-yı ney gelir bir nefḥa-i mâtem baña
Farṭ-ı hüznümden cihân olmuş cihân-ı ğam baña

Diñleyen yok âh-ı ḥayret bahş-ı nevmîdânemi
Bir ğarîb-i derdmendim yok mı bir hemdem baña
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 850, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.401

3611 Kemâleddîn, Meḥmed Kemâleddîn Efendi, Ḥarput’da Yûsuf Kâmil Paşa Medresesi müderrisi ‘Abdülḥamîd Hamdî Efendiniñ oğlıdır, Ḥarputlu, Ma‘mûretü’l-‘Azîz Müftîsi, h.1283 m.1866 târîhinde Ḥarput’da doğdı, vefâtı 9 Zilka‘de 1354 m.1935

Utan ey nefs-i ğâfil Ḥakk’a dön şirk ü riyâdan geç
Dilâğâh ol tecerrüd eyle meyl-i mâsivâdan geç

Yetişmez mi bu ğafletle tekâpû ehl-i dünyâya
Yazık beyhûde ‘ömrüñ geçmesün çûn ü çerâdan geç

Ḥuşûl-i maḥşadıñ maḥşûd ise gel bâb-ı Mevlâ’ya
Rezâletdir der-i maḥlûḫ-ı dûna ilticâdan geç
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 853

3612 Kemâleddîn, Kozbekcibaşızâde Enderunlu Kemâleddîn Ağa, Sulṭan Maḥmûd-ı Evvel devri şâ‘ irlerinden
Gâhî ki ider turrei dâmânını çide
Biñ dil şarılur her ḥam kullâb-ı ümmîde

Söyletdi dil-i ğamzesi râzım işidilmedi
Oldı iki mestâne sebeb-i ğüft ü şenîde

Ṭayyârzâde ‘Aṭa Târîhi c.4 s.210

3613 Kemâlî, Kemâleddîn Meḥmed Efendi bin Ṭaşköprizâde Aḥmed Efendi bin Muṣṭafa Efendi, h.959 m.1551 târîhinde doğdı, vefâtı 4 Şevvâl 1030 m.1620, Fâtih civârında ‘Âşık Paşa Câmî‘i ḥazîresinde pederi yanında medfûndur
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 641, Kâmûsü’l-A‘lâm c.5 s.3882, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.80, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.2 s.6, ‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.347

3614 Kemâlî veyâ Mucîb, Ḥaşan Manşûrîzâde Muṣṭafa Mucîb Kemâlî Efendi, Diyârbekirli, Mucîb maddesine bak nmarâ 3759

3615 Kemâlî, Ca‘fer Efendi, Tırhalalı Kâmilî maḥlaş Şeyh ‘Ali Efendiniñ birâderidir, Sultan Meḥmed-i Şâliş devri şâ‘irlerinden
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 470

3616 Kemâlî, Kemâl Efendi
‘Âşıkıñ sûz-ı dili ma‘şûkâda eyler eşer
Âh-ı bûlbûl goncaya çâk-ı girîbân itdirir
Kâfzâde 97

3617 Kemâl veyâ Bahârî, ‘Ali Bahârî Efendi, Tırhalalı, Müverrih, Kadı Bahârî maddesine bak numara 421

3618 Kemter, Şeyh Zâkir ‘Abdülkerîm Efendi, Koca Muṣṭafa Paşalı, Şâh Sultân Tekyesi Şeyhi, vefâtı h.1192 m.1778
Râmiz 242, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.82, Mecelle 372

3619 Kemter veyâ Râşid, Râşid ‘Ali Efendi, İstanbullu, Râşid maddesine bak numara 1301

3620 Günâhî, Ḥasan Efendi, Yeñice-i Vardârî, Mevlevî, Mu‘arrif, vefâtı h.988 m.1580, Sicill-iñ Ḥayretî’niñ birâderi dimesi ve vefâtı tarihini 987 göstermesi ve Esrâr Dedeniñ de 1080’de vefât itdiğini yazması toğrı değildir
Ḥayâlî’niñ Ğazeline Tesdîs
Ne mâhiyyetdir ol mâh-ı melek sîmâyı bilmezler
Ne nakş eyler peyâpey ol bût-i zîbâyı bilmezler
Girer biñ şekle ol mahbûb-ı bî-hemtebayı bilmezler
Doğar her nûrdan ol mihr-i cihân-ârâyı bilmezler
Cihân-ârâ cihân içindedir ârâyı bilmezler
Şu mâhîler ki deryâ içredir deryâyı bilmezler

Ḥayretîniñ Ğazeline Taḥmîsi

Hil' at-i Leylâyı gör Mecnûn-ı sergerdâne bak
Zerreniñ âyînesinde mihr-i nûr efşâne bak
Zerreniñ âyînesinde mihr-i nûr efşâne bak
‘ Ayn-ı ‘ ibretle kemâl-i hilkat-i insâna bak
Her za‘ ife h̃or bakma merd iseñ merdâne bak
Bir qarıncayı dilâver gör dilâ şîrâne bak

Fırâkıñla gönül Mecnûn-ı sergerdâne dönmüşdür
Sitânbûl aña bir üsti açık zindâna dönmüşdür

Baňa uçurmañ hümâ tal' atleriñ mümtâzını
Avladım ben Rûm iliniñ bir güzel şahbâzını
‘ Âşık Çelebi 148, Hasan Çelebi 269, ‘ Ahdî 281, Kâfzâde 97, Esrâr Dede 262, Sicill-i
‘ Osmânî c.4 s.83, Beyânî 74, Rıyâzî 115, ‘ Âlî Târîhi 212, Sema‘ hâne 206

3621 Gencî, Mehmed Çelebi, Kayseriyeli, vefâtı h.1058 m.1648

Erbâb-ı tab‘ a nakl-i nevâsâzdır sözüm
Meclisde şanma mûriş-i hamyâzedir sözüm

Bâğ-ı belâgat içre eğer nahl-i bârdır
Vâr ise cümleden yine mümtâzdır sözüm

Zülfüñ dağdub gezme iken cilve gehinde
Pâyine düşen dillere bak hâk-i rehinde

‘ Uşşâka nazar kerde-i lütfiñ olur ammâ
Gencî’ye nazar var hele lutf-ı nigeğinde
Seyyid Rızâ 85

3622 Gencî, Muşafa Çelebi, İstanbullu, vefâtı h.1060 m.1650, Belgrad’da medfûndur

O şehinşâh-ı hüsn kim hûblar sulţânıdır
Gerçi cânımdır benim ammâ ne cânlar cânıdır
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.784, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.83, Şafâyî 446

3623 Kenzî, Şeyh Hasan Efendi, Ayaşlı, Mağnisa’da Ulu Câmi‘ Vâ‘ ızı, vefâtı h.1127
m.1715, Mağnisa’da medfûndur, ‘ Oşmanlı Müellifleri’niñ vefâtı tarihini 1112
göstermesi ve Şafâî’niñ de ‘ Alâiyeli olub 1126’da vefât itdiğini yazması toğrı değildir
Düşelden derdine yokdur qarârım yâ Resûlallâh
Değişdim ‘ aşkıña dâr u diyârım yâ Resûlallâh

Geçürdi ‘ ömrimi sevdâ-yı hüsnüñ nâr-ı fırkatle
Benüm âh u enîndür ber-güzârum yâ Resûlallâh

Görinmez gözüme dâr-ı fenânuñ bâğ u bostânı
Senüñ vecheñi görmek gül-i ‘ izârum yâ Resûlallâh

Saňa meftûn olan ‘ uşşâkla hem-râh olub Kenzî
Fedâ olsun yoluñda cümle vârum yâ Resûlallâh

Aldıñ mı şafâ-ile muşaffâ haberin sen
Ol nûr-ı Hudâ vech-i mücellâ haberin sen

Her müdde‘ iye şorma ki ‘ aşğdan haberi yok
Vâkı‘ a suâl eyle o ‘ ızârı haberin sen

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.513, Sicill-i ‘ Osmânî c.2 s.147, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.154,
Sâlim 589, Şafâî 455, Mecelle 372, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 43

3624 Kenzî, Kırdzâde Kenzî Hasan Efendi, Anıakyalı, vefâtı h.1151 m.1738, Sicill’iñ
vefâtı tarihini 1119 göstermesi yañlışıdır

Nigâr-ı âb-ı ‘ aşkıñ ‘ ayn-ı hâ-i hû‘ da gördüm ben
N’ola vahşet kılsa ol gözi âhûda gördüm ben

Bu tâhûn-ı cihânda Kenziyâ herkes öğünmekde
Bu nevbet böyle geçsün dir katı nâdânı söyletseñ
Râmiz 242, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.83

3625 Ken‘an, Ken‘an Beg, Müteferrika, Koca Sinan Paşa müte‘allikâtından, vefâtı
h.990 m.1582’den sonra
Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.83

3626 Ken‘an, Küçük Ken‘an Paşa, Sancağ Beglerinden, vefâtı h.1027 m.1617
târîhinden sonra
Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.83

3627 Ken‘an, Yûsuf Ken‘an Beg bin Diyârbekir vâlisi Vezîr Süleyman Paşa bin
Mar‘aş Vâlisi Vezîr-i Kalendar Paşa, Mar‘aşlı, Dîvân-ı Ahkâm-ı Adliye Muḥâkemât
Dâiresi A‘zâsından h.1246 m.1830 târîhinde Mar‘aş’da doğdı, vefâtı 9 Recep 1293
m.1876, Merkez Efendi Kıbristanında medfûndur, “Ḥaber-i fevtime bu noḡtalar olmış
târîḡ, Mîr Ken‘ân’e Ḥudâ cenneti kıla Me‘vâ” beyti Vak‘ânüvîs Luṭfî Efendi
tarafından merhûm lisânından söylenmiş mücevher târîḡdir
Sislendi hevâ etrâf-ı cemenzârı nem aldı
Bülbül yuvadan uçdı gülistânı ğam aldı

Bağlar bozulub bezm-i vefâ şekline girdi
Gülzâr-ı muḥabbetde yine şenlik azaldı

Göñül te'sîr-i ğamla nâle-zendir
Cihân şimdi baña beytü'l-hüzndür

Belâ-yı firâkatden mi nedendir
Cihân şimdi baña beytü'l-hüzndür

Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 859, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.61, 85, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.395

3628 Künhî, 'Osman Efendi, İstanbullu, Bursa ve Kefe Muḳâta' acısı, vefâtı h.1128 m.1813, Belîğ'in vefâtı tarihini 1120 göstermesi yanlıştır

Muheyâ sofa-i hûn-ı şafâdır ḫalka-i tevḫîd
Muşaffâ sâgar-ı bezm-i vefâdır ḫalka-i tevḫîd

Temâşâ itdirür erbâb-ı 'aşka özge 'âlemler
'Aceb âyîne-i 'âlem-nümâdır ḫalka-i tevḫîd

Ey ḫüsn-i yârı münkir olub anı yok diyen
Añlar mısın o ḫâleti anı bilür misin

Em leblerini bâde-i nâb istemez misiñ
Öp ruhlarını nuḳl-i şarâb istemez misiñ

Mâni' nedir bilinmedi ref'-i niḳâbıña
Cânân cihânı yoksa ḫarâb istemez misiñ

Nezâketle açarsıñ goncanıñ göñlin şehirlerde
Saña bûy-ı gül ey bâd-ı şabâ kat kat ḫelâl olsun
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.556, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.85, Sâlim 590, Şafâî 456, Mecelle 372, Belîğ 81

3629 Künhî, Seyyid 'Abdürrahîm Dede, Yeñikapu Mevlevîhânesi Şeyhi Seyyid Ebûbekir Dedeniñ oğlıdır

Ġavvâş şodem ez-dil deryâ-yı suḫenrâ
Bisyâr keşîdem guher-i şî'r-i dehenrâ

Der-vaḳt-i temâşâ-yı cemâlet ki şevend mest
Müşkil şode est vaşf-ı to erbâb-ı suḫenrâ

Meyḫâre-i 'aşkem zi ḳadehhâ-yı maḫabbet
Dil zinde zi emvâc-ı şafâ-hâne-i ten râ
Esrâr Dede 265, Sema' ḫâne-i Edeb 209

3630 Güvâhî, Güvâhî Çelebi, Geyveli, Sipâhî, vefâtı h.926 m.1519, Geyve’de medfûndur

Kulların dâim yeridir gerçi hıdmet kapısı
Şimdi kapandı velî beglerde himmet kapısı

Hâne-i ‘uzlet olubdur meskeni miskînlerin
Açılaldan göreyim yıkıla rüşvet kapısı

Genc-i miñnetde ‘acebdür kim kalır her kâmil aç
Açılır her câhile câh-ile ni‘ met kapısı

Bulur itdüğün ol kim bed ‘ameldür
Kim iti öldüren sürür meseldür

Üşenme toğrı söz içün kahırdan
Kovulsañ gam degül toğuz şehirden
‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.389, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.85, Laîfî 287, Beyânî 74, ‘Âşık Çelebi 149, Hasan Çelebi 270, Kâfzâde 97

3631 Kevşerî, Kevşerî Çelebi, ‘Ayntâbî, Kânûnî Sulţan Süleymân devri şâ‘irlerinden
Serv-şadler baş üzre yer ider çün âyine
Oldığıçün dilberâ manzar-ı cemâlin âyine

Cânâ mahleñ itleri kazsun ko yerleri
Şâyed ölünce birisi baña mezâr ola
Laîfî 288, Kâfzâde 97, Rıyâzî 115

3632 Kevşerî, ‘Ali Kevşerî Çelebi, İstanbullu, Sipâhî, Sulţan Mehmed-i Şâliş devri şâ‘irlerinden
Çıkarmış başı bakmağa gonce câme-hâbından
Hemân dem-beste kalmış la‘lünü görmüş hicâbından

Siperi bend-i kazâ eyledüğüm budur kim
Geçmesün tîri öte sînemün umacından
Hasan Çelebi 270, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.85, ‘Ahdî 285, Beyânî 74

3633 Gevherî, Şiştârî Gevherî Çelebi, Bahri Mehmed Paşa Dîvân Kâtibi, fevr h.1105 m.1693
Tuñfe-i Haţţâţîn 482, Mecelle 374

3634 Keyfî, Keyfî Çelebi, Çorumlu, erbâb-ı Tımârdan, Hasan Çelebi ile Rıyâzî Amasyalı olduğunu yazıyorlar

O yârûñ hâba varmış çeşm-i pür-hışmı çatup kaçın
Uyur şahbâz-ı vahşîdür kanâdına çeküp başın

Yüz çevirür nâşîh-ı bed-lehce rûy-ı hûbdan
Vechi yok yüz söylesün ben geçmezem maḥbûbdan
Hasan Çelebi 270, ‘Ahdî 282, Kâfzâde 97, Rıyâzî 116

3635 Leâlî, Defterdârzâde Seyyid Ahmed Çelebi, Muştafa Efendiniñ oğlıdır, Şaruhanlı, Amasya Kaḍısı, vefâtı h.971 m.1563, vefâtı tarihini Sicill’iñ 950 ve Rıyâzî’niñ 972 göstermeleri yañlıştır
Ḥayâl-i ḥurde-fıkr it vaşf-ı dendânında dildârûñ
Le‘âlî tâ ki nazmuñ ola dürr ü gevher-meknûn

Katline kaşd itmesün her dem igen ‘âşıkларуñ
Beklesün yanını yüzi suyuyla ḥançerûñ
Şakâyık-ı Nev‘izâde 44, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.86, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.51, ‘Âşık Çelebi 149, Hasan Çelebi 270, Rıyâzî 115, Mecelle 376

3636 Leâlî, Leâlî Dede, Aydın’da Güzel Hışarlı, Güzel Hışar Mevlevîḥânesi Şeyhi, vefâtı h.980 m.1572, Aydın’da medfûndur
Leâlî kûlını eyledi ol lü’lü-i lâlâ
Feyz-i nefis-i himmet eyle tûṭi-i gûyâ

Mir’ât-ı kerâmetdir anıñ mâh vücûdı
Yokluklar ile olsa n’ola ol şehe lâlâ

Ân ki der yek dem koned gûyâ zebân-ı lâl-râ
Gerçi ḥall u ‘aḳd-i ‘âlemkâr-ı dest-i kudret-est
Sefîne-i Mevleviye c.3 s.18, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.495, Esrâr Dede 272, Sema‘ḥâne-i Edeb 214

3637 Leâlî veyâ Şeyhî, Şeyh Mehmed Dede, Eyûbî, Memiş Dede dinmekle meşhûrdur, Beşiktaş Mevlevîḥânesi Şeyhi, vefâtı h.1136 m.1723
Erbâb-ı fenâ raḳs iderek ḥırḳası içre
Bir lu‘b-ile ne tâs-ı nihân eyleyemez mi

Bir kez felek-i süflîye baş eğmedi yoksa
Baḥtım güneşi sa‘de kırân eylemez mi

Deryâları tûfân-ı bekâda dil-i maḥzûn
İki göz arasında revân eylemez mi
Şeyhî maddesine bak numara 2193

3638 Leâlî, Şeyh Leâlî Efendi, Tokadlı, Mütê‘ accim Leâlî dinmekle meşhûrdur, Kılıç
Baba Tekyesi Şeyhî, Fâtih Sultân Mehmed devri şâ‘irlerinden
Rişte-i nazma Leâlî dizdi bir silk-i leâlî
Dürr-i rindânîndan itdi vâ-ise ol iktibâs

Hâl-i la‘lî şâh-ı Hindûdur şekkerdir hû‘ân aña
Sebze-i hû‘ân-ı melâhatdır hatt-ı reyhân aña

Gevhere kıymet olmaya kânde
Dürr-i bahâsın bula mı ‘ummânda

Söylenür nükte vü meşeldir bu
Ki olur elbet çerâğ-ı dîbâ karañu

Eğer âdemde ma‘rifet ise murâd
Ne fazîlet virirmiş aña bilâd

Taşdan şâdir oldı gerçi güher
Mu‘teberdir velî netekim hüner

Rûmda külehlenmesün mi ‘Acem
Oldı bu ‘izzet-le çün ekrem

‘Acemiñ her biri ki Rûm’a gelir
Ya vezâret ya sancağ uma gelir
Sehî 73, Latîfi 289

3639 Leâlî, Leâlî Çelebi
Lebi üstünde hâl ol nigârîñ
Beñ olmuşdır şikâr-ı murğ-ı cânê
Kâfzâde 97

3640 Lâhikî, Lâhikî Çelebi, İstanbullu, Luğat-i Halîmî müellifi Halîmî Çelebiniñ
oğlıdır
Ele girmez mi sâkî bize şunsañ bir ayak bâde
Yire ayağ mı başardum sevincümden ben üftâde
‘Ahdî 287, Enîsü’l-Müsâmirîn 81

3641 Lâzımî veyâ Pervâne, Lâzımî Çelebi, Ramazan oğlu Pîrî Paşa Kethüdâsı Derviş
Beñ oğlıdır, Edirneli, vefâtı h.969 m.1561
Cân revân itdüm görünce ‘arız-ı cânâneyi
Vâsıl-ı şem‘-i cihan-sûz eyledüm pervâneyi

Keşretinden bir iki hemdem ile dünyâda
Seyr-i deşt-i ‘adem it ‘âlemi var tenhânun
‘Ahdî 289

3642 Lâmi‘, Lâmi‘ Çelebi, h.1218 m.1803 târîhinde hayâtta idi
‘İsmet Bege Rûm İli Şadâreti Tevcîhinde Söylediği Târîh
Rûmili şadrını ‘İsmet Beg Efendi yine
Virdi istihkâk-ı zâtîş ile te‘yîd-i hâk

Hamdû-lillâh ol emânet buldı şâyân-ı ehlini
An lev‘-i devâ emrine zâtında oldu maşdağ

Ol seref-bağış-ı mu‘alla-şadr-ı ‘izz ü devleti
‘Ömr ü ikbâliyle dâ‘im eylesün Rabb’ül hâlık

Nûr-ves-i târîh-i Lami‘ bendeye itdi tûlû‘
Rumili câhına ‘İşmet Beg yine oldu ehağğ
‘Ârif Hikmet 56

3643 Lâmi‘î, Nakşâş ‘Alizâde Maḥmûd Efendi bin Sulṭân Bâyezîd-i Şânî Hazîne defterdârı ‘Osmân Çelebi bin ‘Ali Nakşâş, Bursalı, Molla Câmi’niñ ekşer âşârını terceme itmekle Câmi-i Rûm dinmekle meşhûr olmuştır, vefâtı h.938 m. 1531, Kandı’niñ “Lâmi‘î’nin Hâk ide rûḥını şâd” mışra‘ı vefâtına târîhdir, vefâtı tarihini Luğat-ı Târîhiye ile Keşfü’z-Zünûn’uñ her iki nüshasında 940 ve Mecelle’de 937 gösterilmiştir ki her ikisi de doğru değildir, Bursa’da Nakşâş ‘Ali Mescidinde medfûndur

Çağrışur gökde melekler âh u zârumdan meded
Odlara yandum bu âh-ı pür-şerârumdan meded

Lâmi‘î dil-zevrağın gird-âba şaldı mevc-i gam
Yok kenâr-ı vaşl-ı yâre rûzgârumdan meded

Hüsn meydânında ol iki kemankeş kaşlar
Pehlivanlardır ki urmuş birbirine başlar

Şol kadar şaldıñ cefâ tîğını dil mülkinde kim
Toptoludur sînemiñ meydânı kanlı yaşlar

Dem-be-dem cân u gönül inlese ney gibi revâ
Kim ki sen sürûḥ-ı gönül vire olur ehl-i hevâ

Şubra döndi dehenim hecr-i lebiñ derdi-ile

Gerçi dirler ki қоруқ şabr-ile olur helvâ

Kimse bilmezdi gelüp gitdiğini kûyına hiç
Etmeseydi saçının bûy-ı nesîmî rûsvâ

Lâmi‘î anıñcün cân u dili eyledi terk
Râh-ı ‘aşkıñda seniñ itmeyeler tâ ğavġâ

Hadden aşırma nâzını cân virdigümce bûseñâ
Şu gibi çağlar geçer қalmaz nigârâ bu saña

Şaқın eşkimden ey nigâr şaқın
Қanlı şudur bu cûybâr şaқın

Bî-vefâlıқdan degüldür cevır ü zulm ü hışm-ı yâr

Muķtezâ-yı ‘ızz ü nâz ü hüsndür her ne ki vâr

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde Numara 380

“ Lala İsmâ‘il Efendi Kısmında, Murad Molla Kütübhanesinde Numara 481

“ Üniversite Kütübhanesinde “ 671

Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.519 ve Yeni Tab‘ı c.1 s.808, Şakâyık-ı Mecdî 431, Beyânî 75, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.415 ve c.4 s.86, Eslâf c.1 s.64, Qâfzâde 98, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.492, Luğat-ı Târihiye ve Coğrafiye c.6 s.131, Hasan Çelebi 272, Qâmûsu’l-A‘lâm c.5 s.3973, Latîfi 290, ‘Âşık Çelebi 154, Güldeste 176, Mecelle 376

3644 Lâmekânî veyâ Hüseyn, Şeyh Hüseyn Efendi, Hurpeşteli, Lâmekânî Şeyh Hüseyn Efendi dinmekle meşhûrdur, târîh-i vefâtı h.1034 m.1624, Latif Paşa zevcesi Şâh Sultân Medresesi bağçesinde medfûndur
Hüseyn maddesine bak numara 4865

3645 Lâyih, Hâfız Mehmed Lâyih Efendi, Kırımlı, Sadra‘zam Mehmed Paşa İmamı, İstanbul Kağısı, Haţţât, vefâtı h.1162 m.1748, Topkapu hâricinde medfûndur “Şeyh mürebbî” terkîbi vefâtına târîhdir, vefâtı tarihini Sicill’iñ 1149, Râmiz’iñ 1159 göstermeleri toġrı değildir

Râmiz 243, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.236, Tuħfe-i Haţţâtın 490, Mecelle 376

3646 Lâyihî, Şeyh Muştafa Çelebi, Serezli, Mısır Vâlisi Semiz Ali Paşa Hocası, vefâtı h.973 m.1565

Başımda tâcım ġam elde ‘aşâ-yı faқr u fenâ

Benim zamânede sâhib-livâ-yı faқr u fenâ

Dimek lâzım degül na‘l ü elifler kesdüġüm yâre

Zebân-ı hâl ile söyler ağız açup қamu yâre

Ḳamuya feyzüñ irür bârgâhdur işigüñ
Şu resme ki felek-i mihr ü mâhdur işigüñ

Ṭarîḳ-i Ka‘be-i taḥḳîḳa reh-revân olana
Cenâb-ı Ḥazrete bir şâh-râhdır işigüñ

Ḳapuñdan özge olur mı bu Lâyihî‘ye sened
Ġarîb ü bî-kes olana penâhdur işigüñ

Şaḳâyıḳ-ı Nev‘îzâde 86, Sicill-i ‘Osmâni c.4 s.87, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.495,
Ḥasan Çelebi 273, ‘Âşık Çelebi 157, ‘Ahdî 285, Beyânî 75, Mecelle 376, ‘Âlî Târîḥi
213

3647 Lâyihî, Lâyihî Çelebi, Ḳaştamonlı

Odur memdûḥ olan ehl öge anı
Mezemmetdir bilürsiñ medḥ-i câhil
Şeref virmez kişiye medḥ-i nâdân
Ki yeg medḥinden anıñ ḳadḥ-i kâmil

Ol şanem serv-ḳadd ü gül-rûdur
Deheni ḡonca gibi ḥoş-bûdur

Ey dûd-ı âḥ ḳara bulıḡ gibi göḡe aḡ
Ey eşk-i dîde yaḡmûr olub ḳara yire yaḡ
Laṭîfî 294, Ḳâfzâde 98

3648 Lebîbâ, Enderunlı Lebîbâ Beg, Sulṫan Muşṫafa-i Şânî devri şâ‘irlerinden

Ḳumâş-ı ṭab‘-ı pâkiñ bî-ḥuşûnet al al olsun
Ḳatarsañ penbe bezm, germ ḳat ḳat ḥelâl olsun
Ṭayyarzâde ‘Aṭa Târîḥi c.4 s.206

3649 Lebîb, Mehmed Lebîb Efendi, İstanbullu, Dîvân-ı Hümâyûn Kâtibi, vefâtı
h.1114 m.1702

Felek ‘aceb yolumuz kûy-ı yâre düşmez mi
Bizim de ḥissemize bir nezâre düşmez mi

Vişâle va‘delerin ḡuş iden o bed ‘ahdiñ
Zamân-ı maḥşere dek intizâra düşmez mi

Fezâ-yı ‘aşḳda bîhûde gerd olan diller
Kemend-i ṭurra-i ‘anber nişâre düşmez mi

Qalur gider mi kûsâd-ı hezle böyle Lebîb
Metâ‘ı râyic olur berd-pâre düşmez mi

Ey şâne zen ham be-ham zûlf-i dilâra
Her hamde hezârân dil-i bir bâde mi geldiñ
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.330, Mecmu‘a-i Şu‘arâ 20, Mecelle 376, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.87, Sâlim 592, Belîğ 81

3650 Lebîb, Şeyh Mevlevî Seyyid Aḥmed Lebîb Efendi, Şofyalı, vefâtı h.1126 m.1714
Bişnev ey ‘âşık-ı çonîn gûyed kudûm ü nây-ı mâ
Ez felek bâlâ terest in qubbe-i mînâ-yı mâ

Ân zemân ez-hâşıl-ı dünyâ ferâğat yaftûm
Şod meâl ü mâ hâşıl dergâh-ı Mevlânâ-yı mâ
Esrâr Dede 272, Sema‘ḥâne-i Edeb 215

3651 Lebîb, Şeyh Seyyid Mehmed Efendi, Erzurumlu, vefâtı h.1149 m.1736, Şeyh Vefâ Türbesi ḥazîresinde medfûndur, Mecelle vefâtı tarihini 1147 göstermekdedir
Râmiz 244, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.87, Mecelle 376

3652 Lebîb, Şeyh Hüseyin Lebîb Efendi, Diyarbakırlı, Anṭakya Kaḍısı, vefâtı Zilkâ‘de 1181 m.1767, Mecelle İstanbullu olduğımı yazıyor, Sicill’iñ vefâtı tarihini 1182 göstermesi toğrı değıldir, Üsküdar’da medfûndur
Lâ-Mekânî Maḥlaş Hüseyin Efendiniñ Ğazeline Taḥmîsdir
Bir kâmilîñ ol bendesi tâ kâmil olunca
Seyr eyle tarîkatde kemâl üzre bulunca
Kıl ḥıdmetini cân ü gönülden yorulunca
Pâk eyle gönül çeşmesini tâ duru olunca
Dik tut göziñi gönlüñe gönlün göz olunca

Cevr-i ebrûsuna mu‘tâd ki dirler o biziz
Murğ-ı ḥasret-keş-i şayyâd ki derler o biziz
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.87, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.191, Râmiz 243, Mecelle 376, Sâlim 592, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 162

3653 Lebîb, ‘Abdülğafûr Lebîb Efendi, Diyarbakırlı, Diyarbakır Müfettişi, vefâtı h.1185 m.1771, Diyarbakır’de Rum Kapusı ḥâricinde medfûndur, vefâtı tarihini Mecelle’niñ 1100, Faṭn’iñ 1120, ‘Oşmanlı Müellifleriyle Tezkire-i Âmed’iñ 1182 göstermeleri toğrı değıldir
Emîrî Efendiniñ Tezkiresinde “Tezkire-i Sâlim’de ismi Hüseyin olmak üzere bir Lebîb mevcûd ve nâmına da “cevr-i ebrûsuna mu‘tâd ki dirler o biziz, Murğ-ı ḥasretkeş-i şayyâd ki dirler o biziz” beyitleri muḥarrir ise de bu zâtıñ ‘Abdülğafûr Lebîb

Efendiden ‘ibâret olduğına ve gerçi bu beyitler ‘Abdülğafûr Lebîbîñ dîvanında mevcûd değilse de eşer-i zühûl olduğına şübhe yoktur” dimesi toğru değildir zîrâ Sâlim’de muharrir dört Lebîb’den hiçbiriniñ ismi Hüseyn değildir, Hüseyn ismi diğer me’ hazlerde görölmektedir

Yine Emîrî Efendi Tezkiresinde “Sicill-i ‘Osmânî’de hem Hüseyn Lebîb hem ‘Abdülğafûr Lebîb gösterilerek Hüseyn Lebîbîñ vefâtı 1182 ve ‘Abdülğafûr vefâtı 1185 seneleri gösterilmiş ise de ‘Abdülğafûr 1182 senesinde vefât itdiği kitâbe-i merkadinde muharrir olmasına nazaran Hüseyn Lebîb dinilen zâtıñ ‘Abdülğafûr Lebîb’de ‘ibâret olduğına şübhe yoktur” diyor. Emîrî Efendiniñ bu sözi de yañlıştır, Hüseyn Lebîb Zılka’de 1181’de vefât iden Şeyh Hüseyn Lebîb’dir, ‘Abdülğafûr Lebîb’iñ de vefâtı târîhi 1185’dir

Emîrî Efendiniñ zıkr itdiği kitâbedeki 1182 târîhiyyeti ‘Abdülğafûr Lebîb’iñ vefâtı târîhi olduğına ve her iki Lebîb’in ‘aynı şahıs idüğine muhkem itmesi bir kayda müstenid değildir

Olma Ferhâd ey dil ol şûhuñ leb-i şîrînine

Tag dayanmaz tîşe-i teklîf-i cevır âyînine

Mest-i nahvetsiñ a zâlim düşmen-i inşâfsiñ

Bakmadıñ bir kez Lebîb’iñ hâtır-ı gamgînine

Dildâde oldum ol mehe nağd vefâsına

Şatdım metâ’ı râhatımı yok bahâsına

Görinmez oldu ruhuñ haatıñ âşikâr olalı

Henüz gülşene bir çıkmadık bahâr olalı

Bağın nûr-ı vücûd-ı zîr ü bâlâya bilir kim hep

O mâhiñ mâhdan mâhiye dek mâhiyyetin söyler

Lebîbâ her gelen sevdâ-kârân bendir ‘irfân

Metâ’-ı nazmıña erbâb-ı tab’ıñ rağbetin söyler

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 381

“, “ “ “ “ “ 382

“, “ “ “ “ “ 383

“, Üniversite Kütübhanesinde “ 234

Tezkire-i Âmid 88, Silâhdarzâde 58, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.87, Şefkat 134, Mecelle 376, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.12, Faatın 357

3654 Lebîb, Sâdık Lebîb Efendi, ‘Abdullah Paşanın oğlıdır, Anadolı Muhâsebecisi, h.1160 m.1747 târîhinde İstanbul’da doğdı, vefâtı h.1227 m.1812

Sûziş-i hod-yâr vâd dilde

Lâle-i nevbahâr vâd dilde

Kubbe-i çarh-ı sûz-nâk eyler
Külhan-ı pür-şirâr var dilde

Çeşm-i ‘aql-ı basîta perde olur
Bir merkeb-i ğubâr var dilde

Seng-i ta‘n-ı husûdî hiçe sayar
Kûh-veş bir qarâr vâd dilde

Kalb-i erbâr-ı hâle vâsıl olur
Bir hafî rûzgâr vâd dilde
Faât 360

3655 Lebîb, Rûznâmçecizâde Mehmed Lebîb Efendi, Tophâne rûznâmçecisi Muştafa Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Takvîm-i Vakâyî‘ ve Maţba‘a-i ‘Âmire Nâzırı, h.1199 m.1784 târihinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 20 Şa‘bân 1284 m.1867, Eyüb’de Bostan İskelesinde ‘İmâret karşısındaki kabristanda medfûndur

Yir bulamaz idim yağmağa bârân olıvırsen
Göñüller yıkılırdı meh-i tâbân olıvırsen

Derd olsam eğer kimse devâmı bulamazdı
Bir derdli bulunmaz idi dermân olıvırsen

Gelse beytü’l-hazan-ı aşkda seyrânıma âh
Eyler inşâf benim çâk-ı girîbânıma âh

Neyleyem perde olur dûd-ı siyâh-ı bahtım
Meş‘al-efzûna niyâz olsa da sulţânıma âh

Değildir mevki‘ hüsn-i nâzar jeng olsa âyîne
Bu yüzdendir ki dâim lehce-i hâsîd beşûş olmaz

Gerd-i ğam itmez eşer hîç hâtır-ı bî-kînede
Başka yüzdendir kudûret şûret-i âyînede

Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 868, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.406, Faât 358, Sicill-i ‘Osmanî c.4 s.87, Es‘ad 59

3656 Lebîb, Dâyezâde Aĥmed Aĥa
Bağ kadd-i yâre tâze fidân söylerim saña
Nevreste tâze pîşe civân söylerim saña

Gördüñ mi bu tenâsüb-i a‘zâyı kimsede

Berrâk sîne ince miyân söylerim saña

Haţî-ı ‘izârı munţazırım bende mû-be-bû
Râz-ı derûnı heb o zamân söylerim saña

Hazer kıl nâle-i cânsûz feryâd-ı hâzînimden
Sakın âyîne-i ruhsârı âh-ı âteşînimden
Belîğ 82

3657 Lebîb, Ahmed Lebîb Efendi bin Müderris Hacı Muştafa Efendi bin Şeyh İbrâhim Efendi, Edirneli, Müderris
Ben o şûh-ı bî-vefâdan vuşlat ümmîd eylemem
Ol perîden böyle insâniyyet ümmîd eylemem

Çeşm-i ğazab-âlûduñ eyâ dil-ber-i tannâz
Murğ-i dil-i ‘uşşâkı şikâr etmede şahbâz

Bir rütbede çâpüklüğü var ğamzelerin kim
Nâz-ı nîgeh-i ‘işvede oynar o resen-bâz
Sâlim 591, Mecelle 376

3658 Lebîb, Lebîb Efendi
Felekde ‘aceb yolumuz kûy-ı yâre düşmez mi
Bizim de hişsemize bir nezâre düşmez mi

Vişâle va‘delerin ğûş iden o bed ‘ahdın
Zamân-ı maşşere dek intizâra düşmez mi

Fezâ-yı ‘aşkında bîhûde gerd olan diller
Kemend-i turra-i ‘anber-nişâre düşmez mi

Kalur gider mi kesâd-ı hünerle böyle Lebîb
Metâ‘ı râyic olur bir diyâre düşmez mi
Şafâî 471, Sâlim 593

3659 Lebîb, ‘Abdullâh Lebîb Efendi, Reîsü’l-küttâb Vâsîd Efendiniñ oğludur, Mekke Kağısı, vefâtı h.1253 m.1837’den şoñradır, Mekke’de medfûndur
Dil murğı dâm-ı ‘aşka düşüp zâra uğradım
Gîsû ucundan ‘ukde-i düşvâra uğradım

Yâd-eyle Kays’ı deşt u beyâbâna düşdün âh
Ferhâd gibi ‘aşk-ile kuhsâra uğradım

Çarpıldı dil görüp o perî-zâdı ‘ âkıbet
Evvel nazarda çeşm-i füsûnkâra uğradım

Bir kerre va‘ d-i vaşl-ile tatıyb itmediñ
Cânâna bâiş oldu bu âzâra uğradım
Faîîn 358

3660 Lebîb, Lebîb Çelebi, Hüviyetine dâir tezkirelerde bir kayd ve ma‘ lûmât yoktur,
Dîvânında da târîh manzûmeleri bulunmadığı için ‘ aşrı da ta‘ yîn olunamadı
Gördüğim demde temâyül eyledi gönlüm saña
Dîdeden dildendir ancak bu bendeki ibtilâ

Ehl-i diğğat hâk-pâyînden temâşâ itdiler
Bir bakışda tûtiyâ diger nazarda kimyâ

Yârı tenhâ düşürüb hâlîmi itsem inhâ
Kaldırır mı aradan nâz u cefâyı ‘ acabâ

Kalmamış öğrenecek nesne Lebîbâ senden
İtmez oldu didüğün şi‘ ri de kimse ısfâ
Dîvânından alındı
Dîvânı, ‘ Ali Emîrî Efendi, Millet Kütübhanesinde, Numara 383

3661 Lübbî, Seyyid Mehmed Efendi, Diyarbakır Kağısı h.1195 m.1780
Es‘ ad Efendi 58

3662 Ledünnî, Muştafa Ledünnî Efendi, Bosnalı, Dîvân-ı Sultânî Kâtibi, Eflak
Voyvodası İskerlet oğlu, Dîvân Efendisi, vefâtı h.1133 m.1720, Şeyhî vefâtı tarihini
Şaban 1228 göstermekdedir
Her düşünbe ağıâre tenhâ yâr varmışmış
Bahâristân şevk-ı gonca-i gülzâr varmışmış

O mâh-ı bî-ser ü pâ cebhe sây tavğ-ı revzendir
Hicâz-ı kûyına şeb tâlib-i dîdâr varmışmış
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.556, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.88, Râmiz 244, Şafâî 473, Sâlim 593

3663 Lüzûmî, Aşmed Efendi, Diyarbakırlı, Arâz Kâtibi, h.1295 m.1878 târîhinde
hayatda idi
Senden ister ‘ âsî vaşl eylerdim ey nevres nihâl
Olmasaydım gördüğimde şûretüñ şûret mişâl

Bir perîdir gûyiyâ girmiş derûn-ı şîşeye

Eyledikce câm-ı revzenden o meh-i ‘ arz-ı cemâl
Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 384
Tezkire-i Âmed 89

3664 Lisânî, Lisânî Çelebi, Mâliye Muḥâsebecilerinden, vefâtı h.918 m.1512
Sicill-i ‘ Osmânî

3665 Lisânî, Yahya Çelebi, İstanbullu, Divan-ı ‘ Âlî Kâtiblerinden, Defter Emîni, vefâtı h.1018 m.1609, Onuncı Behramîñ “Lisânî’niñ maḳâmı cennet olsun” mışra‘ ı vefâtına târîḥdir, Sicill’iñ vefâtı tarihini 1081 göstermesi yañlıştır
Dem-i ḳatlümde ḥûnum tîg-i bürrânuñda ḳalmışdur
Niçe mazlûmlarun ḳanı senüñ yanunda ḳalmışdur

Libâsunda degüldür naḳş-ı kemhâ pençe resminde
Benüm dest-i ümîdümdür ki dâmânuñda ḳalmışdur

Perîşânlık ser-i zülf-i perîşânuñda ḳalmışdur
Perîşân eylemek ‘ âşıḳları yanuñda ḳalmışdur

Geçdi Ferhâd ile Mecnûn baña hem-dem ḳalmadı
Vâdî-i ‘ ıṣṣuñ bugün vardur ‘ aceb tenhâlığı

Mihmânı olduḡum görüb ol civân ile
Pîr-i muḡân aḡladı raṭl-ı girân-ile

N’ola şayd itmese murḡ-ı dile ‘ uşşâḳ serbâzı
Gözi baḡlu toḡandır daḡı yârîñ çeşm-i şahbâzı
Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.88, Seyyid Rızâ 86, Ḥasan Çelebi 274, Ḳâfzâde 98, Beyânî 76, Rıyâzî 116, ‘ Âşıḳ Çelebi 297

3666 Lisânî, Dervîş Lisânî, Mevlevî, vefâtı h.1129 m.1716, Ğalaṭa Mevlevîḥânesinde medfûndur
Seyr-eyle durma ey gönül âşâr-ı raḥmeti
Baḳ nevbahâr ḥatdaki reng-i leṭâfeti
Esrâr Dede 276, Sema‘ ḥâne-i Edeb 215

3667 Lisânî, Aḡmed Çelebi, Edirneli, Zü‘emâdan, İskender Paşazâde Laḡsa Beglerbegi Aḡmed Paşanıñ dîvan kâtibi
Merdûd-ı ser-i kûyuñ olup mübtezze oldu
Aḡyâr-ı siyeh-rûya bu işler güzel oldu
‘ Ahdî 291

3668 Lisânî, Muştafa Lisânî Efendi, Kağı
Mecelle 377

3669 Lisânî, ‘İsâzâde Muştafa Lisânî Efendi, İstanbullu, Rumili Kâz’ askerliğinde
kâtib, Hattât
Ey Lisânî turrarlarla halk-ı ‘âlem çaldılar
Şâh-ı hüsnün urdılar hüsnünde davlum-bâzlar
Mecelle 377, Sâlim 593, Tuḥfe-i Hattâtîn 746

3670 Luṭfî, Lütfullâh Çelebi, Hüseyin Efendiniñ oğlıdır, Tokadlı, Sarı Luṭfî ve Deli
Luṭfî dinmekle meşhûrdur, Müderris, vefâtı h.900 m.1494, Eyüb’de Yâvedûd İskeleyi
yanında Defterdâr Maḥmûd Çelebi Mescidi kurbünde medfûndur, “telef-i nefis-i nefis”
ve “veleḳad mitte şehîden” cümlesi vefâtına târîḥdir, vefâtı tarihini ‘Âşık Çelebi’niñ
899 göstermesi ṭoḡru deḡildir
Ey mürüvvet ma’deni luṭf ıssı sulṭânım meded
Vey aba ‘an-cedd vezîr-i Âl-i ‘Osmânım meded

Dâmen-i Yûsuf gibi çâk oldu zeyl-i ‘işmetüm
Ḥaşm-ı bî-inşâf elinden al girîbânım meded

Gördi gönlüm ki gözi ḳaşı güzel
Sevdi bir berberi tırâşî güzel

Öldürmeyince mihr ü vefâ itmezin dimiş
Ger eyler-ise mihr ü vefâ öldürün beni

‘Aşkıñ ḳopuzın yine çalayım mı ne dersin
‘Âlemlere âvâze şalayım mı ne dersin

Rûsvâ-yı cihân olmak için şîşe-i ‘ârı
Hey n’olsa gerek ṭaşa çalayım mı ne dersin

Nâlişler idüb ney gibi ḡavḡâsını ‘aşkıñ
Başıma yine şatun alayım mı ne dersin
‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.11, Laṭîfî 295, Ḥasan Çelebi 271, Kâfzâde 98, ‘Âşık Çelebi
149, Beyânî 74, Rıyâzî 116, Sehî, 41, Mecelle 162 ve 377

3671 Luṭfî, Şadra’zam Dâmad Luṭfî Paşa, ‘Abdülmu’în Efendiniñ oğlıdır, İşḳodralı,
Kânûnî Sulṭan Süleyman’ın hemşîresi Şâh Sulṭân’ın zevci idi, mufâraḳat ḡaşıl olmaḡla
muahḡıran Saraylı Şâh Ḥûbân Ḥâtûn ile izdivâc itmiştir, vefâtı târîḥi me’ḡazlerde
ihtilâflıdır, ‘Oşmanlı Müellifleri 961 ve Sicill 971 târîḡlerini gösteriyorlarsa da
ekşeriyet h.950 m.1543’de birleşmişlerdir, Dimetoka’da medfûndur

Fırkatinden çıkdı cân ey verd-i handânım meded
Ğarķa virdi âlemi bu çeşm-i giryânım meded

Ger şorarsañ gönlimi sensiz saçın gibi ķara
Zulmet içre ķalmışam ey âb-ı hayvânım meded

Müdde' iler taşladılar ta' n taşıyla beni
Vaķtidir kim rahm idesiñ şâh-ı sultânım meded

Derdiñ ile öldiğimde sîneme uğrayıcak
İşidesiñ toprağımdan dürli efgânım meded

Luţfi dağı dilberiniñ yolına oldu şehîd
Uş helâl olsun ģarâmî gözine ķânım benim
Luğat-ı Târihiye ve Coğrafya c.6 s.139, Ķâmûsu'l-A' lâm c.5 s.3993, Sehî 25,
'Oşmanlı Müellifleri c.3 s.132, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.91, Ĥadîķatü'l-Vüzerâ-i Şâib 27,
Esmârü't-Tevârîĥ 92, Ĥadîatü'l-Cevâmî' 256

3672 Luţfi, Rıyâzîzâde ' Abdullaţîf Efendi, Tezkiretü's-Şu'arâ müellifi Rıyâzî
Meĥmed Efendiniñ oğlıdır, h.1011 m.1602 târiĥinde doğdı, vefâtı Ramazan 1078
m.1667, Edirne Ķapısı ģâricinde Emir Buĥârî Tekyesi civârında medfûndur, İsmiñi
Yümnî'niñ Lütfullâh ve Şafâî'niñ ' Abdullah olarak göstermeleri yañlışdır
Olan gönül heves-i vaşl-ı yârdan me'yûs
Döner o ģasteye cism-i nigârdan me'yûs

Değildir sînede yer yer fitîl-i dâğ-ı sûzânım
Gülistân-ı ģamıñ hep lâle-i kuhsârı âteşdir

Sermest-i câm-ı ' işveyiz olmaz ģumârımız
Bilmez zamân-ı şavletdi nevbahârımız

Ser-i kûyında ne ķanlar dökile seyr idesiñ
Böyle ķalursa o ģûnı dağı çok şu götürür
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.406, Şafâî 467, ' Âşım 27, Yümnî 25, Mecelle 377, Belîğ 82,
Güftî 100

3673 Luţfi, Lütfullah Meĥmed Efendi bin Küçük Hocazâde veyâ Burğaz Hocazâde
Şeyhülislam Mes'ûd Efendi bin Sultân Aĥmed-i Evvel Hocası Aydınlı Muştafa
Efendi, Mevlevî, Eyüb Ķadıısı, 15 Rebî'ulevvel 1053 m.1643 târiĥinde doğdı, vefâtı 8
Zilķa' de 1113 m.1701, Eyüb'de Defterdâr Maĥmûd Ćelebi Câmi' inde medfûndur,
vefâtı tarihini Şafâî'niñ 1110 ve Mecmu'a-i Şu'arâ'nıñ 1123 göstermeleri toğru
değildir

Şifâ-yı derd-i dildür âsitânîñ yâ Rasûlallâh
Anuñçün Muştafâ'dur nâm u şânuñ yâ Rasûlallâh

Vücûduñ bâ' is-i ızhâr-ı ' afv u mağfiretdür hep
Sen olduñ menba' ı lûtf u ' aţânîñ yâ Rasûlallâh

Cemî' -i enbiyâdan hem mükerrerem hem müfezzalsıñ
Hâbîbisiñ Cenâb-ı kibriyânîñ yâ Rasûlallâh

Sen ol ' anķâ-yı ķâf-ı ' arş-ı a' zamsıñ ki
Senüñ bâğ-ı cinândır âşiyânîñ yâ Rasûlallâh

Ėarîķ-i baķr-i ' işyânım meded Lutfî' ye lûtf eyle
Elin al ol Ėarîb-i bî-nevânuñ yâ Rasûlallâh

Mest-i ' aşķız şabrımız yok sînemiz çâk eyleriz
Derd-i ' aşķ-ile dem-â-dem çeşmi nemnâk eyleriz

Görmek içün şâhid-i maķşûdı çeşm-i cân-ile
Mâ-sivâdan ķalbimiz âyînesin pâk eyleriz

Neş' e-i câm-ı muķabbet verdi bir hâlet bize
Gözümüz yumup açınca seyr-i eflâk eyleriz

Câm-ı ' aşķı dest-i sâķî-i ezelden içmişüz

Lutfiyâ anîñ içün Ėüftârı bî-bâk eyleriz

Şakâyıķ-ı Şeyhî c.2 s.267, Sicill-i ' Oşmânî c.4 s.365, Mecmu' a-i Şu' arâ 13, Şafâî 468,
Sâlim 594, Mecelle 377

3674 Lutfî, Luţfullâh Efendi, Tatar Lutfî dinmekle meşhûrdur, Kırmılı, Ėâđî, vefâtı
h.1115 m.1703, Şeyhî ile Sicill ismini ' Abdullaţîf olarak ķayd itmişlerdir,
Ėasımpaşa'da medfûndur
Kin şaklama ķalbiñde ki inşâf değildir
Neylerler o âyîneyi kim şâf değildir

Gösterme göziñ yaşın o sîmîn tene zîrâ
Bilmez Ėüheriñ ķadrini şarrâf değildir

Keşf eyle kitâb-ı dili kim görmege lâyıķ
' Âlemde hemân nüşha-yi keşşâf değildir

Bildik cihânda işlerimiz hep hevâ imiş

Âteş hayâl itdiğimiz nağş-ı mâ imiş

Mızrâb-ı dilden umma şağın nağme-i şafâ
Sâz-ı felekde târ-ı emel bî-nevâ imiş

Cem[‘] eylemek suhande mecâz ü hakîkati
Mağşûş-ı tab[‘] -ı Luţfi-i şîrîn-edâ imiş

Teşne-i kalbe dil şabûh ister
Tarab-ı cisme feyz-i rûh ister

Bu mücmer-i ğam-ı ‘ aşkıñ ki dûdı âteşdir
Yağar meşâmı şağın bûy-ı bûdı âteşdir

Tevbe-i meyde şebât-ı kademümden şorma
Orasın şâki-i gül-çehrenüñ ibrâmı bilür

Şerh-ı Miftâha varınca okudum nice kitâb
Varmayınca der-i mey-hâneye fetğ olmadı bâb

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.556, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.92, Mecmu‘ a-i Şu‘ arâ 47, Belîğ 82, Şafâî 469, Sâlim 596, Mecelle 377, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 146

3675 Luţfi, Muşlı Ağazâde Muştafa Ağa, Muşlı Ağanıñ oğlıdır, Tokadlı, Bölük Çorbacısı, vefâtı h.1130 m.1717

Tâbiş-i mey kim ruğ-ı cânânı gül gül gösterir
Muṭrıbân-ı ‘ aşkı hem âvâz-ı bûlbûl gösterir

Olup bîğâneye mahrem o şûh-ı âşinâ-düşmen
Eder ‘ uşşâka va‘ d-i dil-firîbin hep vefâ-düşmen

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.556, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.92, Mecelle 377, Belîğ 82, Sâlim 595

3676 Luţfi, Şeyh Mehmed Luţfi Efendi, Bayram Çelebizâde Mağnisa Mevlevîhânesi Şeyhi ‘ Ali Nağşî Efendiniñ oğlıdır, Mağnisa Mevlevîhânesi Şeyhi, vefâtı h.1150 m.1737, vefâtını Sicill’iñ 1250 göstermesi toğrı değildir

Vaşl-ı kaydı vaşla ma‘ nîdir kerem kânı Dede
Vâsıl olur Hakk’a ol kim mâsivâyı terk ide

Esrâr Dede 270, Sema‘ hâne-i Edeb 213, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.92, Faṭîn 360

3677 Luţfi, Luţfi Efendi, Yanyalı, Harîr Nâzırı, vefâtı Cumâziyelevvel 1152 m.1739, Eyüb’de Vâlîde Mektebinde medfûndur

3678 Luṭfî, Süleyman Luṭfî Efendi, Hâcegân-ı Dîvândan, Hâşlar Halîfesi, vefâtı h.1190 m.1776, vefâtını Sicill’iñ 1119 göstermesi yañlıştır

Şûretâ bârgirân-ı zât-ı kibâra züvvâr
Sâh-ı pür-bârıñ olur kıddine ârâyiş-i bâr

Nâ-becâ itme olur olmaza endîşe-i hûm
Gül-sükûfte şeceriñ mîvesi olmaz her-bâr

Beste her kâr-ı ezel silsile-i taḳdîre
Yedilür mi sûtürân olmasa merbûṭ-ı mehâr

Kem bahâ ile alınmaz güher-i isti‘ dâd
Dür ber-âver idemez dest-i yemi mevc-şümâr

Pertev-i ṭavr-ı kibârâne cibillî ister
Meh gibi olmadı engüşt-ile hûrşîd feşâr

Lafz u ma‘ nâ bir olur sîret-i rûşen-dille
Şûret-i lafza daḫi eyle nâzar ma‘ nâ var

Şûh-veş şîrîn-edâdır hele ṭab‘ -ı Luṭfî
Bî-tekellûf ider âlûfte-i ma‘ nâyı şikâr

Sâḳi-i ḡonca fem ki mül ölçer içer döker
Şerm-i leb-ile şûret-i sâḡar durur döker
Silahdârzâde 57, Şefḳat 133, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.92

3679 Luṭfî, İbrâhim Luṭfî Efendi, Gerede’de Derdili nâhiyeli Kara Hüseyin oğullarından Bayrakdar ‘Ali Ağanıñ oğlıdır, h.1186 m.1772 târîhinde doğdı, vefâtı h.1261 m.1845, Anḳara’da medfûndur

Bûseler ikrâr ider durmaz sözinde tiz döner
Mevlevîdir sevdiğim her gün külâh eyler baña

Er odur çekmez cihânıñ ḡuşşa-yı ferdâsını
Sâḳi-i gül-çehre destinden mey-i aḫmer çeker

Mevsim-i gül geldi seyr itdim şükûfe keşretin
Sırr-ı Hâḳḳ’dan her saçıñ gösterdi bir ‘ ibret baña
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 886

3680 Luṭfî, Hâfîz Ḥalîl Luṭfî Beg, Tırnovalı, vefâtı 10 Muḫarrem 1261 m.1845, “Kıldı Hâfîz Bey bu yıl Firdevsi mekân” mışra‘ ı mücevheri vefâtına târîhdir

Ey gönül tîg-i nigâhından o yârîñ feryâd
Cânımı itdi helâk cism-i nizârım berbâd

Nice âsâyîş olur Lütî'ye her ân böyle
İdesiñ ey meh-i tâbende çekem cevî ü ' inâd
Faîm 361, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.92

3681 Luţfî, Mes'ûd Efendi, Diyarbakır müftisi 'Ali Efendiniñ oğlıdır, Diyarbakırlı,
Diyarbakır Nüfûs Nâzırı, vefâtı h.1263 m.1846
Bülbül-i hasret-keşim bilmem gül âmâlimi
Kangı berk içre ' aceb kangı nihâl üstindedir

Luţfiyâ dârû-yı şîhhat haste-i hicrânına
Nûş-ı cân-bağş mey la' l-i zülâl üstündedir

Haţt-ı anber-feşânîñ mâni' -i bûy-ı ' izâr olmaz
Müsellemdir bu da' vâ kim huţûta i' tibâr olmaz

Cefâ-yı çarh-ile olmaz mükedder hâtır-ı ' âşık
Ruğ-ı mir' ât-ı tab' -ı şâf-tînetde gubâr olmaz
Tezkire-i Âmid 90, Faîm 361, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.92

3682 Luţfî, Şeyh Luţfî Salih Efendi, Selânikli, vefâtı h.1306 m.1888
Mey idüb âlâyîş-i dünyâya gel itme heves
Murğ-ı cân pervâz idüb bir gün qalır tenhâ kafes

Kârbân-ı ' âlem-i fânî konub göçmekdedir
Tut kulağıñ diñle ne feryâd ider yâ hû ceres

Aldanub virme gönül nağş-ı nigâr u zîynete
Dildeki hûbb-ı sevdâyı tîğ-ı ' aşkıñ ile kes

Kûşe-i vaḥdetde ' uzlet eyle tecrîd eyleyüb
Ülfeti kes sen de her giz olmaya bîm ' issı

İtme zâyî' elde fırşât vâ-iken vaktiñ şaḳın
Luţfiyâ vuşlaṭ dilerseñ Haḳḳ'ı zikr it her nefes
' Oşmanlı Müellifleri c.2 s.407

3683 Luţfî, Aḳmed Luţfî Efendi, Na' linci Meḥmed Ağanıñ oğlıdır, Vaḳ' anüvîs,
h.1232 m.1816 târiḳinde İstanbul'da doğdı, vefâtı 2 Safer 1325 m.1907, Aḳsaray
civârında Şofılar Câmi' i karşındaki Tekye ḫaṣîresinde medfûndur

‘ Âlemin her zerresinde nûr-ı ‘ irfân gizlidir
Dîde-i bî-nâya şanma emr-i pinhân gizlidir

Eşk-i terdir ‘ âşık-ı bîçâreniñ sermâyesi
Cân fedâ itmekdir ancak ol tarîkiñ gâyesi
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 890, ‘ Osmanlı Müellifleri c.3 s.136

3684 Luţfi, Luţfi Çelebi, Dergüzînî, Maḥmûd-ı Hâr diñmekle meşhûrdur, Şam’da medfûndur

‘ Âşık u bî-çâren oldum hem esîr ü nâ-tüvân
Senden ötrü ey kâmer-ṭal‘ at-ı dil-ârâm-ı cân

Görünür ‘ âlem-i bâlâdan ancak âsuman kalmış
Saña ‘ anḳâ-yı kudretten nişân bir âşîyan kalmış

Kâkülünle gerdenün vaşfını nazm itmiş bu dil
Bûselikde hayli nâzûk yoklamış üstâdânı
‘ Ahdî 289

3685 Luţfi, Luţfi Nevâyî
Fîrâḳında dökeyin naḳd-i eşkim
Aḳ aḳça çünki kara gün içündür

Gözüm gümüş bilekleriñe düşse bî-‘ aceb
Sâil hemîşe ehl-i kerem iyiliğe bakar
Ḳâfzâde 98, Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ ı c.1 s.520 ve YeñiTab‘ ı c.1 s.808

3686 Luţfi, Dervîş ‘ Abdürrahîm Raḥîmâ, Tebrizli
Çün şâh-mâr-ı zülfiñi gördi dil-i ḥarâb
İtdi ḥayâl anı ki ola pâs-bân-ı genc

Îmâ-yı çeşmi ma‘ reke-ârâ-yı ḥüsn ü nâz
İtmez esîr-i ‘ aşḳına hegiez delâl ü ğunc
Seyyid Rızâ 87, Mücîb 34, Mecelle 212

3687 Luţfi, Şeyh Luţfullah Efendi, Evlâd-ı Mevlânâdan, Mağnisa Mevlevîḥânesi
Şeyhi h.1100 m.1688 târîhinde hayatda idi
Mecelle 377

3688 Luţfi, Mûsâ Bâlîzâde ‘ Ömer Luţfi Efendi, Aṭanalı, h.1233 m.1817 târîhinde Aṭana’da doğdı, Sulṭan ‘ Abdülmecîd devri şoñında vefât itdi
Bir lebi mül ‘ âşîḳa dildâr dirseñ işte sen

Hayret almış gönlünü nâ-çâr dirseñ işte sen

Ham-be-ham zülf-i siyâh ‘ âlemde çeşmi fitneger
Var mıdır böyle perî mekkâr dirseñ işte sen

Nâr-ı hasret sînesin sûz u kebâb itmiş hele
Kimdir ol dil-ğaste vü bîmâr dirseñ işte sen

Lütfi söyle tekye-i ğamlarda fırkat câmesin
Var mı giymiş hırka-i efkâr dirseñ işte sen
Faîîn 363, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.92

3689 Luţfi, Aḥmed Luţfi Efendi, İstanbullu, Taḳvîmhâne-i ‘ Âmire Tahîrîrât
Başkātibî
‘ Amûd-ı subḥ-ı ihlâsa dilim bir özge çadırıdır
Muḥabbet deştine varmış derûnum pek bahâdırıdır

Mühimmât-ı ümûrumdandır icrâ eylemek emriñ
Buyur ey şeh-levendim emriñe ‘ uşşâk mebâdirdir
Faîîn 362

3690 Luţfi, Aḥmed Luţfi Efendi, Tekirtaşlı, Ḥaṭîb, h.1155 m.1742 târîhinde ḥayatda
idi
Dîvânında Bulunan Manzûm bir Mektûbuñ Şoñındaki Beyti
‘ Abd kim nâzım-ı îñ tarfa raḳam
Aḥmed-i Luţfi-i Ḥaṭîb Rüstem
Dîvânı, Üniversite Kütübḥânesinde, Numara 1028
Dîvânından Alındı

3691 Luţfi, Enderunlu Meḥmed Luţfi Efendi Beg, Sulṭan Bâyezîd-i Şânî Dâmâdı
Yaḥyâ Paşa aḥfâdından, Sulṭan Murâd-ı Râbî‘ devri şâ‘irlerinden
Va‘d ü vaşla şanma kim bu ḥâlet inkârdır
Lafz-ı lâlâ ‘ aşîka bir gizlice ikrârdır

Şekfete olmağa dâim şarâb-ı şu‘le-bâr ister
‘ Acebdir ‘ ârîz-ı dildâr-ı âteşden bahâr ister

Demâdem âh peyderpey gerekdir zevraḳ-ı şevḳa
İrince sâḥîl-i ümmîde ol çok rûzgâr ister
Ṭayyârzâde ‘ Aṭa Târîḥi c.4 s.140

3692 Luṭfî, Muṣṭafa Luṭfî Efendi Güngör, Berber Şâ‘bân Ağanın oğludur, Tirebolulu, h.1330 m.1911 târîhinde Tirebolu’da doğdu
Kâkûlûn her teli şayyâd-ı belâ uğrağıdır
Kulzüm-i dilde yüzen ucları sevdâ ağıdır

Sevdiğim güzelim şimdi neredesin
Duyulmuyor artık o nâzik sesin
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 2152

3693 Laṭîfî, Laṭîf Çelebi, Tûṭî Laṭîf diñmekle meşhûrdur, Bursalı, Kadı, vefâtı h.972 m.1564, Rıyâzî ile Hasan Çelebi ve Sicill Laṭîf maḥlaşıyla kayd itmişlerdir
Gerekmez tevsen-i çarḥı meh-i nevden ferâğum var
Bu ‘âlem kiştârında ne çiftüm ne orağum var
‘Âşık Çelebi 151, Hasan Çelebi 273, Kâfzâde 98, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.92, Rıyâzî 116

3694 Laṭîfî, Haṭîbzâde ‘Abdullaṭîf Efendi, Kaşamonılı, Eyüb Sultan Evkâfı Kâtibi, vefâtı h.990 m.1582

Ben ne hâkim ki derim hâṭır-ı cânâne gider
Bir avuç hâk ide mi baḥr-i muḥîṭâ tağyîr

Şafḥa-i rûyende yârîñ şanmañız ḥaṭṭ-ı gubâr
Zerrelerdir kim güneş ruḥsârı itmiş âşikâr

Katre-i ḥûn-ı ciğerden yaşımın sakâsı
Gözümün taşını zeyn eyledi mercânlar-ile

Biz kim gubâr-ı pâ-yı seg-i kûy-ı dilberüz
Ulularuñ ayağı tozı hâk-i kemterüz

Gözüm yaşını baḥr itdüm firâkuñla cüdâlıkdan
Senüñle kanı a zâlim şu sızmazdı aralıkdan

Sürme çeksün özini nergis-i mestânundan
Şâne çeksün elini zülf-i perîşânundan
‘Osmanlı Müellifleri c.3 s.134, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.92, Laṭîfî 297, Beyânî 75, ‘Âşık Çelebi 151, Sehî 138, Mecelle 377, Kâfzâde 98, ‘Âlî Târîḥi 213, Hasan Çelebi 273, ‘Ahdî 286, Rıyâzî 117

3695 Laṭîfî, Şeyh Muḥyeddîn Laṭîfî Efendi, Bursalı, vefâtı h.1091 m.1680, Bursa’da binâ itdiği tekyede medfûndur
Mecelle 377

3696 Laṭîfî, Laṭîfî Çelebi, Halebli, Pederî ‘Acemden gelüb Haleb’de tavaṭṭun itmişdir
Tenem râ suḥt dâğ-ı dilberân âheste âheste
Resîd îñ âteş-i sûzân be dil âheste âheste

Deşt-i Hıṭâ’da aldı bûyını gazâl
Müşk oldu nâfesinde anuñ kaṭre kaṭre kan

N’ola ‘üryân gelüben ‘âleme ‘üryân gitsem
Dil uzatmaya ‘alâyık dikenî dâmenüme
‘Ahdî 286

3697 La‘lî, Kaḍı La‘lîn Kabazâde Mehmed La‘lî Efendi, La‘lîn Kabazâde dinmekle
meşhûr bir kaḍınıñ oğlıdır, İstanbullu, Müderris, vefâtı h.1020 m.1611, Edirne Kapısı
hâricinde medfûndur
Cem‘ o mâh-ile mir’âtı bir yire
Âyîneniñ yüzine o gün hiç bakmadı

Ṭurmaḵ değildi niyeti meclisde zâhidiñ
Birkaç ayağ içürdiler ammâ yıkılmadı

Biz la‘l-i kân-ı ma‘firetiñ güheri iken
Ḥayf cihânda kıymetimiz kimse bilmedi

İhtilât itmezsiñ ‘âşık bî-dillerle
Dostum bâri cefâ itme gezüb ellerle

Dilerseñ şifte-i dil muntazamü’l-hâl olsun
Seng-i miḥnetle ‘adû münkesirü’l-bâl olsun

Nice bir râh-ı cefâda kıla üftâde gönül
Nice bir ḥayl-i belâ vü ğama pâ-mâl olsun

Bâd-ı âhumla cihân bâğını lerzân ideyin
Tâ ki ol serv-i revânüm baña meyyâl olsun

Ey gönül olmağa ser-defter-i erbâb-ı naẓar
Dikḵat it ser varak üstine ḵaddûñ dal olsun

Zât-ı pür-cûdı o şâh-ı keremüñ ey La‘lî
Menzil-i rif‘at ü şâyeste-i iḵbâl olsun
‘Âşık Çelebi 152, Ḥasan Çelebi 274, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.142, Beyânî 76

3698 La'î, Enderunlu La'î Muştafa Efendi, ' Abdülkâdir Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, vefâtı Cemaziyelahir 1123 m.1711, Edirne Kapısı hâricinde medfûndur, Sicill'iñ vefâtı tarihini 1122 göstermesi yañlıştır

Ger ersek 'îd-i vaşlına bizimle merhabâ itmez
Kalarsa böyle dilber La' liyâ 'uşşâka el virmez

Meger ki bezm-i 'irfâna gelüb de bir kadeh meyle

Eger tebdîl-i huy eylerse kimse i' tirâz itmez

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.413, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.93, Tayyârzâde 'Aṭa Târîḫi c.4 s.198, Mecelle 378, Sâlim 597

3699 La'î, Aḥmed Efendi, vefâtı 12 Şevvâl 1194 m.1780

Âşâr-ı 'ışık dûr ola mümkün mi sîneden

Çıkmaz girân-kadr-i cevâhir ḥazîneden

Sevḳ-ı ruḥunla ṭurra kûyînde düşdi dil

İhrâma girdi zâ'ir-i Ka'be Medîneden

Ağyâra bî-sebeb açılur genc-i vaşl-ı yâr

Güçdür küşâdî 'âşık-ı zâra defîneden

La'î nazîr olur mı Ḥasîb-i sūḥanverîñ

Nazmına bu ḡazel dil-i zâr u kemîneden

Şefḳat 132, Silaḥdârzâde 57, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.93

3700 La'î, La'î Çelebi, Üsküblü, Şehzâde Cem şâ'irlerinden, Sultân Süleymân-ı

Kânûnî devri soñlarında vefât itdi

Zahidiñ fikrinde cennet 'âşıkıñ dîdâr-ı yâr

Lâ-cerem her kişiniñ başında bir sevdâsı var

Safḫa-i ḥaddinde yârîñ şanmañuz ḥaṭṭ-ı ḡubâr

Zerrelerdir kim güneş ruḥsârı itmiş âşikâr

'Âşıkıñ ḥâlât-ı vecdin ihtiyârî sanmañuz

Dil-rübâlar 'işvesi âdemde ḳomaz ihtiyâr

Ḥasta câna şol kıya bağışlarıñla kıyma kim

Şîve vü nâz-ile öldürdüñ beni hey ḡamzekâr

Didim ey gül var mıdır La'î gibi bir bûlbûlûñ

Ḡoncaveş kıldı tebessüm nâz-ile didi hezâr

Sicill-i 'Osmânî c.4 s.92, Tayyârzâde 'Aṭa Târîḫi c.4 s.108, Laṭîfi 303, 'Âlî Târîḫi 214

3701 La‘lî, La‘lî Çelebi, Kayserili, Süleymân Begzâde Dâniş Muhlîş Pîrî Çelebiniñ hemşîrezâdesidir

Nefha-yı ‘ âşıkdan muṭrib-i ser âgâz eylesün

Başlasun şehnâza ‘ uşşâkî nevâ-sâz eylesün

Ḳuluñdur cümle hûbân-ı cihân bir pâdişâhsıñ sen

Zamânında begüm Sultân Hüseyn-i Baykara’sıñ sen

Cemâliñ göster erbâb-ı şafâ ‘ âlem yüziñ görsün

Bu gün bu hüsn-ile âyîne-i ‘ âlem-nümâsıñ sen

‘ Ahdî 290

3702 La‘lî veyâ Fenâyî, Şeyh Mehmed La‘lî Efendi, Kaşamonılı, Edirne’de Gülşenî Tekyesi Şeyhi, Fenâyî maddesine bak numara 3294

3703 La‘lî, Mustafa Efendi, Dîvân Kâtiblerinden, Defter Emîni, Edirne Kapısı hâricinde medfûndur

Mecelle 378

3704 Lafzî, İbrâhim Efendi, Aydonatlı, Kaḍı, vefâtı h.1082 m.1675, Sicill’iñ vefâtı tarihini 1076 göstermesi yañlıştır

Şarkıtdı ser-i zülfüni çâh-ı zekânında

Zindâna şalar bend olanı her şikeninde

Şad Hızr u Mesîhâ aña varın ider ifnâ

Bilmem ne ḳodı şâni‘ -i ḳudret deheninde

Ebkâr-ı ma‘ânî tolaşur anı mekes-vâr

Sükker mi ḳodı lafzı o şîrîn süḥanında

Şaḳâyıḳ-ı Şeyhî c.1 s.785, Safayî 467, Sicill-i ‘ Oşmânî c.1 s.107

3705 Likâî, Likâî Çelebi, İstanbullu, Sahâf, Sultân Bâyezîd-i Şânî devri şâ‘irlerinden olub Sultân selîm-i Evvel devrinde vefât itdi

Tîr-i ğamzeñ baḳışıñdan yâdigârımdır benim

Şaḳlarım sînemde anı râz-ı dârımdır benim

Sen şâhbâz-ile ḳıldım deyü dest-bûs

Nâziklik-ile kendü ayağın toğan öper

Sehî 99, Laṭîfî 304

3706 Loḳmân, Loḳmân Çelebi, Seyyid Hüseyn Efendiniñ oğlıdır, Rûmiyeli, Sarayda Mu‘allim ve Şehzâdecî, vefâtı h.1010 m.1601

‘Oşmanlı Müellifleri c.3 s.135

3707 Loḳmânî, Loḳmânî Dede, Mevlevî, Türbedâr ve Menâkıb-ı Mevlânâ Müellifi, vefâtı h.925 m.1519

Menâkıbından

Ney ki her dem figân eyler ey cân
İşiden oldu vallâh hayrân

Kesdiler hem ayağ u hem başını
Âh idüb dökdi gözleri yaşını

İsmi ney oldu ‘ârifân içre
‘Aşka yâr oldu ‘âşıkân içre

Derd-ile âh idüb dir ey insân
Biliñiz kim fenâdurur bu cihân
Esrâr Dede 269, Sema‘ hâne-i Edeb 212, Mecelle 378

3708 Lem‘î, ‘Abdullâh Efendi, bir kaçının oğludur, Bursalı, Kadı, vefâtı h.965 m.1552
Ne bir perî ne melek buldılar saña beñzer
Figânım-ile başım yaşım yiri göği aradılar

Bâlişe yüz vireli yâr işimüz şîvendür
Hep bu gavğâlar o şûhuñ başı altındandır

Şanma Raḥmâna ‘ibâdet ola bir dem ğarazı
Her kaçan sûfî semâ‘ eylese şeytâna döner

Yakîn olmasun ağıâr ol mehe söylen yasağ itsün
Meded ol günleri görmeyelim Allah ırağ itsün

Bu üslûb-ile şâyed bezm-i dildâra varam bir gün
Ben öldükde belâlarla felek başum ayağ itsün

Hâzer itsün o meh ayağına yüz sürmesün a‘ dâ
Nişân-i na‘lçeyle kebkebini göz kulağ itsün
Hasan Çelebi 275, Kâfzâde 98, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.93, Güldeste 503, Beyânî 77, Rıyâzî 117

3709 Lem‘î, Dervîş Mehmed Lem‘î Efendi bin Şâ‘ir Bursalı Lâmi‘î Maḥmûd Çelebi bin ‘Oşmân Efendi, Müderris, vefâtı h.957 m.1550, Bursa’da Naḳḳâş ‘Ali Mescidi

hazîresinde babası kabri yanında medfûndur, vefâtı tarihini Sicill'in 960 ve Nev'îzâde'nin 977 göstermeleri yañlıştır
Cân virürsem n'ola bir tâze civânın yolına
Kim durur vârnı harc itse yolına

Tîr-i müjgânını bir kez n'ola gönderse eger
Cânı kurbân idem ol kaşı kemânın yolına

Gamzesi fikriyle ebrûsı hayâli dil-berün
Lem'iyâ yiter saña tîr ü kemân eglencesi

Dirlemekden el yudum gâyet za'îf oldu mizâc
Ey tabîb-i cân u dil ölmekden özge yok 'ilâc

Hâk-i pâyine yüz urup tûtiyâ didüm didi
Hey nazarsuz hâk-i pâyum tûtiyâdır gözin aç

Fikr-i zülfündür şeb-i firâtde cân eglencesi
Gice ile murğun olur âşiyân eglencesi

Gönlümi tûl-ı emel fikri idüpdür pây-mâl
Olalı sevdâ-yı zülfün her zamân eglencesi

Gamzesi fikriyle ebrûsı hayâli dilberün
Lem'iyâ yiter saña tîr ü kemân eglencesi
Şakâyık-ı Nev'îzâde 18, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.495, Sicill-i 'Osmanî c.4 s.86 ve 93, Hasan Çelebi 275, 'Âşık Çelebi 153, Güldeste 502, 'Ahdî 288, 'Âlî Târîhi 214, Beyânî 76, Gülzâr-ı 'İrfân 361

3710 **Lem'î**, Halîl Lem'î Efendi, İstanbullu Tiflîs Defterdârı, vefâtı h.1137 m.1724, Tiflis'de medfûndur

Ey bâd-ı şabâ zülf-i dü-tâdan mı gelürsün
Vâreste misin dâm-ı belâdan mı gelürsün

Ey câm nedür sende bu keyfiyyet-i te'sîr
Sen la'î-i leb-i rûh-fezâdan mı gelürsün

Dâmen be-meyân tîg be-kef gamze pür-âşûp
Kurbânın olam söyle gazâdan mı gelürsün

Cilvegâh-ı murğ-ı dil gîsû-yı 'anber-fâm iken
Kande pervâz eylesin şayd-ı şikâr-ı dâm iken

Bâde-nûş-ı nâr iken der-kâr idersin ğamzeyi
Çeşmiñe hançer şokarsın mest-i bî-ârâm iken

Hiç gelür uğrar mı ol vahşî ğazâl-ı deşt-i nâz
Hâk-i râhı üzre çeşm-i intizârım dâm iken

Zîb-i dest-i nâ-kesân itme kerem kıl sâbıkâ
Yâdigâr-ı bezm-i ‘ âlemde Cemiñ bir câm iken

Lem‘ iyâ tanzîr olur mı nazm-ı sihr-i âşârına
Tab‘ -ı feyz-â-feyzi Râşid mevrîd-i ilhâm iken
Râmiz 245, Şafâî 472, Güftî 102

3711 Lem‘î, Halil Ağa

Leb-i tâkat-güzâr-ı hicr-i ruhsârıñla bî-tâbım
Ser-â-pâ bî-karârım reşk-i mevc-i baħr-i sîm-âbım

Alur zîr-i külâha hatt-ı deminde zülf-i perçînin
Yine murğ-ı dil nâşâdı şayda dâm içün şaklar
Sâlim 598, Belîğ 82

3712 Levâyî Hızır Çelebi, İstanbullu, Kıl oğlu, Yeniçeri

Şöyle şakla sırr-I ‘ aşkı tende cânıñ tuymasun
Belki adın anma ağzında zebânıñ tuymasun

La‘ liñi öpsem olurdu derdime emsem didim
Didi ammâ kimse bu râzı-ı nihânıñ tuymasun
‘ Âşık Çelebi 153, ‘ Âli Târîhi 214

3713 Livâyî, Livâyî Çelebi, Sultan Ahmed-ı Evvel devri şâ‘ irlerinden Hüdâyî ‘ Âzîz

Maħmûd Hüdâyî Efendi dervişlerinden

Gösterir şehr-i ‘ aşka gitmege râh

Rehber-i lâ ilâhe illallâh

Uçurır murğ-ı ğafleti gözden

Şehîr-i lâ ilâhe illallâh

Şadef-i çeşmde dürr bitirir

Güher-i lâ ilâhe illallâh

Kalb-i ‘ uşşâkı muṭmain eyler

Cevher-i lâ ilâhe illallâh

Meşâm-ı zâkiri mu‘ attar ider
Mücmër-i lâ ilâhe illallâh
Dîvânı, Emîrî efendi Kısımında, Millet Kütübhanesinde, Numara
‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.405

3714 Levhî, Hasan Efendi, Bursalı, Bursa’da Hasan Paşa Müderrisi, vefâtı h.1165
m.1751

Ėazeller gül gül olmuş gûlbûn-i eş‘âr-ı mecmû‘ a
Nihâl-i gül varaklar şî‘r-i gül gûlzâr-ı mecmû‘ a

Teselli-bağş olur erbâb-ı aşka genc-i miñnetde
Olur her dem enîs-i âşık-ı Ėamhâr-ı mecmû‘ a

Dimem mecmû‘ a ol evrâka kim çıkmaz meâl andan
Odur mecmû‘ a kim zevkî ola derkâr-ı mecmû‘ a

Lisân-ı hâlîme keyfiyet-i aşkı beyân eyler
Anıñçün gitmez elden Levhiyâ her bâr-ı mecmû‘ a

Coşan şahbâ neşve-i hâtır güşâdır mevc mevc
‘ Aks iden sâğarda mihr-âsâ şafâdır mevc mevc
‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.405, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.93, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.1010,
Faţîn 363, Belîğ 82

3715 Levhî, Levhî Çelebi, Priştineli, Şu‘arâdan Nevhî ve ‘Azmi’niñ birâderidir, vefâtı
takrîben h.1165 m.1751

Nice demdir şabâdan bir eşer yok
Anıñçün kûy-ı dilberden haber yok

Şafâ-yı humhânesinde duğter-i rez
Toludur anı ammâ bir çeker yok

Öpmedi kimse eliñ bildim seniñ zîrâ kim
Şâhsâr-ı mîve-i cândır irişmez aña el

Cümle mızrâbıñ elindendir figânı mû-be-mû
Sen bu sırıñ nüktesin fehm eyle gel tanbûrdan

Kanı ey bî-vefâ her dem benümle ‘ahd ü peyvendüñ
Şımâğı ‘ahd ü peymânı ‘aceb kimlerden öğrendüñ
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4010, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.93, Hasan Çelebi 275, Mecelle 378,
‘ Âşık Çelebi 153

3716 Levendî, Levendî Çelebi

Haţm gelince cefâya taħammül eyle dimiş

Cevâb-ı manşıbı aldık berâta katlanırız

Ķâfzâde 98

3717 Levnî, Levnî ‘ Abdülcelîl Çelebi, Ressâm, vefâtı h.1145 m.1732

Mecelle 379

3718 Leylâ, Moralızâde Leylâ Hanım, Şudûrdan Moralızâde Hâmid Efendiniñ kızıdır,

vefâtı h.1264 m.1847, Ķalaťa Mevlevîhânesi hâzîresinde medfûndur, târîhi vefâtını

LuĶat-ı Târîhiye ve CoĶrafiya’nıñ 1246 göstermesi yañlıştır

Devâdır hâk-ı kûyuñ hastegâna yâ Resûlallah

Şifâ bahş itdi luţfuñ cism ü câna yâ Resûlallah

Huzûra varmaĶa bâr-ı günehten yok mecâlîm âh

Şebâbetde dönüp kıddim kemâna yâ Resûlallah

Bu kara yüzle dûzahdan daĶi şerm eylerim billâh

Degil Leylâ kuluñ lâıık cinâna yâ Resûlallah

Her seherde Ka‘be-i kûyunda esdikce nesîm

‘ Âşıķa zülf-i siyâhından gelir ‘ anber-i şemîm

Nâvek-i müjĶanı gönder sîne-i mecrûhuma

Kûşe-i Ķamda dil-i maĶzûnuma olsun nedîm

Ķâilim bu ‘ aşķ-ile yanmaĶdan ey meh rûz u şeb

Yok baña derd ü elemnden başķa yâr-ı kıdîm

Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.93, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.406, Ķâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.406

3719 Leylâ, Leylâ Hanım, Hekîmbaşı ve İzmir Vâlisi İsmâ‘il Paşanıñ kıızı ve Giridli

Sırı Paşanıñ zevcesi, h.1267 m.1850 târîhinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 21 Ramazan

1355 m.1916, Edirne Ķapısı hâricinde Şehîdlikde medfûndur

Nesi var şanki şu dehriñ eleminden başķa

Nesi var kıahr u ‘ azâb u şeminden başķa

Yâr cânım diye bir rahm ü vefâ şandığımıñ

Görmedim luţfını va‘d ü kereminden başķa

Rehnümâ olmadı âyîne-i pürjeng-i hayât

Baña baĶtım ile te‘şîr-i Ķamından başķa

Neşve-dâr olmadı gönölüm feleğîñ bezminde
Kalmadı çekmediğim câm-ı Ceminden başka
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 880

3720 Mâide, Şafâizâde Hasîbe Mâide Hıanım, Mirlivâ Bekir Paşanın kızıdır, h.1255 m.1839 târîhinde doğdı, vefâtı Ramazan 1299 b.1881, Beşiktaş’da Yahyâ Efendi Tekyesi kabristanında medfûndur, Dâhiliye Müsteşarı Berber Paşazâde Mehmed Fuâd Beg vefâtına bu mücevher târîhi söylemiştir
Hüzn-ile târîh-i cevherdir Şafâyizâdeye
Mâide bî-şek gidüb cennetde buldı kevşeri

Eyledim hâl-i dil-i bîmârımı sulţâne ‘ arz
Haste eyler görse elbet derdini Loğmâna ‘ arz

Zülfinûñ her târına bağlandı gönölüm şübhesiz
Eyledi zincîr-i ‘ aşka kendini dîvâne ‘ arz

Çok mı olsa şu‘ le-i ruhsârına cânım fedâ
Şem‘ ine her şeb ider öz cânını pervâne ‘ arz

Kime şekvâ ideyim âh-ı sehergâhımdan
Kime feryâd ideyim tâli‘ -i bed-ğ~âhımdan

Mâidezâde şafâ-bağş ider elbet bir gün
Kesmem ümmîdimi ben Hâzret-i Allâh’ imdan
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 900

3721 Mâil, Beyâzizâde Hafîdî Seyyid Ahmed Efendi, Beyâzizâde dâmâdı Mağmûd Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Kağı, vefâtı Recep 1141 mç1768, Erzurum’da medfûndur, vefâtı tarihini Şeyhî 1140 gösteriyor, Şafâi’niñ ismini Mehmed olarak yazması yañlıştır

Dâne-i eşke hatt-ı müşg figendür bâ‘ iş
Şebnemüñ behcetine luğf-ı çemendür bâ‘ iş

Mâilâ rûyını gördükce n’ola âh itsem
Nağme-i bülbüle gül-berg-i semender bâ‘ iş
Şakâyık-ı Şeyhî c.3 s.270, Sâlim 604, Şafâi 500, Râmiz 246, Mecelle 381

3722 Mâilî, Mâilî Çelebi
İşiğînde katre-i eşkim yatur üftâdedir
Hâline rahm it nazardan düşdi merdüm zâdedir

Şayd-ı dile ğamzeñ gibi bir şîr gerekdir
Ol şîre de göñlüm gibi naĥcîr gerekdir

Beyhûdedir ol seng-dile ‘ arz-ı muĥabbet
‘ Âşıkda hemân nâle-i şebgîr gerekdir

Nâlesi her bûlbülün verd-i terinden bellidir
Âh-ı âteş-tâb-ı ‘ âşık dilberinden bellidir

İrtifâ‘ -ı ĥüsniñe besdir seniñ üftâdeler
Şâh-ı manşûr vü muzaffer ‘ askerinden bellidir
‘ Âşım 68, Belîğ 82

3723 Mâilî, Tanbûrî Mâilî, Erdebili
Mecelle 381

3724 Mâbî, Şeyh Aĥmed Mâbî Efendi, İstanbullu, h.1211 m.1796 târîhinde ĥayatda
idi

Mâl ü evlâd ‘ ilm ü ‘ iz‘ ân nâfi‘ olmaz ey Meâb
Mâsivâ aĥyâr elinden dil müsellemler olmadan
‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.37

3725 Meâlî, Yarĥişâr Kağısı oĥlı Köse Meâlî Çelebi bin İstanbul Kağısı Yarĥişâr oĥlı
Kağı Mehmed Efendi bin Müşliĥiddîn Muştafa Efendi bin Evĥadüddîn Efendi,
vâlidesi cihetinden Monla Fenârî aĥfâdındandır, vefâtı h.942 m.1535, Gelibolı’da
medfûndur, “Meâlî kıldı Ĥaĥķ’a canı teslim” mışra‘ ı vefâtına târîĥdir

Ey âfet-i dehriñ şanemi devr-i zamânıñ
Gör lezzetini şöĥbetine gerl zürefânıñ

Sûz-ile bir âh itdim idi yâr didi kim
Germiyyeti var yine bugün ĥayli hevânıñ

Kâkülün ol cîme beñzer kim cinân üstindedir
Ėamzeler ol sîne beñzer kim sinân üstindedir

La‘ l-i şekker-bârı üzre turre-i tarrâr-ı yâr
Ey Me‘ âlî cîmdür gûyâ ki cân üstindedir

Eşk-i ĥun-nîm-ile her dem çeşm-i giryânım benüm
Şol ĥabâba beñzer ey ĥunî ki kan üstindedir

Eşk ü âha göñül inanırsıñ

Yele uyup suya tayanırsın

Ey kadeh kangı bezmde ki ola yâr

Ol arayı toköz tolanırsın

Şûfî gitmiş kûyına öldürmeğe ağıârı

Ben de bildim kim anı tostoğru gider cennete

Şakâyık-ı Mecdî 224, Hasan Çelebi 276, ‘Âşık Çelebi 158, ‘Âlî Târîhi 214, Rıyâzî 205, Kâfzâde 98, Kâmûsu’l-A’lâm c.6 s.4125, Sehî 87

3726 Meâlî, Mehmed Çelebi, Diyarbakırlı, vefâtı h.1085 m.1674

Sebz-destâr-ile kim görse ol gül ruhsârı

Sebzezâr oldu şanur hüsn ü behâ gülzârı

Degül destâr-ı sebzeñ zînet iklîli ol şâhñ

Cemâl-i i‘ câzıdır k’olmuş gül üstünde çemen hâşıl

Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 630

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.785, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.94, Şafâî 479, Belîğ 83, Mecelle 380

3727 Meâlî, Meâlî Çelebi

Fırkatiñde hâlimi mektûblarla dilberâ

Çok cûş-ı harc eyledim i‘ lâm idince ben saña

Kâfzâde 98

3728 Mâtemî veyâ Hâtemî, İbrâhim Beg bin Za‘îm Dîvâne Maḥmûd Çelebi bin Sancaḳ Beḡi Mehmed Beḡ, Edirneli, Sipâhî, Sultân Selîm-i Şânî bendelerinden ve Turaḳ Çelebi Defterdârı

Hâtimî maddesine bak numara 986

3729 Mâcid, Enderunlı Maḥmûd Mâcid Paşa, Şoḡanyimez Maḥmûd Paşa dinmekle meşhûrdur, Ḳapudan Paşa, vefâtı h.1159 m.1746, Midilli’de medfûndur

Râmiz 248, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.326

3730 Mâcid, Muştafa Çelebi, İstanbullu, Dîvân Kâtibi, Boḡdan Voyvodası Dîvân Efendisi

Gördiler itmeyerek tavr-ı kadîme raḡbet

Rûtbesinden olıyor her birisi âvâre

Şimdi kurtulmak için pençe-i bâz-ı zûlden

Girdi erbâb-ı kalem hep kafes-i destâre

Tîr-i müjeñe sînemiz âmâc olsun

Cân ister ise sîneden iħrâc olsun

Zâr eyleyip eylerse seni dil bîzâr
Nerrâd gibi bir pula muhtâc olsun

Sûz-nâk oldukça dâğ-ı sîne-i şad-çâklar
Katre-rîz-i tesliyetdir dîde-i nemnâklar

La‘l-i nâb-ı yâri pûs eyler ney-i şekker gibi
Lezzetinden çâk çâk olsa n’ola misvâklar
Sâlim 604, Şafâî 502

3731 Mâdiḥ, Ḵarabacaḳzâde Mûderris Muṣṭafa Efendi bin Çerbeci Ḵarabacaḳ Meḥmed Efendi bin Ḥaṣ Aḥur Hocasi Üskûdarlı Murâd Efendi, Mısır Kaḏısı, vefâtı 12 Şa‘bân 1130 m.1717, Ḵâhire’de medfûndur, vefâtı tarihini Şafâî 1132 ve Mecelle 1142 gösteriyorlar

Ebruvân-ı zerd-le çeşm-i kebûd-ı dil-rubâ
Oldı gök yâḳût-ı ḥâtem kaş altûn gûyiyâ

Raḥm kıl ey ḡamzesi mekkâre Allâh ‘aşḳına
Sîne-i mecrûḥa urma yâre Allâh ‘aşḳına

‘Arz-ı rûy it ey perî bilmem nedendir vaḥşetin
Sen de insâniyyet it bir pâre Allâh ‘aşḳına

O gül çehre ‘izârîñ tâb-ı meyle tâzelendirmiş
Göñül murḡın hevâ-yı ‘aşḳ-ile âḡâzelendirmiş

Olub ḥayret-keş-i şahbâ-yı la‘lûñ meclis-i ḡamla
Yine sâḳî teḥî peymânesin âvâzelendirmiş

Geldi gerçi vird-i rûy-ı bârı pinhân itdi ḥatt
Lîk bâḡ-ı ḥüsni reşḳ-i sünbûlistân itdi ḥatt

Sen seh-i ḥüsnuñ olub bir ḳara yüzli bendesi
Nâm-ı pâkiñdür ruḥsârında reyḥân itdi ḥatt

Yerinden ḥışm-ile çün ol meh-i nâ-mihribân ḳopdı
Gürûḥ-ı ‘aşḳândan nâle vü âḥ u fiḡân ḳopdı

Görince dest-i bîdâdından yârîñ ḥaṇçer-i nâzı
Derûn-ı sîneden dil ditredi ḥâvf-ile cân ḳopdı

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.496, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.198, Şafâî 493, Sâlim 600, Mecelle 380, Belîğ 82

3732 Mâlikî, Ispartazâde ‘Abdûlmâlik Efendi, Ispartazâde Şâ‘ir Kadrî Efendiniñ oğlıdır, Sandıklı Kâdısı, Kınalızâde Hasan Çelebiniñ vâlideci cihetinden ceddidir
Reh-i ‘aşkıñda cânâ çeşmelerdür çeşm-i hûn-bâşım
Aña dest-i belâ yapmış kemerlerdür iki kâşım

Yâri mest añlama bu resme tek ü tâzından
Dayanur hüsniñe şöyle tıramaz nâzından

Didiler haţ geldügin ruhsâr-ı cânân üstine
Gerd-i gam kındurdılar âyîne-i cân üstine

Söyledikce ol iki leb âşıkı eyler helâk
Ger sükût eylerse bir dem kan olur kan üstine
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4124, Hasan Çelebi 276, Beyânî 77

3733 Mânî, Çalığzâde Şeyh Mehmed Mânî Çelebi, Kâdı Çalık ‘Ali Efendiniñ oğlıdır, Kâdı, vefâtı h.1008 m.1599, Hezarğıradda Maqtûl İbrâhim Paşa hâzîresinde medfûndur, Kesbî’niñ “Göçdi ma‘ânî-i naķş-ı perdâzı idi Mânî” mısra‘ı vefâtına târîhdir

Şimdi âsân görünür derd-i muhabbet ammâ
Bir tedârik ideğör soñra katı müşkil olur

Yâre teklîf-i vişâl eyleme gelse tenhâ
Yalıñuz geldiği ‘uşşâka yeter mihr ü vefâ

Reh-i ‘aşkıñda ne gam çekse gönül derd ü gamıñ
Ey şeh-i mülk-i cefâ şimdi mi gördün keremiñ

Bezme geldiñ elini öpmeye bâ‘ iş olduñ
Oldı ey cân-ı şafâ-baķş mübârek kademini

Ey muşavver o bütûñ şanma benânın yazdıñ
Düşdi engüştini taħrîr ideriken kalemini

Ey haţ-ı siyeh ‘ârız-ı cânâna dolaşma
Yüz karalığın eyleme yamâna dolaşma

Âğuş-ı miyânın taleb itme kemer-âsâ
Mânî meded ol serv-i hırâmâna dolaşma

Gâhî uğratma güzelim kûyîña ‘ uşşâkı didim
Şol kadar söyledim uğratmadı aşlâ dildâr

Şimdidir ibtidâsı daħi vaķt-i ħüsniniñ
Ol bahâra ķarşu açılur benefşe-zâr

İrişür nâlelerim künbed-i gerdâne deĝin
Dökerin göz yaşını her gice dâmâne deĝin

Şu‘ arâ firķati vaşf itmede ķaşırıldır

Kimse vaşf idemedi firķati bu âna deĝin

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 547, Eslâf c.1 s.85, Sicill-i ‘Oşmânî c.3 s.499 ve c.4 s.134,
Keşfü’z-Zünûn Yeñi Tab‘ c.1 s.809, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4137, Hasan Çelebi 277,
Kâfzâde 99, Beyânî 77, Rıyâzî 117, Belîĝ 83, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 527

3734 Mâhir, Mâhir ‘Abdullah Efendi bin Şeyhülhâc Beşîr Efendi bin Muhyiddîn
Efendi bin Veliddîn Efendi, Bosnalı, ‘Ayntâb Kādısı, h.1059 m.1619 târîhinde
Bosna’da doğdı, vefâtı 12 Şa‘ban 1122 m.1710, vefâtı tarihini Belîĝ’iñ 1121
göstemesi yañlıştır

Kâlâ-yı vaşluñı dil ü cân bî-bahâ bilür

Yokdur nazîri ey gül-i ra‘nâ Ĥudâ bilür

Cânâ ĝamuñla ülfet idelden hezâr-ı dil

Bâĝ-ı cihânda gülleri ĥâr-ı cefâ bilür

Sînem şerâr-ı ‘aşķı nice eylesün nihân

Âteş hemîşe kendüyi micmerde gösterir

Kûy-ı yâre rû-be-râh oldı dil-i pâ-mâller

Fi‘l-i meşel tâĝ yürimezse yürisin âbdâllâr

Derûn-ı dilde ‘aşķıñ ey cefâ-cû âşiyân tutmış

Semenderdir ki âteşĝâh-ı sûzende mekân tutmış

Kitâb-ı ĥüsn-i dilber ĥâl ü ĥatı ile muĥaşşâdır

Gören der bârekallâh bir güzel tertîb-i zîbâdır

Dîvânı, Lala İsmâ‘il Efendi Kısmında, Murâd Molla Kütübĥânesinde, Numara 482

‘, Üniversite Kütübĥânesinde,

‘ 744

‘, ‘ ‘

‘ 759

‘, ‘ ‘

‘ 3666

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.407, Sicill-i ‘Osmânî c.3 s.371, Mecmu‘a-i Şu‘arâ 152, Belîğ 83, Sâlim 599, Şafâî 489, Mecelle 381

3735 Mâhir, Nu‘mân Mâhir Beg, Eğriboz Hânedânından ‘Osmân Reşîd Beğîñ oğlıdır, Eğribozlu, evkâf Nâzırı, vefâtı Zilhicce 1259 m.1843, Eyüb’de Bostan İskelesinde ‘İmâret karşısındaki kabristanda medfûndur
Ukde-bend-i hâtır-ı âzâde-gândır perçemiñ
Bâiş-i dil-bestegi-yi bî-dilândır perçemiñ

Bestedir her târ-ı müjgânında bir nûr-ı siyeh
Hâle-gerd-i mâhitâb-ı hüsni ândır perçemiñ

Zeyn olur zülf-i arûsuyla şebistân-ı bahâr
Deste deste tuhfe-i sünbül-sitândır perçemiñ

Vaşf-ı zülfünde gönüller bağı diller bestedir
Şâ‘irâne bâiş-i ‘ıkdü’l-lisândır perçemiñ

Ben de aldandım siyeh reng-i füsûn-ı gamzeñe
Mâhir’e ser-rişte-i sihr u beyândır perçemiñ
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4142, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.421, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.94, Faâtın 364, Keşfüz-Zünûn Zeyli 527

3736 Mâhir, Lütfullâh Efendi, Anadolu Kaçılarından biriniñ oğlıdır, Kethüdâ-yı Sadr ‘Ali hulefâsından, vefâtı Ramazan 1179 m.1765
Râmiz 246

3737 Mâhir, Mehmed Mâhir Eşref Beg, Mülkiye Nâzırı Pertev Paşa birâderi Emîn Efendiniñ oğlıdır, Âmidî Kâlemi hulefâsından, vefâtı h.1264 m.1847, Eyüb’de Bostan İskelesinde medfûndur

Gözden o nûr-ı bâşarım oldu nihân bu şeb
Mâh-ı felek gözümde değil elâmân bu şeb

Gelsin deyü o nâhl-ı emel bâğ-ı vuşlata
Pâ-yı niyâza oldu sirişkim revân bu şeb

Şeb-reng tırranıñ açılub bahş-i şûrişi
Ey meh müsel sel oldu bize dâsitân bu şeb

Gördi hezâr bülbüli sûzişden âh ider
Pervâne oldu Mâhir ile hem-zebân bu şeb
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.95, Faâtın 365

3738 Mâhir, Hâfîz Hacı Aḥmed Mâhir Efendi, Kaşamonı Ticâret Maḥkemesi Reîsi Meḥmed Seyyid Efendiniñ oğlıdır, Ballıklı Efendizâde dinmekle meşhûrdur, Kaşamonılı, Kaşamonı Mebûsı, h.1277 m.1860 târîḥinde Kaşamonı'da doğdı, vefâtı 14 Safer 1344 m.1923, Kaşamonı'da medfûndur

Öyle bir tûfân-ı vecdim kaṭredir deryâ baña
Bî-girânım olmaz aşlâ mebdе vü mersâ baña

Ben o Mecnûn fîṭratım şahrâ neverd-i ḥayretim
‘Arz-ı dîdâr etmede bir demde biñ Leylâ baña

Nûr-ı vaḥdet medd-i zıll-i keşret ettikçe hemîn
Seyr-i vech-i yâr için âyînedir eşyâ baña

İncilâ-yı mâha zulmet olduḡu’çündür sebeb
Şevḳ-ı vaşlıñ leyle-i ğamda olur peydâ baña

Her sözüm bir şâhid-i ‘irfân iken mâhî benim
Şîve-i îcâz olursa çok mudur şeydâ baña
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 897

3739 Mâhir, Meḥmed Mâhir Efendi, Diyarbakırlı
Dil şarıldı bir gözi âhû belâlî dilbere
Cüst ü cûsından telef oldum dirîġâ yok yire

Sûḳ-ı ‘aşkıñda ne var şarf itme Mâhir kemteriñ
Naḳd-i cânâ sen gibi bir şûḥ-ı şîrîn esmere
Tezkire-i Âmid 91

3740 Mâhirî, Mâhirî Çelebi, Sultân Maḥmûd-ı Evvel devri şâ‘irlerinden
Râmiz 247

3741 Mâhî, Mâhî Efendi, Çangırılı, Müderris, vefâtı h.1210 m.1795, Çangırı'da medfûndur

Ḳorḳudır vâ‘iz beni yarın kıyametdir deyü
Yârdan ayrıldım bu gün ḳopdı kıyâmet başıma

Öldigümden sonra bir devlet bilirdim Mâhiyâ
Yâr işigi taşını dikse ‘alâmet başıma
Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4142, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.95, Faṭn 365

3742 Mübârek, Muşṭafa Efendi, Erzurumlu
Olub bezmiñde sâḳî sâġar-ı ser-şâr-ı mevc-engîz

Hemân teşne-leb-i câm-ı mey-i gülfâm ben kaldım

Ṭavâf-ı Ka‘be-i maḳşûd etdi yek bîn-i züvvâr
Mübârek mâḥşal-ı pûşîde-i iḥrâm ben kaldım
‘Ârif Hikmet 57

3743 Mübînî, Mübînî Çelebi, Edirneli

Baḳmadı yaşıma baḳdum o mehtâbâne
Ne sitârem baña yüz yudı vü ne cânâne

Merdüm-i dîdeme her dem o perî-rû görinür
Gözüme gayrı görünmez yine hep o görinür
‘Ahdî 311

3744 Müttakî, Arabzâde Meḥmed Efendi, Arabzâde Kuddûsî Efendiniñ oğlıdır, Kudüslü, Kadı, vefâtı h.992 m.1584, Bursalı Cinânî’niñ “Müttakî kıldı yekûn-ı ‘azm-i beḳâ mışra‘ı vefâtına târîḥdir, vefâtı tarihini Sicill’iñ 993 göstermesi yañlıştır

Beni Mecnûn-mişâl itdün bu istignâ nedür senden
Vefâ vü mihr uman şimdengirü dîvânedür senden

Derdünle ya öldür ya vişâlünle kııl iḥyâ
Ey rûḥ-ı revân ikisi de cânuma minnet

Teşbîh ider oldı şu‘arâ mûya miyânıñ
Ey Müttakî şimdi ḳatı inceldi nezâket

Vişâl ümmîdi-ile çünki virmedün cânı
Ölince çek göñül imdi belâ-yı hicrânı
Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4149, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.95, Ḥasan Çelebi 277, Ḳâfzâde 99, Beyânî 78, Rıyâzî 118

3745 Mişâlî, Ḥasan Çelebi, Edirneli, vefâtı 1016 m.1607, Yeñikapu Mevlevîḥânesi yolında medfûndur, Şıdkî’niñ “Hiç dehre Mişâlî gelmeye ḥayf” mışra‘ı vefâtına târîḥdir, Oşmanlı Müellifleri’niñ târîḥ mışra‘ı şöñndaki “ḥayf” kelimesini “ḥayfâ” şeklinde yazarak vefâtı tarihini 1017 olarak göstermesi yañlıştır, Sâlim’de Ḳırkkiliseli olduğunu yazmaḳdadır

Ḳoyub ḳûyuñda göñlüm râḥ-ı ğurbet ihtiyâr itdüm
Göñül ḳalsun begüm yol ḳalmasun dirler meşeldür bu

Cem‘ ola ḥalk temâşâsına gülşende deyü
Varaḳ uçurdı nesîm-ile çemende izhâr

Kaşın tuğraları hüküm eyledi akıtmağa kanım
Benim kes başımı icrâ-yı ahkâm eyle sultânım

Dimezler kim gelse ol pâdişâh-ı ‘âlem-ârâdır
Giderler seyr-i hûn-kâr itmege ‘âlem temâşâdur

Yine tahsîl-i mîzâc itmek için gülzâra
Geldi tebdîl-i hevâ kıldı nesîm-i eşhâr

Çıkarub atmış-idi şoldı deyu egninden
Hızır-veş giydi yine câme-i şîrîn eşcâr
Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.523, ve Yeñi Tab‘ı c.1 s.812, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.416, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.304, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4153, Hasan Çelebi 278, ‘Ahdî 305, Beyânî 78, Kâfzâde 99, Rıyâzî 118, ‘Âşık Çelebi 326, Mecelle 383, Sâlim 605, Enîsü’l-Müsâmirîn 81

3746 Mişlî, ‘Ali Mişlî Efendi, Şâ‘ir ‘Ârifî Mehmed Efendiniñ oğlu ve İshâkzâde Zuhûrî Mehmed Salih Efendiniñ hafididir, İstanbullu, Kadı, vefâtı h.1189 m.1678, Faţîn’in İshâkzâde Zuhûrî Efendiniñ maḥdûmı dimesi yañlıştır, Sicill’de bir yerde Zuhûrî ve diğér bir yerde ‘Ârifî maḥdûmı olduğunu yazmıştır
‘Âlem ol ‘Azrâ-‘izârîñ sâkiyâ mestânesi
Zühre bezminde o şem‘-i zâhiriñ pervânesi

Hûblar mihr ü vefâ dersin ferâmûş itdiler
Ol şeh-i bî-dâd-ı hüsnuñ söylenir efsânesi
Tuḥfe-i Ḥattâtîn 694, Sicill-i ‘Oşmânî c.3 s.265 ve c.4 s.95, Sâlim 60, Faţîn 266

3747 Mişlî, İsmâ‘il Hakkı Dede, İstanbullu, Mevlevî, vefâtı h.1286 m.1869
Eger küstâh isem de Mişlî-veş echelliğimdendir
Rücû‘ itdim peşîmânım meded yâ Şems-i Tebrizî
Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 318
Dîvânından alındı

3748 Mecbûr veyâ Vefdî, Za‘îmzâde Aḥmed Mecbûr Efendi bin Mehmed Sa‘îd Efendi bin Mülkiye Kâimmaḡâmlarından ‘Abdullâh Nâbî Efendi, Ceddi Şeyh Mehmed Za‘îm Efendiye nisbetle Za‘îmzâde dinmekle meşhûr olmuştur, h.1269 m.1852 târihinde Çankırı’da doğdı, vefâtı Teşrîn-i Evvel 1335 m.1916, Çankırı’da Sarı Baba Kabristanında medfûndur, Müderris, Mekteb-i ‘İdâdî Mu‘allimlerinden
Tâlib olan ‘âlemde kemâlât-ı beḡâyâ
Kılmaz nazar-ı raḡbeti bu kevn-i fenâyâ

Sa‘y-ile bulur tâlib olan feyz ü kemâli

Gitmez emeği ehl-i diliñ maḥv ü hebâya

Her kim bu reh-i ‘aşka olur şıdık-ile sâlik
Elbet anı Ḥaḳ vâşıl ider semt-i Ḥudâ’ya

Bu râha vuşûlün sebebi himmet-i irşâd
Ḥıdmet eyle bir pür-himem erbâb-ı vefâya
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ’irleri 907

3749 Mecdî, Mehmed Mecdî Efendi, Edirneli, Kadı, Şaḳâyık-ı Nu‘ mâniye Mütercimi, vefâtı h.999 m.1590, Edirne Kapısı ḥaricinde Emir Buḥârî Tekyesinde medfûndur, Emînî’niñ “Mecdî’ye rahmet ide Rabb-i Mecîd” mısra‘ı vefâtına târîḥdir, ‘Âlî bir tâciriñ oğlu olduğunu yazıyor

Virmişüz şabr u qarârı ‘âşık-ı dermândeyüz
Gönlümüz ḳalmışdur ancak aña ḥâtır-mândeyüz

İstedüm kim ser-i kûyunda idem geşt ü güzâr
Öñümi aldı benüm yoluma geldi seg-i yâr

Bir ramak ḳaldı yetiş Mecdî-i bî-çâre didüm
Azıcuk cânluymış didi o ‘İsî-güftâr

Germesün gögsin ğam-ı Leylâda âh u zâr ile
Ḳays feryâda gelince söyleşür kühsâr ile

Seḫer bezm-i çemende jâle ile ğonca-yı ḥamrâ
Mey ile şubḫa ḳalmış şîşedür ağızında bir elma

Tûtî-i gûyâ ne denlü söylese andan yaña
Nisbet itmez rûyuñı âyîneye ehl-i şafâ

Ne тұrur devr-i gülde şûfî kim
İçmege gül gibi bahânesi var

Mecdî kendin yitürdi dimişler
Bulurın ben anı dimiş dildâr

Aradım bulamadum kûyında yârı
Bulınmaz aña benzer bir cefâkâr

Bulup ‘aşkuñla şöḫret tutdılar eṭrâfın âfâkuñ
Benüm çok sevdiğüm sen az kişi şanma ‘uşşâkuñ

Baňa göstermemek ruhsâr-ı zîbâsını cânânun

Olupdur başı altından ser-i zülf-i perîşânun

Şakâyık-ı Nev'îzâde 334, 'Oşmanlı Müellifleri c.3 s.139, Sicill-i 'Oşmanî c.4 s.96, Kâmûsu'l-A'âm c.6 s.4068, 'Âlî Târîhi 299, 'Ahdî 292, Mecelle 384, Hasan Çelebi 278, 'Âşık Çelebi 165, Kâfzâde 100, Beyânî 78, Rıyâzî 119, Enîsü'l-Müsâmirîn 81

3750 Mecdî, Anadolu Kaz'askeri Mecdî Mehmed Efendi bin Ahmed Efendi bin 'Ali Efendi bin 'Ömer Efendi, İstanbullu, h.1047 m.1637 târîhinde doğdı, vefâtı 9 Rebî'ulâhîr 1128 m.1715, Üsküdar'da Hasan Paşa Câmi'inde medfûndur

Derd-i 'aşk-ı bâr kim bî-ihtiyâr olmuş baňa

Ser nüvişt-i kilik-i hükm-i çirdigâr olmuş baňa

Yârın şemîm-i zülfini va' d itdi gerçi kim

Vallâhî i' timâd idemem rûzgâra hiç

Dünyâ yolına oldı telef naqd-i şebâb

Sermâye-i 'ömr gitdi yok yire hemân

Yâd-ı ruhuñla aglasam eşkim gül-âb olur

La' lîñ hayâli ile şu içsem şarâb olur

Fikr-i ruhuñla âh-ı dil-i âteşinimiñ

Her bir şerâresi felege âftâb olur

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.465, Sicill-i 'Oşmanî c.4 s.96, Sâlim 607, Belig 83, Mecelle 384, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 166, Keşfü'z-Zünûn Zeyli 538

3751 Mecdî, Manavzâde Muştafa Mecdî Efendi, Bursalı, Müderris, h.1077 m.1666 târîhinde doğdı, vefâtı h.1151 m.1738, vefâtı tarihini Sicill'iñ 1251 göstermesi yañlıştır

Mağâm-ı 'avn-ı Hakk'dan dem urur nâzik-edâdır ney

Tehî-dil şanma Zâhid tâ ezelden pür-hevâdır ney

Ne lutfun gördiler âyâ cevâb-ı telhden gayrı

Neden bilmem o mest-i 'işveye şîrîn dehen dirler

Sürdün o kadar piyâde bir lu' b-ile kim

Ağyârı o şâh-ı hüsne mat itdirdiñ

Ruhsâr-ı şâf-ı yâr ki bu âb u tâbla

Mümkün midür berâber ola âftâbla

Kâmûsu'l-A'âm c.6 s.4168, Sicill-i 'Oşmanî c.4 s.97, Faṭîn 366, Belig 84

3752 Mecdî, Sarrâczâde Muştafa Mecdî Efendi, Karşlı, vefâtı h.1212 m.1797
Es'ad 62

3753 Mecdî, Mecdî Efendi, Ayaşofya Câmi'inde Muarraf, Şeyh Sa'dî sülâlesinden
Taylasânına tolaşma zâhidiñ ey rind olan
Kıl hazer kejdüm şıfaıdır zehri kuyruğundadır

Cân vir lebine guşsa yime tenden ey gönül
Budur meşel ki gönliñi şat kerâsâ vir
Sehî 71

3754 Mecdî, Muştafa Mecdî Efendi, Bursalı, Müderris
O sîm-berden ümîd-i huşûl-ı kâm iderüz
Derûn-ı sînede meşq-i hayâl-i hâm iderüz

Hayâlî cılve-ger-i çeşm-i iştiyâk oldu
Gubâr-ı dergeh-i yâra şabâ selâm iderüz

O teşneyiz ki sezâvâr-ı bezm-i vaşl olsağ
Şarâb-ı hûb-ı leb-i dîdeye harâm iderüz
Şafâî 501, Mecelle 384

3755 Mecdî, Mecdî Efendi, Geredeli
Es'ad 60

3756 Mecdî, 'Abdül'azîz Mecdî Efendi, Bölükoğlu Hâfız Hasan Efendiniñ oğlıdır,
Balıkesirli, Karesi Meb'ûşı, h.1282 m.1865 târihinde doğdı
Şu'le şalmış rûyına envâr-ı Mevlâ renk renk
Nûr-ı kudsiyyet cemâlinden hüveydâ renk renk

Mazhar-ı nûr-ı nigâhıñ oldıgım günden beri
Sîneden pertev feşândır nâr-ı sevdâ renk renk

Sînedir Hakk'ıñ hakîkî şu'legâh-ı uğdesi
Nûr-ı Hakk'dan olsa da vâdi-i sînâ renk renk
Soñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 910

3757 Mecdî, Bâbânzâde Mehmed Paşa, Bâbânzâde Hâlid Paşanıñ oğlıdır, vefâtı
h.1249 m.1833
'Ârif Hikmet 57

3758 Mücrim, Mücrim Çelebi, Harzemli, vefâtı h.1230 m.1814, Biñâr'da medfûndur

3759 Mucîb veyâ Kemâlî, Hışn-ı Manşûrîzâde Muşafa Mucîb Efendi, Fetvâ Emîni Hışn-ı Manşûrlı Aḥmed Efendiniñ oğlıdır h.1083 m.1672 târîhinde Hışn-ı Manşur’da doğdı, Şam Kaḍısı, vefâtı 12 Şevvâl 1139 m.1726, Şam’da Bilal Ḥabeşî Kabri civârında medfûndur, Emîrî Efendi Tezkiresinde Diyarbakır’de doğdığını yazarak doğrusı budur diyorsa da taḥrîrini tevsîḳ idememiştir

Hemân dolablar vaz’ itme dürr-i çâh-ı serâb üzre
Bu devrânda ümîd-i mekremet ceyb-i ekâbirden

Niçün ḥurşîd-veş bir âsmânı câme giymeziñ
Bahâsında ne ğam yıldız kadar ey meh derim kesmez

Gel gel bahâr faşlı Hîsâr’ıñ safâsına
Virseñ de naḳd-i cânı ucuzdur kirâsına

Halk-ı cihânı kendine elbette bend idüverir
Râyet-mişâl tâbi’ olanlar havâsına

Hâhiş hemân miyânını âġûşa çekmedir
Yoksa Mucîb ben geçemem mâverâsına

Bu la’l-i neş’edâr rûḥ-ı şu’le tâb-ile
Ḥafyâ ki şayd ider seni iller şarâb-ile

Virme binâ-yı ‘işmete ey şûḥ zelzele
Gezme raḳîb-i müfsid-i ḥâne-ḥarâb-ile

Ya zülf-i yârdan bir ḥâme tertîb eylesün naḳḳâş
Yâḥûd taşvîr-i aḥvâl-i perîşânımdan el çeksün

Sezâ olmaz Mucîb ol pençe-i ḥurşîde bu ḥannâ
O ḥûnîye disünler bir avuç ḳanımdan el çeksün

Egerçi fitneden ol meh hemîşe dûr olmaz
Velîk fitnede ol nevcivândan ayrılamaz

Şafâi 499, Sâlim 610, Mecelle 385, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 155

3760 Mucîbî, Mucîbî Çelebi, Sulṭan Maḥmûd-ı Evvel devri şâ‘irlerinden
Râmiz 247

3761 Mecîdî, ‘ Abdülmecîd Efendi, Tösyalı Şeyh Naşûhî Efendiniñ oğlıdır, vefâtı h.973 m.1565, Tösyâ’da medfûndur

Gel ey tâlib ko esmâyı müsemmâdan haberdâr ol
Şakın olmayasñ ‘âmî mu‘ ammâdan haberdâr ol

Hicâb-ı ism-ile olma müsemmâdan şakın maḥcûb
Gider benlik hicâbını bu ma‘ nâdan haberdâr ol

Ne kim vâr iken ‘ âlemde vücûd-ı Hakkıdurur cümle
Bu remzi añla ‘ ârif bu îmâdan haberdâr ol

Alır Mecnûn-ı ‘ ışk isen Mecîdî Hüsn-i Leylâ’ya
Göz ayırma cemâlinden temâşâdan haberdâr ol
‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.113

3762 Muḥibbâ, Muştafa Efendi, Tokadlı, vefâtı h.1172 m.1758
Râmiz 248

3763 Muḥib, Muştafa Muḥib Efendi, Diyarbakırlı, h.1327 m.1814 târîhinde
Diyarbakır’de doğdı, Sultân ‘ Abdülmecîd devrinde vefât itdi
Bir lebi la‘ l u gül-i ruḥsâra ben kıldım heves
Bülbül-i şeydâ olup gülzâra ben kıldım heves

Lâne tutmuş kâf-ı istiğnâda sîmürg-ı gönül
Ol sebebeden ḥûb-rû hünkâra ben kıldım heves

Ḥayli demdir kûşe-i ḥasretde kalmışdır Muḥib
Luṭf-ile şâyeste kıl didâre ben kıldım heves
Fatîn 366, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.98

3764 Muḥib veyâ Eşir, Dervîş ‘ Abdullâh Efendi, Belhli, Eşir maddesine bak

3765 Muḥibbî veyâ Süleymân Mefṭûnî veyâ ‘ Âcizî, Kânûnî Sultân Süleyman, Yavuz
Sultân Selîm-i Evvelîñ oğlıdır, h.900 m.1494 târîhinde doğdı, cülûsı 18 Şevval 926
m.1519 ve vefâtı 22 Safer 974 m.1566, Süleymâniye Câmî’i öñinde Türbe-i
Maḥşûşa’da medfûndur

Âh oklarıyla ‘ aşk eri ehl-i hüner geçer
Bir ân içinde şişe-i çarḥı deler geçer

Va‘ de-i vaşl eyledi çünki bize cânânımız
Ey ecel bir dem tevķif eyle âleme cânımız

Serîr-i mülk-i hüsn üzre seni her kim emîr itdi
Beni zincîr-i ‘aşkıñla kapuñda bir esîr itdi

Çomazsam tañ mı bir dem ben ‘asâ-yı âhımı elden
Civân idim gam-ı ‘ışkuñ çekelden beni pîr itdi

Zâr olsa dil ‘aceb mi şevk-ile yâre karşı
Bûlbûl terennüm eyler ol bahâra karşı

Mülk-i dünyâ kimseye qalmaz soñı berbâd olur
Ey Muhibbî söyle farz it kim Süleymân olmuşum

Bî-vefâ yârîñ Muhibbî cevriñi ma‘zûr tut
Yârsız qalır cihânda ‘ayıbsız yâr isteyen

Dîvânı, Bâyezîd ‘Umûmî Kütübhanesinde,	Numara 202
‘‘, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde,	‘‘ 392
‘‘, ‘‘ ‘‘	‘‘ 393
‘‘, ‘‘ ‘‘	‘‘ 394
‘‘, Hazine Kütübhanesinde, Topkapu Sarayında,	‘‘ 919
‘‘, ‘‘ ‘‘	‘‘ 944
‘‘, Ayaşofya Kütübhanesinde	‘‘ 3970
‘‘, Nûr-ı ‘Osmâniye Kütübhanesinde,	‘‘ 3873
‘‘, Türk ve İslam Eşerleri Müzesinde,	‘‘ 3871
‘‘, Üniversite Kütübhanesinde,	‘‘ 689
‘‘, ‘‘	‘‘ 1976
‘‘, ‘‘	‘‘ 2024
‘‘, ‘‘	‘‘ 2885
‘‘, ‘‘	‘‘ 5455
‘‘, ‘‘	‘‘ 5467
‘‘, ‘‘	‘‘ 5477
‘‘, ‘‘	‘‘ 5667
‘‘, ‘‘	‘‘ 5758

Keşfü’z-Zünûn Eski c.1 s.522 ve Yeñi Tab‘ı c.1 s.812, Luğay-ı Târîhiye ve Coğrafiye c.4 s.56, Tayyârzâde ‘Ağa Târîhi c.4 s.42, Kâmûsu’l-A‘lâm c.4 s.2614, Seyyid Rızâ 7, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.227, Sicill-i ‘Osmânî c.1 s.43, Kâfzâde 101, Beyânî 6, ‘Âlî Târîhi 175, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 663, Mecelle 386, 402, Sehî 9, Rıyâzî 7, Ḥasan Çelebi 35, Laṭîfî 70, ‘Ahdî 12, ‘Âşık Çelebi 30, Meşâhir-i İslâm 225, Kâfile-i Şu‘arâ 12

3766 Muhibbî, Mehmed Muhibbî Efendi, Niğdeli, Kaḍı, Kânûnî Sulṭan Süleyman devrinde vefât itdi

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.117

3767 Muhterem, Muhterem Efendi, Mağnisa Müftisi, vefâtı h.1085 m.1674
Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.98

3768 Muhterem, Muhterem Efendi, Belgradlı, Kadı
Görmüş sefer bayrağını şehriñ civânları
Ey dil ‘ aceb ki çıkmalıdır şimdi cânları
Kâfzâde 101

3769 Muhteremî, Enderunlu Muhteremî Efendi, Yeñişehirli, Sulţan Muştafa-yı Şânî
devri şâ‘ irlerinden
Hemân çîn-i cebîniñden gönül âsûde hâl olsun
Şekîh-i kâkülünden çekdiğim kat kat helâl olsun
Tayyârzâde ‘ Aṭa Târîhi c.4 s.207

3770 Muhteşem, Şa‘bânzâde Meḥmed Muhteşem Efendi, Şa‘bân Efendiniñ oğlıdır,
İstanbul, Şıkk-ı Şâliş Defterdârı, vefâtı h.1120 m.1708
Tîğ u Kalem Nâmındaki Eşerinden
Dâd baht-ı siyehimden feryâd
Ma‘ rifet gevherin etdi berbâd

Nâ-murâdım o kadar ‘ âlemde
Nâr-ı ğam kâmı yaķar sînemde

Âteşimden tutuşup dildeki âb
Murğ-ı ümmîd olur andaki kebâb
Mecmu‘ a-i Şu‘ arâ 119, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 415, Sâlim 614

3771 Muḥarrem, Muḥarrem Efendi
Feyz-i dem cân-baḥş Mesîḥâ-yı beğenmez
Destinden içen câm-ı mey-nâb-ı muḥabbet
‘ Âşım 28

3772 Maḥrem, Maḥrem Dede, Edirneli, Mevlevî, Sulţan ‘ Abdülmecîd devrinde vefât
itdi
Şu‘ ledâr oldu felek şem‘ a-yı dîdârımdan
Eylerim dehri çerâğ ateş-i ruḥsârımdan

Şevķime yanmağā mum oldu ser-â-ser dünyâ
‘ Âlemi rûşen idersem n’ola envârımdan

Öyle şem‘ im ki cihân şevķime oldu fitîl
Yanmadan fark idemez nûrumı hiç nârımdan

Mescid-i aşkda kandîl-i tecelli-i zamân
Şu' le-yâb olmada şevk-âver-i eţvârımdan

Mumcî bir âfetiñ ağızından alındı bu ğazel
Maḥremâ şu' le vire dillere güftârımdan
Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4175, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.99, Faţîn 367

3773 Maḥremî, Maḥremî Çelebi, Taṭavlalı, Kâtib ve Kadı Nâibi, vefâtı Muḥarrem 942 m.1535

Açdı çün ecniḥasın bâd-ı sefîdi seheriñ
Âşiyân-ı ' ademe gitdi tez rûy-ı kâmeriñ

Âb-ı zencîrin sürûr-ı ' aşkuñla bir şûrîdedür
Seyr için rûşen-i cemâlûñ her ḥabâb dîdedür

İdemez sahrâ-nişîn ' aşk-ile seyr ü sülûk
Sâkin-i kûh-ı belâ vü ğam ' aceb vâdîdedür

Geçdi ' ömrüm ol dehenden bir cevâb işitmedüm
Hâtır-ı şûrîde şanmañ yok yire rencîdedür

Maḥremî ma' nâ-yı ğayra itme zinhâr iltifât
Lezzet-i kâmil olur mı anda kim hâyîdedür
Esrar Dede Tezkiresinde bu ğazeli 950 târîhinde vefât iden Mevlevî Maḥremî Dede nâmına göstermiş ise de toğrı değildir
Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4175, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.98, Laţîfî 306, Beyânî 79, ' Âşık Çelebi 166, Ḥasan Çelebi 279, ' Âlî Târîḥi 215

3774 Maḥremî, Maḥremî Dede, Mevlevî, vefâtı h.950 m.1543

Âb-ı zincîrin sürûr-ı ' aşkuñla bir şûrîdedür
Seyr için rûşen cemâlûñ her ḥabâb-ı dîdedür
Bütün tezkireler bu ğazeli Taṭavlalı Kaḍı Maḥremî nâmına kayd itmelerine göre Esrâr Dede taḥrîri yañlıştır
Esrâr Dede 275, Sema' ḥâne-i Edeb 219

3775 Muḥsin, Meḥmed Muḥsin Efendi, Ağa Ḥüseyn Paşa Ḥazîne Kâtibi Salih Vehbî Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Ḥâcegân Dîvânından, h.1238 m.1822 târîhinde İstanbul'da doğdı, Sultân ' Abdül' azîz devrinde vefât itdi
Tîğ-i müjeniñ ḥalkda biñ yarası vardır
Yüzlerle anıñ ben gibi âvâresi vardır

Mecnûn gibi bu Leyli-i ğamda beni ağıyâr

Kaçdı göricek var ise yüz karası vardır

Muhsin seni elbette şehîd eyler o kâfir
Mâdem ki anıñ ğamze-i hûn-hâresi vardır
Faâtın 367, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.100

3776 Muhsin, Mehmed Muhsin Efendi, Muştafa Efendiniñ oğlıdır, Şehr Emâneti ‘Umûmî Meclis ve Dâimî Encümen Başkâtibi, h.1301 m.1883 târîhinde Yozğad’da doğdı, vefâtı h.1351 m.1932

Ey çarh-ı kînever bu ne zulm-i müdâmdır
Yıllar ki vâır bu ümmete râhat harâmdır

Pek kanlı bir cinâyete çok beñzeyen bu hâl
Târîhi zulm vahşete bir inzimâmdır
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 979

3777 Mehmed, Çelebi Sultân Mehmed Han-ı Evvel, Yıldırım Sultân Bâyezîd’iñ oğlıdır, h.871 m.1379 târîhinde doğdı, cülûsı h.816 m.1413, vefâtı Cumaziyelevvel 824 m.1421, Bursa’da Yeşil Câmi‘ civârında Türbe-i Maşşûsa’da medfûndur, Sicill’iñ velâdeti tarihini 791 göstermesi yañlıştır

‘Âşık Çelebi 27, Esmârü’t-Tevârîh 60, Kâmûsü’l-A‘lâm c.6 s.4207, Sicill c.1 s.6, Meşâhir-i İslâm 673

3778 Mehmed veyâ Yazıcıoğlu, Yazıcıoğlu Şeyh Mehmed Efendi, Salâhaddîn veyâ Salih Efendiniñ oğlu ve Envârü’l-‘Âşıkîn müellifi Yazıcıoğlu Şeyh Ahmed Bîcânîñ birâderidir, Muhammediye müellifi, vefâtı Rebî‘ulevvel 855 m.1541, İstanbul’uñ fethinden dört sene evvel ikmâl itdiği Muhammediye’yi evvelâ Mağâribü’z-zamân ismiyle ‘Arabca olarak yazmış ve muahhıran nazman Türkçeye çevirerek Muhammediye ismini virmişdir, birâderi Şeyh Ahmed Bîcân’iñ yazdığı Envârü’l-‘Âşıkîn dağı Meğâribü’z-Zamân’iñ neşren tercemesidir

Tuñfe-i Hattâtîñ 706, Mecelle 152, 287, 443

3779 Mehmed veyâ Zeyrek, Zeyrek Mehmed Efendi, Müderris, vefâtı h.912 m.1506, Bursa’da Pîñâr başındaki tekyede medfûndur, mağall-i ikâmâtı Sarachâne’deki Zeyrek Mağallesi olmağla mağall-i mezkûr bu nâmı almışdır

Fırkat gününde ey serv geldikde sen kıyâma
Ey ru’yet dehren meh-i hecriñ ilkiyâm

Vaşl u firâk-ı yârı benden suâl eyleñ
Fî kurbihâ ‘azâbün fî ba‘dihâ salâh

Yârîñ muhabbetinden halka melâmet oldım

Vallâhi mâ raeynâ ħubben bilâ melâme

Her çend ħıdmet itdim şoñı nedâmet oldı
Mihr-i cerebü'l-mücerreb ħıllet bihi'n-nedâme

Zeyrek neden tolaşır erbâb-ı zevk-ı bâbın
Ĥattâ yezûka minhü ke'sen mine'l-kerâme
‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.319, Güldeste 270, Şakâyık-ı Mecdî

3780 Mehmed, Sürmelizâde Mehmed Efendi bin Mehmedü'l-‘Advî, Fâtih Câmi‘i
Ĥatîbi, vefâtı h.920 m.1514
Şakâyık-ı Mecdî 513, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.110, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.28

3781 Mehmed, Hocaâde Nişancı Mehmed Paşa, Muşarrifzâde aĥfâdından, vefâtı
h.923 m.1517
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.108

3782 Mehmed, Mehmed Şâh, Kazvineli, vefâtı h.928 m.1521
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.109

3783 Mehmed, Mehmed Şâh Efendi bin Mehmed Efendi bin Ĥacı Ĥasan Efendi,
Ĥazret-i Mevlânâ sülâlesindendir, vefâtı h.939 m.1532
Dağılur ġam leşkeri olduġda kâkül âşikâr
Nitekim ceyş-i ‘adûv görünse tûġ-ı şehriyâr
Şakâyık-ı Mecdî 390, ‘Ahdî 43, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.16

3784 Mehmed, Miĥalzâde Mehmed Beg, Bosna Begi, vefâtı h.950 m.1543
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.112

3785 Mehmed, Arabzâde Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi bin ‘Ömer Efendi,
Mısır Mollası, vefâtı h.969 m.1561
Mecelle 316, Ĥâmûsu‘l-A‘lâm c.4 s.3141

3786 Mehmed, Şünbilizâde Mehmed Efendi, İbrâhimü‘l-Ĥalebî‘niñ oġlıdır, Müderris
ve Haleb Reîsü‘l-‘Ulemâsı, vefâtı h.972 m.1564
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 45, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.116

3787 Mehmed, Maĥmûd Paşa Câmi‘i İmamızâde Mehmed Efendi, Amasya Müftisi,
vefâtı h.973 m.1565, Oġ Meydanındaki tekve saĥasında Vâ‘îz Sinan Çelebi Kabri
yakîninde medfûndur
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 51, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.116, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.19

3788 Mehmed, Mehmed Paşa, Nişancı, Eğri ‘Abdi dinmekle ma‘rûf Tırabzon Müftisi ‘Abdullah Efendiniñ oğlıdır, h.920 m.1514 târîhinde doğdı, vefâtı Safer 974 m.1566, Peçevî Kâl‘asında vâkı‘ Kâsım Paşa Câmi‘i hâzîresinde medfûndur
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 58

3789 Mehmed, ‘Abdülkerîmzâde Kağı‘asker Mehmed Efendi bin Hayâlî Muhlîş Defterdâr ‘Abdülvehhâb Efendi bin ‘Abdülkerîm Efendi, Müderris, vefâtı 27 Ramazan 975 m.1567, Edirne Kapısı hâricinde İbn-i Kemâl Paşa kabri yanında medfûndur

Hâki-i ‘anber hevâsı hoş budur

Kûy-ı yârîñ güzelliği budur

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 114, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.118, ‘Ahdî 40

3790 Mehmed, Dülgerzâde Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi bin Neccâr, Üsküblî, Bağdad Kağısı, vefâtı Safer 977 m.1569, Eyüb Türbesi civârında medfûndur
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 125, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.119

3791 Mehmed, Mehmed Şâh Efendi bin Kağı Mehmed Efendi bin Haram Efendi, Karaşışarlı, Kağı, Hazret-i Mevlânâ sülâlesinden, vefâtı Cumaziyelevvel 978 m.1570 Sicill-i ‘Osmânî 115

3792 Mehmed, Mehmed Emîn Efendi, Karabağlı, Müderris, vefâtı Zilka‘de 979 m.1571, Eyüb’de Şah Sultân Câmi‘i karşusunda medfûndur
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 172, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.120

3793 Mehmed, Mu‘îdzâde Mehmed Efendi, ‘Abdül‘azîz Efendiniñ oğlıdır, Mar‘aşlı, Kudüs Kağısı, vefâtı Zilhicce 983 m.1575
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 236

3794 Mehmed, Enderunlî Şadrâ‘zam Şokullı Mehmed Paşa-yı Tavîl, Bosna’da Şokul Kaşabalı, vefâtı 8 Şaban 987 m.1879, Eyüb’de Türbe-i Maşûşa’da medfûndur
“Hükûm-i Hakk-ile şehîd oldu Mehmed Paşa” mısra‘ı vefâtına târîhdir
Ağardı mûy-ı ser sevdâ-yı câha kalmadı hûâhiş
Kapandı ser-te-ser râh-ı emel kûhsâr-ı qar kalmadı
Tayyârzâde ‘Ağa Târîhi c.4 s.122, Hadîkatü’l-Vüzerâ-i Tâib 32, Esmârü’t-Tevârîh 92, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4195, Ravzatü’l-‘Azîziye 85

3795 Mehmed, Tâczâde Mehmed Çelebi, Tâceddîn Buğârî Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Reîsü’l-Küttâb, vefâtı h.996 m.1587, Maḥmûd Paşa Medresesi ittisâlinde medfûndur, Vâlî’niñ “Âh fevt oldu Tâc Begzâde” mısra‘ı vefâtına târîhdir
Sefinetü’r-Rüesâ 20, Tuḥfe-i Haṭṭâtin 396, Mecelle 155

3796 Mehmed, Sipâhîzâde Mehmed Efendi, ‘Ali Efendiniñ oğludur, Bursalı, İzmir Kağısı, vefâtı h.997 m.1588, İzmir’de medfûndur
‘Osmanlı Müellifleri c.3 s.65

3797 Mehmed veyâ Münşî, Münşî Mehmed Efendi, Akhişarlı, Şeyhülhareme, vefâtı h.1000 m.1591
Münşî maddesine bağ numara 4061

3798 Mehmed, Mehmed Efendi, Muştafa Elvânî Efendiniñ oğludur, Vanlı, Mekke Kağısı, Vanlı Luğatı Müellifi, vefâtı Recep 1000 m.1591, “Bahr-i mu‘arrakat” terkîbi vefâtına târîhdir
Budur âyîn-i arab bir kavmiñ olsa seyyidi
Az olur ki kabri üzre bende âzâd olmaya

Sen ki fahrü’l-enbiyâ vü seyyidü’l-kevneynsiñ
Hâşa-lillâh kabriñe yüz süren âzâd olmaya
‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.48, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.130, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 110

3799 Mehmed, Mehmed Paşa, Diyarbakır Beglerbegi Çerkes İskender Paşanıñ oğludur, Diyarbakırlı, Sancağ Beglerbeglerinden, vefâtı h.1000, m.1591
Cihan çu bâdiye men teşne-i harâb der u
Nişân-ı âb boved ser-be-ser ser-âb der u

Dil giriftâr-ı kemend-i zülf-i ‘anber-bûy-ı tust
Ger dil-i mâ râ güşâdî hest ez pehlû-yı tust

Benüm bir zülfî cîm ebrûsı nûn eglencem olmışdur
‘Aceb dîvâneym bend-i cünûn eglencem olmışdur

‘Aşka taıldıñ mücerred bir güzâf u lâfdır
Kesb-i a‘ mâl itmediñ her dem işiñ isrâfdır

Yüklenüb gezdirdiğîñ her biri kûh-ı kâfdır
Ey gönül inşâfdır inşâfdır inşâfdır
‘Ahdî 62, Tezkire-i Âmid 93

3800 Mehmed veyâ Nâmî, Boyalı Ađmed Paşa, Pîr Ađmed Paşanıñ oğludur, Nişancı, vefâtı h.1001 m.1592, bânîsi oldığı câmi‘de medfûndur
Nâmî maddesine bağ numara 4210

3801 Mehmed, Mehmed Ma‘rûf Efendi, Trabzonlı, Mısır Kağısı, vefâtı 1002 m.1593, Mısır’da Kurâfâ-yı Kübrâ’da ‘Amr ibnü’l Fâriż kabrinde medfûndur

Yâ Rab bu gönül gözini bînâ eyle
Mir'ât-ı dili pâk ü mücellâ eyle

Zikriñle seniñ şükrüñ idüb vird-i zebân
Dil bülbülünü hamdiñe gûyâ eyle
‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.22

3802 Mehmed, Bostanzâde Şeyhülislam Mehmed Efendi bin Muştafa Efendi bin Bostân Efendi bin Mehmed Tirevî, h.942 m.1535 târîhinde doğdı, vefâtı 24 Şa'bân 1006 m.1593, Şehzâde Câmi'inde medfündür, “Ders-i ‘ilmiñ bozıldı bostânı” mısra'ı vefâtına târîhdir
İdersem vech-i yâri mâha teşbîh
İder erbâb-ı ‘irfân anı tevcîh

Nazar kılsa dehân-ı yâre bülbül
Diyeydi gonca içün fih-i mâ-fih
Devhatü'l-Meşâyıh 33, Şakâyık-ı Nev'îzâde 410, Sicill-i ‘Osmanî c.4 s.133, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.107, Enîsü'l-Müsâmiriîn 55

3803 Mehmed veyâ Şubhî, Ta'likîzâde Mehmed Şubhî Çelebi, Ta'likî Mehmed Çelebinin oğludur, Lazkiyeli, Şehnâmecî, Şubhî maddesine bak numara 2291

3804 Mehmed, Deli Mehmed Çelebi, Reîsü'l-Küttâb, vefâtı h.1013 m.1604, Hırka-yı Şerif Mescidinde medfündür
Halîfetü'r-Rüesâ Resmî Ahmed 21, Mecelle 208

3805 Mehmed veyâ Muhyî, Bezciâde veyâ Vahyîzâde Şeyh Muhyî Mehmed Efendi bin Ahmed Efendi Ebû 'Abdullâh el-İznîkî, Konyalı, Üsküdar'da Sultân Murâd-ı Şâliş vâlidisi Nurbânû Sultân Câmi'i ve Tekyesi Şeyhi, Vâlidisi Şeyh Vahyî Efendi hafidesidir, vefâtı h.1018 m.1609, Nev'îzâde Mehmed Ağa Zâviyesinde Şeyh ve Câmi'inde Vâ'ız oldığını ve 1020 târîhinde vefât itdiğini yazıyor
Şakâyık-ı Nev'îzâde 607, Sicill-i ‘Osmanî c.2 s.16, Mecelle 140, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 42, Hûlâsatü'l-Eşer c.3 s.353

3806 Mehmed, Karamânîzâde Mehmed Efendi, Kestelli, Kestel Müftisi, vefâtı h.1021 m.1612
Sicill-i ‘Osmanî c.4 s.143

3807 Mehmed, Şeyhülislam Hocaâde Mehmed Efendi bin Şeyhülislam Hoca Sa' deddîn Efendi bin Hasan Can bin Hâfız Mehmed Efendi bin Cemâleddîn İşfahânî, 27 Şa'bân 975 m.1567 târîhinde Bursa'da doğdı, vefâtı 5 Cemaziyelahir 1024 m.1615,

Eyüb'de pederi yanına defn idildi, Seyyid Rızâ'nın vefâtı tarihini 1020 göstermesi
toğrı değıldir

Mezen ey bâd-ı şâne zülf-i 'anber-rîz-i cânân-râ
Perîşânî mîfezâ 'âşıkân dil-i perîşân-râ

Begülhây ki ez dâğ-ı tu dâred sîne-i 'âşık
Dehed surhî-i haclet lâle hây-ı bâğ u bostân-râ

Ol ki kadri câmi'inde mihr top âyînedir
Şa'şâ'a olmuşdurur gûyâ aña zencîr-i zer

Şaydgâh-ı kadr ü câhında gazâl-ı hâveri
Şa'şâ'a ayla her taraf oklı şikârdır kamer

Bulsa tedbîri eger kim rây-ı Hindustân-ı şeb
Şâh-ı hâver bulamazdı mülkine anın zafer
Devhâtü'l-Meşâyıh 42, Şakâyık-ı Nev'îzâde 575, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.144, Kâtib
Çelebi Fezlekesi c.1 s.372, Seyyid Rızâ 87, Rıyâzî 119, Kâmûsu'l-A'lâm c.4 s.2568
ve c.6 s.4185, Hasan Çelebi 282, Hülâsatü'l-Eşer c.4 s.168

3808 Mehmed, Kadifecizâde Mehmed Efendi, Müderris, vefâtı 2 Safer 1029 m.1619
Sicill-i 'Osmânî c.4 s.147

3809 Mehmed, Çıkrıkçızâde veyâ Altı Parmağ Mehmed Efendi, Mehmed Efendinin
oğlıdır, Üskübli Altı Parmağ dinmekle meşhurdur, vefâtı h.1033 m.1623, Mısır'da binâ
itdiği câmi' de medfündür
Kâr u bârı 'âkıllın dâim hata-puş olur
'Ayb-bîn olmak revâdır serverâ câhillere

Dîde-i inşâf-ile nazar olan ehl-i kemâl
Nisbet itmez şeyn ü gaybî bir nefes kâmillere
'Oşmanlı Müellifleri c.1 s.212, Hülâsatü'l-Eşer c.4 s.174

3810 Mehmed, Mehmed Efendi, Seyyid Selâm'ın oğlıdır, Mîr-i Eyyûbî, vefâtı h.1035
m.1625
Sicill-i 'Osmânî c.4 s.152

3811 Mehmed, Bûstânzâde Mehmed Efendi bin Şeyhülislam Bûstânzâde Mehmed
Efendi bin Muştafa Efendi bin Bûstân Efendi bin Mehmed Tirevî, h.972 m.1564
târîhinde doğdı, İstanbul Kağısı, vefâtı 1035 m.1625, Kayınpederi Nişancı Mehmed
Paşa Câmi'i hâzîresinde medfündür
İzin tozını dîde-i ter kapdı şabâdan

Girdi eline kuhl-i cilâ bâd-ı hevâdan

Şakâyık-ı nev'îzâde 697, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.151, Hasan Çelebi 280

3812 Mehmed, Seyyid Mehmed Efendi, Eyüb Türbedârı Seyyid 'Abdulhâlîk Efendiniñ oğlu ve Balat Şeyhi Şeyhi Seyyid Hasan Efendiniñ pederidir, Eyübli, Koca Muştafa Paşa Tekyesi Şeyhi, vefâtı h.1036 m.1626 (vefâtı târîhi fevt-i târîhi bir ziyâde ile ola rûhına rahmet-i yezel)

Pür-şafâ oldukca dil mir'ât-ı İskender gibi

Görinür 'aks-i cemâliñ ey şanem taşvîrden

'Aşk bir şem' -i ilâhîdir benim pervânesi

Şevk bir zincîrdir gönülüm anıñ divânesi

Nûr-ı Hâkdır görinen 'âşıkdan ey şâhib hüner

Nitekim şem' iñ ziyâsı görünür fânûsdan

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.55

3813 Mehmed, Mehmed Efendi, Şeyh Burhâneddîn evlâdından Maḥmûd Efendiniñ oğludur, Nakîbü'l-Eşrâf, vefâtı Ramazan 1044 m.1634

Sicill-i 'Osmânî c.4 s.158

3814 Mehmed, Kağızâde veyâ Toğânîzâde Şeyh Mehmed Efendi, Balıkesirli, vefâtı h.1045 m.1630

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.64

3815 Mehmed, Ğazi Evrenoszâde veyâ Şeyh Mehmed Efendi, Şeyh Mehmed Efendiniñ oğludur, Müderris, Vardarlı, vefâtı h.1055 m.1645, 'Osmanlı Müellifleri'niñ babasının ismini Şeyh 'Ali ve vefâtı tarihini 1057 olarak yazması toğrı değıldir

Bahâriye Manzûmesinden

Nedir bu resm-i dilârâ nedir bu naḡş-ı nigâr

Ki tarḡ itdi çemenzâra naḡşbend-i bahar

Midâd-ı sebz-ile yazdı şahîfe-i çemene

Debîr-i şun'-ı Hudâ fenzurû ilâ âşâr

Bu demde oldı gülistân meger ki başka kitâb

Ki lâciverd-ile cânâ benefşe çizdi kenâr

Görince dâire-i gülde sünbüli muṭrib

Nevâ-yı sünbülede itdi şavt-ı beste nigâr

Nesîm-i perde-guşâ açdı gonceniñ yüzini

Şeâtaret itdi Mehmed o dem hezâr-efkâr

Sâkiyâ bâde-i nâb-ile lebâleb olalı

Döndi bir cûy-ı güzel la' l-i bedehşâne güzel

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.142, 'Oşmanlı Müellifleri c.2 s.49, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.161, Seyyid Rızâ 88, Mucîb 64, Kâfzâde 101, Rıyâzî 120

3816 Mehmed, Sultân Mehmed-i Râbî', Sultân İbrâhimiñ oğlıdır, 29 Ramazan 1051 m.1641 târîhinde doğdı, cülûsı 17 Recep 1058 m.1648, vefâtı 8 Rebî' ulâhîr 1104 m.1692, Bağçeķapısı'nda vâlidei Turhan Sultân Türbesi'nde medfûndur

Göñül ne Gökşu'ya mâil ne Şariyer'e gider

Şipâh-ı ğamdan emîn olmaĝa Hişâr'a gider

Ey Mehmed mu' cizât-ı Aĝmed-i Muhtâr-ile

Umarım ola maĝlûb a' dâ-yı din ü devletim

Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4211, Sicill-i 'Oşmânî c.1 s.70

3817 Mehmed veyâ Selîsî, Baldırzâde Mehmed Selîsî Efendi bin Muştafâ Efendi bin Tokâdî 'Ali Dede, Bursalı, Müderris, vefâtı 2 Recep 1060 m.1650, Bursa'da Abdâl Mehmed Câmî' i ĥazîresinde medfûndur, "Kerem-i Hakk'a muķârin ola Baldırzâde" mısra' ı vefâtı târîhidir

Açılur izhâr geldi şimdi bûy-ı nevbahâr

Vâr-idi dillerde çokdan arzû-yı bahâr

Maķdeminden vâr-ise aldı ĥaber bâd-ı şabâ

Devr idüb etrâfı eyler cüst-cûy nevbahâr

Gidüb aĝyâr geldi yâr-ile zevķ u şafâ devri

Bi-ĥamdilillâh bahâr irişdi vü gitdi şitâ devri

Felek devr eyledikce devlet-ile ber-ķarâr olsun

Selîsî hoşduru ol fâzıl müşkil-i ĝüşâd devri

Selîsî maddesine baķ numara 1950

3818 Mehmed veyâ Şâdık, Şeyhzâde Mehmed Şâdık Efendi bin Mehmed Efendi bin Şeyh Sinân Efendi, vefâtı Rebî' ulevvel 1068 m.1657

Şâdık maddesine baķ, numara 2238

3819 Mehmed, Nev' izâde Mehmed Bîdârî Efendi, 'Aţâullâh Efendiniñ oğlıdır, vefâtı h.1069 m.1658, Hicaz'da medfûndur

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.314, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.171

3820 Mehmed, Mehmed Efendi, ‘Abdurrahman Efendiniñ oğlıdır, Bağdadlı, vefâtı h.1078 m.1667

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.178

3821 Mehmed, Paşmaçızâde Mehmed Efendi Mehmed Efendi bin Paşmaçıcı Hasan Efendi, vefâtı h.1094 m.1682

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.167

3822 Mehmed, Monla Aḥmedzâde Mehmed Çelebi, İranlı Monla Aḥmed’iñ oğlıdır, Bursalı, Müderris, vefâtı 12 Cumaziyelevvel 1106 m.1694, Bursa’da Eşrefzâde Tekyesinde medfûndur, Cehdî Muştafa Efendiniñ “Eyleye nûr türbesin Mevlâ” mısra’ ı vefâtına târîḥdir, vefâtı tarihini Şeyhî ve Sicill’iñ 1116 göstermeleri toḡru deḡildir
Yâ Rab dilimi zıkr ile mu’ tâd eyle
Aşkıñla gönül ḥânesin âbâd eyle

Ol beyti ḥarâb eylemeye fikr-i sivâ

Luṭd eyle efendim kerem-i imdâd eyle

Şakâyiḡ-ı Şeyhî c.2 s.346, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.203, Mecmu‘ a-yı Şu‘ arâ 63, Güldeste 405

3823 Mehmed, La‘ lîzâde Şeyh Mehmed el-Ḥuseynî İbrâhim bin Reîsü’l-küttâb ‘Ali La‘ lî Efendi bin ‘Ali Efendi bin Muştafa Efendi, Reîsü’l-küttâb Sarı ‘Abdullah Efendiniñ dâmâdı, vefâtı Cumaziyelevvel 1119 m.1707, Ayaşofya’da medfûndur
Mecelle 378

3824 Mehmed veyâ Tâhir, Mekkîzâde Mehmed Tâhir Efendi, Mekkî Mehmed Efendiniñ oğlıdır, Müderris, vefâtı 11 Zılka‘de 1128 m.1715, Emir Buḥârî’de medfûndur

Tâhir maddesine bak numara 3466

3825 Mehmed, Kâsımzâde Şeyh Seyyid Mehmed Efendi, Buḥâralı, vefâtı h.1131 m.1718

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.215

3826 Mehmed, Enderunlı Silâḡdar Mehmed Aḡa, Fındıklılı, vefâtı h.1139 m.1726, Ayaz Paşa ḡabristanınıñ Gümüş Suyı Ḥastaḡḥânesi ṡarafında medfûndur

‘Oşmanlı Müellifleri c.3 s.69, Sicill c.3 s.86

3827 Mehmed, Ḥacı Mehmed Beg bin Defterdâr Toḡancı Ḥuseyin Paşa, Mevḡûfâtçı, vefâtı h.1145 m.1733, Sinan Paşa Türbesi civârında medfûndur

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.226

3828 Mehmed, Mehmed Efendi Hindî, Heratlı, Saray muhâbelecisi, vefâtı h.1146 m.1733, Eğrikapu'da medfûndur
Sicill-i 'Osmânî c.4 s.228

3829 Mehmed, Çerkeszâde Mehmed Efendi bin Yûsuf Efendi bin Muştafa Efendi, Diyarbakırlı, vefâtı h.1160 m.1747
Zevk-i dünyâ hoş gelür ammâ ki çirkindir şöñ
Kim anıñ haqqında söylenmiş odur dârü'l-bevâr
Tezkire-i Âmid 94

3830 Mehmed, Müstakîmzâde Mehmed Efendi, Müstakîm Efendiniñ oğlıdır, Müstakîmzâde Süleymân Sa' deddin Efendiniñ pederidir, vefâtı 30 Safer 1164 m.1750, Emir Maḥmûd Câmî' i hazîresinde medfûndur
Es' ad 62, Mecelle 387, 394, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 174

3831 Mehmed, Şadra'zam Silahdâr Seyyid Mehmed Paşa, Dimetokalı, vefâtı Zilhicce 1170 m.1757, Mekke'de medfûndur
Ferzend-i Sitanbûlum ferzend Sitanbûl
Fazlıyla ider feyze kâdir bizi Muşul
Hadîkatü'l- Vüzerâ Zeyli Dilâver Ağazâde 53, Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4200, Esmârü't-
Tevârîḥ 101, Tayyârzâde 'Aṭa Târîḥi c.2 s.102 ve c.4 s.210

3832 Mehmed, Ayas Efendizâde Mehmed Emîn Efendi, Kaḍı, Şudûrdan Ebû İshâkzâde Seyyid Şeyhî Mehmed Efendiniñ kitabcısı, vefâtı h.1180 m. 1766
Sicill-i 'Osmânî c.3 s.30

3833 Mehmed, Mehmed Emin Beg bin Posta ve Telâgraf Nâzırı Ahmed Şükrî Beg bin Bağdad Vâlisi Gürci Necib Paşa, h.1259 m.1843 târîḥinde İstanbul'da doğdı, vefâtı h.1291 m.1874, Rumili Hışarı kabristanında medfûndur
Ümîd-i vaşlı beni itdi mübtelâ-yı firâḳ
Fikr-i vişâli imiş bâ' iş belâ-yı firâḳ

Vişâli istemeseydim firâḳı çekemezdin
Beni cezâ-yı ' ameldir kılan cezâ-yı firâḳ

Firâḳa çâre bulunmaz güzel bulundukça
Güzelleriñ kökinin kesmeden devâ-yı firâḳ

Cihânda hoş yaşamak râḥat itmek istersen
Ne sür şafâ-yı vişâli ne çek cefâ-yı firâḳ
Soñ ' Aşır Türk Şâ' irleri 942

3834 Mehmed, Mûsacalı Mehmed Sa‘îd Efendi, Akhişarlı, Müderris, vefâtı 1320 m.1902, Akhişar’da Uzuntaş Kabristanında pederiyle Ahmed Rûmî kabirleri arasında medfûndur,

Nef’î niñ Kaşîdesine Tahmîsi
Bârekallâh ey cihânîñ dâver-i sa’d ahteri
Şânekallâh ey cihâdîñ Rüstem-i cengâveri
Biñ yaşa ey kâr-ı zârîñ qahraman Hayderi
Âferîn ey rûzgârîñ şehsuvâr-ı maqberi
‘Arşa aş şimden gerü tîğ-i şüreyyâ cevheri
‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.41

3835 Mehmed veyâ Es‘ad, Seyyid Hacı Mehmed Efendi, Şeyh Mehmed Sa‘îd Efendiniñ oğlıdır, Erbilli, Kelâmî Tekyesi Şeyhi, 11 Ramazan 1349 m.1930, Menemen’de medfûndur

At şu tesbîh-i riyâ-paşı yedi takvâdan
Müdde‘â şafvet ise al kadehi mînâdan

Nice yüz matlaba ey Şeyh şarılmış gördüm
Çekdiğîñ iki eli mâide-i dünyâdan

Atamaz kimse benim gibi gam-ı dünyâyı
Olmayan mest-i kalender mey-i istîgnâdan

Mekteb-i ‘aşkda üstâd-ı ezelden aldım
Ders-i tecrîdimi sen şanma leb-i ‘îsâ’dan

Ne bilir zühhd-ile zâhid mey-i ‘aşkıñ qadrin
Anı bir kerre suâl eyle ben rüsvâdan
Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 2155

3836 Mehmed, Mehmed Emin Efendi, İrân Şâhı Tahmasb’îñ vezîri Mirza Beg Sâbikî’niñ oğlıdır, Ebherli, Sultân Bâyezîd-i Evvel Vakfı Mütevellîsi, Qânûnî Sultân Süleymân devrinde vefât itmişdir, Silsile-i nesebi Şeyh Bahâuddîn Sühreverdî’ye müntehîdir

Tenim gubârı yolînda gider virsem eger
Sirişk-i çeşmimle reh-güzârı pâk iderim

Ğam-ı firâk u belâ-yı ‘itâba mümkünse de şabr
Raķîbe meyl idicek kendümi helâk iderim

Ham itme bâr-ı gamuñla kemân gibi qadem
Ki tîr-i âh-ile eflâkı zahm-nâk iderim

Cefâ vü cevriñi bildim ki yârîñ imtiḥânıdır
Dil ü câna anıñ her biri bir luṭf-ı nihânıdır
Ḳâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4187, Sicill-i ' Oṣmânî c.4 s.117, Ḥasan Çelebi 283, Beyânî 80

3837 Meḥmed, Tûlbendcizâde Meḥmed Efendi, Manastırlı, Defterdâr
Sûnbülûñ kılmaz gül-i gülzâra şâhâ ser-efrû
Serviñ itmez ' ar' ar kühsâre cânâ ser-efrû

Ḳor eşiğîñ ḥâkine her gün seri mihr-i felek
Der ki ' âliñe eyler ' arş-ı a' lâ ser-efrû

Pây-ı dil-bestedür ol kâkül-i sûnbül bûya
Göñül âşüftedür ol zülf-i perîşân mûya

Mâh her gün kaşı tuğrâsı mişâlin qaralar
Mişl ü mânend olur mı o hilâl ebrûya
' Oṣmanlı Müellifleri c.2 s.173, Ḳâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4185, Ḥasan Çelebi 285, Beyânî 80

3838 Meḥmed, Meḥmed Efendi bin Şeyhülislam Hoca Sa'deddîn Meḥmed Efendi bin Ḥasan Cân bin Ḥâfız Meḥmed Efendi bin Cemâleddîn Işfaḥânî, Onıncı ' aşır şâ' irlerinden
Bûlbül-i dil bâğ u râğı keşt iderse yârsız
Gül yüzini görmeye ' âlemde hergiz ḥârsız

Ey göñül sahrâ-yı sevdâ-yı sevâd-ı zülf-i yâr
Ṭayy olunmaz giceler şem' -i cemâl-i yârsız

Menzil-i maḳşûda ey dil vâsıl olmazmıñ kişi
Râh-ı ğamda reh-ber-i ' aşk-ı ruḥ dildârsız

' Aşḳdan ḥâlî degildir ey Meḥemmed göñlümüz
Bir ' aceb vâdîdeyiz kim olmazız hiç yârsız

Ne başlar kesdüğün bilmez mi yâ Rab hançer-i tîzi
Ne kanlar dökdüğün yâd eylemez mi çeşm-i hûn-rîzi

Perîşân eyleme ahvâl-i ' uşşâkı terahhüm kıl
Ṭağıtma kâkül-i müşğîn ü zülf-i ' anber-âmîzi
Meḥmed maddesine bak numara 3807

3839 Meḥmed, Hezîmîzâde Meḥmed Efendi, Diyarbakırlı

Pîrâye-i ser-şadr-ı nübüvvet idi nâmın
Dîbâce-i hestî-yi kalem kılmadan inşâ
Teslîm-i makâlîd-i celâlât-ile mevsüm
Tevşîh-i hitâbât-ı cemâl-ile mücellâ
Tezkire-i Âmid 94

3840 Mehmed veyâ Ümîdî, Mehmed Paşa, Kapudan Salih Paşanın oğludur, Lahsa Beglerbegi

Öldürüb girdi şafâk-veş kanıma ol âfitâb
Şimdi görünmez meger kim itdi kanımdan hicâb

Dil ruh-ı zîbânı gördükce yürek yansa n'ola
Penbe yanar şırçaya olsa muķâbil âfitâb

Ey Ümîdî görmek-ile yâri oldum kâm-bîn
Câme-h'âb içre uyur bulsam olurdu kâm-yâb
‘Ahdî 25

3841 Mehmed, Şehzâde Mehmed, Kânûnî Sulţan Süleymân'ın oğludur, h.828 m.1424 târîhinde doğdı, vefâtı h.950 m.1543, Süleymâniye Câmî'inde pederi türbesinde medfûndur

Her kaçan ruhsârını ‘arz itse dilber gül gibi
Nâleye başlar görüb bîçâre dil bülbül gibi

Ol şaçı Leylâ umardım baña Mecnûnum diye
Gezmesün gelsün belâ tağında maḥzûnum diye

Yolına cân virmege anuñçün ikrâr eyledim
Habs idüp çâh-ı zenehdânında medyûnum diye

Umardım şî‘ r-i güher-bârım işitdikde nigâr
Kandedir gelsün berü ol dürr-i meknûnum diye

Dâl-i devlet ol baña yetmez mi bu dünyâda kim
Nâz ile ol çeşmi nergis baña meftûnum diye

Dilber oldur ey Meḥemmed hışm idicek ‘âşıķa
Boynuña bend eyledüm zülf-i hümayûnum diye
Hasan Çelebi 44, ‘Ahdî 18, ‘Âlî Târîḫi 175, Kâfile-i Şu‘arâ 27

3842 Mehmed, Enderunlı Mehmed Paşa, Kânûnî Sulţan Süleymân devri şâ‘irlerinden
Saña bir söz diyeyin diñler iseñ dûr olmaz

Her ki mağrûr ola elbette o manşûr olmaz
Tayyârzâde ‘ Aṭa Târîhi c.4 s.117

3843 Mehmed, Şeyh Mehmed Efendi-i Teberdâr, Ispartalı, Isparta Mevlevîhânesi
Şeyhi

Beyâ tebdîl-i sîret kon ki âhîr şûret ü cân
Mübeddel bâ-kef-i hâk u kefen gorded kih u mihrâ

Berev îñ dîde-i ser râ bebend çeşm-i sır beguşâ
Ki tâ bînî ‘ ayân-ı aşl-ı heme çiz u bed u meh râ
Esrâr Dede 273, Sefîne-i Mevleviye c.2 s.66, Sema‘ hâne-i Edeb 216

3844 Mehmed, ‘ Uşşâkîzâde Mehmed Çelebi, Müderris
Olmaz dil-i za‘ îf saña zerre deñlü yâr
Ey rûzgâr hâtırına konmasun ğubâr
Seyyid Rızâ 89, Mucîb 35

3845 Mehmed, Çarhîzâde Hâfîz Mehmed Efendi, Diyarbakırlı
Yûşa‘ Tepesindeki Câmi‘ İçün Söylediği Târîhdir
Hazret-i Yûşa‘ Nebî mürsel ibn-i nûn budur
Hem Kelîmullâh fenâsıdır ‘ aleyhimü’s-selâm

Mu‘ cizâtından birisi boğaza eyler iken
Gün ğurûba gitmedi bir sâ‘ at oldu şoñra şâm

Hürmet içün emdi Hâfîz Mehmed Kavline
Cümle züvvâra dağî virsün Hudâ hüsn-i hıtâm

Rihletün evvel-i târîh-i hicrîye kadar
İki biñ üçyüz yigirmi sâl iki mehdîr tamâm
Tezkire-i Âmid 95

3846 Mehmed, Mehmed Efendi bin İbrâhim Efendi bin İmam Sulṭanî Mehmed Efendi,
911 târîhinde hayatda idi
Mecelle 386, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.54

3847 Mehmed, Mehmed Efendi bin Aḥmed Efendi bin ‘ Abdullâh er-Rûmî, Mamay
Mehmed dinmekle ma‘ rûfdur
Keşfü’z-Zünûn eski Ṭab‘ c.1 s.523, ve Yeñi Ṭab‘ c.1 s.813

3848 Mehmed, Mîr Gulâm Mehmed Ağa
Bir güzel Arnavudîñ ğamzesi kaşd itdi dile

Sînemi deldi geçüb câna ciğer kaşdıyla
‘Âşım 28

3849 Mehmed veyâ Hâfız, Haşircızâde Hâfız Ağa bin Haşircızâde Hacı ‘Abdullah Ağa bin Hacı Mehmed Efendi, Âyıntablı, Hâfız maddesine bak numara 816

3850 Mehmed veyâ Dâ‘î veyâ Yazıcıoğlu, Yazıcıoğlu Şeyh Mehmed Çelebi, Yazıcı Şalahaddîn Çelebinin oğludur, Dâ‘î maddesine bak numara 1112

3851 Maḥmûd, Bedreddîn Maḥmûd Efendi, Şeyh Mehmed Efendinin oğludur, Amasyalı, Kaadı, vefâtı h.914 m.1508, Bursa Kaadı
Maḥmûdiye Nâmındaki Eşerinin Matla‘ı
Bedî‘-i rabb-i a‘lâdan celâlî-i nûrî ecnâdır
Dü‘âlem kul o mevlâdır kamuya hükmi istîlâ

Anıñla kâinât zinde iderler şükr her hinde
Anıñ dergâh-ı ‘izzet de teḥayyürde kamu ihyâ

Bu mevcûdât kemâline nişândır hem celâline
Dü‘âlem pes cemâline mücellâdır olub dav‘an
‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.252

3852 Maḥmûd veyâ Reşâdî, Kâfzâde Maḥmûd Reşad Çelebi, Kâf Şemseddîn’in oğludur, vefâtı h.960 m.1552
Reşâdî maddesine bak numara 1391

3853 Maḥmûd, Kaysûnîzâde Maḥmûd Efendi, Şeyh Mehmed Kaysûnî-i Mısrî’nin oğludur, Reîs-i eṭıbbâ-i Pâdişâhî, vefâtı h.976 m.1568
Sicill-i ‘Osmanî c.4 s.312

3854 Maḥmûd, Maḥmûd Efendi, Süleyman Efendinin oğludur, Kefeli, Kefe Kadısı, vefâtı h.990 m.1582, ‘Osmanlı Müellifleri’nin vefâtı tarihini 997 göstermesi yañlıştır Şakâyık-ı Nev‘îzâde 272, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.19, Sicill-i ‘Osmanî c.4 s.314

3855 Maḥmûd, Baltacızâde Maḥmûd Paşa, Baltacı Maḥmûd Paşanın oğludur, Yanık Beglerbegisi, vefâtı h.1006 m.1597
Sicill-i ‘Osmanî c.4 s.315

3856 Maḥmûd, Seyyid Maḥmûd Efendi, Rûmiyeli, vefâtı h.1048 m.1638
Çün Resûl-i Hudâ buyurdı ne hoş
Rûhına ola biñ dîrûd selâm

Kim ki zâmin ola bu on vakfa
Ben aña zâminim rûz-ı kıyâm
Tezkire-i Âmid 95

3857 Maḥmûd, Açıkbaş Maḥmûd Efendi bin Aḥi Meḥmed Efendi bin Rûmiyeli
Seyyid Aḥmed Efendi, vefâtı 15 Rebî‘ulâhîr 1077 m.1763, Bursa’da Dâye Hâtun
civârında medfûndur
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.319

3858 Maḥmûd, Şeyh Maḥmûd Beyâtî, Kerkükli, Câm-ı Cem Âyîn müellifi,
vefâtı h.886 m.1481 târîhinden soñradır
‘Oşmanlı Müellifleri c.3 s.29

3859 Maḥmûd, Maḥmûd Celâleddîn Paşa, İstanbullu, Nâfi‘a Nâzırı, Çorlılı ‘Ali Paşa
aḥfâdındandır, vefâtı h.1316 m.1898, Beşiktaş’da Yaḥyâ Efendi Tekyesinde
medfûndur
Mirât-ı dil ki şûret-i iḥlâs gösterir
Vârestedir ‘Akûs-ı ribâ vü rusûmden
‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.426, Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 207

3860 Maḥvî, Maḥvî Çelebi, Kaşamonılı, vefâtı h.988 m.1580
Ko ğamıñ n’ola bu cihân mülkine sultân olsun
‘Akl u dil bende olub ḥükmine fermân olsun
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4261, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.338, Ḥasan Çelebi 286, ‘Ahdî 297

3861 Maḥvî, Aḥmed Çelebi, Kütahyalı, vefâtı h.1055 m.1645, Şafâî vefâtını 1089
gösteriyor
Dile keyf-i nihânî neşve-i zevk-i tebessümdür
Tebessüm ‘âşıka sermâye-i luṭf u teraḥḥümdür

Bâde-i nâz-ile bî-mâr-ı zebûndur çeşmiñ
Ġamzede şîvede seḥḥâre nümûndur çeşmiñ

Ža‘f-ı ğamıñla sînemi seyr eyleye görür
Âyîne-i dilimde olan inkisârımı

Böyle mestâne olur ḥâne-i aĝyâre giden
Bir ‘aceb ḥasta olur ḥastaya tımâra giden

Âteşgede-i zülfüne bî-nûr dimezler
Dâĝ-ı dilime meş‘ale-i tûr dimezler

Olmakda siyeh pûş şem‘i her seher ü şâm
Murg-ı dil-i pervâneye bî-sûr dimezler

Ş‘ol mertebe bî-tâb ü tüvân eyledi hayret
Âh-ı dilime zemzeme-i mûr dimezler
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.212, Seyyid Rızâ 90, Mucîb 35, Belîğ 84, Safayî 182

3862 Maḥvî, Aḥmed Çelebi, Edirneli, vefâtı h.1089 m.1678, vefâtı tarihini Belîğ 1080 göstermektedir

Zülf-i siyehin zînet-i taraf-ı küleh eyler
Biñ fitne vü âşûbe anı cilve-geh eyler
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.785, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.338, Belîğ 84

3863 Maḥvî, Şeyh ‘Îsâ Maḥvî Efendi, Kaḍı‘asker Şukûkî ‘Ali Efendiniñ oğlıdır, Geredeli, Süleymâniye Câmi‘i Vâ‘ızı, Ğanizâde Nâdirî‘niñ hemşîrezâdesidir, h.1047 m.1637 târîhinde Gerede‘de Sarı Kaḍılar köyünde doğdı, vefâtı 22 Ramazan 1127 m.1715, Şam‘da Şeyh Muḥyiddîn ‘Arabî Türbesinde medfûndur “Mâte ‘Îsâ velem yemût ḥub” mışra‘ı vefâtına târîḥdir, Ayvansarâyî‘niñ vefâtı tarihini 1168 göstermesi yañlıştır

Bırakdım ‘aşkıñ ile nâm u ‘ârım yâ Rasûlellâh
Unutdım şevkıñ ile cümle kârım yâ Rasûlellâh

Bu gönülüm bülbüli aşlâ cihânıñ bâğına bakmaz
Yüzüñ görmek gülistânıñ ararım yâ Rasûlellâh

Gönül pervâne-veş ditrer vişâliñ şem‘ine dâim
Dökindi ḳalmadı şabr u ḳarârım yâ Rasûlellâh

Derûnum ḥânesi yandı dehânım çıkdı eflâke
Demâdem ḥadden aşdı âh u zârım yâ Rasûlellâh

Sivâ efkârınıñ cündi gönül mülkin ḥarâb itdi
Elim al düşmüşem ḳaldır meded Mevlâ-yı Raḥmân‘ım

Emel ârzûsunuñ odı yakub bağrım kebâb itdi
Elim al düşmüşem ḳaldır meded Mevlâ-yı Raḥmân‘ım

Bulmak dilersen dâ‘im sa‘âdet
Cân ü gönülden Allâh‘a yalvar
Gafletde ḳalma eyle ‘ibâdet
Cân ü gönülden Allâh‘a yalvar

Aldanma zinhâr fânî cihâna
Taķvâ vü zühdi ķût eyle cânâ
Uçmaķ dilerseñ bâġ-ı cinâna
Cân ü gönülden Allâh’a yalvar

Ķaldır diliñden keşret hicâbın
Sırrıñda oķı vahdet kitâbın
İçmek dilerseñ vuşlat şarâbın
Cân ü gönülden Allâh’a yalvar

Yoklukda yokla ma‘nâ-yı Maḥvî
Maķşûdı añla şarf ile naḥvî
Merdûd-ı râh ol gel iste şaḥvî
Cân ü gönülden Allâh’a yalvar

Şaķâyık-ı Şeyhî c.2 s.512, ‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.126, Sicill-i ‘Oşmânî c.3 s.312,
Sâlim 612, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 19

3864 Maḥvî, Maḥvî Çelebi, Ḥayrabolılı, vefâtı h.1150 m.1737

Dil-i nâlânımı iñletdi seḥer nâlânıñ
Nedir ey bülbül-i şûrîde ne bu efgânıñ

Kızılıñ urdı yüzüne meye yek reng oldı
Ruḥ-ı gülgûn ile sâķî lebi ol cânânıñ

Götür ey bâd-ı şabâ bâġa peyâmın o mehiñ
Şeb-i hecrini münevver idelim devrânıñ

Mey u maḥbûb ile gülşende hemân şâd olalım
Yeter oldı ġamını çekmeyelim dünyânıñ

Meye meyl eylesün Maḥvî neye meyl itsün

Ki kıomaz zerre kıadarca kederin insânıñ

Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.338, Ķâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4231, Faṭın 368, Keşfü’z-Zünûn
Zeyli 328

3865 Maḥvî, Salih Meḥmed Maḥvî Efendi, Şeyh ‘Îsâ Maḥvî Efendiniñ oġlıdır,
Süleymâniye Câmî‘i Vâ‘ızı, vefâtı h.1173 m.1759, Tercüman Yunus Câmî‘i
ḥazîresinde medfûndur
Sicill-i ‘Oşmânî c.3 s.206

3866 Maḥvî, Ḥasan Maḥvî Efendi, Tebrizli, Ḥaṭṭât, h.1238 m.1822 târîḥinde Tebriz’de
doġdı, vefâtı h.1270 m.1853 târîḥinden şoñradır

Dil-âvâz maḥfi genc ol o seni vîrâne şansunlar
Meşeldir bu ki dirler ‘ âķil ol dîvâne şansunlar

Muķîm-i mescid ol bâtında dâim Hakkı zıkr eyle
Ne ğam erbâb-ı zâhir menziliñ meyḥâne şansunlar

Vücûdın derd-i ‘ aşķ-ile fenâ mülkinde maḥv it kim
Beķâ esrârına vâķıf olan merdâne şansunlar

Var eşḥâb-ı kemâla Maḥviyâ ‘ arz eyle eş‘ ârîñ
Ĝarez ehli kelâmın o seniñ efsâne şansunlar
Ķâmûsu’l-A‘ lâm c.6 s.4231, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.338, Faṭîn 368

3867 Maḥvî, Meḥmed Muḥyiddîn Efendi, Erbilli, vefâtı h.1289 m.1872, Eyüb‘de
Ķaşĝârî Dergâhı yoķuşunda medfûndur
‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.422

3868 Maḥvî, ‘ Ali Maḥvî Efendi, Unķapanında bir Ķurıķahveciniñ oĝlıdır,
İstanbul, ‘ Acem Maḥvî Efendi dinmekle meşhurdur, Şehzâdegân Fârisî Hocası,
vefâtı 14 Şaban 1300 m.1882, Beşiktaş‘da Yahyâ Efendi Tekyesi ḥazîresinde
medfûndur
Sicill-i ‘ Oşmânî c.3 s.577

3869 Maḥvî, İḥsan Maḥvî Efendi, Bedestân Hâceĝilerinden Ḥayâlî Rızâ Efendiniñ
oĝlıdır, İstanbul, 16 Muḥarrem 1309 m.1891 târîḥinde İstanbul‘da doğdı, vefâtı
h.1355 m.1936, Ķaraca Aḥmed Ķabristanında şâ‘ ir Nedîm‘iñ civârında medfûndur,
Üsküdar Mevlevîḥânesi Şeyhi Aḥmed Remzî Dede‘niñ “Düşdi bir bendesi
Celâleddîn‘iñ, Maḥv-ı hestî iderek gitdi cemâle Maḥvî” beyti vefâtına târîḥdir
Ben de oldum derd-i ‘ aşķa mübtelâlardan biri
Telḥ-kâm etdi dil-i lîkâlardan biri

Eyledi lemḥ-i başarda sâĝar-ı sevdâmı ḥûn
Dün yine ĝülşende şehri dil-rubâlardan biri
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 188

3870 Maḥvî, Tırḥan Begzâde İdrîs Beg bin ‘ Ömer Beg bin Tırḥan Beg
Bir saçı Leylâ kaşı yâ kirpiĝi oķ nâĝehân
Aldı benden ‘ aķlu fikr ü ķalb ile ârâm-ı cân
Ĝam beyâbânında Mecnûn ile oldum hem ‘ inân
Dostlar şimdengerü taĝlara düşmemdir hemân
Seḥî 36

3871 Maḥvî, Maḥvî Çelebi, İstanbullu

Şâhım egerçi mülk-i fenâ pâdişâhıyız

Pîr-i tarîkatiñ kûlıyız ḥâk-râhıyız

Meclis dirler aña ki peymâne olmaya

Ya her ṭoluda pûse-i cânâne olmaya

Ḳâmûsu'l-A'âm c.6 s.4231, Laṭîfî 306, Sehî 131

3872 Maḥvî veyâ Fârîğ, Pazarbaşızâde Hüseyn Çelebi, İstanbullu, Kaḍı

Ruḥ-ı dilber-i ğam-ile sînem üzre tâze dâğım var

Belâlî bûlbûlüm gûlzâr-ı 'âlemden ferâğım var

Ben ol ğam şâhıyım kim bu ḥay'ab-ı eşk almadan

Leb-i deryâda kûrulmuş nice gûlgûn otağım vâr

Kemân ebrûlaruñ anlar ki ey mihr ü hilâl egler

Sözün togrusı budur kim katı egri hayâl eyler

Gözünle kaddûñ ü zûlf ü femûñ müsellemdür

Terahhum eyle begüm 'âşık bu 'âlemdür

'Âşık Çelebi 167, Ḥasan Çelebi 286, 'Âlî Târîhi 215

3873 Muḥîṭî, Aḥmed Efendi, Rodoslı, Şîrvân Kaḍısı, vefâtı h.1008 m.1599

Medḥ-i Meşâyih Ḥaḳḳındaki Eşerinden

Molla Câmi' Ḥaḳḳında

Rişte-i nazma geçüren sübhayı

Şehr-i vücûda getüren tuḥfeyi

Ma' nâların bâde-i gül-fâm iden

Cins-i terâkîbi aña câm iden

Ma' rûf-ı Kerḥî Ḥaḳḳında

Olmuş idi Ḥazret-i Kerḥî meger

Ḥûy-ı pesendîde ile mu' teber

Zâtı kemâlâtla mevşûf idi

Nâm-ı şerîfi gibi ma' rûf idi

Sîne-i pür derd-ile ḥâl-i derûnum şevḳine

Nây u def bir yire geldi âh şeklin bağlandı

Ehl-i 'âlem devr-i 'adlünde olur âsûde-hâl

Taň degül olmasa dilde dâverâ gerd-i melâl

Ṭâlî‘ üñ hem-ser olursa mihrlle her dem revâ
Ki ehli diller derdüñe olur müdâvim mâh u sâl

Ey Muḥîṭî umarum dergâh-ı Ḥaḥḥ’ dan rûz u şeb
Ḳullarını ğayre muḥtâc eyleyüp ac itmesün

Mâh muḥtâc olduğuğün âfitâbe egülür
Ḥaḥḥ Te‘ âlâ saĝ gözi sol göze muḥtâc itmesün
Dîvânı, Emîrî Efendi Ḳısmında, Millet Kütübḥânesinde, Numara 396
“ “ “ “ 397

“ Ḥacı Maḥmûd Efendi kısmında, Süleymâniye Kütübḥânesinde, Numara 3523
“ Üniversite Kütübḥânesinde Numara 267
‘ Ahdî 302, Hasan Çelebi 289, Ḳâfzâde 101, Seyyid Rıdâ 92, Rıyâzî 120, Sicill-i
‘ Oşmânî c.4 s.348, Beyânî 82, Mecelle 387

3874 Muḥyî, Muḥyiddîn Meḥmed Şâh Efendi bin ‘ Ali Efendi bin Yûsuf Bâlî Efendi
bin Şemseddîn Fenârî Efendi bin Ḥamza Efendi bin Meḥmed Efendi, vefâtı h.929
m.1522
Şaḳâyık-ı Mecdî 386

3875 Muḥyî, Muḥyiddîn Meḥmed Efendi bin Muḥyiddîn Meḥmed Şâh Efendi bin
‘ Ali Efendi bin Yusuf Bâlî Efendi bin Meḥmed Şemseddîn Fenârî Efendi bin Ḥamza
Efendi bin Meḥmed Efendi, vefâtı 26 Zılḳa‘ de 951 m.1547, Eyüb’ de Küçük Emir
Efendi ḳurbünde medfûndur, “Muḥyi-i dîn oldı ‘ âzim-i raḥmete” mışra‘ ı vefâtına
târîḥdir, Keşfü‘ z-Zünûn’ uñ vefâtı tarihini 1003 ve ba‘ zı me‘ ḥazleriñ büyükbabası ‘ Ali
Efendiği babası ğibi göstermeleri ve Devḫatü’ l-Meşâyıḫ’ ıñ doğum tarihini 751 olarak
ḳayd itmesi yañlıştır
Ögdiler gerçi kim sabr-ı cemîli
Veli sabrun dahı oranı hoşdur

Dil-i Muḥyîden eksük olmasun derd
Misâfir-hânenün miḥmânı hoşdur

Alurlar cân u dil naḳdini bizden
Varırlar ğayr-ile bâzâr eylerler

Bize vaşl-ile laf urma raḳîbâ
Saña kim didigim bayrâm ḳaçandır

‘ Aceb mi dâimâ iki elimle sînemi dögsem

O şâhîñ âsitânında dögülür kûs nevbetdir

Dîvânı, Reşîd Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 772

Şakâyık-ı Mecdî 387, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.18, ‘Âşık Çelebi 168, Sehî 29, Keşfü’z-Zünûn Eski Tab’ı c.1 s.523 ve Yeñi Tab’ı c.1 s.813, Kâfzâde 101, Beyânî 80, Hasan Çelebi 286, Kâmûsu’l-A’lâm c.6 s.4232, Rıyâzî 120, Mecelle 387, Devhatü’l-Meşâyih 22, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.344

3876 Muhyî, Mehmed Muhyî Çelebi, Nigdeli, Kağı, vefâtı 1005 m.1596

Senden yanup yakılmağa cânâ meleklerle

Tutdı duhân-ı âteş-i âhum feleklere

Gezerken yâr ben bîmârla âheste âheste

Didiler kim ölümlü oldı cânın gezdürür haste

Câme-ğâbumda görüp cân seher ol mâhveşi

Öyle şandum ki uyanup koynuma girdi güneşi

Mün’akis olmasun erbâb-ı şafâya hâzer it

Gitme ağıârla seyrâna kenâr-ı cûya

Reh-i ‘aşk içre idersem n’ola da’vâ-yı kâdem

Nûh yaşından urur merdümek-i dîdem dem

Sen lebi âb-ı hayâtı koçan ölmez dirler

‘Ahdüm olsun seni cânâ koçayum ölmez isem

Tâb-ı meyden rûh-ı sâkîde olan katre-i mey

Görinür gözüme berk-i gül-i terde şebnem

Kâmûsu’l-A’lâm c.6 s.4231, ‘Alî Târîhi 299, Hasan Çelebi 297, ‘Ahdî 296, Rıyâzî 121, Kâfzâde 102, Beyânî 81

3877 Muhyî, Muhyiddîn Muhyî Efendi, Taraqlı Borlu Kaşabası Müftisiniñ oğlıdır,

Taraqlı Borlulu, Fetvâ Emîni, vefâtı 1190 m.1776, Edirne Kapısı hâricinde medfûndur

Râmiz 250, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.347

3878 Muhyî, Muhyî Çelebi, Birgilili, Pilavcı Memi veyâ Pilavcı Muhyî dinmekle meşhûrdur

Merhabâ ey cân-ı cânân merhabâ

Merhabâ ey şâh-ı hûbân merhabâ

Ey şâhib-i zulmet ruh-ı ânest-i nâz

Ey dudağı âb-ı hayvân merhabâ

Sehî 104

3879 Muhyî, Muhyî Çelebi, Edirneli, ‘Acem Kancioğlu dinmekle meşhûrdur
‘Ahdî 304

3880 Muhyî, Muhyî Çelebi, Edirneli, ‘Acem Fethî oğlu dinmekle meşhurdur
‘Ahdî 304

3881 Muhyî, Muhyî Çelebi, Kağı
Çıkıdı gönümünden gözümden nâle vü yaşım benim
Râz-ı ‘aşkı serverâ itdikleri için halka baş

Şenligi yok bir harâb-âbâd imiş dünyâ-yı dün
Gelmeseydim Muhyiyâ ben bu harâb-âbâde kâş

Cefâ sengiyle cismüñ gömgök itmiş ol perî-peyker
Urulmuşsuñ yine ey ‘âşık-ı miñnet-zede beñzer
‘Ahdî 307

3882 Muhyî, Muhyî Çelebi, İbrâhim Gülşenî sülâlesinden, Yâ leybelen lisânı mûcidi
‘Âlî Târîhi 299

3883 Muhyî, Muhyiddîn Çelebi, Kâzı‘ asker
Ağız nâziklikle kanım nûş idüp oldu nihân
Kaatrece kanım anıñ yirinde kalmışdır ‘ayân
Latîfî 307

3884 Muhyiddîn, Muhyiddîn Ğazâlî, Tavaslı, vefâtı h.830 m.1426
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.338

3885 Muhyiddîn, Muhyiddîn Mehmed Efendi bin Haţib Kâsım Efendi bin Ya‘kûb
Efendi bin Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi, Amasyalı, Müderris, Haţib Kâsımoğlu
dinmekle meşhûrdur, vefâtı h.940 m.1533
Eyüb‘de medfûndur
Şakâyık-ı Mecdî 398, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.17

3886 Muhyiddîn veyâ Cemâlî, Muhyiddîn Mehmed Efendi, Zenbilli ‘Ali Efendi
sülâlesinden, vefâtı h.957 m.1550
Cemâl maddesine bak numara 631

3887 Muhyiddîn, Etmekcizâde Şeyh Muhyiddîn Meḥmed Gülşenî Efendi, Edirneli, Etmekcizâde Aḥmed Paşanın birâderidir, vefâtı h.1014 m.1605, Mısır'da Gülşenî Tekyesinde medfûndur
Şakâyık-ı Nev'îzâde 596, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.346, 'Oşmanlı Müellifleri c.1 s.162, Keşfü'z-Zünûn Zeyli 528

3888 Muhyiddîn, 'Arabkirlıoğlu Meḥmed Muhyiddîn Mekkî Beg, 'Arabkirlı Meḥmed Efendiniñ oğlıdır, Miralay h.1291 m.1874 târîhinde Mekke'de doğdı, vefâtı 17 Ramazan 1355 m.1936, Feriköy Kabristanında medfûndur
İsterdim o şeb-i şafaḳ sökerken
Elvâḥ-ı bahri bir temâşâ

Parladı önümde nûr-ı ḥulyâ
Sandım ki ağardı fecr-i zîbâ

Zühre idi meger o nûrı serpen
Nâimdi henüz bütün tabî'at
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 990

3889 Muhyiddîn, Enderunlı Muhyiddîn Ağa, Müezzîn-i Pâdişâhî, Sulṭan Maḥmûd-ı Şânî devri şâ'irlerinden
İdemem ḥâl-i dili şerḥ ü beyân
Ḥâlimi takrîre kâdir mi zebân

Şâhid-i maḳşûdumuz gözden nihân
Âh kim dilbesteyim hayli zamân

Yâr şormaz ḥâl-i zârımdan benim
Nâle-i bî-iḥtiyârımdan benim

Bir ḥaber vir nazlı yârımdan benim
Âh kim dilbesteyim hayli zamân
Tayyârzâde 'Aṭa Târîḫi c.4 .309

3890 Muhyiddîn, Meḥmed Muhyiddîn Râif Yengîn, Râif Efendiniñ oğlıdır, Mu'allim, h.1298 m.1880 târîhinde İstanbul'da doğdı
Çeşmeniñ neşvesi yok câm-ı muḥabbetde bile
Ḥüsünüñ ḥandesı yok gülşen-i cennetde bile

Tarf-ı rûyında açan güldeki nuşîn aleviñ
Görmedim şemmesini ḡonce-i vuşlatda bile

Mihnet-i ‘ aşkınıñ ezvâkına pâyân olamaz
Başlasam saymağa bitmez ebediyetde bile
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 993

3891 Muhtâr, Şeyhülislam Aḥmed Muhtâr Efendi, Koca Yusuf Paşazâde Maḥmûd Begiñ oğlıdır, 4 Cumaziyelevvel 1222 m.1807 târîhinde doğdı, vefâtı 11 Safer 1300 m.1882, Üsküdar’da ‘ İnâdiye Tekyesinde medfûndur, “Ferahâ geldi dü-çeşmimden sirişk-i ğam-ı dîdem, Rûhını teslîm kıldı Monla Beg ma‘bûdına” beyti Bulğaristân Komiseri ‘ Ali Ferah Begiñ vefâtına söylediği ta‘miyeli târîhdir
Salnâme-i ‘ İlmiye 602, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.351

3892 Muhtâr, Şeyh Aḥmed Muhtâr Efendi bin Sülün Efendi dinmekle meşhûr Şeyh Süleymân Şıdkî Efendi bin Şeyh Muştafâ ‘ İzzî Efendi bin Ḥalîl Efendi, İstanbullu, Südlîce’de Sa‘dî Tekyesi Şeyhi, h.1236 m.1820 târîhinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 22 Muḥarrem 1319 m.1901, mezḳûr dergâhda medfûndur
‘ Âşıq-ı dîdâr-ı Hâḳḳ şubḥ u mesâ giryân olur
Şem‘-i ‘ aşka per yaḳar pervâne-veş pürân olur

Ger fezâ-yı câna Muhtâr eyleseñ bir kez sefer
Anda bî-keyf ü kem esrâr-ı Hudâ seyrân olur
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 982, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.290

3893 Muhtâr, Aḥmed Muhtâr Efendi, Girid Muḥâsebecisi Muştafa Kuṭbî Efendiniñ oğlıdır, Giridli, Şeyhulḥaram, h.1264 m.1847 târîhinde Ḥanya’da doğdı, vefâtı 17 Ramazan 1328 m.1910, Merkez Efendi Kabristanında medfûndur
Kâbil-i ḥamd-i ḥudâvend-i ezel olmaz lisân
Nâm-ı pâk-i Muştafâ’dan olmadıkça dem zenân

Allâh Allâh öyle bir nâm-ı mükerrrem kim anıñ
Her müeyyed ḥarfidir miftâḥ-ı genci kün feḳân
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 985

3894 Muhtâr, Ḥalîl Paşazâde Vâhidü’l-‘ayn Aḥmed Muhtâr Beg, Sulṭân Selîm-i Sâlis ḳurenâsından
Piyâleler ki o ruḥsâr-ı âle dūr getürür
Diyâr-ı Hısna gelür yâr Cem-i güher getürür

Ḥatâya tevbe o raḳḳâş-ı ‘ işve perdârıñ
Ḥarâm şîveleri ḥâtıra neler getürür

Var mıdır sûziş-i ğam sende de pervâne gibi
Yoksa ey murğ-ı çemen bir ḳurı âvâze midür

Ṭayyârzâde ‘ Aṭa Târîhi c.4 s.241

3895 Muhtârî, ‘Acemzâde Muştafa Efendi, Bursalı Muhtâr Efendiniñ hemşîrezâdesidir, Bursalı, Kadı, vefâtı h.1090 m.1679, Bursa’da Pîñâr başında medfûndur, Güldeste’de ğayrı diger me’ḥazlerde ‘Acemzâdelik ‘unvânı yoĸdur, Sicill-iñ vefâtını 1083 ve Şafâi’niñ de ismini Meḥmed göstermeleri toĸru deĸildir, Mecelle’de Bursalı Muhtâr Efendi’yi ceddi olarak gösteriyor

Kimse gün görmez yaĸınca ‘âleme berf-i cedîd

Dehri pervâne ṭutar ammâ ki miş‘al-i nâ-bedîd

Dest-bûsı olmaz-ise vaşla iderdiñ merḥaba

Ol daḡı el virmedi zîrâ olmaz şimdi ‘abd

Şaĸâyık-ı Şeyhî c.1 s.458, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.399, Safayî 483, Mecelle 388, Güldeste 388

3896 Muhtârî, Emir Hâşimzâde veyâ Hâşimîzâde Seyyid Aḡmed Muhtâr Efendi, Aḡûz Emîrî dinmekle ma’rûf Emir Ḥasan Efendiniñ ḡafidi Emir Hâşim Efendiniñ oĸlı ve şâ‘ir Emîrî’niñ birâderidir, Muhtârî-i İstanbulî dinmekle meşḡurdur, Sultân Murâd-ı Şâliş ‘Aşrı şu‘arâsından

Bâde-nûş itme gel aĸyârla dersem ter olur

Meded ol dilber-i gül-çehre ne ter-dilber olur

Zülfin nesîm açup ide mi ḡaddin âşikâr

Ol günü gösterir mi ‘acep baña rûzigâr

Lebiñ sırrın n’ola keşf itse ḡüftâr

Söz-ile açılır ‘âlemde esrâr

Olmuş âşfuftesi ol kâkül-i ‘anber-bârîñ

Vechi vâr olsa perîşân güzelim destârîñ

Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4235, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.348, Hasan Çelebi 288, Beyânî 81, ‘Âşık Çelebi 169, Ḳâfzâde 102, ‘Ahdî 306, Rıyâzî 121, ‘Âlî Târîhi 299, Mecelle 118

3897 Maḡtûmî veyâ Vahîd, Meḥmed Maḡtûmî Aĸa, Muştafa Aĸa nâmında biriniñ oĸlıdır, İstanbullu, Sultân Aḡmed-i Şâliş silahşörlerinden, vefâtı h.1145 m.1732

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübḡânesinde, Numara 491

‘‘, Lala İsmâ‘il Efendi Kısmında, Murâd Molla Kütübḡânesinde, Numara 499

‘‘, Ḥacı Maḡmûd Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübḡânesinde, Numara 3505

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 5175

‘‘, Veliddîn Efendi Kütübḡânesinde, ‘‘ 2678

‘‘, Üniversite Kütübḡânesinde, ‘‘ 772

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ 1757

Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.352, Râmiz 250, Mecelle 388

3898 **Maḥdûm veyâ Yahyâ vü Aḥmed**, Aḥmed Yahyâ Efendi, Şeyhülislam
Debbâğzâde Mehmed Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, vefâtı h.1112 m.1700

Âzürde-i cevri idügüm yâra diyeydim
Cevr ider ise soñra nedir çâre diyeydim

Bîgâneye râzın beni dir zann ider ol mâh
Yanmazdım eger kim bu dil-i zâre diyeydim

Hiç söylemedi dil-i derdim yâre didim âh
Söylerdi eger şûret-i dîvâre diyeydim

Görünce rûy u ha^{tt} u zülfiñi zann eyledim ey dil
Gül ü sünbül açıldı nev-bahâr dil-güşâ oldı
Ahmed maddesine bak numara 50

3899 **Maḥdūm**, Küçük Çelebizâde Maḥdūm Çelebi
Mecelle 388

3900 Mahzûlî, İsmâ' il Mahzûlî Efendi, Lofcalı, Mücellid, vefâtı h.1275 m.1858 târîhinden şonradır

Görinen berg degil şu' le-i âhım görünür
Şeb-i firqatda o şu' le ile râhım görünür

Bu karanlık ki zuhûr eyledi şanmañ gicedir
 Kaplayup âlem-i dünyâyı günâhım görünür

Ay olur ki göremem ol meh-i tâbânımı ben
Lîk ağyâra gice vü gündüz o mâhım görünür

Leyle-i ğamda taşbîr idegör Maḥzûlî
Âķibet bir ğün olur luṭf-ı İlâhım ğörünür
Fatın 369, Sicill c.4 s.352

3901 Mahfî, Şeyh Ramazan Mahfî Efendi, Afyonkarahisarlı, Târîk-i Halvetiyeniñ Ramazâniye şu‘besi müessisi, vefâtı h.1065 m.1616, Koca Muştafa Paşa civârındaki tekyesinde medfûndur, “Rızâ-yı pâk” terkîbi vefâtına târîhdir

Maḥfî birgün iz gözleyüp
Girdi yola ‘aşk özleyüp
‘Âşıkların cem‘ eyleyüp

Gitsün yükün hû hû deyu
‘Oşmanlı Müellifleri c.1 s.75

3902 Muḥliş, Defterdârzâde Meḥmed Muḥliş Paşa, Defterdâr Şarı ‘Ali Paşanın oğlıdır, Defterdâr Beg dinmekle meşhûrdur, Ḥaşeki Şultân Ketḥüdâsı, vefâtı 18 Şevvâl 1099 m.1687, Edirne Kapısı ḥâricinde pederi ḳabri yanında medfûndur, vefâtı tarihini Şafâi’nin 1090 göstermesi yañlıştır
Merḥabâ ey feyz-baḥş-ı sîne-i aḥbâb-ı dil
Pertev-i ḥüsnün nigârâ mihr-i ‘âlem-tâb-ı dil

Zülf-i yâri pîç ü ḥam çekmiş ‘izârı safḥaya
Resm ederken lerze düşmüş ḥâmede yok tâb-ı dil
Şaḳâyık-ı Şeyhî c.2 s.95, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.188, Sâlim 617, Safayî 484, Mecelle 388, Belîğ 84, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 3i 168

3903 Muḥliş, Meḥmed Muḥliş Dede, Müellif-i Sefîne-i Mevleviye Muştafa Şâḳıb Dedenin oğlıdır, vefâtı h.1124 m.1712, vefâtına kendüsünün söylediği târîḥdir
Rûzigâr-ı rûzigârın seyr idün hengâmesin
Ki âteş-i hicrâne şaldı külbe-i aḥzânıma

Görmeden gûlzâr-ı ‘ömrün rûy-ı ḥandân-ı gülün
Ḥâk-pâş-ı gûr oldu dîde-i hicrânıma

Ḡonca-i ‘ayş-ı şebâbım eyleyüp âfetzede
Tutmadı gûş-ı kerem zâr-ı hezâr cânıma

Âşiyânım târümâr-ı şadme-i merg eyleyüp
Girdi âḥir ol siyeh kâse benim de ḳanıma

Ben güzër kıldım hele ol berzahı cândan geçüb
‘İbret olsun lîk aḥvâlîm ḳalan ihvânıma

Yâd idüp dâim du‘â-yı ḥayr-ile muḥlişlerin
Ḳalmasunlar râh-ı ḥıdmetde olan noḳşânıma

Didi cân-ı ber-lebüm târîḥ-i ḥâl-i nez‘ini
Ser-i bağrım şavb-ı dîdârım vedâ yârânıma
Esrâr Dede 280, Sema‘ḥâne-i Edeb 224

3904 Muḥliş, Aḥmed Muḥliş Efendi, İstanbullu, Nevreḳob Ḳadısı, vefâtı h.1144 m.1731
İtme bîhûde ḥaṭṭ-ı rûyuñı ey şûḥ tırâş

Ser-nüvişt-i ezeli hâk ile tağyîr olmaz
Sâlim 616, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.352

3905 Muhlîş, Halîl Muhlîş Efendi, Koca Halîl Begzâde Moralı ‘ Abdî Begîñ oğlıdır,
Kapucıbaşı, vefâtı h.1170 m.1759
Râz-ı ‘ aşkı söyleme ‘ âlem hevâdan nem kıpar
Pek dakîk olmuş cihân-âsâ begim dirhem kıpar

Lu‘b-ile ta‘lîk-i vâkı eyler vişâli bezmini
Lîk hasta ‘ âşıkîñ naqdini pek muhkem kıpar

Şâhid-i gül olmağa ol gonce-i nâz getiren
Gülsitân-ı bezmgehde bûse-i gül-fem kıpar

Dil-rübâlar iltifât itmez muhibb-i şâdıka
Ol metâ-ı bî-bahâdır anı hep ‘ âlem kıpar
Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.352, Fa‘în 369

3906 Muhlîş, Muştafa Muhlîş Efendi, Nevşehirli, Kâdı, vefâtı h.1186 m.1754
Hatt-ı ruh-ı zîbâsı güzeldir güle nisbet
Nev-hattıdır o gül-rû

La‘l-i lebi mînâyâ ma‘halldir müle nisbet
Çok şu götürür bu

‘ Âlem saña meftûn iken ey husrev-i hûbân
Mümkün degil aşlâ

Vuşlat a begim tûl-i emeldir kıla nisbet
Ey sâh-ı cefâ-cû
Silâhdârzâde 59, Şefkat 137, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.352, Mecelle 388

3907 Muhlîş, Yusuf Muhlîş Paşa, Srezli Râsih Begîñ oğlıdır, Serezli, Rumili Vâlisi,
h.1198 m.1783 târihinde doğdı, vefâtı h.1259 m.1843
Sen şanma ki zâhid sañadır şikletimiz hep
Rindân-ı mey âşâm-iledir ülfetimiz hep

Ol dilber-i meh-lehce kadehkârımız olsun
Âmâde bu şeb lâzime-i ‘ işretimiz hep

Sûzânı iken âteş-i ‘ aşk-ile gönüller
Kül itmegi ister bizi ol âfetimiz hep

Yâriñ cefâsı ‘ âşıkına eski kârıdır
Seng-i sitemleri de baña yâdigârıdır

Bu nazm-ı tâze kilik-i güherbârı Muḥliş
Erbâb-ı ṭab‘a başkaca bir ber-güzârıdır
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘irleri 967, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.673, ‘ Ârif Hikmet 57

3908 Muḥliş veyâ Es‘ad, Müftîzâde Meḥmed Es‘ad Muḥliş Paşa, Ayaş Müftisi Hasan Efendiniñ oğlıdır, Ayaşlı, Diyarbakır Vâlisi, Ayaşlı Şeyh Bünyamin aḥfâdındandır, h.1194 m.1780 târîhinde Ayaş‘da doğdı, vefâtı 21 Rebî‘ulevvel 1267 m.1751, Diyârbekir‘de medfûndur, oğlı Nuşret Begiñ “Didi târîhini Nuşret iderek Ḥaḳḳa niyâz, Ki ola ḳaşr-ı cinân merkez Es‘ad Paşa” beyti vefâtına târîḥdir, Es‘ad Efendi tezkiyesinde, Pederiniñ ismi Seyyid Meḥmed Ṭâhir Efendi olup Seyyid Ḥasan Efendiyi büyükbabası olarak göstermekdedir

Bir perî-ruḥsâra çarpıldık ki Muḥliş el-amân
Şûretâ insân ammâ hûr şeklin gösterir

Zâde-i nûḥa şeref vermeyecek ḥazret-i eb
Âḫeriñ oğluna bilmem ne virir ‘ izzet-i eb

Hey‘et-i nazma ğaraz şûret ise pes Es‘ad
Ba‘d-ezîn ḥâmemizi ḥükmüne mu‘tâd idelim

Raḳîbe luṭf idersiñ her zamân cevriñ bañadır hep
Gel inşâf eyle cânâ böyle şeyler nâ-becâdır hep

Varup ol şûḥa Muḥliş infi‘âlinden suâl itdim
Cevâbın ğamze-i pürgûden aldım mâmezâdır hep
Dîvânı, Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kütübḫânesinde, Numara 2027
Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘irleri 972, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.81, Tezkire-i Âmid 96, 6, Ḳâmûşu‘l-A‘lâm c.2 s.911, Sicill-i ‘ Osmânî c.1 s.340, Faṭn 371, Es‘ad 63, Esâmî 57, Keşfü‘z-Zünûn Zeyli 528

3909 Muḥliş, Enderunlı ‘ Ali Muḥliş Beg, Baltacı Muştafa Paşazâde ‘ Ömer Ṭâhir Begiñ oğlıdır, h.1227 m.1812 târîhinde doğdı, Ḳonya defterdârı, vefâtı h.1268 m.1851
Verd-i nâzım ḳalb-i nâlânım hezârîñdır seniñ
‘ Âşık-ı ḥasret-keş-i nâzın ‘ izârîñdır seniñ

Tâzelersiñ nev-be-nev de‘b-i kadîmiñ yoksa kim
Âşıḳa cevri etmek ey meh eski kârîñdır seniñ

Bellidir ey mû-miyânım nâsiyeñ izhâr ider
Merhamet şefkat mürüvvet hep şi‘ârındır seniñ

Sîm şeklin gösteren destinde Muḥliş ol mehiñ
Eşk-i çeşm-i lü‘lû-i lâle nişârındır seniñ
Tayyârzâde ‘Aṭa Târîhi c.5 s.364, Faṭn 372

3910 Muḥliş, Muḥliş Çelebi, Emîr Gîsûdâr (?)
Muḥtesib dökdi ḥamı eyledi şahbâya yasağ
Götürüldi dökeli zevk u şafâ ‘âlemden
Kâfzâde 102

3911 Muḥliş, Muḥliş Çelebi, Şeyhülislamzâde
Gine izhâr eylemez hiç vâkıf itmez râzdan
‘Âşk-ı bî-şabrîniñ gönlin alur açmazdan

Gülsitân-ı dehrde bir ḡonce-i taşvîrdir
Ol büt-i nâzım ‘aceb mi söylemezse nâzdan
Belîğ 84

3912 Muḥliş, Haşircızâde Muḥliş Efendi, Haşircızâde Muştafa Efendiniñ oğlıdır,
‘Ayıntablı, Kâtib, h.1231 m.1815 târihinde doğdı, Sulṭân ‘Abdülmecîd devrinde vefât
itdi

Ne sâķisi bu bezmiñ ne mey-i gül-fâmı kalmışdır
Mey aşmâmâne ancak bir ḥumâr-âlâmı kalmışdır

Ne rütbe i‘tibârı var cihânda şîme-i ‘adliñ
İdüp Nûşirevân ‘âlemde bir ḡoş nâmı kalmışdır

Ne deñlü leşker-i ḡaṭṭ ḡân-ı ḡüsnüñ itse de yağma
Leb u çeşmiñ gibi bir sükkerin bâdemi kalmışdır

Ol maḡbûb-ı ümîdi almadım ağûş-ı teşḡire
Meger vaķtinde tezkâr olmadık esmâ mı kalmışdır

Heyûlâ-yı vişâle Muḥlişâ virmek için şûret
Bu levḡ-i ḡâtıra nakş olmadık ḡülyâ mı kalmışdır
Faṭn 373, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.352

3913 Muḥliş veyâ Muştafa, Şehzâde Muştafa, Kânûnî Sulṭan Süleyman’iñ oğlıdır,
h.941 m.1534 târihinde Mağnisa’da doğdı, vefâtı h.960 m.1552, Bursa’da Sulṭan

Murad Türbesi civârında medfûndur, “Mekr-i Rüstem” terkîbiyle Behiştî’nin “Katlı
oldı Sultân Muştafâ” mısra‘ ı vefâtına târîhdir
Rif at isterseñ eger mihr-i cihân-ârâ gibi
Sür yüzün her gün yire eyle tenezzül mâ gibi

Sûzen-i müjgânlarından geçmedi dil riştesi
Yolda kaldım ey Mesîhâ hazret-i ‘Îsâ gibi

Pehlivân-ı ‘âlem olmuş kalb-i istignâ ile
Top-ı çarh-ı dehr elinde oynadır elma gibi

Kaşreden kemdür vücûduñ Muştafâ ammâ ‘aceb
Nazm idüp dürler döker tab‘ ın seniñ deryâ gibi

Mû-be-mû gîsûlarıñ kılmış ihâta gerdenüñ
Mâhtâbı şanasıñ kim kaplamışdır hâleler

Bağrımı pergâle pergâle kılupdur tîğ-ı gam
Muhtîş çeşmünden akan kandır ol pergâleler

Ğubâr-ı çeşmiñi eller nesîm-i ‘ışk bir demde
Üşenme ey dil-i haste uzakdır diyü kûy
‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.98, Tayyârzâde ‘Ağa Târîhi c.4 s.95, Beyânî 7, ‘Ahdî 18,
Kâfzâde 101, Hasan Çelebi 43, ‘Âlî Târîhi 175, Güldeste 60, Kâfile-i Şu‘arâ 26

3914 Muhtîş veyâ Defterî, Halîl Efendi bin ‘Îsâ Paşa bin İbrâhim Paşa bin Halîl Paşa
bin İbrâhim Paşa bin ‘Ali Paşa bin Şadra‘zam Kâra Halîl Hayâleddîn Paşa, Çandarlı
Kâra Halîl dinmekle meşhur Hayreddîn Paşa sülâlesindendir, h.914 m.1508 târîhinde
doğdı, Budin Defterdârı, vefâtı h.976 m.1567, “Okıyalım rûhı içün fâtîha” mısra‘ ı
vefâtına târîhdir
Şakâyık-ı Nev‘îzâde 122, Mecelle 174, 214 ve 388

3915 Muhtîş, Hızır Çelebi, İstanbullu, vefâtı h.1027 m.1617, Mekke’de medfûndur
Afyon u berş ü bâde ile kahve hem ‘arağ
Cümle mükeyyifâtı yerüz keyfe mettefağ
Seyyid Rızâ 93

3916 Muhtîş, Ca‘fer Efendizâde Muhtîş Çelebi, Kânûnî Sultân Süleyman’ın oğlu
Şehzâde Bâyezîd’in Hocası Ca‘fer Efendiniñ oğludur, Menteşeli, Kânûnî Sultân
Süleymân devrinde vefât itdi
Ölürin ayrılmazın severin cânımsıñ
Ey tabîb-i dil ü cânê derde dermânımsıñ

Almış burûc-ı ƣal‘ a-i gerdûnda bir gedik
Gördük hilâl-i ‘iydde mübârek ola didik
Ƙâmûsu‘l-A‘lâm c.6 s.4237, Sicill-i ‘Oşmânî c.2 s.69, ve c.4 s.352, Belîğ 121, Hasan
Çelebi 289, Ƙâfzâde 102

3917 Müdâmî, Muştafa Müdâmî Efendi, Kefeli, Menâkıb-ı Emir Buĥârî nâzımı, vefâtı
h.947 m.1540
Mecelle 388

3918 Müdâmî, Haţtât Emîr Ni‘metzâde Hasan Çelebi, Ni‘metzâde Emir Efendiniñ
oğlıdır, İstanbullu, Müderris, vefâtı h.1014 m.1605, Belğrad‘da medfûndur
Sebeb-i naşb degil şimdi dilâ bî-kese zât
Alamaz manşıbı seyyidde olursa bi‘z-zât

Dilde ser çeşme-i ģamdır beliren baş degil
Dîdeden anıñ ayağıdır aķan yaş degil
Ƙâfzâde 102, Rıyâzî 121, Seyyid Rızâ 93

3919 Müdâmî, Müdâmî Beg, İstanbullu, Sipâhî, Sine Mehmed Çelebi dinmekle
meşhûrdur, h.960 m.1552 târiĥinden sonra vefât itmişdir
Cihânda bir tutar câm-ı ecel dervîş ü sulţânı
Dirîğâ kimseye bâķî degüldür ‘âlem-i fânî

Düşürür câhdan câha seni  arĥ-ı felek âĥir
Eger Yûsuf gibi daĥi olursañ Mışr sulţânı

Maķarr olur muķarrer saña  ünküml taĥte-i nâ-bût
Tutalum kim senüñ olmış dilâ taĥt-ı Süleymânî

Yedi iķlîme şâh olsa üşürmez başına ĥalkı
Ƙabûl itmez Ĥudâ‘ya ķul olan ‘üvvân-ı dünyâyı

Düķakînzâde Maĥmûd Paşanıñ Mışr Vâliliğine Ta‘yininde Söylediğî Târiĥdir
Vâli-i Mışr olan o sulţânıñ
‘Adli ģün gibi ‘âleme tıldı

Bâğ-ı ‘âlem seĥâsı mihrinden
Ėonceler gibi açılup ģüldi

İşidüp ‘adlini şeh-i ‘âlem
Ĥâtır-ı ‘âtır şafâ buldı

Vâlî-i Mısr idince a' dâniñ
Yüzi berk-i hazân gibi şoldı

Bu Müdâmî didi aña târîh
Devlet ile 'azîz-i Mısr oldu
'Ahdî 299

3920 Müdâmî, Kaadı Meḥmed Efendi, Gelibolılı, Kara Memi Çelebi dinmekle meşhûrdur, İstanbullu, Beytû'l-mâl Emîni, Muḥammediye müellifi Yazıcızâde'niñ akrabâsındandır, Sultân Murâd-ı Şâliş devrinde vefât itdi
Kûh-ı ğam çeşmesidür çeşm-i güher-pâş degil
Satr-ı târîḥdir üstinde anıñ kaş degil
Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4237, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.353, 'Âşık Çelebi 169, Beyânî 81, Hasan Çelebi 289, Kâfzâde 102, 'Âlî Târîḥi 215

3921 Midḥat, Aḥmed Midḥat Beg, Meclis-i Vâlâ İkinci Kâtibi, vefâtı h.1269 m.1852 târîḥinden soñradır
Görüp zann eyleme cânâ şihâb-ı âsumândır bu
Göge çıkmış şerâr-ı dûd-ı âh-ı 'âşıkândır bu

Acep mi Kays-veş şahrâ-yı nevrîd-vaḥşet oldumsa
Cihânda 'âşık-ı dîvâne dirler nâm u şandır bu

Bahâr-ı hüsnüñi bârân-ı eşkim itdi perverde
Zamânıyla benim göz dikdigim bir nev-cüvândır bu
Faṭîn 373

3922 Midḥat, Midḥat Cemal Beg, Konyalı, İşkodralı Selim Sırrı Begiñ oğlıdır, İstanbullu, Begoğlu Dördinci Noteri, Velâdeti h.1303 m.1885
Tağ demez deryâ demez çarpar nasıl kandır bu kan
Şanki seyyârâtı koptıdır da gökdür çağlayan

Şormak isterdim esâtiriñ gidüp mirrîḥine
Hiç naşib olmuş mıdır bir milletiñ târîḥine

Böyle akmakdan yorılmaz kan bu î mân böyle şân
Ufka çökmüş tağla bir sızlar kemikdir çarpışan

Bir kemikdir ğayzı lâkin yıldırımlardan şedîd
Bir şehîdiñ göğsidir lâkin ne müdhiş bir şehîd
Soñ 'Aşır Türk Şâ' irleri 958

3923 Medhî, Kara Kağızâde Maĥmûd Medhî Efendi, Kara Maĥmûd dinmekle meşhûrdur, Gelibolılı, Trablusşam Kağısı, vefâtı h.1007 m.1598, Gelibolı'da Ğâzi Süleyman Paşa Câmi' i ĥavalisinde medfûndur, Gelibolılı Ni' metî' niñ "Azm kıldı rahmet-i Ĥaĥĥ isteyüp, Ĥazret-i Ĥaĥĥ der meftûhuna, Âh bî-ĥaddle didim târîhini, Fâtîĥa Maĥmûd Efendi rûhuna" kıt' ası vefâtına târîĥdir, Sicill' iñ ismini Mehmed ve vefâtı tarihini 1000 göstermesi ve Nev' izâde' niñ de târîĥ beytindeki âh' iñ elifini ĥesâba katmayarak vefâtını 1006 yazması toĝru deĝildir

Na' lcek naĥşı görüb ey mihr-i âlem ĥâkda
Şevĥden bir na' l kesdi mâh-ı nev eflâkde

Mihr-i ruĥsârını vaşf it o mehiñ maţla' da
Ser-i a' dâyı nihâyet añasıñ maĥta' da

Dem-be-dem ĝoncaya ĝülşende lebiñ vaşf eyler

Ĥaĥĥ bu kim bülbül ĝûyâ kıatı rengin söyler

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübĥânesinde, Numara 399

'' , Mihrşâh Sultân Kısmında, Ĥüsrev Paşa Kütübĥânesinde, Numara 370

' Oşmanlı Müellifleri c.2 s.384, Sicill-i ' Oşmânî c.4 s.353, Ĥasan Çelebi 289, Beyânî 82, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.108, Şaĥâyık-ı Nev' izâde 415, Kâfzâde 102, Rıyâzî 121, ' Aĥdî 299

3924 Medhî, Medhî Çelebi, İlyas Beg, Reîsü'l-küttâb, vefâtı Şaban 1011 m.1602 Belĝrad' da medfûndur

Çü der miyân-ı murâd âverîd dest-i ümîd

Zi nâ-murâdî ve mâ dermiyâne bâd ârîd

Şaĥâyık-ı Nev' izâde 461, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.195

3925 Medhî, Nuĥzâde Seyyid Muştafa Çelebi, Bursalı, Kağı, vefâtı 18 Recep 1091 m.1680, Bursa' da Emir Sultân ĥazîresinde medfûndur, Şafâî' niñ vefâtı tarihini 1090 göstermesi yañlıştır

Kimüñ ' aşĥdan peri vardır o bil bâlâda aĥşamlar

Ne bâlâ ' arş-ı a' lâ belki ev ednâda aĥşamlar

Şaĥın sen kûy-ı cânânı uzakdır şanma ey Mecnûn

Seĥer yola giren ' aşık gice Leylâ' da aĥşamlar

Bu ten keştisini sâĥilde ĥoma ĥo anı baĥre

Anuñ kim bâdbân-ı ' aklı var deryâda aĥşamlar

Gider her kim reh-i Aĥmed' de bugün istikâmetle

İrer Maĥmûd' a Medhî cennet-i a' lâda aĥşamlar

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.785, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.402, Şafâî 482, Güldeste 531, Belîğ 84

3926 Medhî, Medhî Çelebi, Bursalı
Şanmañuz bâd-ı çemenden varağ-ı gül götürür
Hâr-ile kana boyanmış pîr-i bülbül götürür

Medhîyâ bulmak dilerseñ yeter âfetden hâlâş
Konmasun murğ-ı revânîñ dâr-ı dünyâ bâmına

Beñzemiş ebrûsı bir kîne gözi bâdâmına
Şâh-ı bâdâma dönüpdür kıl naçar endâmına
Ahdî 314

3927 Medhî, Haydarzâde Medhî Çelebi, İstanbullu
‘Aklı bend eyledi zülfüñ buluben âzâde
Dil-i bî-çâre saña geldi şehâ feryâde

Viridi kâfirlere her bir şanem-i seng-dili
Ne kaza uğradı bu deyr-i harâb-âbâde

Hüccet ey şâh-ı cihân çünki zer-efşân yaraşur
Rûy-i zerdüm süreyin hattıña ben üftâde
‘Ahdî 315

3928 Medhî, Hacı Mûsâ Efendi, Lâdikli, Mekke’de medfûndur
Medh-i Mekke Hakkında
Yâ Rab ol dem kan ki ‘azm-i reh-i Baḥḥâ idem
Tâ şafâyile tavâf-ı Ka‘be-i ‘ulyâ idem

Dembedem Zemzem kenârında kıluben zezeme
Âb-ı çeşmimle revân ol çeşmesi deryâ idem

Yâ Rasûlellâh cenâbıñ hâkine yüz sürmege
Baña yol göster yüzüm ol yolda tâ ki pâ idem

Medhîñ itmek kaşdına candan egerçi Medhî’yim
Saña lâyıq medhî ammâ ki kaçan inşâ idem
Laṭîfî 307

3929 Medhî, ‘İsâ Efendi, Ereğlîli, Kaḍı, Sultân Muşṭafa-i Şâliş devrinde vefât itdi
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.353

3930 Medhî, Muştafa Efendi bin Yûsuf Çelebi bin Bursalı Eyub Efendi, Üsküdarlı, Medîne Kağısı, h.1246 m.1830 târîhinde vefât itdi
Dilinde ‘ andelîbiñ vaşf-ı gülşen her zermân gitmez
Rumûz-ı ‘ ışk lâkin kuş dilidir kimse fehm itmez

Bu tâb-ı hüsn-ile revnağ-fezâ-yı ‘ âlemsiñ
Hemîşe olmasun ey mâh-rû cihân sensiz

İtmiş o gül-fütâdelere cevri kâ‘ ide
Şeb-nem-mişâl pâyına düşsek çi fâ‘ ide

Kahrın muğaddimât-ı keremden kıyâs idüp
Düşme gönül netîcesi yok fikr-i fâside

Yağmâya virdi şabrım bir şivekâr gördüm
Pâ-mâl-i hayret oldum bir şeh-süvâr gördüm

Ol nev-nihâl-i nâzın hiç görmedim nazîrin
Nev-restegân-ı dehri gerçi hezâr gördüm
Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.353, Sâlim 618, Safayî 501, Belîğ 84, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 168

3931 Medhî, Derviş Medhî, Bağdadlı, Kâdirî dervişlerinden
Bir elif çekdi benim sîneme cânân bu gice
Şanki şarıldı baña serv-i hırâmân bu gice

Ayın on dördi gibi dün gice meclisde idin
Kande aşıamladıñ ey mâh-ı dıraşşân bu gice

Rindler şöhetine tâlib olan ‘ ârifler
Medhî’ niñ hücre sine cem‘ ola yârân bu gice
Sâlim 619, Şafâî 485

3932 Medhî, ‘Îsâ Medhî Efendi, Kilisli, Kağı, Sultân Mağmûd-ı Evvel devri şâ‘ irlerinden
Es‘ ad Efendiniñ Meşîhatine Söylediği Târîhdir
Medhiyâ vird-i zebân eyleyelim târîhin
Şadr-ı fetvâ ebedî Es‘ ad Efendîye sezâ
Râmiz 249

3933 Müderris veyâ Yahyâ, Şeyh Yahyâ Efendi, Şamlı ‘ Ömer Efendiniñ oğlıdır, Trabzonlu, Beşiktaşî Yahyâ Efendi dinmekle meşhûrdur, vefâtı Zilhicce 978 m.1570,

Beşiktaş'da nâmına mensûb tekyede medfûndur, "İrtihâl eyledi kütübü'l-‘ulemâ"
mısrâ' ı vefâtına târîhdir, ' Osmanlı Müellifleri pederiniñ Amasyalı olduğunu yazıyor
Ledün ' ilmini ehl-ile hemîn Mevlâ bilür dirler
Mesâil ki ola şer' i anı monla bilür dirler

Ferhâd kimdir kim külüngüm şala benim
' Uşşâk içinde bencileyin taş döğen mi var
Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4241, Şakâyık-ı Nev' izâde 147, ' Âşık Çelebi 169, Mecelle 389,
' Osmanlı Müellifleri c.1 s.200, Hasan Çelebi 288, Kâfzâde 102, Beyânî 81, ' Ahdî 45,
vefeyât-ı Ayvansarâyî 112

3934 Medîhî, Mehmed Efendi, İstanbullu, Kağı, vefâtı h.1083 m.1672

Pîrezen-i dünyâ güzellendi yine nev-rûzdur
Gün yüzün gördük bu da bir tâli' i firûzdur

Seher-geh Yûsuf-ı hûşîd gözden oldu nihân
Ağardı ağlamadan berf şanma çeşm-i cihân

Bürâdedür dökülen berf şanma her tarafa
Felek bu kûbbe-i mînâda itmededür devrân
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.786, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.180, Safayî 477, Mecelle 389

3935 Medîhî, Mustafa Çelebi, Kağı Muşlî Çelebi dinmekle meşhûrdur, Serezli,
Serez Kağısı, Sultân Murâd-ı Şâliş devrinde vefât itdi
Yine bir şem' -i dilârâ beni sûzân itdi
Dil-i âbâdımı bilmem nice vîrân itdi

Ân-ı hüsnünde olan hâleti gördükde gözüm
Mübtelâ derd ü belâya beni ol an itdi

Ne bilür kâmet-i dil-cûñ elemin bâd-ı seher
O bir âvâre durur kendi hevâsında yeler
Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4244, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.353, ' Âşık Çelebi 171, Hasan
Çelebi 289, Beyânî 82

3936 Mezakî, İbrâhim Efendi, Kağı, vefâtı h.1060 m.1650, Şafâî'niñ 1070
göstemesi yañlıştır

Hüner maḥv-ı vücûd itmekdedür tâb-ı muḥabbetle
Güle şebnem gibi olmak gerek üftâde ey bülbül
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.786, Sicill-i ' Osmânî c.1 s.104, Şafâî 476, ' Âşım 28

3937 Mezaķî, Enderunlu Dervîş Süleyman Mezaķî Efendi, Bosnalı, Silaķdar Kâtibi, Eyüb Paşa aķrabâsındandır, vefâtı h.1087 m.1676, Ėalaķa Mevlevîhânesinde medfûndur, vefâtı tarihini ‘Oşmanlı Müellifleriniñ 1086 ve Şafâî’niñ 1088 göstermesi ve Yümnî’niñ İstanbullu olduķını yazması toğrı değildir

Olur âh eyledikce cûş-ı hûnâb-ı derûn peydâ
İder tûfân-ı ĥasret böyle mevc-i şu‘ legûn peydâ

Nigâh itdük meger âyîne-i rûy-ı münîriñde
Ėubâr-ı ĥattı ‘ıyân olmış anıñ ĥayrânıyuz cânâ

Ėayâli cilveger dilde o şûĥ-ı dilsitân ĥâib
Tılısm-ı fitne âmâde velî genc-i nihân ĥâib

Gül ĥoncalarda bûy-ı vefâ olmaz ey göñül
Bülbül ĥemende yok yere âh u enîn ider

Bezm-i meyde umarın pûs-ı leb-i dildârı
Mest olub nâz idicek ĥamze-i ĥanĥerdârı

Ėaçmazın ĥamzeye cân virmeden ammâ nideyim
Nice ĥoşnûd ideyin turre gibi tarrârı

Şunar bir câm-ı memlû biñ tehî peymânedden şöñra
Döner vefķ-i murâdım üzre felek ammâ neden şöñra

Hiĥ maķdem-i dilberden yollarda eşer yok mı
Ey bâd-ı şabâ sende bir tâze ĥaber yok mı

Yûsuf-la o mehrûnuñfarķı katı zâhirdir

Erbâb-ı muĥabbetde bir ehl-i naķar yok mı

Dîvânı, Fâtih Kütübĥânesinde, Numara 3873

‘‘, Üniversite Kütübĥânesinde, Numara 873

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ 2905

Şaķâyık-ı Şeyhî c.1 s.786, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.417, Esrâr Dede 277, Yümnî 22, Safayî 479, ‘Âşım 28, Mecelle 289, Belîĥ 85, Sema‘ĥâne-i Edeb 220, Güftî 103

3938 Mezaķî, Mezaķî Ėelebi, Tekkeli

Bîm-i Ėaķķ’dan döke ‘âşık dürr-i eşķ ĥeşmini

Gökde tesbîĥ ideler anıñ melekler dânesin

Zülf-i nigârıñ olmuş ĥâķ boynuna berâber
Şanma ki şam üzre şimdi berâber olmuş

3939 Murâd, Sulṭân Murâd-ı Evvel, Sulṭan Orḡan'ın oğlıdır, h.727 m.1326 târîhinde doğdı, cülûsı h.761 m.1359, vefâtı 15 Şaban 791 m.1388, Bursa'da Çekirge nâm maḡalde Türbe-i Maḡşûşada medfûndur, me'ḡazleriñ ba'zısı velâdeti tarihini 726 göstermekdedirler

Ḳoşova Muḡârebesine Mübâşeret İdileceğî Gicedeki Münâcâtı
Âb-ı rûy-ı ḡabîb-i ekrem için
Kerbelâ'da revân olan dem için

Şeb-i firḡatde ağlayan göz için
Reh-i 'aşkıñda sürinen yüz için

Eyle yâ Rabbi luṭfıñı hemrâh
Ḳıfzıñı eyle bize püşt ü penâh

Ehl-i islâma ol mu'în ü nasîr
Dest-i a' dâyı bizden eyle ḡaşîr

Baḡma yâ Rab bizim günâhımıza
Nazar it cân u dilden âhımıza

İtme yâ Rab mücâhidini telef
Tîr-i a' dâya ḡılma bizi hedef

İtme yâ Rab ḡahrıñ ile tebâh
Yüzimi ḡalk içinde itme siyâh

Râh-ı din içre ben fedâ olayım
Siper-i ' asker-i Hüda olayım

Din yolında beni şehîd eyle
Âḡiretde beni sa'îd eyle

Mülk-i İslâm'ı pâymâl itme
Münezzil fırḡa-i zılâl itme

Keremiñ çokdur İslâm'a
Dilerim kim irişe itmâma

Ḳâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4250, ' Âşık Çelebi 26, Ṭayyarzâde ' Aṭa Târîḡi c.4 s.7, Luğat-ı Târîḡiye ve Coğrâfiye c.6 s.231, Meşâhir-i İslâm 385

3940 Murâd, Sultân Murâd-ı Şânî, Çelebi Sultân Mehmed-i Evvelî'nin oğludur, h.806 m.1403 târîhinde doğdı h.824 m.1421 târîhinde cülûs ve 3 Muharrem 855 m.1451'de vefât itdi, Bursa'daki tekyesinde medfûndur

Gerçi kim haddim degildir pûseñi kılmak tâlib

‘Ârif olan çün bilür anı ne lâzım sevimek

Sâkî getür getür yine dünki şarâbımı

Söylet dile getür yine çeng ü rübâbımı

Ben vâir iken gerek bânâ bu zevk u bu şafâ

Bir gün gele ki görmeye kimse türâbımı

Qâmûsu'l-A‘lâm c.6 s.4251, Tâyyârzâde ‘Ağa Târîhi c.4 s.8, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 517, ‘Âşık Çelebi 27, Hasan Çelebi 26, Güldeste 32, Sehî 11, Laṭîfî 60, Luğat-ı Târîhiye ve Coğrâfiye c.6 s.232, Meşâhir-i İslâm 737, Keşfü'z-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.523, ve Yeñi Tab‘ı s. 813, Kâfile-i Şu‘arâ 7

3941 Murâd, Şeyh Hacı Mehmed Murâd Efendi, Şeyh ‘Abdülḥalîm Efendî'nin oğludur, İstanbullu, Murâd Molla Tekyesi Şeyhi, Muḥarrem 1203 m.1808 târîhinde İstanbul'da doğdı, vefâtı Şaban 1264 m.1847, Murad Molla Tekyesi kurbünde inşâ itdiği Dârü'l-Meşnevî'de medfûndur

Senîndir cümleten mülk-i hidâyet yâ Resûlallah

Beni râh-ı şavâba kıl delâlet yâ Resûlallah

Benim cürmüm nihâyet tutmaz inkâra mecâlim yok

Senîn de lutfuñâ yokḥadd u gâyet yâ Resûlallah

Murâd-ı derdmendiñ cümleten aḥvâli ma‘lûm

Anı taḥrîr u taḥrîre ne ḥâcet yâ Resûlallah

Qâmûsu'l-A‘lâm c.6 s.4248, ‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.169, Faṭn 374, Luğat-ı Târîhiye ve Coğrâfiye c.6 s.235, Keşfü'z-Zünûn Zeyli 529

3942 Murâdî, Murâdî-i Beşâmî, Bâyezîd-i Beşâmî sülâlesindendir, vefâtı h.968 m.1560

Murâdî der cihân her çend kerdem terk-i vâdîhâ

Ne dîdem vâdî-i ḥoş-ter zi künc-i nâ-murâdîhâ

‘Ahdî 311

3943 Murâdî, Sultân Murâd-ı Sâlis, Sultân Selîm-i Şânî'nin oğludur, 5 Cumazıyelevvel 953 m.1546 târîhinde doğdı, 8 Ramazan 982 m.1574 târîhinde cülûs ve 8 Cumazıyelevvel 1003 m.1594 târîhinde vefât itdi, Ayaşofya'da pederi türbesinde medfûndur

Luṭf-ı raḥmâna istidâdım var

Fazl-ı Hakk´dan nive murâdım var

Çün derest itmişüm Hudâ´ya gönül
Meded Hakk´a i´timâdım var

Leşker-i rummâle ittikâ itmem
‘Asker-i ğayba istinâdım var

Çalışın ey mücâhidân-ı ğazâ
Din yolında benim cihâdım var

Umarım ki du‘âm ola maqbûl
Ki kabûlüne i‘tikâdım var

La‘liñden aldı âl ile ğonce letâfeti
Zülfünden aldı sünbül-i ğarrâ tarâveti

Bekle Murâdî işigüni dâim ol şehüñ
Bulmağ dilerseñ iki cihânda sa‘âdeti

Vişâle va‘deler eyler murâda ol gül-i ter
Yalancı gül gibi bir yâr-ı dilsitânım var

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 401

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 625

‘‘, Fâtih Kütübhanesinde, ‘‘ 3874

‘‘, Ayaşofya Kütübhanesinde, ‘‘ 3972

‘‘, Mihri Şâh Sultan Kısmında, Husrev Paşa Kütübhanesinde, Numara 359

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 372, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.413, Kâfzâde 102, Beyânî 8, Sicill-i ‘Osmânî c.1 s.76, Seyyid Rızâ 8, Luğat-ı Târihiye ve Coğrâfiye c.6 s.233, Rıyâzî 10, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4253, Tayyârzâde ‘Ağa Târihi c.4 s.51, ‘Ahdî 17, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 516, Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.512 ve Yeni Tab‘ı c.1 s.793, Kâfile-i Şu‘arâ 15, Ḥulâşatü’l-Eşer c.4 s.341

3944 Murâdî, Sultân Murâd-ı Râbi‘, Sultân Aḥmed-i Evvelîñ oğlıdır, 28 Cumaziyelevvel 1018 m.1609 târihinde doğdı, 15 Zılka‘de 1032 m.1622 târihinde cülûs ve 16 Şevval 1049 m.1639’da vefât itdi, pederi türbesinde medfûndur

Ḥızır gibi geldi yetdi himmet-i kuṭb-ı zamân
Bî-ta‘ab feth eyledüm Bağdâd şehrin râygân

Ḥamdülillâh kim bahâr-ile gelüb nevrûzumuz
Gül gibi geldi açıldı tâli‘-i feyrûzumuz

Ey Murâdî diñleriz biz her seher bûlbûlleri
Nağme-i murğân olubdur şimdi sâz u sözümüz
Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.3254, Luğat-ı Târihiye ve Coğrafiye c.6 s.234, Mucîb 1,
Tayyârzâde 'Aṭa Târîhi c.4 s.61, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 738, Seyyid Rızâ 9, 'Âşım 28,
Kâfile-i Şu'arâ 16, Ḥulâşatü'l-Eşer c.4 s.336

3945 Murâdî, Murâdî Çelebi, Bağdadlı, 'Ahdî-i Bağdâdî'nin birâderidir, vefâtı
h.970 m.1562'den soñradır

O serve sâyesi hem-râh olmasun diyü dil
Ne gündüzün günü ister ne gice mehtâbı

Murâdî mültecî oldu o şâh-ı der-köhne
Umar açıla yüzine sa'âdet ebvâbı
'Ahdî 312

3946 Murâdî, Şeyh Murâdî Efendi, İstanbullu, h.1215 m.1800 târihinde İstanbul'da
doğdı, vefâtı h.1255 m.1839 târihinden soñradır

Vechinde görüp bir gül-i zîbâ-yı muḥabbet
Ey gözleri âfet

Bûlbûl gibi dil itdi temennâ-yı muḥabbet
Nâ çâr olup elbet

Ol bezm-i ezel lezzetidir bezm-i cihânda
Şimdiki zamânda
Halk birbirine itdigi sevdâ-yı muḥabbet
Eskidir o ülfet
Faṭîn 375, Kâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4255

3947 Merâmî, Enderunlu Aḥmed Efendi, Kethüdâ Ya'kûb Ağaniñ oğlıdır, Defterdâr,
vefâtı h.1156 m.1743, Eğrikapu'da medfûndur, Sicill vefâtını 1157 göstermekdedir

Mû-be-mû diğkat olunsa nigeḥ-i ḥasret-ile
Ḥaṭṭ-ı sebzindeki ḥâlet ne 'aceb ḥâletdür

Eyledi 'âlemi mâtem-gede-i âh u enîn
Şimdi figen-i dehr olan ol âfetdür

Dest-i billûrı ki 'aks efgan ola câm-ı meye
Evliyâ olsa da ṭâḳat ne 'aceb ṭâḳatdür
Râmiz 249, Sicill-i 'Oşmânî c.1 s.248

3948 Merâmî, Merâmî Çelebi, İstanbullu, Haţţat, Maţbah-ı ‘Âmire’de aşcı iken müehhîren Tahîr-i Bâlâ’da me’mûr olmuştur, Onıncı ‘aşır hicrî şâ’irlerinden, Germiyan’da vefât itdi

Geldi ikbâlle başdı yüzümüz üzre kadem

Eyledi rûmı müşerref o civân-ı Şâmî

Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ı c.1 s.523 ve Yeni Tab‘ı c.1 s.813, Hasan Çelebi 290, Tuğfe-i Haţţâtın 565, Mecelle 390

3949 Murtaşâ, Nzmîzâde Murtaşâ Efendi, Şâ’ir Nazmî Muhlîş Bağdadlı Seyyid ‘Ali Efendinin oğludur, Bağdadlı, Bağdad Hazînesi Rûznâmçe Halîfesi, târîh ve mehal-i vefâtı ihtilâflıdır, Âşarının bir kısmı gelmişse de kendüsünün İstanbul’a vaşat-ı memâlik-i rûma gelmediği ve târîh gösterilmeksizin Bağdad’da vefât eylediği Mecelle ile Sâlim tezkiresinde muharrir olmasına göre Sicill’iñ Şevval 1136 târîhinde İstanbul’da vefât itdi dimesini ve ‘Osmanlı Müellifleri’niñ de târîh göstererek 1134’de vefât itdiğini yazmasını ihtiyâtle kabûl itmek zarûrîdir

Olmasun geşt-i süvâr-ı câh-ı mağrûr hevâ

Serd-i fikr-i inķilâb-ı rûzgâr itmek gerek

Bâr-ı ğamın ile dala döndüm sensiz

Bir murğ-ı şikeste-bâle döndüm sensiz

Ey bedr-i tamâm u mihr-i enver-i tal‘at

Göster yüziñi hilâle döndüm sensiz

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.560, ‘Osmanlı Müellifleri c.3 s.152, Safâ’i 496, Belîğ 83, Sâlim 620, Mecelle 390, 424, 425, Şakâyıķ-ı Şeyhî c.3 s.408

3950 Merdümî, Galaţa veyâ Tersâne Emîni veyâ Defterdâr ‘Ali Çelebizâde ‘Abdüsselâm Merdümî Efendi, Budin Defterdârı Hacı ‘Ali Çelebinin oğludur, İstanbullu, Üsküb Kağısı, vefâtı h.981 m.1563, Bursalı Cinânî’niñ “Çeşmiñi yumduñ cihândan Merdümî hayfâ vâh” mısra‘ı vefâtına târîhtir, Vefâtı tarihini ‘Osmanlı Müellifleri’niñ 956 göstermesi toĒru değildir

Baş çıkamaz kâr-ı ‘âşık geçmeyince başdan

Geçmiyenler başdan ‘âşık mıdır çaķ başdan

YoĒ-idi ‘âlemde dermân dilde derdiñ var iken

‘Aşkının dârü’ş-şifâsında gönûl bîmâr iken

Âftâb-ı ‘âlem-ârâ toĒmamışdı ey perî

Hâne-i dil mihr-i ruhsârınla pür-envâr iken

H‘âb-ı ğafletten uyanmamışdı çeşm-i kâ‘inât

BâĒ-ı ‘aşkıñda gözüm nergis-şifât bîdâr iken

Urmamışdı dahı cellâd-ı kazâ Manşûr'a el
Dâr-ı aşkıñda nigârâ Merdümî ber-dâr iken

‘Ârızında beñleriñ üzre şan ‘anber yaķar
Kâkülün gûyâ hindû beççedir mücmer yaķar

Germ olub şem‘-i ruķuñ şevķine sâķî Merdümi
Ger gice pervâ-veş bezmiñde bâl ü per yaķar

Gel ey gonca ele câm al çü lâle bostân içre
Benefşe içelim zerrîn ķadeķle gülîstân içre

Yaraşur ey meh-i sipihr-i cemâl
Kameri yaķa olsa saña hilâl

‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.412, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4258, ‘Âşık Çelebi 171,
Tayyârzâde ‘Aṭa Târîḫi c.4 s.116, Laṭîfî 308, Ḥasan Çelebi 290, Beyânî 82, Rıyâzî
121, Kâfzâde 102, ‘Âlî Târîḫi 216

3951 Merdî, Merdî Çelebi, Manastırlı, Kādı, Sulṭan Mehmed-i Şâliş devrinde vefât
itdi
Ḥasan Çelebi 290, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.363

3952 Merdî, Merdî Çelebi, ‘Ömer Beyiñ oğlu, Ğalaṭa Gümrük Kâtibi, Sulṭan Selîm-
i Şânî bendelerinden olub şehzâdeliğinde maṭbaḫ emîni idi
Ditreden cismimi gün-ruḫları tâbı tebidir
Kara günler getüren başuma zülfi şebidir

Sünbülün yüzini yire düşüren kâkülidir
Ğonçeye gül gibi açıl diyen anıñ lebidir
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4258, Ḥasan Çelebi 290, ‘Âlî Târîḫi 299

3953 Mürşidî veyâ Aḫmedî, Seyyid Aḫmed Mürşid Efendi, ‘Oşman Ağanıñ oğlıdır,
Aḫmedî maddesine baķ numara 77

3954 Mürîdî, Mürîdî Çelebi, Aydınlı
Pend-i Ricâl Nâmındaki Eseriniñ Muķaddimesi
Ḥamd ol All‘ah’a ki raḫmândır
Hem raḫîm ü mün‘im ü mennândır

Yerde gökde emr anuñdur ḫükm anuñ
Cân u tende luṭf anuñdur ķahr anuñ

Yokdur aña müdür ya vezîr
Ol durur sultân-ı ekber bî-nazîr

Qaldı ‘âciz cümle efhâm u ‘uqûl
Zâtınıñ künhünde ey şâhib-i ahval
‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.415

3955 Müstaķîm, Şeyh Mehmed Müstaķîm Efendi, İstanbullu, Muhammediye-hân Müstaķîm Efendi dinmekle meşhûrdur, Aķsaray civârında Şofılar Maħallesinde Şeyh ‘Alâaddîn Tekyesi Şeyhi, vefâtı 16 Cumaziyelevvel 1121 m.1709, mezkûr tekyede medfûndur

Ehl-i dil itse ‘aceb mi arzû-yı nevbahâr
Dâfi‘ derd ü elemdür ‘azm- sûy-ı nevbahâr

Hâce-i bâd-ı şabâ açdı kumâş-ı ğoncayı
Oldı pür zînet dükkân-ı çarşû-yı nevbahâr

Ko itsün sûz-ı nâr-ı ‘aşk cismim dâğile memlû
Ki her dâğı şeb-i târ-ı ğama bir şeb-çerâğ olsun
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.502, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.364, Sâlim 621, Belîğ 84, Mecmu‘ a-
i Şu‘arâ 138, Safayî 488, vefeyât-ı Ayvansarâyî 97

3956 Mestî, ‘Osman Çelebi, vefâtı h.1091 m.1680

Bir dem mi var ey şûh gülistân-ı ğamında
Dâmân-ı dil âzurde-i ğâr-ı sitem olmaz
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.791, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.364

3957 Mestî veyâ Aħmed, Mestcizâde Ebu’l-Avn Aħmed Efendi, ‘Abdullâh Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Hattât, Sarayda mu‘allim-i hatt idi, Aħmed maddesine bak numara 58

3958 Mestî, Mestî Çelebi, Edirneli, Şâ‘ir Necâtî Begiñ ma‘şûkı, Sultân Bâtezîd-i Şânî devrinde vefât itdi

Benüm şurâhî gibi şâh-ı tâcdârum yok
Kulıyım ayağın öpmege iktidârum yok

Benimle pîr-i muğân teg dürüst-i ‘ahd olsn
Şınursa kâsesi gerdûnuñ inkisârım yok

Mey-i elest şunıldı elime rûz-ı ezel
İçeldi ol meyi Mestüm dağı ğumârum yok

Kâmûsu'l-A'âm c.6 s.4276, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.364, Hasan Çelebi 291, Laîfî 309, Enîsü'l-Müsâmirîn 81

3959 Mestî, Sarı Ya'kûbzâde Mestî Çelebi, Novabirdeli “Pirezrin'de Geylan kaçabasınıñ nâm-ı diğeri”

Haatından ayırdı virdi nişânı benefşe-zâr

Hoş bûy kıldı 'âlem-i cânı benefşe-zâr

Zülf-i nigâr-ı hatınıñ üstünde gûyiyâ

Bir mârdır ki oldı mekânı benefşe-zâr

Zîbâ-ı cemâli üzre ki haat tuta Mestiyâ

Bir bûstân olur iki yanı benefşe-zâr

Olalıdan dil-i dîvâne saçın meftûnı

'Aşk vâdisiniñ ey dost benim mecnûnı

Yalınız yükrük iken 'arşa-i hüsnünde şahâ

Geçdi şeb-dîz haatın şimdi ruh-ı gülgûnı

'Âşık Çelebi 172, 'Âlî Târîhi 216

3960 Mes'ûd, Hocaâde Şeyhülislam Mes'ûd Efendi, Sulţân Aĥmed-i Evvelîñ mu'allim ve imâmı Aydınlı Muştafâ Efendiniñ oğlıdır, Ğurnaz müftî dinmekle meşhûrdur, vefâtı h.1066 m.1655, Bursa'da medfûndur

Devĥatü'l-Meşâyıĥ, Mecelle 204, 395

3961 Mes'ûd, Hekîmbaşızâde veyâ Ĥamâlzâde Mes'ûd Efendi bin Aĥmed Efendi, vefâtı Şaban 1083 m.1672

Sicill-i 'Osmânî c.4 s.169

3962 Mes'ûd, Es'adzâde Seyyid Mes'ûd Efendi bin Naĥbü'l-eşrâf Es'adzâde Seyyid Mehmed Sa'îd Efendi bin Anĥaralı Seyyid Es'ad Efendi, Müderris, vefâtı Rebî'ulevvel 1092 m.1681, Bursa'da medfûndur, 'Abdülbâkî 'Ârif Efendiniñ “Zaman-ı kıymetini ta'yîn için 'Ârif didi târîĥ, ola 'adn-ı berrîn Mes'ûd Efendiye mekân yâ Rab” beyti vefâtı târîhidir, Sicill-iñ vefâtını 1091 göstermesi toğru değildir Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.544, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.366

3963 Müsellim, Ebu'l-Vefâ Şeyh Gülşenî Aĥmed Müsellim Efendi, Belğradlı, Haatât, vefâtı h.1168 m.1754, Edirne'de Veli Dede Dergâhında medfûndur, Müstakîmzâde'niñ “Didim târîĥ ölünce serefrû bürde bu mışra'-la, Beĥânıñ Gülşenî Aĥmed Efendiye müsellemdir” beyti vefâtı târîhidir, târîĥ mışra'ındaki Beĥânıñ “bâ”sı

çıkarılacaktır, vefâtı tarihini Zeyl-i Keşf ve ‘Osmanlı Müellifleri’niñ 1166 göstermesi yañlıştır

Her maqâmıñ perde-i râzı anın üstündedir
Sâte-i luṭf-ı Hudâ kalb-i ḥazîn üstündedir

Ehl-i zikriñ saĝ u şola inḥirâfıñ görme ‘ayb
Nefy-i cünd-i mâsivâ içün kemin üstündedir

Tutma her bâba şaḡın gûşını olma ‘âsî
Halka veş qalmayasın taşrada sen leyl ü nehâr
Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭın 647, ‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.166, Mecelle 395, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 102, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 530

3964 Müsellimî, Mîrî Kaḍızâde Müsellimî Efendi, Mîrî Muḥlis Kaḍı Emrullâh Efendiniñ oĝlıdır, Ispartalı, Amasya Kaḍısı, Kınalızâde ‘Alî Efendiniñ birâderi ve Tezkire-i Şu‘arâ Müellifi Ḥasan Çelebi’niñ ‘amûcasıdır, vefâtı h.994 m.1585, Isparta’da medfûndur, vefâtı tarihini Sicill’iñ 944 göstermesi toĝru deĝildir
Gamzeñ oĝına pâdişehüm dil siper olsun
Tek ben kuluña bir göz ucıyla nazar olsun

Bir kez ayaĝıñ külbe-i vîrâne başarsın
Ḥâk-i kademiñ dîdeye kühl-i başa olsun

Maḥbûb u meye tevbe buyurmuş yine zâhid
Buyurduĝını itmeyelüm tevbeler olsun

‘Işık-ile dil bir yana ta‘nıyla a‘dâ bir yaña
Arada qaldım beni eyle Ḥudâyâ bir yana

Gîtdiler almaĝıçün rûy-ı ḥabîbüñden nişân
Mâh-ı tâbân bir yaña mihr-i dil-ârâ bir yaña

Menzil olmaz ‘âşıkâ ḥâk-i der-i dil-ber qadar
Ey zihî devlet ki qadri ola ḥâk-i der qadar

Devlet-i dünyâyı n’eyler ‘âşık-ı dîdâr olan
Ḥazṛ ider bir kez temâşâ kılsa dünyâlar qadar

Her kişi kim cihanda ola nâmdâr-ı ‘aşk
Halk arasında aña hezâr i‘tibâr olur

Görmez misiñ şu bülbül-i mesti ki ‘aşk ile

Bir murğ-ı bî-nevâ iken adı hezâr olur

Ka'be görmezse eşîğîñ neme yarar şanma

Ṭotalım iki gözümün biridir kıble nümâ

Ḳad belâsı cânânın elifdir rast-ı nâz içre

Benim ham kâmetim pâyveste yâ gibi niyâz içre

Şakâyık-ı Nev'îzâde 333, Sicill-i 'Osmânî c.3 s.501, Ḳâmûsu'l-A'lâm c.6 s.4282,

Keşfü'z-Zünûn Eski Ṭab'ı c.1 s.523, ve Yeñi Ṭab'ı c.1 s.814, 'Âşık Çelebi 172, Ḥasan

Çelebi 291, Ḳâfzâde 102, Beyânî 83, Rıyâzî 122, 'Âlî Târîhi 216, 'Ahdî 294

3965 Mesnedî, Meḥmed Mesnedî Çelebi, Vüzerâdan Ḳara Kethudânın Muşarrıf Kâtibi

Çıkardım baḥr-i ḥâtırdan nice dürr-i temennâyı

Ḥayâlîñ dîdeden naḳşın dil-i âyîneden çıkmaz

Şeb-i târîñ hecri rûşen olsa etmem istib'âd

Furûğ-ı güher mihr-i dil gencînedan çıkmaz

Her bir gedâya virse Ḥudâ kâminı tamâm

Noḳsân gelür mi baḥre şu alsañ sebûyla

Ruḥunda kâkül-i per pîç şanma ki ol perî rûyın

Ol ejderdir ki ḥamdır ḥam yatur genc-i defîn üzre

Belîğ 86

3966 Mesîhî, 'İsâ Mesîhî Çelebi, Priştineli, Şadra'zâm Ḥâdım 'Ali Paşa Dîvân Kâtibi ba'de Dîvân-ı Hümâyûn Kâtibi, Ḥaṭṭaṭ, vefâtı 16 Cmâzilevvel 918 m.1512,

“Mesîhî fevt şod” cümlesi vefâtına târîḥdir

Rûy-ı dildâra nazâr eyle ki devletdir bu

Kime yüz tatarsa ulu sa'âdetdir bu

Safḥa-i ḥüsnüne ḥaṭṭ geldüğine incinme

Yine ey dost güzelligünle hüccetdir bu

Zaḥm urmağa Mesîhîye gelürse tîğün

Canı karşı çıkuben didi ne zaḥmetdür bu

Ân gerek dilberde kim anı el üzre tuta ḥalk

Yoksa bir ḥâtemde daḥı bulınur göz ile kaş

Ger bu defterden Mesîhî gide gelmez mişli hîç

Yirine ol deñlü yazılmaz olıcağ haţ tırâş

Ey Yûsuf-ı şânî gel otur cân gibi tende
Tenhâ koma ya‘kûb-ı dili beyt-i hazinde

Maĥbûbdurur dehre viren şûret u zînet
Bütlerle bulur niteki deyrün içi şûret

Hû‘âb-ı gafletden uyanmağa ‘ uyûn-ı ezhâr
Her seher yüzlerine su sepeler ebr-i bahâr

Sûz-ı sînemden kızarub ruĥlarıñ rengîn olur
Hâtırımdan geçdügince naķş-ı taşvîrûñ seniñ
Dîvânı, Lala İsmâ‘ il Efendi Kısmında, Murâd Molla Kütübĥânesinde, Numara 843

‘, ‘ Aţîf Efendi Kütübĥânesinde, Numara 2054/3

‘, Üniversite Kütübĥânesinde ‘ 668

‘, ‘ ‘ ‘ 899

Keşfü‘z-Zûnûn Eski Tab‘ı c.1 s.523 ve Yeñi Tab‘ı c.1 s.814, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.410, Kâmûsu‘l-A‘lâm c.6 s.4286, Laţîfî 309, Ĥasan Çelebi 293, Kâfzâde 102, Rıyâzî 122, ‘ Âşık Çelebi 173, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.369, Tuĥfe-i Ĥaţţâţîn 566, Beyânî 83, Sehî 109

3967 Mesîĥî, Mesîĥî-i Şarkî, Ermeni Mesîĥî, Diyarbakırlı, vefâtı h.970 m.1562

Bülbülün şûr ü fiġânın görüben eylediler
Ġonca-i tâze tebessüm gül-i aĥmer ĥande

her kişiniñ ki geçer yâr-ile ĥoş vakti
Tâli‘ ü baĥtı irür ol kişiniñ ferĥunde

Ĥaţţ-ı gülġûn şafĥadan ĥak eylemez üstâdlar
Eyleme şâhım yevrekden ĥaţţ-ı reyĥânı tırâş (?)

Yine dil bülbülünün ġulġulı var
Ġâlibâ tâze açılġan ġülü var

Zâhidâ Ka‘be minga meyĥâne

Lâ cerem her kişiniñ bir yolu var

Keşfü‘z-Zûnûn Eski Tab‘ı c.1 s.523, ve Yeñi Tab‘ı c.1 s.814, ‘ Âşık Çelebi 172, Kâfzâde 104, Tezkire-i Âmid 97

3968 Meşâmî, Muştafa Kethüdâzâde Meşâmî Beg, Şadra‘zam Rüstem Paşa Kethüdâsı Kınalıoġlı Muştafa Şâmî Begiñ oġlıdır, Konyalı, Za‘îm, Babası Muştafa

Beg Veliddîn oğlu şâ‘ir Aḥmed Paşanın Amûcazâdesidir, vefâtı h.993 m.1585, Konya’da medfûndur “Meşâmîye eccl bûyî irişdi” mısra‘ı vefâtına târîḥdir, vefâtı tarihini Sicill’iñ 944 göstermesi toḡru deḡildir

Sînede ḥâlî deḡil hicrân hicrân üstüne
Tekyedür eksük deḡil miḥmân miḥmân üstüne

Çekmezem ğam çekerüm gözüme hâk-ı ḳademiñ
Eger ey nûr-ı başar kuḥl-ı Şıfâḥân dükene

Dîdeden ḥûn-ı ciger olmaya bir dem ḥâlî
Baḥrler berr olsa deryâ-yı firâvân dükene

Şol ḳadar arayayın şâhid-i maḳşûdumı kim
Cüst ü cûda ṭalebüm raḥşına meydân dükene

Şol dem ki ruḥ-ı tâir-i ḳuddüs âşiyân idi
Cân bûlbûline gülşen-i vaḥdet mekân idi

Kân-ı ḥuffâda cevher-i cân bî-nişân idi
Ketm-i ‘ademde ‘âlem ü âdem nihân idi

Ḥalvetserây-ı serde sırda gönül kâmrân idi
Bir cân idi hemân vir bir ol yâr-ı cân idi

Ḥaṭṭ başdı rûy-ı dil-beri ben ḳaşdayın daḥı
Aḥşam irişdi seyr-i kemân-keşdeyin daḥı

Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4287, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.369, 374, Ḳâfzâde 104, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.412, ‘Aḥdî 298, Ḥasan Çelebi 294, ‘Âlî Târîḥi 300, Beyânî 84, Rıyâzî 122, Mecelle 396, ‘Âşık Çelebi 174

3969 Müştâḳ, Şeyh Muştâfa Müştâḳ Efendi, Bitlisli, Eyüb’de Selâmî Tekyesi Şeyhi, vefâtı h.1247 m.1831, Muş’da medfûndur

Öyle bir şeh-bâz-ı ‘aşḳım ki şikârım dildedir
Öyle simurgum ki ḳâf-ı iftiḥârım dildedir

Bir ḥümâyım ki mekânım lâ-mekân şehrindeyir
Bir hezârım ki nigârım gül‘izârım dildedir

Bir gedâyım şûretâ amma ki şâh-ı ‘âlemim
Fâtîḥ-i iḳlîm-i ‘aşḳım kâr u bârım dildedir

Baḥna mevrûş-ı pederdir Ḥaydar-ı Kerrâr’dan

Ḳâmûsu'l-A'âm c.6 s.4289, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.369, 'Âşık Çelebi 175, Beyânî 84, Hasan Çelebi 294, Sehî 131, 'Âlî Târîhî 216, 'Ahdî 308, Laîfî 311

3972 Meşrebî, Mehmed Meşrebî Çelebi, Üsküdarlı, Kâtib-i Dîvân-ı Sultânî, vefâtı h.1095 m.1683

Hezâr-ı 'aşkıdır dil-i gülşen-i envârdır sînem
Meger âyîne-i tûti-i hoş-güftârdır sînem

Libâs-ı surh-ile bir serv kâmet-hûbdur şerhâ
Ġam-ı hâliñle yanmış dâğ-ile gül-zârdır sînem

Biter her bâr-ı bâğ-ı dilde tâze meyve-i nazmım

Derûn-ı Meşrebî-veş ravza-i eş'ârdır sînem

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.791, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.369, Şafâî 484, 'Âşım 29, Mecelle 396

3973 Meşrebî, Derviş Meşrebî, Hemedanlı

Hilâl-i evc-i hüsn olmuş melâhat-i şubhâ zîver

Degildir cebhesi üzre ser-i destâr-ı zer târı

Gül bağa geldi meclisi şâhâne eyledi

Bir kaç kadehle bûlbûli mestâne eyledi

Şem' itme bezm-i hasrete ben nâtüvânıñı

Şu'le ne deñli olsa gerek bir kiyâhde

Dâğ üzre dâğ yakdı dil-i derdnâke 'aşk

Yandı çerâğ-ı mürde yine hânkâhde

Ḳâfzâde 104

3974 Müşfik veyâ Hâfız, Hâfız İsmâ'îl Müşfik Efendi, Halebli bir esirciniñ oğlıdır,

Müşfiknâme nâmında matbû' bir eşeri vardırı Hâfız maddesine bak numara 715

3975 Meşkî, Mehmed Meşkî Çelebi, Toğadlı, Kâtib-i Dîvân-ı Sultânî, vefâtı h.1004 m.1595

Zülf-i siyâh içre o ebrû-yı zerdfâm

Altun oluk gibi görünür Ka'be'de hemân

Ne deñli çoğ-ise cürm ü günâhıñ

Yine dergâh-ı Hakk'dan olma hâlî

Olubdur rahmeti kahrına gâlib

On artuğdur celâlerinden cemâli

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.369, Seyyid Rızâ 92, Kâfzâde 104, Rıyâzî 123

3976 Meşhûrî, Ahmed Meşhûrî Efendi, Mehmed Çavuş nâmında birinin oğludur, Selânikli, Müderris h.1198 m.1783 târîhinde Selânik’de doğdı, vefâtı h.1274 m.1857, Selânik’de Kelemrin Kapısı hâricinde medfûndur, ‘Oşmanlı Müellifleri 1268 târîhinde vefât itdiğini yazıyor

Na‘at

Tab‘-ı pâkim ki kumâş-ı ma‘rifet dükkânıdır

Feyz-i bî-pâyân-ı haq gevherlerinin kânıdır

Neşr-i envâr-ı füyûzât-ı İlahî itmede

‘Âlem-i kevnî mâtî hem-neyyir-i rahşânıdır

Cümle halk üftâdesi olmuş Zelîhalar gibi

Gûyiyâ hûbân-ı ‘aşrîñ Yûsuf-ı Ken‘ânıdır

Feyziniñ her kıatresi bir dürr-i nâb-ı ma‘rifet

Şanki nisân-ı kemâlîñ ebr-i pür-bârânıdır

Gevher-i nâ-yâbveş manzûmesi bi’l-intihâb

Şâirân-ı ‘âlemîñ ser-levha-i dîvânıdır

Da‘va-i rüçhân idüp maḥz itmesin mi herkese

Şâh-ı kevneynîñ medîḥa kûy-ı dürefşânıdır

Pâdişâh-ı mülk-i dîn faḥr-ı nebiyy ü mürselin

Rahmetenlil‘âlemîn zât-ı şeref ‘ünvânıdır

Öyle sulṭân-ı rüsûl kim zât-ı pâk-i emcedi

Kâinâtîñ bâ‘iş-i mevzû‘-ı çâr erkânıdır

Andan istimdâd iden zann itme ancak mücrimân

Aşfiyâ vü etḳiyâ yek-ser meded-cûyânıdır

Serverâsından meded olmazsa ferdâ ümmete

Yaradılmışdan kimiñ der ‘uhde-i imkânıdır

Bâ-ḥuşûş bu ‘abd-i ‘âciz kemterin Meşhûrî kim

Dâima fikri cezâ-yı keşret-i ‘isyânıdır

Dîvânı, Hacı Maḥmûd Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübḥânesinde, Numara 5356

‘‘, Üniversite Kütübḥânesinde, Numara 142

“, “ “ “ “ 2828

Şoñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 955, Kâmûsu’l-A‘ lâm c.6 s.4291, Faṭṭın 376, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.369, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.2 s.421

3977 Mısrî veyâ Niyâzî, Şeyh Mehmed Mısrî-i Niyâzî Efendi, Malatyalı Şeyh ‘ Ali Efendiniñ oğlıdır, Malatyalı, h.1027 m.1617 târîhinde Malatya’da doğdı, vefâtı 22 Recep 1105 m.1693, Limni’de medfûndur, Halvetî Tarîkatınıñ Mısrîyye şu‘besi muessisidir, Belîğ’iñ “Düşdi çâr-ı etrâfa mâtem didiler tarihini, Rûḥ-ı Mısrî mahfel-i ‘ âliye pervâne eyledi” beyti vefâtına târîhdir

Ey bülbül-i şeydâ yine efgâna mı geldin

‘ Azm-i gül idüb nâz-ile giryâna mı geldin

Pervâne gibi âteşe dâim cân atarsın

Olda bu ‘ aşk odına sen yana mı geldin

Güneleriniñ n’oldı bîdâr eyledin

Âh u efgânı saña kâr eyledin

‘ Aşk odıyla içüñi nâr eyledin

Ñ’oldı bülbül işiñi zâr eyledin

Ne sebebdan ‘ azm-i gülzâr eyledin

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 476

“, “ “ “ “ “ 477

“, “ “ “ “ “ 478

“, “ “ “ “ “ 479

“, “ “ “ “ “ 480

“, “ “ “ “ “ 481

“, Hacı Maḥmud Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, Numara 3612

“, “ “ “ “ “ 3648

“, “ “ “ “ “ 3663

“, ‘ Aşır Efendi Ḥafîd Efendi Kısmında “ 337

“, Serez Kısmında “ 128

“, Ḥâlet Efendi Mülḥak Kısmında “ 142

“, Mihrişâh Sultân Kısmında, Ḥusrev Paşa Kütübhanesinde, “ 75

“, Üniversite Kütübhanesinde Numara 378

“, “ “ “ “ 502

“, “ “ “ “ 378

“, “ “ “ “ 502

“, “ “ “ “ 5471

“, “ “ “ “ 5542

“, “ “ “ “ 5685

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.152, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.193, Gğldeste 188, Luat-ı Târîhiye ve Coğrâfiye c.6 s.271, ‘ Oşmanlı Müellifleri c.1 s.172, Safayî 540, Kâmûsu’l-A‘ lâm c.6

s.4626, Mecelle 397, 431, Sâlim 688, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 45, Keşfü'z-Zünûn zeyli 536

3978 Muştafâ, Muştafa Çelebi, Priştineli, Defterhâne-i Hâkânî Serdefteri, vefâtı h.972 m.1564

Mihr ü Vefâ Dâstânından
Virür rûy-ı siyâhım vechime nûr
Çıkub Hindûstân'dan Rûm'a kâfûr

Dönübdür çöb-i huşka dest ü pâym
Atıldı oğum vü başıldı yayım

Vücûdum nağlıni şîb eyledi pest
Hayâtım çeşmesârından yudum dest

Hevâdârı iken cân-ile bülbül
Sabâyile şalınur şâhid-i gül

Tutulmağdan kaçub tebdîl olur mâh
Gehî olur hilâl ü bedr olur gâh
‘Âşk Çelebi 175, ‘Âlî 216

3979 Muştafa, Hocaazâde Muşliḥiddîn Muştafa Efendi bin Hoca Yûsuf bin Salih, Müderris, Fâtih Sultân Mehmed'in Hocasi, vefâtı h.893 m.1487, Bursa'da Emir Sultân civârında medfûndur
Güldeste 262, Eslâf c.1 s.11

3980 Muştafa, Şeyh Muştafa Efendi, Şeyh Mehmed Üftâde Efendiniñ oğlıdır, Bursalı, Bursa'da Üftâde Tekyesi Şeyhi, vefâtı Cemaziyelahir 1017 m.1608, Bursa'da pederiniñ türbesinde medfûndur
Ceẓbe-i ‘aşk-ile ey dil yine cevelân eyledim
Bu tenim tenvîrine bağrımı püryân eyleyem

Baḡa bu derdi ezelden çünki Hakk itmiş naşîb
İstemem dirseñ ṭabîbâ derde dermân eyleyem
Güldeste 111

3981 Muştafâ, Hışn-ı Manşûrîzâde Muştafa Necîb Efendi, Müderris, h.1082 m.1671 târiḥinde doğdı, vefâtı 12 Şevval 1139 m.1726
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.421

3982 Muştafa, Evliyâzâde Muştafa Efendi, Serezli, Ayaşofya Şeyhi, vefâtı h.1053 m.1643

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.389

3983 Muştafa, Muştafa Çelebi, Mağnisalı, vefâtı h.1084 m.1673

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.401

3984 Muştafa, Muştafa Efendi, ‘Oşman Efendiniñ oğlıdır, Halebli, Medîne Kağısı, vefâtı Zilhicce 1091 m.1680, Medîne’de medfûndur

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.539

3985 Muştafa, Telhîşzâde Muştafa Efendi, Reîsü’l-küttâb, vefâtı h.1095 m.1683

Halîfetü’r-Rüesâ 42, Mecelle 160

3986 Muştafa, Muşâhib Muştafa Paşa, Şâ‘ir Süleyman Ağanıñ oğlıdır, Bolı, Sultân Mehmed-i Râbi‘ kerîmesi Hadice Sultân zevci ve Boğaz Muĥâfızı, Hattât, vefâtı târihi ihtilâflıdır, Tuĥfe Zılka‘de 1096, Eşmârü’t-Tevâriĥ ile Sicill 1097, Kâmûsu’l-A‘lâm 1098 tarihini göstermekdedir

Hevâ-yı nefse cânım mübtelâdır yâ Rasûlellâh

İşim hep cümleten cürm ü ĥatâdır yâ Rasûlellâh

Yüzin ferş eyleyenlerden der-i devlet-i mâbende

Birilde ümmetiñden Muştafa’dır yâ Rasûlellâh

Tuĥfe-i Hattâtın 547, Eşmârü’t-Tevâriĥ 142, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4308, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.403, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 157, Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.791

3987 Muştafa, Muştafa Efendi, Şâ‘ir Sa‘dî Efendiniñ oğlıdır, Kaştamonılı, Üsküdar Kağısı, Seyrekzâde Hâfızı dinmekle meşhûdur, vefâtı h.1097 m.1686, Eyüb’de Defterdâr Câmi’i ĥazîresinde medfûndur

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.602, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.404

3988 Muştafa, Silâhdar Bıyıklı Muştafa Paşa, Bozoklı, Şadra‘zam, Bozoklı veya Küçük Sipâhî dinmekle meşhûdur, vefâtı 7 Recep 1110 m.1698

Ey gönül şahın-ı çemende leb-i deryâ zevĥın

Bir şanemle idegör kâm alasıñ dünyâdan

Yoksa bir dişleri dürr-i kâmeti serv olmayıcak

Ne biter şahın-ı çemenden ne çıkar deryâdan

Nereden bir kaşı mihrâb olsa gün gibi ‘ayân

Döner ol yana gözüm kıble nümâ gibi hemân

Ḳâmûsu'l-A'âm c.6 s.4308, Ṭayyârzâde 'Aṭa Târîhi c.4 s.204, Ḥadîkatü'l-Vüzerâ,
'Oşmanzâde Tâib 120

3989 Muştafa, Hacı Muştafa Efendi, Edirneli, Müderris, Şâ'ir Kâmî'nin birâderi,
vefâtı Rebî'ulevvel 1136, 1723
Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.420

3990 Muştafa veyâ İkbâl, Sultân Muştafa-yı Şâliş, Sultân Aḥmed-i Şâlişin oğludur,
Safer 1129 m.1719 târîhinde doğdı, cülûsı 16 Safer 1171 m.1757, vefâtı 8 Zilka'de
1187 m.1773, Lâleli'de Türbe-i Maḥşûşada medfûndur
Şimdi erbâb-ı sa'âdetde gezen hep ḥazele
İşimiz kaldı hemân merḥamet-i lem yezele
Ṭayyârzâde 'Aṭa Târîhi c.4 s.67, Luğat-ı târîhiye ve Coğrâfiye c.6 s.273, Ḳâmûsu'l-
A'âm c.6 s.4310, İkbâl maddesine bak 179

3991 Muştafa, Mazlum Muştafa Paşa, 'Oşman Efendinin oğludur, Giridli, Meclis-i
Vâlâ a'zâsından, Zilhicce 1278 m.1861, Eyüb'de Ṭaşlıburun Tekyesinde medfûndur
Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.499

3992 Muştafa, Yemliḥazâde Muştafa Kâmil Efendi, Elbistanlı, Kaḍı, vefâtı h.1294
m.1877, Üsküdar'da Ḳaraca Aḥmed Ḳabristanında medfûndur
'Oşmanlı Müellifleri c.2 s.58

3993 Muştafa, Âteş Hâfızâde Muştafa Hîlmi Paşa, Ḳayserili, Dini Bütün Muştafa
Paşa dinmekle meşhurdur, vefâtı h.1333 m.1914, Üsküdar'da Ḳaraca Aḥmed
ḳabristanında medfûndur
Şehinşâh-ı le'umrek taḥt-ı nişin mülk-i erselnâk
Ḥabîb-i ḥazret-i Mevlâ meṭâ' -ı ḥuṭṭa-i levlâk

Süren yüz âsitân-ı pâkine hiç feyz bulmaz mı
Anıñcün arşa nisbetle geridir kıymet-i eflâk
'Oşmanlı Müellifleri c.2 s.431

3994 Muştafa, Aḥmed Çelebizâde Muştafa Efendi, Müderris, Ḳânûnî Sultân
Süleyman devri şâ'irlerinden
Güneş gibi baña her gün sen eyle 'arz-ı cemâl
Raḳîbi göreyin ay başlarında hem-çü hilâl

'Iyd oldı yâr ile ider ağıâr merḥabâ
El çekdi benden itmedi dildâr merḥabâ

Degmez eli baña gelicek merḥabâ için

İllerle bî-tekellûf ider yâr merhabâ
Hasan Çelebi 294

3995 **Muṣṭafa**, Kuloğlu Muṣṭafa Efendi, Manzûm Musâbîḥ mütercimi, Sultân Murâd-
ı Râbi‘ devri şâ‘irlerinden
Sensiñ kerîm-i zü‘n-nevâl sensiñ kadîm-i lâ-yezâl
Sensin ḥakîm bî-mişâl yok ḥükmiñe çün ü çıra

İnzâl idüb âyâtını kim biliser gâyâtını
Kılğıl meclis-i z‘atını mâ min ‘ale‘l-‘arş istivâ

Eyle ‘inâyetden eṣer irgör hidâyetden zafer
Luṭf eyleyüb kılğıl nazar aldı bizi nefis ü hevâ
‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.146

3996 **Muṣṭafa veyâ Şalacıoğlu**, Şalacıoğlu Şeyh Muṣṭafa Efendi, Giridli, ‘Osmanlı
Müellifleri 1220 târîhinde vefât itdiğini yazıyorsa da Dîvânında 1240 senesini gösterir
târiḥler bulunduğundan bu rivâyet toğru değildir

Dîvânı, Hacı Maḥmûd Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübḥânesinde, Numara 3456
‘, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübḥânesinde, ‘ 251
‘, Hüdâyî Maḥmûd Efendi Kısmında, Selim Ağa Kütübḥânesinde, ‘ 25
‘, Hâşim Paşa Kısmında, ‘ ‘ ‘ ‘ 73/3
‘, Selim Ağa Kütübḥânesinde, ‘ 1259
‘, Üniversite Kütübḥânesinde, ‘ 2807
‘Osmanlı Müellifleri c.1 s.190

3997 **Muṣṭafa veyâ Hayâtî**, Kâzî‘ asker Muṣṭafa Efendi, Hurpeşteli, İmâm-ı Pâdişâhî,
Hayâtî maddesine bak, numara 961

3998 **Muṣṭafa veyâ Husrevî**, Husrevzâde Muṣṭafa Efendi bin Kaḍı Meḥmed Çelebi
bin Fâtıma Ḥânım binti Molla Husrev aḥfâdındandır, Husrev maddesine bak, numara
1037

3999 **Muṣṭafa veyâ Haṭṭî**, Ammârzâde Muṣṭafa Haṭṭî Efendi, Ammarzâde Meḥmed
Ağaniñ oğludur, Haṭṭî maddesine bak, numara 1053

4000 **Muṣṭafa veyâ Kâmilî**, Sarı Muṣṭafa Muşliḥiddîn Efendi, Gümüş Hacıköyli,
Kâmilî maddesine bak, numara 3527

4001 **Muṣṭafa veyâ Muḥlişî**, Şehzâde Muṣṭafa, Kânûnî Sultân Süleyman’ın oğludur,
Muḥlişî maddesine bak, numara 3913

4002 Muştafa, Çavuşzâde Muştafa Çelebi, Tabîb
Gerden-i pâkiñi pûs itmegiçün sen meleşin
Yağa yakaya olur pirheniñle yeleşin
Kâfzâde 104

4003 Muştafa, Şeyh Muştafa Çelebi, Diyarbakırlı, ‘Azîz Maḥmûd Ermevî
sülâlesinden
Ol kâmet-i dil-cûsı ‘aceb hoşriyâdır
Reftârı anuñ velvele endâz-ı şabâdır
Kâr-ı deheni nef’-ı vücûd-ile abâdır
Hâlî siyeh zeyr-i lebi nokta-i bâdır
Ḥasret-le nigâh eyleyicek bâ-y-ile kâldım
Tezkire-i Âmid 98

4004 Muştafa, Muştafa Çelebi, Onıncı ‘aşır hicrî şâ’irlerinden, Ahlâkû’s-Şaltanat
nâmında bir eşeri vardır
Ser-i kûyında olursa n’ola eşkim sâil
Şu gibi ol bûy-ı serv alçağa oldu mâil
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4309

4005 Muştafa, Muştafa Ḥarîr bin Yûsuf bin ‘Ömerü’l-Mevlevî, Erzurumlu, h.795
m.1392 târiḥinde hayatda idi
‘Osmanlı Müellifleri c.3 s.137

4006 Muşlih, Muşlihiddîn Efendi, Sulṭan Maḥmûd-ı Evvel devri şâ’irlerinden
Râmiz 247

4007 Muşlihiddîn, Muşlihiddîn Lârî, Diyarbakır Müftisi, vefâtı h.979 m.1571,
Diyarbakır’de Câmî‘u’ş-Şafâ civârında medfûndur
Kerde em ‘azm-i sefer nâ-kerde cânân-râ vedâ‘
Ger vedâ‘-ı u onem lâzım buved cân-râ vedâ‘
Tezkire-i Âmid 98

4008 Muşib veyâ Mehmed, Mehmed Muşib Efendi, Lefkoşalı, Kaḍı, vefâtı h.1168
m1754, Kâraferye’de medfûndur, Silâḥdarzâde vefâtı târiḥini 1178 gösteriyor
Yakma muşibini âteşe döndürme rûyını
Vaḳt-i vişâlde oda bir ‘âdet olmasun

İdersiñ her müslümânıñ ğam-ı hicrânına şenlik
Behey ‘aḳlu alıcı kâfir nedir bu sende düşmanlık

Ruḥında ceyş-i fitne ebruvânıyla ‘alem çekdi

Muşîbâ hâl-i hindû eyleyince da‘ va-i benlik
Silâhdarzâde 59, Râmiz 252, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.498

4009 Muţîmî, Mehmed Muţîmî Efendi, İstanbullu, Bosna Kağısı, vefâtı h.1055 m.1645, Şafâî’niñ vefâtı tarihini 1051 göstermesi yañlıştır
Dilâ seniñ dahı olurdı başlar üzre yeriñ
Mişâl-i nergis oldı âl-i gülde sîm ü zeriñ

Kuçmağ murâd iden o mehi pîrhen gibi
Başdan geçe meger ki dilâ kûhken gibi

Nâr-ı zülfünden halâş olmazdı her giz kılmasa
Mâh-ı ruhsârı hayâlin şîrvân-ı ‘aşk olan
Şakâyık-ı Şeyhi c.1 s.147, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.161, Şafâî 474, Belîğ 86

4010 Muţî’î, Muţî’î Çelebi, Konyalı, Şâ‘ir Hâfız Konevî’niñ birâderidir
La‘lüne kaşd itdügümce zülfini hayîl kılur
Şanasın zulmet durur kim âb-ı hayvânı bürür
‘Ahdî 313

4011 Mazlûm, Mevlevî Derviş Ahmed Mazlûm, Konya Mevlevîhânesi Nâyzen Baş, vefâtı h.1072 m.1661, Konya Mevlevîhânesinde medfûndur, Aşağıdaki rubâ‘î vefâtına târîhdir
Merdüm-i Mazlûm idi neyzen başı
Yazmış aqlâm-ı ezel dîvânına
Okuyanlar Ahmed’iñ târîhini
Didiler hey rahmet ola cânına
Sefne-i Mevlevîye c.3 s.60, Esrâr Dede 278, Sema‘hâne-i Edeb 222

4012 Me‘ânî, Mehmed Me‘ânî Çelebi, Melâzimîn-i ‘İlmiyeden, vefâtı h.1133 m.1720
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.502

4013 Mu‘ammâyî, ‘Ali Çelebi, ‘Oşman Efendiniñ oğlıdır, Mağall-i velâdeti Tire ise de küçük yaşda pederiyle birlikde Selânik’e hicret ve Selânik’de büyüdüğü için Selânikî-i Mu‘ammâyî dinmkle meşhûr olmuştır, Sulţân Selîm-i Evvel devrinde vefât itdi, Ruscuğ’da medfûndur
Sevdüğümden gayrı n’itdüm bilsem ol cânânuma
K’eylemez bir dem nazar bu dîde-i giryânuma

Taşlar rahm eyledi rahm eylemez ol seng-dil
Âh-ı âteşbârım içre sîne-i şu‘le-i sûzânuma

Mirât-ı şafâ itdi Hakk şûret-i insânı
Aç göziñi cânım bak gör şûret-i inşânı

Şol ki gayrın hıdmetinde kılmadı kaddin düta
Bir civânmerddir ki mişlin görmemişdir çarh-ı pîr

Pâdişâh-ı dehr-i kûhen lâyıķ degül kul olasıñ
Bir hasîse tatalım Cemşîd imiş ya Erdeşir

Bir ğarazsız kulı gerçek bî-ţam‘-ı er görmedim
Az deĝildir elli yıldır kâinâtı sayarım

Virmege destimde kudret yoĝ-ise çok şükr kim
Almamaķda himmetim vardır faķîr-i şâbirim

Ėâmûsu‘l-A‘lâm c.6 s.4329, ‘Âşık Ėelebi 176, Ėasan Ėelebi 297, Beyânî 84, Latîfi 312

4014 Mu‘ammer, Enderunlu Mehmed Mu‘ammer Paşa, Şofya Muĥâfızî Rikâb-ı Hümâyûn Ėâimmaķâmı Erzurumlu Mehmed Rüşdî Paşanın oĝıdır, İstanbullu, Dâr-ı Şûrâ-yı ‘Askerî A‘zâsından, Ferîk,h.1227 m.1812 târîhinde İstanbul‘da doğdı, h.1269 m.1852‘de hayatda idi

Gün yüzün sevdâsı itdi bî-ķarâr-ı intizâr
Subĥa dek oldum bu şeb encüm-şumâr-ı intizâr

Âh-ı servim eşk-i çeşmim inţifâ-baĥş olmadı
Oldı gitdikçe füzûnter dilde târ-ı inţizâr

La‘l olur gerçi maķâm-ı şabrda seng-i siyeh
Ėûn ider ammâ derûnı ĥarĥâr-ı inţizâr

Hâl-ı mâziden kıyâs it neş‘e-i müstekbeli
Zevķine degmez bu ‘âlemde ĥumâr-ı inţizâr

‘Ayn-ı âlâm olduĝun âmâliñ aşlın fehm iden
Ėalbini teşvîş ile itmez medâr-ı inţizâr

Bîm-i hecr ümîd-i vaşl eyler tekâbül dâima
Böyledir âmed-şod-ı leyl u nehâr inţizâr

Olmak istersen Muammer hâtır-ı âzâd ile
Ėekme her bir kâm içün herbâr bâr-ı inţizâr

4015 Ma' şûkî veyâ Oğlan Şeyhi, Şeyh İsmâ' il Ma' şûkî, Şeyh Bayrâmî ' Ali Dedeniñ oğlıdır, Oğlan Şeyh dinmekle meşhûr idi, vefâtı h.935 m.1528, Rumili Hışarında Kayalar Kabristanında medfûndur, velâdeti h.914 m.1508
Mecelle 123, 400, Hadîkatü'l-Cevâmî' c.1 s.253, Şakâyık-ı Nev' îzâde 89

4016 Ma' şûm veyâ Molla Ma' şûm, Mehmed Ma' şûm Efendi, Horasan'da Lahicanlı, Yeñişehir Fener Kağısı, vefâtı h.1010 m.1601 "Rûh-ı Ma' şûmı ide Kaşr-ı Cinânda ebedî" mışra' ı vefâtı târîhidir

Nice bir devlet-i vaslından olasın mahrûm
Ol mehûn yolına ver hâsılunı ey Ma' sûm

Zi-dîde katre-i hûn ez-ciger ber-âverde
Be-dîden-i tu dil ez-dîde ser-ber-âverde

Be-hûn nişeste cüdâ ez-tu merdüm-i çeşmem
Be-rûy-ı gayr-ı tu râh-ı nazar ber-âverde

Dilem bevâdî-i ' ışk-ı tu murğ-ı nâlânîst
Ki ez-ḥadeng-i cefâ-yı tu per ber-âverde

Nihâda na' l der-âteş berây-ı sûz-ı dilem
Ḥaṭeṭ ki hâle be-devr-i kamer ber-âverde
Şakâyık-ı Nev' îzâde 450, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.176, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.502, Hasan Çelebi 296

4017 Ma' nevî, Derviş Ma' nevî-i Mevlevî, Selânikli, vefâtı h.980 m.1572
Devr idüb Ka' be-i kûyuñda senüñ leyl ü nehâr
Raşş ider Şems-i külâhıyla kamer mevlevîvâr
' Âşık Çelebi 177, Hasan Çelebi 298, Esrar Dede 279, Sema' ḥâne 223

4018 Ma' nevî, Derviş Ma' nevî-i Mevlevî, Konyalı, vefâtı h.1000 m.1591
Mâh-ı bedr-âsâ tolub câm-ı feraḥ encâm-ı ' ıyd
Ehl-i ' ayşe oldı hengâm-ı neşât eyyâm-ı ' ıyd

İrdi ' âşıklar şeb-i kadr-i vişâle fi'l-meşel
Reşk-i rûz oldı yine gün yüzlülerle şâm-ı ' ıyd

Nâm-ı ' ıyd-ile du' â-nâmeñ temâm it Ma' nevî
Sözde maḳbûl ü mübârekdür añılsa nâm-ı ' ıyd
' Âşık Çelebi 177, Esrâr Dede 280, Sema' ḥâne-i Edeb 224

4019 Ma'nevî, Şeyh Muştafa Ma'nevî Efendi, Karabaş Şeyhi 'Alâaddîn 'Ali Efendiniñ oğlıdır, Bolı, İstanbul'daki Yeni Câmî' Vâ'ızı ve Qadırga Limanındaki Mehmed Paşa Tekyesi Şeyhi, vefâtı Cemaziyelahir 1114 m.1702, Üsküdar'da Naşûhî Tekyesinde medfündür, 'Osmanlı Müellifleri'niñ Karabaş Velî Hazretleriniñ oğlıdır dimesi toğr değildir

Hamdülillâh kim tûlû' etdi yine şems-i duhâ
Rağmetenlil 'âlemîn geldi Muhammed Muştafâ
Gül cemâli berķ urup toğdu yine bedr-i dücâ
Rağmetenlil 'âlemîn geldi Muhammed Muştafâ

Dem-be-dem sâ'at be-sâ'at rûh-ı fahr-i kâinât
Ol zât-ı pâke kibriyâ yüz biñ şalevât
Cân ü bâş kıl fedâ bilüb hayât ender hayât
Rağmetenlil 'âlemîn geldi Muhammed Muştafâ

Küntü kenzen'in mağzeninden lî me' allâh mazharı
Zât-ı pâkiñ enveridir enveridir enveri
Ma'neviyyâ ins ü cinniñ rehberidir rehberi
Rağmetenlil 'âlemîn geldi Muhammed Muştafâ

Hak Te'âlâ'dan 'atâdır şer'-i pâk-i Muştafa
Nûr-ı zât-ı kibriyâdır şer'-i pâk-i Muştafa
Mecma'-ı evşâfı-ı Rabbü'l-âlemîndir şühesiz
Mazhar-ı zât-ı Hudâ'dır şer'-i pâk-i Muştafa

Zât ü esmâ ü Sıfatı şerh iden şârih budur
Surûca kibriyâdır şerh iden şârih budur

Muttali' esrâr-ı Hakk'dır meğaz-ı Qur'an-ı 'Azîm
Cümleye şemsü'd-duhâdır meğaz-ı Qur'an-ı 'Azîm
Dîvânı, Hâşim Paşa Kısmında, Selim Ağa Kütübhanesinde, Numara 76/7
Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.294, Mecmu'a-i Şu'arâ 21, Sicill-i 'Osmanî c.4 s.413, Sâlim 622, Şafâî 491, 'Osmanlı Müellifleri c.1 s.165, Vefeyât-ı Ayvansarayî 60

4020 Mu'îdî, Mu'îdzâde Mehmed Efendi bin Şâm Müftisi Mar'aşlı Mehmed Efendi bin Mu'îdzâde 'Abdülazîz Efendi bin 'Abdurrahman Efendi bin Yûsuf Efendi bin Bektût, Zülkadriye devleti zamânında Mar'aş'da Âl-i Bektût 'unvânıyla iştihar itmiş olan 'Ulemâ sülâlesinden olub bu 'âileden olan büyük ceddi 'Abdurrahman'ın kız Tarafından hafididir, Mecelle'niñ, babasınıñ vefâtından 9 sene soñra vefât itdi dimesine göre vefâtı 992 olmaķ lâzım geliyor, me'hazleriñ bir kısmı 994 tarihini gösteriyorlar

Görünen kûh-ı belâdur güzelüm baş degül

Râh-ı iklîm-i fenâdur kararar kaç degül

Kuhla bakmaz hâk-pây-ı ‘anber-efşânın gören

Sünbüle kılmaz nazar zülf-i perîşânın gören

Dişlerin dür lebleriñn yâkûta teşbîh ideniñ

Olsun ey kân-ı vefâ seng-i melâmet başına

Bir gören kuhlı Mu‘îdî hâk-pây-ı yâr ile

Göreyin olsun anıñ hâk-ı mezzellet başına

Câm-ı mey öperse lebiñi ger ‘aceb olmaz

Elden ele düşende hayâ vü edeb olmaz

Nûş iden dil-teşne cânâ cur‘a-i la‘l-i teriñ

Adın aırmaz bir dağı ‘âlemde âb-ı kevşeriñ

Alırmaz kuhl-ı cilâyı nûr-ı çeşmüm ‘aynuma

Tûtiyâ-yı dîde-i a‘yân iken hâk-ı deriñ

Ârzû-yı bûy-ı zülfündür şehâ sünbül gibi

Hâtırın her dem perîşân eyleyen ‘âşıklarıñ

Çâmûsu‘l-A‘lâm c.6 s.4335, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.416, Kâfzâde 105, Hasan Çelebi 298, Rıyâzî 123, Güldeste 503, Beyânî 85, Mecelle 113, 401

4021 Mu‘îdî, Mu‘îdî Çelebi, Üsküb kırbünde Kalkandelenli, Mısır‘da Beytü‘l-Mâl Kâtibi, Müftî ‘Ali Çelebi Mu‘îdî olmağıla Mu‘îdî tağallüş itmiştir, Mısır‘da medfûndur, ‘Âşık Çelebi, Babası Mu‘îd olduğu için Mu‘îd mahlası kullandığını yazıyor, Çâmûs ve Beyânî ve Hasan Çelebi, babası Mu‘îdzâde dinmekle meşhûr ve Bâyezîd zamânında müderris olduğunu yazıyorlar

Gül ü Nevruz‘undan

Hamsem okur idüm ağlayub zâr

Kim yok bu metâ‘a bir harîdâr

Dîvanlarıma idüb nazâre

Dirdüm ne kılam n’idem ne çâre

‘Tâlî‘üm nağs olduğu çarh-ı sitemgerden midür

Başuma bunca belâ dilden mi dil-berden midür

‘Işık mı yâ gül midür bülbülleri nâlân iden

Nâ‘rası bezm ehliniñ meyden mi sâğardan mıdur

Bir dilber-i çâr ebrû gördüm çağında
Vardım göze göz elden baş kodum ayağında

Ey günü kara kullar sorarsanız ol mâhı
Begdir gereği gibi hükminde yasağında

Zîynet-i gülzâr u şahrâ gül müdür bülbül müdür
Eyleyen gönlimi yağma gül müdür bülbül müdür

Gülse güldür söylese bülbül ne bilsün âdemi
Yâ Rabb ol şûh-ı dilârâ gül müdür bülbül müdür

Derd-i dil senden mi ya benden bilindi bilmezem
‘Aşk-ı râzın iden ifşâ gül müdür bülbül müdür

Ey Mu‘îdî söylenen dilber mi dilde sen misin
İllere temâşâ gül müdür bülbül müdür

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.503, ‘Âlî Târîhî 217, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.410, Beyânî 85, Rıyâzî 123, Latîfî 313, Kâfzâde 105, ‘Âşık Çelebi 177, ‘Ahdî 309, Sehî 133, Hasan Çelebi 298, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4335, Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ c.1 s.523 ve Yeñi Tab‘ c.1 s.814

4022 Mu‘îdî, Mu‘îdî Çelebi, Germiyanlı, Nâzım-ı Ferâiz

Ey Mu‘îdî yeter olduñ bu hevâ yolına beg
Nice bir el sözine ola cevâbın lebbeyk

Hakk ‘inâyet ide bir gün diyesin tübtü ileyk
Ne Necâtî ne güzeller ne selâm u ne ‘aleyk

‘Anberîn elfâzla ma‘nâ-yı pâk
Ebr içinde şanki mihr-i tâbnâk

Ya yatur bir mürde nûrânî velî
Ka‘be örtüsüyle örtülmüş velî
Beyânî 85

4023 Mu‘în, Mehmed Mu‘în Efendi, Selânikli, Kağı, vefâtı h.1063 m.1652

Hañın tañrırını keşf-i rumûz tâzedir dirler
Kitâb-ı hüsne târ-ı kâkülün şîrâzedir dirler

N’ola erbâb-ı dil bir dem düşürmezse lisânından

Mu‘înâ nazmıña şîrîn ü nâzik tâzedir dirler

Dîvânı, Üniversite Kütübhanesinde, Numara 692

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.792, Mucîb 36, Safayî 475, Seyyid Rızâ 92, Belîğ 86

4024 Mu‘în, Mu‘în Efendi, Manastırlı, Sadâret Mektûbî Kâlemi hulefâsından, Fârisî Mütercimi, vefâtı 1236 m.1820, Topkapu hâricinde medfûndur, Tâlib Efendiniñ “Mu‘în pür-hüner giti Na‘îme” mışra‘ı vefâtına târîhdir

Şanmañ figân-ı bülbül-i şeydâ bahâradır

‘Uşşâka bî-edebliğini i‘tizâradır

Sevdim o şûh-ı dilber-i tannâz ı gizlice

‘Aşkî derûna şıgmadı hayf âşikâredir

Manend-i lâle dâğ-ı dili itdim âşikâr

Zîrâ ki rağbeti o gülûñ lâlezâradır

Gülzâr-ı dehre eylemezem çeşm-i iltifât

Meylim hezâr-ı şevk-ile ol gül‘izâradır

Faîñ 378, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.505

4025 Mu‘înî, Muhyî veyâ Muhyiddîn Çelebi, Reîsü’l-küttâb, vefâtı h.1000 m.1591 Devâtâsâ benim la‘lûñ gamıyla bağı hûn olmuş

Kâlem-mânend-i hayret yazusunda ser-nigûn olmuş

Ķâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4336, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.346, Sefînetü’r-Rüesâ 18, Ķasan Çelebi 299, Beyânî 85

4026 Mu‘înî, Mu‘înî Çelebi, Edirneli, Ķadı, Sultân Murâd-ı Şâliş devri şoñlarında vefât itdi, ‘Osmanlı Müellifleri ile Sicill-i ‘Osmânî İstanbullu olduğını yazıyorlar

Şîrât ile bizi kôrķutma vâ‘iz lutf-ı ĶaĶķ çokdur

Geçenlerden işitdük biz ki anda kôrķulıķ yokdur

Ķaçar havf eyleyüb âhım yelinden

Biri birin başub emvâc-ı deryâ

Kûyna mülk-i dili vaĶf iderin daĶl itme

Göñlümün señ mütevellîsi degilsin şûfî

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.504, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.415, Ķâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4336, Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ c.1 s.523 ve Yeñi Tab‘ c.1 s.814, ‘Ahdî 301, Ķâfzâde 105, Ķasan Çelebi 299, Beyânî 86, Rıyâzî 123, Enîsü’l-Müsâmirîn 81

4027 Meftûnî, Süleyman Muhibbî, ‘Aciziî, Ķânûnî Sultân Süleyman, Sultân Selîm-i Evvelîñ oğıdır, Muhibbî maddesine baĶ, numara 3765

4028 Meftûnî veyâ İkbâlî, Sulţan Muştafa-i Şânî, Sulţan Meĥmed-i Râbî‘ iñ oĥlıdır, İkbâlî maddesine baĥ, numara 180

4029 Meftûnî, Meftûnî Efendi, Sivaslı, İhtisâb Nezâreti kâtiblerinden, Sulţan ‘ Abdûlmecîd devri şâ‘ irlerinden
Şadâ-yı râz-ı ‘ aşkı Mâverâdan tuydu Yemliĥa
İşitdi Mekşelinâ lâl u ĥâmûş oldu Meşlinâ

Müsâvî gerdiş-i tesbîĥe devr-i sâĥârımız nûş
Meger bezm-i deyir-nûş ĥalka-i tevĥîd idi ĥûyâ

Şarâb-ı lâyezâlîñ mest-i şâzzı şâzz-ı nûş oldu
Ayâĥın kesmedi ol kehf-i rind-i ârâmdan kaç‘ a

Hele ĥalmış idi câm-ı Kefeşteţayyus‘ dan cür‘ a
Anı Kıtmîr de nûş eyleyüp boş ĥalmadı zîrâ

Olub peygûle-gîr-i inzivâ ol tekye-i ‘ aşĥda
Çıĥardım çileyi Meftûniyâ Ashâb-ı Kehf-âsâ
Faţîn 379, Sicill-i ‘ Oşmânî c.4 s.505

4030 Müfredî, Müfredî Çelebi, Işfahanlı
H‘ âhem ki şevêd ĥâk-i dereş bisterem imşeb
Kez nâz ĥadem-i rence kunêd ber serem imşeb
‘ Aĥdî 295

4031 Müfid, Şeyĥ Seyyid ‘ Abdülkerim Müfid Efendi, Bursalı, Rûmiye Şeyĥi
Ĥazret-i Baba sülâlesindendir, vefâtı târîĥi ihtilâflıdır, Sicill 1138, Faţîn 1139,
Ĥâmûsu‘ l-A‘ lâm 1130 târîĥinde vefât itdiĥini yazıyorlar, Ĥicaz‘ a giderken yolda vefât
itmişdir

Bûs-ı la‘ liñ virdi câna neşve-i digêr baña
Şimdi bî-ĥudidir gerdiş-i sâĥar baña

Sünbül u gülêden gelür yüz vechile zülf ü rûĥuñ
Ey bahâr-ı arzu-yı ĥoş-bûy u hem ĥoşter baña

Yâre ‘ arz it bî-zebân sûz-ı diliñ pervâne-veş
‘ Âleme râz-ı nihânıñ söyleme bülbül gibi

Rûze-i ĥasretine gerçi giriftâr olduĥ
Hele ol mâĥ-la hem-meclis-i iftâr olduĥ

Ramazân oldu sebeb vuşlat-ı yâre ammâ
Şavm-ı hicriyle o mâhiñ nice dem zâr olduk
Kâmûsu'l-A'âm c.6 s.4360, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.505, Faṭn 379, Belîğ 86, Sâlim
623, Tezkire-i Âmid 99

4032 Müfid, İsmâ'il Müfid Efendi, 'Atṭâr 'Ali Efendiniñ oğlıdır, İstanbullu, Üsküdar Kaḍısı, Müderris, Hekîmoğlu 'Ali Paşa Câmi'inde Hâfız-ı Kütüb, Haṭṭât, h.1132 m.1719 târîhinde İstanbul'da doğdı, vefâtı 5 Şevval 1217 m.1802, Dâvud Paşa Câmi'i ḥazîresinde medfûndur, Serverî'niñ "Eylesün Yezdân Müfidi rahmetinden müstefid" mışra'ı mu'cemi vefâtına târîhdir
Bağ sâ'ata bir daḳıka fevt eylemeyüb
Oynatmada rakḳâş-ı derûnun her gâh

Miftâh-ı inâbetle ḳur işlet sen de
Dil sâ'atini be-şavt-ı Allah Allah

Maḳṣadın kâr ise ey dil bu ticâretiñde
Zâhir ü bâtınrı eyle dü-pây perkâr

Zâhiriñ dâire-i ḥalkında olsun dâim
Merkez-i Haḳḳ'da virüb bâtınrıa istikrâr
'Osmanlı Müellifleri c.1 s.243, Kâmûsu'l-A'âm c.6 s.4360, Faṭn 379, Sicill-i
'Osmânî c.4 s.505, Tuḥde-i Haṭṭâtın 125

4033 Müfidî, İbrâhim Müfidî Beg, Kürd Beglerinden
Ger ırağım senden ey meh naḳş-ı ruḥsârıñ yeter
Dîdede şekliñ ḥayâli dilde efkârıñ yeter

Yüz çevirme ben gedâdan rûyuñı seyr itmege
Şol siyeh baḥtım gibi zülf-i siyehkârıñ yeter

Sür deriñden ehl-i 'aşkıñ itleriñle her gice
Âsitânıñ pâsbânı ben vefâdârıñ yeter
Sâlim 625

4034 Maḳâlî, Ḥamamcızâde Mehmed Maḳâlî Efendi, Alaşehirli, Kaḍı, vefâtı h.992 m,1584, Üsküdar'da medfûndur, 'Osmanlı Müellifleri-Ḥasan Çelebiniñ Alaşehir'den bir Maḳâlî daha irâdı eşer-i zühûl olsa gerekdir- dimekle kendüsi zühûl itmişdir çünkü Mehmed Maḳâlî ve Muştafa Maḳâlî isimleriyle iki Maḳâlî vardır, müellif terfîḳ noḳşanlığıyla Maḳâlî'leri birbirine ḳarıştırmış ve Arabzâde Mülâzimî olub 992 târîhinde vefât iden eḥmed Maḳâlî'niñ ismini Muştafa olarak göstermişdir ḥalbuki Muştafa Maḳâlî'niñ vefâtı târîhi 997'dir

Bu çarh-ı pîrezen ey dil degüldür mâye-i devlet
Kişiniñ başı sağ olmağyeter ser-mâye-i devlet

Sînemüñ dağın görüp atar melâmet sengini
Gel gör ey şîrîn-dehen tağ-ile taşın cengini

Görüp ruhsâr-ı yâri bağda açıldılar güller
Gözinden nergisiñ uykusını uçurdılar güller

Egerçi muṭrib bezmiñ bozuk yeri çokdur
Fiğân ü nâlemiñ ammâ ḳabl-i eğrisi yokdur

Zülfüñ ki ‘ârızında yatur çîn be-çîn
‘Ahde sevâd-ı şehîr rûhu’l-emîndir

Ol ḥaṭṭ- nevdemîde eyle rûy-ı lâle renk
Bir bâğdır ki dâiresi yâsemîndir
Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4361, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.506, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.411, Ḥasan Çelebi 300, Ḳâfzâde 105, Rıyâzî 124, Mecelle 403, ‘Alî Târîḫi 300, ‘Ahdî 306, ‘Âşık Çelebi 178, Beyânî 86

4035 Maḳâlî, Muştafa Beg, Alaşehirli, Ḳadı, vefâtı h.997 m.1588, vefâtı tarihini Sicill-i ‘Osmânî’niñ 977 göstermesi toğru değildir
Dil ḥânesin ğam-ı ruḥ-ı cânân açar ḳapar
Ḥalvet-serâ-yı ḥâsını sulṭân açar ḳapar

Seyr itdürür iki dizi lü’lü’-i şehvâr
La‘l-i lebün ki ḥoḳḳa-i mercân açar ḳapar

Derbânıñ olmış ey şanem ağıyâr-ı bed-liḳâ
Ḥayfâ ki bâb-ı cenneti şeytân açar ḳapar

Nazmıñ Maḳâlî ḳomadı rağbet cevâhire
Şarrâf-ı dehr bir ḳurı dükkân açar ḳapar

Kim ki sen nokṭa-i dehâna bula bir zerrece ‘ayb
Dilerüm yoğ ide sulṭân-ı serâ-perde-i ğayb

Biz ki naḳş olduk Maḳâlî ḥalka ḥalka dâğ ile
Rûy-ı yârı görmege başdan ayağâ dîdeyüz

Dâmen-i himmet dırâz ammâ taleb kûtâh-dest

Rütbe-i iqbâl ‘âlî pâye-i idbâr pest

Ben ol şâhbâz-ı hümayûn-cenâhım

Muḥakḳar şikârum iken nesr-i tâir

Şikeste şâl ben ol murğ-ı bî-per ü bâlüm

Ki kâdir olmya bî-dâne bir dem ârâma

Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.506, Ḥasan Çelebi 300, Beyânî 86, Rıyâzî 124, Mecelle 403,

‘Ahdî 307, Ḳâfzâde 105, ‘Alî Târîḥi 300

4036 Maḳâmî, Maḳâmî Çelebi, Serezli, Sulṭan Aḥmed-i Evvelîñ İmamı ve Sarayıçı Oğlanları Hocası, vefâtı 1048 m.1638, Bağdad’da medfûndur

Âh-ile cihân ḥalkını bîzâr ideyim mi

Nâlemle seniñ kûyıñı âzâr ideyim mi

Dilberlere mey almağa meyḥânegilerden

Câmi‘de ḥatîbim deyu ben ‘âr ideyim mi

Meşhûr-ı cihân olmağa rindân arasında

Bir tâze ğazel gün gibi izḥâr ideyim mi

Ḥüsniñdür âftâb anıñ mâh-ı gencidür

Ḳaddin mehiñ helâl iden ebrûñ rencîdir

Naḳş itdi levḥ-i ḥüsnüñe tâvûs kıyruğı

Gûyâ berât-ı ḥüsnüñe zülfüñ nişâncıdır

Ḥatṭ-ı ‘ıẓâr ü ḥâl-ı ruḥ u zülf ü kirpiğîñ

Her biri ḥaste dillere bir ḳara sancıdır

Mihri ‘aceb mi mihrüñi sînemde şaḳlasam

Dil-işehriyârınıñ hele gör ki güvencidür

‘Ahdim budur ki pûsiñe ḳarşuñda cân vireyim

Şuñ leblerüñi şanma Maḳâmî yalancıdur

‘Âşık Çelebi 178, Sehî 105

4037 Maḳbûle, Fâtıma Maḳbûle Leme‘ân Ḥanım, Sulṭan Murâd-ı Ḥâmis Ḳahvecibaşısı Ḥacı İbrâhim Efendiniñ kıızıdır, Rebî‘ulevvel 1282 m.1865 târîḥinde İstanbul’da doğdı, vefâtı 16 Cemaziyelahir 1316 m.1898, Eyüb’de Siyâvuş Paşa Türbesi yakınında medfûndur, zevci Dâḫiliye Nâzırı Fuâd Begiñ “Cevher-i eşkimle

yazdım zevcimiñ tarihini, Bâğ-ı Firdevs-i Berrîn olsun yeri Mağbûle'nin" beyti târîh-i vefâtıdır

Ey lutf-ı 'azîm zülcelâlim
Ma' lûm saña şu ğamlı hâlim
Miğmetle ne rütbe bî-mecâlim
Takrîrine yokdur ihtimâlim
Ma' lûm saña şu ğamlı hâlim

Mekşîf saña bütün melâlim
Ey kâşif-i cümle-i hafayâ
Dârûsi bulunmıyor da aşlâ
İtmekde maraž vücûdum ifnâ
Bir sende ümîd-i şevk-i bâlim
Soñ ' Aşır Türk Şâ' irleri 904, ' Oşmanlı Müellifleri c.2 s.426

4038 Mağbûlî, Enderunlu Mağbûlî Çelebi, Sulţan Muştafâ-yı Sâni devri şâ' irlerinden
Beni ğamzeñ okıyla öldür isterse vebâl olsun
Mekânım zîr-i hâk olursa da kâat kâat helâl olsun
Tayyârzâde ' Ağa Târîhi c.4 s.206

4039 Mağşûd veyâ Resâ, Muştafa Mağşûd Resâ Efendi, Ruscuqlı, Vüzerâ Kethüdâsı
ve Dîvân Kâtibi, Resâ maddesine bak, Numara 1371

4040 Mûkîm, İsmâ' il Mûkîm Efendi, Şarı Nâib dinmekle meşhûr idi, Üsküdarlı,
Müderriş, vefâtı Ramazan 1106 m.1694
Sicill-i ' Oşmânî c.1 s.355

4041 Mûkîm, Nevâlîzâde Şeyh Meğmed Mûkîm Dede Efendi, Dânişî ' Ali Dedeniñ
oğlıdır, Nevâlîzâde ahfâdındandır, Toğad Mevlevîhânesi Şeyhi, vefâtı h.1130 m.1717,
Toğat' da medfûndur
N' içün şekvâ ider derd-i serinden ' âşık-ı bîmâr
' Arağ gibi humâruñ ref' ine kâfûrı merhem vâr

Bu bazâr-ı fenâda vüs' ati olsa dil ü cânıñ
Alurdım gönlüm alanı olaydı elân alanuñ
Esrâr Dede 274, Sema' hâne-i Edeb 217

4042 Mûkîm, Meğmed Mûkîm Efendi, Meğmed Selîm Efendiniñ oğlıdır, Buğaralı
' Ârif Hikmet 58

4043 Mekki, Meğmed Emîn Mekki Efendi, Şeyh Meğmed Efendiniñ oğlıdır,
Üsküblü, Ayaşofya Müderriş, vefâtı Cemaziyelahir 1091 m.1680

Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.507

4044 Mekkî, Şeyhülislam Mehmed Mekkî Efendi, Mekke Kağısı Halîl Efendiniñ oğlıdır, h. 1126 m.1714 târîhinde Mekke’de doğdı, vefâtı 19 Cumaziyelevvel 1212 m.1797, Fâtih’de Şeyhülislam Bahâî Efendi Türbesinde medfûndur

Bezm-i ‘âlemde meserret baña cânân iledir

İnbisât-ı ezeli vâsıta-i cânân iledir

Kâfir-i ğamzesi çok kimseleri itdi esîr

Yürüyüs mülk-i derûna şaf-ı müjgân iledir

Mekkiyâ ‘ârif olan halka tekâpû itmez

İ‘tibârı kişiniñ mâye-i ‘irfân iledir

Bir gün eyler kaşr-ı âlî tāk-ı ikbâla şu‘ûd

Sellem-i haysiyetiñ efzûn idenler pâyesin

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübhanesinde, Numara 409

‘‘, Üniversite Kütübhanesinde ‘‘ 642

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ 5509

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ 5516

Luğat-ı Târihiy ve Coğrafiye c.7 s.12, ‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.420, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4387, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.508, Devhatü’l-Meşâyih 111, Fa‘în 380, Şefkat 137, ‘Ârif Hikmet 58, Silahdarzâde 60, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 530

4045 Mekkî, Kaşı‘asker Mehmed Mekkî Efendi bin Sîrûzîzâde ‘Ali Rızâ Beg bin Şudûrdan Tâhir Efendi h.1259 m.1843 târîhinde Mekke’de doğdı, vefâtı 14 Zilka‘de 1328 m.1910, Karaca Ahmed Kabristanında medfûndur

Şalahaddîn Eyyûbî’ye Hitâb

Ey milletiñ mücâhid-i şâhib şecâ‘ati

Sensiñ şunan bu ümmete câm-ı ‘inâyeti

Tâ muntehâ-yı ğarba ilet-diñ ‘adâleti

El‘âfınıñ ‘inâyetiniñ yok nihâyeti

Râhat yüzine hasret idiñ pâdişâh iken

Gün görmediñ zamânede ‘âlem-penâh iken

Göñül ğamdan haberdâr olmadan şâd olmak istersiñ

Kimiñ şakirdisiñ kim bizden üstâd olmak istersiñ

Naşîb aldıysa söyle rüzgârıñ germ ü serdinden

Meserretten ne gördüñ ğamdan âzâd olmak istersiñ

Haber vir sergüzeştiñ defter-i ‘aşka kayd olsun

Miyân-ı ehl-i dilde seň naşıl yâd olmak istersin

‘ Aceb seň kûh-genlik eylediñ mi nâm-ı Şîrine
Ne koz kırdıñ ki bilsem şimdi Ferhâd olmak istersin

Bu ‘ işretgâhda Mekkî kağı câmıñ mesti olduñ sen
Esâsından harâb olmuşken âbâd olmak istersin
Dîvânı, Emîrî Efendi, Millet Kütübhanesinde, Numara 410
Soñ ‘ Aşır Türk Şâ‘ irleri 952

4046 Molla Çelebi, Muhyiddin Mehmed Efendi, ‘ Alâeddin ‘ Ali el-Cemâlî Efendiniñ
oğlıdır, vefâtı h.957 m.1550
Şakâyık-ı Mecdî 389

4047 Molla Çelebi, Mehmed Molla Çelebi, ‘ Ali Efendiniñ oğlıdır, Diyarbakırlı,
Şeyh Maħmûd Ernevî dâmâdı, Şam Kağısı, vefâtı h.1066 m.1655, Şam’ da medfûndur
Merâ be ders-i haķîkat sebķ-i hadîş-i vefast
Maķâm-ı kûşe-i maħabbet vazîfe-i cevri-i şafast
Tazkire-i Âmed 99

4048 Molla Çelebi, Bedreddin Halîfezâde Mehmed Efendi, Vâ‘ ız Bedreddin
Halîfeniñ oğlıdır, Dîvân-ı Hümâyûn Kâtibi, Mısır Vâlisi Sinan’ ın tezkirecisi
Ger olursañ varduğumdan kûyuña âzâde-dil
Yâ şikest ile ayağum yâ kadem rencide kııl

Serde târ-ı kâküli mûy-ı miyânı bî-bedel
Mâh-rûlar arasında bellü başlu ol güzel

Hudûdın kimse ta‘ yîn itmemişdür hâne-i ‘ ışıķıñ
Egerçi ‘ âşık-ı üftâdeler girdi aña bî-hadd

Maķşûdum içün ğayra tevessül kııldım
Diķkatle dönüp soñra te‘ emmül kııldım

Gördüm ki cenâbıñda seniñ cümlesi hiç
Ey bâr-ı Hudâ saña tevekkül kııldım
Kâmûsu’ l-A‘ lâm c.6 s.4388, Hasan Çelebi 301, Beyânî 86

4049 Molla Çelebi, Molla Çelebi, Bursalı, Husrev ü Şîrin ve Gül ü Şadberk Müellifi
‘ Âlî Târîhi 183

4050 Molla Halîl, Molla Halîl Efendi, Molla Hüseyn Efendiniñ oğlıdır, Si‘irdli, Müderris, vefâtı h.1257, m.1841
‘Osmanlı Müellifleri c.2 s.37

4051 Molla Ma’sûm veyâ Ma’sûm, Kağı Ma’sûm, Horasanlı, Yenişehir Fener Kağısı, Ma’sûm maddesine bak, numara 4016

4052 Melâmî, Mevlevî Melâmî Dede, vefâtı h.960 m.1552

Ya’kûb-ı hüzn gitdi gönülden birâderân
Şâh oldu Mısr-ı hüsne bugün Yûsufımız

Bu devre eğri bakma mürâyî revâ değıl
Şeytanlığı koy ki hemân kızdı beynümüz

İtdüñ Melâmî cân u dil-i cümleten nişâr
Ol hâce-i cemâle temâm oldu deynümüz
Esrâr Dede 274, Sema’hâne-i Edeb 218

4053 Mülhim, Derviş Mülhim Efendi, Diyarbakırlı, Diyarbakır Maħkeme-i Şer‘iyesi Başkâtibi, vefâtı h.1233 m.1817, Diyarbakır’de medfûndur
Yâd ider yok nâmını mihr ü vefânıñ ğâlibâ
Kışver-i ‘aşkıñda şâhım ol yaşağıñdır seniñ

Meclis-i vaşlıñda gel söndürme şevk-i Mülhimi
Âteş-i ‘aşkıñla yanmış bir çerâğdır seniñ
Tezkire-i Âmid 100

4054 Mülhimî, İbrâhim Efendi, Erzurumlu, Canbolaţzâde Hocası, vefâtı h.1060 m.1650

Libâs-ı müste‘âr olmaz muhabbet ehline lâyıķ
Kabâ-yı atlas-ı çarħa tenezüül mi ider ‘âşık

Bu cısır-i mâsivâdan geçme nice menzile irmez
Göze göstermek olmaz cûy-ı eşki ‘âşık-ı şâdık
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.227, ‘Osmanlı Müellifleri c.3 s.12, Mecelle 407

4055 Melîhî, Serhoş Melîhî, Toķadlı, Molla Câmî’niñ ders-i şerîki ve Veliddînzâde Ahmed Paşanıñ şi‘irde üstâdıdır, Fâtih Sultân Mehmed-i Şânî nedîmâsından olub Sultân-ı Bâyezîd-i Şânî zamânında vefât itmiştir, ‘Âşık Çelebi, Sinoblı veyâ Kaşamonlı oldığını ve Mecdî de aşlen Aydınlı idüğünü yazıyor
Micmer görüben sûzımı içi oda yandı
Şem‘ ağladığım gördi yaşı kana boyandı

Öpüb lebini zülfine el urdum uzandım
Gûyâ ki hayât-ı âbın içüb ‘ömrüm uzandı

Bu Melîhî iki âsâ götürür
Biri rûhânî biri cismânî
Ol ki cismânîdir ağacdandır
Ol ki rûhânî la‘l-i rümmânî

Mâhrûlar leblerine diğ bilerdim dem-be-dem
Ol kadar taş urdılar ağzımda dendân kalmadı

Ter ideyin sirişkle kûy-ı nigârımı
Tâ kim şabâ getürmeye andan gubârımı

Ey bâd eger yolun düşe zülf-i siyâhına
Luţf eyle anda yokla dil-i bî-ğarârımı

Dil mülkini sipâh-ı belâ yıkdı ey şabâ
Âgâh kıl bu vâkı‘ adan şehriyârımı
Şakâyık-ı Mecdî 232, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.511, Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4408, Laţîfî
314, Sehî 62, Hasan Çelebi 300, Kâfzâde 105, Rıyâdî 124, Mecelle 407, ‘Âşık Çelebi
178

4056 Memdûh, ‘Abdülhalîm Memdûh Beg, Kâimmağâm ‘Ali Râgıb Begiñ oğlıdır,
h.1283 m.1866 târihinde doğdı, vefâtı 21 Temmuz 1323 m.1905, Tunus’da medfûndur
Şakın bir ferdi incitme uyubda nefsiñe bir dem
Temeddün ‘âleminde ğayret-i efrâd lâzımsa

Sutûr ‘aql u şer‘i hûn ilhâd ile haqq eyle
Eger bir milletiñ ahlâkıñı ifsâd lazımsa

Ey baht eyâ hayâl-i muzlim
Olmağdasıñ hep belâ-yı mülhim

Bağ şûretime ğarîk-i ekdâr
Bağ hey’etime harîk-i ekdâr

Gûyâ ki refîkim olmuş âlâm
Zindân baña kesildi dünyâm
‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.340, Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 928

4057 Memdûh, Mehmed Memdûh Paşa, Mazlûm Fehmî Paşanın oğludur, Dâhiliye Nâzırı, h.1255 m.1839 târîhinde İstanbul'da doğdı, vefâtı 3 Ramazan 1343 m.1924, Fâtih civârında Çehârşenbe'de 'İşmet Efendi Tekyesinde medfûndur
Âsmân pertev bulur dâğ-ı serimden renk renk
Mihrim olmuşdır cihân tâb u ferimden renk renk

Husrev-i fakrım serimde ruhum gû-nâ-gûn değil
Oldı cevherleri nümâyân efserimden renk renk

Uçdı şahbâzım âşiyânından
Mâil-i semt-i âsmân oldu
Yükselüb dîdeden nihân oldu
Ağladım kuşlarıñ fiğânından
Hep urulmuşlar o şahbâze
Eyliyorlar nigâh o şahbâze
Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 913

4058 Memî, Memî Çelebi, Selânikli, Sulţan Süleymân-ı Evvel devrinde vefât itmişdir
Sicill-i 'Osmânî c.3 s.124

4059 Memî veyâ Cânî, Şeyh Mehmed Cân Efendi, Şaruhanlı, Memi Cân dinmekle meşhûrdur, vefâtı h.1008 m.1599, Emir Buğârî Kabri yakınındaki hânesinde medfûndur
'Âlem içre kıl nazar kim gösterir resm-i nümâ
Behcetü'l-envâr ile pîrâste olmuş ey nümâ

Anı gör kim 'âşıkânı dem çeker arz u semâ
El-aman halâk-ı 'âlem inlerim her şubh ü şâm
'Osmanlı Müellifleri c.1 s.161, Mecelle 408

4060 Minnetî, Minnetî Çelebi, Kütakya'da Kula kasabalı, Laḥsa kazısı, h.995 m.1582 târîhinde hayatda idi
Dimişsiñ nâvek-i müjgânuma sîneñ nişân olsun
Umulmazdı bu senden olsun ey kaşı kemân olsun

Gûş tutmaz 'andelîbân-ı suhen-perdâza gel
Var ise varmış durur gülşende ḥ'âb-ı nâza gel

Cemâliñden niḳâb-ı zülfi kaldursañ şafâ artar
Bu rûşendür güneşden ebr ref' olsa ziyâ artar

Murğ-ı cânı ‘ârız ‘arz itse dil-ber söyledür
Bülbülü bâğ içre gûyâ verd-i aḡmer söyledür

Her nefes âyîne-i ruḡsârıdır gûyâ iden
Tûtî-i ṭab‘ı şaḡın şanmañ ki sükker söyledür
‘Ahdî 313

4061 Münşî veyâ Mehmed, Mehmed Münşî, Efendi, Âḡḡışarlı, Şeyhulḡarem, vefâtı
h.1000 m.1591

Şaḡâyık-ı Nev‘îzâde 321, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.7, Sicill-i ‘Oḡmânî c.4 s.130

4062 Menteş, Menteşzâde ‘Ali Münşî Efendi, Bursalı, Müderris, Saray
Eṭbbâsından, Şafâî ve Sâlim tezkirelerinde “Müfettişzâde” ve Belîḡ de “Menteşzâde”
olarak yazılmışdır, Şâ‘iriñ Bursalı olması ve Güldeste-i Belîḡ’de görüleceḡi üzre
Menteşzâde ‘âilesiniñ de Bursalı bulunması i‘tibâriyle Belîḡ’iñ taḡrîrini ḡabûl itmek
zarûrîdir ve zâten Sâlim’de daḡı –Medîne-i Bursa’da ma‘lûm kebîr ve şaḡîr olan
Müfettişzâde ocaḡından bir merd-i dilîrdir- deniliyor ki bu ‘ibârede Bursalı olduḡınıñ
ḡayd idilmesine ve Müfettişzâde nâmıyla Bursalı bir ‘âile bulunmamasına göre
“Müfettişzâde” şöhretiniñ “Menteşzâde” yazılacak iken sehv-i nâsiḡ olarak yañlış
yazıldıḡı meydandadır

Sûziş-i dil ‘âḡıbet râm eyledi cânânemiz
Şem‘i teşḡîr itdi nârencât ile pervânemiz

Naḡşını aldırma ḡavf it çeşm-i efsûn nâzdan
El-ḡazer ey kebk-i ‘âlem pençe-i şahbâzdan

İbtidâ-yı ‘aşḡda eyle tefekkür âḡirîn
Şûret-i encâmı gör âyîne-i âḡâzdan

Marîz-i ‘ıḡḡa la‘lûñ nûş-ı dârû-yı şifâ-resdür
Ki ḡânûndur olur tedbîr-i sevdâda cevâhirden

Leb-i zaḡmum tebessüm rîz olupdur ḡançer-i yâre
Bi-ḡamdülillâḡ ki oldum bûse-çin ol dest-i fâḡirden
Şafâî 502, Sâlim 626, Belîḡ 86, ‘Oḡmanlı Müellifleri c.3 s.228, Mecelle 409

4063 Münşî, Münşî Çelebi
Ḳaṭre-i dîde-i ḡûnâbe nişânım nûnadır
Devletiñde güzelim naḡd-i revânım nûnadır
Ḳâfzâde 106

4064 Mantıkî, Zeyneddînzâde Aḥmed Efendi, Molla Zeyneddînü'l-Acemî el-Hucvânî'nin oğludur, Şamlı, Şam Kaḍısı ve Sultân Murâd-ı Râbî' Nedîmi, h.1003 m.1594 târîhinde Şam'da doğdı, vefâtı 13 Cemaziyelahir 1045 m.1635, Şam'da Firâdis Kabristanında medfûndur

Şaḳın toḳanmasun ben ḥâke taraf dâmeni yârın
Nihân-ı ḥâkester sînemde dil dirler bir âteş var

Ḥasret-i serv ḳaddîle ey 'azîz-i mısr-ı dil
Cûşîş-i seyl-sirişkim nîl-gûn olmakdadır

Gülümün ey ḡonca dehen sen gül-i ra' nâya düşer
Aḡlamak hicriyle ben bûlbûl-i şeydâya düşer

Âteşgede-i 'ışk-ı semenderlerüyüz
Olmaz bize âşiyân ḡısn u ḥâr u cûd

Elemden bizi hiç ḳomaz kemândâr-ı ḳazâ
Gûyâ ki kîpâdedir kemâne ḳaddimiz

Sâyesin dervîş bî-berk ü nevâdan devr iden
Şaḳlasın ârâyîş-i tâbûte naḥl-i ḳâmetin

Ş'ol deñlü za' îf itdi beni ḳuvvet-i ḡam
Düşdükde ser-i râhımı bağlar sâyeme

'Înânın çeşm-i giryân aldı dest-i ihtiyârımdan
Şavulsun baña sedrâh olanlar rehgüzârımdan

Ya dest-âvîz miḡnetle gelür ya tuḡfe-i ḡamla
Uşandım ḥâşılı âmed şod-ı leyl ü nehârımdan

Şam'da bilmediler kıymetimi
Hicret itdim Ḥalebü's-şehbâya

Ḥarlarıñ çifte-i iz' âcından
İlticâ itdim Öküz Paşaya

Dîvânı, 'Âtıf Efendi Kütübḡânesinde, Numara 2116/2

“, Üniversite Kütübḡânesinde, “ 1679

“, “ “ “ 5537

Şaḳâyık-ı Şeyhî c.1 s.24, Sicill-i 'Oşmânî c.1 s.212, 'Oşmanlı Müellifleri c.2 s.414, Mucîb 35, Ḥulâşatü'l-Eşer c.1 s.201, Leyyid Rızâ 90, Ḳâfzâde 106, 'Oşmanlı Şâ'irleri 86, 'Âşım 27, Belîḡ 86, Mecelle 409, Keşfü'z-Zünûn Zeyli 531

4065 Mantıkî, Muşafa Mantıkî Efendi, Filorinalı, Müderris, vefâtı h.1244 m.1828, .Filorina'da medfûndur

4066 Menfi veyâ Hülûş, Yesârî, Huseyin Hülûş Efendi, Hülûz maddesine bak, numara 1066

4067 Mengli Girây, Hacı Selim Giray Hanzâde Mengli Girây-ı Şânî, Hacı Selim Girây Hânî'nin oğludur, Kırım Hânı, h.1093 m.1682 târîhinde Rodos'da doğdı, vefâtı 9 Ramazan 1152 m.1642, Bağcesaray'da Han Câmî'î hâzîresinde medfûndur

Üftade-i dâm-ı ser-i zencîr-i cefâyız

Biz zülf-i siyehkârağkul olmağa sezâyız

Ger şâh-ı serîr-i dâr olursa n'ola cânân

Ğam mı çekeriz biz dağî goyende gedâyız

İtmeklik için hâk-i rehiñ dîdeye sürme

Her şâm u şehîr tâlib-i teşrîf-i şabâyız

Bir pula şatarsa bizi ağıyâra aceb mi

Ol âfet-i gülçehreye çok bân-ı hevâyız

Ėâmûsu'l-A'âm c.6 s.4453, Faṭn 381

4068 Münîb, Bolbolcızâde 'Abdurrahîm Münîb Efendi bin Bolbolcızâde Şeyh 'Abdülkerîm Fethî Efendi bin 'Abdullaṭîf Ėaramânî, Üsküdar'da Vâlîde Sultân Tekyesi Şeyhi, vefâtı h.1125 m.1713, Eyüb nişâncesinde 'Abdûlmecîd Sivâsî Türbesi karşusunda pederi kabri yanında medfûndur, 'Osmanlı Müellifleri'nin ismini 'Abdurrahman olarak kayd itmesi yañlıştır

'Osmanlı Müellifleri c.1 s.140, Mecelle 150, 336, 410, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 28

4069 Münîb, 'Abdurrahman Münîb Efendi, Kaḍı 'Abdullaṭîf Efendinin oğludur, vefâtı h.1155 m.1742, Üsküdar'da medfûndur

'Osmanlı Müellifleri c.3 s.144, Mecelle 410

4070 Münîb, Recâizâde İbrâhim Münîb Efendi, Reîsü'l-Küttâb Mehmed Recâî Efendinin oğludur, vefâtı 1 Şevval 1220 m.1805, vefâtı tarihini Sicill'in 1221 göstermesi yañlıştır

Aḡar bir ḡanlı şudur hecr-i yâr ile gözüm yaşı

Ėızıl ırmağdır gûyâ ciger dâğında deryâsı

Ümîd-i meyve itmekdir nihâl-ı servden lâ-farḡ

Kerem me'mûl olunmaḡ şimdi bu 'aşrın kibârından

Maḥv olmayınca çirk-i sivâ kalb olur mı sâf
Safvet gelir mi bû suya tâ kim durulmaya
Ḳâmûsu'l-A'âm c.6 s.4458, Sicill-i 'Osmânî c.1 s.147, Faṭn 382

4071 Münîb, Debbâğzâde Seyyid Meḥmed Münîb Efendi, 'Ayntâblı, Müderris, Hoca Münîb ve Enderûn Hocası dinmekle meşhûrdur, vefâtı h. 20 Şevvâl 1238 m.1833, Aydın Güzelhişâr'da Câmi'-i 'Aṭîk'de medfûndur
Yâriñ tûtalım ğamze-i nâvek-eşeri var
'Âsıklarının sîne gibi bir siperi var

Bûs-ı lebini basına kaçsa n'ola dil-ber
Zevk-i meyiñ elbette gönül derd-i seri var

Meyl itdirir esk-i ruḥ-i zerdım baña yâri
Hâlince faḳîriñ de biraz sîm ü zeri var

Diḳḳatler ile yokladım ol mûy miyânı
Bir ḥançeri vardır şaḳınur bir kemeri var
Ḳâmûsu'l-A'âm c.6 s.4458, Sicill-i 'Osmânî c.4 s.517, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s. 34, Silaḥdârzâde 59, 'Ârif Hikmet 59, Faṭn 382, Şetḳat 136

4072 Münîb, Kâlâyîzâde Münîn Aḥmed Efendi, Refî' Meḥmed Emin Kâlâyî'niñ oğlıdır, vefâtı 25 Zilhicce 1290 m.1873, Sicill-i 'Osmânî vefâtı tarihini 1292 gösteriyor
Pederiniñ Dîvânı Ṭab'ına Söylediği Târîḥ
Düşdi bir târîḥ-i ğarrâ ṭab'ına diğeri Münîb
Neşr olındı bi'tṭab'ı bu ğüne Dîvân-ı Refî'
Tezkire-i Âmid 100, Sicill-i 'Osmânî c.2 s.413, ve c.4 s.518

4073 Münîb, Münîb Efendi, İstanbullu
Ruḥuñ te'sîr-i meyden reşk-i şaḥn-ı gülsitân olmuş
Dil-i 'uşşâk-ı nâlân bûlbûl-âsâ pür-fiğân olmuş

O serv-i ḳâmetim 'azm-i temâşâğâh-ı bağ etmiş
Girip birbirine gülşen kıyâmetden nişân olmuş
Sâlim 627

4074 Münîr, Çörekciâde Aḥmed Bahâeddîn Münîr Efendi bin Meḥmed Efendi bin Hacı Ḥasan Efendi, İstanbullu, Koyun ḥalîfesi, Şadra'zam Ṭabanı Yaşşı Meḥmed Paşanın birâderi sülâlesindendir, Ḥattât, vefâtı.1183 m.1769, İsaḳcî'da medfûndur
"Ḥitâm-ı a'mâl" terkîbi vefâtına târîḥdir, Müstaḳîmzâde vefâtı tarihini Mecelle'de 1176 ve Tuḥfe'de 1183 göstermekdedir, 'Aṭa Târîḥinde Ḳadı'askerzâde Ğalaṭasaraylı

Ahmed Bahâeddîn Münîr diye yazılıdır ve yine ‘Aṭa Târîhinde Sultân Muṣṭafâ-yı Şânî devri şâ‘irlerinden olduğu gösterilmektedir ki vefâtı târîhine göre ‘Aṭa’nın bu ifâdesi yanlışdır

İtse ‘aceb mi âşıkına bî-hisâb nâz

Ol şâh-ı hüsne itmededir intisâb nâz

Ṭayyârzâde ‘Aṭa Târîhi c.4 s.207, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.518, Faṭm 383, Tuḥfe-i Haṭṭâṭîn 85, Mecelle 410

4075 Münîr, Münîr Efendi

Seniñ ḥâliñ ne ey dil ‘aşk elinden

Dağlarını şardırmış hele yây

Ḳâfzâde 106

4076 Münîre, Münîre Hanım binti Şadra’zâm Derviş Paşa bin Anapolili Rüstem Ağa, h.1241 m.1825 târîhinde doğdı, vefâtı h.1321 m.1903 Ḳaraca Ahmed Ḳabristanında medfûndur

Mâcerâ-yı ‘aşkı levḥ-i dilde taşvîr eyleriz

Berḳ-ı sûz-ı âh ile çarḥı ‘alevgîr eyleriz

Biz gürûḥ-ı ‘âşıkânız gülistân-ı dehrde

Bülbüle âdâb-ı ders-i ‘aşkı takrîr eyleriz

İtmeyiz minnet cihânıñ ḥusrev ü dârâsına

Kârımız vâbeste-i sultânı takdîr eyleriz

Sâye-i Mollâ-yı Rûmîde Münîre faḳr-ile

Kendimiz mülk-i ḳanâ‘atde cihangîr eyleriz

Fuzûlî’ye Naẓîre

Öyle Mecnûn’um ki bilmem ser nedir sevdâ nedir

Gül nedir bülbül nedir gülşen nedir şahrâ nedir

Mey nedir sâķî nedir sâğar nedir mînâ nedir

Dil nedir dilber nedir şûret nedir ma‘nâ nedir

Şoñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 1016

4077 Münîrî, İbrâhim Münîrî Çelebi, Amasyalı, vefâtı h.927 m.1520, Sultân Bâyezîd-i Şânî oğlu, Şehzâde Ahmed nedimlerinden Dîvânı, Üniversite Kütübḥânesinde, Numara 5580

Dökdi cevâhirin ş gibi çeşm-i eşkbâr

Gülzâr kûyına getürünce iki pîkâr

Ṭayyârzâde ‘Aṭa Târîḥi c.4 s.109, ‘Oṣmanlı Müellifleri c.2 s.409, Laṭîfî 308, Amasya Târîḥi c.3 s.284

4078 Münîrî, Ḥasan Münîrî Efendi, İstanbullu, Halîfe-i Rûznâmçe-i Evvel, vefâtı h.1115 m.1703

Ṭevk-baḥş olsa ‘aceb mi dile âlâm-ı vaṭan
Ḥâlet-i mey gibidür ḥâtıra-i nâm-ı vaṭan

Âfitâb-ı şafak ğurbete şad ḥande ider
Feyz-i nûr-ı siyeh-i târegî-i şâm-ı vaṭan

Nûr-ı ḥurşîd-i kıyâmet gibi eyler mi ṭulu‘
Revzen-i dîde-i cân u dile eyyâm-ı vaṭan

Ġurbetiñ yücelenen servini gördükce gelür
Ḥâtıra kâmet-i ḥûbân gül endâm-ı vaṭan
Mecmu‘a-i Şu‘arâ 36, Şafâî 487

4079 Münîrî, Ḥuseyin Münîrî Efendi, Edirneli, Rûznâmçe-i Evvel Ḥulefâsından, vefâtı h.1135 m.1722

Göñül levḥ-i sevdâ ḥarf-i esrâr-ı ğam olmuştur
Velî çıkmaz beyaza lerziş-i gülün zibânımdan

Açılmaz ğonce-i baḥtım ṭulu‘ itmez meh-i kâmım
Münîrî oldum âzerde zemîn ü âsmânımdan
Şakâyıḳ-ı Şeyḥî c.2 s.557, Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.518, Mecelle 410

4080 Münîf, Seyyid Vehbîzâde Münîf Efendi bin Seyyid Ḥuseyin Vehbî Efendi bin Ḥacı Aḥmed Efendi, Mıṣır Kaḍısı, vefâtı h.1153 m.1740
Râmiz 251, Sicill-i ‘Oṣmânî c.4 s.519, 617

4081 Münîf veyâ Hezârî, Muṣṭafa Münîf Efendi, Meḥmed Efendiniñ oğlıdır, Anṭakyalı, Mâliye Tezkirecisi, İran Sefîri, vefâtı h.1155 m.1645, Üsküdar’da Selîmiye’de medfûndur, “Ta‘âḳub-ı intikâl” cümlesi vefâtına târîḥdir, vefâtı tarihini Zeyl-i Keşf ve Kâmûs’uñ 1156 ve Eslâf’ıñ 1164 göstermeleri yañlıştır
Nice bir eşk-i firâḳıñla pür olsun gözümüz
Nice bir ḥâk-i temennâda sürünsün yüzümüz

Kâküliñ aç ruḥ-ı pür tâbıñı ‘arz it cânâ
Bilelim biz de cihânda gicemiz gündüzümüz

Fürûĝ-ı mihr mir‘ât-ı dile jengârdır sensiz

Harîr-i pertev-i meh dûş-ı cânâ bârdır sensiz

Biz tîr-i âha mekteb-i ‘aşkında tâ Münîf

Ol güşâdı müşk-i elif bâda virmişiz

Bende-i hâce-i ‘aşk ol ki nuhistiñ

Mekteb-i ‘akılda tıfl-ı dile üstâd yazar

Muşhaf-i hüsni ğubâr hatt-ı la‘l itmesin

Bak şikest âver hüsni-i hatt-ı yâkût henüz

Dîvânı, Es‘ad Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, Numara 2691

‘‘, Yahyâ Tevfik Efendi Kısmında, Râğıb Paşa Kütübhanesinde, ‘‘ 305

‘‘, Lala İsmâ‘il Efendi Kısmında, Murad Molla Kütübhanesinde, ‘‘ 386

‘‘, Hâlet Efendi Kısmında, Süleymâniye Kütübhanesinde, ‘‘ 153

‘‘, Revan Kütübhanesinde, Topkapu Sarayında, ‘‘ 752/2

‘‘, Veliddîn Efendi Kütübhanesinde ‘‘ 2675/1

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 5565

‘‘, Hüsrev Paşa Kütübhanesinde ‘‘ 368

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 565

‘‘, Üniversite Kütübhanesinde ‘‘ 61

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 1443

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 1666

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 2860

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 2906

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 5503

‘‘, ‘‘ ‘‘ ‘‘ ‘‘ 5534

‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.418, Kâmûsü’l-A‘lâm c.6 s.4458, Mecelle 410, Sicill-i

‘Oşmânî .4 s.519, Eslâf c.1 s.234, Fa‘în 383, Tu‘fe 541, Keşfü’z-Zünûn Zeyli 1/531

4082 Münîf, Mehmed Tâhir Münîf Paşa, ‘Ayıntablı ‘Arab Tâhir Efendizâde

‘Abdünnâfi‘ Efendiniñ oğlıdır, h.1244 m.1828 târihinde doğdı, vefâtı 25 Mu‘harrem

1328 m.1910, Erenköy’inde Şahrâ-yı Cedîd Kabristanında medfûndur

Şanma ancak dil-i bî-berg u nevâ yangındır

Âteş-i ‘aşka bütün ehl-i hevâ yangındır

Çâk çâk eylerisem n’ola kabâ-yı şabrı

Çünkü bir şûh-ı cefâkâra ‘abâ yangındır

Bir yalın yüzli çömez âfeti var medresede

Ben değil suhte gürûhu hep aña yangındır

Şeb-i fırkatde çıkan şu‘le-i dûd-ı âhım

Seyr idenler didiler kim ne fenâ yangındır

N'ola ger buhte vü pür-sûz ise eş'âr-ı Münîf

Çünkü ey şûh-ı dil-fürûz saña yangındır

Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 997, 'Osmanlı Müellifleri c.2 s.428, Fatîn 384

4083 Münîf, Tarsûsîzâde Münîf Efendi, Hakkı Efendiniñ oğlıdır, h.1290 m.1873 târîhinde Tarsus'da doğdı, vefâtı Şubat 1349 m.1930, Tarsus'da medfûndur

Eñ güzel bir bahâr-ı şâşa'adâr

Eñ güzel renkli eñ güzel ezhâr

Ayda eñ tatlı hâle-i bîdâr

Ey benim tapdığım güzel ey yâr

Saña nisbetle hîç kalır yine hîç

Şoñ 'Aşır Türk Şâ'irleri 1014

4084 Münîfî, Mehmed Münîfî Efendi, İstanbullu, Müderris, vefâtı h.1078 m.1667

Mübtelâ olaldan 'aşkına o şûh-ı âfetiñ

Kalmadı şabr u qarârıñ gitdi dilden râhatıñ

Şakâyık-ı Seyhî c.1 s.792, Sicill-i 'Osmanî c.4 s.177, Şafâî 476, Mecelle 410

4085 Mü'min, Mü'min Çelebi, pirizrenli, Saray'da Baltacılar Hocası

Şöhretim var nazm-ı pâk ü kîlk-i şükür hây-ile

Olmuşam Mullâ-yı Rûmî-i Meşnevî ü nây-ile

Şehnâmesinden, Der Vaşf-ı Şahrâ

Olubdur o güllerle şahrâ yine

Hezâr-ı âbgîneli bir âyîne

Der Vaşf-ı Âş 'İmâret

Efendi 'ahd-i 'adliñde revâ mı

Harâb ola yıkıla bir 'imâret

Fuzlası yenilmez yahñisi çiğ

Ta'âmında leâfet yok melâmet

'Âşık Çelebi 179, Kâfzâde 106, 'Âlî 217

4086 Mevcî, Defterdâr Mehmed Paşa, İstanbullu, Defterdâr-ı Şıkk-ı Evvel, Hattât, vefâtı h.1053 m.1643, Üsküdar'da medfûndur

Arzû eyler imiş seyr-i cemâliñ her gâh

Giceyi gündüze katmış güliyor hatt-ı siyeh

Ele almağla dilber gönül senden firâr etmez

Benim şahbâz-ı tab‘ım degme bir kûlda qarâr itmez

Şunmaz nice demdir bize peymâneyi sâkî
Erbâb-ı ğamdan bezminden evvel kesdi ayağın

Yâr elinden bir tolu çekdim h̃âbde
Kaldı bâkî neşvesi ta‘bîre hâcet kalmadı

‘Âşıkâne cünbüşinden Mevciyâ ol mehlikâ
Añladı hâl-i diliñ taqrîre hâcet kalmadı

Gün gibi ‘arz-ı cemâl itdi o şûh-ı tınâz
Nüh kevnine turur üftâdeler itmez mi niyâz
Keşfü’z-Zünûn Zeyli Eski Tab‘ c.1 s.524 ve Yeñi Tab‘ c.1 s.715, Belîğ 87, Mecelle
411, Safayî 474, Kâfzâde 106, Tuḥfe-i Ḥattâtîn 476, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 142

4087 Mevcî, Enderunlî Mevcî Paşa, Sulṭan Meḥmed-i Râbi‘ devri şâ‘irlerinden
Kâf istiğnâ dilâ‘anķâ-yı ‘aşķa nâledir
Bir hümâyâ şimdi şayd olmuş sebeb-i âyândır

El-Ḥazer ey murğ-ı bî-pervâyı dil-i şem el-ḥazer
Subḥa-i ehl-i riyâ hem dâmdır hem dânedir

Nice maḥrum olalar Leylî ve Şîrîn bezmine
Kays bir dîvânedir Ferhâd bir bîgânedir

Ġamzesi pür şûr-ı eşkim bî-sükûn dil-i nâ-şekîb
Biri mestâne biri tıfl ü biri dîvânedir

Rûz u şeb nâlân ü sûzân Mevci-i zâr u nezâr
Gülşen-i kûyuñda bülbül bezmiñde pervânedir
Tayyârzâde ‘Aṭa Târîḫi c.4 s.201

4088 Mûsâ, Mevlevî Mûsâ Dede, Na‘at-gû, Vefâtı h.1121 m.1718, Yeñikapu
Mevlevîḥânesinde medfûndur
Mecelle 411, Vefeyât-ı Ayvansarâyî 58

4089 Mûnis, Mevlevî Mûnis Dede, Edirneli, vefâtı h.1145 m.1732
Ṭarîķ-i Mevlevîde mazḥar-ı esrâr-ı ins oldum
Enîsüm sırr-ı Mevlânâ’dır ey Mûnis be-ḥamdülillâh
Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.527, Faṭn 385, Esrâr Dede 281, Sema‘ḥâne-i Edeb 226

4090 Mehdî, Mehdî Çelebi, Bursalı, Fâtih Sultân Mehmed'in nedîmi, Bâyezîd-i Şânî devrinde vefât itdi

Bir gün feleğin tablı kim öter idi güm güm
Sincâb şehâb üzre ki geymiş idi kâkum

Nâgâh kulağıma bir zenzeme yetişdi
Her yaña nazar kıldım cân göziyle gördüm

Bir haydarî gürz arslan ardına kifil üzre
Zencîrle zeng aşmış şan şîr idi âhen düm

Ol yâr-ı perî peyker ol mâh-ı felek manzar
Kim mişlin anuñ Mehdî görmedidañi merdüm

‘Âşık ki rakîbi göricek nezd-i civânda
Mehdî nice ötmez o ğarîbiñ dili dem dem
Tayyârzâde ‘Ağa Târîhi c.4 s.107, Laîfî 319

4091 Mehdî veyâ ‘Ahdî, Aḥmed Mehdî Çelebi, Şâ‘ir Şems-i Bağdâdî'niñ oğlıdır, Ahdî maddesine bak numara 3021

4092 Mihrünnisâ, ‘Abdulḥak Mihrünnisâ Hanım binti Müverriḥ Hayrullâh Efendi bin ‘Abdulḥak Molla Efendi, Keçecizâde Hikmet Efendiniñ zevcesidir, h.1281 m.1864 târiḥinde İstanbl’da doğdı

‘Aşka mağlûb o ḥüsn-i ma‘şûmuñ
Gördüm ben hayâlini nâlân

Eşeri var o pençe-i şûmun
Okşıyor ḥüsn ü ânını ḥâlâ

Münḥalib ḥâke nevbahârında
Tutuyor tâzelik mezârında

Gezinirken ânıñ civârında
Bir teşşürle ben tek ü tenhâ

Şanırim kabirden çıkub nâgâh
Olacak şevk-ile baña hemrâh
Soñ ‘Aşır Türk Şâ‘irleri 962

4093 Mihrî, Mihrî Hanım, Kaḍı Bâlâyî'niñ kızıdır, Amasyalı, vefâtı h.913 m.1506, Amasya’da medfündür, Meşâhirü’n-Nisâ'niñ İstanbullu dimesi ve ‘Oşmanlı

Müellifleri'niñ isminiñ Faḥrû'n-Nisâ oldığını yazması toğru değildir, isim ve maḥlaşı Mihrî'dir

Âteş-i gamda kebâb oldı ciger döne döne
Göklere çıkdı duḥân ile şerer döne döne

Hâk-pâyuna yüzün sürmek içün şems ü kamer
Ser-i kûyunla gelür şâm u seher döne döne

Çünkü nâķış-ı 'aķl olur dirler nisâ
Her sözün ma' zûr tutmaķdır revâ

Bir müennes yekdürür ki ol ehl ola
Biñ müzekkerden ki ol nâ-ehl ola

Niçe İskenderi la' lüm zülâli
Şuya iletđi vü şusuz getürdi

Dîvânı, Emîrî Efendi Kısmında, Millet Kütübḥânesinde, Numara 414

“, Ayaşofya Kütübḥânesinde “ 3977

“, Üniversite Kütübḥânesinde “ 1994/2

'Osmanlı Müellifleri c.2 s.407, Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.527, Meşâhirü'n-Nisâ c.2 s.240, Sehî 122, 'Âşık Çelebi 180, Ḥasan Çelebi 303, Laṭîfî 319, Kâfzâde 106, Beyânî 86

4094 Mihrî, İsmâ' il Mihrî Efendi, İstanbullu, Sulṭân Selîm-i Evvel Câmî'i Kâtibi, vefâtı h.1165 m.1751

Sicill-i 'Oşmânî c.4 s.538, Râmiz 253

4095 Mihrî, Mevlevî Mihrî Efendi, İzmirli, Ḥaşşa Meclisi Ketebesinden, Sulṭân 'Abdülmecîd devri şâ'irlerinden olub o târîḥlerde vefât itdi

Atınca nâvek-i sertîz-i müjgân toğrıdan toğru

O kaşı yâ geçürdi câna peykân toğrıdan toğru

Geçen Egriķapu'dan toğru geçdik sevr-ķadlerle
Ḥilâfım yok beḥaķķ-ı ķadd-i cânân toğrıdan toğru

Raķîbâ egri bügrü semt-i cânânı dolaşmaķdan
'Adem semtine gitmek saña şâyân toğrıdan toğru

Dü tâ olsa sezâ reşkiyle 'ar' ar şaḥn-ı gülşende
Sehî ķadem olunca geh ḥırâmân toğrıdan toğru

Niçün uşşâķa toğru egri egri nîm nigâḥ itdi
Ne cürm itmişse söyle itme nihân toğrıdan toğru

Şalâdır şâ' irân-ı nükte-sencâna bu vâdide
Reh-i tanzîre çıksun işte meydan toğrıdan toğru

Recâi vü Şefîk u ' İzzet'e pey-rev olup Mihrî
Reh-i nazma bu yolda oldu pûyân toğrıdan toğru
Sicill-i ' Osmânî c.4 s.528, Faṭn 385

4096 Mihrî, Enderunlu Mihrî Halîm Beg, Sultân Maḥmûd-ı Şânî devri şâ' irlerinden
Ol yoşma kalbim yıkmıyor
Bir laḥza cânım şıkmıyor
Üftâdesinnden bıkmıyor
Dilden ḥayâli çıkmıyor

Ser eyleyüb ol esmeri
Oldum gönülden müşteri
Ol dilbere çokdan beri
Oldum gönülden müşteri
Ṭayyârzâde ' Aṭa Târîhi c.4 s.308

4097 Mehîb, Mehîb Efendi, Ḥâceğândan, Sultân Maḥmûd-ı Evvel devri
şâ' irlerinden
Râmiz 253

4098 Mehîb, Maḥmûd Mehîb Efendi, Sultân Muşṭfâ-yı Şâliş devrinde vefât itdi
Sicill-i ' Osmânî c.4 s.528

4099 Mehîb, Muşṭafa Efendi, Râtib Aḥmed Paşanın Dîvan Kâtibi, Yeñişehir
Fener'de vefât itdi
Mecelle 414

4100 Meyyâl, Mevlevî Derviş Aḥmed Dede, vefâtı h.1080 m.1669
Râz-ı dil ğam perverimi ğam bilebilmez
Endîşe-i efkârımı maḥrem bilebilmez

' Aks-i ruḥı kim gûşe-i çeşmimde nihândır
Meyyâl değıl merdüm-i dîdem bilebilmez

Ḥaṭn göricek terk idüb ol şuḥı dîdem
Ey yâr-ı cefâkâr giceñ ḥayr olsun
Mecelle 414

4101 Meyyâl veyâ Şehlâ, Mevlevî Mehmed Meyyâl, Ankaralı, vefâtı h.1080 m.1669, Ğalaşa Mevlevîhânesinde medfûndur

Her bâr ki zâir-i kilisâ olurum
Sen mâhı görüb vâlih ü şeydâ olurum
Ben şûret-i bî-câna daği iqbâl it
Âğûşum açub bende çelîpâ olurum

Dâdendem ezel secde berî rûy-ı şanem-râ
Ber bûm-i felek bor dem ezan rûy-ı ‘ilm-râ
Mûciz be-nümâ ez leb-i lâ‘ let çü Mesîhâ
Nâzende koni mürde-i şad sâle-i ğam-râ

Ey dil-i ğam ğîsû-yı ruh-ı yârda kaldıñ
Şad miñnet ile sen
Kayd-ı şanem ü ‘uğde-i zünnârda kaldıñ
Mânend-i Berehmen
Ey bülbül o zîb-ser-i bü‘l heves oldı
Âğâh degülsin
Sen bî-haber efğân-ile gülzârda kaldıñ
İtseñ n’ola şiven
Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.528, Esrâr Dede 159, 276, Sema‘ hâne-i Edeb 113, ‘Âşım 28

4102 Mirzâ Ğanî, Mirzâ Ğanî, Buğârâ hükümdârı Murâd Beg zamânında Reîs-i Münşiyân olan Mirza Şâdık Münşîniñ dâmâdı Mirza Şâkir’in oğlıdır, Buğâralı, h.1200 m.1785 târîhinde Buğâra’da doğdı
‘Ârif Hikmet 52

4103 Mirza Maḥdûm, Mu‘îneddîn Eşref Efendi, Mîr ‘Abdûlbâkî’niñ oğlıdır, Mirza Maḥdûm dinmekle meşhûrdur, Seyyid Şerif Cürcânî sülâlesindendir, Medîne Kaḍısı ve Şeyhu’l-Haram, vefâtı h.995 m.1586, Mekke’de medfûndur

Ne-ânem ki der-cânem efkend âteş
Zi-men hem nihân est râzî ki dârem

Be-ṭâ‘at-i şad sâle ne-tevân ḥarîden
Zi-men vaḳt-i mestî niyâzî ki dârem

Şabr güstâhâne pâ der-‘arşa-i dil mînehed
Şaḥne-i nâz-i tu mîḥâhem sazâ-yı û dehed
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4510, Şakâyık-ı Nev‘îzâde 297, Ḥasan Çelebi 304, Beyânî 87

4104 Mîrek veyâ Emîrek, Muşṭafa Çelebi, Ḥekîm Molla Üveys’in oğlıdır, ‘Acemzâdedir, Eyyûbî Ḥekîm dinmekle meşhûrdur, İstanbullu

Sevdim görince sen şeh-i Yûsuf-liķâyı ben
Göz göre başuma şatun aldum belâyı ben

Haṭṭ-ı ğubârınıñ eşerini görmedin henüz
Ey gül-‘ izâr okudumdı bu du‘ âyı ben

Bîmârım ey ecel bu gice bekle yanım al
Rûz-ı firâķ-ı dilberi gösterme cânım al
Keşfü’z-Zünûn Eski Tab‘ c.1 s.524, ve Yeñi Tab‘ c.1 s.816, Kâfzâde 106, Laṭîfî 323,
‘Ahdî 301, Rıyâdî 125, Hasan Çelebi 66, ‘Âşık Çelebi 71, Beyânî 14, Sicill-i ‘Osmânî
c.1 s.309, Kâmûsu’l-A‘lâm c.2 s.1041, Mecelle 117

4105 Mîrî, Kınacı Emrullâh Efendi, Ispartalı, Haleb Kaḍısı, Kınalızâde ‘Ali
Çelebinin pederidir, vefâtı 6 Şevvâl 967 m.1559, oğlu Müslim Çelebinin “Sâdis-i şeh-
i şevvâl” cümlesi vefâtına târîḥdir, vefâtı tarihini Keşfü’z-Zünûn’ın 969 göstermesi
yañlıştır

A‘zâmın okusun kemügin seng-i melâmet
Tâ virmiyе dendân-ı seg-i dil-bere zahmet

‘Âşıkların göricek dil-ber biler bıçağın
Ya‘nî ki haste diller göre başı yarağın

Zülfün ḥamını gördüm ruḥsârın üzre şandım
Tıfl-ı Ḥabeş pür itmiş gül-desteden kucağın

Meded ey şûḥ-ı ğamzekâr meded
Cânıma itdi ğamze kâr meded
Keşfüz-Zünûn Eski Tab‘ c.1 s.524, ve Yeñi Tab‘ c.1 s.816, Rıyâzî 125, Beyânî 87,
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4512, Hasan Çelebi 306, ‘Âşık Çelebi 171, Laṭîfî 322, Sicill-i
‘Osmânî c.4 s.529

4106 Mîrî veyâ Emîrî, Kiçi Mîrzâde veyâ Keşmîrzâde Seyyid Yahyâ Efendi, Kiçi
Mîr nâmında birinin oğlıdır, Bursalı, Üsküdâr Kaḍısı, vefâtı Rebî‘ ulâḥir 1008 m.1599,
Tophâne’de ‘Arab Aḥmed Türbesinde medfûndur, Me’ḥazleriñ ba‘zısı Keşmîrzâde
şeklinde kayd itmekdelerse de diğеr bir kısmı pederi ismine iz^feten aşlı Kiçi Mîrzâde
olub bu ‘unvân ḥalkın taḥrîfine uğramıştır diyorlar

Göñül kûy-ı nigârın geçmedi âb u hevâsından
Maḥâl ol meşrebe geçmek ârânın hevâsından

Gören çeşm-i siyâhın şeb-külâhı gûşesinden dir
İki şâhın durur gözler şikârını yuvâsından

Biraz ‘uşşâkla yazdık yañıldık dün gice ey dil
Şikâyet eyledük yâre raķîb-i bed-liķâsından

Vireydi görmegle vaşlı metâ‘ ın bir nazâr dil-ber
Ne deñlü olsa kaçmazdı anıñ Mîrî bahâsından

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 431, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.131, Hasan Çelebi 307, Beyânî 88, Güldeste 504, K3amûsu‘l-A‘lâm c.6 s.4512, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.634, Mecelle 364

4107 Mîrî, Mehmed Beg, Bosnalı, sipâhî, vefâtı h.1082 m.1671, Sicill’iñ vefâtı tarihini 1092 göstermesi yañlıştır

Kaldı ayakda şu‘le-i dîde-i intizârımız

Sâğara el degirmedî sâķi-i gül‘izârımız

Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.793, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.529, Safayî 477, Mecelle 415

4108 Mîrî, Alaybegizâde Hüseyn Efendi, Budinli, Müderris, vefâtı h.1102 m.1690, Busna‘da Hacı Hasan Câmi‘inde medfûndur, Sicill’iñ Şabrî şeklinde yazması toğru değildir

Sürme-i çeşm-i dil-i hâk derinden bilürüz

Dürr-i gencîne-i iķbâli yerinden bilürüz

Zevķ-i vaşlı ne bilür çekmeye hicrân-ı ğamın

Lezzet-i bâdeyi biz derd-i serinden bilürüz

‘Âşık olur mı hiç ğam-ı dildârdan cüdâ

Pervâne gibi şem‘-i şerer yârdan cüdâ

Seyl-i eşkimden hâzer ey müdde‘î benim derdime

Mevc-i tûfân-ı kazâ bir kaçre nemden cûş ider

Şakâyık-ı Şeyhî c.2 s.196, ‘Oşmanlı Müellifleri c.2 s.418, Belîğ 87, Mecelle 415, Sicill-i ‘Oşmânî c.2 s.199

4109 Mîrî, Mevlevî Mehmed Çelebi, Mağnisalı, vefâtı h.1128 m.1715

Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.529

4110 Mîrî, Mîri-i Rûmî, Üskübli

N’ola bîĝâne itse ‘âlemüñi

Bu meşeldir şehir yuvaya yarar

Laţîfî 322

4111 Meylî, Mehmed Çelebi bin Şeyhülislam Ebussu'ûd Efendi bin Muhyiddîn Mehmed Efendi bin Muştafa el-İmâdî, Haleb Kağısı, Haţţât, h.931 m.1524 târîhinde doğdı, vefâtı Şevval 971 m.1563

Be âyîn-i vefâ bestî miyân-râ bâ hayâl-est in
Çonîn nâzik hayâl-i keytûvân besten muhâl-est in

Kûhkenden şanma eksik ola bende derd-i ğam

Artık aınma anı yanımda benim ey ğonca fem

Şakâyık-ı Nev' izâde 42, Hasan Çelebi 307, Kâfzâde 106, Sicill-i ' Osmânî c.4 s.115, Beyânî 88, Mecelle 415, Tuĥfe-i Haţţâtîn 444, ' Ahdî 41

4112 Meylî, Luţfi Begzâde Muştafa Meylî Efendi, Defterdâr Luţfullâh Begiñ oĥlıdır, Edirne Kağısı, vefâtı Muĥarrem 996 m.1587

Neler geldi seniñ ' ışkunda ey leylî-şıfat başa

Beni Mecnûn diyü eţfâli şehrûñ tutdılar taşa

Yâr âĥyâr-la ' azm eyleyicek deryâya

Tıfl-ı dil aĥlayarak ĥaldı Beşiktaş'ında

Rûz-ı vuşlatda öpersem n'ola ben cânân elin

Vaĥt-i ' ıyd olsa öperler bendeler sulţân elin

Görmedüm ol Yûsuf-ı şânî gibi şâĥib-cemâl

Gerĥi geşt itdüm ser-â-ser Mışr ile Ken'ân ilin

Dest-i cevruñle ĥarâb oldu maĥabbet ĥâmesi

Luţf ile ma' mûr kıl gel göñlümün vîrân elin

Sâĥiyâ câm-ı şarâbı alma destümnden benüm

Tutmuşuz peymâne ile biz ezel peymân elin

Yakmadı destine ĥınnâ ol nihâl-i ser-bülend

' Âşıkın ĥurbân iderken tutdı Meylî ĥan elin

Şakâyık-ı Nev' izâde 300, Ķâmûsu'l-A' lâm c.6 s.4524, Hasan Çelebi 310, Mecelle 415

4113 Meylî, Şeyhülislam Zekeriyyâ Efendi, Anĥaralı Bayram Efendiniñ oĥlıdır, Haţţât, h.920 m.1514 târîhinde Anĥara'da doğdı, vefâtı 12 Şevvâl 1001 m.1592, Sulţan Selîm civârında yaptırdıĥı Dârü'l-Ĥadıř Ķabrinde medfûndur, Gitdi dîvân-ı cihândan Zekeriyyâ-i Sa'id" mışra'ıyla Cinânî'niñ "Fecâeten Zekeriyyâ Efendi geĥdi hemân" mışra'ı vefâtına târîĥdir, Nev' izâde'niñ vefâtı tarihini 1000 göstermesi yañlıřdır

Gün gibi virse zîyâsın dilârâ-yı nigâr

Zerre deñlü görünür anda vefânıñ eşeri

Ne ‘acebdir ki o meh şiveye itse âğâz
Hayretinden idemez ‘âşık-ı dil-ḥaste niyâz

Bâdeden el çekdiğim gûş itdi erbâb-ı feraḥ
Ḥâtır-ı şındı sebûnuñ münkesir oldı ḳadeḥ

La‘lüne kand öykünürmiş ḳaddüne serv-i çemen
Dadı dâl-ı var mıdır bi’llâh ey şekker-dehen

Yoluma cân virene vaşlum dirîğ itmey dimiş
Gerçi bu ‘ahdine vefâ eylerse cânân işte ben

İtmedi hergiz dil-i sengîn Şîrîn’e eşer
Taşı başa başı taş-ı urdı gerçi kûhken

La‘l-i şîrînün şekkerdür dir imiş ey ḡonce-fem
Ṭûtî-i ḡüyânın ağzına budur ancak düşen

Gülşene ‘arz-ı cemâl itdi yine meh-rûlar
Ḥacletinden yire geçdi görüp anı şular

Genc-i ḥüsnine nice el ire ol sîm-berün
Ejdehâlardır anı bekler iki ḡisûlar

Şakâyık-ı Nev‘îzâde 322, Tuḥfe-i Ḥaṭṭâṭîn 662, Sicill-i ‘Osmânî c.2 s.427, Seyyid Rızâ 89, ‘Osmânî Müellifleri c.1 s.321, Devḥatü’l-Meşâyıḥ 34, Mecelle 415, Ḳâfzâde 106, Ḥasan Çelebi 308, Kâtib Çelebi Fezlekesi c.1 s.13, Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.4 s.2417, ve c.6 s.4524, Rıyâzî 125, Beyânî 88

4114 Meylî, Muştafa Meylî Çelebi, Miḥaliçli, vefâtı h.1001 m.1592

İki ebrûn arasında görinen ḥâl-i çîn

Sidreden pervâza şan bâl açdı Cibrîl-i emîn

Ḳâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4524, Sicill-i ‘Osmânî c.4 s.529, Ḥasan Çelebi 311, ‘Âşık Çelebi 181

4115 Meylî, Ḳumisîzâde Muştafa Efendi, Kayserili, Kayseri Müftisi, vefâtı h.1021 m.1612, “Biñ yigirmi birde Ḳumisîzâde Meylî ḥayf” mışra‘ı vefâtına târîḥdir, vefâtı tarihini Rıyâzî’nin 1020 göstermesi yañlıştır (Ḳumis, zamm-ı ḳâf ve kesr-i mîm ile, ‘Irâḳ-ı ‘Acem’de bir maḥalliñ ismidir)

Kim ki bir laḥza ḳarâr eylese ḳalmaz ḡamnâk

Gûşe-i meygede sâḳî ne müverriḥ bir yer olur

Seniñ gibi ne bir gül geldi gülzâr-ı leâfette
Benim gibi ne bir bülbül gelür bâğ-ı belâgatde

Kâkülünle çıkamaz başa şehâ sünbül-i ter
Olamaz kâmet-i bâlâña berâber ‘ar‘ ar

Ƙıl kadar dolaşacak nesnesi yokdur ey dil
Ne revâdur dolaşa yâr miyânına kemer
‘Ahdî 309, Ƙâfzâde 106, Sicill-i ‘Oşmânî c.4 s.529, Beyânî 89, Rıyâzî 126

4116 Meylî, ‘Ali Çelebi, İstanbullu, Reîs Kâtibi, vefâtı h.1068 m.1657
Dil-i giriftâr ser-i zülfiñle perîşânıñdır
Sîne-i mecrûh-ı gam hançer-i müjgânıñdır

Beni yâbeste iden zülf-i ham-ender-hamıñdır
Arzû-yı heves va‘de-i ihsânıñdır

Yanılmaz şem‘-i ‘aşka ey gönül pervânedен sonra
Bilinmez zevk-ı gam Mecnûn gibi dîvânedен sonra

Ser-i kûyunda yârîñ ry gönül ızhâr-ı ‘aşk itdiñ
Visâl-i ümîdin eylersiñ bu cins-i efsânedен sonra

Yâd-i gamzeñle gönül çâk-ı girîbân eyler
Neşve-i ‘aşkın-ile ‘âlemi seyrân eyler

Reşk-i şemşir-i nigâhıñ dilim eyler sûzân
Sihr-i efsûn-ı müjeñ gönlimi hayrân eyler

Ne cevri-i gamze ne çeşm-i pür-cefâdandır
Benim şikâyetim ancağ o bî-vefâdandır
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.793, Yümnî 23, Safâyî 475, Mecelle 415, Belîğ 88

4117 Meylî, ‘Abdûlbâkî Meylî Çelebi, Bosnalı, Ƙadı, h.1086 m.1675
İhâta eylemiş ceyş-i haţ ruhsâr-ı cânânı
Yazık iklim-i emn-âbâd-ı hüsne yâd ayak başmış
Şakâyık-ı Şeyhî c.1 s.793, Sicill-i ‘Oşmânî c.3 s.296, Şafâyî 479, Mecelle 415

4118 Meylî, Aşcıbaşızâde Meşmed Meylî Çelebi, Saray aşcıbaşlarından biriniñ oğlıdır, koca Meylî dinmekle meşhûrdur, Dîvân-ı Hümâyûn Kîsedârı, vefâtı h.1122 m.1710, vefâtı tarihini Sâlim’iñ 1120 göstermesi toğru degildir
Nihâl-i serve teşbih etdigim bir kadd-i dil-cûdur

Cemâl-i yâre zînet-bağış olan zülf-i semen-bûdur

Şarâb-ı la'îl-i yâri dil 'aceb mi ârzû itse
Le'tâfetde o cevri-endîşe haqqâ bir içim şudur

Tahayyür virmesün yârâne bu nazm-ı dilâvîzeñ
Seniñ vaşf itdiğîñ Meylî haqqâ bir melek-hûdur

Yazanlar hastegân-ı 'aşka vaşlîñ hoş devâ yazmış
Etibbâ-yı selef kânûn-ı hikmetde şifâ yazmış

Muhaşşal ol cefâ-cû defter-i 'âşık ey Meylî
Seni bî-gâne kayd itmiş raqîbi âşinâ yazmış
Şakâyık-ı Şeyhî c.2s.557, Sicill-i 'Osmanî c.4 s.529, Mecmu'a-i Şu'arâ 156, Mecelle
415, Sâlim 627, Şafâyî 492

4119 Meylî, Meylî Çelebi, Rumilili
Bir gözi âhû nigâr u şûh u şengül mû-miyân
Kıldı âşüfte beni oldı kemendimden nihân

Ger benim olurlar ise cümle maḥbûb-ı cihân
Gönlüm ârâm eylemez tağlara düşem dir hemân
Sehî 119

4120 Meylî, Bezzâz Meylî Çelebi, Bursalı, Kör Meylî dinmekle meşhûrdur
Murğ-ı dil ey yüzi gül kûyuña varmağ ister
Talbinur bâl ü peri yoğ iken uçmağ ister

Ağladığım bu ki her-dem benüm ol serv-i sehî
Reh-i 'ışkıñda gözüm yaşını urmağ ister

Virdügi rif ate ey dil felegiñ aldanma
Seni bir lu' b-le ol gökden uçurmağ ister

Güldügünce karşıdan nâz ile cânânım benüm
Yüregüm oynar görince cûş ider cânım benüm
Kâmûsu'l-A'lâm c.6 s.4524, Kâfzâde 106, 'Âşık Çelebi 181, Beyânî 89, Hasan Çelebi
311, 'Âlî Târîhi 217

4121 Meylî, Meylî Çelebi, 'Îmâret-i Selâtin Kâtibi
La'îl-i yâre cân-ı dilden bende-i üftâdeyiz
Zâhidâ 'ayb eyleme zîrâ esîr-i bâdeyiz

Şûfîniñ kaçdı bu kim meygedeysi ide ħarâb
Bu daĥi yoksa ‘imâret midir evkâf mıdır

Şubĥ-ı şâdık olur ol mihr-i dıraĥşân gelmez
Kara aĥşamlar olur ol meh-i tâbân gelmez
Kâmûsu’l-A‘lâm c.6 s.4524, Ĥasan Çelebi 311, Beyânî 89

4122 Meylî, ‘Ömer Meylî Çelebi, Ġalaţalı, Tercüman Yunus Câmi‘i Vâkıf Kâtibi
Şarâba pâre-i yeh kıtıcaĥ sâki-i gül-ruĥsârı
Didi cevher fûrûş meygede bu la‘lde buz var
Keşfü’z-Zünûn Zeyli Eski Tab‘ c.1 s.524 ve Yeñ‘i Tab‘ c.1 s.816, Kâfzâde 106, Rıyâzî
126

4123 Meylî, Kâdızâde Mehmed Efendi
Meylî yakîne dek ben yok zann iderdim âġzın
Ref‘itdi var olsun la‘l gibi gümânım

Nice teşbîh ideyin gün yüziñ ey mâĥ aya
Yed-i beyzâya müşâyaa ola mı her aya

Gözimiñ yaşına ġarĥ oldı başım kâlâsı
Tâcir-i ‘aşĥ olalı oldı telef sermâye
‘Âşık Çelebi 182

4124 Nâib, Müezzinzâde Mehmed Nâib Efendi, Kõnmacı Dede Câmi‘i Müezzini
olan biriniñ oġlıdır, Lefkoşa Kâdısı, Ĥattât, vefâtı h.1130 m.1717 “Ĥoş nüvîs-i zemân”
cümlesi vefâtına târîĥdir, vefâtı tarihini Müstaĥîmzâde Mecelle‘de h.1128 olarak kayd
itmişdir, Şeyhülislam Seyyid Muştafa Efendiniñ Mekke‘de nâibi olmaġla şi‘rinde
Nâib maĥlaşını kulllanmışdır
Tuĥfe-i Ĥattâtın 485, Mecelle 418

4125 Nâil, Anţakyalızâde Seyyid ‘Abdullah Nâil Efendi bin Muştafa Remzî bin Ĥacı
Ĥasan Efendi, Anţakyalı, Müderris, vefâtı 12 Cemaziyelahir 1128 m.1715, Kõnmacı
Dede Merĥaddinde babası ġabrine defn idildi
Ümmîd-i ‘afvın olmasa yâ Rab penâĥımız
Etmezdi sûd-ı cürme nedâmetle âĥımız
Yâ Rabb âb-ı rahmet ile eyle şüst ü şû
Çirk-i pelâs-pâre-i cürm ü günâĥımız
Yâ Rabb eyle reşk-i sabâĥ-ı şeb-i Kadir
Envâr-ı magfîret ile rûy-ı siyâĥımız

Dün gice ol meh olub şubha değin yanımda
Şem‘ idi mihr-i felek külbe-i aḫzânımda

Gülşen içre güle beñzer o kemân ebrûnuñ
Zahm-ı tîr-i müjesi sîne-i ‘ uryânımda

Düşme ey dil kayd-i zülf-i yâre Allâh ‘ aşkına
Uyma ulaşma o ser-keş yâre Allâh ‘ aşkına

Bir iken biñ eyleme derdim hezâr-ı zâr-veş
Meyl idüb her şûh-ı gül-i ruhsâra Allâh ‘ aşkına

Bir nigâh-ı şefkat it üftâdeñe gâhî şehâ
Olma der-kâr-ı ğazâb hem-vâre Allâh ‘ aşkına

Büt-perest-i ḫüsn olub rüsvâ-yı ‘ aşq olma şaḫın
Baḫma mir‘ ât-ı ruḫ-ı dîl-dâre Allâh ‘ aşkına

Ḳan ide şâyed ki ğamzeñ mest olub çeşmiñ gibi
Varma cânâ ḫâne-i ḫammâre Allâh ‘ aşkına

Ol ḳul oĝlı âfetiñ cevrenden âzâd it beni
Nâ‘ il ‘ arz-ı ḫâl idüb ḫünkâre Allâh ‘ aşkına

Şaḳâyık-ı Şeyhî c.2 s.467, Sicill-i ‘ Osmânî c.4 s.406, Mecelle 418, Sâlim 642, Şafâyî 561

4126 Nâil, Râmî Paşazâde Muştafa Nâil Beg, Şadra‘ zam Meḫmed Râmî Paşanıñ oĝlı ve Şeyhulislam Pîrîzâde Meḫmed Şâḫib Efendiniñ dâmâdıdır, Tevḳîî, vefâtı h.1175 m.1761, Ḳoca Muştafa Paşa Tekyesinde Şeyh Seyyid Nûreddîn Efendiniñ türbesi ḳapusu ḫâricinde medfûndur

BİBLİYOGRAFYA

ABDULKADİROĞLU, Abdülkerim, *İsmail Belig Nuhbetü'l-Âsâr li-Zeyli Zübdeti'l-Eş'âr*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1999.

ALTUN, Kudret, *Tezkire-i Mucib İnceleme-Tenkidli Metin-Dizin-Sözlük*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1997

BURSALI, Mehmed Tâhir, *Osmanlı Müellifleri c.1-3*, Tıpkı Basım Ankara, 2009

CANIM, Rıdvan, Latîfi, *Tezkertü's-Şu'arâ ve Tabsıratü'n-Nüzemâ, İnceleme-Metin*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2000.

ÇAPAN, Pervin, *Tezkire-i Safâyî, Mustafa Safâyî Efendi, Nuhbetü'l Âsâr Min Fevâidi'l Es'ar, İnceleme- Metin- İndeks*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2005.

MEHMED CEMALEDİN, *Osmanlı Tarih ve Müverrihleri (Haz. Mehmet Arslan)*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2003.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 1998.

ERDEM, Sâdık, *Râmiz ve Âdâb-ı Zurâfâsı, İnceleme-Tenkitli Metin-İndeks-Sözlük*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara, 1994.

GENÇ, İlhan, Esrar Dede, *Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2000.

İbnü'l-Emîn Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri (Kemâlü's-Şuarâ) c.1 (Haz. Müjdan Cunbur)*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1999.

İbnü'l-Emîn Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri (Kemâlü's-Şuarâ) c.2 (Haz. M. Kayahan Özgül)*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2000.

İbnü'l-Emîn Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri (Kemâlü's-Şuarâ) c.3 (Haz. Hidayet Özcan)*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2000.

İbnü'l-Emîn Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri (Kemâlü's-Şuarâ) c.4 (Haz. İbrahim Baştuğ)*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2002.

İNCE, Adnan, *Sâlim Efendi, Tezkiretü's-Şu'arâ*; Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2005

İSEN, Mustafa (Ed.), *Şâir Tezkireleri*, Grafiker Yayınları, Ankara, 2011.

İSEN, Mustafa, *Tezkireden Biyografiye*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2010.

- İSEN, Mustafa, *Sehî Bey Tezkiresi Heşt-Behişt*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1998.
- KUTLUK, İbrahim, *Kınalızâde Hasan Çelebi, Tezkiretü 'ş- Şuarâ, 1. 2. Ciltler*, Ankara, 1989.
- LEVEND, Agâh Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi. c. I*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2008.
- MENGİ, Mine, *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004.
- PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Târîh Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü c. I-II-III*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1983.
- PALA, İskender, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Ötüken Yayınları İstanbul, 1999.
- Şemseddin Sâmî, *Kâmûs-ı Türkî* (13. Baskı),(Tıpkı Basım), İstanbul, 2004.
- PEKOLCAY, Neclâ, *İslâmî Türk Edebiyatı*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 1996.
- SOLMAZ, Süleyman, *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâ'sı*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2005.
- SÜREYYA, Mehmed, *Sicill-i Osmânî c. 1-6, (Haz. Nuri Bayraktar) (Eski Yazıdan Aktaran Seyit Ali Kahraman)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1996.
- ŞENER, H. İbrahim, YILDIZ, Alim, *Türk İslam Edebiyatı*, Rağbet Yayınları, İstanbul, 2003.
- ŞENTÜRK, Ahmet Atilla, *Osmanlı Şiiri Antolojisi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2011.
- ŞENTÜRK, Ahmet Atilla, KARTAL, Ahmet, *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergah Yayınları, İstanbul, 2012.
- ŞÜKÛN, Ziya, *Farsça-Türkçe Lugat c.I-II-III*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1996.
- TUMAN, Mehmet Nâil, *Tuhfe-i Nâilî, Divân Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri*, (Haz. Cemal Kurnaz-Mustafa Tatçı) Bizim Büro Yayınları, Ankara, 2001.
- YILMAZ, Kâşif, *Güftî ve Teşrifâtü 'ş- Şu'arâsı*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2001.
- ZAVOTÇU, Gencay, *Rızâ Tezkiresi (İnceleme-Metin)*, Sahhaflar Kitap Sarayı Yayınları, İstanbul, 2009.